T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
FOTOĞRAF ANASANAT DALI

ULUSAL FOTOĞRAF YARIŞMALARININ FOTOĞRAF SANATINA KATKISI

Yüksek Lisans Tezi

BEKİR YEŞİLTAŞ

İstanbul, 2024

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
FOTOĞRAF ANASANAT DALI

ULUSAL FOTOĞRAF YARIŞMALARININ FOTOĞRAF SANATINA KATKISI

Yüksek Lisans Tezi

BEKİR YEŞİLTAŞ

Danışman: Doç. Dr. BÜLENT ÜMİT ERUTKU

İstanbul, 2024

GENEL BİLGİLER

İsim ve Soyadı : Bekir Yeşiltaş

Ana Sanat Dalı : Fotoğraf

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Bülent Ümit Erutku

Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans - Ekim 2024

Anahtar Kelimeler : Fotoğraf Yarışması, Fotoğraf Sanatı, TFSF, Ödül, Jüri, Sergi

ÖZET

Bu çalışma, 2004-2022 yılları arasında Türkiye'de düzenlenen ve Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) tarafından onaylanan ulusal fotoğraf yarışmalarının, ülkemizdeki fotoğraf sanatına katkılarını detaylı bir şekilde incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, bu dönemde en fazla jüri görevi üstlenmiş ve en fazla ödül almış katılımcılar ile fotoğraf sanatının çeşitli alanlarında uzmanlaşmış otuz önemli isimle yapılan detaylı görüşmelerle zenginleştirilmiştir.

384 katılımcı ile gerçekleştirilen ve 60 sorudan oluşan bir anket çalışması ile yarışmaların fotoğrafçılar üzerindeki etkileri; demografik bilgiler, fotoğrafçılıkla ilgili eğitim ve deneyimler, yarışmalara katılım ve fotoğraf sanatına yönelik tutum ve davranışlar açısından analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, fotoğraf yarışmalarının fotoğrafçılar için motive edici, öğretici ve gelişim sağlayıcı bir rol oynadığını ortaya koymaktadır.

Tezde elde edilen veriler, fotoğraf yarışmalarının sanatsal bakış açısını güçlendirdiğini ve fotoğrafçılığın Türkiye'de bir sanat formu olarak kabul görmesini desteklediğini göstermektedir. Ayrıca, yarışmaların katılımcılar üzerinde teknik becerilerini geliştirme, sanatsal estetiklerini genişletme ve kültürel değerleri koruma açısından önemli etkiler yarattığı vurgulanmıştır. Bu bağlamda, çalışma, ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatının yaygınlaşmasında ve kültürel hafızanın oluşturulmasında önemli bir araç olduğunu ortaya koymaktadır.

GENERAL KNOWLEDGE

Name and Surname : Bekir Yeşiltaş

Field : Photography

Supervisor : Assistant Professor Bülent Ümit Erutku

Degree Awarded and Date : Master of Fine Arts - October 2024

Keywords : Photography contest, Photography art, TFSF, Award, Jury, Exhibition

ABSTRACT

This study aims to examine in detail the contributions of national photography competitions organized in Turkey between 2004 and 2022 and approved by the Turkish Photographic Art Federation (TFSF) to the art of photography in Turkey. The research is enriched with detailed interviews with the participants who served as jury members and received the most awards during this period, as well as with thirty important names specialized in various fields of photography.

With a survey consisting of 60 questions and conducted with 384 participants, the effects of competitions on photographers were analyzed in terms of demographic information, education and experience in photography, participation in competitions, and attitudes and behaviors towards the art of photography. The research findings reveal that photography competitions play a motivating, instructive and developmental role for photographers.

The data obtained in the thesis show that photography competitions strengthen the artistic perspective and support the acceptance of photography as an art form in Turkey. In addition, it was emphasized that competitions have important effects on participants in terms of improving their technical skills, expanding their artistic aesthetics and preserving cultural values. In this context, the study reveals that national photography competitions are an important tool in the dissemination of the art of photography and the creation of cultural memory.

ÖNSÖZ

Görsel sanatların en etkili araçlarından biri olan fotoğraf, toplumların kültürel ve sanatsal gelişiminde kilit bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, ulusal fotoğraf yarışmaları, söz konusu sanat dalının gelişimi ve yaygınlaşması açısından kritik öneme sahip bir fenomen olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışma, ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına olan katkılarını ve etkilerini çok yönlü bir yaklaşımla incelemeyi hedeflemektedir.

Araştırmamızın metodolojik çerçevesini oluştururken, konuyla ilgili kapsamlı bir literatür taraması gerçekleştirilmiş ve çok sayıda kaynak taranmıştır. Bununla birlikte, 2004-2022 yılları arasında TFSF'nin onayladığı ulusal fotoğraf yarışmalarında en fazla jüri görevi üstlenmiş ve yarışmalarda en fazla ödül alan katılımcılar ile fotoğraf sanatının çeşitli alanlarında uzmanlaşmış, önde gelen otuz isim ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış, konuya dair farklı bakış açıları elde edilmiştir. Ayrıca, 384 katılımcıyla gerçekleştirilen bir anket çalışması aracılığıyla, ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatı üzerindeki etkilerini somut verilerle ortaya koymaya çalışılmıştır.

Çalışmamızın en önemli ve özgün özelliklerinden biri, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) 2004-2022 yılları arasındaki dağınık ve çeşitli formatlardaki verilerini kapsamlı ve düzenli bir arşiv haline getirme sürecidir. Bu zorlu süreç, basılı dokümanların, dijital kayıtların ve bireysel notlar gibi farklı kaynaklardan elde edilen verilerin bir araya getirilmesi, sınıflandırılması ve standartlaştırılmasını gerektirmiştir.

Bu detaylı ve sistematik çalışmanın neticesinde, daha önce erişilemeyen veya dağınık halde bulunan bilgiler, kullanılabilir istatistiksel verilere dönüştürülmüştür. Bu sayede, ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatı üzerindeki etkilerini daha objektif, kapsamlı ve detaylı inceleme fırsatı elde edilmiştir.

Anket çalışmamız kapsamında, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu'ndan (TFSF) 2004-2022 yılları arasındaki ödül ve sergileme alan katılımcı bilgileri talep edilmiştir. Bu tarihler, TFSF'nin resmi olarak kurulduğu 2003 yılı sonrası ile günümüze en yakın tarihi kapsayacak şekilde ve almanakların oluşma süreci de dikkate alınarak belirlenmiştir. Ancak, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu nedeniyle bu

bilgilerin paylaşılamayacağı tarafımıza bildirilmiştir. Bu durum karşısında, alternatif yöntemler geliştirilmesi zorunlu hale gelmiştir. Bu bağlamda, katılımcılara telefon, sosyal medya ve diğer çeşitli iletişim kanalları aracılığıyla bireysel olarak ulaşılmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmanın, akademik literatüre katkı sağlayacağını ve fotoğrafçılık alanında aktif olan tüm paydaş, amatör, profesyonel fotoğrafçılar ve fotoğrafa ilgi duyan her seviyeden birey için değerli bir referans kaynağı olacağına inanıyoruz. Ulusal fotoğraf yarışmalarının önemini vurgulayarak, bu alandaki farkındalığı artırmayı ve gelecekteki akademik çalışmalar için sağlam bir zemin oluşturmayı hedefledik. Sunulan bulgular ve analizler ışığında, fotoğraf yarışmalarının sanatsal ve kültürel etkilerine dair yeni epistemolojik perspektifler kazanmayı ümit ediyoruz. Ayrıca, araştırma sürecinde karşılaşılan metodolojik zorluklar ve bunları aşma stratejilerimizin, benzer çalışmalar yürütmek isteyen araştırmacılara ilham kaynağı olacağını öngörüyoruz.

Bu tezin hazırlanmasında emeği geçen değerli danışman hocam Sayın Doç. Dr. Bülent Ümit Erutku'ya, ayrıca bu süreçte katkılarını esirgemeyen Sayın Prof. Dr. Özer Kanburoğlu, Sayın M. Özcan Taras ile emeği geçen Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Fotoğraf Ana Sanat Dalı hocalarıma, anket ve röportaj çalışmasına katılarak değer katan herkese ayrıca anket çalışmasında desteğini esirgemeyen Sayın Fatma Yağmur Saban ile veri analizi için uzmanlık sağlayan Sayın Caner Özgür'e, her zaman desteği ile yanımda olan Osman Kaplan'a, bu çalışmanın tamamlanmasında beni destekleyen tüm dostlarım ile aileme teşekkür ederim.

İstanbul, 2024 Bekir YEŞİLTAŞ

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **iii**
ABSTRACT ..... **iv**
ÖNSÖZ ..... **v**
GÖRSEL LİSTESİ ..... **x**
ŞEKİL LİSTESİ ..... **xi**
TABLO LİSTESİ ..... **xiii**
KISALTMALAR ..... **xv**
1. GİRİŞ **1**
1.1. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Önemi 2
1.2. Araştırmanın Sınırlılıkları 3
1.3. Araştırmanın Yöntemi 3
2. FOTOĞRAF YARIŞMALARININ TARİHSEL GELİŞİMİ **4**
2.1. Tarihteki İlk Fotoğraf Toplulukları ve Dernekleri 5
2.2. Tarihteki İlk Fotoğraf Federasyonları 7
2.3. Yarışmaların Amacı 9
2.4. İlk Fotoğraf Yarışmaları 9
3. TÜRKİYE'DE FOTOĞRAF YARIŞMALARININ TARİHSEL GELİŞİMİ **12**
3.1. Fotoğraf Yarışmalarına Katılım Yöntemleri: Geleneksel Formatlardan Dijital Çağa 25
3.1.1. Diapozitif (Saydam, Slayt) 25
3.1.2. Baskı 26
3.1.3. Dijital Fotoğrafçılık 27
3.1.4. Mobil Fotoğraf 28
3.1.5. Panoramik Fotoğraf 28
3.1.6. Kolaj 29
3.1.7. Farklı Formatlar 30
3.1.8. Drone 30
3.1.9. NFT (Non-Fungible Token) 31
3.1.10. Yapay Zekâ (Artificial Intelligence) 32
3.2. Fotoğraf Yarışmalarının Hedef Kitlesi 33
3.3. Katılımcıların Profili 34
3.4. Jüri Üyelerinin Profili 35

3.5. Fotoğraf Yarışması Şartnamesi 36
3.6. Fotoğraf Yarışmaları ve Etik 41
3.7. Teknolojinin Fotoğraf Yarışmalarına Etkisi 44
4. 2004–2022 TFSF ONAYLI ULUSAL FOTOĞRAF YARIŞMALARI 47
4.1. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmaları 49
4.2. Yıllara Göre TFSF Onaylı Sadece Kadınlara Yönelik Yarışma Sayısı 50
4.3. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalara Katılan Katılımcı Sayısı 51
4.4. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Kadın Katılımcı Sayısı 52
4.5. Yıllara Göre TFSF Onaylı Yarışmalarda Erkek Katılımcı Sayısı 53
4.6. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalara Gönderilen Fotoğraf Sayısı 54
4.7. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Fotoğrafçılar Maratonu Yarışma Sayısı 55
4.8. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Çağrılı Fotoğraf Yarışması Sayısı 57
4.9. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Kupa Ödüllü Fotoğraf Yarışması Sayısı 58
4.10. Yıllara Göre TFSF Etkinlik Sayısı 61
4.11. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Katılım Ücreti Alınan Yarışmaların Sayısı . 64
4.12. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal 18 Yaş Altı İçin Düzenlenen Yarışma Sayısı 66
4.13. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalara Katılım Sağlayan En Fazla İl Sayısı 69
4.14. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Verilen En Fazla Ödül Ücreti 70
4.15. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Verilen En Fazla Sergileme Ücreti 73
4.16. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Verilen En Az Ödül Ücreti 75
4.17. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Verilen En Az Sergileme Ücreti 78
4.18. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalara Katılım Şekli 81
4.19. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmaların Basılmış Katalogları 82
4.20. TFSF Onaylı 2004–2022 Yılları Arasındaki Ulusal Yarışmalarda En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazanan Katılımcı Sıralaması 84
4.21. Tespit Edilen Sorunlar 91
4.22. Öneriler 98
5. TFSF ONAYLI ULUSAL FOTOĞRAF YARIŞMALARININ FOTOĞRAF SANATINA KATKILARI: ANKET ARAŞTIRMASI 102
5.1. Amaç 102

5.2. Evren 102
5.3. Örneklem 102
5.4. Yöntem 103
5.5. Veri Toplama Aracı 104
5.6. Verilerin Analizi 104
5.7. Geçerlilik ve Güvenirliği 105
5.8. Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Fotoğrafçılara Yönelik Betimsel Bulgular 105
5.8.1. Demografik Bilgiler 105
5.8.2. Fotoğrafçılık ile İlgili Katılımcı Tutumlarına Yönelik Bulgular 110
5.8.3. Fotoğraf Yarışmaları ile İlgili Deneyimler 115
5.8.4. Araştırma Sonuçlarının Değerlendirilmesi 127
5.8.5 Demografik Özellikler ile Eğitim Durumuna Yönelik Bulguların Değerlendirilmesi 127
5.8.6 Tanımlayıcı Özelliklere Göre Fotoğraf Yarışmalarıyla İlgili Tutum Puanının Değerlendirilmesi 138
5.8.7 Fotoğraf Yarışmaları ile İlgili Deneyimlerin Değerlendirilmesi 139
6. SONUÇ 162
KAYNAKÇA 164
EKLER 172
EK-1- Kişisel Görüşmeler 173
EK-2 Anket Soruları 350

GÖRSEL LİSTESİ

Görsel 1: Charles Thurston Thompson, "Londra Fotoğraf Derneği ve Güney Kensington Müzesi'ndeki Société Française de Photographie Sergisi, 1858", 1858. Müze no: 2715-1913, © Victoria ve Albert Müzesi, Londra 11
Görsel 2: Servet-i Fünûn Dergisi, Fotoğraf Musabakası, 1896, 265. Sayı 12
Görsel 3: Servet-i Fünûn Dergisi, 29 Ağustos 1896, 287. Sayı, Kapak. 14
Görsel 4: Servet-i Fünûn Dergisi, 9 Ocak 1901, 513. Sayı, Kapak. 15
Görsel 5: Kodak Fotoğraf Yarışması Şartları, 1931 17
Görsel 6: Birinci Devlet Ödüllü Fotoğraf Sergisi, Seçici Kurul Gerekçeli Raporu..... 21
Görsel 7: Devlet Fotoğraf Yarışması'nın Sergi Katalog Kapak Görselleri 22

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmaları 50
Şekil 2: Yıllara Göre TFSF Onaylı Sadece Kadın Katılımcılara Yönelik Ulusal Yarışma Sayısı..... 51
Şekil 3: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalara Katılan Katılımcı Sayısı..... 52
Şekil 4: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Kadın Katılımcı Sayısı..... 53
Şekil 5: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Erkek Katılımcı Sayısı 54
Şekil 6: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalara Gönderilen Fotoğraf Sayısı 55
Şekil 7: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Fotoğrafçılar Maratonu Yarışma Sayısı 56
Şekil 8: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Çağrılı Fotoğraf Yarışması Sayısı 58
Şekil 9: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Kupa Fotoğraf Yarışması Sayısı..... 60
Şekil 10: Yıllara Göre TFSF Etkinlik Sayısı..... 64
Şekil 11: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Katılım Ücreti Alınan Yarışmaların Sayısı 65
Şekil 12: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal 18 Yaş Altı Düzenlenen Yarışma Sayısı .. 69
Şekil 13: Yıllara Göre Yarışmalara Katılım Sağlayan İl Sayısı..... 70
Şekil 14: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Verilen En Fazla Ödül Ücreti 73
Şekil 15: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Verilen En Fazla Sergileme Ücreti 75
Şekil 16: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Verilen En Az Ödül Ücreti 78
Şekil 17: Yıllara Göre Yarışmalarda Verilen En Az Sergileme Ücreti..... 80
Şekil 18: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalara Katılım Şekli 82
Şekil 19: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmaların Basılmış Katalogları 83
Şekil 20: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Eğitim Durumu ve Fotoğrafçılık Üniversite Eğitimleri Dağılımları 109
Şekil 21: Cinsiyet Dağılımına Göre Aynasız Dijital Fotoğraf Makinesi Kullanımı 132
Şekil 22: Eser Seçiminde Jüri Beğeni ve Kriterlerini Dikkate Alma Dağılımı..... 134
Şekil 23: Cinsiyet Dağılımına Göre Doğa ve Drone (hava) Kategori/Tema Seçimi ... 136
Şekil 24: Yaş Gruplarına Göre Deneysel ve Foto Öykü Kategori veya Temalarının Dağılımları 137

Şekil 25: Kuş Kategori veya Temasının Eğitim Durumuna Göre Dağılımları 137
Şekil 26: Eğitim Durumuna Göre Fotoğraf Yarışmalarıyla İlgili Tutum Puanlarının Dağılımı 139

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: TFSF 2022 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması 84
Tablo 2: TFSF 2021 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması 85
Tablo 3: TFSF 2020 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması 85
Tablo 4: TFSF 2016 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması 85
Tablo 5: TFSF 2015 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması 86
Tablo 6: TFSF 2014 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması 86
Tablo 7: TFSF 2013 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması 86
Tablo 8: TFSF 2012 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması 87
Tablo 9: TFSF 2011 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması 87
Tablo 10: TFSF 2010 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması 87
Tablo 11: TFSF 2009 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması 88
Tablo 12: TFSF 2008 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması 88
Tablo 13: TFSF 2007 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması 88
Tablo 14: TFSF 2006 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması 89
Tablo 15: TFSF 2004 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması 89

Tablo 16: TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda En Fazla Jürilik Görevi Alan İsimler..... 90
Tablo 17: TFSF Onaylı 2004–2022 Yılları Arasında Ulusal Yarışmalarda En Fazla Ödül Alan İsimler 91
Tablo 18: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Cinsiyet Dağılımı 106
Tablo 19: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Yaş Dağılımı 106
Tablo 20: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Eğitim Durumu 107
Tablo 21: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Meslek Dağılımı 107
Tablo 22: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Fotoğraf Konusunda Aldığı Üniversite Eğitimleri Dağılımı 108
Tablo 23: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Fotoğrafçılık Alanındaki En Fazla Harcama Yaptıkları Alanların Dağılımı..... 110
Tablo 24: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Fotoğrafçılıkla İlgili İlk Hedeflerinin Dağılımı 111
Tablo 25: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Sahip Oldukları Fotoğraf Makinesi Türlerinin Dağılımı 112
Tablo 26: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Fotoğraf Yarışmalarında Tercih Ettikleri Kategori ve Temaların Dağılımı 113
Tablo 27: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılım Amaçlarının Dağılımı 114
Tablo 28: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Fotoğraf Yarışmaları İçin Eser Seçiminde Dikkat Ettikleri Kriterlerin Dağılımı 114

KISALTMALAR

AFAD Adana Fotoğraf Amatörleri Derneği

AFSAD Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği

BUFSAD Bursa Fotoğraf Sanatı Derneği

BÜFOD Büyükçekmece Fotoğraf Kulübü Derneği

ÇEKÜD Çevre Kuruluşları Dayanışma Derneği

DEFSAD Denizli Fotoğraf Sanatı Derneği

E.T. Erişim Tarihi

FIAP Fédération Internationale de l'Art Photographique

FDÇK Fotoğraf Dernekleri Çalışma Kurulu

FOTOGEN Fotoğraf Sanatı Derneği

FOTOPYA Fotoğraf Sanatı Portalı

İFSAK İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği

KUFSAD Kuşadası Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği

MOF Mersin Olba Fotoğraf Derneği

PAGB Photographic Alliance of Great Britain

s. Sayfa

S. Sayı

FOTOSEL Selçuklu Fotoğraf Sanatı Derneği

SUFOD Su Altı Fotoğrafçıları ve Filmcileri Derneği

RPS The Royal Photographic Society

PSA The Photographic Society of America

TFSAK Türk Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Kulübü

TAFK Türkiye Amatör Fotoğraf Kulübü

TFDB Türkiye Fotoğraf Sanatı Dernekleri Birliği

TFSF Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu

T.Y. Tarih Yok

1. GİRİŞ

Fotoğrafçılık, tarihi boyunca kimyasal ve teknolojik gelişmelerle büyük ilerlemeler kaydetmiştir. Fotoğraf makinesi kullanımı, pozlama ve kompozisyon gibi teknik bilgi ve beceriler, fotoğrafçılığı zanaat olarak konumlandırırken, aynı zamanda görsel iletişim ve duyguların aktarımında güçlü bir araç olarak kullanılması, fotoğrafçılığı derinlemesine incelenmesi gereken bir disiplin haline getirmiştir. Fotoğraf, kompozisyon, ışık ve renk gibi görsel unsurları kullanarak duygusal ve estetik bir ifade sunarken, bu özellikleriyle, zanaat ile sanat arasındaki sınırları aşan karmaşık bir disiplin olarak öne çıkar. Fotoğrafçılar, teknik becerilerini geliştirirken, estetik anlayışlarını da devreye sokarak, duygu, düşünce veya hikâye anlatımını hedefleyen sanatsal ifadeler yaratırlar.

Sanatsal açıdan fotoğraf, ifade ve anlatım, kompozisyon, eleştirel düşünce, tarih, bellek, toplumsal ve politik etkiler gibi unsurlarla sanat dünyasında kendine özgü bir yer edinerek, güçlü bir ifade aracı olarak kabul görmüştür. Fotoğraf yarışmaları, bu bağlamda, fotoğrafçılığın gelişimini destekleyen, katılımcıları teşvik eden ve fotoğrafın dolaşımını hızlandıran önemli platformlar olmuştur. Yarışmalar, fotoğrafçıların eserlerinin tanınmasını sağlarken, aynı zamanda fotoğraf sanatının gelişimine ve kültürel yayılımına da katkıda bulunmuştur.

Günümüzde, teknolojik gelişmelerin hızla ilerlemesi, fotoğraf yarışmalarının çeşitliliğini artırmış, erişilebilirliğini kolaylaştırarak, yaygın hale getirmiştir. Bu çalışma, ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına etkisini ve bu yarışmaların fotoğraf sanatının gelişimine olan katkısını detaylı bir şekilde incelemeyi hedeflemektedir.

1.1. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, 2004-2022 yılları arasında Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) tarafından onay verilen ulusal fotoğraf yarışmalarını detaylı bir şekilde inceleyerek, bu yarışmaların Türkiye'deki fotoğraf sanatına katkılarını ve gelişimine etkilerini değerlendirmektir. Bu kapsamda, yarışmalara katılım oranları, kadın ve erkek katılımcı sayıları, yarışmaların yapısı, jüri üyelikleri, katılım ücretleri, katılımcıların coğrafi dağılımları gibi çeşitli veriler incelenerek, yarışmaların fotoğrafçılar ve sanat dünyası üzerindeki etkileri analiz edilmiştir.

Araştırma, 2004-2022 yılları arasında TFSF tarafından onaylanan ve düzenlenen tüm ulusal fotoğraf yarışmalarını kapsamaktadır. Ele alınacak unsurlar arasında, yıllara göre yarışmaların sayıları, kadın katılımcılı yarışma sayıları, fotoğraf maratonları, çağrılı yarışmalar, kupa ödüllü yarışmalar, katılım ücreti alınan yarışmalar ve 18 yaş altı için düzenlenen yarışmalar gibi spesifik kategoriler bulunmaktadır. Ayrıca, yarışmalara katılan toplam katılımcı sayıları, ödül ve sergileme ücretleri, katılım yöntemleri ve katalog baskı durumları gibi detaylar da araştırmanın kapsamı dahilindedir. Bu çerçevede, yarışmaların sanatsal, kültürel ve sosyolojik bağlamları da değerlendirilerek, fotoğraf sanatının gelişim sürecindeki etkileri incelenmiştir.

Bu çalışma, Türkiye'de fotoğraf sanatının gelişim sürecini ve yarışmaların bu süreçteki yeri, rolü ve etkilerini anlamak adına önem arz etmektedir. Yarışmaların sanatsal ve kültürel katkıları, katılımcı profilleri ve demografik özellikleri üzerine yapılan detaylı analizler, sanat eğitimi, kültürel politikalar ve sanatçı motivasyonu gibi konularda önemli bulgular sunulmuştur. Ayrıca, yarışmalara katılım yöntemleri, en fazla ödül alan katılımcılar ile en aktif jüri üyeleri gibi veriler üzerinden yapılacak analizler, gelecekteki sanat organizasyonları için stratejik öneriler geliştirilmesine olanak tanıması öngörülmektedir.

1.2. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıkları, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu'nun (TFSF) 2004-2022 yılları arasındaki onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarına odaklanmasıdır. Bu durum, TFSF tarafından onaylanmamış olan veya uluslararası düzeyde düzenlenen diğer fotoğraf yarışmalarının kapsam dışı kalmasına ve bu yarışmaların detaylı bir şekilde incelenememesine yol açmıştır. Ayrıca, çalışmanın sadece TFSF onaylı yarışmalara odaklanması, Türkiye'de fotoğraf sanatının gelişiminde rol oynayan diğer önemli faktörlerin ve yarışmaların göz ardı edilmesine sebep olabilir. Bu bağlamda, araştırma bulguları yalnızca belirli bir veri ve zaman aralığı üzerinden değerlendirilmeli ve bu sınırlılıklar göz önünde bulundurularak yorumlanmalıdır.

1.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma, çok yönlü bir metodoloji izleyerek yürütülmüştür. Bu kapsamda, öncelikle geniş bir literatür taraması bibloyometrik yöntemle incelenmiştir.

İkinci olarak, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu'nun (TFSF) hem basılı yayınları hem de dijital arşivleri incelenmiştir. Üçüncü olarak, 2004-2022 yılları arasında TFSF tarafından onaylanan ulusal fotoğraf yarışmalarında en fazla jüri üyeliği yapmış ve aynı zamanda bu yarışmalarda en fazla ödül almış katılımcılar ile fotoğraf sanatının farklı alanlarında uzmanlaşmış otuz isimle de detaylı görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Son olarak, araştırmanın veri toplama süreci, altmış soruluk bir anket çalışmasını da içermektedir. Bu çok yönlü yaklaşım, araştırmanın konusuna dair kapsamlı ve güvenilir veriler elde edilmesini sağlamıştır.

2. FOTOĞRAF YARIŞMALARININ TARİHSEL GELİŞİMİ

Joseph Nicéphore Niépce (1765-1833), 1826 yılında heliografi tekniği ile tarihin ilk kalıcı görüntüsünü elde ederek fotoğrafçılığın temellerini atmıştır. Niépce'in ölümünden sonra ortağı Louis Jacques Mandé Daguerre (1787-1851), bu alandaki çalışmalara devam ederek *Daguerreotype* olarak bilinen yeni bir teknik geliştirmiştir. Bu buluş, 19 Ağustos 1839'da Fransız Bilimler Akademisi'nde François Arago tarafından kamuoyuna tanıtılmıştır. Daguerreotype, gerçeğin birebir temsilini mümkün kılarak araştırmacılar, meraklılar, arkeologlar, mimarlar, etnograflar, ressamlar, dünyayı etkileyen buluşun şaşkınlığını yaşarken, onu kendi uğraşları doğrultusunda kullanmayı da ihmal etmeyerek, fotoğrafçılığın yaygınlaşmasına zemin hazırlamışlardır (Özendes, 2013, s. 13-14).

Fotoğraf yarışmalarının tarihi ise 19. yüzyılın ortalarına kadar uzanmakla birlikte, 20. yüzyılın başlarına kadar hızla artarak düzenlenmeye devam etmektedir. Fotoğrafın bir yüzey üzerine kaydedilmesinden sonra, insanların bu yeni sanat formunu keşfetme merakları, fotoğraf sergilerinin ve yarışmalarının popülerleşmesine yol açtı. İlk fotoğraf yarışmaları, fotoğraf sanatının gelişiminde önemli bir rol oynamıştır. Bu organizasyonlar, fotoğrafçıları teşvik etmek, yetenekleri öne çıkarmak ve fotoğraf sanatını daha geniş bir kitleye tanıtmak amacıyla düzenlenmiştir. Teknolojik gelişmelerle birlikte fotoğraf makineleri daha yaygın hale gelmiş ve birçok kişi fotoğraf çekmeye başlamıştır. Yarışmalara katılan fotoğrafçılar, eserlerini sergileme fırsatı bulmuş ve böylece daha fazla insanın bu sanatla tanışmasına olanak sağlamıştır. Yarışmalara katılan fotoğrafçılar, eserlerini değerlendirmek üzere jüri tarafından yapılan geri bildirimler sayesinde teknik ve estetik açıdan gelişme fırsatı da bulmuşlardır.

Fotoğraf sanatının kalitesini artırmış ve yeni yaklaşımların ortaya çıkmasına katkıda bulunmuştur. Yarışmalara katılan fotoğrafçılar, diğer sanatçılarla tanışma ve tecrübe paylaşımı fırsatı da bulabilmişlerdir. Bu etkileşim, fotoğraf topluluklarının birbirleriyle iletişim kurmasını ve birbirlerinden öğrenmelerini sağlamış ayrıca farklı tarzlarda fotoğraf üretimini teşvik ederek, fotoğraf sanatının çeşitlenmesine katkı sağlamıştır. Düzenlenen yarışmalar, sanatçıların yeni ve yenilikçi yaklaşımları denemelerinin önünü açarak, onları fotoğraf üretimi konusunda teşvik edici olmuştur.

2.1. Tarihteki İlk Fotoğraf Toplulukları ve Dernekleri

Fotoğraf, bulunuşundan itibaren sadece bir görüntü yakalama aracı olmanın ötesine geçerek, fotoğraf toplulukları ve meraklılarını bir araya getiren güçlü bir sosyal bağ oluşturmuştur. Bu topluluklar, fotoğraf tutkunlarına fikir alışverişinde bulunabilecekleri, tekniklerini geliştirebilecekleri ve birbirlerinin çalışmalarından ilham alabilecekleri bir platform sunmuştur. İlk fotoğraf toplulukları genellikle fotoğrafçılık grupları, kulüpleri ve dernekleri biçimindeydi. Üyelerine düzenli toplantılar, atölye çalışmaları ve sergiler sunan bu topluluklar, fotoğraf sanatının gelişmesine, fotoğrafın erken dönemde yayılmasına ve kabul görmesinde önemli bir rol oynamışlardır.

İlk fotoğraf topluluklarından biri, 1840 yılında Viyana'da Karl Schuh tarafından kurulan Daguerreotipi Dostları idi. Topluluk üyeleri, düzenli olarak bir araya gelerek birbirlerine çalışmalarını gösteriyor ve bunlar üzerine tartışıyorlardı. Bu, fotoğrafçılık alanında erken bir iş birliği ve bilgi paylaşımı örneğiydi (İlkler Ansiklopedisi, 1985, s.187). Michael Pritchard (2023) Kraliyet Fotoğraf Derneği'nin internet sitesindeki yazısında, ilk fotoğraf kulüpleri hakkında şunları belirtmektedir:

> *Fotoğrafın duyurulmasından sadece birkaç yıl sonra amatör fotoğrafçıların bir araya gelerek bir topluluk oluşturması gerçekleşmiştir. 1843 yılında İskoçya'nın Edinburgh Kalotip Kulübü (Edinburgh Calotype Club), dünyadaki ilk fotoğraf kulübü olarak kalotiplere bakmak, fotoğraf sanatını tartışmak ve sosyalleşmek amacıyla düzenli toplantılar düzenlemiştir. Resmi kurallara veya yöneticilere ihtiyaç duymadan faaliyetlerini sürdüren kulüp, üyeler arasındaki etkileşim ve paylaşımı ön planda tutmuştur. Kısa zaman sonra ise Londra'da 1847 yılında Fotoğraf Kulübü (Calotype Club) kurulmuştur. Bu topluluklar, fotoğrafın hızla gelişen dünyasında önemli bir rol oynamıştır (Pritchard,2023).*

Paris'te, Ocak 1851'de kurulan The Heliographic Society, sanatçılar, yazarlar, bilim insanları ve özellikle fotoğrafçılar ile birlikte faaliyete geçmiş fakat varlığı bir yıldan kısa sürmüştür (Société héliographique - Paris, t.y.). 1852 yılının ortalarında Birleşik Krallık'taki ilk topluluk olan The Leeds Photographic Society, LPS kurulmuştur (LPS, t.y.). 1853 yılında Londra'da, The London Photographic Society, 19. yüzyılın en önemli fotoğraf topluluklarından biri olarak kurulmuş, daha sonra 1854 yılında, The Royal Photographic Society - RPS adını almıştır (RPS, t.y.).

1854 yılında Paris'te bir grup bilim adamı, amatör ve sanatçı tarafından Société Française de Photographie, SFP kurulmuştur (SPF, t.y.). 1856'da Photographic Society of Scotland, PSS (PSS, t.y.) ve 1857'de Paisley Photographic Society, PPS oluşumu

tamamlanmıştır (PPS, t.y.). 1861 yılında kurulan Edinburgh Photographic Society, EPS (EPS, t.y.) ve The Photographic Society Vienna, PSV gibi kuruluşlar, günümüze kadar kurulan farklı fotoğraf derneklerinin ilkleri arasında yer almaktadır (PSV, t.y.).

1868 yılında Professional Photographers of America Association, PPA (PPA, t.y.), 1888'de National Geographic Society, (NGS) kurulmuş (NGS, t.y.), 1919'da kurulan Associated Camera Clubs of America, ACCA adını 1934'te Photographic Society of America, PSA olarak değiştirilmesi yönünde bir karar almıştır (PSA, t.y.). 1951'de German Photographic Association, DGPh (DGPh, t.y.), 1952'de The Photographic Society of Japan, PSJ (PSJ, t.y.), 1955 yılında ise World Press Photo Foundation, WPPF (WPPF, t.y.) gibi oluşumlar, sonrasında kurulan dernek ve kuruluşlar için adeta kılavuz olmuşlardır.

1895'te Osmanlı İmparatorluğu'nun sınırları içinde olan Selanik'te ise *Amatör Fotoğrafçılar Derneği* kurulmuştur (Ak, 2001, s.247). Türkiye'de fotoğrafçılık, ilk fotoğraf derneği olan "Osmanlı Fotoğraf Cemiyeti" adıyla 1916'da kurulmuştur (Çizgen, 1992, s. 85). Cumhuriyetin ilanıyla birlikte, 1924 Anayasasında dernek kurma özgürlüğü resmi olarak tanınmıştır. Eğitim, kültür alanında Millet Mektepleri, Halkevleri, Halkodaları, Köy Enstitüleri gibi yerlerin açılması, toplumun demokratik katılımını ve bilinçlenmesini hedefleyen bir vizyonun yansıması olmuştur (Feroz, 1995, Sayı 1, s. 84). "Cumhuriyet'in ilk yıllarında, Ankara Fotoğrafçılar Cemiyeti, 1929 yılında kurulmuş ve ilk fotoğraf sergisini de İzmir'de açmıştır" (Ak. 2001. s.99). Türk fotoğrafının ilk adımları, 1930'lu yıllarda Halkevleri'nde atılmış, bu kurumlarda açılan fotoğraf kursları, birçok kişiye sanatın kapılarını açmış ve fotoğraf tarihimize önemli isimler kazandırmıştır. Halkevleri'nin kapanmasıyla oluşan boşluğu doldurmak için, bu kurslardan yetişen fotoğrafçılar bir araya gelerek yeni dernekler kurmuşlardır.

Bu adımlar 1950'lerde amatör fotoğrafçılığın gelişmesine öncülük eden önemli adımlara dönüşmüştür. Ankara'da Şinasi Barutçu önderliğinde bir araya gelen fotoğrafçılar, 1950 yılında Türkiye Amatör Foto Kulübü'nü (TAFK) kurmuştur. Trabzon'da 1959 yılında Trabzon Amatör Foto Kulübü ile aynı yıl Nurettin Erkılıç'ın öncülüğünde Erenköy Amatör Foto Kulübü (1962 yılında İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği (İFSAK) olarak adlandırılmıştır) kurulmuştur (Çizgen, 1992, s. 85).

Ayrıca, Ak, *Hürriyet Gösteri Dergisi* yazısında, "3 Aralık 1966 yılında ise Türk Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Kulübü (TFSAK) kurulduğunu belirtir" (Ak, 2004, s. 61).

Türkiye'nin farklı bölgelerinde fotoğrafçılık alanında bu tarihlerden itibaren günümüze kadar çeşitli fotoğraf toplulukları, kulüpleri ve dernekleri kurulmuştur. Düzenledikleri fotoğraf eğitimleri, yarışma ve sergiler, bu yeni sanatın popülerliğini artırarak fotoğrafçıları üretim konusunda özendirmiş, bu etkinlikler, fotoğrafçılığın yaygınlaşmasına ve gelişmesine büyük katkılar sağlamıştır.

2.2. Tarihteki İlk Fotoğraf Federasyonları

Dünyanın çeşitli ülkelerinde birden fazla fotoğraf topluluğu, kulüp veya derneğin bir araya gelerek federasyon oluşturması, çeşitli bölgelerdeki benzer federasyonların kurulmasını hızlandırmıştır. Bu çatı örgütler, fotoğraf malzemelerinin, eğitmenlerin ve jürilerin dolaşımını koordine ederek, ortak toplantılar, geziler, ulusal ve uluslararası yarışmalar düzenleyerek federasyon üyelerini desteklemişlerdir. Örgün fotoğraf eğitimi henüz emekleme aşamasındayken ve büyük ölçüde sadece profesyonellere açıkken, federasyonlar bilgi alışverişi için amatör fotoğrafçıların birbirlerinden öğrenmelerini sağlamaya çalışmışlardır.

Sara Dominici (2022) makalesinde, 1899 yılında İngiltere'nin kuzeyindeki bir grup fotoğraf topluluğu tarafından Yorkshire Fotoğraf Birliği'nin kurulduğunu, daha sonra Northumberland ve Durham (1901), İskoçya (1903), Lancashire ve Cheshire (1905), Midlands (1907) ve East Anglia (1910) bölgelerindeki dernekler ve kulüpler tarafından beş fotoğraf federasyonunun daha kurulduğunu belirtir (Dominici. s. 103-104).

1930 yılında, İngiltere, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda'daki fotoğraf kulüplerini temsil etmek amacıyla Photographic Alliance of Great Britain, PAGB kurulmuştur (PABG, t.y.). Bu federasyonun kurulması, İngiltere ve çevresindeki ülkelerdeki fotoğraf toplulukları arasındaki iş birliği ve temsil gücünü artırmıştır. 1950 yılında ise International Federation of Photographic Art, FIAP resmi olarak ilan edilmiştir (Wanderscheid, 1998).

Türkiye'de fotoğraf dernekleri 1916'larda ortaya çıkmaya başlamış ve sayıları zamanla artarak fotoğraf federasyonu kurma ihtiyacını doğurmuştur. Ali İhsan Gökçen, TFSF'nin resmi internet sitesinde bu dönemi şu şekilde açıklamaktadır:

> *Osmanlı döneminde, fotoğrafla ilgili çalışmaların varlığı bilinmekle birlikte, 1876 Birinci Meşrutiyet Anayasası'nda dernek kurma özgürlüğü olmadığı için fotoğraf derneği/örgütlenmesi bulunmamaktaydı. 1908'de ise İkinci Meşrutiyet Anayasası'yla dernek kurma hakkı kısmen tanınsa da kültürel yapı ve koşullar nedeniyle Cumhuriyet dönemine kadar hiçbir fotoğraf derneğinin kurulmadığı görülmektedir. Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte 1924 Anayasası dernek kurma özgürlüğünü tanımıştır. Türkiye'de ilk fotoğraf derneği, Şinasi Barutçu önderliğinde 1950 yılında Ankara'da TAFK (Türkiye Amatör Fotoğraf Kulübü) adıyla kurulmuştur. İstanbul Halkevlerinde fotoğraf çalışmalarını sürdüren Nurettin Erkılıç ise Halkevlerinin kapanmasıyla birlikte "Erenköy Amatör Foto Kulübü"nü kurmuş, bu dernek daha sonra İFSAK (İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği) adını almış ve Türkiye'nin en eski fotoğraf derneklerinden biri olmuştur. Sonraki yıllarda Ankara'da AFSAD (Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği) ve Adana'da AFAD (Adana Fotoğraf Amatörleri Derneği) gibi dernekler kurulmuş, bu derneklerin artmasıyla birlikte, federasyon kurma çalışmaları başlamıştır. 1980 sonrası hazırlanan Anayasa, federasyonlaşma için "kamu yararına en az üç dernek" şartı getirmiştir. Bu şart, federasyonu'nun kurulmasını engellemiştir. Dernekler bu durumu değiştirmek için çaba göstermiş ve Ankara'daki AFSAD kamu yararına sayılmıştır. Bu süreçte, dernekler arası iş birliği artmıştır* (Gökçen, TFSF).

A. Beyhan Özdemir (2018) ise fotoğraf derneklerinin federasyon olma yolundaki çabalarını şu şekilde aktarmaktadır:

1987 yılından bugüne kadar önce Fotoğraf Dernekleri Çalışma Kurulu (FDÇK), sonra 1998'de Türkiye Fotoğraf Sanatı Dernekleri Birliği (TFDB) adları altında birlikteliklerini ve çalışmalarını sürdüren fotoğraf dernekleri, Fotoğraf Sanatı Federasyonu'nun kurulması için çaba göstermiştir (Fotoğrafya, "TFSF ve Fotoğraf Yarışmaları", Sayı 40, t.y.). Bu çabalar sonucunda, Türkiye'deki ilk fotoğraf federasyonu, 30.05.2003 tarihinde kuruluş başvurusunu yapmış, 20.06.2003 yılında valilik onayı alarak Fotoğraf Sanatı Federasyonu olarak kurulmuştur. Federasyonun ilk tüzüğü 22.07.2003 İzmit'te Barış gazetesinde yayınlanmış ve 2005 yılında Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu olarak adını değiştirmiştir (TFSF, "Hakkımızda", t.y.).

Fotoğraf toplulukları, dernekler, federasyonlar, düzenledikleri yarışmalar ile fotoğrafçılığın gelişimine, daha geniş kitlelere ulaşımına, yaygınlaşmasına ve sadece hobi olarak değil, aynı zamanda sosyal ve sanatsal açıdan önemli bir ifade biçimi olduğunu vurgulayarak, fotoğrafçıları ortak bir amaç doğrultusunda bir araya getirerek, birlik olmalarını sağlamaya çalışmaktadırlar.

2.3. Yarışmaların Amacı

Ulusal fotoğraf yarışmaları, toplumda fotoğraf sanatına olan ilgiyi artırmayı amaçlayan etkinliklerdir. Bu etkinliklerin asıl hedefleri, fotoğrafın sanatsal ve kültürel değerini topluma aktarmak ve bu yolla fotoğraf sanatına olan bakış açısını geliştirmektir. Aynı zamanda, fotoğraf sanatına olan ilgiyi artırmak ve fotoğraf sanatçılarının yeni eserler üretmelerini, yaratıcılıklarını sergilemelerini ve kendilerini geliştirmelerini teşvik etmektir.

Yarışmalar, henüz tanınmayan fotoğrafçıların öne çıkmasını ve keşfedilmesini sağlarken, ödül ve tanıtım fırsatları sunarak motivasyon ve profesyonel gelişim imkânları da sağlamaktadır. Fotoğrafçılık becerilerini ve sanat anlayışını geliştirmek isteyen bireyleri teşvik ederken, aynı zamanda sanatın demokratikleşmesini ve çeşitliliğini desteklemeyi amaçlamaktadır.

2.4. İlk Fotoğraf Yarışmaları

Fotoğrafçılık, Joseph Nicéphore Niépce'in 1826'da evinin penceresinden Camera Obscura kullanarak 8 saatlik bir pozlama süreciyle gerçekleştirdiği görüntü kaydı ile başlamış ve insanlığın görsel belleğinin oluşmasında önemli bir dönüm noktası olmuştur (Çizgen, 1992, s. 13-14). Bu teknolojik gelişme, görüntülerin kalıcı hale gelmesini sağlayan fotoğrafı, zamanın ötesine geçebilen bir araç haline getirmiştir. İnsanlar fotoğrafı keşfetmeye başlamış ve bu yeni sanat formunu sergileme ve paylaşma ihtiyacı duymuşlardır. 1843'te, Edinburgh Review gazetesinde yayımlanan bir makalede, fotoğraf, ilk kez güzel sanatların bir dalı olarak bahsedilir. Yazıda, fotoğrafın sanat dünyasına getirdiği devrim, buhar makinesinin endüstriyel devrime getirdiği devrimle karşılaştırılmış, "fotoğraf, güzel sanatlar için büyük bir adım oldu, tıpkı buhar makinesinin mekanik sanatlar için olduğu gibi" denilmiştir (Goldberg, 1988, s. 27).

Pritchard (2023) yazısında, 1852'deki Büyük Sergi'nin fotoğrafçılığın gelişiminde bir dönüm noktası olduğunu vurgular. Bu sergi, fotoğrafın hem sanat hem de bilim dünyasında tanınırlığını artırmış ve hızlı bir şekilde yayılmasını sağlamıştır. William Henry Fox Talbot, 30 Temmuz 1852 tarihli bir mektubunda, serginin fotoğrafçılık için yeni bir çağın başlangıcı olduğunu kabul etmiştir. Aynı yıl içinde, Sanat

Derneği (Society of Arts) fotoğraf sanatına adanmış ilk sergiyi düzenlemiştir. Joseph Cundall ve Philip Delamotte tarafından organize edilen bu önemli sergi, 22 Aralık 1852'de açılmıştır" (RPS, t.y.). Bu gelişmeler, fotoğrafçılığın sanat ve bilim camiasında önemli bir yer edinmesine katkıda bulunarak, bu alandaki ilerlemeleri hızlandırmıştır.

Walter Benjamin'in *Pasajlar* (2014) adlı kitabında, 1855 Dünya Fuarı'nın, "Fotoğraf" adı altında özel bir sergileme sunan ilk fuar olduğunu belirtirken (Benjamin, s. 93), Beaumont Newhall (1982) ise *Photography 1839-1937* adlı eserinde, 1839'da Hippolyte Bayard'ın *Boğulmuş Bir Adamın Otoportresi* adlı fotoğrafını, tarihte ilk halka açık fotoğraf sergisi olduğunu ve 1855'te Paris'te düzenlenen Dünya Fuarı'nda ilk uluslararası fotoğraf yarışmasının yapıldığını, ayrıca bu yarışmada fotoğrafçıların teknik yetkinliklerini sergileme fırsatı bulduğunu yazmış, bu sözleriyle o dönemdeki fotoğraf sergi ve yarışmalarının ne kadar önemli olduğunu vurgulamıştır (Newhall, s. 102-115).

Victoria ve Albert Müzesi (1852), resmi internet adresinde yer alan bilgilere göre: 12 Şubat 1858'de, bugün V&A olarak bilinen *Güney Kensington Müzesi*'nin kurucusu Henry Cole, günlüğüne müzede düzenlenen ilk fotoğraf sergisini kaydettiğini ve serginin *Londra Fotoğraf Topluluğu* tarafından düzenlediğini ve 1009 fotoğraf içerdiğini belirtir. Fransız meslektaşları *Société Française de Photographie* ise sergiye yaklaşık 250 fotoğrafla katkıda bulunmuşlardır. Bu, herhangi bir müzede düzenlenen ilk fotoğraf sergisi olarak bilinmektedir. Müzenin resmi fotoğrafçısı olan Charles Thurston Thompson, 1858 sergisini fotoğraf makinesiyle kaydederek bir fotoğraf sergisinin bilinen en eski fotoğrafını kaydeder (Görsel 1) ve bu görüntüde portreler, manzaralar, mimari görünümler ve sanat eserlerinin reprodüksiyonları da dahil olmak üzere çok çeşitli konuların yoğun bir şekilde sergilendiği ve odanın ortasındaki masalara yerleştirilmiş stereoskoplar aracılığıyla daha da fazla fotoğrafın görüntülenebildiği bir ortam gösterilmiştir (Victoria and Albert Museum, t.y.). Bu sergi, fotoğrafın sanat dünyasındaki yerini sağlamlaştırdığını ve sanatın geleceği için yeni ve heyecan verici fırsatlar yaratacağını göstermektedir.

Görsel 1: Charles Thurston Thompson, "Londra Fotoğraf Derneği ve Güney Kensington Müzesi'ndeki Société Française de Photographie Sergisi, 1858", 1858. Müze no: 2715-1913, © Victoria ve Albert Müzesi, Londra

Kaynak:http://www.vam.ac.uk/content/articles/0-9/1858-exhibition-of-the-photographic-society-of-london/ (E.T.: 25 Aralık 2023)

Ayrıca kuruldukları günden günümüze kadar geçen zaman içerisinde, Fransız Fotoğraf Derneği ve Kraliyet Fotoğraf Derneği, düzenledikleri yıllık sergilerle fotoğrafçılığın gelişimini ve sanatsal olarak kabul görmesini desteklemişlerdir. Bu erken dönem sergileri, bugünkü anlamda "yarışmalar" olmasalar da fotoğrafçılık dünyasında benzer bir rol oynamışlardır. Fotoğrafçılar, çalışmalarını sergileyip ödüller kazanarak ve eleştirmenlerden geri bildirim alarak ün kazanmışlardır. Bu ve sonraki dönemlerde düzenlenen sergiler ve yarışmalar, fotoğrafçılıktaki yeni trendlerin, tekniklerin ve estetik yaklaşımların belirlenmesinde de etkili olmuştur.

3. TÜRKİYE'DE FOTOĞRAF YARIŞMALARININ TARİHSEL GELİŞİMİ

Fotoğrafın Osmanlı İmparatorluğu'ndaki gelişimi ise 19. yüzyılın ortalarından itibaren hızlanmıştır. Fotoğraf teknolojisinin ilerlemesi ve yaygınlaşmasıyla birlikte, fotoğraf sanatının da gelişimi için önemli adımlar atılmıştır. Bu bağlamda, Koloğlu (2010), Servet-i Fünûn dergisi için "Okuyucuları arasında Türkiye'nin ilk fotoğraf yarışmasını düzenlemesi ve 29.8.1896'da sonuçları açıklaması, amatörleri teşvikin yerli fotoğraf yarışında rol oynadığını gösteriyor" ifadesiyle (Koloğlu, s. 98), fotoğraf yarışmalarının Osmanlı İmparatorluğu'nda amatör fotoğrafçılığı teşvik ettiğini göstermektedir.

Görsel 2: Servet-i Fünûn Dergisi, Fotoğraf Musabakası, 1896, 265. Sayı

Kaynak: http://www.servetifunundergisi.com/musavver-servet-i-funun-gazetesinin-fotograf-musabakasi/ (E.T.: 27 Aralık 2023)

Gülderen Bölük (2014) ise kitabında, bu yarışmanın katılım koşulları ve ödülü hakkında şu bilgileri vermektedir:

> *Servet-i Fünûn dergisi, 1896 yılında 265. sayısında bir fotoğraf yarışması düzenler ve bu yarışmada bir fotoğraf makinesinin ödül olarak verileceğini duyurur. Yarışmaya katılmak isteyenlerden istenen şartlar arasında fotoğrafın 8x8-13x18 cm ebatları arasında olması ve klişeleri ile birlikte gönderilmesi bulunuyordur. Derece alan fotoğraflar ise sonraki sayılarda dergide yayımlanacaktır* (Bölük. s. 31).

Servet-i Fünûn Dergisi'nin fotoğraf yarışması ilanı 1896 yılında 265. sayısında yer almaktadır (Görsel 2). Günümüz Türkçe metinlerine transliterasyonu, Boğaziçi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nün hazırladığı *Osmanlı Kültür Tarihinde Servet-i Fünûn Dergisi* projesinden edinilmiştir. Bu ilanda fotoğraf yarışması ile ilgili yazılanlar şu şekildedir:

> ***İstanbul Postası***
> ***Yazan:*** *Ahmed İhsan*
> ***Kategoriler:*** *Güncel Haber / İçtimaiye*
> ***Alt Kategoriler:*** *Eğlence / Meşgale / İstanbul'dan Haber / Şehir*
> ***Anahtar Kelimeler:*** *Bahar / Cevelan / Fotoğraf Müsabakası / Fotoğrafçılık / Kış / Paskalya.*
>
> *Her şeyde bir fayda aramak lazımdır ya? Biz eğlenceden bile istifade etmek emelindeyiz; onun için esbab-ı zevkin fayda-bahş olmayanına o kadar alıcı gözle bakmayız. Hâlbuki bizim burada faydalı eğlence dediğimiz böyle menafi-i sıhhiyesi olan tenezzühler değil, istifade-i fenniyesi bulunan meşgaleler! Mesela fotoğrafçılık…*
>
> *Hakikaten fotoğrafçılık en faydalı ve en zevkli bir meşgaledir. Şehrimizde heveskâranenin gittikçe tezayüdünü nazar-ı memnuniyetle gördüğümüz bu sanat müntesiplerinin rağbetini tezyit ve temin edecek bir şey düşündük. Bundan dolayıdır ki musahabemizde sözü döndüre dolaştıra buraya kadar getirdik. Bakınız düşündüğümüz nedir? Fotoğrafiye ait bir müsabaka küşat eyliyoruz.*
>
> ***Musavver Servet-i Fünûn Gazetesi'nin Fotoğraf Müsabakası***
> ***Yazan:*** *Ahmed İhsan*
> ***Kategoriler:*** *Güncel Haber*
> ***Alt Kategoriler:*** *İlan*
> ***Anahtar Kelimeler:*** *Fotoğraf Müsabakası*
>
> *Evvala – 8×8'den 18×13 cesamete kadar her türlü enstantane fotoğraf kabul olunur. Fotoğraflar ikişer nüsha albüminli yahut sitratlı kağı üzerine basılıp klişeleri ile beraber gönderilmek lazımdır. Klişesiz resimler müsabakaya dahil olmaz* (Musavver Servet-i Fünûn Gazetesi, "Fotoğraf Müsabakası" 1896, sayı 265).

29 Ağustos 1896 tarihli 287. sayısının kapağında yarışmayı kazanan fotoğrafa da yer verilmiştir (Görsel 3).

Görsel 3: Servet-i Fünûn Dergisi, 29 Ağustos 1896, 287. Sayı, Kapak.

Kaynak: http://www.servetifunundergisi.com/sayi/287/ (E.T.: 27 Aralık 2023)

Ayrıca, Koloğlu (2010) kitabında, "Ahmed İhsan'ın Servet-i Fünûn'un Ocak 1901 tarihli 513. sayısının kapağına bastığı, Amerika'da düzenlenen fotoğraf yarışmasında bir fotoğrafçının altın madalya kazanan "Bir gül yığını" adlı çalışması (Görsel 4) Türk Fotoğraf sanatının ilk kıvılcımlarından biri olarak değerlendirilebilir" (s. 98) sözleri ile yarışmaların önemini vurgulamaktadır.

Görsel 4: Servet-i Fünûn Dergisi, 9 Ocak 1901, 513. Sayı, Kapak.

Kaynak: http://www.servetifununundergisi.com/sayi/513/ (E.T.: 27 Aralık 2023)

Bu yıllarda düzenlenen ilk yarışmalar arasında bulunan *Şehbal Mecmuası* dergisi yarışmasını Bölük (2014) kitabında, dönemin fotoğrafa bakış açısını göstermesi açısından önemini şu sözlerle belirtmektedir:

> *Şehbal Mecmuası 1 Haziran 1909 tarihli 6. sayısında bir fotoğraf yarışması düzenlediğini duyurur. Bu yarışmada fotoğrafların konu ve boyutlarının serbest olduğu da belirtilmiştir. 10. sayısında ise yarışmanın sonuçlarını açıklayarak 82 katılımcı arasında Maşuk Bey'in birinci, Basri Naili'nin ise ikinci olduğu belirtilir. Dereceye giren fotoğraflar, hak etmiş oldukları ödülleri alabilmek için Avrupa'ya gönderilir. Fotoğrafın bu dönemdeki yarışmaları, sanatın ve teknolojinin hızla geliştiği bir dönemin yansımalarını göstermektedir.* (Bölük, 2014, s. 31).

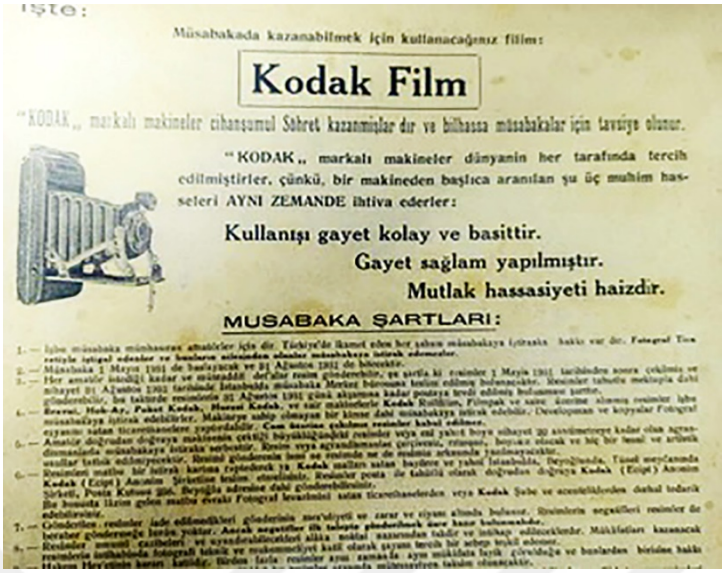
Ayrıca Seyit Ali Ak (2001) "*Erken Cumhuriyet Dönemi Türk Fotoğrafi*" adlı kitabında o yılları, Sermet Muhtar Alus'un şu sözleri ile aktarmaktadır:

"16 Ağustos 1923 tarihli Akşam gazetesinde Sermet Muhtar Alus, "*Masal olan eski paşaların bazı merakları, garib tabiatları ve hususiyetleri*" başlıklı bir yazı yayınladığını belirtirken, yazıda, bir vakitler Sadrazamlık yapmış olan, askeriyeden Cevat

Paşa'nın en kıdemli fotoğraf amatörü olduğunu ve kardeşi Şakir Paşa'nın ise 1903 yılında Paris'te bir fotoğraf yarışmasında ikinci olduğunu vurgular. Ayrıca İstanbul valilerinden Süleyman Kani'nin *Saray ve Babı Ali'nin İçyüzü* adlı kitabında, Cevat Paşa'nın fotoğrafa duyduğu ilginin yüzeysel olmadığını ve son dönem Osmanlı aydınları arasında ilgiyle karşılandığı, onları fotoğrafçılık ruhunu Cumhuriyet dönemine taşıyan gönüller olarak değerlendirdiği sözleri yer almaktadır (Sermet Muhtar Alus'dan aktaran Ak. s. 245).

Cumhuriyet'in ilanı (1923) ile birlikte Türkiye'de fotoğrafçılık önemli bir dönüşüm yaşamıştır. Bu dönüşüm, fotoğrafın toplumsal hayattaki rolünün ve öneminin artması, yeni teknolojilerin gelişmesi ile fotoğraf yarışma ve sergilerin düzenlenmesi gibi etkenlerle şekillenmiştir. Bu dönemlerde "Mustafa Kemal Atatürk'ün de fotoğrafçılığını yapan, Süleyman Süreyya Bükey tarafından hazırlanan *Yeni Ameli* ve *Nazari Fotoğrafya* (1924), *Lumyer Fotoğraf Rehberi* (1928), *Gevart Fotoğraf Rehberi* (1928), *Fotoğrafçılığa Ait Makine ve Levazımatı Kataloğu* (1928) adlı yayın çalışmaları temel bilgi ve teknikleri içerirken, *Foto* (1931-1934), *Foto Magazin* (1938-1941) gibi aylık dergiler yayınlanmaya başlanmıştır. Ayrıca kısa ömrüne rağmen, Ali Ersan öncülüğünde 1934 yılında yayınlanan *Fotoğraf Haberleri* dergisi ise aktüel fotoğrafları ve amatör yarışmalarıyla fotoğraf meraklılarını desteklemesi ve fotoğrafçılık dünyasındaki gelişmeleri okuyuculara sunması ile fotoğrafı bir ifade aracı olarak kullanmayı teşvik etmiştir" (Ak, 2001, s.104).

1930'ların başında yayınlanan *Foto Süreyya* (1931) dergisi, "amatör fotoğrafçılığın gelişimine önemli bir katkı sağlamayı amaçlamış, ilk sayısında sadece güzel bir fotoğraf çekilmesi amacıyla düzenlenecek fotoğraf müsabakaları açacağını duyurmuş ve bu müsabakaların, ticari kaygılardan uzak, sadece sanatsal bir amaçla düzenleneceği vurgulanmıştır" (Foto Süreyya, sayı 1). Aynı sayıda, Kodak'ta kendi malzemeleri kullanılarak çekilmiş fotoğraflar için bir yarışma duyurusu yayınlar. Bu yarışmada, çocuk, manzara, oyun-spor, tabiat ve sanat, kişiler ve hayvan resimleri olmak üzere altı kategoride değerlendirme yapılacağını duyurur (Görsel 5). Ödüllerin ise 10 liradan başlayarak 250 liraya kadar çıktığı bu yarışma, fotoğrafçılık merakını yaygınlaştırmayı, amatör fotoğrafçıları teşvik etmeyi ve onları bu alana daha fazla çekmeyi amaçlıyordu" (Akçura, 2020).

İşte:

Müsabakada kazanabilmek için kullanacağınız filim:

Kodak Film

"KODAK„ markalı makineler cihanşumul Şöhret kazanmışlar dır ve bilhassa müsabakalar için tavsiye olunur.

"KODAK„ markalı makineler dünyanin her tarafında tercih edilmiştirler, çünkü, bir makineden başlıca aranılan şu üç muhim hasseleri AYNI ZEMANDE ihtiva ederler:

Kullanışı gayet kolay ve basittir.

Gayet sağlam yapılmıştır.

Mutlak hassasiyeti haizdir.

MUSABAKA ŞARTLARI:

Görsel 5: Kodak Fotoğraf Yarışması Şartları, 1931

Kaynak: https://khalkedonrarebooks.com/products/first-PHOTOGRAPHIC-art-magazine-of-turkey-foto-sureyya-aylik-fotograf-sinema-ver-spor-mecmuasidir-no-1-12-may-17-1931-may-1-1932-first-year-set?variant=39670140928131, E.T.: 29 Aralık 2023).

İbrahim Öğretmen'in (1984) yüksek lisans tezinde belirttiği gibi, Cumhuriyet'in ilk yıllarında, genç Cumhuriyet'in kültür atılımlarından biri olarak kurulan Halkevleri, eğitim düzeyini yükseltmek amacıyla pek çok alanda çalışmalar yürütmüştür. 1932'den itibaren düzenledikleri fotoğraf kurslarıyla, gençler ve amatörler için bu alanda çalışmalarına olanak sağlanmıştır (Öğretmen, s. 28). Ahmet Öner Gezgin ise *Cumhuriyet'ten Günümüze Fotoğrafi* (2020) adlı yazısında, o yıllardaki Halkevleri'nin fotoğrafçılığın gelişiminde oynadığı kilit rolü şu sözleriyle açıklamaktadır:

> *1932'den itibaren Halkevleri, düzenlediği kurslarla fotoğrafçılığın yeni bir başlangıç yapmasına olanak sağlamış ve özellikle 1933'te Ankara Halkevi'nin düzenlediği ilk fotoğraf yarışması, bu alanda bir dönüm noktası olmuştur. Ferit Celal Güven'in 1935 yılında yayımlanan "Profesyonel ve Amatörün Dergisi: "Foto" dergisinin ilk sayısındaki yazısı ise fotoğrafçılığın o dönemdeki önemini ve beklentilerini net bir şekilde ortaya koyuyor. Yurt güzelliğini bize çabuk öğretecek tek şey fotoğraftır* (Gezgin, "Cumhuriyetten Günümüze Fotoğrafi", Sayı 4).

Bu sözler fotoğrafçılığın ülkenin tanıtımında ve kültürel gelişiminde oynayacağı rolü vurgularken, Ak (2001) ise kitabında, "Halkevleri'nin 1939 yılında açmayı planladıkları yarışmalı fotoğraf sergilerinin yaratıcı insanların işlerini derleme, tanıtma ve destekleme amacına yönelik" (Ak, s.19) olduğunu belirtmektedir.

Berrin Cerrahoğlu (2021), "*Geçmiş zaman olur ki...*" yazısında ise "1939 yılında Ankara Halkevi'nin amatörler arasında düzenlediği 1. Fotoğraf Sergisi'ne 50 yarışmacının 400 fotoğrafla katıldığını, yarışma koşullarına göre beş kişinin dereceye girdiğini ve birincilik armağanını Gazi Terbiye Enstitüsü Resim-İş Muallimi, Şinasi Barutçu "Antalya Limanı" adlı fotoğrafı" ile kazandığını belirtmektedir (Cerrahoğlu, 2021, sayı 24).

Türk fotoğrafçılığının önemli isimlerinden Şinasi Barutçu, "yurt dışında eğitim görmüş ve 1932 yılında Gazi Eğitim'de "*Yazı, Grafik Sanatlar ve Fotoğraf*" öğretmeni olarak göreve başlamıştır. Barutçu, kamu kuruluşlarında fotofilm merkezleri kurmuş, fotoğraf sergileri ve yarışmaları düzenlemiştir. 1945 yılında ilk dergiyi çıkaran Barutçu, 1955'te ise Türkiye'nin ilk renkli fotoğraf sergisini" açmıştır (Bayhan, 1989, "Miliyet Sanat Dergisi", sayı 217, s. 148). Bu yıllarda adını yurtdışı ve yurtiçi fotoğraf yarışmalarındaki başarıları ile sıkça duyurmuş, "1936 yılı Berlin Olimpiyatları'nda otuz ülkenin katıldığı, *Olimpiyat Fotoğrafları* yarışmasında ikincilik, l950'de ise *Marshall* fotoğraf yarışmasında fotomontajlarıyla birincilik, ikincilik ve üçüncülük derecelerini kazanmıştır. Ankara Halkevleri'nin yurt çapında açtığı yarışmalarda üç yıl üst üste birinci olmuş ve sonra ki yıllarda jüri üyesi olarak görev aldığı için yarışmalara katılmama kararı almıştır. Barutçu, yurdumuzun ilk fotoğraf kulübü *Türkiye Amatör Foto Kulübü'*nü (TAFK), kurarak, fotoğrafçılığın ülkemizdeki gelişiminde öncü bir rol oynamıştır. Alanında önemli görevler üstlenmiş ve pek çok kulübün kurulmasına öncülük ederek fotoğrafçılığın yaygınlaşmasına da çok değerli katkılarda bulunmuştur" (Ak, 2001, s. 21). Bu girişimler, amatör fotoğrafçılığın gelişimiyle ve sanat eğitiminin sistematik bir şekilde ilerlemesiyle eş zamanlı olarak gerçekleşmiştir.

Emin Sansarcı ve Güler Ertan'ın (2021) *Bauhaus Ekolü ve Grafik Tasarım Alanına Yansımaları* adlı makalesinde, "Türkiye'de sanat eğitiminin 1883'te Sanayi-i Nefise Mektebi, 1932'de Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü ve 1957'de Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokulu ile başladığını vurgular. Sanayi-i Nefise Mektebi'nin yapı sanatı elemanı ihtiyacını karşılamak, Gazi Eğitim Enstitüsü'nün öğretmen yetiştirmek ve Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokulu'nun ise sanatı endüstriyle birleştirerek nitelikli üretimi desteklemek amacıyla kurulduğunu belirtmeleri (Sansarcı ve Ertan, s. 40), bu dönemleri kısaca özetlemiştir. Bu kurumlar, Türkiye'de

sanat eğitiminin gelişiminde önemli bir rol oynamış, özellikle Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokulu, Almanya'daki Bauhaus Okulu'nun etkisiyle, modern tasarım ve estetiğin ülkemizde ilk örneklerini sunmuştur.

1950'lerden itibaren ise özel kurumların fotoğraf sanatına olan ilgisi artmaya başlamıştır. Özellikle reklam ve tanıtım faaliyetlerinde fotoğrafın giderek yaygınlaşması, fotoğrafın sanatsal boyutunun daha fazla ön plana çıkması ve fotoğrafçıların yaratıcılıklarını sergilemelerine olanak sağlanmaya çalışılmasıyla, özellikle fotoğraf dergileri, dernekler, eğitim kurumları, bankalar, sigorta şirketleri, devlet kurumları, medya şirketleri, belediyeler vb. kurum ve kuruluşlar, fotoğraf yarışmaları düzenleyerek bu alana olan ilgiyi ve gelişimi desteklemişlerdir. Örnek olarak, 1959 yılında Yapı Kredi Bankası, kuruluşunun 15. yılında, fotoğraf sanatını teşvik amacı ile, amatör ve profesyonel fotoğraf meraklıları arasında "Türkiye'deki çeşitli medeniyet çağlarına ait sanat eserleri" konulu bir fotoğraf yarışması düzenlemiş, birinciliği Ara Güler ve İlhan Arakon kazanmıştır (Yapı Kredi Bankası, "Zaman Tüneli", 1959).

1960'ların başında Türkiye'de fotoğrafçılık, önemli bir dönüşümün eşiğindedir. Güler Ertan, *Türk Fotoğrafında 1960 Sonrası* (2005) adlı kitabında bu dönemi, fotoğrafın resmi kullanımını artıran ve destekleyen önemli gelişmelerin yaşandığı bir dönem olarak tanımlar. Turizm Bakanlığı'nın 1963'te ve Kültür Bakanlığı'nın 1971'de kurulması, fotoğrafçılığın turistik yerlerin tanıtımında aktif olarak kullanılmasını teşvik etmiş, takvim fotoğrafçılığı piyasası genişlerken, renkli film teknolojisinin yaygınlaşması ve maliyetinin düşmesiyle gezi, doğa ve amatör fotoğrafçılığı da canlandırmıştır (Ertan, s. 25). Ayrıca, Ak (2004), *Hürriyet Gösteri* dergisi, Kasım 1989 yazısında, ülkemizde ilk defa periyodik olarak yarışma düzenleyen Akbank'ın, 1972-1979 yılları arasında "*Yaratıcı Gücü Teşvik*" sloganı altında, fazlasıyla ilgi gören 7 yarışma düzenlediğini belirtmiştir (Ak, 2004, s. 121-122).

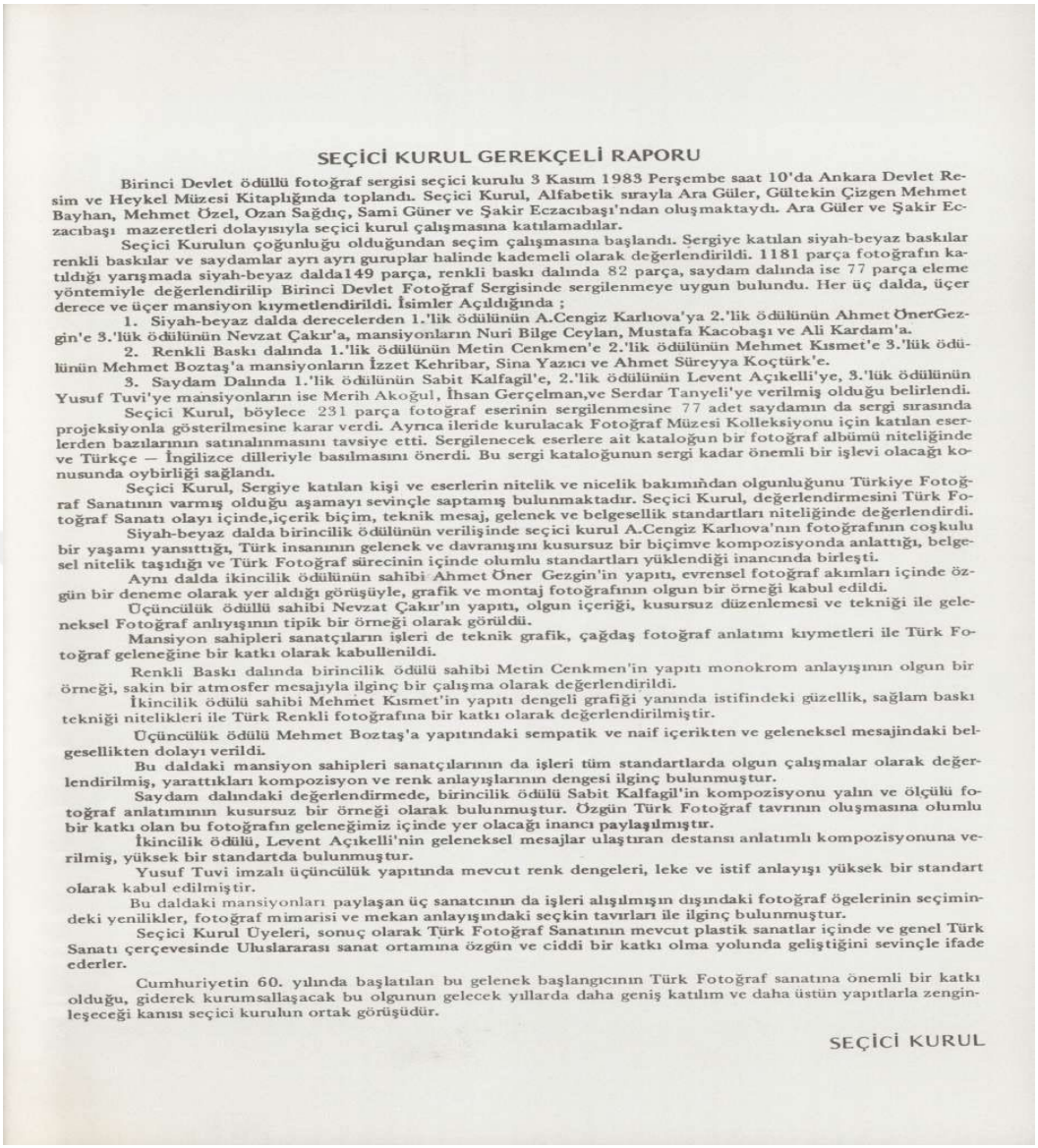
Bu dönemde fotoğrafçılık alanında gerçekleşen bir diğer önemli gelişme ise, görsel belleğin oluşumuna önemli katkılar sağlayan yayınların ortaya çıkmasıydı. Ertan (2005), "1968'de *Eczacıbaşı Yıllığı*'nın ve 1970'lerin sonlarına doğru *Yeni Fotoğraf Dergisi* ile *Fotoğraf Sanatı Dergisi*'nin yayın hayatına başlamasının, görsel kültürün ve fotoğrafçılık anlayışının şekillenmesinde önemli bir rol oynadığını vurgular (Ertan, s. 25)".

Yeni Fotoğraf Dergisi, 1976 yılında kurulduktan sonra 1979 yılında Türkiye'nin ilk foto röportaj yarışmasını düzenler ve bu yarışmada, katılımcılardan "çocuk" teması üzerine seri fotoğraflar üretmeleri istenir. 1980 yılının şubat ayında açıklanan sonuçlarda, birincilik Ayhan Erolgil'in "*Hakkâri Çocukları*" çalışmasına, ikincilik Serpil Atılgan'ın "*Çocuk ve Din*" çalışmasına ve üçüncülük Ahmet Elhan'ın "*Arkaüstü Yaşamak*" çalışmasına verilir (Akarçay, 2023, s. 142).

1960'ların başından itibaren gerçekleşen bu gelişmeler, Türkiye'de fotoğrafçılığın hem resmi kullanımını hem de sanat ifade alanı olarak yaygınlaşmasını sağlamıştır. Fotoğrafçılık alanındaki gelişmelerin Türkiye'deki etkisiyle birlikte, fotoğraf yarışmaları düzenleyen çeşitli kurum ve kuruluşlar ortaya çıkmıştır. Bu dönemdeki bazı önemli yarışma düzenleyen kurum ve kuruluşlar şunlardır:

1960'lı yıllarda Basın Yayın Genel Müdürlüğü, Akbank, Türkiyemiz Dergisi, İstanbul Belediyesi, 1970'lerin başında İFSAK ve Türkiye Turing Kurumu, 1983 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü, 1985 Sonsöz Gazetesi, Gerçek Gazetesi ve "ENKA" Holding Sanat Vakfı, 1986 "TÜTAV" Türk Tanıtma Vakfı, REFO Dergisi, 1987 Etap Pullman Otelleri, 1988 Kent-Koop, Müzeciler Derneği, Fotoğraf Dernekleri, Devlet Demir Yolları, Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu, Gülhane Şenlikleri, Pamukbank, çeşitli Lions kulüpler, 1989 Türk Silahlı Kuvvetleri'ni Güçlendirme Vakfı, 1994 Şark Hayat-Baymed, Şark Sigorta, Eczacılar Odası, 1995 TUBİTAK, 1997 Türk Kütüphaneciler Derneği, 2001 VAKKO, 2002 yılında ise Arçelik, Microsoft gibi kuruluşlardır.

1983 yılında, Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü'nün düzenlediği Birinci Devlet Ödüllü Fotoğraf Sergisi'ne katılımcılar (katalogda sayısı belirtilmemiş), toplamda 1181 eserle katılım sağlayarak, fotoğraf sanatına olan ilginin ve bu alandaki yaratıcılığın canlılığını göstermiştir. Sanatçıların bu denli büyük bir katılım göstermesi, serginin prestijini ve önemini artırmıştır. Sergide ayrıca, sanatçıların gelişimine katkıda bulunmak amacıyla "Jüri Gerekçeli Raporu" geri bildirim mekanizmasını kullanması, o dönem için oldukça ileri görüşlü bir yaklaşımdır. Bu, serginin sadece bir sanat etkinliği olmasının ötesine geçilerek, sanatçıların gelişimine destek olan ve sanat ortamını zenginleştiren bir platform haline gelmesini sağlamıştır.

SEÇİCİ KURUL GEREKÇELİ RAPORU

Birinci Devlet ödüllü fotoğraf sergisi seçici kurulu 3 Kasım 1983 Perşembe saat 10'da Ankara Devlet Resim ve Heykel Müzesi Kitaplığında toplandı. Seçici Kurul, Alfabetik sırayla Ara Güler, Gültekin Çizgen Mehmet Bayhan, Mehmet Özel, Ozan Sağdıç, Sami Güner ve Şakir Eczacıbaşı'ndan oluşmaktaydı. Ara Güler ve Şakir Eczacıbaşı mazeretleri dolayısıyla seçici kurul çalışmasına katılamadılar.

Seçici Kurulun çoğunluğu olduğundan seçim çalışmasına başlandı. Sergiye katılan siyah-beyaz baskılar renkli baskılar ve saydamlar ayrı ayrı guruplar halinde kademeli olarak değerlendirildi. 1181 parça fotoğrafın katıldığı yarışmada siyah-beyaz dalda149 parça, renkli baskı dalında 82 parça, saydam dalında ise 77 parça eleme yöntemiyle değerlendirilip Birinci Devlet Fotoğraf Sergisinde sergilenmeye uygun bulundu. Her üç dalda, üçer derece ve üçer mansiyon kıymetlendirildi. İsimler Açıldığında ;

1. Siyah-beyaz dalda derecelerden 1.'lik ödülünün A.Cengiz Karlıova'ya 2.'lik ödülünün Ahmet ÖnerGezgin'e 3.'lük ödülünün Nevzat Çakır'a, mansiyonların Nuri Bilge Ceylan, Mustafa Kacobaşı ve Ali Kardam'a.
2. Renkli Baskı dalında 1.'lik ödülünün Metin Cenkmen'e 2.'lik ödülünün Mehmet Kısmet'e 3.'lük ödülünün Mehmet Boztaş'a mansiyonların İzzet Kehribar, Sina Yazıcı ve Ahmet Süreyya Koçtürk'e.
3. Saydam Dalında 1.'lik ödülünün Sabit Kalfagil'e, 2.'lik ödülünün Levent Açıkelli'ye, 3.'lük ödülünün Yusuf Tuvi'ye mansiyonların ise Merih Akoğul, İhsan Gerçelman,ve Serdar Tanyeli'ye verilmiş olduğu belirlendi.

Seçici Kurul, böylece 231 parça fotoğraf eserinin sergilenmesine 77 adet saydamın da sergi sırasında projeksiyonla gösterilmesine karar verdi. Ayrıca ileride kurulacak Fotoğraf Müzesi Kolleksiyonu için katılan eserlerden bazılarının satınalınmasını tavsiye etti. Sergilenecek eserlere ait kataloğun bir fotoğraf albümü niteliğinde ve Türkçe — İngilizce dilleriyle basılmasını önerdi. Bu sergi kataloğunun sergi kadar önemli bir işlevi olacağı konusunda oybirliği sağlandı.

Seçici Kurul, Sergiye katılan kişi ve eserlerin nitelik ve nicelik bakımından olgunluğunu Türkiye Fotoğraf Sanatının varmış olduğu aşamayı sevinçle saptamış bulunmaktadır. Seçici Kurul, değerlendirmesini Türk Fotoğraf Sanatı olayı içinde,içerik biçim, teknik mesaj, gelenek ve belgesellik standartları niteliğinde değerlendirdi.

Siyah-beyaz dalda birincilik ödülünün verilişinde seçici kurul A.Cengiz Karlıova'nın fotoğrafının coşkulu bir yaşamı yansıttığı, Türk insanının gelenek ve davranışını kusursuz bir biçimve kompozisyonda anlattığı, belgesel nitelik taşıdığı ve Türk Fotoğraf sürecinin içinde olumlu standartları yüklendiği inancında birleşti.

Aynı dalda ikincilik ödülünün sahibi Ahmet Öner Gezgin'in yapıtı, evrensel fotoğraf akımları içinde özgün bir deneme olarak yer aldığı görüşüyle, grafik ve montaj fotoğrafının olgun bir örneği kabul edildi.

Üçüncülük ödüllü sahibi Nevzat Çakır'ın yapıtı, olgun içeriği, kusursuz düzenlemesi ve tekniği ile geleneksel Fotoğraf anlıyışının tipik bir örneği olarak görüldü.

Mansiyon sahipleri sanatçıların işleri de teknik grafik, çağdaş fotoğraf anlatımı kıymetleri ile Türk Fotoğraf geleneğine bir katkı olarak kabullenildi.

Renkli Baskı dalında birincilik ödülü sahibi Metin Cenkmen'in yapıtı monokrom anlayışının olgun bir örneği, sakin bir atmosfer mesajıyla ilginç bir çalışma olarak değerlendirildi.

İkincilik ödülü sahibi Mehmet Kısmet'in yapıtı dengeli grafiği yanında istifindeki güzellik, sağlam baskı tekniği nitelikleri ile Türk Renkli fotoğrafına bir katkı olarak değerlendirilmiştir.

Üçüncülük ödülü Mehmet Boztaş'a yapıtındaki sempatik ve naif içerikten ve geleneksel mesajindaki belgesellikten dolayı verildi.

Bu daldaki mansiyon sahipleri sanatçılarının da işleri tüm standartlarda olgun çalışmalar olarak değerlendirilmiş, yarattıkları kompozisyon ve renk anlayışlarının dengesi ilginç bulunmuştur.

Saydam dalındaki değerlendirmede, birincilik ödülü Sabit Kalfagil'in kompozisyonu yalın ve ölçülü fotoğraf anlatımının kusursuz bir örneği olarak bulunmuştur. Özgün Türk Fotoğraf tavrının oluşmasına olumlu bir katkı olan bu fotoğrafın geleneğimiz içinde yer olacağı inancı paylaşılmıştır.

İkincilik ödülü, Levent Açıkelli'nin geleneksel mesajlar ulaştıran destansı anlatımlı kompozisyonuna verilmiş, yüksek bir standartda bulunmuştur.

Yusuf Tuvi imzalı üçüncülük yapıtında mevcut renk dengeleri, leke ve istif anlayışı yüksek bir standart olarak kabul edilmiştir.

Bu daldaki mansiyonları paylaşan üç sanatcının da işleri alışılmışın dışındaki fotoğraf ögelerinin seçimindeki yenilikler, fotoğraf mimarisi ve mekan anlayışındaki seçkin tavırları ile ilginç bulunmuştur.

Seçici Kurul Üyeleri, sonuç olarak Türk Fotoğraf Sanatının mevcut plastik sanatlar içinde ve genel Türk Sanatı çerçevesinde Uluslararası sanat ortamına özgün ve ciddi bir katkı olma yolunda geliştiğini sevinçle ifade ederler.

Cumhuriyetin 60. yılında başlatılan bu gelenek başlangıcının Türk Fotoğraf sanatına önemli bir katkı olduğu, giderek kurumsallaşacak bu olgunun gelecek yıllarda daha geniş katılım ve daha üstün yapıtlarla zenginleşeceği kanısı seçici kurulun ortak görüşüdür.

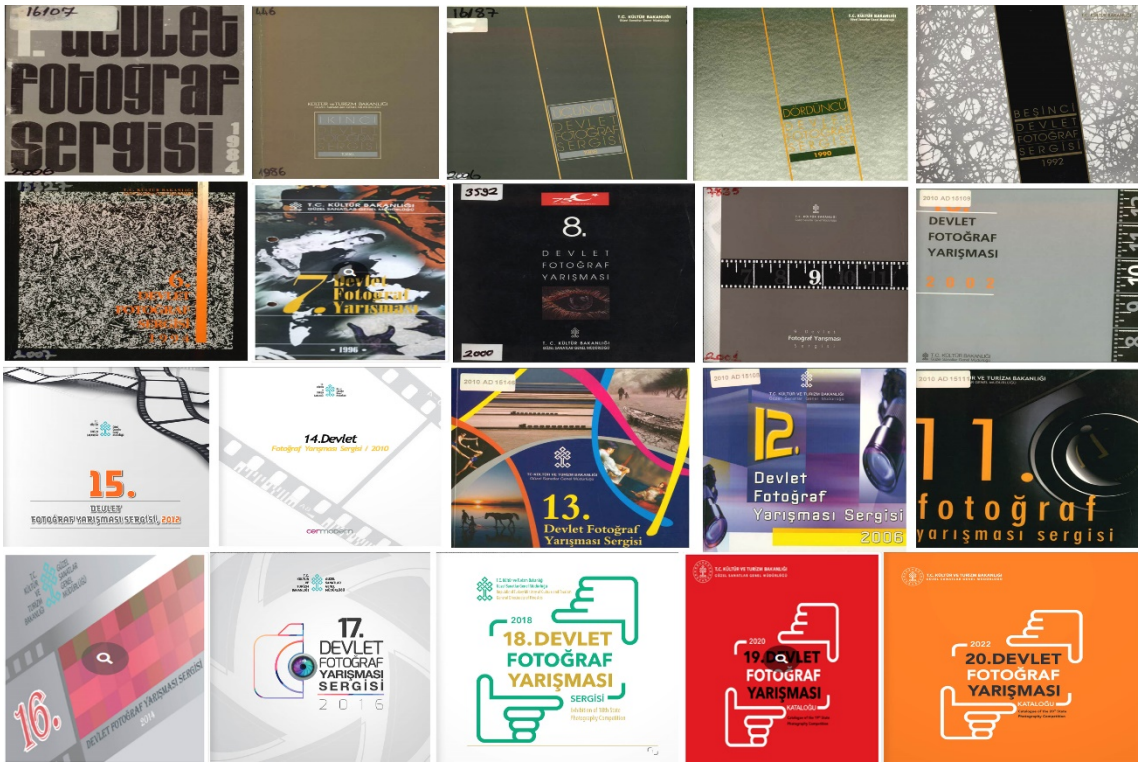
SEÇİCİ KURUL

Görsel 6: Birinci Devlet Ödüllü Fotoğraf Sergisi, Seçici Kurul Gerekçeli Raporu

Kaynak: https://arhm.ktb.gov.tr/competitions/detail/2116/1.-devlet-fotograf-yarismasi-sergisi-katalogu, E.T.: 29 Kasım 2023).

1986 yılında ikincisi düzenlenen bu geleneksel fotoğraf yarışmasına 99 katılımcı, renkli, siyah-beyaz ve slayt kategorilerinde toplam 399 eserle başvurmuştur. Bu yarışmada jüri gerekçeli raporu da yayımlanmıştır. 1988 yılında gerçekleştirilen üçüncü yarışmada ise 230 katılımcı, renkli, siyah-beyaz ve slayt kategorilerinde 684 eserle katılırken, jüri gerekçeli raporu kaldırılmış ve sonraki yarışmalarda da yayınlanmamıştır. Ayrıca, 2004 yılında, yarışmanın ismi "*Devlet Fotoğraf Yarışması*" yerine "*11. Fotoğraf Yarışması*" olarak değiştirilmiş ve bu değişiklik, fotoğraf sanatına

ve devlet desteğine verilen önemin azaldığı yönünde eleştirilere neden olurken, sonraki yıldan itibaren yeniden "Devlet Fotoğraf Yarışması" adıyla düzenlenmiştir (https://arhm.ktb.gov.tr/competitions?pageIndex=1&q=foto%C4%9Fraf%20).

Görsel 7: Devlet Fotoğraf Yarışması'nın Sergi Katalog Kapak Görselleri

Kaynak: https://arhm.ktb.gov.tr/competitions?pageIndex=1&q=foto%C4%9Fraf%20 E.T.: 24 Ağustos 2024).

Devlet fotoğraf yarışmalarının başlangıçta gördüğü yoğun ilgi, fotoğraf sanatına olan talebin ve sanatçılar arasındaki rekabetin canlı olduğunu gözler önüne seriyor. Ancak yarışmanın iki yılda bir düzenlenmesi ve zamanla formatında yapılan değişiklikler, katılımcı sayısı ve eser çeşitliliği üzerinde belirgin etkiler yaratmıştır. Özellikle jüri gerekçeli raporunun kaldırılması, yarışmanın yalnızca bir değerlendirme platformu olmaktan çıkıp, sanatçılara rehberlik eden bir araç olarak işlevini zayıflatmıştır. Yıllar içinde dijital katılım ve deneysel temalar gibi yeniliklerin eklenmesi ise fotoğraf sanatının teknoloji ile birlikte nasıl evrildiğini gözler önüne sermektedir.

Bu gelişmeler ışığında, 1960'lardan itibaren Türkiye'de fotoğrafçılık önemli bir dönüşüm yaşamıştır. Bu dönemde fotoğraf yarışmaları düzenleyen kurum ve kuruluşların çeşitliliği, fotoğrafçılığa olan ilgiyi artırmış ve kültürel belleğin oluşumuna katkı

sağlamıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Basın Yayın Genel Müdürlüğü, Türkiye Turing Kurumu vb. pek çok kurum ve kuruluşun düzenlediği yarışmalar, Türkiye'nin sanatsal ve tarihi zenginliklerinin gün yüzüne çıkarılmasında önemli bir rol oynamıştır.

Ayrıca, *Ayın Fotoğrafı Yarışması*, fotoğrafçılık dünyasında uzun yıllar boyunca büyük ilgi gören bir etkinlik olmuştur. Bu yarışmalar, fotoğrafçılığa yeni başlayanlar ile deneyimli fotoğrafçılar arasında köprü kurarak, teknik ve içerik analizleriyle fotoğrafçılık eğitimine katkı sağlamıştır. Kızıl (2007) tezinde, Türkiye'de bu yarışma türünü düzenleyen ilk dernek olan İFSAK hakkında şu bilgileri vermektedir:

> *İlk olarak 14 Mayıs 1975'te yapılan İFSAK Ayın Fotoğrafı Yarışmasının amacı üyelerin fotoğraf konusunda teknik bilgi ve becerilerini geliştirmek ve değerlendirmektir. Sadece İFSAK üyesi olan kişilerin katılabildiği yarışmalar siyah beyaz baskı, saydam ve sayısal olmak üzere üç ayrı kategoride düzenlenmektedir.* (Kızıl, 2007, s. 51).

Bu yarışmaların en önemli yanlarından biri olarak, fotoğrafçılık topluluğunu bir araya getirerek bilgi paylaşımını ve dayanışmayı teşvik etmeleridir. Katılımcılara fotoğrafçılık becerilerini geliştirme ve farklı bakış açıları kazanma fırsatları sunarak, deneyimli jüri üyelerinden geri bildirim alma imkânı sağlamaktadır. Ayrıca, topluluk içerisindeki eğitimciler ve sektörde deneyimli kişilerden faydalanarak katılımcıları motive etmekte ve daha iyi fotoğraflar çekmeye teşvik etmektedir. Oluşan rekabet ortamı ile fotoğrafçıların sınırlarını zorlamalarını ve yaratıcılıklarını ortaya çıkarmaları beklenirken, başarılı fotoğrafçılara ödül verilmesi veya seçilen fotoğraflarının sergilerde ya da basılı yayınlarda yer alması, daha geniş bir kitleye ulaşmalarını ve tanınırlık kazanmalarını sağlamaktadır. Dijital platformların yaygınlaşması ve sosyal medyada fotoğraf paylaşımının kolaylaşması, bir yandan fotoğraf paylaşımı ile görünürlüğünü artırırken, diğer yandan geleneksel anlamda fiziksel olarak bir araya gelme ve yüz yüze iletişim kurma fırsatlarını azaltmıştır. Fotoğrafçılar artık eserlerini anında geniş kitlelere ulaştırabilirken, bu durum derinlemesine tartışma ve değerlendirme imkanlarını sınırlandırmaktadır.

Günümüzde dijital mecralarda düzenlenen yarışmalar, bu boşluğu doldurmaya çalışsa da fiziksel ortamdaki etkileşimin yerini tam olarak alamamıştır. Bu yarışma türü, fotoğraf sanatının gelişiminde önemli bir rol oynamış, birçok fotoğrafçının yetişmesine ve kendini geliştirmesine olanak sağlamıştır. Yarışmanın formatı ve önemi zaman içinde

değişse de fotoğrafçılık dünyasındaki etkisini kaybetmeyerek hala önemli bir yere sahiptir. Ayın Fotoğrafı Yarışması, amatör ve profesyonel fotoğrafçılar için bir öğrenme ve gelişim platformu olmayı sürdürmektedir.

Fotoğraf Maratonu konsepti ise 1984 yılında Madrid'de *Maratón Fotográfico* adını verdikleri yarışma türü ile Antonio Bolivar ve Eduardo Soto adlı iki arkadaş tarafından ortaya atılmıştır. Bu fikirlerini Madrid Konseyi'ne sunan ve Konsey tarafından kabul edilen bu projeye Kodak ile Albacolor adlı bir fotoğraf laboratuvarı da sponsor olarak dahil olmuştur. Bolivar ve Soto'nun "Photomarathon" etkinliği, 1985'ten 1988'e kadar Madrid Konseyi ve Kodak ile birlikte toplamda dört kez düzenlenirken, daha sonra Portekiz, İspanya, Danimarka gibi çeşitli ülkelerde de düzenlenmeye başlanır (PhotoMarathon, "History", t.y.).

Bolivar ve Soto, fotoğraf maratonlarının başarılı bir şekilde organize edilmesi için yarışma şartlarını önceden açıklıkla belirtmiştir. Yarışma tarihi ve süresi, katılımcı sayısı, tema sayısı, temaların açıklanma yöntemi, kullanılacak ekipman türleri, çekilen fotoğrafların teslim şekli, jürilerin kim ve ödüllerin ne olduğu, fotoğraf düzenleme kuralları ve yarışma sonuçları sonrasında baskı veya çevrimiçi (online) bir sergi mi yapılacağının yarışma öncesi belirlenmesi gerektiğini vurgularlar (PhotoMarathon, "Organize", t.y.).

Fotoğraf Maratonları, katılımcıların yaratıcılıklarını ve hızlı düşünme becerilerini test eden dinamik etkinliklerdir. Bu yarışmalar, sınırlı zaman ve belirlenen temalar çerçevesinde çalışmayı gerektirir ve fotoğrafçıları alışılmışın dışında perspektifler geliştirmeye ve yenilikçi yaklaşımlar benimsemeye teşvik eder. Fotoğraf maratonları, genellikle fotoğrafçılık toplulukları veya festivaller bünyesinde düzenlenir ve amatörlerden profesyonellere kadar geniş bir katılımcı kitlesine hitap etmektedir.

Sonuç olarak, tüm bu gelişmeler, fotoğrafçılık anlayışının şekillenmesinde büyük etkiler yaratmıştır. Fotoğraf yarışmaları, teknolojik ve sanatsal gelişmelere paralel olarak zaman içinde çeşitlenmiş ve günümüzde dünya genelinde çeşitli kategorilerde düzenlenen büyük ölçekli etkinliklere dönüşmüştür. Bu yarışmalar, Türkiye'deki fotoğraf yarışmalarının tarihine ilişkin bazı öncü etkinlikleri temsil ederken fotoğrafçılık kültürünün gelişimine olan katkılarını da göstermektedir.

3.1. Fotoğraf Yarışmalarına Katılım Yöntemleri: Geleneksel Formatlardan Dijital Çağa

Düzenlenen ilk fotoğraf yarışmalarındaki katılım formatları ve teslim türleri, günümüzdeki şartlardan oldukça farklıydı. O dönemde fotoğrafçılardan eserlerini iki ayrı kopya halinde, özel kağıtlara (albüminli, sitratlı vb.) basılmış olarak elden teslim etmeleri istenirdi. Ayrıca, fotoğrafların orijinal klişelerinin de teslim edilmesi gerekiyordu. Bu klişeler, fotoğrafın ham hali olan ve günümüzde RAW olarak bilinen (sıkıştırılmamış ve işlenmemiş tüm görüntü verilerini içeren) formatı temsil ediyordu. Bu uygulama, fotoğrafların gerçekliğini ve orijinalliğini kontrol etme imkânı sağlarken, gerektiğinde bu klişelerden yeni baskılar yapabilme olanağı da tanıyordu. Klişesiz gönderilen fotoğrafların yarışmaya dahil edilmemesi durumu, fotoğrafçıları teknik açıdan titiz olmaya ve eserlerinin özgünlüğünü kanıtlama sorumluluğuna yöneltiyordu (Musavver Servet-i Fünûn Gazetesi, "Fotoğraf Müsabakası" 1896, sayı 265).

Fotoğraf sanatının ciddiyetini ve yarışmaların prestijini korumak amacıyla belirlenen kurallar ve şartlar, fotoğrafçılığın hem sanat hem de zanaat olarak değerlendirildiği dönemlerin izlerini taşımaktadır. Zamanla, fotoğraf yarışmalarına katılım şekilleri fotoğrafçılık ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte önemli değişikliklere uğramıştır. Bu dönemde, fotoğraflar diapozitif (saydam, slayt) veya baskı gibi formatlarda sunulurken, 21. yüzyılın başlarına gelindiğinde, katılımlar, eserlerin CD'ye kaydedilerek posta yoluyla gönderilmesi durumu artmış ve dijital formatlar yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu gelişmeler, yarışmaları daha erişilebilir hale getirirken, farklı formatların bir arada kullanılmasını da yaygınlaştırmıştır.

3.1.1. Diapozitif (Saydam, Slayt)

Diapozitif (saydam, slayt) fotoğraflar, uzun yıllar boyunca fotoğraf yarışmalarında özel bir dal olarak yer almıştır. Diapozitif (saydam), fotoğrafçılık tarihinde önemli bir yere sahip olup, 20. yüzyılın ortalarından itibaren fotoğraf yarışmalarında, dergi yayıncılığında ve reklam sektöründe profesyonel ve amatör fotoğrafçılar tarafından yaygın olarak kullanılmıştır. Bülent Erutku'nun (2017), *Fotoğrafın Temel Kavramları* kitabındaki tarifi, "ışığa duyarlı saydam tabakadan oluşan, pozitif görüntü veren filmlerin ortak adıdır" olarak belirtilmektedir (Erutku, 2017, s. 82).

2000'li yılların başında dijital fotoğrafçılığın yükselişiyle birlikte, Diapozitif (saydam) dalının kullanımı giderek azalmaya başlamıştır. Dijital teknolojinin sunduğu kolaylık, hız ve düşük maliyet, birçok fotoğrafçıyı dijitale yönlendirmiştir. Buna rağmen, bazı fotoğrafçılar ve kurumlar, saydamın benzersiz estetik özelliklerini korumak adına bu formatı kullanmaya bir süre daha devam etmişlerdir. Fotoğrafçılık tarihinde önemli bir dönemi temsil eden ve günümüzde nostaljik bir değer taşıyan bu medyumun korunması ve gelecek nesillere aktarılması, fotoğraf sanatının zengin mirasının devamlılığı açısından kritik bir öneme sahiptir. Fotoğrafçılık eğitimi veren kurumlar ve müzeler, diapozitif (saydam) formatının tarihsel ve sanatsal değerinin korunmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu kurumların, saydam formatını sadece geçmişin bir kalıntısı olarak değil, aynı zamanda fotoğraf sanatının evriminde önemli bir aşama olarak ele almaları gerekmektedir.

3.1.2. Baskı

Baskı fotoğraf yarışmaları, fotoğraf sanatının önemli bir alt dalını oluşturmaktadır. Bu yarışmalar, dijital çağda bile fiziksel baskının önemini vurgulayarak, fotoğrafın somut bir sanat eseri olarak değerlendirilmesine olanak tanımaktadır. Ancak, bu tür yarışmaların bazı avantajları ve dezavantajları bulunmaktadır. Baskı fotoğraf yarışmalarının en önemli avantajlarından biri, katılımcıları yüksek kalitede eser sunmaya teşvik etmesidir. Fotoğrafçıları baskı teknikleri ve malzeme seçimi konusunda daha titiz davranmaya yönlendirirken aynı zamanda fotoğrafın bir sanat eseri olarak bütünlüğünü artırmakta ve fotoğrafın renk doğruluğu, baskı seçimi vb. gibi detaylarının en iyi şekilde gözlemlenebilmesini sağlamaktadır.

Baskı fotoğraf yarışmalarında, baskı teknikleri ve kullanılan malzemeler de önemli bir rol oynamaktadır. Katılımcıların hangi baskı tekniklerini tercih ettikleri, hangi kâğıt veya diğer malzemeleri kullandıkları, değerlendirme kriterleri arasında yer alabilir. Bu yarışmalar, fotoğraf sanatının fiziksel boyutunu ön plana çıkarırken, fotoğrafın dijital ortamdan çıkıp somut bir şekilde sunulması, jüri veya izleyicilerin eseri daha yakından deneyimlemesine ve anlamasına yardımcı olmaktadır.

Ancak, bu tür yarışmaların bazı zorlukları da bulunuyor. Yüksek kaliteli baskılar ve özel kâğıtlar kullanmak, katılımcılar için ek maliyetler yaratabiliyordu. Fotoğrafların

fiziksel olarak yarışma organizasyonuna teslim edilmesi, kargo veya posta yoluyla gönderilmesi ve sonuçlar açıklandıktan sonra katılımcılara geri iade edilmesi, eserin korunması ile lojistik açıdan zorluklar doğurabiliyordu. Bu gibi durumlar, bazı yetenekli fotoğrafçıların ekonomik veya pratik nedenlerle yarışmalara katılımını da engelleyebiliyordu. Ayrıca, baskı malzemelerinin üretimi ve kullanımı, dijital alternatiflere kıyasla daha fazla çevresel etki yaratabiliyordu. Günümüzde fiziksel sergilerin dijital platformlara kıyasla daha sınırlı bir izleyici kitlesine ulaşması da bir diğer dezavantaj olarak öne çıkabilir.

Sonuç olarak, baskı fotoğraf yarışmaları, fotoğraf sanatının gelişimine katkı sağlamaktadır. Bu yarışmalar, fotoğrafın bir sanat eseri olarak değerini vurgularken, izleyicilere zengin bir görsel deneyim sunmaktadır. Ulusal yarışmalarda, dijital ve baskı formatlarının bir arada kullanıldığı hibrit yarışma modellerinin daha fazla benimsenmesi, fotoğraf sanatının zenginleşmesine katkı sağlayabilir. Bu sayede, geleneksel baskı tekniklerinin değeri korunurken, modern teknolojinin sunduğu imkânlardan da faydalanılabilir.

3.1.3. Dijital Fotoğrafçılık

1990'ların sonu ve 2000'lerin başında dijital teknolojinin gelişmesiyle birlikte, e-posta yoluyla dijital fotoğraf gönderimi başlamış, CD ile fotoğraf gönderimi ise yaygınlaşmıştır. Bazı yarışmalar, dijital, CD, baskı ve diapozitif (saydam) katılımlarını bu yıllarda kabul ederken, 2000'lerin ortalarından itibaren online platformlar üzerinden katılım daha da yaygınlaşmıştır. Ayrıca, web siteleri ile özel fotoğraf yükleme sistemleri aracılığıyla fotoğraflar teslim alınır hale gelmiş, zamanla sosyal medya ve mobil uygulamalar aracılığıyla da katılım imkanları ortaya çıkmıştır.

Dijital fotoğraf yarışmaları fotoğrafçılık alanında önemli değişimlere yol açmıştır. Katılımcıların fotoğraflarını dijital formatta çevrimiçi platformlar aracılığıyla çeşitli sistemlere yüklemeleri, katılımı kolaylaştırırken değerlendirme sürecini de hızlandırmıştır. Bu dijital dönüşüm, coğrafi sınırları ortadan kaldırmış ve daha geniş bir katılımcı kitlesine ulaşma imkânı sunmuştur. Bazı yarışmalar, dijital düzenlemelerin serbest veya sınırlı olduğu kategorilerle düzenlenirken, bu durum fotoğrafçıların yaratıcılıklarını daha fazla ifade etmelerine olanak tanımıştır. Bu tür yarışmalarda,

fotoğrafçılar genellikle belirli bir konu veya duyguyu vurgulamak için renk düzeltmeleri, kırpma, kontrast ayarı, parlaklık düzenlemeleri gibi ilgili yarışmanın şartnamesinde belirtilen düzenlemeler yapılabilirken, bazı yarışmalarda ise fotoğrafın belgesel yapısının korunması için, fotoğrafa yapılabilecek müdahale veya manipülasyon seçenekleri kısıtlanarak sınırlandırılır.

3.1.4. Mobil Fotoğraf

Son yıllarda, akıllı telefonların çok yaygınlaşması, fotoğraf çekmeyi ve paylaşmayı daha kolay hale getirmiştir. Mobil cihazlarla çekilen fotoğrafların kalitesi ve çekim olanakları giderek artmış, gelişmiş yüksek çözünürlüklü sensörleri, objektif sistemleri ve yapay zekâ destekli görüntü işleme teknolojileri ile profesyonel kalitede fotoğraflar çekilmesini mümkün kılmıştır. Bu gelişmeler, fotoğraf yarışmalarının dünyasında da önemli değişikliklere yol açmıştır.

Yarışma organizatörleri, güncel fotoğrafçılık eğilimlerine uyum sağlama amacıyla mobil fotoğrafçılık kategorisini yarışma kategorileri arasına eklemeye başlamışlardır. Bu yeni kategori, geleneksel fotoğrafçılık dallarının yanında kendine sağlam bir yer edinmiştir. Mobil fotoğrafçılığın popülaritesi öyle bir noktaya gelmiştir ki, artık sadece cep telefonu ile çekilen fotoğraflar için düzenlenen yarışmalar düzenlenmektedir. Bu yarışmalar, amatör ve profesyonel fotoğrafçıların büyük ilgisini çekerek, katılımcı sayısında önemli artışlara yol açmıştır.

Mobil fotoğrafçılık yarışmaları, bu alanın gelişiminde önemli bir rol oynayarak mobil fotoğrafçılığı yalnızca bir hobi olarak değil, aynı zamanda ciddi bir sanat formu olarak kabul ettirmeye yardımcı olmaktadır. Gelecekte, mobil cihazların fotoğraf çekim yeteneklerinin daha da gelişmesiyle birlikte, bu yarışmaların önemi ve etkisinin artarak devam edeceği öngörülmektedir.

3.1.5. Panoramik Fotoğraf

Panoramik fotoğraf, geniş açılı görüntüleri tek bir karede birleştirerek izleyiciye etkileyici bir görsel deneyim sunan özel bir tekniktir. Bu yöntem, doğa ve mimari fotoğrafçılıkta sıkça tercih edilir ve manzaraları ya da mimari yapıları bütünsel olarak

fotoğraflama imkânı tanır. Teknik açıdan, birden fazla çekimin hassas bir şekilde birleştirilmesini gerektirir ve bu süreçte ışık yönetimi ile kompozisyon konularında uzmanlık ister. Panoramik fotoğraflar, izleyiciye "oradaymış" hissi vererek sürükleyici bir etki yaratır. Bu özellik, panoramik fotoğrafları sadece estetik bir araç değil, aynı zamanda etkili bir belgeleme ve iletişim aracı haline getirirken, panoramik fotoğrafçılığın popülaritesi, bu alanda düzenlenen yarışmalarla da artmaktadır.

Akademik alanda, panoramik fotoğrafçılık görsel antropoloji ve kentsel çalışmalar gibi disiplinlerde önemli bir araştırma aracı olarak kullanılmaktadır. Bu teknik, geniş ölçekli çevresel ve kültürel değişimleri kaydetmek için idealdir. Gelişen teknoloji ve artan erişilebilirlikle birlikte, panoramik fotoğrafçılığın gelecekte daha da yaygınlaşması ve yeni anlatım olanaklarına kapı aralaması beklenmektedir.

3.1.6. Kolaj

Kolaj tekniği, geleneksel olarak fiziksel birleştirmelerle başlamış ve dijital çağla birlikte gelişerek fotoğraf yarışmalarında özel bir kategori haline gelmiştir. Kolajın, farklı görüntüleri birleştirerek özgün kompozisyonlar, gerçekliği yeniden yorumlama, sürrealist etkiler yaratma gibi fotoğrafçılara imkanlar sunmaktadır. Dijital teknolojiler, bu alanda sınırsız yaratıcılık olanakları sağlarken, fotoğrafçıların bu anlamda arşivlerini yeniden değerlendirmelerine imkân vermektedir. Ancak, kolaj fotoğrafçılığı etik tartışmaları da beraberinde getirmiş ve özellikle belgesel ve haber fotoğrafçılığında gerçekliğin temsili konusunda soru işaretleri oluşturmuştur. Manipüle edilmiş görüntülerin gerçekliği ne ölçüde yansıttığı, bu alandaki temel endişelerden biridir. Bu nedenle, birçok yarışma ve yayın organı, kolaj çalışmalarının açıkça belirtilmesini ve orijinal fotoğraflardan ayırt edilmesini şart koşmaktadır. Bu önlemler, izleyicinin yanıltılmasını önlemeyi ve fotoğrafın belgesel değerini korumayı amaçlamaktadır. Genel olarak kolaj çalışmaları fotoğraf sanatında yaratıcılığın sınırlarını zorlayan, sürekli gelişen bir alan olarak önemini korumaktadır. Bu teknik, fotoğrafçılara gerçekliği yeniden yorumlama ve görselleştirme imkânı sunmaya devam etmektedir.

3.1.7. Farklı Formatlar

180 ve 360 derece kameralar, fotoğrafçılık dünyasına yenilikçi bir soluk getirerek, geleneksel sınırları aşan olanaklar sunmaktadır. GoPro gibi taşınabilir ve yüksek çözünürlüklü cihazlarla popülerleşen bu formatlar, belgesel ve sanatsal projelerde güçlü birer anlatım aracı haline gelmiştir. Özellikle 360 derece fotoğrafçılık, çok yönlü bir kompozisyon oluşturma özelliğiyle izleyiciye tüm çevreyi görebilme imkânı tanırken, 180 derece kameralar, yarım daire şeklinde bir açıyı kapsayarak izleyiciye odak noktasına daha yakın bir deneyim sunmaktadır. Bu teknikler, mimari, iç mekân tasarımı ve turizm gibi alanlarda geniş bir kullanım alanı sağlamaktadır.

Belgesel projelerde 180 ve 360 derece çekimler, olayları ya da mekânları detaylı bir şekilde belgeleyebilme fırsatı sunarken, sanatsal projelerde fotoğrafçılara yaratıcı anlatım biçimlerini keşfetme imkânı tanır. Bu tür çekimlerde, geleneksel kompozisyon ve ışık yönetimi tekniklerini yeniden düşünmek gerekir. Fotoğraf yarışmaları da bu teknolojik gelişmeleri takip ederek, şartnamelerinde 180 ve 360 derece formatlarını kabul etmeye başlamıştır. Bu formatlar, fotoğrafçılara kendilerini ifade edebilecekleri daha geniş bir platform sunarken, izleyicilere de çeşitli ve zengin görsel deneyimler yaşatmaktadır. Teknolojik yeniliklerin etkisiyle, bu formatlar daha etkileşimli hale gelerek, fotoğrafçılıkla ilgili yaratıcı yeni ifade biçimlerinin gelişmesine olanak sağlayacaktır.

3.1.8. Drone

Drone fotoğrafçılığı, son yıllarda fotoğraf sanatına yeni bir bakış açısı kazandıran önemli bir teknolojik gelişme olarak karşımıza çıkmıştır. Bu format, geleneksel çekimlerin ötesinde, yeryüzünün benzersiz ve çarpıcı görüntülerini havadan yakalama imkânı sunmaktadır. Drone fotoğrafçılığı, özel ekipman kullanımı ve pilotaj becerileri gerektirirken, usta fotoğrafçılar bu yeni platformu geleneksel fotoğrafçılık prensipleriyle ustaca harmanlayarak etkileyici görüntüler kaydetmeye çalışmaktadır. Kompozisyon, ışık ve perspektif gibi temel unsurlar, gökyüzünden bakışın sunduğu benzersiz dinamiklerle birleşerek, alışılmışın dışında farklı görsellerin ortaya çıkmasını sağlamaktadır.

Drone fotoğrafları sadece estetik bir araç olmanın ötesinde, etkili bir belgeleme ve iletişim aracı haline gelmiştir. Bu alandaki popülarite, drone fotoğrafçılığı yarışmalarıyla birlikte daha da artmaktadır. Drone fotoğrafçılığı, peyzaj fotoğrafçılığına yeni bir boyut katmanın yanı sıra, coğrafya, şehir planlama ve çevre bilimleri gibi alanlarda da etkili bir araç haline gelmiştir. Bu dal, geniş alanları ve coğrafi alanları daha önce aşina olunmayan açılardan belgeleme olanağı sunarak, zamansal ve mekânsal değişimlerin takibinde kullanılmaktadır. Ayrıca, kentsel dönüşüm, çevre sorunları ve arazi kullanımı gibi konuların görsel analizinde de önemli bir rol oynamaktadır.

Tüm bu özellikleri ile drone fotoğrafçılığı, günümüzde çeşitli disiplinlerde çok etkili bir araç haline gelmiştir. Ancak, drone kullanımı yasal ve etik sorunları da beraberinde getirmiş ve gizlilik, hava sahası düzenlemeleri ve çevresel etki gibi konular, fotoğrafçıların dikkat etmesi gereken önemli hususlar arasında yerini almıştır. Drone fotoğrafçılığı, görsel anlatımın sınırlarını genişleterek, sanatsal ve belgesel fotoğrafçılıkta yeni olanaklar sunarken, bu teknolojinin gelişmeye devam etmesiyle, fotoğraf sanatında ve bilimsel görselleştirmede daha da önemli bir rol oynaması öngörülmektedir.

3.1.9. NFT (Non-Fungible Token)

NFT (Non-Fungible Token) ve Blokzincir (Blockchain) teknolojileri, dijital sanat ve varlıkların güvenli şekilde saklanması, alım satımı ve sahipliğinin doğrulanmasında önemli bir rol oynamaktadır. *NFT (Non-Fungıble Token) ve Uygulama Alanları* (2022) adlı makalede, NFT, "akıllı sözleşmelere dayanan, nadir, takas edilemeyen ve bölünemeyen dijital varlık" olarak tanımlanırken, Blokzincir, "verileri dağıtık bir biçimde bir bilgisayar ağının düğümleri üzerinde birbirlerini doğrulayan ardışık bloklar biçiminde tutan veri tabanı" olarak açıklanmaktadır (Ustaoğlu, Kıran, Bağcı, & Emre. 2022, s. 1821). NFT, geleneksel fotoğrafçılık ile Blockchain (Blok zincir) teknolojisini birleştirerek fotoğraf sanatına yeni bir boyut kazandırmaya çalışmaktadır. Bu yenilikçi format, fotoğrafçılara eserlerini benzersiz dijital varlıklar olarak sunma imkânı tanırken, aynı zamanda küresel bir izleyici kitlesine ulaşma fırsatı ile telif haklarının daha etkin yönetilmesine olanak sağlamayı amaçlamaktadır. NFT fotoğraf yarışmaları, sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklik gibi teknolojilerle entegre edilerek, izleyicilere daha sürükleyici deneyimler sunabilmektedir. Günümüzde güçlü topluluk

yapıları sayesinde, fotoğrafçılar eserlerini daha geniş kitlelere ulaştırarak, NFT ile sürdürülebilir gelir elde edebilme fırsatına sahip olmaktadır.

Ancak, bu yeni format telif hakları yönetimi, çevresel etki ve dijital varlıkların uzun vadeli değer koruması gibi zorlukları da beraberinde getirmektedir. Buna rağmen, NFT bazlı fotoğraf yarışmaları, fotoğraf sanatının dijital çağdaki evrimini yansıtmakta ve gelecekte fotoğraf endüstrisini şekillendirmede önemli bir rol oynayacağı düşünülmektedir.

3.1.10. Yapay Zekâ (Artificial Intelligence)

Literatürde, farklı şekillerde tanımlandığı görülen Yapay Zekâ (AI) teknolojinin gelişmesiyle değişim göstermektedir. Britannica Ansiklopedisine göre Yapay Zekâ, bir bilgisayarın veya bilgisayar kontrollü robotun, genellikle akıllı varlıklarla ilişkili görevleri yerine getirme yeteneğidir. Terim sıklıkla akıl yürütme, anlam keşfetme, genelleme veya geçmiş deneyimlerden öğrenme gibi insanlara özgü entelektüel süreçlerle donatılmış sistemler geliştirmek amacıyla kullanılmaktadır. (Britannice, Artificial Intelligence (AI): At a Glance, t.y.)

Yapay Zekâ (AI) teknolojilerinin fotoğraf alanına entegrasyonu, görsel sanatların geleceğini şekillendiren değerler dizisi değişimini temsil etmektedir. Yapay zekâ destekli çekim ve çekim sonrası işleme teknikleri, fotoğrafçılara daha önce hayal edilemeyecek düzeyde teknik mükemmellik sağlamaktadır. Bu araçlar, fotoğrafçının vizyonunu gerçekleştirmede güçlü yardımcılar olarak hizmet ederken, aynı zamanda fotoğraf sanatının özünde yatan insana dair teknik ustalık kavramlarını yeniden tanımlama potansiyeli taşımaktadır.

Öte yandan, üretken yapay zekâ modellerinin ortaya çıkışı, fotoğrafın gerçekliği temsil etme rolünü sorgulatmakta ve görsel anlatımın sınırlarını zorlamaktadır. Bu durumun, fotoğrafçılığın belgesel ve sanatsal işlevleri arasındaki geleneksel ayrımı bulanıklaştırması, fotoğrafçılığın geleceğinin, yapay zekâ teknolojilerinin sunduğu olanaklar ile insana dair etik değerler arasında bir denge kurma çabasıyla şekilleneceğini göstermektedir.

Genel olarak, fotoğraf yarışmaları, teknolojinin hızlı gelişimi ile birlikte tema ve formatlarında büyük dönüşümler geçirmektedir. Yenilikçi teknolojiler, yarışmaların formatını ve katılım süreçlerini derinden etkileyerek fotoğrafçılara daha geniş bir ifade alanı sunmakta ve günümüzde bir fotoğrafçının yarışmaya katılımı artık saniyeler içinde gerçekleşmektedir. Bu kolaylık, daha geniş kitlelerin yarışmalara erişimini sağlarken, yaratıcılığın ve çeşitliliğin artmasına da katkıda bulunmuştur. Ancak, bu dönüşümün bazı olumsuz yanları da göz ardı edilmemelidir. Teknolojinin sunduğu çeşitli yenilikler, rekabeti artırarak özellikle yeni başlayan fotoğrafçılar için başarıya ulaşmayı zorlaştırabilir. Bunun yanı sıra, dijital düzenleme ve yapay zekâ gibi imkanların kullanılması, fotoğrafçıların özgünlüğünü geri planda bırakabilir ve onları teknolojiye bağımlı hale getirebilir. Ayrıca, gelişmiş ekipman ve yazılım araçlarına erişimi olmayan fotoğrafçılar için bu yarışmalar bir dezavantaj haline gelebilirken, özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki katılımcılar için bir engel oluşturabilir. Dijital yarışmalarda, sahtecilik veya dijital manipülasyon gibi etik dışı uygulamaların yaygınlaşma riski de bulunurken, bu durum yarışmaların adaletini ve güvenilirliğini zedeleyebilmektedir.

Bu yenilikçi yaklaşımlar ve teknolojik gelişmeler, fotoğrafçıları daha deneysel ve yenilikçi çalışmalar yapmaya teşvik ederken, aynı zamanda dikkatli bir denge gerektirmektedir. Fotoğraf yarışmalarının geleceği, teknolojik gelişmelerle paralel olarak sürekli bir değişim içindedir. Bu süreç, görsel sanatların sınırlarını genişletirken, fotoğrafçılığın gelecekteki rolünü ve önemini yeniden şekillendirmekte, sanatı zenginleştirirken, aynı zamanda yeni anlatım biçimlerinin ortaya çıkmasına ve görsel iletişimin daha da güçlenmesine olanak tanımaktadır. Önümüzdeki yıllarda, fotoğraf yarışmalarının daha da çeşitlenerek, görsel sanatların sınırlarını zorlamaya ve genişletmeye devam edeceği öngörülürken, bu evrimin olumlu ve olumsuz yanlarını dengede tutmak, fotoğrafın sağlıklı bir şekilde gelişimi için kritik önem taşımaktadır.

3.2. Fotoğraf Yarışmalarının Hedef Kitlesi

Fotoğraf yarışmaları, uzun yıllardır fotoğraf sanatına ilgi duyan bireyleri bir araya getirerek sanatın gelişimine katkı sağlayan önemli etkinlikler olarak kabul edilmektedir. Fotoğrafın yaygınlaşmaya başladığı ilk yıllardan itibaren bu tür yarışmalar, profesyonel ile amatör fotoğrafçıları aynı mecrada buluştururken, toplumun farklı

kesimlerinden katılımcıların da bir araya gelmesini sağlayan geniş bir kitleye hitap etmektedir. Geçmişte daha sınırlı sayıda kategori ve katılımcıya hitap eden bu yarışmalar, zamanla gelişerek günümüzde çok daha geniş bir kitleye ulaşmış ve çeşitlenmiştir.

Özellikle profesyonel fotoğrafçılar için bu yarışmalar, sanatsal çalışmalarını sergileme, sektördeki diğer profesyonellerle bağlantı kurma ve fotoğraf sanatının gelişimine katkıda bulunma fırsatı sunmaktadır. Aynı zamanda, amatör fotoğrafçılar açısından da değerli bir öğrenme alanı oluşturan yarışmalar, eserlerini paylaşma, uzmanlardan geri bildirim alma ve yeteneklerini geliştirme imkânı sağlamaktadır. Profesyonellere ve amatörlere katkılar sağlayan bu etkinlikler, fotoğraf sanatının zenginleşmesine ve çeşitlenmesine destek olmaktadır. Bu bağlamda, yarışmaların çeşitli kategorileri, fotoğraf sanatına yeni katılımcılar çekmek ve onları desteklemek amacıyla oluşturulmaktadır.

Fotoğraf yarışmaları, yalnızca bir rekabet mecrası olarak değil, aynı zamanda fotoğraf sanatının gelişimine, yaygınlaşmasına ve geleceğinin şekillenmesine katkı sağlayan çok yönlü etkinliklerdir. Farklı kategoriler ve katılımcı profilleri, fotoğraf sanatının zenginliğini ve çeşitliliğini yansıtırken, aynı zamanda sanatçıların gelişimine ve sanatsal ifade özgürlüğüne destek olmayı amaçlamaktadır.

3.3. Katılımcıların Profili

Fotoğraf yarışmalarının ilk düzenlenmeye başladığı dönemlerden günümüze kadar, katılımcı profili zaman içinde önemli değişimler geçirmiştir. Fotoğrafın toplumda yaygınlaşmaya başladığı ilk yıllarda, yarışmalara daha çok fotoğraf kulüp veya derneklerine üye olan, profesyonel ya da belirli bir teknik bilgiye sahip fotoğrafçıların ilgi göstermesi ile katılımcı profili sınırlı, ağırlıklı olarak orta yaş ve üzeri bireylerden oluşmaktaydı. Zaman içerisinde teknolojinin gelişimi ve yaygınlaşmasıyla birlikte fotoğrafçılıkla amatör düzeyde ilgilenen çok daha geniş bir kitle yarışmalara ilgi göstermeye başlamıştır. Fotoğraf yarışmalarına katılan kişilerin profilleri geçmişe kıyasla, fotoğraf sanatının geniş yelpazesini yansıtan çeşitli gruplardan oluşurken, bu gruplarda profesyoneller, amatörler, genç yetenekler ve fotoğrafa ilgi duyan her kesimden katılımcı yer almaktadır.

Profesyonel fotoğrafçılar, genellikle sektörde uzun yıllar geçirmiş, çeşitli projelerde yer almış ve prestijli ödüllere layık görülmüş kişilerdir. Bu katılımcılar için yarışmalar, eserlerini geniş çapta sergileme fırsatı ile mesleki itibarlarını pekiştirmeyi ve sektördeki konumlarını sağlamlaştırmayı hedeflemektedirler. Amatör fotoğrafçılar ise yarışmalara farklı motivasyonlarla katılırlar. Bazılarının ödül kazanmak veya eserlerinin prestijli bir sergide yer alması öncelikli hedefiyken, çoğu amatör için asıl değerli olan, alanında uzman jüri üyelerinden alacakları yapıcı eleştiriler ve geri bildirimlerdir. Başka bir katılımcı profili ise sosyal sorumluluk odaklı fotoğrafçılardır. Bu kişiler, fotoğraf sanatını toplumsal farkındalık yaratmak ve önemli meselelere dikkat çekmek için bir araç olarak kullanırlar. Genellikle yarışmaların özel temalı veya sosyal içerikli kategorilerine katılarak, fotoğrafçılığın sadece estetik bir sanat dalı olmaktan öte, toplumsal değişime katkıda bulunabilecek güçlü bir iletişim aracı olduğunu vurgularlar.

Ulusal fotoğraf yarışmalarının bu denli geniş bir katılımcı yelpazesine sahip olması, fotoğraf sanatının zenginleşmesine katkıda bulunur. Farklı bakış açıları, teknikler ve anlatım biçimleri, jüri geri bildirimleri, fotoğrafçılığın sürekli değişmesi ve yeni ifade biçimlerinin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Bu çeşitlilik, yarışmaların sadece bir rekabet alanı değil, aynı zamanda bir öğrenme, paylaşma ve ilham alma platformu olarak işlev görmesini de sağlamaktadır.

3.4. Jüri Üyelerinin Profili

Fotoğraf yarışmalarında jüri üyelerinin profili, yarışmanın hedefleri ve kapsamı doğrultusunda önemli bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Jüri üyelerinin seçiminde geçmişten günümüze kadar geniş bir perspektif ve çok yönlü bir değerlendirme anlayışı benimsenmiştir. Geçmişte fotoğraf yarışmalarının jürileri ağırlıklı olarak fotoğrafçılık sektöründe tanınmış, ödüllü ve deneyimli fotoğrafçılardan oluşmaktadır. Bu fotoğrafçılar, genellikle teknik yeterliliklere ve kompozisyon anlayışına odaklanırken, estetik değerlendirmeyi belirli bir sanatsal çerçevede gerçekleştirmekteydi. Ancak bu yaklaşım, değerlendirme sürecinde tekdüze bir perspektife yol açabilmekteydi.

Günümüzde ise jüri profili geçmişe kıyasla çok daha çeşitli hale gelmiştir. Bu çeşitlilik, fotoğraf yarışmalarının sanatı farklı açılardan ele alma ihtiyacını

karşılamaktadır. Jüri üyeleri sektörde saygın bir konuma sahip, akademisyen veya eğitmen, teknik ve kavramsal yönleri değerlendirme konusunda geniş deneyime sahip, önemli başarılar elde etmiş, ödüller kazanmış fotoğrafçılar veya fotoğraf sanatı konusunda uzmanlığa sahip, sanat eleştirmenliği, küratörlük, editörlük, estetik ve sanatsal değer açısından değerlendirme konusunda uzmanlaşmış kişilerden olmaları beklenmektedir.

Jüri seçimlerinde sektör içi çeşitlilik önemli bir unsur olarak öne çıkarken, farklı profesyonel geçmişlere, tarzlara ve uzmanlık alanlarına sahip kişilerin jüriye dahil edilmesi değerlendirme sürecini zenginleştirebilir. Bu çeşitlilik, çok yönlü bakış açılarının yansıtılmasını sağlayarak daha kapsamlı bir değerlendirme ortamı yaratabilir. Aynı zamanda, katılımcıların farklı uzmanlık alanlarından geri bildirim alması, gelişimlerine önemli katkılar sunabilir. Jüri profili zamanla genişlemiş, çeşitli uzmanlık alanlarından gelen bireylerin katılımıyla daha da zenginleşmiştir. Bu durum, katılımcılara farklı alanlarda rehberlik sağlarken, yarışmaların sanatsal değerlere dair daha kapsamlı bir bakış sunmasına olanak tanıyabilir.

3.5. Fotoğraf Yarışması Şartnamesi

Fotoğraf yarışmalarının geçmişten günümüze dek gelen gelişim süreci, sanatçıların yaratıcılığını ve teknik yeteneklerini sergilemelerine olanak tanıyan şartnamelerle şekillenmiştir. Fotoğraf yarışmalarının şartnameleri, katılımcıların ve jürinin yarışma sürecinde uyması gereken kuralları ve standartları belirleyen önemli belgelerdir. Bu şartnameler genellikle yarışmanın teması, fotoğrafların boyut ve formatı, teknik gereklilikleri, içerik kısıtlamaları, katılım koşulları ve ödüller hakkında ayrıntılı bilgiler içermektedir.

Osmanlı'da yapılan ilk fotoğraf yarışması, Servet-i Fünûn Dergisi'nin 1896 yılı 265. sayısında "*Musavver Servet-i Fünûn Gazetesi'nin Fotoğraf Müsabakası*" başlığı ile duyurulmuştur. Yarışmada katılımcılardan fotoğraflarını belirli teknik şartlara uygun şekilde göndermeleri istenmiştir. Cumhuriyet dönemine gelindiğinde ise ilk yıllarında düzenlenen "*Ankara Halkevi 2. Fotoğraf Müsabakası*" şartlarını Cerrahoğlu (2011), Vedat Nedim Tör'ün (1897-1985) "*Fotoğrafa Dair: Bir Fetva ve Birkaç Düşünce*" adlı eserinde yer alan "*Ankara Halkevi 2. Fotoğraf Müsabakası Şartları ve Geçen Yılki*

Fotoğraf Sergisi" kitapçığından alıntı yaparak, 1940 yılında Ankara Halkevi'nin amatörler için düzenlediği 2. Fotoğraf Sergisi'nin katılım koşulları ve teknik standartları detaylandırarak jüri değerlendirmesinin objektifliğini sağlamak amacıyla anonim başvuru gibi yenilikleri de şartnameye eklemiştir.

> ***1-*** *Ankara Halkevi ikinci fotoğraf müsabakasını açmıştır.* ***2-*** *Bu müsabakaya yalnız Ankara'daki amatörler iştirak edebileceklerdir.* ***3-*** *Müsabakaya her nevi fotoğraf gönderilebilir. Mevzu serbesttir.* ***4-*** *Fotoğraf en aşağı 13-18 boyutunda olacak, teşhir edilecek şekilde kartona yapışmış bulunacaktır. Fotoğrafların mat veya parlak, krem veya beyaz olmasında mahzur yoktur.* ***5-*** *Herkes arzu ettiği miktarda fotoğrafla müsabakaya iştirak edebilir.* ***6-*** *Boyama ve rötuş yapılmış fotoğraflar müsabakaya dahil edilmezler.* ***7-*** *Fotoğrafların üzerinde veya fotoğrafların bulunduğu zarfta hiçbir isim ve adres bulunmayacaktır. Her fotoğrafa bir rumuz konacak ve aynı rumuzu taşıyan ayrı bir zarf içinde fotoğrafları gönderenin sarih adresi bulunacaktır.* ***8-*** *Müsabakaya gönderilen fotoğrafların negatifleri sahibinin elinde olmalıdır.* ***9-*** *Fotoğrafların gönderileceği en son gün (7) Marttır. Bugün akşamına kadar Halkevine (Sekreterliğe) makbuz mukabilinde teslim edilecektir.* ***10-*** *Müddetin bitmesinden bir hafta sonra toplanacak Jüri Fotoğrafları tasnif edecek ve derecelendirilecektir.* ***11-*** *Sırası ile beş kişiye maktuğan mükâfat verilecektir. Birinciye (75), İkinciye (45), Üçüncüye (35), Dördüncüye (25), Beşinciye (20) lira mükâfat verilecektir.* ***12-*** *Jürinin kararından sonra mükâfat kazananlar Ulus gazetesi ile ilan edilecek, bundan sonra mükâfat alan fotoğraflarla jürinin teşhire layık gördüğü fotoğraflar toplu olarak Halkevi salonunda teşhir edilecek ve altına sahibinin ismi konacaktır.* ***13-*** *Bu sergi (15) gün açık kalacak ve herkes tarafından gezilecektir.* ***14-*** *Jüri fotoğrafları tasnif ve derece alanları tespit ettikten sonra rumuzlu zarfları açacak ve aynı şahısın bütün fotoğraflarını toplu olarak Halkevlerinde teşhir edecektir.* ***15-*** *Serginin kapandığı günden itibaren (bir ay) zarfında sahipleri tarafından alınmayan fotoğraflar için mesuliyet kabul edilmez.* (Vedat Nedim Tör'den aktaran Cerrahoğlu, 2011).

Bu katılım şartları günümüz fotoğraf yarışmaları için kılavuz niteliği taşımış ve zamanla gelişen teknoloji ve değişen koşullara uyum sağlamak amacıyla güncellenerek, günümüzde de kullanılmaya devam edilmektedir. Bu şartnameler, katılımcıların belirli standartlara ve kriterlere uygun fotoğraflarını hazırlamalarını sağlayarak yarışmaların adil ve profesyonel bir ortamda gerçekleşmesini amaçlamaktadır. Günümüzde, fotoğraf yarışmalarına katılmak isteyenler çoğunlukla yarışmanın resmi internet sitesi veya yapılan duyurular aracılığıyla şartnamelere ulaşabilir ve bu şartlara uygun şekilde başvurulabilmektedir.

Günümüzde fotoğraf yarışması şartnamelerinde (fotomaraton vb. özel şartlara sahip yarışmalar hariç) yer alan şartlar genel olarak şu şekildedir:

Yarışmanın adının, amacının, konusunun ne olduğunun ve düzenleyen kurum/kuruluşun kim olduğunun belirtir. Yarışmaya katılım şeklinin nasıl (dijital, baskı vb.) ve kaç kategorili olduğu belirtilir. Yarışmanın koşulları olarak ücretli veya ücretsiz

mi oluşu, kimlerin katılabileceği, kaç adet fotoğrafla katılım sağlanacağı ve katılım sağlanacak fotoğrafların hangi özelliklerde olacağı belirtilir. Katılımcı eserinin, diğer yarışmalarda ödül almış, üzerinde çeşitli düzenlemeler yapılmış, daha önce sergilenmiş veya yayınlanmış olması durumunun katılımı kısıtlayıp, kısıtlamadığı ve yapay zekâ ile üretilen bir görselle katılım sağlanıp, sağlanmayacağı belirtilir. Ayrıca katılımcı katılım sağlayacağı fotoğrafların tümüyle kendisine ait olduğunu ve gerekli tüm izinlerinin alındığını kabul, beyan ve taahhüt eder. (Olası bir şikâyet durumunda önce katılımcıya şikâyet ile ilgili savunma hakkı verilir. Sonrasında ise bilir kişi/kişiler yapılan incelemelerle durum tespitleri yapılır. Katılımcı yarışmanın şartnamesini okumuş ve usulsüzlük yapması durumunda ceza alabileceğini peşinen kabul eder). Olası durumlarda ilgili şartnamede belirtilen yaptırımlar uygulanır. Düzenleyici kurum tarafından yarışmanın bir bölümü veya tamamının iptaline ya da ertelenmesine karar verebilir. Bu durumu yarışma için altyapısını kullandığı ve onay numarası alınan kuruma, şartnamede belirtilen süre içerisinde bildirmek zorundadır. Ayrıca katılımcılar belirtilen yarışmada sergileme ve satın alma hariç en fazla kaç ödül alabileceğini ve koşullarını belirtir.

Katılımcı, yarışmada ödül kazanan, sergilenen veya satın alınan eserlere ödenen ücretlerin, aynı zamanda telif ücreti yerine geçtiğini kabul ve beyan ederken fotoğrafın tüm haklarının kendisinde olduğunu ve fotoğrafın yayınlanması durumunda tüm izinlerin kendisi tarafından alınmış olduğunu da kabul eder. Aksi durumunda tüm sorumluluğun katılımcıda olduğu belirtilir. Sonuçların açıklanacağı mecralar belirtilirken yarışmada ödül kazanan, sergilenen veya satın alınan eserler dışında katılım sağlanan fotoğrafların belirli bir süre içerisinde silineceği bilgisi de yer almaktadır. Yarışmanın ödülleri (şartnamede belirtilen net tutar), yarışma onay bedeli, seçici kurul üyelerinin huzur hakkı raportör veya yarışma temsilcisi yol, konaklama ile yemek giderleri genellikle düzenleyici kurum tarafından karşılanacağı belirtilir. Yarışmaya katılan fotoğrafların katılımcıya ait bilgilerinin gizliliği sağlanırken, fotoğraflar seçici kurula şartnamede belirtilen teknik ekipman ve araçlarla sunulur. Bu süreçteki her şey düzenleyici kuruma aittir. Yarışma sonucunda ödül kazanan, sergilenen veya satın alınan eserlerin ücretleri düzenleyici kurum tarafın sahiplerine ulaşılarak banka hesap hesaplarına (bir yıl içerisinde katılımcı hesap numarasını düzenleyici kuruma ulaştırmalıdır. Zaman aşımı

olması durumunda hak talep edilemez.) veya düzenlenmesi durumunda sergi ya da ödül töreninde takdim edilir.

Düzenleyici kurum, bilgilendirme amaçlı mesaj, e-posta ve ödül veya katalog gönderimi konusunda sorumludur. Katılımcının kayıt sırasında verdiği bilgilere göre işlem yapılır ve doğru olmayan bilgilerden düzenleyici kurum sorumlu tutulmaz. Ayrıca şartnamede belirtilmeyen konularda uyuşmazlıkların olması durumunda ilgili şartnamede belirtilen kurum/kuruluşların yönetim kurulu kararları veya jüri üyeleri kararları geçerli olmaktadır. Katılımcı bu şartların tümünü bildiğini, yarışmaya katılmak için gerekli internet sitesine üye olması ve fotoğrafları sisteme yüklemesiyle birlikte de itiraz hakkının bulunmadığını onaylamış olur.

Günümüzde fotoğraf yarışmalarına katılım online (çevrimiçi) internet üzerinden alınırken, hangi siteye fotoğraf gönderileceği/yükleneceği şartnamede açıkça belirtilir. Gönderilecek/yüklenecek fotoğraflarda açıkça logo, tarih, imza vb. gibi bilgiler olmaması belirtilirken, fotoğrafların sisteme nasıl yüklenebileceği anlatılır ve katılımcı fotoğrafın sistem tarafından istenilen bilgilerini girmesi ile tamamlanır. Bu yöntem ile katılımcının fotoğraf hakkında verdiği bilgiler esas beyanı olarak alınırken yanlış beyan verilmesi durumunda kural ihlali sayılarak cezai işlem uygulanabilir. Sisteme fotoğraf yükleme sırasında oluşan sorunlarda kimin sorumlu olduğu ya da olmadığı şartnamede belirtilir.

Yarışmanın seçici kurulu üyelerinin kimler ve kaç kişi olacağı (unvanları ile birlikte) ile en az kaç kişi olması durumunda toplantı yapılarak, değerlendirme yapılabileceği yazılır. Jüri seçim değerlendirmesinin nasıl yapılacağı açık bir şekilde yazılırken süreci yönetecek ve takip edecek temsilci de belirtilir. Yarışma sürecinde ve seçici kurul salonunda bulunan temsilci, seçimler sonunda, değerlendirme tutanağını hazırlar. En az 3 nüsha alınarak seçici kurula imzalatılır. Biri düzenleyici kuruma, biri aracı kuruma, biri temsilcide kalarak saklı tutulurken, istenmesi durumunda her jüri üyesi içinde çıkartılır. Şartnamenin son sayfasında ise genellikle yarışmanın başlangıç tarihi, sisteme fotoğraf yükleme tarihi, bitiş tarihi, seçici kurul toplantı tarihi, sonuç tarihi ile sergi ve ödül töreni tarihi gibi bilgilerin yanı sıra, ödül, sergileme ve satın alma ücretleri yer alır. Son olarak da düzenleyici kurum sorumlusu ve aracı kurum sorumlusu irtibat bilgileri ile onay numarası genellikle yer almaktadır.

Günümüz fotoğraf yarışması şartnameleri, geçmişe kıyasla daha kapsamlı ve detaylı hale gelmiştir. Tema ve içerik konusunda belirli kısıtlamalar ve etik kurallar belirlenirken, teknik gereklilikler dijital çağa uygun olarak güncellenmiştir. Katılım koşulları genellikle daha kapsayıcı olup, yaş ve profesyonellik durumu gibi kısıtlamalar azalmıştır. Yasal hususlar, özellikle telif hakları ve fotoğrafların kullanım izinleri konusunda daha net ve ayrıntılı hale gelmiştir. Ödüller çeşitlenmiş, para ödüllerinin yanı sıra ekipman, tatil, altın gibi çeşitli ödüllerde sunulmaya başlanmıştır. Teknolojik gelişmeler, yarışmaların formatını ve katılım şekillerini de önemli ölçüde etkilemiştir. Dijital fotoğraf makineleri ve çevrimiçi başvurular artık standart hale gelmiştir. Sosyal medyanın yükselişiyle birlikte, kazanan eserlerin tanıtımı ve paylaşımı daha geniş kitlelere ulaşmaktadır.

Sonuç olarak, yarışma şartnamelerinin ayrıntılı ve kapsamlı bir yapıda olması, yarışmanın her yönünü net bir şekilde ortaya koyarak, katılımcılar açısından önemli avantajlar sunmaktadır. Katılımcılar, bu sayede yarışma kurallarını tam manasıyla kavrayabilirler. Telif hakları ve kullanım haklarına ilişkin yapılan açık tanımlamalar, olası hukuki uyuşmazlıkların önüne geçmektedir. Çevrimiçi katılım olanaklarının sağlanması, yarışmanın erişim alanını genişleterek, daha fazla katılımcıya ulaşma imkânı tanır. Ayrıca, seçici kurul ve değerlendirme sürecinin şeffaf bir şekilde açıklanması ise yarışmanın güvenilirliğine katkıda bulunmaktadır.

Öte yandan, şartnamelerin fazlasıyla uzun ve karmaşık olması, bazı potansiyel katılımcıların yarışmaya katılım motivasyonunu olumsuz etkileyebilir. Aşırı detaycılık ve sayısız kural, yaratıcı süreci kısıtlayarak, yarışmaya katılımı zorlaştırabilir. Telif haklarına getirilen sıkı düzenlemeler, katılımcıları eserlerini sergileme konusunda ikileme düşürebilir. Çevrimiçi katılımın bazı bireyler için teknik zorluklar veya sınırlı internet erişimi sebebiyle bir engel teşkil edebilir. Ekonomik açıdan, ödül miktarlarının düşüklüğü, sergileme karşılığında ödeme yapılmaması veya eserlerin ticari kullanım haklarının yarışmacıdan alınması, katılımcıların yarışmaya katılımı için teşvikini azaltabilir. Bu bağlamda, şartname düzenlemelerinin hem katılımcıların ihtiyaçlarını hem de yarışmanın hedeflerini dengeli bir şekilde karşılayacak biçimde tasarlanması çok önemlidir.

3.6. Fotoğraf Yarışmaları ve Etik

Geçmişten günümüze uzanan fotoğraf yarışmalarında, katılımcıların etik sorumlulukları hakkında pek çok tartışma yürütülmüştür. Fotoğrafçıların kendilerini ifade ederken etik değerleri ne ölçüde gözettiği ve jüri değerlendirmelerinin bu çerçevede nasıl şekillendiği, profesyonel ve amatör fotoğrafçılar arasında tartışmanın merkezinde yer almaktadır. Özellikle, bazı katılımcıların jüri üyelerine yarışma öncesinde fotoğraflarını göstererek fikir alması veya farklı isimlerle aile bireyleri ya da tanıdıklarının ismiyle yarışmaya katılması, etik dışı yöntemler olarak öne çıkmaktadır. Katılımcıların bireysel etik anlayışı, kendi sorumluluklarının bilincinde olmalarını ve sanatsal dürüstlüğe sadık kalmalarını gerektirir. Bu etik duruş, yarışmacının kendi eserini yaratırken özgünlüğe ve dürüstlüğe değer vermesi ile diğer katılımcıların emeğine, yarışma kurallarına ve toplumsal değerlere saygı göstermesi gibi unsurları kapsar. Yarışmanın amacına ve katılımcılar arasındaki adil rekabete zarar verebilecek bu tür etik ihlaller, sanata ve sanatçının topluma karşı sorumluluğuna ters düşmektedir.

Dijital çağın başlamasıyla birlikte fotoğraf yarışmaları, dijital platformlara taşınarak daha geniş kitlelere ulaşma ve etkileşim kurma imkânı sunmuştur. Dijital platformlar, iletişimi kolaylaştırmakla birlikte, yapay zekâ kullanımı, manipülasyon, orijinallik, veri güvenliği, gizlilik ve eşit katılım fırsatları gibi etik konular, fotoğraf yarışmalarının dijitalleşmesiyle birlikte daha fazla önem kazanmıştır. Yeteneklerini göstermek ve tanınmak isteyen sayısız fotoğrafçı, her yıl farklı temalarda yarışmalara katılırken, başarılı olma isteği bazı katılımcıları etik kurallara uymamaya yöneltmektedir. Bu durum, yarışmalardaki adil rekabetin ve etik kuralların korunmasına yönelik sorgulamaları artırmaktadır.

Bu bağlamda, fotoğrafçılık alanındaki dijital dönüşümün olumlu yönlerinin yanı sıra, ortaya çıkan etik sorunların da dikkatle ele alınarak değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Dijital teknolojilerin gelişimi, fotoğraf yarışmalarına katılımı ve değerlendirme süreçlerini önemli ölçüde değiştirmiştir. Bir yandan, bu gelişmeler daha geniş bir kitlenin yarışmalara erişimini kolaylaştırırken, diğer yandan manipülasyon ve orijinallik gibi konularda yeni etik sorunlar ortaya çıkarmıştır. Düzenleme teknolojilerinin gelişmesi, fotoğrafların gerçekliğini değiştirme gücü kazandırmış ve

yarışma organizatörleri ile jüri üyelerini kabul edilebilir manipülasyon sınırları konusunda zorlu bir ikileme sürüklemiştir.

Seçici kurul üyelerinin, geçmişten günümüze kadar olan süreçte yarışmaların adil ve etik bir biçimde yürütülmesini sağlamakla birlikte, değerlendirme sürecinde teknik beceri ve estetik unsurların yanı sıra öznel yargılar ve önyargıların bu süreci olumsuz etkilememesi ve fotoğrafların anlattığı hikâyeleri ile ilettikleri mesajları da göz önünde bulundurması büyük önem taşımaktadır. Çeşitli bakış açılarına sahip bir jüri, objektifliği artırarak daha adil bir değerlendirme imkânı sunarken, kriterlerdeki farklılıklar da karar alma sürecinde zorluklar yaratabilir. Etkili bir değerlendirme için, seçici kurulun çeşitlilik ve kapsayıcılığı yansıtması beklenir. Farklı kültürel ve etnik perspektifleri temsil eden jüri üyeleri, eserleri adil bir şekilde değerlendirebilir. Ayrıca, jüri üyelerinin etik ve sanat eleştirisi konularında bilgi sahibi olmaları, değerlendirmelerin daha şeffaf ve nesnel olmasını sağlarken, bu bilgi birikimi, deneyim kazandıkça daha derinlemesine analizler yapmalarına ve tarafsız bir bakış açısıyla fotoğrafların arkasındaki kültürel ve sosyal bağlamı anlamalarına yardımcı olabilir. Bu sayede, yarışmalar daha adil bir değerlendirme süreci sunarak sanatçılara objektif ve yapıcı geri bildirimler sağlama imkânı tanıyabilir.

Sabit Kalfagil, *Fotoğraf Dergisi* (2015) yazısında, fotoğraf sanatının değerlendirilmesinde objenin ötesine geçen unsurların önemine vurgu yaparken, iyi bir fotoğrafın, yalnızca objeyi yansıtmakla kalmadığını, onu aşarak izleyiciye farklı bir perspektif sunduğunu belirtir. Fotoğraf yarışmalarında jürilerin, eserleri değerlendirirken objeye bağlı kalmaktan ziyade yapısal ve görsel kaliteyi ön planda tutmaları gerektiğini savunur. Jürilerin yalnızca değişik objeler aramaktan ziyade, fotoğrafın sanatsal niteliğine odaklanmaları gerektiği belirtilir. Ayrıca, yarışmalarda sürekli ödül kazanan fotoğrafların tekrar katılmasının yasaklanmasına karşı çıkarken, bu durumun, fotoğraf sanatının gelişimini olumsuz etkileyebileceğini ifade eder (Kalfagil, 2015, s. 36-40).

Jüri üyeleri gibi, katılımcıların da etik kurallara uyması, yarışmanın adil ve güvenilir bir ortamda gerçekleşmesi açısından önem taşımaktadır.

Fotoğraf yarışmaları, amatörlerden profesyonellere, öğrencilere, hobi sahipleri gibi geniş bir kitle için önemli bir platformdur. Önemsenen bu konu hakkında 2008 yılının

aralık ayında "Fotoritim e-Fotoğraf Dergisi" tarafından düzenlenen "*Fotoğraf Yarışmaları*" başlıklı e-panel, bu yarışmaların sanat ve fotoğraf pratiği üzerindeki çok boyutlu etkilerini ele alarak, konuya dair derinlemesine bir bakış sunmuştur. Panelde, 19 panelist, yarışmaların organizatörler, katılımcılar ve jüri üyeleri açısından çeşitli yönlerini tartışarak, bu etkinliklerin fotoğraf sanatının gelişimine nasıl katkıda bulunabileceği veya bu süreci nasıl kısıtlayabileceği konusunda önemli görüşler sunmuştur.

Bazı panelistler, fotoğraf yarışmalarının sanatın gelişimine anlamlı bir katkı sağlamadığını savunurken, bir kısmı da bu yarışmaların katılımcılar için motive edici ve eğitici bir rol oynadığını belirtmiştir (Fotoritim, 2008). Ayrıca, yarışmaların sanatsal yaratıcılığı sınırlayabileceği ve bireyci eğilimleri teşvik edebileceği gibi eleştiriler de dile getirilmiştir. Bu eleştiriler, sanatın yarışma ortamında ölçülmesinin zorluklarını ve jüri üyelerinin genellikle aynı isimlerden oluşmasının çeşitliliği engelleyici etkilerini öne çıkarmaktadır. Yarışmaların eleştirilen bir başka yönü ise bazı katılımcıların bu etkinlikleri gelir kaynağı olarak görmesi ve ödüllerin sanatsal değerden ziyade ticari bir anlam taşımasıdır. Bu noktada, panelin ortaya koyduğu görüş ayrılıkları ve tartışmalar, fotoğraf yarışmalarının sanatsal yetkinlik ve sanat üzerindeki etkileri hakkında düşünmeye teşvik etmektedir.

Yarışmalar, doğru bir şekilde tasarlandığında, fotoğraf sanatının evrensel bir dil olarak gelişimine büyük ölçüde katkıda bulunabilir. Bu e-panelde sunulan farklı perspektifler, fotoğraf yarışmalarının sanata ve fotoğrafçılara sağladığı katkıları anlamak için bir temel oluşturmaktadır. Tartışmalar, yarışmaların sanat dünyasındaki rolünü ve gelecekteki gelişimini anlamak açısından önemli bir referans niteliğindedir. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçılar için öğrenme ve gelişim fırsatları sunarken, sanatsal ifade özgürlüğünü teşvik edecek şekilde tasarlanmalıdır. 2008 yılındaki e-paneldeki görüşler, fotoğraf yarışmalarının sanatın gelişimindeki rolünü anlamak için önemli bir katkı sağlamıştır (Fotoritim, 2008).

Bu konuda yapılacak akademik çalışmalar ve sektör içi tartışmalar, fotoğraf yarışmalarının geleceğini şekillendirmede de önemli rol oynayacaktır. Gelecekte, teknolojik gelişmeler ve değişen toplumsal normlar ışığında, fotoğraf yarışmalarının etik çerçevesinin nasıl evrileceği merak konusudur. Bu bağlamda, fotoğrafçılık eğitimi veren

kurumların, etik konulara müfredatlarında daha fazla yer vermeleri ve profesyonel fotoğrafçıların bu konudaki farkındalıklarını artırmaları önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, fotoğraf yarışmalarının etik bir şekilde yönetilmesi, organizatörler, katılımcılar ve jüri üyelerinin kişisel etik anlayışları ve ortak çabalarıyla mümkündür. Tüm paydaşların bu sürece bilinçli ve sorumlu bir şekilde katılımı, yarışmaların adil ve tarafsız bir şekilde kalmasını sağlayacaktır. Şeffaf ve net kuralların oluşturulması, etik standartların belirlenmesi ve bu standartlara uyumun sağlanması, yarışmaların güvenilirliğini ve değerini artıracaktır. Bu kritik hususlara gösterilen özen, fotoğraf sanatının gelişimine ivme kazandıracak ve yarışmaların güvenilirliğini artıracaktır. Bu yaklaşım, sadece mevcut yarışmaların kalitesini yükseltmekle kalmayacak, aynı zamanda fotoğrafçılık alanında yeni standartların oluşmasına da öncülük edecektir.

3.7. Teknolojinin Fotoğraf Yarışmalarına Etkisi

Fotoğrafın bir yüzey üzerine kaydedilmesi sonrasında, ilk fotoğraf yarışmaları genellikle yerel ve sınırlı katılımlarla gerçekleşiyordu. 19. yüzyılın sonlarına doğru fotoğraf makinelerinin daha yaygın hale gelmesiyle birlikte, fotoğrafçılar için yeni katılım yöntemleri gelişmiş ve bu da yarışmaların sayısını artırmıştır. Ancak, bu ilk yarışmaların çoğu, sınırlı bir kitleye hitap etmekte ve yalnızca belirli teknik koşullara dayalı olarak düzenlenmekteydi. Günümüzde ise bu süreç dijital çağın sunduğu imkanlar ile hem fotoğraf çekme ve paylaşma süreçlerini hızlandırmış hem de yarışmaların yapısını ve dinamiklerini etkilemiştir. Bu etki, öncelikle erişilebilirlik ve katılım süreçlerinde belirgin hale gelmiştir. Dijital fotoğraf makineleri ve akıllı telefonların yaygınlaşması, fotoğraf çekmeyi herkes için mümkün kılmış, çevrimiçi başvuru sistemleri ise katılım süreçlerini kolaylaştırarak yarışmaların daha geniş bir kitleye hitap etmesini sağlamıştır.

Dijital düzenleme araçları, fotoğrafçılara eserlerini işleme ve kişiselleştirme konusunda detaylı imkanlar sunarak, basit renk düzeltmelerinden karmaşık manipülasyonlara kadar geniş bir yelpazede yaratıcı olanaklar sağlamıştır. Bu durum, fotoğrafçıların sanatsal vizyonlarını daha etkili bir şekilde aktarmalarına olanak tanırken, aynı zamanda fotoğraf yarışmalarında etik sınırların belirlenmesi konusundaki tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Özellikle, düzenlemelerin detaylı açıklaması ve

orijinalliğin nasıl korunacağı gibi sorular, bu yarışmalardaki değerlendirme süreçlerinin önemli bir parçası haline gelmiştir.

Teknoloji, jüri değerlendirme süreçlerini de köklü bir şekilde değiştirmiştir. Çevrimiçi jüri sistemleri, farklı yerlerdeki jüri üyelerinin aynı platform üzerinde buluşmasını sağlayarak değerlendirme süreçlerini hızlandırmış ve daha erişilebilir hale getirmiştir. Bu sistemler, konusunda uzman çeşitli jüri üyelerinin bir araya gelmesini sağlayarak yarışmaların kalitesini artırmayı ve daha objektif değerlendirmeler yapmayı hedeflemiştir. Ayrıca, gelişen bulut teknolojileri sayesinde yarışmaların verileri güvenli bir şekilde yedeklenirken, olası veri kayıplarını minimize ederek katılımcı profillerinden tema eğilimlerine kadar geniş bir veri analizi yapılmasına imkân tanımaktadır.

Teknolojinin fotoğraf yarışmalarına etkisi, sanatsal ifadeden organizasyon süreçlerine kadar geniş bir yelpazede kendini göstermektedir. Sosyal medya platformları, yarışmaların duyurulması, tanıtımı ve sonuçlarının paylaşılmasında etkili bir araç haline gelirken, yarışma ilanları geniş kitlelere hızla ulaşımı, kazanan eserler etkin bir şekilde duyurulması ve online halk oylamaları bile düzenlenebilir olmuştur. Bu etkileşim, fotoğraf sanatına olan ilgiyi artırmış ve yarışmaların popülerliğini yükseltmiştir. Bunun yanı sıra, sergileme teknolojilerindeki gelişmeler de ödüllü eserlerin sunumunu dönüştürmüştür. Yarışma web siteleri, yüksek çözünürlüklü dijital ekranlar, projeksiyon sistemleri ve interaktif sergileme platformları sayesinde izleyiciler eserlerle daha etkileyici bir şekilde buluşabilmektedir. Sanal Gerçeklik (VR) ve Artırılmış Gerçeklik (AR) teknolojileri, günümüzde fotoğraf sergilerini daha sürükleyici, etkileşimli ve erişilebilir hale getirerek, fotoğrafçılara ve izleyicilere yeni deneyimler sunmaktadır.

Bu gelişmeler, katılım sürecini kolaylaştırmış, yaratıcılığı teşvik etmiş, değerlendirme süreçlerini iyileştirmiş ve sergileme deneyimini zenginleştirmiştir. Fotoğraf sanatının daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlayarak, sanat dünyasının demokratikleşmesine katkıda bulunmuştur. Yapay zekâ ve makine öğrenmesi gibi teknolojilerin gelecekte fotoğraf yarışmalarını nasıl etkileyeceği, fotoğraf sanatının sınırlarını zorlamaya devam eden bir merak konusudur. Bu teknolojik gelişmeler, fotoğraf sanatının evriminde kritik bir rol oynamaya devam ederken, yarışmaların doğasını ve sanatın kendisini derinden etkilemeye adaydır. Fotoğrafçıların ve yarışma

organizatörlerinin, bu değişimlere uyum sağlamaları ve yeni teknolojileri yaratıcı bir şekilde kullanmaları, fotoğraf sanatının geleceğini şekillendirme potansiyeline sahiptir.

4. 2004–2022 TFSF ONAYLI ULUSAL FOTOĞRAF YARIŞMALARI

Bu çalışma, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) tarafından 2004-2022 yılları arasında onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarının arşiv taramasını kapsamaktadır. Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu'nun kuruluş duyurusundaki hedefleri; "fotoğrafın gerek belge gerekse sanatsal boyutunu kullanarak, toplumumuzda bakan değil gören nesiller yetişmesine katkıda bulunması, Türkiye'de fotoğraf sanatının gelişmesi ve güçlenmesi için yapılacak çalışmalara öncülük etmesi, uluslararası ortamlarda Türkiye'yi başarı ile temsil etmek" (TFSF, "Kuruluş Duyurusu", t.y.) olduğunu belirtmektedir. Bu doğrultuda, düzenlenen yarışmaların sanatın gelişimine, fotoğrafçıların yeteneklerini sergilemelerine ve fotoğraf sanatının toplumda daha geniş bir şekilde benimsenmesine sağladığı katkılar üzerine çeşitli bulgular ve yorumlar sunulmaktadır.

Bu doğrultuda, TFSF'nin 2004 – 2022 yıllarını kapsayan süreçte ulusal fotoğraf yarışmalarına ait belgelerin incelenmesi sonucunda elde edilen veriler, Türkiye'de, fotoğraf sanatı federasyonu oluşumu sonrası değişimi anlamak ve geleceğe yönelik stratejiler geliştirmek açısından önem taşımaktadır. Bu dönem, dijital fotoğrafçılığın yaygınlaşmasıyla birlikte fotoğraf sanatı ve tekniklerinde büyük değişimlerin yaşandığı, Türkiye'deki fotoğraf yarışmalarının ve etkinliklerinin geliştiği, sanatçıların ve fotoğraf severlerin bir araya gelerek fotoğraf alanında paylaşımlarda bulunduğu ve birbirlerinden öğrendiği bir süreç olmuştur. Bu dönemde TFSF'nin onayladığı veya düzenlediği yarışmalar ve etkinlikler, fotoğrafçılığın yaygınlaşmasına ve daha geniş kitlelere ulaşmasına önemli katkılar sağlamayı amaçlamaktadır. Bu süreç içerisindeki yarışmaların detaylı incelenmesi, Türkiye'deki fotoğrafçılık ve sanatının nasıl geliştiğini anlamamıza yardımcı olması öngörülmektedir. Ayrıca, fotoğraf yarışmalarının sektöre olan etkisini değerlendirmek, Türk fotoğraf sanatının ve fotoğrafçılığının geldiği noktayı kavramak ve geleceğe yönelik öngörülerde bulunmak açısından büyük önem taşımaktadır. Bu analiz, fotoğrafçılık alanındaki eğilimleri, yenilikleri ve gelişmeleri takip etmemize olanak sağlayarak, Türkiye'deki fotoğraf kültürünün evrimini daha iyi anlamamıza katkıda bulunacağı öngörülmektedir.

Bu süreç içerisinde, TFSF arşivinden 2006, 2009, 2010, 2011, 2012, 2014, 2015 ve 2016 yılına ait basılı almanaklar temin edilmiş, bu kurum bünyesinde bulunmayan 2007, 2008 ve 2013 yılına ait basılı almanaklar ise haricen temin edilmiştir.[1]

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu'nun (TFSF) 2004-2022 yılları arasında onayladığı ulusal fotoğraf yarışmalarına ait bilgiler, 2006-2016 yılları arasında basılı almanaklardan, 2017-2022 yılları arasındaki veriler ise TFSF'nin resmi sitesi https://tfsf.org.tr/, online yarışmalar sitesi https://sonuc.tfsfonayliyarismalar.org/ ve online almanak sitesi https://almanak.tfsf.org.tr/ ile karşılaştırılarak belirlenmeye çalışılmıştır.[2] Ancak, online almanak sitesindeki bilgilerin eksik olması nedeniyle, 31 Ocak 2024 tarihinde TFSF'ye e-posta yoluyla ayrıntılı bir liste gönderilerek bilgi talep edilmiş, yanıt alınamamıştır. Ayrıca, TFSF'nin 2004-2006 yılları arasındaki istatistik bilgilerine ulaşılamamıştır.[3]

İstatistiklerin oluşturulmasında, 2006-2016 yıllarına ait veriler TFSF'nin basılı almanaklarından, 2017-2019 yıllarına ait veriler TFSF'nin dijital almanak sitesinden, 2020-2022 yıllarına ait veriler ise TFSF'nin https://sonuc.tfsfonayliyarismalar.org/ resmî sitesinden alınmıştır.

Bu inceleme, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu tarafından onaylanan ulusal fotoğraf yarışmalarının 2004-2022 yılları arasındaki bilgilerini detaylı bir şekilde ele almaktadır. TFSF'nin basılı almanakları ve resmi online sitelerindeki onaylı ulusal fotoğraf yarışmaları yıllara göre ayrılarak, listelenmiştir. TFSF'nin 2004 ile 2022 yılları arasında onayladığı ulusal fotoğraf yarışmalarına ait verilerin derlenmesi ile, zaman içinde yıllara göre sadece kadın katılımcılı yarışma sayıları, yarışmalara katılan toplam katılımcı sayısı, kadın ve erkek katılımcı sayıları, toplam fotoğraf sayısı, fotoğrafçılar maratonu yarışması sayısı, çağrılı fotoğraf yarışması sayısı, kupa fotoğraf yarışması sayısı, TFSF etkinlik sayısı, katılım ücretli yarışma sayısı, 18 yaş altı yarışma sayısı, katılım sağlayan il sayısı, yarışmalarda verilen en fazla ödül miktarı, en az ödül

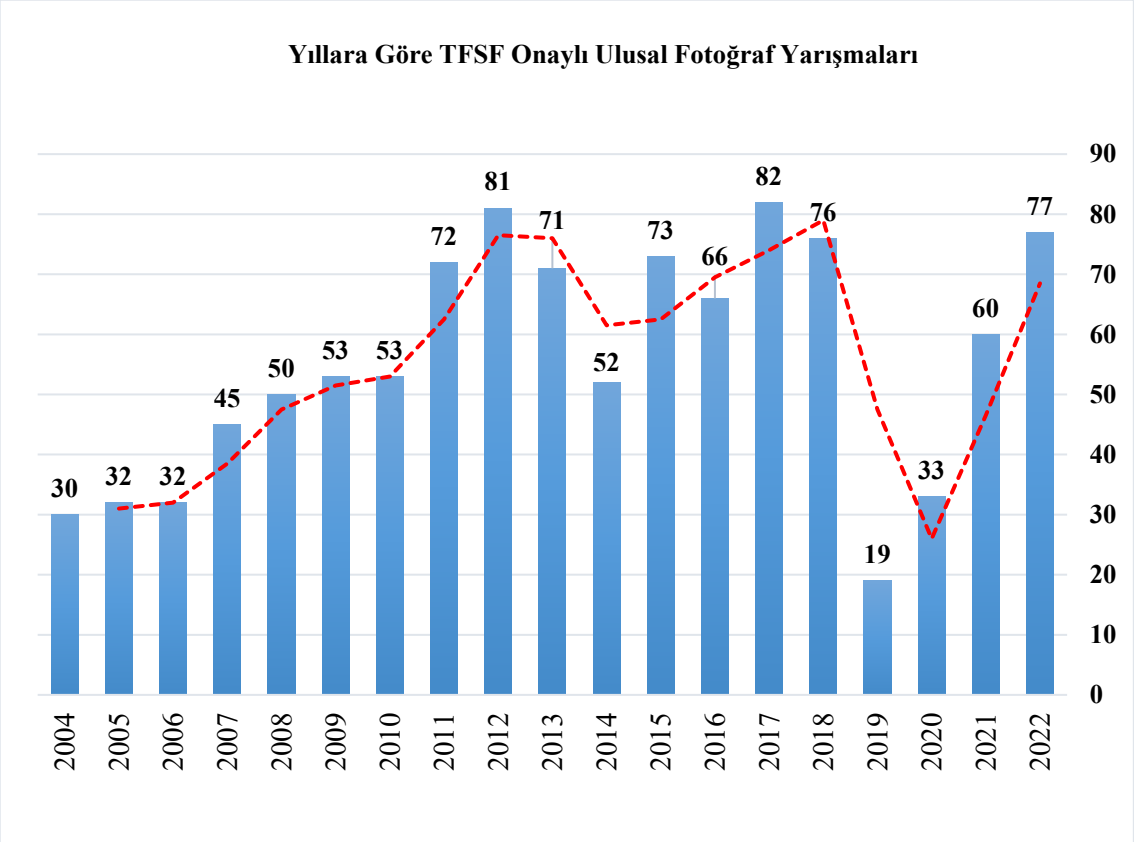
[1] Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu'nun (TFSF) 2004-2022 yılları arasındaki onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarına ait istatistik verileri, 19 Ocak 2024 tarihinde TFSF'den e-posta yoluyla talep edilmiştir.
[2] Tüm arşivin, dijital bir arşiv olmaması nedeniyle, öncelikle basılı almanaklar ve online arşivler standart ve düzenli bir dijital arşiv haline getirilmiş, ardından istatistik veriler oluşturulmuştur.
[3] 2004 – 2006 dönemine ait verilere, Sayın M. Özcan Taras'ın, o yıllara ait tuttuğu kişisel notları taranarak, listelenmiş ve veri haline getirilmiştir.

miktarı, en fazla sergileme ücreti, en az sergileme ücreti, katılım yöntemleri ve katalog baskı durumları gibi önemli kriterler üzerine detaylı bir analiz yapılmıştır.

4.1. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmaları

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu tarafından onaylanmış ulusal fotoğraf yarışmalarının yıllara göre sayıları şöyledir:

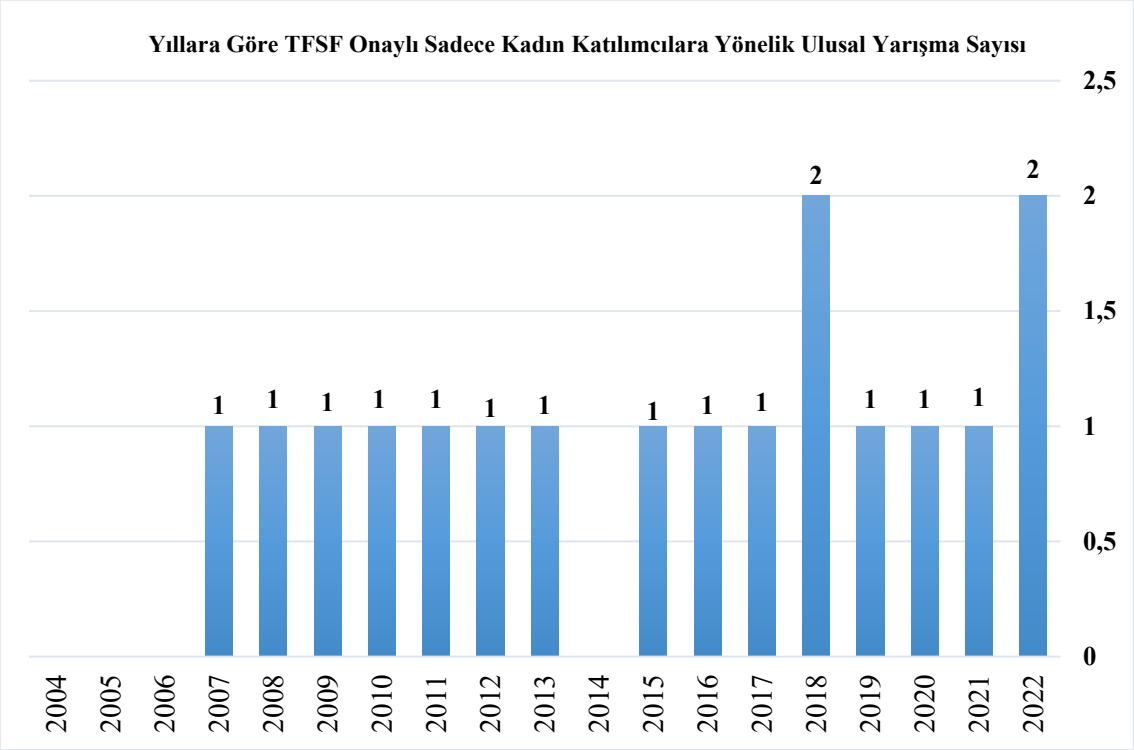
2004'de 30 (Özcan Taras, Kişisel Notları), **2005**'de 32 (Taras, Kişisel Notları), **2006**'da 32 (TFSF, "2006 Almanak, 2007), **2007**'de 45 (TFSF, "2007 Almanak", 2008), **2008**'de 50 (TFSF, "2008 Almanak", 2009), **2009**'da 53 (TFSF, "2009 Almanak", 2010), **2010**'da 53 (TFSF, "2010 Almanak", 2011), **2011**'de 72 (TFSF, "2011 Almanak", 2012), **2012**'de 81 (TFSF, "2012 Almanak", 2013), **2013**'de 71 (TFSF, "2013 Almanak", 2014), **2014**'de 52 (TFSF, "2014 Almanak", 2017), **2015**'de 73 (TFSF, "2015 Almanak", 2017), **2016**'da 66 (TFSF, "2016 Almanak", 2017), **2017**'de 82 (TFSF, "Almanak", 2017), **2018**'de 76 (TFSF, "Almanak", 2018), **2019**'da 19 (TFSF, "Almanak", 2019), **2020**'de 33, **2021**'de 60 ve **2022** yılında ise 77 olarak tespit edilmiştir (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023). Yıllara göre bu veriler incelendiğinde, düzenlenen ulusal yarışmalarda düzensiz bir artış eğilimi gözlenmektedir. Özellikle, 2019 yılında yaşanan COVID-19 pandemisinin yarışma sayısını olumsuz yönde etkilediği açık bir şekilde görülmektedir (Bkz. Şekil 1).

Şekil 1: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmaları

4.2. Yıllara Göre TFSF Onaylı Sadece Kadınlara Yönelik Yarışma Sayısı

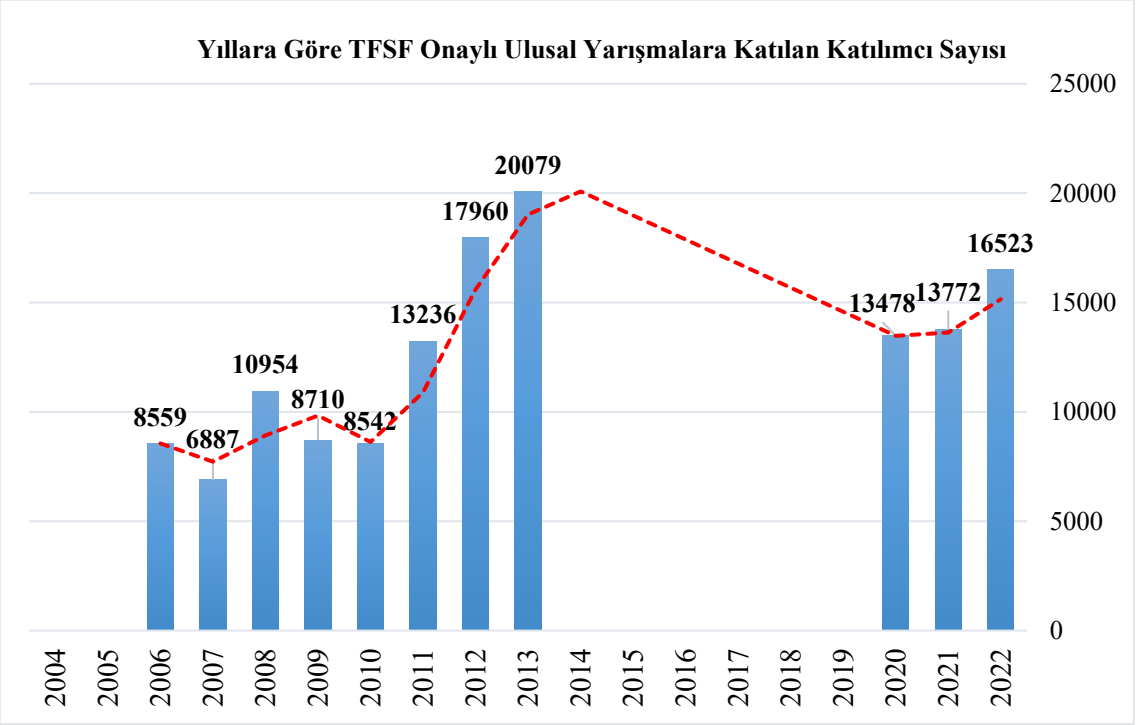
Yıllara göre, TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarına katılan sadece kadın katılımcıların yarışma sayıları Şekil 2 de gösterilmiştir. TFSF'nin onaylı ulusal fotoğraf yarışmaları içerisinde Anadolu Hayat Emeklilik, *Kadın Gözüyle Hayattan Kareler* fotoğraf yarışması dışında sadece kadınların katılımına açık ulusal fotoğraf yarışması bulunmamaktadır. Anadolu Hayat Emeklilik resmî web sitesinde, "2007 yılından günümüze kadar 28 bini aşkın kadın katılımcının, 107 bini aşan fotoğrafla katıldığını ve Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu danışmanlığında 18 yıldır kesintisiz olarak düzenlenen tek yarışma" olduğunu belirtmektedir. (Anadolu Hayat Emeklilik, "Kadın Gözüyle Hayattan Kareler", t.y.)

Şekil 2: Yıllara Göre TFSF Onaylı Sadece Kadın Katılımcılara Yönelik Ulusal Yarışma Sayısı

4.3. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalara Katılan Katılımcı Sayısı

Yıllara göre, TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarına katılan katılımcı sayısı, **2004**, **2005**, **2014**, **2015**, **2016**, **2017**, **2018** ve **2019** yıllarına ait verilere ulaşılamadığı için, bu yıllara ait veriler Şekil 3'te yer almamaktadır. Bu eksiklikler, elde edilen verilerin sınırlı olmasına neden olmuştur. **2006**'da 8.559 (TFSF, "2006 Almanak", 2007), **2007**'de 6.887 (TFSF, "2007 Almanak", 2008), **2008**'de 10.954 (TFSF, "2008 Almanak", 2009), **2009**'da 8.710 (TFSF, "2009 Almanak", 2010), **2010**'da 8.542 (TFSF, "2010 Almanak", 2011), **2011**'de 13.236 (TFSF, "2011 Almanak", 2012), **2012**'de 17.960 (TFSF, "2012 Almanak", 2013), **2013**'de 20.079 (TFSF, "2013 Almanak", 2014), **2020**'de 13.478, **2021**'de 13.772 ve **2022**'de ise 16.523 (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023) katılımcı ulusal fotoğraf yarışmalarına katılım sağlamıştır.

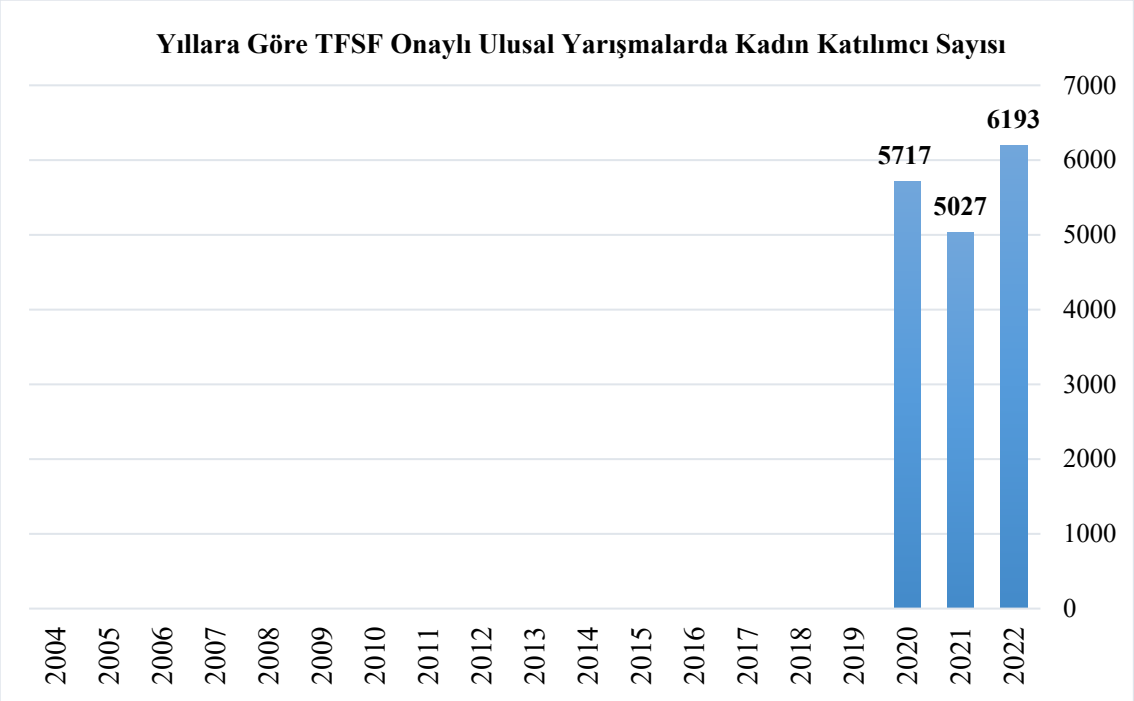

Şekil 3: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalara Katılan Katılımcı Sayısı

Bu verilere göre yıllar incelendiğinde, ulusal yarışmalarda katılımcı sayısında düzensiz bir artış eğilimi gözlenmektedir. 2006-2013 yılları arasında katılımcı sayısında dalgalı bir artış yaşandığı görülüyor. Özellikle 2011-2013 yıllarında önemli bir yükseliş yaşanmış, ardından 2014 ve sonrasında verilerin eksik olması, gelişmeleri tam olarak değerlendirmeyi zorlaştırmaktadır. Ancak 2020 yılı ve sonrasındaki veriler, katılımda bir azalma olduğunu göstermektedir. Bu durum, Türkiye'deki fotoğraf yarışmalarına olan ilginin ve katılımın azaldığını gösterebilir. Ancak, bazı yıllara ait verilerin eksik olması, bu artış eğiliminin tam olarak anlaşılmasını engellemektedir.

4.4. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Kadın Katılımcı Sayısı

Yıllara göre, TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarına katılan kadın katılımcı sayısı **2004** ile **2019** yılları arasındaki bilgilere ulaşılamadığı için Şekil 4'te yer alamamıştır. **2020** yılında 5.717, **2021**'de 5.027 ve **2022** yılında 6.193 kadın katılımcı yarışmalara katılım sağlanmıştır. (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023)

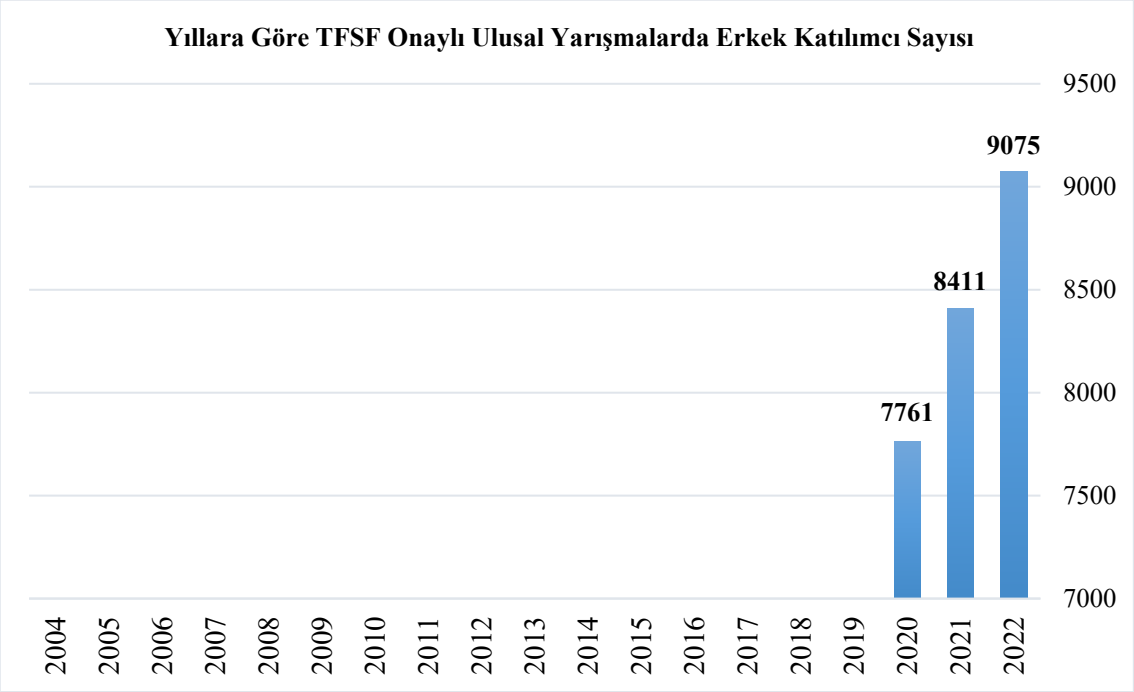

Şekil 4: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Kadın Katılımcı Sayısı

Mevcut veriler, kadın katılımcı sayısının düzensiz ve genel katılımcılı yarışma sayılarındaki katılıma oranla daha az olduğunu göstermektedir.

4.5. Yıllara Göre TFSF Onaylı Yarışmalarda Erkek Katılımcı Sayısı

Yıllara göre, TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarına katılan erkek katılımcı sayısı **2004** ile **2019** yılları arasındaki verilere ulaşılamadığı için Şekil 5'te yer alamamıştır. **2020** yılında 7.761, **2021**'de 8.411 ve **2022** yılında 9.075 erkek katılımcı yarışmalara katılım sağlanmıştır. (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023)

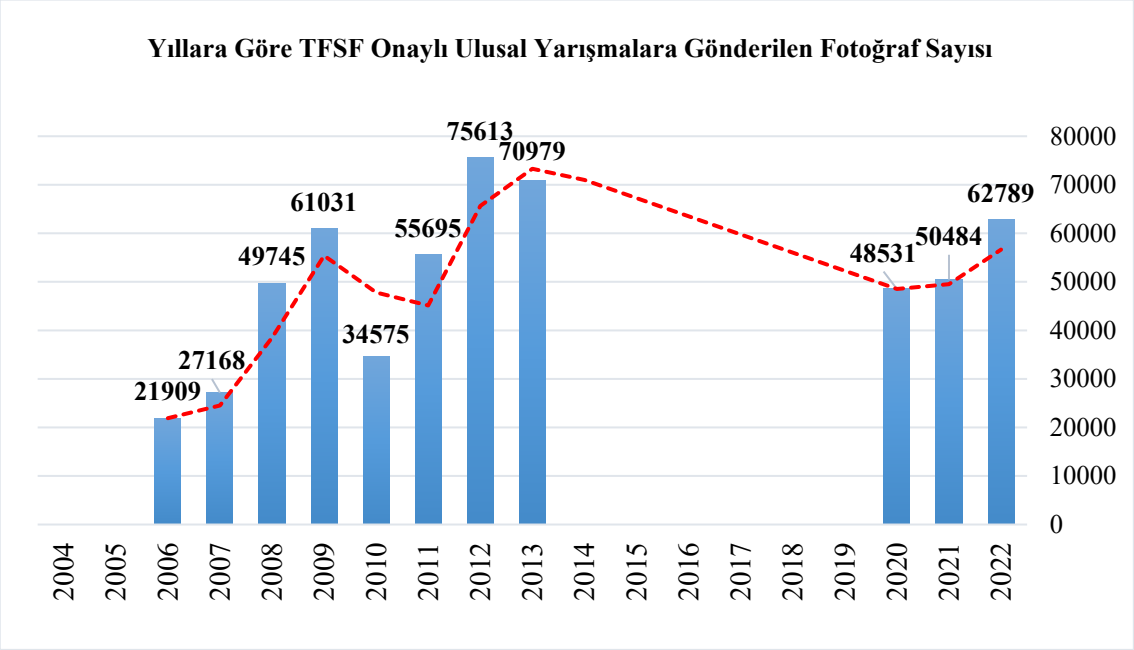
Şekil 5: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Erkek Katılımcı Sayısı

Verilerin 2004-2019 yılları arasındaki kısmının mevcut olmaması, bu dönemdeki eğilimi analiz etmeyi zorlaştırmaktadır. Ancak, son üç yılda yaşanan artış, fotoğraf yarışmalarına erkek katılımcıların giderek daha fazla ilgi gösterdiğine işaret etmektedir. Mevcut verilere dayanarak, 2020, 2021 ve 2022 yıllarındaki veriler üzerinden genel bir değerlendirme yapılırsa, bu dönemlerde erkek katılımcı sayısında artış gözlenmektedir. Özellikle, 2020 yılından itibaren katılımcı sayısındaki artış dikkat çekicidir. Bu durum, erkeklerin ulusal fotoğraf yarışmalarına olan ilgisinin arttığını, genel katılımcı sayısına oranla daha fazla olduğu ve genel olarak yükselişte olduğunu göstermektedir.

4.6. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalara Gönderilen Fotoğraf Sayısı

2004 ve **2005** yıllarına ait TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarına gönderilen fotoğraf sayısı verilerine ulaşılamamıştır. 2006 yılında 21.909 (TFSF, "2006 Almanak", 2007), **2007**'de 27.168 (TFSF, "2007 Almanak", 2008), **2008**'de 49.745 (TFSF, "2008 Almanak", 2009), **2009**'da 61.031 (TFSF, "2009 Almanak", 2010), **2010**'da 34.575 (TFSF, "2010 Almanak", 2011), **2011**'de 55.695 (TFSF, "2011 Almanak", 2012), **2012**'de 75.613 (TFSF, "2012 Almanak", 2013)**, 2013**'te ise 70.979 (TFSF, "2013

Almanak", 2014) fotoğrafla katılım sağlanmıştır. **2014**, **2015** ve **2016** yıllarına ait veriler basılı almanaklarda yer almamaktadır. 2017 yılında dijital almanak sistemine geçen TFSF, **2017**, **2018** ve **2019** yıllarına ait verilerinde bu bilgilere ulaşılamamıştır. Ayrıca, TFSF, **2020** yılından itibaren sonuç ve istatistik bilgilerini düzenli olarak https://sonuc.tfsfonayliyarismalar.org/ adresinde paylaşmaya başlamıştır. Buradaki verilere göre, **2020**'de 48.531, **2021**'de 50.484 ve **2022**'de 62.789 fotoğrafla katılım sağlanmıştır.

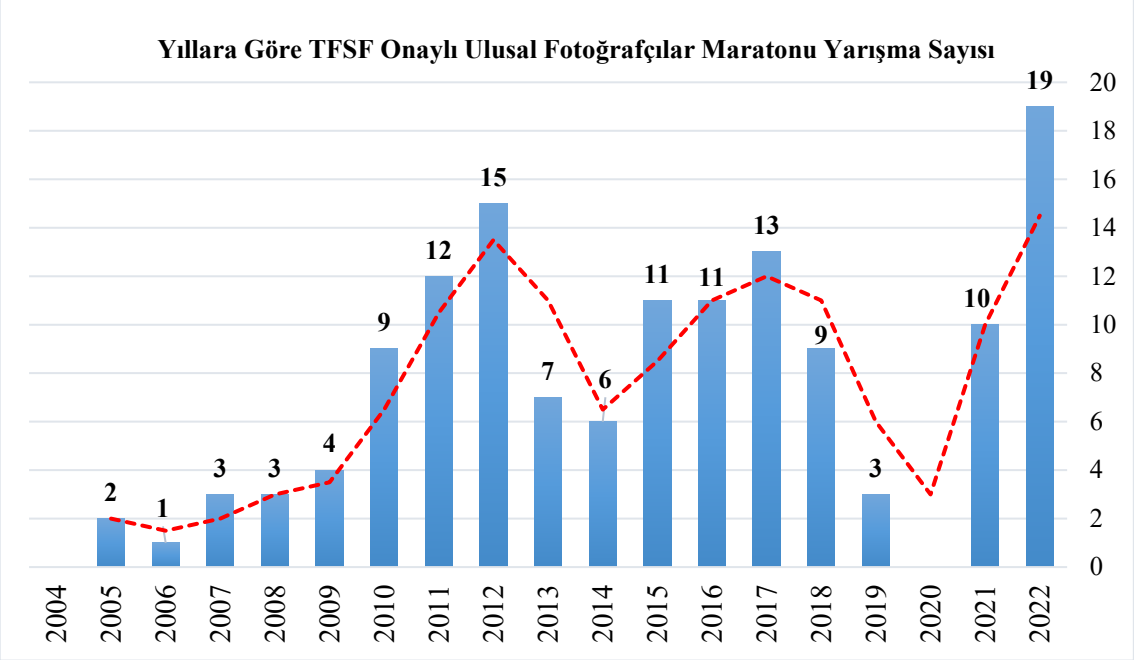
Şekil 6: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalara Gönderilen Fotoğraf Sayısı

Bu veriler, TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarına gönderilen fotoğraf sayısının zaman içinde düzensiz bir seyir izlediğini göstermektedir. Şekil 6'da bu düzensizlik net bir şekilde görülmektedir. Gönderilen fotoğraf sayısının dalgalı olması, fotoğraf yarışmalarının popüleritesindeki değişimleri ve fotoğrafçılığa olan ilginin zamanla farklılık gösterdiğini yansıtabilir.

4.7. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Fotoğrafçılar Maratonu Yarışma Sayısı

Yıllara göre, TFSF'nin onayladığı ulusal yarışmalar arasında yer alan *Fotoğrafçılar Maratonu* sayısına dair veriler Şekil 7 de gösterilmiştir. **2004** yılına ait verilerde *Fotoğrafçılar Maratonu* yarışmasına rastlanmamıştır. **2005** yılında 2 (Taras,

Kişisel Notları), 2006'da **1** (TFSF, "2006 Almanak", 2007), **2007** 3 (TFSF, "2007 Almanak", 2008), **2008** 3 (TFSF, "2008 Almanak", 2009), **2009**'da 4 (TFSF, "2009 Almanak", 2010), **2010**'da 9 (TFSF, "2010 Almanak", 2011), **2011**'de 12 (TFSF, "2011 Almanak", 2012), **2012**'de 15 (TFSF, "2012 Almanak," 2013), **2013**'de 7 (TFSF, "2013 Almanak", 2014), **2014**'de 6 (TFSF, "2014 Almanak", 2017), **2015** 11 (TFSF, "2015 Almanak", 2017), **2016** 11 (TFSF, "2016 Almanak", 2017), **2017**'de 13 (TFSF, "Almanak", 2017), **2018**'de 9 (TFSF, "Almanak", 2018), **2019**'da 3 (TFSF, "Almanak", 2019), **2020**'de COVID-19 pandemisi ve sokağa çıkma yasakları nedeniyle yarışma yapılamamış, **2021**'de 10 ve **2022** yılında ise 19 fotoğrafçılar maratonu yarışması düzenlenmiştir. (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçlar", 2023)

Şekil 7: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Fotoğrafçılar Maratonu Yarışma Sayısı

Verilere göre, fotoğrafçılar maratonu sayısındaki dalgalanmalar, ulusal yarışmaların düzenlenmesinde dış etkenlerin (pandemi, deprem gibi) belirleyici olabileceğini ve bu sebeple yarışma sayılarında dalgalanmalar yaşanabileceğini göstermektedir. COVID-19 pandemisi sonrasında, uzun süren kısıtlamaların ardından insanların açık havada ve sosyal ortamlarda bulunma isteği, maratonlara olan ilgiyi artırmıştır. Özellikle 2010 yılından sonra görülen hızlı artış, fotoğrafçıların maratonlara olan ilgisinin ve bu tür etkinliklerin öneminin arttığını göstermektedir.

4.8. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Çağrılı Fotoğraf Yarışması Sayısı

Yıllara göre, TFSF'nin onayladığı ulusal yarışmaları arasında yer alan *Çağrılı Fotoğraf Yarışması* sayısına dair bilgiler Şekil 8 de gösterilmiştir.

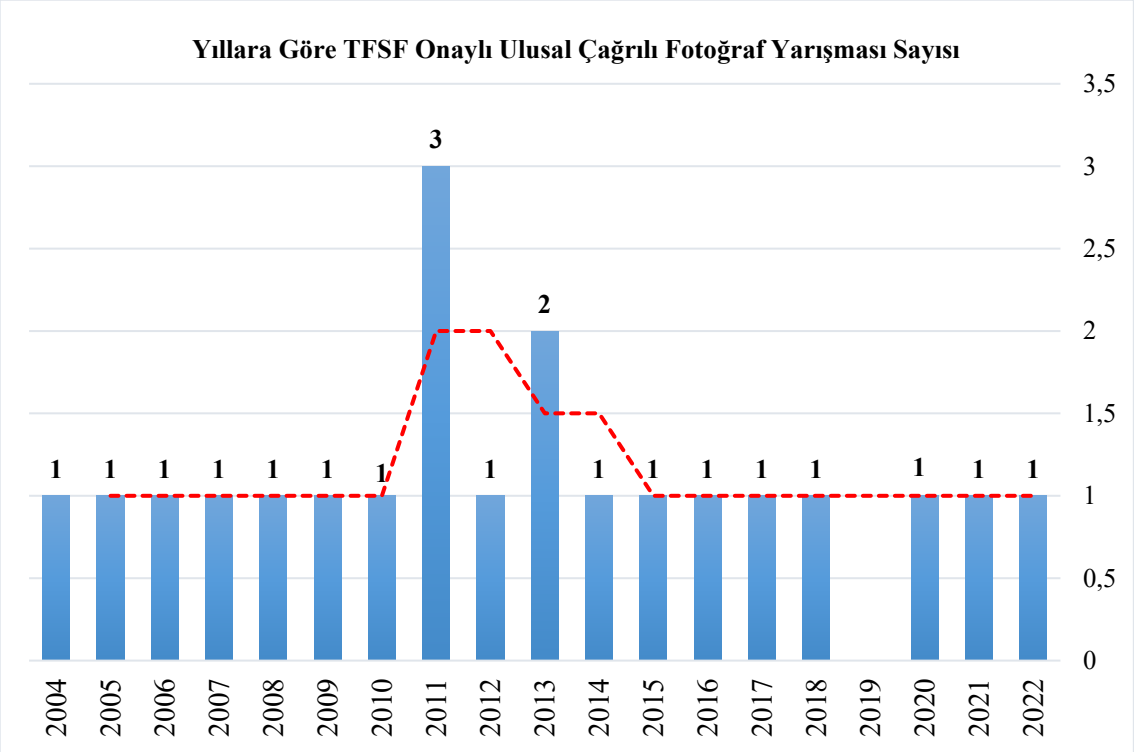
Verilere göre, **2004, 2005** (Taras, Kişisel Notları), **2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2012, 2014, 2015, 2016** (TFSF, "Almanak 2006"; TFSF, "Almanak 2007"; TFSF, "Almanak 2008"; TFSF, "Almanak 2009"; TFSF, "Almanak 2010"; TFSF, "Almanak 2012"; TFSF, "Almanak 2014"; TFSF, "Almanak 2015"; TFSF, Almanak 2016), **2017** (TFSF, "Almanak 2017"), **2018** (TFSF, "Almanak 2018"), **2020, 2021,** ve **2022** yıllarında sadece Fotoğraf Sanatı Derneği (FOTOGEN) tarafından düzenlenmiş olan *Şinasi Barutçu Kupası Çağrılı Baskı* fotoğraf yarışması gerçekleştirilmiştir. (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçlar", 2023)

2011 yılında, Selçuklu Kaymakamlığı 1. Sille Ulusal *Çağrılı* fotoğraf yarışması, FOTOGEN *Şinasi Barutçu Kupası Çağrılı Baskı* fotoğraf yarışması ve Selçuklu Belediyesi ile Sille Sanat Sarayı 2. Ulusal *Çağrılı* fotoğraf yarışması gerçekleşmiştir (TFSF, "2011 Almanak", 2012).

2013'de ise Selçuklu Belediyesi ile Sille Sanat Sarayı 3. Sille Ulusal *Çağrılı Foto Maratonu* ve FOTOGEN *Şinasi Barutçu Kupası Çağrılı Baskı* fotoğraf yarışması gerçekleşmiştir (TFSF, "2013 Almanak", 2014).

2019 yılındaki COVID-19 Pandemisi nedeniyle çağrılı fotoğraf yarışması düzenlenememiştir (TFSF, "Almanak", 2019).

2004-2018 yılları arasında nispeten istikrarlı bir seyir izleyen yarışma sayısı, 2019 yılında COVID-19 pandemisi nedeniyle devam ettirilememiştir. Bu durum, beklenmedik dış etkenler nedeniyle bu tür etkinliklerin yapılamadığını ortaya koymaktadır.

Şekil 8: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Çağrılı Fotoğraf Yarışması Sayısı

4.9. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Kupa Ödüllü Fotoğraf Yarışması Sayısı

Yıllara göre, TFSF'nin onayladığı ulusal yarışmaları arasında yer alan *Kupa Ödüllü Fotoğraf Yarışması* olarak belirtilen ulusal yarışmalar, fotoğraf sanatına katkıda bulunan ve başarılı çalışmalar yapan fotoğrafçıları ve fotoğraf tutkunlarını onurlandırmak amacıyla düzenlenmektedir. Yıllara göre düzenlenen bu yarışmalar;

2004 ve 2005 yılında, Fotoğraf Sanatı Derneği (FOTOGEN) tarafından *Şinasi Barutçu Kupası Baskı* fotoğraf yarışması (Taras, Kişisel Notları),

2006-2008-2009-2010-2011-2014 yıllarında ise FOTOGEN'in düzenlemiş olduğu, *Şinasi Barutçu Kupası Baskı* fotoğraf yarışması ve *Sami Güner Kupası Fotoğraf Gösterisi* yarışmaları (TFSF, "2006 Almanak" 2007; TFSF, "2008 Almanak" 2009; TFSF, "2009 Almanak" 2010; TFSF, "2011 Almanak" 2012; TFSF, "2014 Almanak" 2017),

2007 yılında, sadece FOTOGEN'in düzenlemiş olduğu, *Şinasi Barutçu Kupası Baskı* fotoğraf yarışması (TFSF, "2007 Almanak", 2008),

2012-2013 yıllarında, FOTOGEN'in düzenlediği, *Şinasi Barutçu Kupası Baskı* fotoğraf yarışması ve *Sami Güner Kupası Fotoğraf Gösterisi* yarışması dışında ayrıca İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği (İFSAK) tarafından *İFSAK Kupası* fotoğraf yarışmaları (TFSF, "2012 Almanak" 2013; TFSF, "2013 Almanak" 2014),

2015 (TFSF, "2015 Almanak", 2017) ve **2017** yıllarında, FOTOGEN *Şinasi Barutçu Kupası Baskı* fotoğraf yarışması, *Sami Güner Kupası Fotoğraf Gösterisi* yarışması ve *İFSAK Baha Gelenbevi Kupası* yarışması yapılmıştır (TFSF, "Almanak" 2017). 2015 yılında, 2012 yılından itibaren düzenlenen *İFSAK Kupası* fotoğraf yarışmasının adı, 2015 yılından itibaren yönetim kurulu kararıyla *İFSAK Baha Gelenbevi Kupası* olarak değiştirilmiştir. (İFSAK, "5. Baha Gelenbevi Kupası Taslak Şartnamesi, 2017)

2016 yılında FOTOGEN, *Şinasi Barutçu Kupası* baskı fotoğraf yarışması ve *Sami Güner Kupası Fotoğraf Gösterisi* yarışması dışında ayrıca TFSF, Büyükçekmece Belediyesi ve Büyükçekmece Fotoğraf Kulübü Derneği (BÜFOD) tarafından düzenlenen *Türkiye Kupası* ulusal fotoğraf yarışmaları (TFSF, "2016 Almanak", 2017).

2018 yılında FOTOGEN, *Şinasi Barutçu Kupası Baskı* fotoğraf yarışması ile 12. ve 13. *Sami Güner Kupası Fotoğraf Gösterisi* yarışmalarını, İFSAK, *İFSAK Baha Gelenbevi Kupası*, TFSF, *TFSF Kupası* ve Kocaeli Fotoğraf Sanatı Derneği (KASK) *1. Suha Kocaoğlu Kupası* fotoğraf yarışmalarını gerçekleştirmişlerdir. (TFSF, "Almanak", 2018)

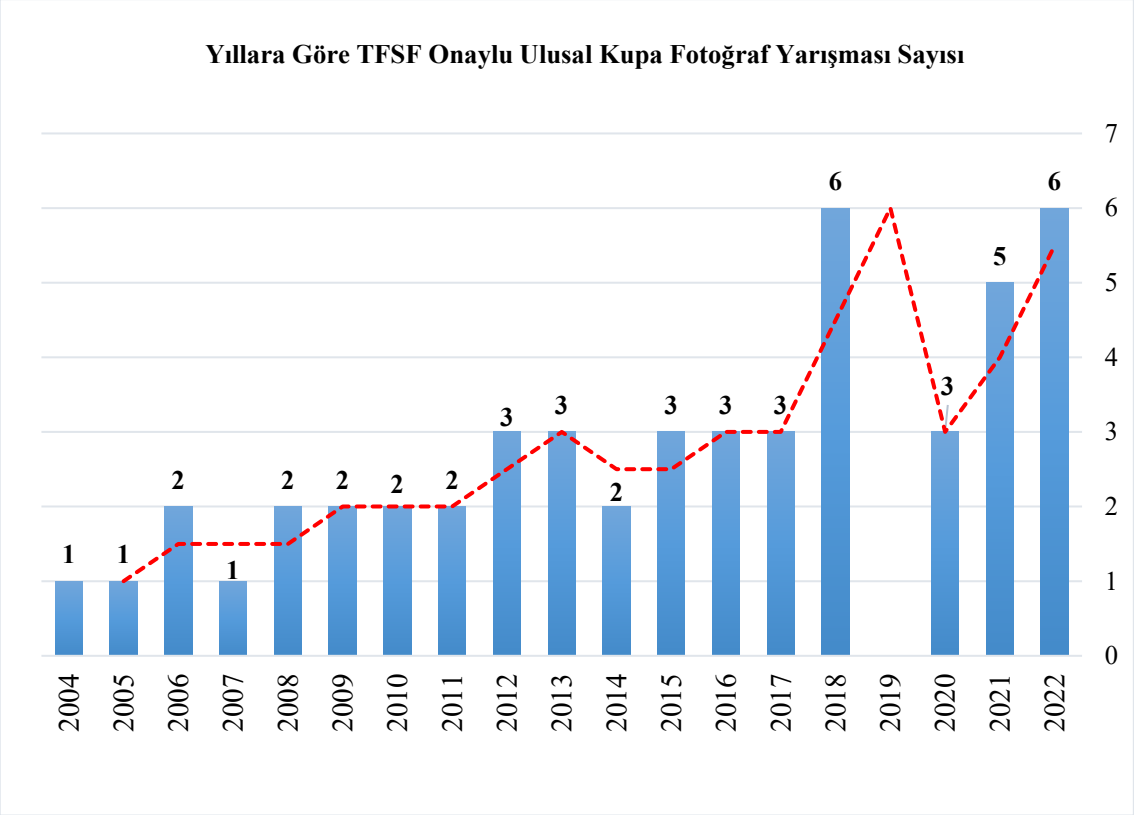
2019 yılında, COVID-19 pandemisi nedeniyle kupa ödüllü fotoğraf yarışması düzenlenememiştir. (TFSF, "Almanak", 2019)

2020 yılında, FOTOGEN, *Şinasi Barutçu Kupası Baskı* fotoğraf yarışması, Edirne Fotoğraf Sanatı Derneği (EFOD) *2. Mimar Sinan Kupası* fotoğraf yarışması ve Kocaeli Fotoğraf Sanatı Derneği (KASK) *2. Suha Kocaoğlu Kupası* fotoğraf yarışmaları gerçekleştirilmiştir (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

2021 yılında, FOTOGEN, *Şinasi Barutçu Kupası Baskı* fotoğraf yarışması, *Sami Güner Kupası Fotoğraf Gösterisi* yarışması, EFOD, *3. Mimar Sinan Kupası* fotoğraf yarışması, KASK, *3. Suha Kocaoğlu Kupası* fotoğraf yarışması ve İzmir Fotoğraf

Sanatı Derneği (İFOD) *1. Yusuf Tuvi Kupası* fotoğraf yarışması gerçekleştirilmiştir (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

2022 yılında ise FOTOGEN, *Şinasi Barutçu Kupası Baskı* fotoğraf yarışması ile *Sami Güner Kupası Fotoğraf Gösterisi* yarışması, KASK *4. Suha Kocaoğlu Kupası* fotoğraf yarışması ve İzmir Fotoğraf Sanatı Derneği (İFOD) *2. Yusuf Tuvi Kupası* fotoğraf yarışması, TFSF, *TFSF Kupası* ulusal fotoğraf yarışması ve Fotono21, *1. Hevsel Kupası* fotoğraf yarışmaları gerçekleştirilmiş, toplam sayıları Şekil 9 da gösterilmiştir (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

Şekil 9: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Kupa Fotoğraf Yarışması Sayısı

TFSF tarafından düzenlenen *TFSF Kupası* yarışmasına katılım sağlayabilmek için bu yarışmaya özgü, şartnamesinde iki farklı yolun bulunduğu belirtilmektedir. İlk olarak, yarışmaya katılmak isteyen bir kişinin TFSF'ye üye olan bir derneğe üye olması gerekmektedir.

4.10. Yıllara Göre TFSF Etkinlik Sayısı

Düzenleyici kurum olarak TFSF olan veriler dikkate alınmıştır.

2004 yılına ait etkinlik gerçekleştirilmemişken,

2005 yılında, *13. FIAP Doğa Bienali* ulusal yarışması gerçekleştirilmiştir (Taras, Kişisel Notları).

2006 yılında, *13. FIAP Doğa Bienali "Su"* ulusal yarışması gerçekleştirilmiştir (TFSF, "2006 Almanak", 2007).

2007 ve **2008** yıllarında etkinlik gerçekleştirilmediği belirlenmiştir (TFSF, "2007 Almanak", 2008; TFSF, "2008 Almanak", 2009).

2009 yılında, TFSF adına *AFAD, FIAP 30. Siyah Beyaz Baskı Bienali* ve TFSF adına *İFSAK 2010 FIAP Renkli Bienali* gerçekleştirilmiştir (TFSF, "2009 Almanak", 2010).

2010 yılında, TFSF adına *AFAD, Altın Kamera* ulusal yarışması gerçekleştirilmiştir (TFSF, "2010 Almanak", 2011).

2011 yılında, TFSF adına *AFAD, 17. Altın Kamera* ulusal yarışması, TFSF adına *Fotoğraf Sanatı Kurumu (FSK) FIAP 16. Doğa Bienali Türkiye Seçmeleri* ve TFSF adına *AFAD 31. S/B Baskı Bienali* gerçekleştirilmiştir (TFSF, "2011 Almanak", 2012).

2012 yılında, TFSF adına *İFSAK 24. Renkli Bienali* ve TFSF adına *AFAD, 18. Altın Kamera* ulusal yarışmaları gerçekleştirilmiştir (TFSF, "2012 Almanak", 2013).

2013 yılında, TFSF adına *Bursa Fotoğraf Sanatı Derneği (BUFSAD) FIAP 27. Yansıtılmış Görüntü Bienali*, TFSF adına *Fotoğraf Sanatı Kurumu (FSK) FIAP 16. Doğa Bienali Türkiye Seçmesi* ve TFSF adına *AFAD, FIAP 32. S-B Baskı Bienali TR Ulusal Takım Seçmesi* yarışmaları gerçekleştirilmiştir (TFSF, "2013 Almanak", 2014).

2014 yılında TFSF adına *Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği (AFSAD), Fotoğraf Çalışmaları* yarışması gerçekleştirilmiştir (TFSF, "2014 Almanak", 2017).

2015 yılında, TFSF adına *AFSAD, FIAP 37. Gençlik Bienali Türkiye Seçmeleri* yarışması gerçekleştirilmiştir (TFSF, "2015 Almanak", 2017).

2016 yılında, TFSF adına *AFAD, FIAP 33. Siyah-Beyaz Baskı Bienali Türkiye Ulusal Takım Seçmesi* yarışması, TFSF, Büyükçekmece Belediyesi ve Büyükçekmece Fotoğraf Kulübü Derneği (BÜFOD) tarafından, 1. Ulusal *Türkiye Kupası* fotoğraf yarışması, TFSF adına *FSK ve Mersin Olba Fotoğraf Derneği (MOF) tarafından, 2016 FIAP Doğa Bienali Ulusal Takım Seçmesi* yarışmasını, TFSF adına *AFAD, 22. Altın Kamera Baskı* fotoğraf yarışması, TFSF, FSK, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Orman Genel Müdürlüğü (OGM) tarafından, *Türkiye Ormanları "Orman ve İnsan" 2. Ulusal* fotoğraf yarışması gerçekleştirilmiştir (TFSF, "2016 Almanak", 2017).

2017 yılında, TFSF adına *AFAD, 23. Altın Kamera Baskı* fotoğraf yarışması gerçekleştirilmiştir. (TFSF, "Almanak", 2017)

2018 yılında, TFSF adına *AFAD, 24. Altın Kamera Baskı* fotoğraf yarışması, TFSF adına *AFAD 34. FIAP Siyah-Beyaz Bienali Türkiye Takım Seçmeleri*, TFSF adına *FSK, 2018 FIAP 19. Doğa Bienali Türkiye Takım Seçmesi* ayrıca *TFSF Kupası 2018* fotoğraf yarışması gerçekleşmiştir. (TFSF, "Almanak", 2018)

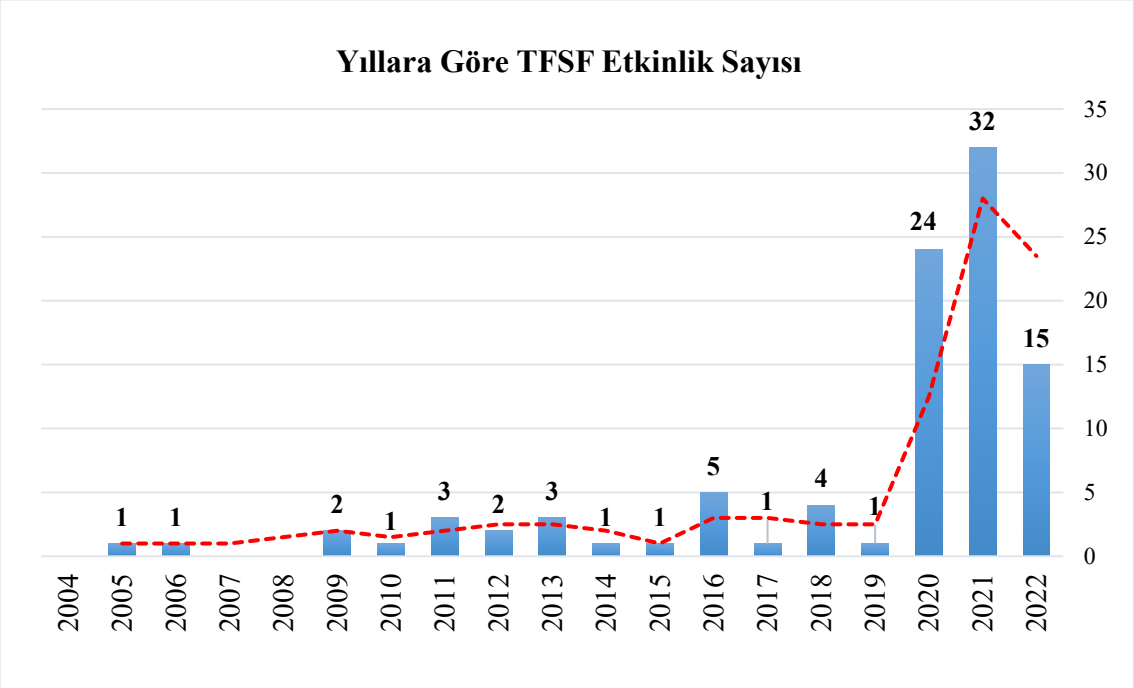
2019 yılında, FIAP Renkli Bienali 2019 Türkiye Takımı Seçmeleri yapılmış ve 2019 TFSF Ödülleri gerçekleşmiştir. (TFSF, "Almanak", 2019)

2020 yılında ise *TFSF Cumhuriyet Sergisi 2020*, *97. Yılında Cumhuriyet Fotoğraf Sergisi*, *Memleketimden Görsel Hikayeler* projesi web sayfasının https://mgh.tfsf.org.tr/ erişime açılması, *2020 TFSF Ödülleri*, *Sanal Sergi* salonunun https://tfsfsanalgaleri.org/ erişime açılması, *TFSF 2020 Sunum Havuzu*, Singapur'da düzenlenen uluslararası 2020 Asya Fotoğraf Festivalinde, *2019 TFSF Kupası* fotoğraflarından oluşan bir seçki ile katılım sağlanmış, *Hüseyin Yılmaz (ESPAS Yayınları)*, bilim insanı *Derya Akkaynak* ve *Prof. Mehmet Bayhan* ile TFSF Youtube kanalı üzerinden "Canlı Söyleşiler" gerçekleştirilmiş, ayrıca, Instagram uygulaması üzerinden her hafta online *Fotoğraf Paylaşım Etkinliği* adı altında, *Doğa*, *Anne ve Çocuk, "Emek, Emekçi ve Dayanışma", Çocuklar ve 23 Nisan, Çınarlarımız, Baba Olmak, Sulak Alanlar, Ev'de Hayat, Ters Işıkta Sisli Manzaralar, Gençlik ve Spor, Göller ve Şelaleler, Minimal, Mutluluk, Yıldız Pozlama, Yollar, Detay-Doku* gibi konularda fotoğraf etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. (TFSF, t.y.)

2021 yılında, TFSF katkısı ile *AFAD, 27. Altın Kamera Baskı* fotoğraf yarışması, TFSF ve Çevre Mühendisleri Odası TMMOB iş birliği ile *Ekolojik Yıkım "Doğa İçin Bir Fotoğraf!" Fotoğraf Sergisi*, TFSF, *Cumhuriyet Sergisi 2021*, *98. Yılında Cumhuriyet Fotoğraf Sergisi*, *Gençlik Projesi - 1 "İlk Sergim"*, *Gençlik Projesi - 2 "Yarım Kalmasın"*, *TFSF Kupası 2020* ulusal fotoğraf yarışması ile *2021 TFSF Ödülleri*, Alexander Kharvat, *Rönesans Görselleri*, Petar Sabol Sharpeye, *Doğanın Güzelliği*, Pedro Luis Ajuriaguerra Saiz, *An'ların Avcısı*, Luis Franke Patagonia, *101 Endonezya Çeşitliliği*, Su Altı Fotoğrafçıları ve Filmcileri Derneği (SUFOD) *Su Altının Saklı Renkleri*, Denizli Fotoğraf Sanatı Derneği (DEFSAD) *Minimalizm*, FotoNo21 Fotoğraf Derneği, *FOTONO21 Siyah Beyaz*, İzmir Fotoğraf Sanatı Derneği (İFOD), *Gölge*, FOTOGEN, *Şinasi Barutçu Kupası'na Yeni Bir Bakış*, Dr. Esat Ülkü'nün *Anısına Saygılarımızla*, Hakan Aydın, *Marş Mira*, Doğanay Sevindik, *Van-Erciş Depremi 2011-2021*, Çanakkale Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Fotoğrafçılık ve Kameramanlık programı ile TFSF işbirliğiyle *BİZ'den Kareler*, TFSF yürütücülüğünde, Türk Tabipleri Birliği, Türk Eczacıları Birliği, Türk Diş Hekimleri Birliği, Türk Hemşireler Derneği ve Türk Veteriner Hekimleri Birliği destekleri ile *Şükran Sergisi*, gibi çevrimiçi fotoğraf sergileri, TFSF Desteği ile ESPAS Yayınları tarafından basılan yeni bir kitap ve TFSF Youtube kanalında yayınlanan Özcan Yurdalan, Abdurrahman Antakyalı, Tekin Ertuğ, Tansu Gürpınar, Mine Kasapoğlu, Ozan Sağdıç, Mine Dal, Çağan H. Şekercioğlu ile *TFSF Canlı Yayın Sohbetleri* gerçekleştirilmiştir. (TFSF, t.y.)

2022 yılında ise *21. FIAP Doğa Bienali 2022 TFSF Türkiye Takım Seçmesi*, *FIAP 35. Siyah Beyaz Bienali Umman 2022 TFSF Takımı Seçimi*, *Ekolojik Yıkım 2022* fotoğraf sergisi, *TFSF Kupası* ulusal fotoğraf yarışması, *8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü Ulusal Çevrimiçi Karma Fotoğraf Sergisi*, "100. Yılında Türkiye" *Türkiye'nin Doğal Güzellikleri ve Kültürel Mirası* fotoğraf sergisi, *TFSF 99. Yılında Cumhuriyet fotoğraf sergisi*, TFSF üye derneklere özel olarak, Dr. Arzu Kilitci Calayır ile *Blockchain Tabanlı Digital Sanat NFT* kapalı grup Zoom toplantısı, FSK, *Toplumsal Cinsiyet Eşitliği; Kadın" Çevrimiçi* fotoğraf sergisi, Dursunali Sarıkoç ve Tuğrul Çakar için yapılan *TFSF Vefa Sergileri*, *TFSF Fidan Dikim Etkinliği*, TFSF Desteği ile *ESPAS Yayınları* tarafından yeni bir kitap ile Türkçe'ye çevrilen iki kitap basımı, TFSF Youtube kanalında Prof. Dr. Levend Kılıç ile *Neden Fotoğraf Alanıyla İlgili Kitaplar Yazıyorum?*

söyleşisi gibi çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiş ve bu etkinliklerin sayısı Şekil 10 da gösterilmiştir. (TFSF, t.y.)

Şekil 10: Yıllara Göre TFSF Etkinlik Sayısı

4.11. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Katılım Ücreti Alınan Yarışmaların Sayısı

Yıllara göre, TFSF'nin onayladığı Katılım Ücreti Alınan Yarışmalar sayısı, TFSF'nin resmi siteleri olan https://tfsf.org.tr/, https://almanak.tfsf.org.tr/, https://sonuc.tfsfonayliyarismalar.org/ ile 2006-2016 yılları arası basılı almanakları incelenmesiyle elde edilen verilere göre yarışmaların sayısal grafiği Şekil 11 de yer almaktadır.

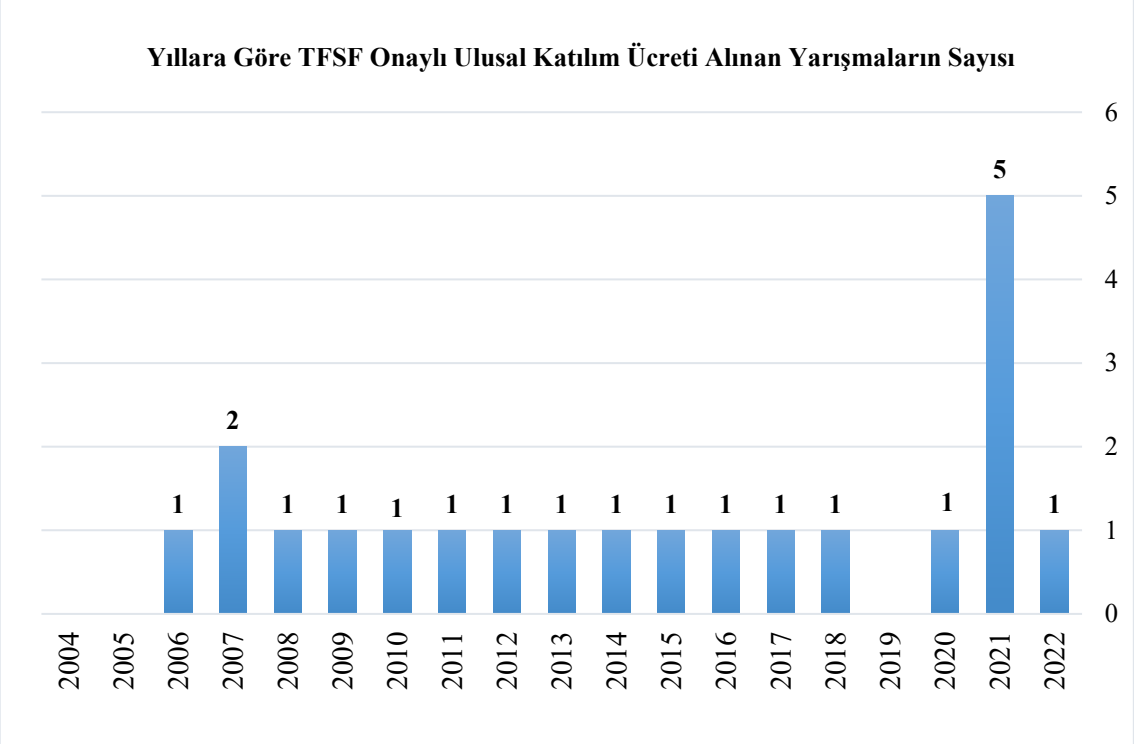
2004 ve **2005** yılları incelendiğinde *Katılım Ücreti Alınan Yarışma* verisine rastlanmamıştır (Taras, Kişisel Notları).

2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 (TFSF, "2006 Almanak", 2007; TFSF, "2008 Almanak", 2009; TFSF, "2009 Almanak", 2010; TFSF, "2010 Almanak", 2011; TFSF, "2011 Almanak", 2012; TFSF, "2012 Almanak", 2013; TFSF, "2013 Almanak", 2014; TFSF, "2014 Almanak", 2017; TFSF, "2015 Almanak", 2017; TFSF, "2016 Almanak", 2017), **2017, 2018** (TFSF, "2017 Almanak"; TFSF, 2018

Almanak), ve **2020** ile **2022** yıllarında sadece AFAD'ın Altın Kamera fotoğraf yarışması düzenlenmiştir (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

2007 yılında, AFAD, *Altın Kamera* fotoğraf yarışması ve Beyşehir Belediyesi ile Selçuklu Fotoğraf Sanatı Derneği (FOTOSEL) iş birliği ile *1. Fotosel Fotoğrafçılar Buluşması ve Foto Maratonu* gerçekleştirilmiştir (TFSF, "2007 Almanak", 2008).

2021 yılında, AFAD *Altın Kamera* fotoğraf yarışması, *2021 Unesco Turkey Photo Safari Xanthos–Letoon (Antalya–Muğla)* fotoğraf yarışması, *2021 Unesco Turkey Photo Safari Safranbolu* fotoğraf yarışması, *2021 Unesco Turkey Photo Safari Bursa ve Cumalıkızık* fotoğraf yarışması ve *2021 Unesco Turkey Photo Safari Kapadokya* fotoğraf yarışması gerçekleştirilmiştir (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

Şekil 11: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Katılım Ücreti Alınan Yarışmaların Sayısı

Yıllara göre katılım ücreti alınan yarışmalar arasında AFAD'ın düzenlemiş olduğu *Altın Kamera* fotoğraf yarışmasının genel olarak istikrarlı bir seyir izlediği söylenebilir. Ayrıca, AFAD'ın düzenlediği ve TFSF desteği ile 28. ulusal *Altın Kamera* fotoğraf yarışması için hazırlanan şartnameye göre,

> *1990 yılından günümüze kadar düzenlenen AFAD "Altın Kamera" fotoğraf yarışması, TFSF Yönetim Kurulu'nun 27/10/2019 tarihli kararına göre "TFSF Prestijli Yarışmalar" listesinde kabul edilerek, AFIAP unvanı başvurusu için (Artist FIAP unvanı, fotoğrafçıların FIAP patronajlı yarışmalarda kazandıkları puanlarla aldıkları ilk unvan) katılım gerekliliği aranan yarışmalardan biri* olması nedeniyle de sürekliliği sağlanmaya çalışılmıştır. (TFSF, 28. Altın Kamera Fotoğraf Yarışması Şartnamesi, 2022)

Genel olarak, 2019 yılında yaşanan COVID-19 pandemisi nedeniyle yarışma düzenlenememiştir. 2007 ve 2021 yıllarında ise yarışma sayılarında artışlar görülmüş, bu dönemlerde yarışma sayısındaki artış, yarışma çeşitliliğinin genişlemesiyle ve özellikle 2020 sonrası foto safari etkinliklerinin popüler hale gelmesi nedeniyle de yarışma sayısındaki artışla ilişkilendirilebilir.

4.12. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal 18 Yaş Altı İçin Düzenlenen Yarışma Sayısı

Yıllara göre 18 yaş altı katılımcılar için düzenlenen yarışma sayıları Şekil 12 de verilmiştir.

2004, 2005 (Taras, Kişisel Notları), **2006, 2007, 2009, 2010, 2016** (TFSF, "2006 Almanak", 2007; TFSF, "2007 Almanak", 2008; TFSF, "2009 Almanak" 2010; TFSF, "2010 Almanak", 2011; TFSF, "2016 Almanak", 2017), **2018, 2019** (TFSF, "2018 Almanak" ; "TFSF, 2019 Almanak") ve **2020** yıllarında 18 yaş altı katılımcılar için ulusal yarışmalara rastlanmamıştır. TFSF'nin yarışma sonuçları sitesinde bulunan yarışma şartnameleri incelendiğinde, **2020**, **2021** ve **2022** yıllarında Veli/Vasi İzin Belgesi/Muvafakatnamesi ile katılabileceği belirtilen veya 18 yaş altı teması olan yarışmalar tespit edilmiştir. Ancak, bazı yarışma şartnamelerinde yaş sınırı ile ilgili herhangi bir açıklama bulunamamış ve bu durum, ilgili yıllarda belirtilmiştir (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

2008 yılında, Özel Sporcular Gençlik ve Spor Derneği tarafından *Gençlerin Objektifinden Yansımalar* fotoğraf yarışması gerçekleştirilmiştir (TFSF, "2008 Almanak", 2009).

2011 yılında, 4. Beyşehir Ulusal Fotoğrafçılar Buluşması *Fotomaraton* fotoğraf yarışmasında 15 yaş altı katılan her çocuğun bir fotoğrafına 50 TL özel ödül verilmiş (TFSF, "2011 Almanak", 2012),

2012 yılında, Kuşadası Belediyesi ve Kuşadası Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği (KUFSAD) *3. Uluslararası Kuşadası Fotoğraf Günleri ve Foto Maratonu* (TFSF tarafından ulusal onaylı bir yarışmadır) ile Çevre Kuruluşları Dayanışma Derneği (ÇEKÜD) *Doğal Çevremizin Yaban Hayatı* fotoğraf yarışmaları yapılmıştır (TFSF, "2012 Almanak", 2013).

2013 yılında, Rönesans - Yaratıcı Çocuklar Derneği ve Fotoğraf Sanatı Portalı (FOTOPYA) işbirliği ile *Dostluk Kareleri* konulu fotoğraf yarışması ve Çekmeköy Gönüllüleri Derneği ve AFSAD işbirliğiyle *Dayanışma* konulu ulusal fotoğraf yarışması gerçekleştirilmiştir (TFSF, "2013 Almanak", 2014).

2014 yılında, Eğitim Bilişim Ağı (EBA) *Kadraj 1. ulusal* fotoğraf yarışması (TFSF, "2014 Almanak", 2017),

2015 yılında, TFSF adına *AFSAD FIAP 37. Gençlik Bienali Türkiye Seçmeleri* fotoğraf yarışması ve Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği *Gençlik Gözüyle Akciğer Sağlığı* fotoğraf yarışmaları (TFSF, "2015 Almanak", 2017),

2017 yılında, Uluslararası Lions Dernekleri 118-Y *Sokak Kültürü* konulu 1. ulusal fotoğraf yarışması gerçekleştirilmiştir (TFSF, 2017 Almanak).

2020 yılında, İzmir Büyükşehir Belediyesi *Kemeraltı'ndan Kadifekale'ye İzmir Tarihi Kent Merkezi* ulusal fotoğraf yarışmasında 18 yaş altı katılım ayrı bir tema olarak belirlenmiş, ayrıca bu yıl yapılan ulusal fotoğraf yarışması şartnameleri incelenerek, Maçka Belediyesi 4. ulusal fotoğraf yarışması ile Erciyes Anadolu Holding *Mimar Sinan'ın İzinde* fotoğraf yarışmaları şartnamelerinde yaş sınırı ile ilgili bir açıklama bulunamamıştır (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

2021 yılında, *TFSF Gençlik Projesi-1 İlk Sergim* ve *TFSF Gençlik Projesi-2 Yarım Kalmasın* projeleri gençlere yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Ayrıca bu yıl yapılan ulusal fotoğraf yarışması şartnameleri incelenerek, Ankara Kalkınma Ajansı 5. fotoğraf yarışması, İzmir Ekonomi Üniversitesi Medical Park 10. Yıl *Sağlık Çalışanları* fotoğraf yarışması, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi *4 Mevsim Kocaeli X. ulusal* fotoğraf yarışması, Nikolaos Manginas anısına *Biz ve Geleneklerimiz* konulu fotoğraf yarışması ve Aydın Birlikteliği Vakfı *Ülkem, Kentim, Semtim* 5. fotoğraf yarışmaları

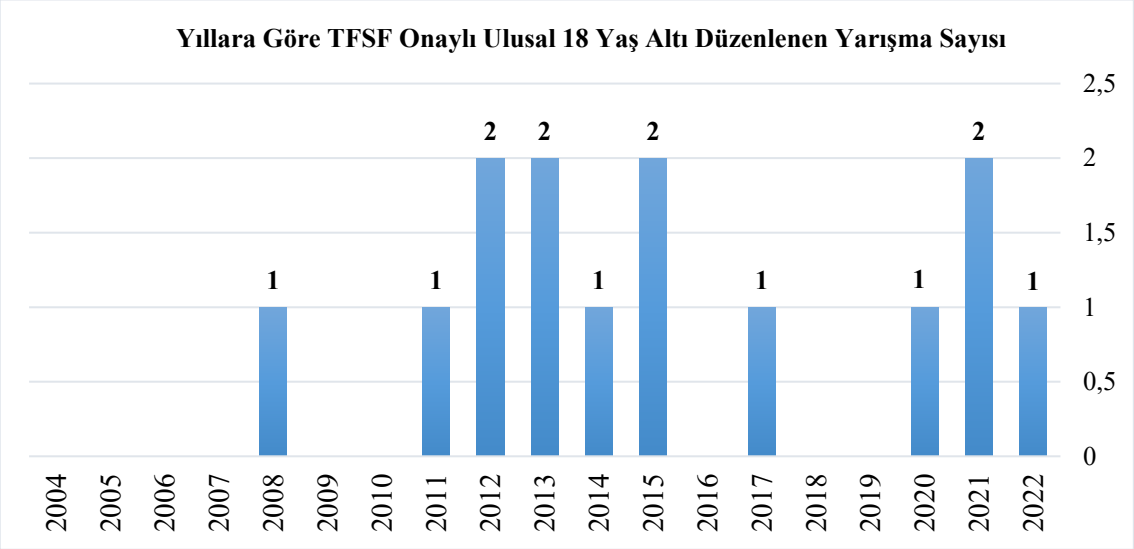
şartnamelerinde belirtilen Veli/Vasi İzin Belgesi / Muvafakatname ile katılınabileceği şartnamelerinde belirtilmiştir.

Ayrıca Çaykara Belediyesi 1. Ulusal fotoğraf yarışması, *Doğanın İzinde – Alaçatı Sulak Alanında Yaşam* fotoğraf yarışması, Eğitimciler Birliği Sendikası (Eğitim Bir Sen) *Eğitimden Bir Kare* ulusal fotoğraf yarışması, İstanbul Kent Üniversitesi *Pandemi Yaşama Engel Değil* 1. ulusal fotoğraf yarışması, İzmir İş Kadınları Derneği *Kadının N'Efesi* fotoğraf yarışması, *Mevsimlerle Gaziantep* fotoğraf yarışması, Muğla Büyükşehir Belediyesi *Muğla'yı Keşfet* fotoğraf yarışması, Yomra Belediyesi *1. ulusal* fotoğraf yarışmaları şartnamelerinde katılım yaşı ile ilgili açıklama tespit edilememiştir (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

2022 yılında, İzmir Büyükşehir Belediyesi *İzmir'in Arkeolojik Mirası* ulusal fotoğraf yarışmasında 18 yaş altı katılımı ayrı bir tema olarak belirlenmiştir. Ayrıca, bu yıl gerçekleştirilen ulusal fotoğraf yarışması şartnameleri incelendiğinde, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi *4 Mevsim Kocaeli XI. ulusal* fotoğraf yarışması, Aksaray Belediyesi 6. Geleneksel *Yaşayan Şehir Aksaray* ulusal fotoğraf yarışması, Alanya Belediyesi 16. *Tarladan Sofraya Kültürel Mirasımız* ulusal fotoğraf yarışması, Ankara Kalkınma Ajansı 6. *Ankara'nın Korunan Alanlarında Doğal Yaşam* fotoğraf yarışması, Arsin Belediyesi *Fındığın Öyküsü* fotoğraf yarışması, İstanbul ve Marmara, Ege, Akdeniz, Karadeniz Bölgeleri (İMEAK) Deniz Ticaret Odası *16. Geleneksel* fotoğraf yarışması, Erciş Kaymakamlığı ve Erciş Belediyesi tarafından *İnci Kefali Göçü* konulu fotoğraf yarışması, Ortahisar Belediye Başkanlığı Kültür ve Sosyal işler Müdürlüğü *O Sene Bu Sene* fotoğraf yarışması, Payas Belediyesi *Dört Mevsim Payas* ulusal fotoğraf yarışması şartnamelerinde belirtilen Veli/Vasi İzin Belgesi / Muvafakatname ile katılım sağlanabileceği şartnamelerinde belirtilmiştir.

Öte yandan, *7. Nallıhan Kuş Cenneti ve Nallıhan Korunan Alanlar Foto Safari* fotoğraf yarışması, *14. Gölcük Belediyesi ve Gölcük Fotoğraf ve Sinema Sanatı Derneği* fotoğraf yarışması, AFAD *28. Altın Kamera fotoğraf yarışması*, *Dört Mevsim Geyve* ulusal fotoğraf yarışması, *Dört Mevsim Yenişehir "Yaz, Sonbahar, Kış ve İlkbahar"* fotoğraf yarışmaları, *Osman Gazi'yi Anma ve Bursa'nın Fethi Şenlikleri*

fotoğraf yarışmaları şartnamelerinde katılım yaşı ile ilgili açıklama tespit edilememiştir (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

Şekil 12: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal 18 Yaş Altı Düzenlenen Yarışma Sayısı

4.13. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalara Katılım Sağlayan En Fazla İl Sayısı

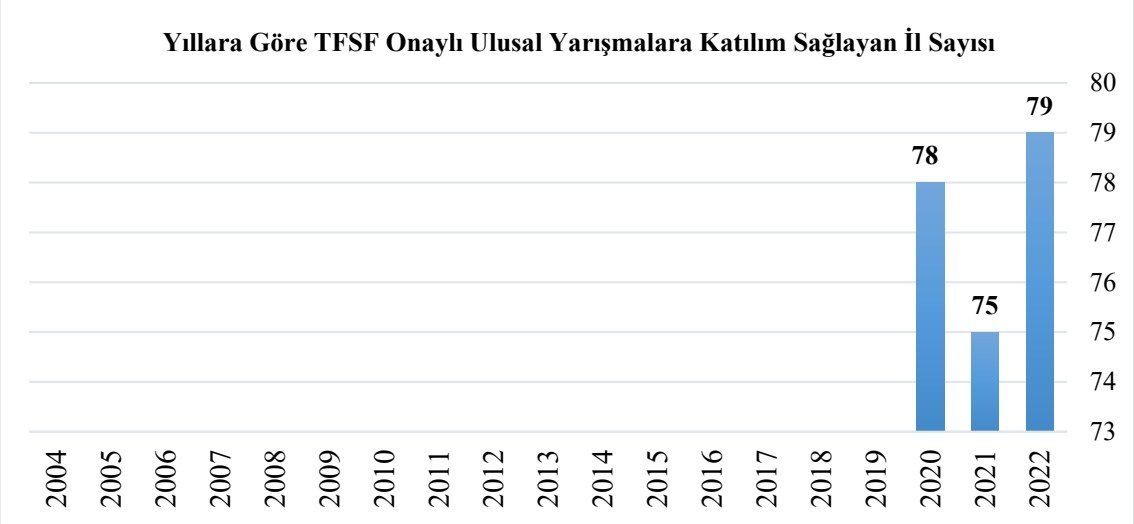
2004 ve **2005** yıllarına ait yarışmalara katılım sağlayan en fazla il sayısına dair veri bulunamamıştır (Taras, Kişisel Notları). Ayrıca, **2006** ile **2016** yılları arasında basılı almanaklarda da bu bilgilere ulaşılamamıştır (TFSF, "2006 Almanak" 2007; TFSF, "2007 Almanak", 2008; TFSF, "2008 Almanak", 2009; TFSF, "2009 Almanak", 2010; TFSF, "2010 Almanak", 2011; TFSF, "2011 Almanak," 2012; TFSF, "2012 Almanak", 2013; TFSF, "2013 Almanak", 2014; TFSF, "2014 Almanak", 2017; TFSF, "2015 Almanak", 2017; TFSF, "2016 Almanak", 2017). TFSF'nin **2017** yılında dijital almanak sürecine geçmesi ve **2019** yılına kadar olan dijital almanaklarda da bu verilere yer verilmemesi nedeniyle, bu yıllar arasındaki veriler oluşturulan grafikte yer alamamıştır (TFSF, "2017 Almanak"; TFSF, "2018 Almanak"; TFSF, 2019 Almanak). **2020** yılı itibariyle, TFSF'nin yarışma sonuçları sitesinde katılım sağlayan il sayısına ait veriler, Şekil 13'te yer almaktadır.

2020 yılında, Anadolu Hayat Emeklilik tarafından düzenlenen *Kadın Gözüyle Hayattan Kareler 20* fotoğraf yarışması, 78 ilden katılım ile en fazla katılım sağlanan

yarışma olmuştur. Katılım sağlamayan iller ise Amasya, Artvin ve Kilis'tir (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

2021 yılında, Anadolu Hayat Emeklilik tarafından düzenlenen *Kadın Gözüyle Hayattan Kareler 21* fotoğraf yarışması, 75 ilden katılım ile en fazla katılım sağlanan yarışma olmuştur. Bu yıl katılım sağlamayan iller ise Artvin, Bayburt, Gümüşhane, Hakkâri, Kilis ve Şırnak'tır (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

2022 yılında, Anadolu Hayat Emeklilik tarafından düzenlenen *Kadın Gözüyle Hayattan Kareler 22* fotoğraf yarışması, 79 ilden katılım ile en fazla katılım sağlanan yarışma olmuştur. Bu yıl katılım sağlamayan iller ise Iğdır ve Kilis'tir (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

Şekil 13: Yıllara Göre Yarışmalara Katılım Sağlayan İl Sayısı

4.14. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Verilen En Fazla Ödül Ücreti

2004, **2005** yılı verilerinde bu bilgilere ulaşılamamıştır (Taras, Kişisel Notları). **2019** yılında ise yalnızca bir yarışmanın bilgisine ulaşılmış ve yeterli bilgi bulunamadığı için istatistik verisi oluşturulmamıştır (TFSF, "Almanak 2019"). **2006** ile **2022** yılları arasında ödül olarak çeşitli ürünler verilmiştir. Bu ödüller arasında parasal karşılığı olanlar da bulunmaktadır. Bu ödüllerin değerleri, ödülün verildiği yılın ekonomik şartlarına göre hesaplanmıştır. Ödüller arasında 5 adet konaklama, 20 adet fotoğraf makinesi, 1 adet Playstation, 2 adet kitap, 4 adet bilgisayar, 2 adet cep telefonu, 15 adet

hediye çeki, 4 adet eğitim seti, 1 adet GoPro, 1 adet uçak bileti, 2 adet altın, 1 adet hediye paketi, 1 adet baskı ürünü, 1 adet çanta, 1 adet tripod, 1 adet gezi turu, 1 adet heykel ve 49 adet kupa ödülü yer almaktadır. Yıllara göre yarışmalarda verilen en fazla ödül ücretleri Şekil 14'te Türk Lirası olarak gösterilmiştir.

2006 yılında, en fazla ödül miktarı veren, Koç Allianz 13. Fotoğraf Yarışması *Atlar… Doğanın Asil Çocukları* ve Sportnet 1. Ulusal *Yaratıcı Spor Fotoğrafları* yarışmasıdır. (TFSF, "2006 Almanak", 2007).

2007 yılında, en fazla ödül miktarı veren, Boyner Holding ile Ant Yayıncılık tarafından *Sevginin Fotoğrafını çekebilir misin* fotoğraf yarışması ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi *Yedi İlçe Yedi Renk* fotoğraf yarışmalarıdır (TFSF, "2007 Almanak", 2008).

2008 ve **2009** yıllarında, en fazla ödül miktarı veren, Allianz Sigorta A.Ş. *15. Koç Allianz* fotoğraf yarışması ve Allianz Sigorta A.Ş. *Çay Keyfi* ulusal fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, "2008 Almanak" 2009; TFSF, "Almanak 2009", 2010)

2010 yılında, en fazla ödül miktarı veren, *Boyner Holding 5. ulusal* fotoğraf yarışması, Anadolu Hayat Emeklilik *Kadın Gözüyle Hayattan Kareler 2011* fotoğraf yarışması, Tekirdağ Belediyesi Ulaşım Müdürlüğü *1. Trafik Mesajlı* fotoğraf yarışması, T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü *2. Türkiye Yaban Hayatı* fotoğraf yarışması, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi *4 Mevsim Kocaeli* 4. ulusal fotoğraf yarışması ve Mardin Valiliği *1. Foto Maraton* fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, "2010 Almanak", 2011)

2011 yılında, en fazla ödül miktarı veren, Türk Ytong Sanayi A.Ş. *YTONG 3. İnşaat Emekçileri* fotoğraf yarışması ve *Blue'Safe Mavi Kale* ulusal fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, "2011 Almanak", 2012)

2012 yılında, en fazla ödül miktarı veren, *Pendik Belediyesi ulusal* fotoğraf yarışmasıdır. (TFSF, "2012 Almanak", 2013)

2013 yılında, en fazla ödül miktarı veren, ONTEX *Nesiller Boyu Gülümseyin* konulu fotoğraf yarışmasıdır. (TFSF, "2013 Almanak", 2014)

2014 yılında, en fazla ödül miktarı veren, İGDAŞ 4. En Havalı Kareler "Çarşı Pazar İstanbul" ve Zeytinburnu Belediyesi 4. Zeytinburnu fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, "2014 Almanak", 2017)

2015 yılında, en fazla ödül miktarı veren, *1. Balıkesir'in En Güzel Karesi* ve Ulusal Çay Konseyi - ÇAYKUR *Türkiye Çay İçiyor* ulusal fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, "2015 Almanak", 2017)

2016 yılında, en fazla ödül miktarı veren, *Tarihin Başlangıç Noktası Şanlıurfa* ve *15 Temmuz ulusal* fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, "2016 Almanak", 2017).

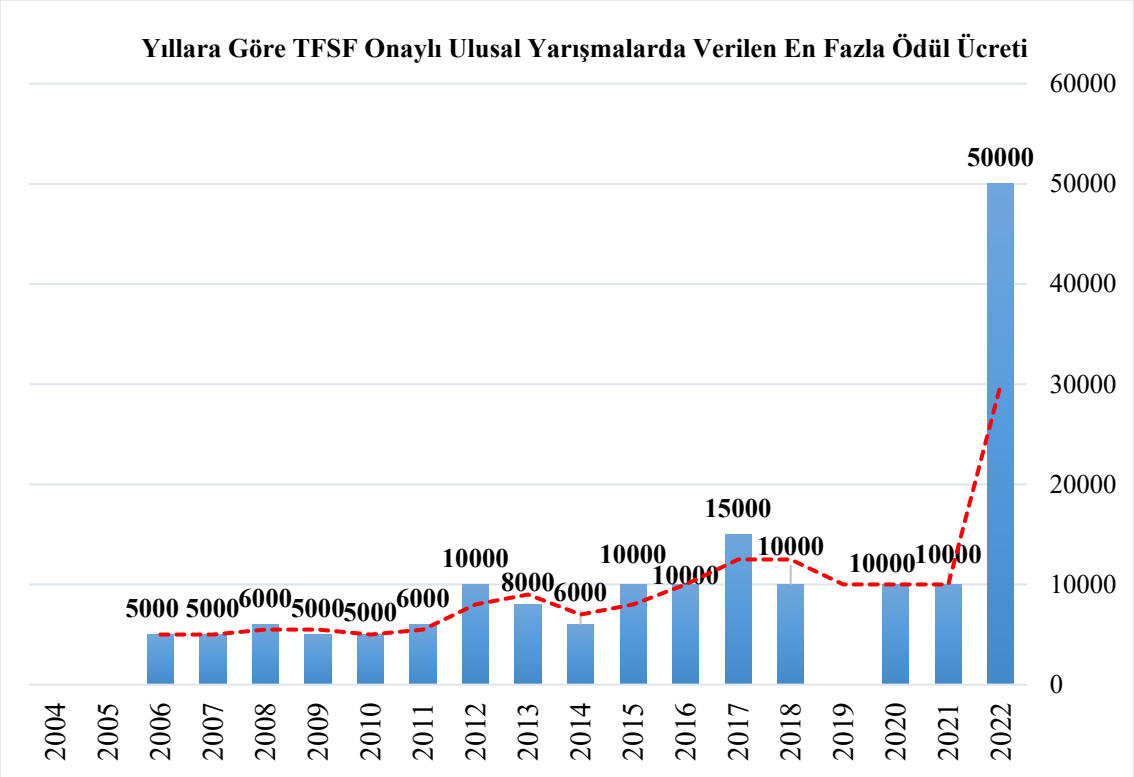
2017 yılında, en fazla ödül miktarı veren, Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı *1. Arapapıştı Kanyonu* (2017-2018 yılı yarışma teması) fotoğraf yarışmasıdır. (TFSF, 2017 Almanak)

2018 yılında, en fazla ödül miktarı veren, TCDD Taşımacılık A.Ş. *Doğu Ekspresi Tam O An* ve T.C. Oltu Kaymakamlığı *Oltu'da İnsan, Mekân ve Doğa* ulusal fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, 2018 Almanak)

2020 yılında, en fazla ödül miktarı veren, *Sivas Valiliği 1. ulusal* fotoğraf yarışması ve *1. Fatih Belediyesi ulusal* fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023)

2021 yılında, en fazla ödül miktarı veren, Zeytinburnu Belediyesi *11. Geleneksel Zeytinburnu* fotoğraf yarışması, İnegöl *1. Fotoğraf Maratonu*, *Eğitimciler Birliği Sendikası (Eğitim-Bir-Sen) ulusal* fotoğraf yarışması, Gemlik Belediyesi *1. Değerleriyle Gemlik* fotoğraf maratonu, ulusal *Bursa Fotoğrafçılar Maratonu*, ulusal *Battalgazi Kayısı Hasadı* fotoğraf yarışması maratonu, *Sultangazi Belediyesi ulusal* fotoğraf yarışması ve Adana Büyükşehir Belediyesi *1. Fotoğraf Maratonu* fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023)

2022 yılında, en fazla ödül miktarı veren Diyarbakır Valiliği ve Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi tarafından *İki Gözüm Diyarbakır* fotoğraf yarışmasıdır. (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

Şekil 14: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Verilen En Fazla Ödül Ücreti

4.15. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Verilen En Fazla Sergileme Ücreti

2004 ve **2005** yılı bilgilerinde bu verilere ulaşılamamıştır (Taras, Kişisel Notları). **2019** yılında ise yalnızca bir yarışmanın bilgisine ulaşılmış ve yeterli bilgi bulunamadığı için istatistik verisi oluşturulamadığı için Şekil 15 de yer almamıştır yarışmalarıdır. (TFSF, 2019 Almanak).

2006 yılında, en fazla sergileme ücreti veren, Deniz Ticaret Odası DTO *7. Geleneksel* fotoğraf yarışması (TFSF, "2006 Almanak", 2007),

2007 yılında, en fazla sergileme ücreti veren, Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. *1. Alınteri* ulusal fotoğraf yarışması (TFSF, "2007 Almanak", 2008),

2008 yılında, en fazla sergileme ücreti veren, Taşıt Araçları Yan Sanayicileri Derneği (TAYSAD) *Türkiye'de Otomotiv Endüstrisi* fotoğraf yarışması (TFSF, "2008 Almanak", 2009),

2009 yılında, en fazla sergileme ücreti veren, İstanbul Büyükşehir Belediyesi *Cumhuriyet Coşkusu* fotoğraf yarışması (TFSF, "2009 Almanak", 2010),

2010 yılında, en fazla sergileme ücreti veren, Deniz Ticaret Odası 11. Geleneksel *Deniz kentlerimiz* fotoğraf yarışmasıdır (TFSF, "2010 Almanak", 2011).

2011 yılında, en fazla sergileme ücreti veren (aynı sergileme ücreti miktarı), WILO Pompa Sistemleri A.Ş. *Su Dünyanın Her Karesinde*, Anadolu Hayat Emeklilik, *Kadın Gözüyle Hayattan Kareler 2012*, İGDAŞ, *En Havalı Kareler*, İstanbul ve Marmara, Ege, Akdeniz, Karadeniz Bölgeleri Deniz Ticaret Odası 12. Geleneksel *Deniz ve Çocuk*, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi *İnsan Hakkı Olarak Mimarlık*, Türk Ytong Sanayi A.Ş. YTONG 3. *İnşaat Emekçileri* fotoğraf yarışmalarıdır (TFSF, "2011 Almanak", 2012).

2012 yılında, en fazla sergileme ücreti veren (aynı sergileme ücreti miktarı), İstanbul Büyükşehir Belediyesi *Cumhuriyet Coşkusu*, Deniz Ticaret Odası Geleneksel 13. *Deniz Yolculukları*, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ve İFSAK tarafından *4 Mevsim İstanbul* ve Anadolu Hayat Emeklilik *Kadın Gözüyle Hayattan Kareler 2013* fotoğraf yarışmalarıdır (TFSF, "2012 Almanak", 2013).

2013 yılında, en fazla sergileme ücreti veren, İstanbul Büyükşehir Belediyesi *Cumhuriyet Coşkusu* ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi *En Güzel Lale* konulu fotoğraf yarışmalarıdır (TFSF, "2013 Almanak", 2014).

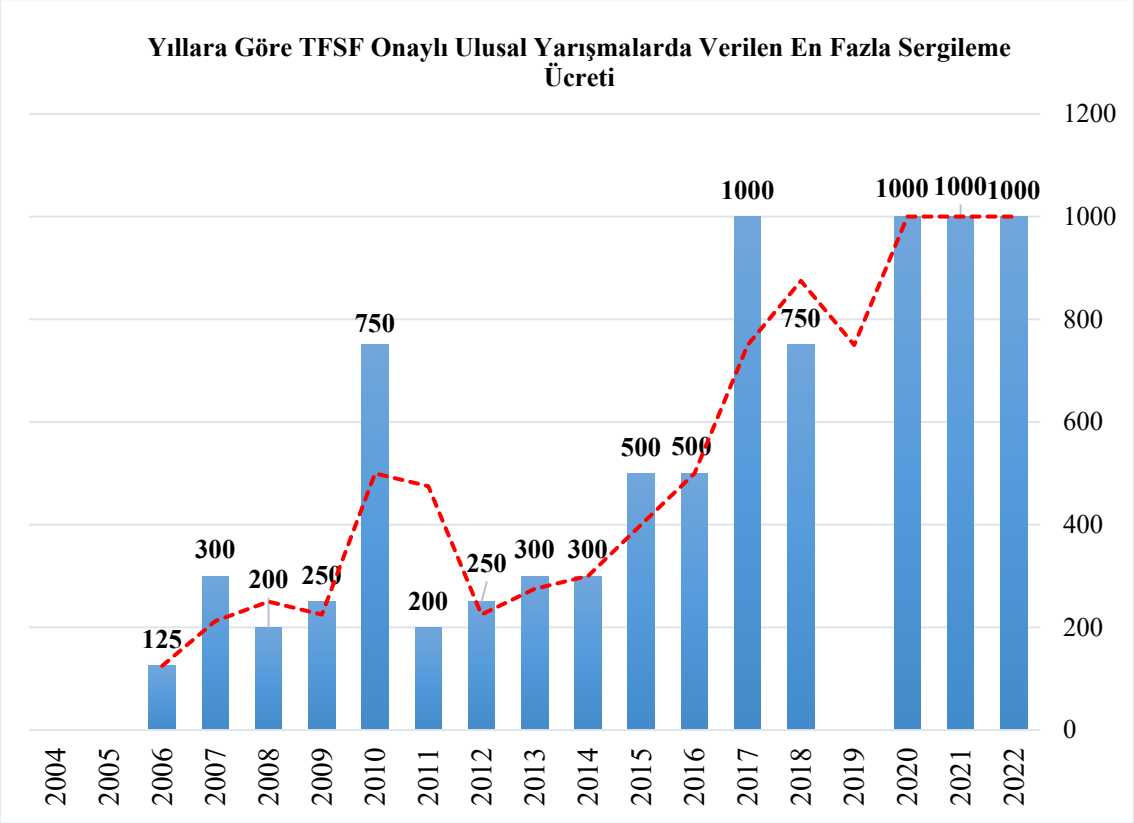
2014 yılında, en fazla sergileme ücreti veren, İstanbul Büyükşehir Belediyesi *En Güzel Lale* konulu fotoğraf yarışmasıdır (TFSF, "2014 Almanak", 2017).

2015, 2016 (TFSF, "2015 Almanak", 2017; TFSF, "2016 Almanak", 2017), **2017** (TFSF, 2017 Almanak) ve **2021** yıllarında, en fazla sergileme ücreti veren, 5'inci, 6'ıncı, 7'inci ve 11'inci *Geleneksel Zeytinburnu Belediyesi* fotoğraf yarışmalarıdır (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

2018 yılında, en fazla sergileme ücreti veren, T.C. Dalaman Kaymakamlığı *Senin Gözünden Dalaman* resim ve fotoğraf yarışmasıdır (TFSF, 2018 Almanak).

2020 yılında, en fazla sergileme ücreti veren, *1. Fatih Belediyesi ulusal* fotoğraf yarışması (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023),

2022 yılında, en fazla sergileme ücreti veren (aynı sergileme ücreti miktarı), *Kadrajımdan Karatay Fotoğrafçılar Buluşması*, *Rumkale Fotoğrafçılar Maratonu*, Mardin Valiliği ve Mardin Büyükşehir Belediyesi *5. Ulusal Foto Safari*, *Cizre'de Yaşam Fotoğrafçılar Maratonu* ve *İki Gözüm Diyarbakır* fotoğraf yarışmalarıdır (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

Şekil 15: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Verilen En Fazla Sergileme Ücreti

4.16. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Verilen En Az Ödül Ücreti

2004 ve **2005** yılı bilgilerinde bu verilere ulaşılamamıştır (Taras, Kişisel Notları). **2019** yılında ise yalnızca bir yarışmanın bilgisine ulaşılmış ve yeterli bilgi bulunamadığı için istatistik verisi oluşturulamadığı için Şekil 15 de yer almamıştır yarışmalarıdır. (TFSF, 2019 Almanak)

2006 ile **2022** yılları arasında ödül olarak verilen, 5 adet *konaklama*, 20 adet *fotoğraf makinesi*, 1 adet *Playstation*, 2 adet *kitap*, 4 adet *bilgisayar*, 2 adet *cep telefonu*, 15 adet *hediye çeki*, 4 adet *eğitim seti*, 1 adet *Gopro*, 1 adet *uçak bileti*, 2 adet *altın*,

1 adet *hediye paketi*, 1 adet *baskı ürünü*, 1 adet *çanta*, 1 adet *tripod*, 1 adet *gezi turu*, 1 adet *heykel*, 49 adet *kupa ödülü* gibi farklı yarışmalarda verilen ödüllerin parasal karşılığı, alındığı yıldaki değeri baz alınarak, yaklaşık olarak o tarihlerdeki değeri hesaplanarak, Şekil 16 da gösterilmiştir.

2006 ve **2007** yıllarında, en az ödül miktarı veren (aynı sergileme ücreti miktarı), TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi 8. *Sokaklar* fotoğraf yarışması ve *Cumhuriyet Dönemi Mimari Mirası* ulusal fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, "2006 Almanak", 2007; TFSF, "2007 Almanak", 2008).

2008 yılında, en az ödül miktarı veren, Siirt Barosu *Yok'un Fotoğrafi* ulusal fotoğraf yarışmasıdır. (TFSF, "2008 Almanak", 2009).

2009 yılında, en az ödül miktarı veren (aynı sergileme ücreti miktarı), Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü adına Kayseri İl Çevre ve Orman Müdürlüğü ile Sultan Sazlığı Milli Parkı Çevre Belediyeler Birliği Foto Safari ve Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü adına Kayseri İl Çevre ve Orman Müdürlüğü ile Sultan Sazlığı Milli Parkı Çevre Belediyeler Birliği *Aladağlar Milli Parkı 2. Foto Safari* fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, "2009 Almanak", 2010).

2010 yılında, en az ödül miktarı veren, İstanbul Büyükşehir Belediyesi *En Güzel 50 Lale* konulu fotoğraf yarışmasıdır. (TFSF, "2010 Almanak", 2011).

2011 yılında, en az ödül miktarı veren (aynı sergileme ücreti miktarı), Selçuklu Kaymakamlığı *1. Sille Çağrılı* fotoğraf yarışması ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi *En Güzel 50 Lale* konulu fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, "2011 Almanak", 2012).

2012 yılında, en az ödül miktarı veren (aynı sergileme ücreti miktarı), İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İFSAK iş birliği ile *En güzel 50 Lale* fotoğraf yarışmasıdır. (TFSF, "2012 Almanak", 2013).

2013 yılında, en az ödül miktarı veren, WILO Pompa Sistemleri A.Ş. *Sudaki İzler* konulu fotoğraf yarışmasıdır. (TFSF, "2013 Almanak", 2014).

2014 yılında, en az ödül miktarı veren (aynı sergileme ücreti miktarı), AFAD, *3. 13 Kare ulusal* fotoğraf yarışması ve *Kemer Beydağları Foto Safari* fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, "2014 Almanak", 2017).

2015 yılında, en az ödül miktarı veren, TMMOB Makine Mühendisleri Odası Adana Şubesi *Önce İş Güvenliği* ulusal fotoğraf yarışmasıdır. (TFSF, "2015 Almanak", 2017).

2016 yılında, en az ödül miktarı veren, *5. Bergama Fotoğraf Günleri ve Foto Maratonu* fotoğraf yarışmasıdır. (TFSF, "2016 Almanak", 2017).

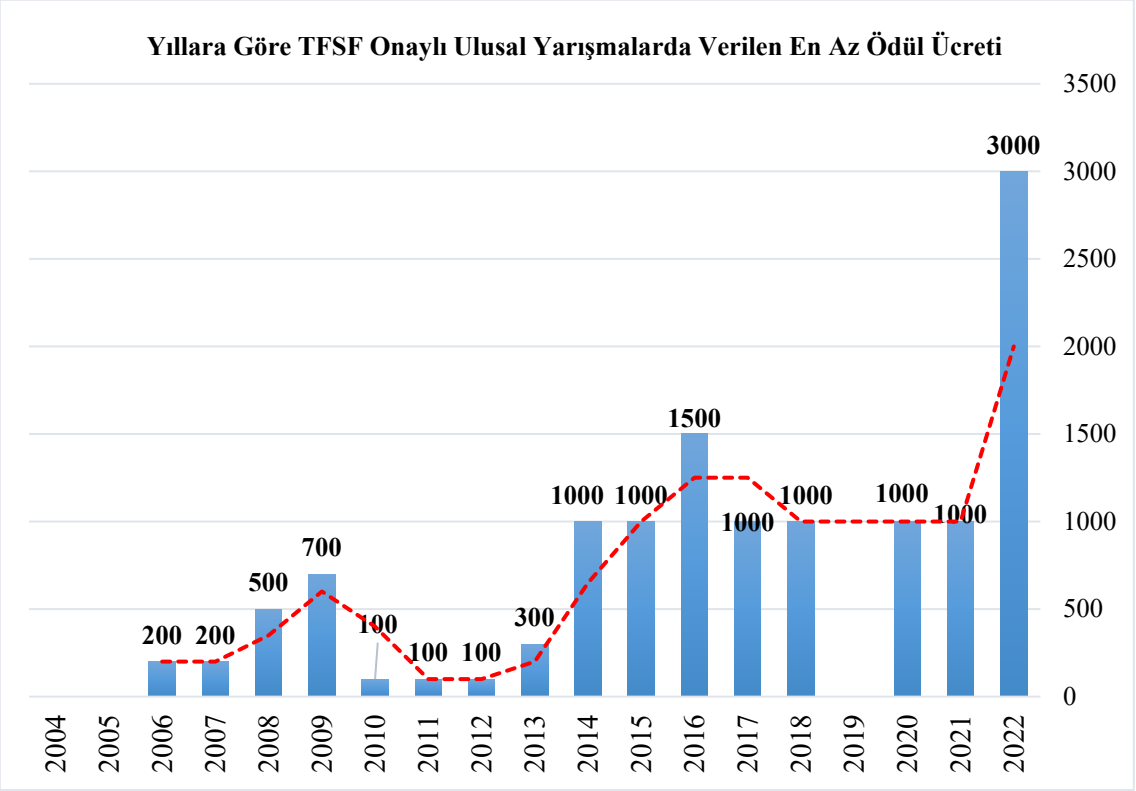
2017 yılında, en az ödül miktarı veren (aynı sergileme ücreti miktarı), *T.C. Uşak Valiliği ile Uşak Belediyesi fotoğraf yarışması* ve Uluslararası Lions Dernekleri 118-Y, *1. Sokak Kültürü ulusal* fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, "2017 Almanak").

2018 yılında, en az ödül miktarı veren, Malatya Büyükşehir Kent Konseyi *Kendine ve Kentine Saygı Duy* ulusal fotoğraf yarışmasıdır. (TFSF, "2018 Almanak").

2020 yılında, en az ödül miktarı veren (aynı sergileme ücreti miktarı), Erciyes Anadolu Holding, *Mimar Sinan'ın İzinde* ve AFAD, *26. Altın Kamera* fotoğraf yarışmaları, (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023)

2021 yılında, en az ödül miktarı veren, *AFAD, 27. Altın Kamera* fotoğraf yarışması, (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023)

2022 yılında, en az ödül miktarı veren, Erciş Kaymakamlığı ve Erciş Belediyesi tarafından *İnci Kefali Göçü* konulu fotoğraf yarışmasıdır. (TFSF, (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023)

Şekil 16: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Verilen En Az Ödül Ücreti

4.17. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda Verilen En Az Sergileme Ücreti

2004 yılı bilgilerinde bu verilere ulaşılamamış, **2005** yılı (Taras, Kişisel Notları) ve **2019** yılındaki eksik veriler nedeniyle yeterli bilgiye ulaşılamadığı için Şekil 17 de yer alamamıştır. (TFSF, 2019 Almanak)

2006 yılında, en az sergileme ücreti veren, *Eyüp Belediyesi 1. ulusal* fotoğraf yarışmasıdır. (TFSF, "2006 Almanak", 2007).

2007 yılında, en az sergileme ücreti veren, Hacılar Belediyesi 1. ulusal *Hacılar'dan Erciyes'e* fotoğraf yarışmasıdır (TFSF, "2007 Almanak", 2008).

2008 yılında, en az sergileme ücreti veren (aynı sergileme ücreti miktarı), Edirne Belediyesi *9. ulusal Kırkpınar* ve Sultan Sazlığı Milli Parkı Çevre Belediyeleri Birliği *Sultan Sazlığı Milli Parkı Foto Safari* fotoğraf yarışmalarıdır (TFSF, "2008 Almanak", 2009).

2009 yılında, en az sergileme ücreti veren, Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü adına Kayseri İl Çevre ve Orman Müdürlüğü ile Sultan Sazlığı Milli Parkı Çevre Belediyeler Birliği Aladağlar Milli Parkı *2. Foto Safari* fotoğraf yarışmasıdır (TFSF, "2009 Almanak", 2010).

2010 yılında, en az sergileme ücreti veren (aynı sergileme ücreti miktarı), İstanbul Büyükşehir Belediyesi *En Güzel 50 Lale* ve Orman Mühendisleri Odası *3. ulusal* fotoğraf yarışmalarıdır (TFSF, "2010 Almanak", 2011).

2011 yılında, en az sergileme ücreti veren, Kayseri İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, Yahyalı Belediyesi *Aladağlar Foto Safari* fotoğraf yarışmasıdır (TFSF, "2011 Almanak", 2012).

2012 yılında, en az sergileme ücreti veren (aynı sergileme ücreti miktarı), *Aylin Özel Eğitim Kurumları Özel Gruplar Festivali*, *Kuşadası Ticaret Odası 2. ulusal* fotoğraf yarışması, Muğla Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği uluslararası *Muğla Fotoğraf Günleri ve Fotomaraton*, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İFSAK işbirşiğiyle *En Güzel 50 Lale*, Amasya Belediyesi *3. Cavit Öztürk "Amasya da İnsan ve Yaşam"*, Artvin Fotoğraf Sanatı Derneği *Kuzeyde Doğa ve Yaşam*, Başkent Üniversitesi *Prof. Dr. Mehmet Haberal 1. ulusal* fotoğraf yarışması, Amasya Belediyesi *4. Cavit Öztürk "Medeniyetler Beşiği Amasya"* fotoğraf yarışmalarıdır (TFSF, "2012 Almanak", 2013).

2013 yılında, en az sergileme ücreti veren (aynı sergileme ücreti miktarı), Osmancık Fotoğraf, Sinema, Kültür Sanat ve Turizm Araştırma Derneği *3. Geleneksel Osmancık Fotoğraf, Kültür, Sanat ve Turizm Festivali* ve Doğu Karadeniz Belediyeler Birliği *2. ulusal* fotoğraf yarışmalarıdır (TFSF, "2013 Almanak", 2014).

2014 yılında, en az sergileme ücreti veren (aynı sergileme ücreti miktarı), Milli Parklar Genel Müdürlüğü *5. Aladağlar Foto Safari* ve Türkiye Döküm Sanayicileri Derneği *Biz Dökümcülerin Dünyası* fotoğraf yarışmalarıdır (TFSF, "2014 Almanak", 2017).

2015 yılında, en az sergileme ücreti veren, TMMOB Adana İl Koordinasyon Kurulu *Adana Gerçeği* fotoğraf yarışmasıdır (TFSF, "2015 Almanak", 2017).

2016 yılında, en az sergileme ücreti veren, Ordu Büyükşehir Belediyesi *Dört Mevsim Ordu* fotoğraf yarışmasıdır. (TFSF, "2016 Almanak", 2017)

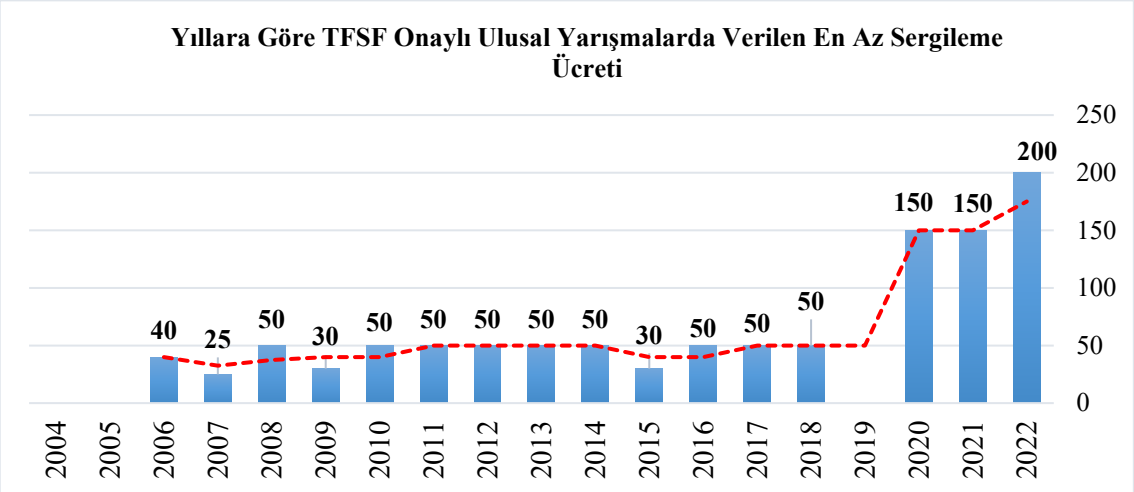
2017 yılında, en az sergileme ücreti veren, Doğu Karadeniz Belediyeler Birliği *3. ulusal* fotoğraf yarışmasıdır. (TFSF, 2017 Almanak)

2018 yılında, en az sergileme ücreti veren (aynı sergileme ücreti miktarı), Batı Antalya Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi Altyapı Hizmet Birliği *Dünden Bugüne Döşemealtı* ile *Dört Mevsim Konyaaltı* fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, 2018 Almanak)

2020 yılında, en az sergileme ücreti veren, Çağın Göz Hastanesi *9. Göz Alabildiğine "Suyun Rengi"* fotoğraf yarışmasıdır (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023)

2021 yılında, en az sergileme ücreti veren (aynı sergileme ücreti miktarı), *Çağın Göz Hastanesi 9. Göz Alabildiğine "Dönüşüm"* ve Ankara Kalkınma Ajansı *5. Gölleriyle Ankara* fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023)

2022 yılında, en az sergileme ücreti veren (aynı sergileme ücreti miktarı), *Maraton İzmir 3.* fotoğraf yarışması ve Kocaeli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile İMEAK Deniz Ticaret Odası Kocaeli Şubesi ile Kocaeli Fotoğraf Sanatı Derneği ve Gölcük Fotoğraf ve Sinema Sanatı Derneği iş birliği ile *İki Deniz Bir Şehir Kocaeli ve Deniz* ulusal fotoğraf yarışmalarıdır. (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023).

Şekil 17: Yıllara Göre Yarışmalarda Verilen En Az Sergileme Ücreti

Yıllara göre en az sergileme ücreti veren yarışmalar incelendiğinde, çeşitli belediyeler, kurumlar ve kuruluşlar tarafından düzenlenen fotoğraf yarışmalarının fotoğrafçılara sağladığı maddi desteğin düşük düzeyde kaldığı görülmektedir.

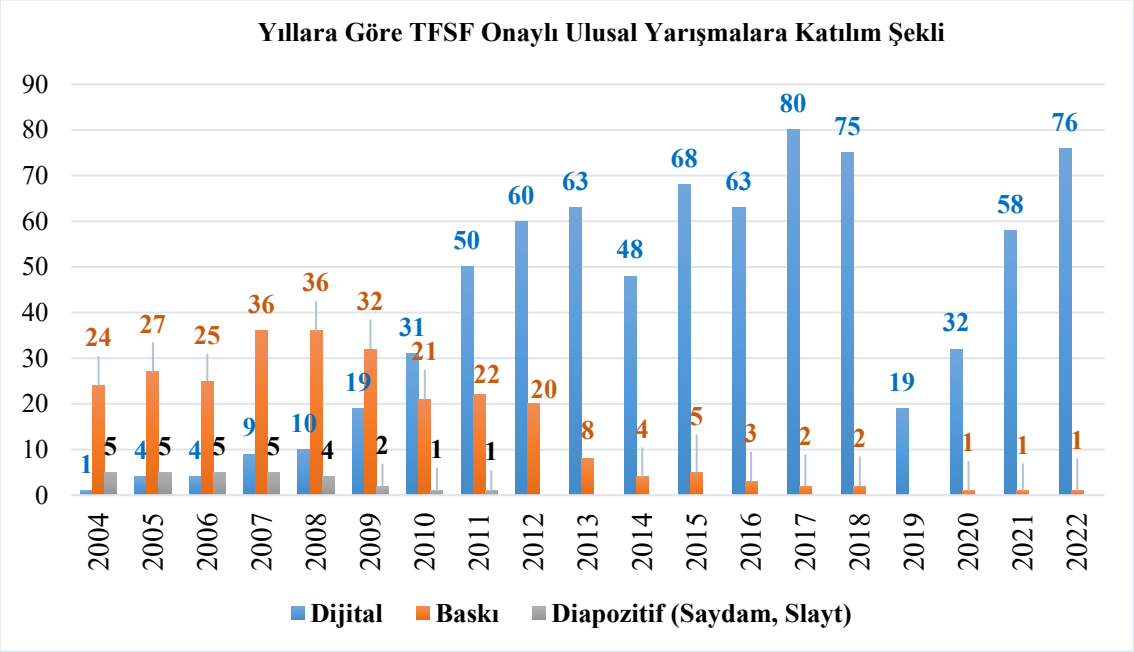
4.18. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalara Katılım Şekli

2004 ile **2011** yılları arasındaki yarışmalarda, başvurular *Diapozitif* (saydam,slayt), *Dijital* veya *Baskı* şeklinde alınmış ve her bir yöntem ayrı bir başvuru kategorisi olarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler, grafikte sayısal olarak sunulmuştur. Ayrıca, **2019** yılına ait ulusal yarışmalar incelenmiş, ancak katılım yöntemiyle ilgili bilgi bulunamamıştır. Bu yılda, dijital başvuru yönteminin etkin olarak kullanılmasının, zaman ve mevcut koşullara uyum sağladığı göz önüne alındığında, Şekil 18'de katılım süreci bu şekilde gösterilmiştir.

2004 yılında, 1 adet dijital, 24 adet baskı ve 5 adet diapozitif (saydam,slayt) (Taras, Kişisel Notları), **2005** yılında, 4 adet dijital, 27 adet baskı ve 5 adet diapozitif (saydam) (Taras, Kişisel Notları), **2006** da, 4 adet dijital, 25 adet baskı ve 5 adet diapozitif (saydam) (TFSF, "2006 Almanak", 2007), **2007** de, 9 adet dijital, 36 adet baskı ve 5 adet diapozitif (saydam) (TFSF, "2007 Almanak", 2008), **2008** de, 10 adet dijital, 36 adet baskı ve 4 adet diapozitif (saydam) (TFSF, "2008 Almanak", 2009), **2009** da, 19 adet dijital, 32 adet baskı ve 2 adet diapozitif (saydam) (TFSF, "2009 Almanak", 2010), **2010** da, 31 adet dijital, 21 adet baskı ve 1 adet diapozitif (saydam) (TFSF, "2010 Almanak", 2011), yöntemi ile ulusal yarışmalara katılım sağlanmıştır.

2011 yılında, 50 adet dijital, 22 adet baskı ve 1 adet diapozitif (saydam) (TFSF, "2011 Almanak", 2012), **2012** de, 60 adet dijital, 20 adet baskı (TFSF, "2012 Almanak", 2013), **2013** de, 63 adet dijital, 8 adet baskı (TFSF, "2013 Almanak", 2014), **2014** de, 48 adet dijital, 4 adet baskı (TFSF, "2014 Almanak", 2017), **2015** de, 68 adet dijital, 5 adet baskı (TFSF, "2015 Almanak", 2017), **2016** da, 63 adet dijital, 3 adet baskı (TFSF, "2016 Almanak", 2017), **2017** de, 80 adet dijital, 2 adet baskı, (TFSF, 2017 Almanak), **2018** de, 75 adet dijital, 2 adet baskı, (TFSF, 2018 Almanak), **2019** da, 19 adet dijital (TFSF, 2019 Almanak), **2020** de, 32 adet dijital, 1 adet baskı, **2021** de, 58 adet dijital, 1 adet baskı ve **2022** de ise 76 adet dijital, 1 adet baskı yöntemi ile ulusal yarışmalara katılım sağlanmıştır. (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023)

Bu veriler, dijital başvuru yönteminin zamanla baskın hale geldiğini ve geleneksel baskı ile diapozitif (saydam) yöntemlerinin giderek azaldığını göstermektedir.

Şekil 18: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalara Katılım Şekli

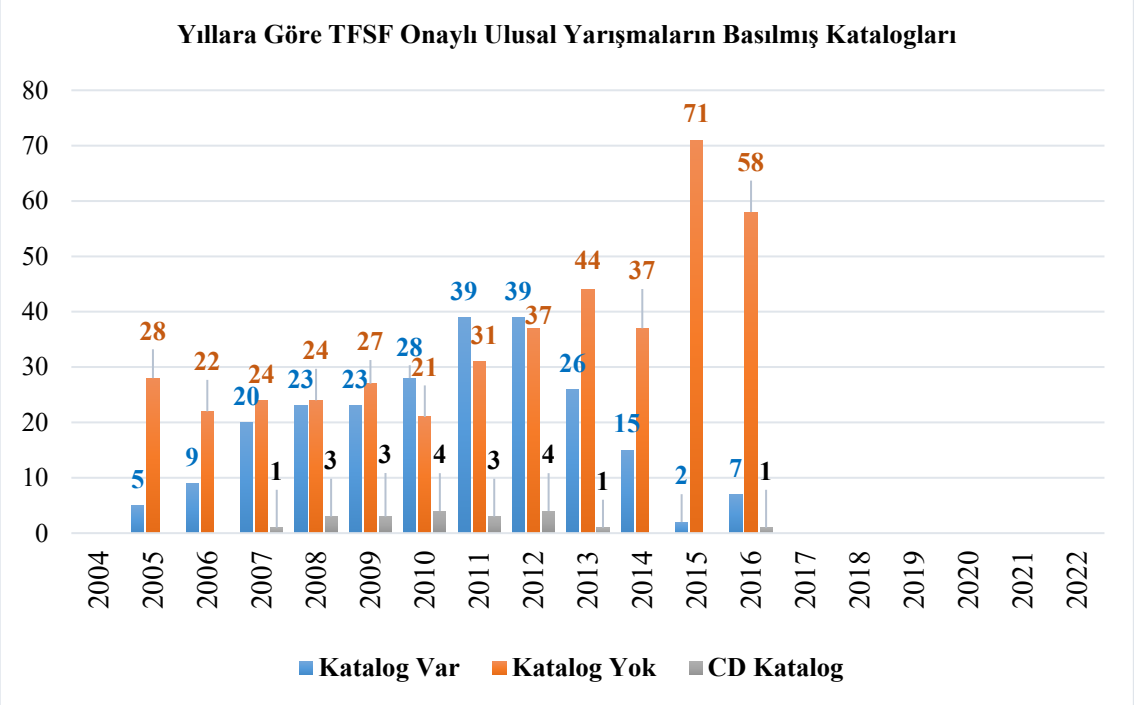
4.19. Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmaların Basılmış Katalogları

2004 (Taras, Kişisel Notları), **2017, 2018, 2019** (TFSF, "2017 Almanak"; TFSF, "2018 Almanak"; TFSF, "2019 Almanak"), **2020, 2021** ve **2022** yıllarının basılmış katalog bilgilerine ulaşılamamıştır (TFSF, "Onaylı Yarışmalar, Sonuçları", 2023). Ayrıca basılı almanaklarda bulunan, *2016-063 onay numaralı* "Şebinkarahisar Ara Güler 1. Foto Maratonu", *2014-040 onay numaralı* "Safranbolu Belediyesi 15. Altın Safran" ulusal fotoğraf yarışması ve *2013-65 onay numaralı* Çankırı Belediyesi "1. Çankırı Ulusal Foto Maratonu" yarışmaları katalog durumları basılı almanaklarda, "Var/Yok" şeklinde belirtilmiş, bu durum istatistiğe yok olarak yazılmıştır.

Yıllara göre katalog durum sayılar şu şekildedir:

2005 yılında, 5 adet basılı ve 28 adet basılmamış (Taras, Kişisel Notları), **2006** yılında, 9 adet basılı ve 22 adet basılmamış (TFSF, "2006 Almanak", 2007), **2007** yılında, 20 adet basılı, 1 adet CD ve 24 adet basılmamış (TFSF, "2007 Almanak", 2008), **2008** yılında, 23 adet basılı, 3 adet CD ve 24 adet basılmamış (TFSF, "2008 Almanak", 2009),

2009 yılında, 23 adet basılı, 3 adet CD ve 27 adet basılmamış (TFSF, "2009 Almanak", 2010), **2010** yılında, 28 adet basılı, 4 adet CD ve 21 adet basılmamış (TFSF, "2010 Almanak", 2011), **2011** yılında, 39 adet basılı, 3 adet CD ve 31 adet basılmamış (TFSF, "2011 Almanak", 2012), **2012** yılında, 39 adet basılı, 4 adet CD ve 37 adet basılmamış (TFSF, "2012 Almanak", 2013), **2013** yılında, 26 adet basılı, 1 adet CD ve 44 adet basılmamış (TFSF, "2013 Almanak", 2014), **2014** yılında, 15 adet basılı, 37 adet basılmamış (TFSF, "2014 Almanak", 2017), **2015** yılında, 2 adet basılı, 71 adet basılmamış (TFSF, "2015 Almanak", 2017), **2016** yılında, 7 adet basılı, 1 adet CD ve 58 adet basılmamış katalog bulunmaktadır (TFSF, "2016 Almanak", 2017). Bu veriler Şekil 19 da grafiksel olarak da gösterilmiştir.

Şekil 19: Yıllara Göre TFSF Onaylı Ulusal Yarışmaların Basılmış Katalogları

Bu veriler, katalog basımının yarışmalarda yıllar içinde nasıl değiştiğini ve dijitalleşmenin bu alandaki etkilerini gözler önüne sermektedir. Basılı katalogların yerini CD formatındaki katalogların alması, dijitalleşmenin getirdiği yeniliklerden biri olarak değerlendirilebilir. Dijitalleşmenin etkisiyle basılı katalog sayısının azalması, önce CD formatında, daha sonra ise dijital katalogların (PDF formatında sunulan veya yarışma sitesinde yer alan) devreye girmesi, 2015 yılından itibaren basılı katalogların sayısında belirgin bir düşüşe yol açmıştır.

4.20. TFSF Onaylı 2004–2022 Yılları Arasındaki Ulusal Yarışmalarda En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazanan Katılımcı Sıralaması

TFSF'nin onayladığı ulusal yarışmalarda yıl boyunca en fazla jüri üyeliği yapan ve en fazla ödül kazanan katılımcıların verileri yıllara göre ayrılmış olarak, Tablo 1 ile Tablo 15 arasında yıllara göre gruplandırılmıştır. 2004 ile 2005 yılına ait bilgiler, Sayın M. Özcan Taras'ın kişisel notlarından taranmış, 2006-2016 yılları arasındaki bilgiler TFSF basılı almanaklarından, 2017-2022 yılları arasındaki ulusal yarışmalar ise https://sonuc.tfsfonayliyarismalar.org/ ve https://almanak.tfsf.org.tr/ siteleri taranarak oluşturulmuştur.

Tablolarda, en fazla jüri üyeliği yapan ilk 3 kişi ve en fazla ödül kazanan ilk 3 katılımcının isimleri yer almaktadır. Eşit sayıda jüri üyeliği veya ödül kazanan katılımcılar olması durumunda, hepsi tabloda sıra numaraları ile gösterilmiştir. Tablonun sol tarafındaki ilk sütun, jüri üyelerinin o yıl yapmış oldukları jüri üyelik sayısını, hemen sağındaki sütun, o yıl jüri üyeliği sıralamasında kaçıncı olduğunu ve onun sağındaki sütunda ise isimleri görülmektedir. Sonrasında en fazla ödül kazananlar ile ilgili bilgilerin olduğu dördüncü sütunda, o yıl aldıkları ödül sayısı, sıralamada kaçıncı olduğu ve isimleri gösterilmektedir. Bu şekilde, en fazla jüri üyeliği yapan ilk 3 kişi ve en fazla ödül kazanan ilk 3 katılımcı bilgileri tablolarda yer almaktadır.

Tablo 1: TFSF 2022 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması

Jürilik Sayısı	Sıra	Jüri Üyeliği Sıralaması 2022	Ödül Sayısı	Sıra	Ödül Kazanan Sıralaması 2022
8	**1.**	Ahmet Beyhan Özdemir	9	**1.**	Volkan Karagülleoğlu
6	**2.**	Oktay Çolak	7	**2.**	Seyit Konyalı
6	**2.**	Serpil Savaş	6	**3.**	Sertaç Nurtan
5	**2.**	Cengiz Karlıova	6	**3.**	Alaattin Şenol
5	**2.**	Güler Ertan	6	**3.**	Esengül Alıcı
5	**3.**	Ata Yakup Kaptan	6	**3.**	Şevki Karaca
5	**3.**	Faruk Akbaş	6	**3.**	Murat İbranoğlu

Kaynak: TFSF, https://sonuc.tfsfonayliyarismalar.org/.

Tablo 2: TFSF 2021 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması

Jürilik Sayısı	Sıra	Jüri Üyeliği Sıralaması 2021	Ödül Sayısı	Sıra	Ödül Kazanan Sıralaması 2021
5	**1.**	Mustafa Seven	5	**1.**	Ahmet Aslan
4	**2.**	İzzet Keribar	4	**2.**	Murat İbranoğlu
4	**2.**	Oktay Çolak	4	**2.**	Gülin Yiğiter
4	**2.**	Faruk Akbaş	4	**2.**	Deniz Kalaycı
4	**2.**	Ömer Serkan Bakır	3	**3.**	Hasan Uçar
4	**2.**	Serpil Savaş	3	**3.**	Ali Mermertaş
3	**3.**	Coşkun Aral	3	**3.**	Serdar Aydın
			3	**3.**	Ekrem Şahin
			3	**3.**	Serkan Çolak

Kaynak: TFSF, https://sonuc.tfsfonayliyarismalar.org/.

Tablo 3: TFSF 2020 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması

Jürilik Sayısı	Sıra	Jüri Üyeliği Sıralaması 2020	Ödül Sayısı	Sıra	Ödül Kazanan Sıralaması 2020
6	**1.**	İzzet Keribar	8	**1.**	Caner Başer
4	**2.**	Coşkun Aral	4	**2.**	Mehmet Aslan
3	**3.**	Merih Akoğul	3	**3.**	Elif Kürleyen
3	**3.**	Emre İkizler	3	**3.**	Salih Kuş
3	**3.**	Çerkes Karadağ			

Kaynak: TFSF, https://sonuc.tfsfonayliyarismalar.org/.

2019 yılına ait verilere https://sonuc.tfsfonayliyarismalar.org/ adresinde ulaşılamamıştır. Online Almanak sitesi adresinde ise yalnızca bir yarışmanın bilgisine erişilebilmiştir. **2018** yılına ait 34, **2017** yılına ait ise 16 yarışmanın bilgilerine ulaşılamadığı için bu yıllara dair sıralama yapılamamıştır (https://almanak.tfsf.org.tr/).

Tablo 4: TFSF 2016 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması

Jürilik Sayısı	Sıra	Jüri Üyeliği Sıralaması 2016	Ödül Sayısı	Sıra	Ödül Kazanan Sıralaması 2016
6	**1.**	İzzet Keribar	9	**1.**	Caner Başer
6	**1.**	Ata Yakup Kaptan	8	**2.**	Eser Paşa
5	**2.**	İbrahim Zaman	7	**3.**	Ümmü Nisan Kandilcioğlu
5	**2.**	Ahmet Beyhan Özdemir			
5	**2.**	Tansu Gürpınar			
4	**3.**	Merih Akoğul			

Kaynak: TFSF, 2016 Almanak, 2017.

Tablo 5: TFSF 2015 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması

Jürilik Sayısı	Sıra	Jüri Üyeliği Sıralaması 2015	Ödül Sayısı	Sıra	Ödül Kazanan Sıralaması 2015
7	**1.**	Cengiz Karlıova	9	**1.**	Şeref Akçay
5	**2.**	İbrahim Zaman	6	**2.**	Cihan Karaca
5	**2.**	Ömer Serkan Bakır	5	**3.**	Caner Başer
5	**2.**	Ozan Sağdıç	5	**3.**	Kemal Özkılıç
5	**2.**	İzzet Keribar			
4	**3.**	Merih Akoğul			
4	**3.**	Güler Ertan			
4	**3.**	Murat Gür			
4	**3.**	Tekin Ertuğ			

Kaynak: TFSF, 2015 Almanak, 2016.

Tablo 6: TFSF 2014 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması

Jürilik Sayısı	Sıra	Jüri Üyeliği Sıralaması 2014	Ödül Sayısı	Sıra	Ödül Kazanan Sıralaması 2014
7	**1.**	Cengiz Karlıova	6	**1.**	Kemal Özkılıç
6	**2.**	Halil Nadir Ede	4	**2.**	Ahmet Turan Kural
5	**3.**	İzzet Keribar	4	**2.**	Nurten Öztürk
5	**3.**	Ahmet Beyhan Özdemir	4	**2.**	Eser Paşa
			3	**3.**	Can Yücel
			3	**3.**	Aytül Akbaş
			3	**3.**	Gökalp Bilici
			3	**3.**	Bülent Suberk
			3	**3.**	Tacettin Yüksel
			3	**3.**	Gürsel Egemen Ergin
			3	**3.**	İsmet Danyeli
			3	**3.**	Serkan Daldal

Kaynak: TFSF, 2014 Almanak, 2015.

Tablo 7: TFSF 2013 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması

Jürilik Sayısı	Sıra	Jüri Üyeliği Sıralaması 2013	Ödül Sayısı	Sıra	Ödül Kazanan Sıralaması 2013
11	**1.**	İzzet Keribar	9	**1.**	İsa Cıda
8	**2.**	İbrahim Zaman	9	**1.**	Mürsel Yağcıoğlu
6	**3.**	Cengiz Karlıova	8	**2.**	Kemal Özkılıç
6	**3.**	Sabit Kalfagil	7	**3.**	Gürsel Egemen Ergin
6	**3.**	Güler Ertan			
6	**3.**	Tansu Gürpınar			
6	**3.**	Coşkun Aral			

Kaynak: TFSF, 2013 Almanak, 2014.

Tablo 8: TFSF 2012 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması

Jürilik Sayısı	Sıra	Jüri Üyeliği Sıralaması 2012	Ödül Sayısı	Sıra	Ödül Kazanan Sıralaması 2012
10	**1.**	Ahmet Beyhan Özdemir	11	**1.**	Emre Soytürk
9	**2.**	İbrahim Zaman	8	**2.**	Murat İbranoğlu
8	**3.**	İzzet Keribar	7	**3.**	Fatih Balkan
8	**3.**	Sabit Kalfagil	7	**3.**	Arzu İbranoğlu

Kaynak: TFSF, 2012 Almanak, 2013.

Tablo 9: TFSF 2011 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması

Jürilik Sayısı	Sıra	Jüri Üyeliği Sıralaması 2011	Ödül Sayısı	Sıra	Ödül Kazanan Sıralaması 2011
9	**1.**	Sabit Kalfagil	14	**1.**	Çetin Canbazoğlu
9	**1.**	Reha Bilir	8	**2.**	Cihan Karaca
8	**2.**	İbrahim Zaman	6	**3.**	Ali Fuat Altın
7	**3.**	Oktay Çolak	6	**3.**	Erkan Kalenderli
			6	**3.**	İsmet Danyeli
			6	**3.**	Ahmet Fatih Sönmez
			6	**3.**	Murat İbranoğlu
			6	**3.**	Hasan Zer

Kaynak: TFSF, 2011 Almanak, 2012.

Tablo 10: TFSF 2010 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması

Jürilik Sayısı	Sıra	Jüri Üyeliği Sıralaması 2010	Ödül Sayısı	Sıra	Ödül Kazanan Sıralaması 2010
8	**1.**	Ahmet Beyhan Özdemir	8	**1.**	Berker Dalmış
6	**2.**	Emre İkizler	8	**1.**	Mustafa Gezer
5	**3.**	İbrahim Zaman	8	**1.**	Tacettin Yüksel
5	**3.**	Oktay Çolak	8	**1.**	İsmet Danyeli
5	**3.**	Halil Nadir Ede	7	**2.**	Arif Tanju Korkmaz
			7	**2.**	Çetin Canbazoğlu
			6	**3.**	Ali Mermertaş
			6	**3.**	Nevzat Yıldırım
			6	**3.**	Ali Fuat Altın
			6	**3.**	Yılmaz Topçu

Kaynak: TFSF, 2010 Almanak, 2011.

Tablo 11: TFSF 2009 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması

Jürilik Sayısı	Sıra	Jüri Üyeliği Sıralaması 2009	Ödül Sayısı	Sıra	Ödül Kazanan Sıralaması 2009
6	**1.**	İzzet Keribar	7	**1.**	Çetin Canbazoğlu
6	**1.**	Merih Akoğul	6	**2.**	Osman Önder
6	**1.**	Tansu Gürpınar	6	**2.**	Tacettin Yüksel
5	**2.**	İbrahim Zaman	6	**2.**	Mustafa Gezer
5	**2.**	Güler Ertan	5	**3.**	Sebahattin Özveren
4	**3.**	Özer Kanburoğlu	5	**3.**	İsmet Danyeli
4	**3.**	İsa Çelik	5	**3.**	Tufan Kartal
4	**3.**	Faruk Akbaş	5	**3.**	Hüseyin Türk
4	**3.**	Ömer Serkan Bakır	5	**3.**	Arif Tanju Korkmaz

Kaynak: TFSF, 2009 Almanak, 2010.

Tablo 12: TFSF 2008 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması

Jürilik Sayısı	Sıra	Jüri Üyeliği Sıralaması 2008	Ödül Sayısı	Sıra	Ödül Kazanan Sıralaması 2008
10	**1.**	İbrahim Zaman	7	**1.**	Mustafa Gezer
9	**2.**	İzzet Keribar	7	**1.**	İsmet Danyeli
7	**3.**	Halil Nadir Ede	5	**2.**	Nevzat Yıldırım
			5	**2.**	Birol Üzmez
			5	**2.**	Ahmet Remzi Tülüce
			4	**3.**	Turan Sezer
			4	**3.**	İbrahim Ayşıl
			4	**3.**	İsmail Tütün
			4	**3.**	Önder Turacı
			4	**3.**	Çetin Canbazoğlu
			4	**3.**	Mehmet Çakır

Kaynak: TFSF, 2008 Almanak, 2009.

Tablo 13: TFSF 2007 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması

Jürilik Sayısı	Sıra	Jüri Üyeliği Sıralaması 2007	Ödül Sayısı	Sıra	Ödül Kazanan Sıralaması 2007
9	**1.**	İbrahim Zaman	10	**1.**	Sebahattin Özveren
9	**1.**	İzzet Keribar	10	**1.**	Zeka Sağlam
8	**2.**	Sabit Kalfagil	9	**2.**	İbrahim Ayşıl
8	**2.**	Halil Nadir Ede	9	**2.**	Berker Dalmış
5	**3.**	Adnan Ataç	8	**3.**	Birol Üzmez

Kaynak: TFSF, 2007 Almanak, 2008.

Tablo 14: TFSF 2006 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması

Jürilik Sayısı	Sıra	Jüri Üyeliği Sıralaması 2006	Ödül Sayısı	Sıra	Ödül Kazanan Sıralaması 2006
6	**1.**	İzzet Keribar	5	**1.**	Ümit Varlı
5	**2.**	İbrahim Zaman	5	**1.**	Selim Uçar Çam
5	**2.**	Halil Nadir Ede	4	**2.**	Özer Kanburoğlu
4	**3.**	Sabit Kalfagil	4	**2.**	Sebahattin Özveren
4	**3.**	Merih Akoğul	3	**3.**	Tolga Taçmahal
			3	**3.**	Alahattin Kanlıoğlu
			3	**3.**	Kadir Uğur Varlı
			3	**3.**	Fikret Özkaplan
			3	**3.**	Uğurhan Betin
			3	**3.**	Muhsin Divan
			3	**3.**	Kübra Sultan Özdemir

Kaynak: TFSF, 2006 Almanak, 2007.

2005 yılı verileri için Sayın M. Özcan Taras'ın kişisel notları taranmış, sıralama oluşturmak için yeterli bilgiye ulaşılamamış, **2004** yılı ise kişisel notları taranarak oluşturulmuş ve Tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 15: TFSF 2004 Yılı: En Fazla Jüri Üyeliği Yapan ve Ödül Kazananlar Sıralaması

Jürilik Sayısı	Sıra	Jüri Üyeliği Sıralaması 2004	Ödül Sayısı	Sıra	Ödül Kazanan Sıralaması 2004
5	**1.**	Nevzat Çakır	7	**1.**	Muhsin Divan
5	**1.**	Merih Akoğul	5	**2.**	Tufan Kartal
4	**2.**	Halil Nadir Ede	4	**3.**	Ahmet Fatih Sönmez
3	**3.**	Sabit Kalfagil	4	**3.**	Berker Dalmış
3	**3.**	Cengiz Karlıova	4	**3.**	Ömer Yağlıdere
3	**3.**	Ara Güler	4	**3.**	Ercan Arslan
3	**3.**	Gülnur Sözmen			

Kaynak: Özcan Taras, Kişisel Notları.

Tablo 16: TFSF Onaylı Ulusal Yarışmalarda En Fazla Jürilik Görevi Alan İsimler

Sıra	2004–2022 Yıllarını Kapsayan Toplam Jüri Görev Sayısı	TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarda En Fazla Jüri Görevi Gerçekleştiren İsimler
1.	96 Yarışma	İzzet Keribar
2.	90 Yarışma	İbrahim Zaman
3.	69 Yarışma	Merih Akoğul
4.	68 Yarışma	Ahmet Beyhan Özdemir
5.	61 Yarışma	Cengiz Karlıova
6.	57 Yarışma	Sabit Kalfagil
7.	56 Yarışma	Halil Nadir Ede
8.	55 Yarışma	Güler Ertan
9.	53 Yarışma	Tansu Gürpınar
10.	48 Yarışma	Özer Kanburoğlu
11.	45 Yarışma	Emre İkizler
12.	43 Yarışma	İsa Çelik
13.	42 Yarışma	Adnan Ataç
14.	40 Yarışma	Coşkun Aral
15.	39 Yarışma	Oktay Çolak
16.	38 Yarışma	Reha Bilir
17.	37 Yarışma	Faruk Akbaş
18.	34 Yarışma	Nevzat Çakır
19.	29 Yarışma	Ata Yakup Kaptan
20.	29 Yarışma	Tuğrul Çakar

Kaynak: TFSF, Almanaklar.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu, 2004-2022 yılları arasındaki onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarında en fazla jüri görevi üstlenen isimlerin toplam jüri görev sayıları Tablo 16 da gösterilmektedir.

Tabloda en yüksek jüri görev sayısına sahip isim, 96 yarışma jüriliği ile İzzet Keribar'dır. İkinci olarak İbrahim Zaman (90 yarışma), üçüncü olarak Merih Akoğul (69 yarışma), dördüncü olarak Ahmet Beyhan Özdemir'i (68 yarışma), beşinci olarak Cengiz Karlıova (61 yarışma) takip etmektedir.

Tablo 17: TFSF Onaylı 2004–2022 Yılları Arasında Ulusal Yarışmalarda En Fazla Ödül Alan İsimler

Sıra	Toplam Ödül Sayısı	TFSF Onaylı 2004–2022 Yıllarını Kapsayan Ulusal Fotoğraf Yarışmalarda En Fazla Ödül Alan İsimler
1.	52 Ödül	Sebahattin Özveren
2.	45 Ödül	Murat İbranoğlu
3.	42 Ödül	İsmet Danyeli
4.	42 Ödül	Mustafa Gezer
5.	41 Ödül	Caner Başer
6.	40 Ödül	Kemal Özkılıç
7.	35 Ödül	Ahmet Fatih Sönmez
8.	35 Ödül	Berker Dalmış
9.	33 Ödül	Cihan Karaca
10	32 Ödül	Çetin Canbazoğlu
11.	31 Ödül	Arzu İbranoğlu
12.	30 Ödül	Ali Mermertaş
13.	29 Ödül	Ali Fuat Altın
14.	28 Ödül	Ahmet Turan Kural
15.	27 Ödül	Seyit Konyalı
16.	26 Ödül	Tufan Kartal
17.	25 Ödül	Hasan Zer
18.	24 Ödül	Ali Muhsin Divan
19.	22 Ödül	Sare Kural
20.	21 Ödül	İbrahim Ayşıl

Kaynak: TFSF, Almanaklar.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu tarafından onaylanmış ve kayıt altına alınmış 2004 ile 2022 yılları arasındaki 19 yıllık ulusal fotoğraf yarışmalarında en fazla ödül kazanan on katılımcı, Tablo 17 de gösterilmiştir. Listenin ilk sırasında yer alan Sebahattin Özveren, toplam 52 ödül alarak en başarılı isim olarak öne çıkmaktadır. İkinci sırada 45 ödül ile Murat İbranoğlu, üçüncü ve dördüncü sırada ise 42 ödül ile İsmet Danyeli ve Mustafa Gezer bulunmaktadır. Caner Başer ise 41 ödülle beşinci sırada yer almaktadır.

4.21. Tespit Edilen Sorunlar

Bu çalışma kapsamında, TFSF arşiv taraması, röportajlar, anket ve yarışmalara katılan kişilerin görüşleri dikkate alınarak, fotoğraf yarışmalarının iyileştirilmesi için önemli noktalara odaklanmıştır. Ayrıca, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu tarafından

onaylanan ulusal fotoğraf yarışmalarının 2004-2022 yılları arasındaki verileri detaylı bir şekilde incelenmiş ve bu süreçte yaşanan sorunlara dikkat çekilmiştir.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu tarafından onaylanmış ulusal fotoğraf yarışmalarının yıllara göre sayıları incelendiğinde, düzenlenen yarışmalarda düzensiz bir artış eğilimi gözlemlenmektedir. Bu düzensizliğin, yetersiz duyuru, belirsizlik, rekabetin azalması, yetersiz katılım, kalite kontrolü, motivasyon, erişim sorunları, adalet endişeleri vb. nedenlerden dolayı kaynaklandığı öngörülmektedir.

Sadece kadın katılımcıların katılabildiği yarışma sayısının bir olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, sadece kadın katılımcıların katılabildiği yarışma sayısının sınırlı olması, fotoğraf alanında kadınların daha fazla görünürlük kazanmasına ve eserlerini sergileme fırsatı bulmalarına yönelik belirli bir destek ve teşvik mekanizmasının bulunmadığını ve kadınların daha fazla temsil edilmesi için çaba sarf edilmesi gerektiğini düşündürmektedir.

TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarında yıllara göre toplam katılımcı sayısı incelendiğinde, 2006 ile 2013 yılları arasında dalgalı bir artış olduğu, ancak 2014 sonrasında bu artışın devam edip etmediğinin veri eksikliği nedeniyle belirsiz olduğu gözlemlenmiştir. 2020 yılı ve sonrasında ise katılımcı sayısında yeniden bir artış yaşandığı tespit edilmiştir. Bu durum, arşiv kayıtlarının düzensizliği, düzenleme süreçlerindeki değişiklikler ve katılım dinamiklerinin değişkenliğine işaret etmektedir. Mevcut verilere dayanarak, kadın katılımcı sayısının düzensiz olduğu ve genel katılımlı yarışmalara oranla daha düşük kaldığı gözlemlenmiştir.

2020 yılı öncesine ait kadın katılımcı verilerine ulaşılamadığı için yalnızca 2020, 2021 ve 2022 yılları dikkate alındığında, kadın katılımcı sayısında düzensiz bir artış olduğu görülmektedir. Ayrıca, Röportajlar ve anket sonunda dile getirilen görüşlere göre, "yalnızca kadın katılımcılara açık olan yarışmalarda bazı erkeklerin, sahte isimler veya eşi, yeğeni gibi yakınlarının adını kullanarak katılım sağladığı" belirtilmiştir. Bu durumun yalnızca kadınlara yönelik yarışmalarda değil, farklı kategorilerdeki yarışmalarda da yaygın olduğu ifade edilmiştir (Ümit Varlı, kişisel görüşme, 25 Haziran 2024). Bu gibi örneklerin önüne geçebilmek için yarışma organizasyonlarının daha titiz bir katılımcı doğrulama süreci oluşturması gerekmektedir.

Yıllara göre, TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarına gönderilen fotoğraf sayıları arasında, 2004-2005 yılları ile 2014-2019 yıllarına ait verilere ulaşılamadığından mevcut verilere göre katılım düzensiz görünmektedir. 2006-2013 yılları arasında genel olarak bir artış gözlemlenirken, 2020-2022 yılları arasında da düzenli bir artış söz konusudur. Bu durum, arşiv kayıtlarının düzensizliğinin yanı sıra, fotoğraf yarışmalarının popülaritesi ve fotoğrafçılığa olan ilginin değişkenliğini de yansıtabilir. Ayrıca, şartnamelerde belirtilen yıllara ait fotoğraf çekimi kurallarının zaman baskısı yaratması, katılımcıların düşük kaliteli işler sunmasına, eski eserlerin dışlanmasına ve yaratıcılığın sınırlanmasına yol açabilir. Bu durum, yarışmanın genel kalitesini düşürebilir ve fotoğraf sanatının gelişimini olumsuz etkileyebilir.

TFSF tarafından onaylanan ulusal *Fotoğrafçılar Maratonu*'nun yarışma sayılarına dair 2004 yılına ait verilere ulaşılamamıştır. 2005'ten 2022'ye kadar olan yıllarda, fotoğrafçılar maratonu sayısındaki dalgalanmaların, pandemi veya doğal afetler gibi dış etkenlerin yanı sıra organizasyonların karşılaştığı zorluklar ve sürekliliğin sağlanmasının önemi gibi faktörlerden etkilendiği görülmektedir.

Çağrılı Fotoğraf Yarışması sayısı genellikle istikrarlıdır, ancak 2004-2022 yılları arasında sadece FOTOGEN'in düzenlediği *Şinasi Barutçu Kupası Çağrılı Baskı* fotoğraf yarışmasının devamlılık göstermesi, ulusal ölçekte düzenlenen çağrılı yarışmaların sürdürülebilirliği konusunda soru işaretleri oluşturmaktadır. Diğer kurumların düzenlediği yarışmaların aralıklı olarak gerçekleşmesi, bu tür etkinliklerin istikrarlı bir şekilde devam ettirilmesi konusunda zorluklar olduğuna işaret etmektedir. Bu durum, çağrılı fotoğraf yarışmalarının sayısında dalgalanmalar ve gerekli önemin yanı sıra desteğin düzenli olmadığını göstermektedir. Ayrıca, çağırılan kişilerin hangi kriterlere göre çağrıldığının açıkça belirlenip, belirtilmesi güven ve şeffaflık açısından önemlidir. Sürdürülebilir ve istikrarlı bir fotoğraf kültürünün oluşturulabilmesi için, bu tür etkinliklerin devamlılığının sağlanması büyük bir önem taşımaktadır.

2004 ile 2022 yılları arasında, TFSF tarafından onaylanan *Kupa Ödüllü* fotoğraf yarışmalarının sayısında artış gözlemlenmekle birlikte, yarışmaların uzun vadede başarısını sürdürebilmesi için çeşitli faktörlere dikkat edilmesi gerekmektedir. Pandemi, deprem gibi olaylar nedeniyle yarışmaların düzenlenememesi, fotoğrafçıların

motivasyonunu ve katılımını olumsuz yönde etkileyebilir. Ayrıca, *Jüri Gerekçeli Raporu* yazılmaması da katılan fotoğrafçıların gelişimleri açısından olumsuz bir etki yaratabilir. Bu raporlar, fotoğrafçıların eserlerinin güçlü ve zayıf yönlerini anlamalarına, jürinin değerlendirme kriterlerini ve bakış açısını öğrenmelerine olanak tanır. Böylece, gelecek çalışmalarında neyi geliştirmeleri gerektiğini daha iyi kavrayabilirler. Geri bildirim eksikliği, fotoğrafçılar için önemli bir öğrenme fırsatını kaçırmak anlamına gelir ve bu durum, onların sanatsal ve teknik becerilerini ilerletmelerini zorlaştırabilir. Kupa ödüllü fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatının gelişimi ve tanıtımına önemli katkılarda bulunduğu gözlemlenirken, bu etkinliklerin sürekliliği, çeşitliliği ve şeffaflığı konularında özen gösterilmesi gerekmektedir.

Yıllara göre TFSF etkinliklerinin bazı yıllarda düzenlenmemesi ve sürekliliğin sağlanamaması olumsuz bir durum olarak değerlendirilirken, niceliksel verilerin eksikliği, tematik çeşitlilik ve etkinliklerin etkisinin yeterince analiz edilmemesi, karşılaştırma yapılmaması ve geleceğe yönelik öneriler sunulmaması önemli eksiklikler olarak değerlendirilmektedir. Etkinliklerin sıklığı ve çeşitliliği değişkenlik gösterdiğinden, daha düzenli bir program sunulmasının gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, belirli bir konsept veya tema etrafında odaklanmayan etkinliklerin motivasyonu azaltabileceği ve yeterince tanıtılmaması ya da erişilebilir olmaması nedeniyle potansiyel katılımcıların katılımını olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle, etkinliklerin sürdürülebilirliği ve etkisi için daha fazla stratejik planlama ve analiz yapılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

TFSF onaylı ve "*Katılım Ücreti"* alınan ulusal fotoğraf yarışmalarının sayısı, mevcut verilere göre genellikle birden fazla olmamıştır. Ancak, bu veriler bazı yıllara ait bilgileri içermediği için eksik kalmaktadır. Bu nedenle, TFSF'nin yarışma politikaları ve fotoğrafçıların tercihleri hakkında daha kapsamlı araştırmalar yapılması önem taşımaktadır. Özellikle, TFSF'nin ücretsiz yarışmaları teşvik edip etmediği ya da katılım ücreti olan yarışmaların neden az sayıda bulunduğu detaylı bir şekilde incelenmesi ile daha fazla veri ve analiz, bu konuda daha net sonuçlara ulaşılmasına olanak sağlayacaktır.

TFSF onaylı "18 Yaş Altı" için düzenlenen yarışmalara dair verilere 2004, 2005, 2006, 2007, 2009, 2010, 2016, 2018, 2019 ve 2020 yıllarında ulaşılamamıştır. Ayrıca,

bazı yarışma şartnamelerinde yaş sınırıyla ilgili açıklama bulunmaması belirsizlik ve karışıklıklara yol açabilir. Bu durum, katılımcılarda hangi yaş grubunun yarışmaya katılabileceğine dair kafa karışıklığına neden olurken, farklı yaş gruplarındaki katılımcılar arasında haksız avantaj ya da dezavantaj yaratabilir. Yaş sınırının net bir şekilde belirtilmemesi, katılımcıların yaşına bağlı yasal sorumluluklar doğurarak hukuki sorunlara yol açabilir. Belirsizlik nedeniyle genç katılımcıların yarışmaya katılma isteği azalabilir, bu da katılımın düşmesine neden olabilir. Ayrıca, organizatörler arasında güven eksikliği oluşturabilir ve bu durum yarışmanın itibarını zedeleyerek katılımcıların yarışmanın ciddiyetini sorgulamalarına ve motivasyonlarının düşmesine yol açabilir. Bu nedenle, şartnamelerde yaş sınırlarının açık bir şekilde belirtilmesi kritik bir önem taşımaktadır.

TFSF tarafından onaylanan yarışmalara katılım sağlayan illerin sayısına ilişkin 2004 ve 2005 yıllarına ait verilere ulaşılamamış, 2006-2016 yılları arasındaki basılı almanaklarda da bu verilere yer verilmemiştir. TFSF'nin 2017 yılında dijital almanak sürecine geçmesine rağmen, 2019 yılına kadar olan dijital almanaklarda da bu bilgilere ulaşılamaması, bu dönem için kapsamlı bir analiz yapmayı imkânsız hale getirmektedir. Ayrıca, bu yıllara ait verilerin eksik olması, uzun dönemli trendlerin incelenmesini ve TFSF onaylı yarışmalara katılımın zaman içindeki gelişimi ile bölgesel farklılıkların analiz edilmesini engellemektedir. Veri sürekliliğindeki bu eksiklik, uzun vadeli stratejik planlama ve bölgesel gelişim açısından da önemli zorluklar ortaya çıkarabilir. Varolan veriler, yıllara göre yarışmalara katılımın değişkenlik gösterdiğini ve bazı illerin sürekli olarak katılım sağlamadığını ortaya koymaktadır. Özellikle Kilis, üç yıl boyunca yarışmaya katılım göstermemiştir. Ayrıca, bazı illerin katılım göstermemesi, bu bölgelerde fotoğraf sanatına olan ilginin neden düşük olduğunu ve bu ilgiyi artırmak için neler yapılabileceğini araştırmak için bir temel oluşturabilir. Katılım sağlayan illerin sayısına bakıldığında, fotoğraf yarışmalarının yaygınlığını ve bu yarışmalara olan ilginin büyüklüğünü göstermektedir. Bu bulgular, Türkiye'deki fotoğraf yarışmalarına aktif katılım sağlandığını gözler önüne sermektedir.

Yarışmalarda verilen en yüksek ödül ve sergileme ücreti verilerine 2004 ve 2005 yıllarında ulaşılamaması ile 2019 yılına ait verilerin sınırlı olması, ödül ücretleri üzerine kapsamlı bir istatistiksel analiz yapılmasını engellemiştir. 2006-2022 yılları arasında

çeşitli ürünlerin ödül olarak verilmesi dikkat çekmektedir; ancak ekonomik koşullara uygun olmayan ödüllerin yarışmaların cazibesini ve katılımcı memnuniyetini olumsuz etkileyebileceği gözlemlenmiştir. Ayrıca, 2004 ve 2005 yıllarına ait en düşük ödül ve sergileme ücreti verilerine ulaşılamaması ile 2019 yılında sınırlı veri bulunması, kapsamlı bir analiz yapmayı zorlaştırmaktadır. Düşük ödül ve sergileme miktarlarının katılımcı motivasyonunu ve yarışmaların prestijini olumsuz etkileyerek katılımı azaltabileceği öngörülmektedir. Özellikle yüksek ödül miktarına sahip yarışmaların, katılımı teşvik etmek ve fotoğraf sanatına olan ilgiyi artırmak açısından önemli bir rol oynadığını söylemek mümkündür. Ayrıca, ödül ücretlerinin ekonomik şartlara göre düzenlenmemesi durumu ise, yarışmalara olan ilgi ve katılım oranları olumsuz yönde etkileyebilir.

Yarışmalara katılım yöntemlerinde, 2004'ten 2011'e kadar diapozitif (saydam,slayt), dijital ve baskı seçeneklerinin sunulması, katılımcılara farklı teknikleri kullanma imkânı sağlamıştır. Ancak, 2012'den 2022'ye kadar katılım yöntemlerinin yalnızca dijital ve baskı ile sınırlandırılması, geleneksel yöntemlerden, özellikle diapozitife ilgi duyan katılımcılar için bir dezavantaj oluşturmuştur. Üstelik, 2019 yılına ait verilerin eksik olması, bu dönemdeki katılım şeklinin tam olarak anlaşılmasını zorlaştırmaktadır. Günümüzde, Şinasi Barutçu Kupası dışındaki tüm katılımların tamamen dijital olarak yapılması, fiziksel baskı süreçlerine değer veren fotoğrafçılar için bir kayıp olarak değerlendirilebilir. Dijitale yönelme, fiziksel baskının estetik değerini ve yarışmalardaki çeşitliliği azaltırken, dijital platformlarda yaşanabilecek teknik sorunlar ya da dijital ortama aşina olmayan katılımcılar için de ek zorluklar yaratabilmektedir.

Yıllara göre gerçekleştirilen yarışmaların katalog baskı durum verilerine, 2004, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarında ulaşılamaması, yarışma organizasyonunun arşivleme sisteminde bir tutarlılık eksikliğine işaret etmektedir. Bu durum, yarışmaların geçmişini ve gelişimini takip etmeyi zorlaştırırken, aynı zamanda gelecekteki organizasyonlar için önemli bir veri kaynağının kaybedilmesine neden olmaktadır. Katalog baskı verilerinin eksikliği, organizasyonların tarihçesi ve gelişim trendleri hakkında kapsamlı bir analiz yapma imkânını kısıtlayarak hem geçmişteki hem de gelecekteki organizasyonların değerlendirilmesini ve iyileştirilmesini engelleyebilir. Ayrıca, basılı kataloglar incelendiğinde, "Hayatın İçinde Kal" TFSF 2015-053 onaylı yarışmada, 1.lik ve 3.lük kazanan katılımcının isminin yanlış yazılması (TFSF, 2015

Almanak, 2016), TFSF 2013-051 onaylı SKYLİFE Dergisi 1. Ulusal Fotoğraf Yarışması basılı almanakta ulusal yazılmasına rağmen airkule.com (2013) sitesindeki habere göre uluslararası olarak gerçekleşmesi, TFSF 2016-033 onaylı "*Adana Bir Film Platosudur" Portakal Çiçeği Karnavalı Etkinlikleri Fotoğraf Yarışması* kazanan katılımcıların isimlerinin tamamının yanlış yazılması (TFSF, "2016 Almanak", 2017), TFSF 2012-39 onaylı *SKF Türk Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. 10. Ulusal Fotoğraf Yarışması "Düğünler"* teması yanlış yazılması (TFSF, "2012 Almanak", 2013), TFSF 2012-59 onaylı *Avrasya Medi Tech Hastanesi "Ordu'da Doğa ve Hayat"* fotoğraf yarışmasına katılan katılımcı sayısının yazılmaması (TFSF, "2012 Almanak", 2013), TFSF 2007-08 onaylı *SKF Türk Ltd. Şti. 'Çiçekler'* yarışması ile "*Boyner Holding, Ant yayıncılık 'Sevginin Fotoğrafını Çekebilir Misiniz"* fotoğraf yarışması katalog içerisinde aynı onay numarası ile yazılmış olması (TFSF, "2007 Almanak", 2008), TFSF 2022-042 onaylı *Malatya 2. Kayısı Çiçeği Şenliği Fotoğrafçılar Maratonu* Jüri Değerlendirme Tutanağı (TFSF, 2022) toplam katılımcı sayısının belirtilmemesi nedeniyle açıklanan sonuçta tutarsızlık görülmektedir. Bu tür basılı ve dijital hataların varlığı, yalnızca katılımcıların motivasyonunu olumsuz yönde etkilemekle kalmaz, aynı zamanda kurumsal güvenilirlik açısından da sorunlara yol açabilir. Bu hatalar kurumların ve yarışmaların uzun vadede sağlıklı bir arşiv oluşturmasını da zorlaştırabilir. Eksik veya yanlış bilgilerle hazırlanmış kataloglar, gelecekte yapılacak araştırmalarda yanıltıcı olabilir ve kültürel birikimin korunmasında zorluk çıkarabilir. Bu nedenle, basılı ve dijital kayıtların doğruluğunu sağlamak amacıyla daha titiz bir inceleme süreci gereklidir. Katalog ve almanakların hazırlanmasında hata payının en aza indirilmesi, katılımcıların ve kurumların geleceğe yönelik güvenilir ve sürdürülebilir bir arşiv yapısına sahip olmaları açısından kritik öneme sahiptir. Ayrıca, dijital platformların yaygınlaşması ve maliyetlerin düşürülmesi amacıyla tercih edilen bir yöntem olarak değerlendirilen dijital kataloglar ve almanaklar, basılı katalog ve almanakların azalması ile fotoğrafçıların eserlerinin fiziksel arşivlenmesi ve sanatseverlerle doğrudan etkileşim imkanlarının azalmasına da neden olabilmektedir. Unutulmamalıdır ki, bu arşiv çalışması sırasında da basılı katalog ve dokümanlardan yararlanılmıştır.

2004-2022 yılları arasındaki TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarında jüri görevi üstlenen isimlerin sıkça görev alması, belirli bir stilin sürekli ödüllendirilmesine

ve yenilikçi yaklaşımların yeterince teşvik edilmemesine yol açabilir. Aynı jüri üyelerinin tekrar tekrar görev alması, onların belirli bir estetik anlayışını veya kişisel tercihlerini öne çıkararak, yarışmalarda benzer tarzların ödüllendirilmesine neden olabilir. Bu durum, yeni ve farklı yaratıcı yaklaşımların yeterince değerlendirilmemesi anlamına gelebilir. Bu tür bir durum, yarışmaların genel çeşitliliğini ve dinamikliğini azaltabilir. Genç ve yenilikçi bakış açılarına sahip jüri üyelerinin daha az yer bulması, bu kişilerin getirebileceği taze fikirlerin ve farklı perspektiflerin yarışmalara katkıda bulunmasını engelleyebilir.

2004 ile 2022 yılları arasında TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarında ödül alan kişilerin çoğunlukla aynı isimler olması, yenilikçi ve farklı yaklaşımların yeterince teşvik edilmediği endişesini doğurmaktadır. Bu durum, yarışmaların dinamikliğini ve çeşitliliğini azaltabilir, genç ve çeşitli bakış açılarına sahip fotoğrafçılara daha az fırsat tanıyabilir. Ödüllerin belirli bir grup tarafından sürekli kazanılması, fotoğraf sanatında yaratıcılığı sınırlayarak yarışmaların kalitesini ve etkisini düşürebilir.

Genel olarak, TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarının gelecekte daha başarılı ve adil bir şekilde düzenlenebilmesi için mevcut sorunların çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Bu nedenle tematik çeşitliliğin artırılması, katılım ve ödüllendirme süreçlerinde şeffaflığın sağlanması, jüri üyelerinin çeşitlendirilmesi, kataloglamanın zorunlu hale getirilmesi ve katılım verilerinin düzenli olarak arşivlenmesi gibi önlemler acil olarak hayata geçirilmelidir. Bu adımlar, fotoğraf yarışmalarının kalitesini artırarak, daha adil bir rekabet ortamı oluşturabilir ve fotoğraf sanatına olan ilgiyi pekiştirebilir.

4.22. Öneriler

Gençlerin fotoğraf sanatındaki varlığı ve katkılarının artırılması, çeşitlilik ve kapsayıcılığın önemli bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Bu amaçla, genç fotoğrafçılara yönelik yarışmalar düzenlemek, onlara özel platformlar sağlamak, eserlerini sergileyebilecekleri kategoriler oluşturmak, bu alandaki çeşitliliği ve görünürlüğü artırmak için etkili adımlar olabilir. Aynı zamanda, beceri ve bilgi düzeylerini yükseltecek eğitim ve mentörlük programları, onların eserlerini daha geniş bir izleyici kitlesine ulaştırmalarına ve profesyonel gelişimlerine katkıda bulunabilir.

Fotoğraf yarışmalarında katılımcıların sunacağı eser sayısının makul bir seviyeye indirilmesi, katılım kalitesini artırabilir ve jüri üyelerinin her bir fotoğrafa yeterli zaman ayırarak gereken özeni göstermelerini sağlayabilir. Böyle bir düzenleme, katılımcıların en iyi işlerini seçip sunmaları için teşvik edici bir ortam yaratırken, jüri üyeleri de daha sınırlı bir eser koleksiyonunu detaylı bir şekilde değerlendirme fırsatı sunması durumunda, adil bir yarışma ortamının oluşturulmasına ve yüksek kaliteli işlerin öne çıkmasına yardımcı olacaktır.

Fotoğraf yarışmalarında tematik çeşitliliğin artırılması, fotoğrafçıların yaratıcı potansiyellerini daha geniş bir yelpazede sergilemelerine olanak tanıyabilir. Jüri değerlendirmelerinin objektifliğini ve şeffaflığını sağlamak amacıyla, daha sistematik ve belirgin değerlendirme kriterleri oluşturulması önemlidir. Bu bağlamda, jüri üyelerinin yarışma şartnamesini dikkatli okuması veya değerlendirme öncesi şartnameyi açıklayan bir temsilcinin veya konuya hâkim bir danışmanın bulunması daha sağlıklı bir değerlendirme ortamı sunacaktır.

Kazanan veya sergilenecek fotoğrafların sonuç açıklama tarihinden önce orijinal dosyalarının talep edilmesi, katılımcıların mevcut sistem aracılığıyla RAW hali veya orijinal dosyayı yüklemeleri sonrasında şartnameye uygunluk açısından kontrol edilmesini sağlayacaktır. Bu uygulama, olası şikayetler sonrası yaşanabilecek zaman kaybını önlerken yarışmanın güvenilirliğini de artıracaktır.

Bir diğer sorun ise aynı veya benzer fotoğrafların sürekli ödül alarak, özgün ve yenilikçi çalışmaların önüne geçebilmesi durumudur. Bu bağlamda, yarışmalarda sadece popüler trendlere uyma baskısını azaltarak, özgün ve yenilikçi çalışmaların teşvik edilmesi için yöntemler geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, ticari kaygıların sanatsal değerlerin önüne geçmesini engellemek amacıyla, sponsor ve organizatörlerin etkisini minimize edecek düzenlemeler yapılmalıdır.

Katılım süreçlerinin karmaşıklığına karşı, daha basit ve rehberli başvuru sistemleri geliştirilmesi gerektiği, sistemde olası sorunlar yaşanması durumunda, katılımcıların kolayca ulaşabileceği, fotoğraf literatürüne hâkim bir sistem sorumlusu bulunması da süreci kolaylaştıracaktır. Kategorilerin daha net tanımlanması ve

açıklamalarla desteklenmesi, yarışmacıların daha iyi yönlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Yarışmaların tanıtım faaliyetlerinin genişletilmesi, fotoğraf yarışmalarının etkinliğini artırmak açısından önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Jüri üyelerinin, değerlendirme süreçlerini kendi kişisel tarzlarına dayandırmak yerine, evrensel fotoğraf kurallarına uygun bir çerçevede gerçekleştirmeleri ve katılımcıların da jüri üyelerinin bireysel tarzlarına uygun fotoğraflar çekmekten ziyade, kendi özgün tarzlarını yansıtan eserler üretmeye odaklanmaları beklenmektedir. Bu yaklaşım hem yaratıcılığı teşvik edecek hem de katılımcıların bireysel ifade potansiyellerini en iyi şekilde ortaya koymalarına olanak tanıyacaktır.

Fotoğraf yarışmalarının sadece tek kare fotoğraf başvurularına değil, aynı zamanda belgesel fotoğrafçılığı kategorisine de yer vermesi, alanın çok yönlü gelişimi açısından önemli bir gereklilik olarak önerilmektedir. Ayrıca, ünvan ve portfolyo sisteminin geliştirilmesi, fotoğraf üretimini artırabilirken, her bir fotoğraf tarzının spesifik temalar üzerinden değerlendirilmesi ve dijital katılımların yanı sıra geleneksel formatların da sürece dahil edilmesi, fotoğrafçılık alanında daha kapsamlı ve zengin bir deneyim sunacaktır. Bu önerilerin zaman ve şartlara göre güncellenmesi, fotoğraf yarışmalarının daha adil, şeffaf ve kapsayıcı bir yapıya kavuşmasına olanak tanıyarak, fotoğrafçılığın tüm yönlerini kucaklayan, çok boyutlu bir platformun oluşumuna zemin hazırlayacağı öngörülmektedir.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu'nun 2004-2022 yılları arasında düzenlediği ulusal fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan 20 fotoğrafçının verilerini incelediğimizde, Türkiye'deki fotoğraf sanatının gelişimine dair önemli bilgiler elde etmekteyiz. Veriler, bu yarışmaların ülkede yaygın ve rekabetçi bir ortam oluşturduğunu, bu sayede fotoğrafçıların kendilerini geliştirmeleri ve eserlerini sergilemeleri için etkili bir platform sunduğunu göstermektedir. Listede yer alan fotoğrafçıların çoğunun uzun yıllardır bu yarışmalara katılması, deneyimin başarı üzerindeki belirgin etkisini göstermektedir. Bu uzun süreli katılım, fotoğrafçıların yeteneklerini sürekli olarak geliştirdiklerini ve yeni teknikler denemeye açık olduklarını göstermektedir. Ödül kazanan fotoğrafçılar arasında erkek, kadın ve genç yeteneklerin varlığı, Türkiye fotoğraf

sanatının geleceği için umut vadetmektedir. Bu çeşitlilik, fotoğraf sanatının farklı perspektiflere ve yenilikçi yaklaşımlara açık olduğunu göstermektedir.

Ancak, sürekli olarak aynı isimlerin öne çıkması, yenilikçi ve farklı yaklaşımların yeterince teşvik edilmemesine yol açabilir. Bu durum, yarışmaların dinamikliğini ve çeşitliliğini azaltarak, yeni ve farklı bakış açılarına sahip fotoğrafçıların daha az fırsat bulmasına neden olabilir. Bu nedenle, genç yeteneklere destek olmak için ayrı bir kategori veya özel ödüller verilerek, onların da kendilerini gösterebilecekleri bir platform sağlanabilir. Yarışma sonuçları ve değerlendirme süreci şeffaf bir şekilde açıklanarak katılımcılara, eserlerinin neden başarılı veya başarısız olduğu konusunda geri bildirimler verilebilir. Ayrıca, katılımcılar, jüri üyeleri ve organizatörler arasında eğitim ve bilgilendirme çalışmaları düzenlenerek, fotoğraf sanatının gelişimi ve çeşitliliği konusunda farkındalık yaratılabilir ve bu adımlar, yarışmaların daha dinamik ve çeşitli bir yapıya kavuşmasına yardımcı olabilir.

Fotoğraf çevrelerinde ödüllerin ve yarışmaların rolü, amatör ve profesyonel fotoğrafçılar arasındaki ayrım üzerine sıkça tartışılmaktadır. Ak (1989), Hürriyet Gösteri Dergisi'nde, başarıya ulaşmanın yalnızca yarışmalara katılmakla mümkün olmadığını, gerçek başarının özgün ve yenilikçi çalışmalar üretmekten geçtiğini vurgulamaktadır. Prestijin, ödüllerle değil, sürekli ve disiplinli çalışmalarla elde edilebileceğini belirten Ak, bazı fotoğrafçıların jürileri etkilemek için kolay yollara başvurduklarını ve bu tür başarıların genellikle kısa ömürlü olduğunu eleştirirken, fotoğraf sanatının derinliği ve zenginliğinin tutku ve sürekli öğrenme ile beslenmesi gerektiğini savunmaktadır. Yarışmaların bu sürecin bir parçası olabileceğini, ancak asıl başarının, bireysel çaba ve sanatsal gelişimle elde edileceğini vurgulamaktadır (Ak, 2004, s. 123).

5. TFSF ONAYLI ULUSAL FOTOĞRAF YARIŞMALARININ FOTOĞRAF SANATINA KATKILARI: ANKET ARAŞTIRMASI

5.1. Amaç

Bu çalışma, Türkiye'de ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısını tespit etmeye yönelik bir alan araştırmasıdır. Araştırma, yarışmaların fotoğraf sanatı üzerindeki etkilerini ve yarışmalara katılan fotoğrafçıların bu süreçte yaşadığı gelişim ve değişimleri anlamayı amaçlamaktadır. Araştırma, amaç sorularında belirtilen kavramlara yönelik olarak hedeflenen cevapları bulmak ve alan araştırmasına veri oluşturmak amacıyla anket yöntemi uygulanmıştır.

Araştırmanın ana hedefleri şunlardır:

1) Türkiye'deki ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatı üzerindeki etkilerini belirlemek.
2) Yarışmalara katılan fotoğrafçıların sanatsal ve teknik gelişimlerini incelemek.
3) Yarışmaların, fotoğrafçıların kariyer gelişimi üzerindeki katkılarını değerlendirmek.

Bu araştırmanın veri toplama sürecinde, fotoğrafçılarla yapılan anket çalışmasından elde edilen veriler analiz edilerek, Türkiye'deki TFSF tarafından onaylanmış 2004-2022 yıllarını kapsayan ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatı üzerindeki rolü ve katkıları hakkında kapsamlı bir değerlendirme yapılacaktır.

5.2. Evren

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) tarafından 2004-2022 yılları arasında onaylanmış ulusal fotoğraf yarışmalarına katılan ve bu yarışmalarda ödül alan veya eserleri sergilenen katılımcılar oluşturmaktadır. Bu katılımcılar, Türkiye genelinde çeşitli amatör ve profesyonel fotoğrafçılardan oluşmaktadır.

5.3. Örneklem

Araştırmanın örneklemi, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) tarafından onaylanmış yarışmalara katılan ve ödül veya sergileme alan gönüllü 428

katılımcıdan oluşmaktadır. Verilerin incelenmesi sonucunda, 384 katılımcının anket şartlarını sağladığı tespit edilmiş, şartları karşılamayan 44 kişi ise araştırma dışı bırakılmıştır. Örneklem, rastgele örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir.

5.4. Yöntem

Bu araştırmada, amaç sorularında belirtilen kavramlara ilişkin veriler toplamak ve alan araştırmasına katkı sağlamak için anket yöntemi tercih edilmiştir. Anket, araştırmanın temel hedeflerine uygun şekilde yapılandırılmış ve katılımcılardan elde edilen veriler, çalışmanın amacına yönelik analiz edilmiştir. Bu yöntem, ilgili konulara dair nicel veriler sunarak, araştırma bulgularının daha kapsamlı bir şekilde incelenmesine olanak sağlamıştır. Anket katılımcıların demografik verilerini, fotoğraf yarışmaları ile ilgili verileri ve fotoğraf sanatı ile ilgili bilgi düzeyini ölçmeyi amaçlayan verileri içermektedir.

Anket için 13 adet kapalı uçlu soru, 47 adet likert tipi soru olmak üzere toplam 60 adet soru hazırlanıp uygulanmıştır. Ankette, katılımcıların adı-soyadı ve mail adresi bilgileri ile 15. sorudaki "2004-2022 yılları arasında TFSF onaylı yarışmalarından en az birine katıldım." ifadesi, **ödül ve sergileme alan katılımcıların oluşturulan arşiv çalışmasında teyit edilmesini sağlamak** ve **anket çalışmasının güvenirliğini artırmak** amacıyla sorulmuştur. Ayrıca, cinsiyet, yaş, kullandıkları fotoğraf makineleri, yarışmalara katılıp katılmadıkları, sergi açma ve fotoğrafçılık ile ilgili bilgi düzeyleri sorgulanmıştır. Katılımcılara sorulan sorularda diğer soruların etkisinde kalmadan cevaplamaları için bazı sorular olumlu, bazıları ise olumsuz önermeler içerecek şekilde düzenlenmiştir. Katılımcılara sorulan 1, 2, 3, 4, 5 ve 6. sorular demografik bilgileri, 7, 8, 9, 10, 11,12 ve 13. sorular fotoğrafçılık ile ilgili bilgilerini, 15, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59 ve 60. sorular fotoğraf yarışmaları ile ilgili deneyimleri, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 ve 42. sorular fotoğraf yarışmaları ile ilgili tutumları sorgulamaktadır.

Verilerin istatistiksel analizinde SPSS 29 kullanılmış, Pearson ki-kare test, Fisher's exact test ve Fisher-Freeman-Halton test uygulanmıştır. Anket, katılımcıların

ulusal fotoğraf yarışmalarına katılımlarını, motivasyonlarını, deneyimlerini ve yarışmaların fotoğraf sanatına etkisini değerlendirmek amacıyla Google Form üzerinden online olarak gerçekleştirilmiştir.

5.5. Veri Toplama Aracı

Çalışma kesitsel tipte tanımlayıcı bir saha çalışması olarak Kasım 2023 – Şubat 2024 tarihleri arasında yapılmıştır. Veri toplama süreci, Google Form aracılığıyla online olarak gerçekleştirilen bir ankete dayanmaktadır. Anket, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu tarafından üye derneklere WhatsApp yoluyla iletilmiş ayrıca anket bu derneklere tarafımdan mail yolu ile de gönderilmiştir. Bunun yanı sıra, katılımcılara ulaşmak için Instagram, Messenger, WhatsApp ve E-posta gibi çeşitli iletişim kanalları kullanılarak anketin doldurulması sağlanmıştır. Bu çoklu iletişim kanallarının kullanımı, katılımcılara ulaşma ve ankete katılımı artırma konusunda etkili olmuştur.

5.6. Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde, içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Bu çalışma kapsamında ankete katılan her bir katılımcıya isimleri etik ve yasal nedenlerle belirtilemediği için N1, N2, N3, … şeklinde kodlar verilmiştir.

İstatistiksel hesaplamaları yapılmak üzere SPSS 29 (*Statistical Package for the Social Sciences*) yazılımı kullanılarak çözümlenmiştir. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metodlar (ortalama, standart sapma, medyan, frekans, yüzde, minimum, maksimum) kullanılmıştır. Bu hesaplamalara geçmeden önce yapılan ilk iş, ölçekte bulunan ters maddelerin yeniden kodlanması işlemidir. 23, 33, 35, 41, 42 numaralı maddelerin ters kodlanmasının ardından diğer hesaplamalara geçilmiştir. Nicel verilerin normal dağılıma uygunlukları Shapiro-Wilk testi ve grafiksel incelemeler ile sınanmıştır. Normal dağılım göstermeyen nicel değişkenlerin iki grup arası karşılaştırmalarında Mann-Whitney U test, normal dağılım göstermeyen nicel değişkenlerin ikiden fazla grup arası karşılaştırmalarında ise Kruskal-Wallis test kullanılmıştır. Nitel verilerin karşılaştırılmasında Pearson Ki-Kare test, Fisher's Exact test ve Fisher-Freeman-Halton test kullanılırken, istatistiksel anlamlılık $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

5.7. Geçerlilik ve Güvenirliği

Çalışmaya katılanların fotoğraf yarışmalarıyla ilgili tutumlarına ilişkin sorulara verdikleri cevaplar, toplanıp soru sayı sayısına bölünmesiyle bulunan Tutum puanı ortalama 1,78 ile 4,81 arasında değişmekte olup, ortalama 3,73±0,57 olarak saptanmıştır. Sorulara ilişkin iç tutarlılık değeri α=0,850 olarak tespit edilmiştir. Yalçın Karagöz'ün (2014) Uygulama: Biyoistatistik kitabında, Cronbach's Alfa katsayısının değerlendirilmesi şu ölçütlere göre yapılmaktadır:

$0,0 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçek düşük güvenirliktedir

$0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise oldukça güvenilirdir.

$0,80 \leq \alpha < 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir (Karagöz. 2014. s.698).

Bu sonuca göre uygulanan anketin güvenilirliğinin çok yüksek güvenilirlikte olduğu söylenebilir.

5.8. Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Fotoğrafçılara Yönelik Betimsel Bulgular

5.8.1. Demografik Bilgiler

Anketin ilk iki sorusu olan "Adınız Soyadınız?" ve "E-Posta Adresiniz?", soruları ile 14. ve 15. sorular, anketin doğruluğunu ve güvenirliğini sağlamak için sorulmuştur. Bu sorular, katılımcıların kimlik ve katılım bilgilerini belirleyerek aynı kişinin anketi birden fazla kez doldurmasını önlemek, ödül veya sergilenme eseri bulunmayan katılımcıları hariç tutmak ve anket sonuçlarını daha güvenilir hale getirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Tablo 18: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Kişi Sayısı	% Oran
Kadın	100	%26
Erkek	284	%74
Toplam	**384**	**%100**

TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarına katılan 384 anket katılımcısının cinsiyet dağılımı incelendiğinde, Tablo 18'de erkek katılımcıların %74 (284 kişi), kadın katılımcıların ise %26 (100 kişi) olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 19: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Yaş Dağılımı

Yaş	Kişi Sayısı	% Oran
<18 yaş	1	0,26
18 – 24 yaş	6	1,56
25 – 34 yaş	22	5,73
35 – 50 yaş	173	45,05
>50 yaş	182	47,40
Toplam	**384**	**%100**

Tablo 19'da TFSF onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarına katılan katılımcıların farklı yaş gruplarının frekansları yer almış ve bu grupların nasıl dağıldığı incelenmiştir:

Çalışmaya katılanların yaşları incelendiğinde; %0,26'sının (n=1) 18 yaş altında olduğu, %1,56'sının (n=6) 18-24 yaş arasında, %5,73'ünün (n=22) 25-34 yaş arasında, %45,05'inin (n=173) 35-50 yaş arasında ve %47,40'ının (n=182) 50 yaş üzerinde olduğu gözlenmiştir.

Tablo 20: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Eğitim Durumu

Eğitim Durumu	Kişi Sayısı	% Oran
Okuma Yazma	-	-
İlkokul	2	0,52
Ortaokul	3	0,78
Lise	54	14,06
Önlisans	43	11,20
Lisans	190	49,48
Y. Lisans	71	18,49
Doktora / Sanatta Yeterlik	21	5,47
Toplam	**384**	**%100**

Ankete katılan fotoğrafçıların öğrenim durumları Tablo 20'de görülmektedir. Buna göre:

Katılımcıların %0,52'inin (n=2) eğitim durumunun ilkokul, %0,78'inin (n=3) ortaokul, %14,06'nın (n=54) lise, %11,20'inin (n=43) ön lisans, %49,48'inin (n=190) lisans, %18,49'unun (n=71) yüksek lisans ve %5,47'inin (n=21) doktora/sanatta yeterlilik düzeyinde olduğu gözlenmiştir.

Tablo 21: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Meslek Dağılımı

Meslek Durumu	Kişi Sayısı	% Oran
Gelir getiren bir işi yok, çalışmıyor.	17	4,43
Ücretli maaşlı çalışıyor.	209	54,43
Kendi hesabına çalışıyor.	73	19,01
Emekli	85	22,14
Toplam	**384**	**%100**

Ankete katılan fotoğrafçıların meslek durum bilgisi Tablo 21'de gösterilmektedir. Buna göre:

Katılımcıların %4,43'ünün (n=17) mesleki durumunun çalışmıyor, %54,43'ünün (n=209) ücretli maaşlı çalışan, %19,01' inin (n=73) kendi hesabına çalışan ve %22,14'ünün (n=85) emekli olduğu gözlenmiştir.

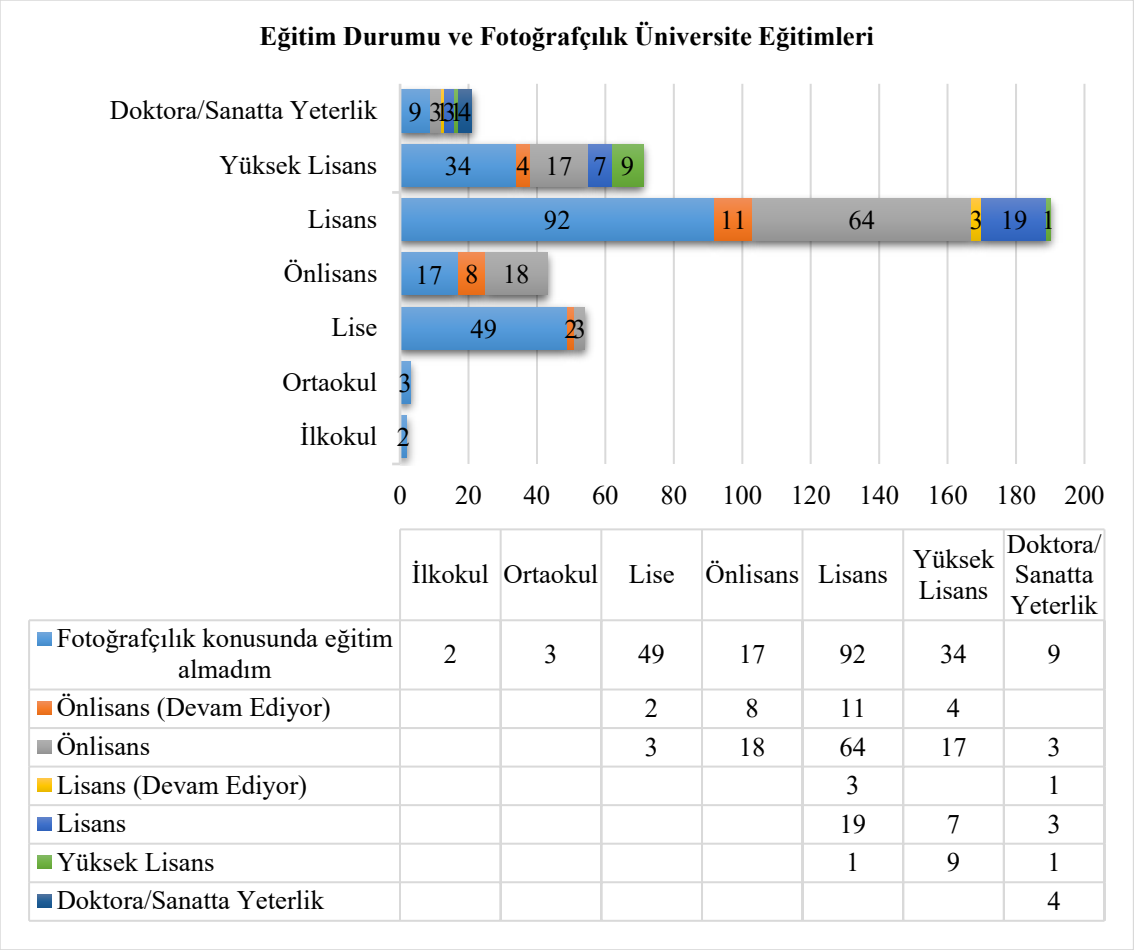
Tablo 22: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Fotoğraf Konusunda Aldığı Üniversite Eğitimleri Dağılımı

Üniversite Eğitimi	Kişi Sayısı	% Oran
Eğitim almayan	206	%53,65
Önlisans	111	%28,91
Önlisans (Devam ediyor)	25	%6,51
Lisans	32	%8,33
Lisans (Devam ediyor)	5	%1,30
Y. Lisans	11	%2,86
Y. Lisans (Devam ediyor)	7	%1,82
Doktora / Sanatta Yeterlik	4	%1,04
Doktora / Sanatta Yeterlik (Devam ediyor)	2	%0,52

• *Katılımcılar, aldıkları tüm eğitimlerle ilgili birden fazla seçeneği işaretleyebilmiştir.*

Katılımcıların üniversite eğitimi durum bilgisi Tablo 22'de gösterilmektedir. Buna göre:

Katılımcıların %53,65'i (n=206) fotoğrafçılık alanında üniversite eğitimi almamışken, %28,91'i (n=111) önlisans eğitimini tamamlamış, %6,51'i (n=25) ise önlisans eğitimine devam etmektedir. Lisans mezunu olanların oranı %8,33 (n=32) iken, lisans eğitimini sürdürenlerin oranı %1,30 (n=5) olarak tespit edilmiştir. Yüksek lisans mezunları %2,86 (n=11) oranında, yüksek lisans eğitimine devam edenler ise %1,82 (n=7) oranında yer almaktadır. Doktora mezunu katılımcılar %1,04 (n=4) iken, doktora eğitimine devam edenlerin oranı %0,52 (n=2) olarak belirlenmiştir.

	İlkokul	Ortaokul	Lise	Önlisans	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora/ Sanatta Yeterlik
Fotoğrafçılık konusunda eğitim almadım	2	3	49	17	92	34	9
Önlisans (Devam Ediyor)			2	8	11	4	
Önlisans			3	18	64	17	3
Lisans (Devam Ediyor)					3		1
Lisans					19	7	3
Yüksek Lisans					1	9	1
Doktora/Sanatta Yeterlik							4

Şekil 20: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Eğitim Durumu ve Fotoğrafçılık Üniversite Eğitimleri Dağılımları

Katılımcıların öğrenim durumu ve fotoğrafçılık konusunda aldığı üniversite eğitim durum bilgisi Şekil 20'de görülmektedir. Aldıkları tüm eğitimlerle ilgili birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Buna göre:

İlkokul mezunu 2, ortaokul mezunu 3 katılımcının fotoğrafçılık alanında herhangi bir eğitim almadığı, lise mezunu 54 katılımcıdan yalnızca 5'inin fotoğrafçılık alanında eğitimine devam ettiği tespit edilmiştir. Ön lisans mezunu 43 katılımcıdan 26'sının fotoğrafçılık konusunda eğitim aldığı ya da bu eğitime devam ettiği gözlemlenmiştir. Lisans mezunu 190 katılımcıdan 98'inin fotoğrafçılık alanında eğitim aldığı veya eğitimine devam ettiği belirlenmiştir. Yüksek lisans mezunu 71 katılımcıdan 37'sinin fotoğrafçılık konusunda eğitim aldığı ya da bu alandaki eğitimine devam ettiği

görülmektedir. Doktora/Sanatta Yeterlik mezunu 21 katılımcıdan 9'unun ise fotoğrafçılık alanında herhangi bir eğitim almadığı gözlenmiştir.

5.8.2. Fotoğrafçılık ile İlgili Katılımcı Tutumlarına Yönelik Bulgular

Tablo 23: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Fotoğrafçılık Alanındaki En Fazla Harcama Yaptıkları Alanların Dağılımı

En fazla harcama	**Kişi Sayısı**	**% Oran**
Fotoğraf makinesi gövdesine	48	12,50
Objektiflere	127	33,07
Yardımcı malzemelere	27	7,03
Fotoğraf gezilerine	146	38,02
Sergi/etkinliklere	13	3,39
Fotoğraf kitaplarına	20	5,21
Fotoğraf albümlerine	3	0,78
Toplam	**384**	**%100**

Katılımcıların en fazla harcama yaptığı durum bilgisi Tablo 23'de gösterilmektedir. Buna göre:

Fotoğraf makinesi gövdesine %12,50 (n=48) iken, objektiflere %33,07 (n=127), yardımcı malzemelere %7,03 (n=27), fotoğraf gezilerine %38,02 (n=146), sergi/etkinliklere %3,39 (n=13), fotoğraf kitaplarına %5,21 (n=20), fotoğraf albümlerine %0,78 (n=3), harcama yaptığı gözlenmiştir.

Tablo 24: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Fotoğrafçılıkla İlgili İlk Hedeflerinin Dağılımı

Fotoğrafçılıkla ilgili ilk hedefiniz	Kişi Sayısı	% Oran
Fotoğraf makinesi gövdesini değiştirmek	34	%8,85
Objektiflerimi değiştirmek	23	%5,98
Fotoğraf albümü yayımlamak	64	%16,67
Ulusal / Uluslararası bir ünvana sahip olmak	65	%16,93
Kişisel sergi açmak	84	%21,88
Yurtdışında fotoğraf gezisine katılmak	65	%16,93
Yurtiçinde fotoğraf gezisine katılmak	10	%2,60
Diğer…	39	%10,16
Toplam	**384**	**%100**

Katılımcıların fotoğrafçılıkla ilgili ilk hedefleri hakkındaki durum bilgisi Tablo 24'de gösterilmektedir. Buna göre:

Fotoğraf makinesi gövdesini değiştirmek %8,85 (n=34) iken, objektiflerimi değiştirmek %5,98 (n=23), fotoğraf albümü yayımlamak %16,67 (n=64), ulusal/ uluslararası bir ünvana sahip olmak %16,93 (n=65), kişisel sergi açmak %21,88 (n=84), yurtdışında fotoğraf gezisine katılmak %16,93 (n=65), yurtiçinde fotoğraf gezisine katılmak %2,60 (n=10), diğer yanıtı ise %10,16 (n=39) oranında olduğu gözlenmiştir.

Tablo 25: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Sahip Oldukları Fotoğraf Makinesi Türlerinin Dağılımı

Hangi tip fotoğraf makinesine sahipsiniz?	Kişi Sayısı	% Oran
SLR	43	%11,20
DSLR	248	%64,58
Aynasız dijital	189	%49,22
Kompakt dijital	27	%7,03
Orta format dijital	8	%2,08
Panoramik dijital	2	%0,52
Drone	85	%22,14
Diğer…	7	%1,82

** Katılımcılar, birden fazla seçeneği işaretleyebilmiştir.*

Katılımcıların, hangi tip fotoğraf makinesine sahibi olduğu bilgisi Tablo 25'de gösterilmektedir. Buna göre:

SLR %11,20 (n=43) iken, DSLR %64,58 (n=248), aynasız dijital %49,22 (n=189), kompakt dijital %7,03 (n=27), orta format dijital %2,08 (n=8), panoramik dijital %0,52 (n=2), drone %22,14 (n=85), diğer yanıtı ise %1,82 (n=7) oranında olduğu gözlenmiştir.

Tablo 26: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Fotoğraf Yarışmalarında Tercih Ettikleri Kategori ve Temaların Dağılımı

Yarışmalara katıldığınızda hangi kategori veya temaları tercih ediyorsunuz?	**Kişi Sayısı**	**% Oran**
Serbest	314	%81,51
Belgesel	194	%50,52
Deneysel	58	%15,10
Doğa	166	%43,23
Drone (hava)	71	%18,49
Peyzaj	19	%4,95
Kuş	20	%5,21
Makro	60	%15,63
Mimari	99	%25,78
Portre	165	%42,97
Sokak fotoğrafçılığı	223	%58,07
Sualtı	16	%4,17
Foto Öykü	151	%39,32
Diğer…	6	%1,56

** Katılımcılar, birden fazla seçeneği işaretleyebilmiştir.*

Katılımcıların, "*Yarışmalara katıldığınızda hangi kategori veya temaları tercih ediyorsunuz?*" bilgisi Tablo 26'da gösterilmektedir. Buna göre:

Serbest %81,51 (n=314) iken, belgesel %50,52 (n=194), deneysel %15,10 (n=58), doğa %43,23 (n=166), drone (hava) %18,49 (n=71), peyzaj %4,95 (n=19), kuş %5,21 (n=20), mimari %25,78 (n=99), portre %42,97 (n=165) iken, sokak fotoğrafçılığı %58,07 (n=223), sualtı %4,17 (n=16), foto öykü %39,32 (n=151), diğer yanıtı ise %1,56 (n=6) oranında olduğu gözlenmiştir.

Tablo 27: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılım Amaçlarının Dağılımı

Ulusal fotoğraf yarışmalarına katılım amacınız nedir?	Kişi Sayısı	% Oran
Para Ödülü	96	%25,0
Madalya	30	%7,81
Tanınırlık	115	%29,95
Sergide Yer Alma	107	%27,86
Diğer…	36	%9,38
Toplam	**384**	**%100**

Katılımcıların ulusal fotoğraf yarışmalarına katılım amacı bilgisi Tablo 27'de gösterilmektedir. Buna göre:

Para ödülü %25,0 (n=96) iken, madalya %7,81 (n=30), tanınırlık %29,95 (n=115), sergide yer alma %27,86 (n=107), diğer yanıtı ise %9,38 (n=36) oranında olduğu gözlenmiştir.

Tablo 28: TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmalarına Katılan Anket Katılımcılarının Fotoğraf Yarışmaları İçin Eser Seçiminde Dikkat Ettikleri Kriterlerin Dağılımı

Bir fotoğraf yarışması için eserlerinizi seçerken nelere dikkat ediyorsunuz?	Kişi Sayısı	% Oran
Estetik	207	%53,91
Kompozisyon	294	%76,56
Konu	289	%75,26
Jüri	41	%10,68
Renk	54	%14,06
Diğer…	3	%0,78

** Katılımcılar, birden fazla seçeneği işaretleyebilmiştir.*

Katılımcıların, fotoğraf yarışması için eserlerini seçerken nelere dikkat ediyor bilgisi Tablo 28'de gösterilmektedir. Buna göre:

Estetik %53,91 (n=207) iken, kompozisyon %76,56 (n=294), konu %75,26 (n=289), jüri %10,68 (n=41), renk %14,06 (n=54), diğer yanıtı %0,78 (n=3) oranındadır.

5.8.3. Fotoğraf Yarışmaları ile İlgili Deneyimler

Tablo 29: Katılımcılarının TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmaları ile İlgili Tutumları (S.14-28)

	Kesinlikle Katılmıyorum	**Biraz Katılmıyorum**	**Ne Katılıyorum, Ne Katılmıyorum**	**Biraz Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**	**Toplam**
(S.14) Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu Online Yarışmalar sitesine üyeyim.	%18,23 n=70	-	-	-	%81,77 n=314	**%100 n=384**
(S.15) 2004-2022 Yılları Arasında TFSF Onaylı Yarışmalarından En Az Birine Katıldım.	-	-	-	-	%100 n=384	**%100 n=384**
(S.16) Fotoğraf konusunda üniversite eğitimi almak isterdim.	%8,3 n=32	%6,8 n=26	%10,7 n=41	%20,3 n=78	%53,9 n=207	**%100 n=384**
(S.17) Fotoğraf tekniği bilgimin iyi seviyede olduğunu düşünüyorum.	%3,1 n=12	%6,8 n=26	%9,9 n=38	%38,5 n=148	%41,7 n=160	**%100 n=384**
(S.18) Kuramsal fotoğraf bilgimin iyi seviyede olduğunu düşünüyorum.	%2,9 n=11	%10,2 n=39	%16,4 n=63	%39,8 n=153	%30,7 n=118	**%100 n=384**
(S.19) Fotoğraf çekimlerine giderken çoğunlukla yalnız gitmeyi tercih ediyorum.	%9,6 n=37	%15,4 n=59	%19,3 n=74	%34,1 n=131	%21,6 n=83	**%100 n=384**
(S.20) Fotoğraflarımı çektikten sonra bir görüntü işleme programı ile dijital düzenleme yapıyorum.	%3,1 n=12	%5,5 n=21	%4,2 n=16	%20,1 n=77	%67,2 n=258	**%100 n=384**
(S.21) Bir fotoğraf yarışmasına katılırken katılım şartnamesinin tamamını dikkatli bir şekilde okurum.	%3,4 n=13	%4,4 n=17	%3,4 n=13	%22,4 n=86	%66,4 n=255	**%100 n=384**
(S.22) Fotoğraf yarışmalarına katılmak, beni fotoğraf üretimine motive ediyor.	%10,2 n=39	%6,0 n=23	%9,6 n=37	%23,4 n=90	%50,8 n=195	**%100 n=384**
(S.23) Kazanma veya kaybetme deneyimleri, fotoğrafçılık tarzımı etkiliyor ve katıldığım yarışmalarda derece almak için tarzımı değiştirmeme sebep oluyor.	%40,4 n=155	%13,0 n=50	%14,1 n=54	%19,8 n=76	%12,8 n=49	**%100 n=384**
(S.24) Fotoğraf yarışmalarının, sanatçıların eserlerini daha geniş bir izleyici kitlesiyle buluşturmasına yardımcı oluyor.	%8,3 n=32	%6,5 n=25	%8,1 n=31	%25,5 n=98	%51,6 n=198	**%100 n=384**
(S.25) Ulusal fotoğraf yarışmaları, sanatçıların toplumsal veya kültürel sorunlara dikkat çekmesine yardımcı oluyor.	%10,9 n=42	%12,2 n=47	%10,4 n=40	%28,6 n=110	%37,8 n=145	**%100 n=384**
(S.26) Ulusal fotoğraf yarışmalarına katılmak yeni bakış açıları kazandırır.	%10,4 n=40	%12,2 n=47	%8,6 n=33	%26,8 n=103	%41,9 n=161	**%100 n=384**
(S.27) Ulusal fotoğraf yarışmaları, toplumsal veya politik bir mesaj iletmek için güçlü bir araç olabileceğini düşünüyorum.	%15,4 n=59	%10,7 n=41	%15,6 n=60	%22,4 n=86	%35,9 n=138	**%100 n=384**
(S.28) Ulusal fotoğraf yarışmaları, genç kuşaklar ve amatör fotoğrafçıların sanata ilgi duymalarına katkı sağlıyor.	%9,1 n=35	%10,2 n=39	%10,2 n=39	%28,1 n=108	%42,4 n=163	**%100 n=384**

Tablo 29'da katılımcıların fotoğraf yarışmaları ile ilgili tutumlarına dair verilmiş 15 farklı önermeye verilen yanıtların dağılımı yer almaktadır. Bu önermeler ve yanıtların dağılımı sırasıyla şöyledir:

Katılımcıların %81,77'inin (n=314) Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu Online Yarışmalar sitesine üye olduğu, %18,23'inin (n=70) ise üyeliğinin bulunmadığı gözlenmiştir.

Katılımcıların tamamının %100 (n=384) 2004-2022 yılları arasında TFSF onaylı yarışmalardan en az birine katıldığı gözlenmiştir.

Katılımcıların fotoğrafçılıkla ilgilenme süreleri olarak %1,6'sının (n=6) 1 yıl ve 1 yıldan daha az, %9,6'sının (n=37) 2-5 yıl arasında, %50,5'inin (n=194) 6-15 yıl arasında, %34,6'sının (n=133) 16-50 yıl arasında ve %3,6'sının (n=14) 50 yıl üzerinde ilgilendiği gözlenmiştir.

Katılımcıların, "*Fotoğraf konusunda üniversite eğitimi almak isterdim"* önermesine kesinlikle katılmayanlar %8,3 (n=32) iken, biraz katılmıyorum %6,8 (n=26), ne katılıyorum ne katılmıyorum %10,7 (n=41), biraz katılıyorum %20,3 (n=78), kesinlikle katılıyorum %53,9 (n=207) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf tekniği bilgimin iyi seviyede olduğunu düşünüyorum*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %3,1 (n=12) iken, biraz katılmıyorum %6,8 (n=26), ne katılıyorum ne katılmıyorum %9,9 (n=38), biraz katılıyorum %38,5 (n=148), kesinlikle katılıyorum %41,7 (n=160) oranındadır.

Katılımcıların, "*Kuramsal fotoğraf bilgimin iyi seviyede olduğunu düşünüyorum*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %2,9 (n=11) iken, biraz katılmıyorum %10,2 (n=39), ne katılıyorum ne katılmıyorum %16,4 (n=63), biraz katılıyorum %39,8 (n=153), kesinlikle katılıyorum %30,7 (n=118) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf çekimlerine giderken çoğunlukla yalnız gitmeyi tercih ediyorum*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %9,6 (n=37) iken, biraz katılmıyorum %15,4 (n=59), ne katılıyorum ne katılmıyorum %19,3 (n=74), biraz katılıyorum %34,1 (n=131), kesinlikle katılıyorum %21,6 (n=83) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraflarımı çektikten sonra bir görüntü işleme programı ile dijital düzenleme yapıyorum*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %3,1 (n=12) iken, biraz katılmıyorum %5,5 (n=21), ne katılıyorum ne katılmıyorum %4,2 (n=16), biraz katılıyorum %20,1 (n=77), kesinlikle katılıyorum %67,2 (n=258) oranındadır.

Katılımcıların, "*Bir fotoğraf yarışmasına katılırken katılım şartnamesinin tamamını dikkatli bir şekilde okurum*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %3,4 (n=13) iken, biraz katılmıyorum %4,4 (n=17), ne katılıyorum ne katılmıyorum %3,4 (n=13), biraz katılıyorum %22,4 (n=86), kesinlikle katılıyorum %66,4 (n=255) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf yarışmalarına katılmak, beni fotoğraf üretimine motive ediyor*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %10,2 (n=39) iken, biraz katılmıyorum %6,0 (n=23), ne katılıyorum ne katılmıyorum %9,6 (n=37), biraz katılıyorum %23,4 (n=90), kesinlikle katılıyorum %50,8 (n=195) oranındadır.

Katılımcıların, "*Kazanma veya kaybetme deneyimleri, fotoğrafçılık tarzımı etkiliyor ve katıldığım yarışmalarda derece almak için tarzımı değiştirmeme sebep oluyor*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %40,4 (n=155) iken, biraz katılmıyorum %13,0 (n=50), ne katılıyorum ne katılmıyorum %14,1 (n=54), biraz katılıyorum %19,8 (n=76), kesinlikle katılıyorum %12,8 (n=49) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf yarışmalarının, sanatçıların eserlerini daha geniş bir izleyici kitlesiyle buluşturmasına yardımcı oluyor*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %8,3 (n=32) iken, biraz katılmıyorum %6,5 (n=25), ne katılıyorum ne katılmıyorum %8,1 (n=31), biraz katılıyorum %25,5 (n=98), kesinlikle katılıyorum %51,6 (n=198) oranındadır.

Katılımcıların, "*Ulusal fotoğraf yarışmaları, sanatçıların toplumsal veya kültürel sorunlara dikkat çekmesine yardımcı oluyor*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %10,9 (n=42) iken, biraz katılmıyorum %12,2 (n=47), ne katılıyorum ne katılmıyorum %10,4 (n=40), biraz katılıyorum %28,6 (n=110), kesinlikle katılıyorum %37,8 (n=145) oranındadır.

Katılımcıların, "*Ulusal fotoğraf yarışmalarına katılmak yeni bakış açıları kazandırır*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %10,4 (n=40) iken, biraz katılmıyorum %12,2 (n=47), ne katılıyorum ne katılmıyorum %8,6 (n=33), biraz katılıyorum %26,8 (n=103), kesinlikle katılıyorum %41,9 (n=161) oranındadır.

Katılımcıların, "*Ulusal fotoğraf yarışmaları, toplumsal veya politik bir mesaj iletmek için güçlü bir araç olabileceğini düşünüyorum*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %15,4 (n=59) iken, biraz katılmıyorum %10,7 (n=41), ne katılıyorum ne katılmıyorum %15,6 (n=60), biraz katılıyorum %22,4 (n=86), kesinlikle katılıyorum %35,9 (n=138) oranındadır.

Katılımcıların, "*Ulusal fotoğraf yarışmaları, genç kuşaklar ve amatör fotoğrafçıların sanata ilgi duymalarına katkı sağlıyor*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %9,1 (n=35) iken, biraz katılmıyorum %10,2 (n=39), ne katılıyorum ne katılmıyorum %10,2 (n=39), biraz katılıyorum %28,1 (n=108), kesinlikle katılıyorum %42,4 (n=163) oranındadır.

Tablo 30: Katılımcılarının TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmaları ile İlgili Tutumları (S.29-42)

	Kesinlikle Katılmıyorum	**Biraz Katılmıyorum**	**Ne Katılıyorum, Ne Katılmıyorum**	**Biraz Katılıyorum**	**Kesinlikle Katılıyorum**	**Toplam**
(S.29) Kurum ve Kuruluşların düzenlediği yarışmaların ödülleri veya teşvikleri, amatör / profesyonel sanatçıları daha fazla katılım için teşvik ediyor.	%6,0 n=23	%7,0 n=27	%12,5 n=48	%27,1 n=104	%47,4 n=182	**%100 n=384**
(S.30) Fotoğraf yarışmalarından aldığım ödüllerin veya sergilemelerin fotoğrafçılık kariyerime etkisi oluyor.	%10,7 n=41	%9,1 n=35	%14,3 n=55	%23,4 n=90	%42,4 n=163	**%100 n=384**
(S.31) Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçılar arasında rekabeti teşvik ederek yaratıcılığı artırıyor.	%14,1 n=54	%10,9 n=42	%16,4 n=63	%25,5 n=98	%33,1 n=127	**%100 n=384**
(S.32) Fotoğraf yarışmalarına katılım sağlamamın, fotoğrafçılığı daha bilinçli bir şekilde yapmama katkı sağlıyor.	%17,7 n=68	%10,7 n=41	%13,8 n=53	%28,1 n=108	%29,7 n=114	**%100 n=384**
(S.33) Ulusal fotoğraf yarışmalarındaki jürilerin, fotoğraf eğitimi almış ve uzman kişiler **dışında olmasını** yeterli buluyorum.	%42,7 n=164	%20,3 n=78	%16,1 n=62	%14,3 n=55	%6,5 n=25	**%100 n=384**
(S.34) Ulusal fotoğraf yarışmalarındaki jürilerin fotoğraf konusunda yeterli bilgiye sahip olduğunu düşünüyorum.	%16,4 n=64	%26,0 n=100	%19,8 n=76	%27,6 n=106	%10,2 n=39	**%100 n=384**
(S.35) Fotoğraf yarışmalarındaki jürilerin, yarışma şartnamesini okuyarak, değerlendirme yaptığını düşünüyorum.	%19,8 n=76	%23,2 n=89	%19,8 n=76	%25,0 n=96	%12,2 n=47	**%100 n=384**
(S.36) Ulusal fotoğraf yarışmalarındaki sonuçların tarafsızca alındığını düşünüyorum.	%21,4 n=82	%24,7 n=95	%20,8 n=80	%20,8 n=80	%12,2 n=47	**%100 n=384**
(S.37) Bir fotoğraf yarışmasının sonuçları açıklandığında, sonuçlar beni tatmin ediyor.	%13,3 n=51	%28,4 n=109	%25,3 n=97	%27,1 n=104	%6,0 n=23	**%100 n=384**
(S.38) Fotoğraf yarışmaları, fotoğraf sanatının kamuoyuna tanıtılmasında önemli bir rol oynadığını düşünüyorum.	%4,9 n=19	%11,5 n=44	%12,8 n=49	%30,7 n=118	%40,1 n=154	**%100 n=384**
(S.39) Fotoğraf yarışmalarının, fotoğrafçılığı öğrenme ve geliştirme fırsatları sunduğunu düşünüyorum.	%2,9 n=11	%8,1 n=31	%22,9 n=88	%31,3 n=120	%34,9 n=134	**%100 n=384**
(S.40) Ulusal düzeydeki fotoğraf yarışmalarının, yerel kültüre ve mirasa katkı sağladığını düşünüyorum.	%2,6 n=10	%8,1 n=31	%11,2 n=43	%29,7 n=114	%48,4 n=186	**%100 n=384**
(S.41) Fotoğraf yarışmalarında, yarışmaya katılım sağlayacak kişinin yapay zekâ ile oluşturduğu görsel ile yarışmaya katılım sağlamasını destekliyorum.	%67,4 n=259	%5,7 n=22	%10,4 n=40	%8,1 n=31	%8,3 n=32	**%100 n=384**
(S.42) Fotoğraf yarışması sonuçlarının jüri değerlendirmesinde yapay zekanın jüri olarak kullanılmasını destekliyorum.	%53,9 n=207	%9,4 n=36	%15,9 n=61	%11,5 n=44	%9,4 n=36	**%100 n=384**

Tablo 30'da katılımcıların fotoğraf yarışmaları ile ilgili tutumlarına dair verilmiş 14 farklı önermeye verilen yanıtların dağılımı yer almaktadır. Bu önermeler ve yanıtların dağılımı sırasıyla şöyledir:

Katılımcıların, "*Kurum ve Kuruluşların düzenlediği yarışmaların ödülleri veya teşvikleri, amatör / profesyonel sanatçıları daha fazla katılım için teşvik ediyor*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %6,0 (n=23) iken, biraz katılmıyorum %7,0 (n=27), ne katılıyorum ne katılmıyorum %12,5 (n=48), biraz katılıyorum %27,1 (n=104), kesinlikle katılıyorum %47,4 (n=182) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf yarışmalarından aldığım ödüllerin veya sergilemelerin fotoğrafçılık kariyerime etkisi oluyor*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %10,7 (n=41) iken, biraz katılmıyorum %9,1 (n=35), ne katılıyorum ne katılmıyorum %14,3 (n=55), biraz katılıyorum %23,4 (n=90), kesinlikle katılıyorum %42,4 (n=163) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçılar arasında rekabeti teşvik ederek yaratıcılığı artırıyor*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %14,1 (n=54) iken, biraz katılmıyorum %10,9 (n=42), ne katılıyorum ne katılmıyorum %16,4 (n=63), biraz katılıyorum %25,5 (n=98), kesinlikle katılıyorum %33,1 (n=127) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf yarışmalarına katılım sağlamamın, fotoğrafçılığı daha bilinçli bir şekilde yapmama katkı sağlıyor*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %17,7 (n=68) iken, biraz katılmıyorum %10,7 (n=41), ne katılıyorum ne katılmıyorum %13,8 (n=53), biraz katılıyorum %28,1 (n=108), kesinlikle katılıyorum %29,7 (n=114) oranındadır.

Katılımcıların, "*Ulusal fotoğraf yarışmalarındaki jürilerin, fotoğraf eğitimi almış ve uzman kişiler <u>dışında</u> olmasını yeterli buluyorum*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %42,7 (n=164) iken, biraz katılmıyorum %20,3 (n=78), ne katılıyorum ne katılmıyorum %16,1 (n=62), biraz katılıyorum %14,3 (n=55), kesinlikle katılıyorum %6,5 (n=25) oranındadır.

Katılımcıların, "*Ulusal fotoğraf yarışmalarındaki jürilerin fotoğraf konusunda yeterli bilgiye sahip olduğunu düşünüyorum*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %16,4

(n=63) iken, biraz katılmıyorum %26,0 (n=100), ne katılıyorum ne katılmıyorum %19,8 (n=76), biraz katılıyorum %27,6 (n=106), kesinlikle katılıyorum %10,2 (n=39) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf yarışmalarındaki jürilerin, yarışma şartnamesini okuyarak, değerlendirme yaptığını düşünüyorum*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %19,8 (n=76) iken, biraz katılmıyorum %23,2 (n=89), ne katılıyorum ne katılmıyorum %19,8 (n=76), biraz katılıyorum %25,0 (n=96), kesinlikle katılıyorum %12,2 (n=47) oranındadır.

Katılımcıların, "*Ulusal fotoğraf yarışmalarındaki sonuçların tarafsızca alındığını düşünüyorum*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %21,4 (n=82) iken, biraz katılmıyorum %24,7 (n=95), ne katılıyorum ne katılmıyorum %20,8 (n=80), biraz katılıyorum %20,8 (n=80), kesinlikle katılıyorum %12,2 (n=47) oranındadır.

Katılımcıların, "*Bir fotoğraf yarışmasının sonuçları açıklandığında, sonuçlar beni tatmin ediyor*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %13,3 (n=51) iken, biraz katılmıyorum %28,4 (n=109), ne katılıyorum ne katılmıyorum %25,3 (n=97), biraz katılıyorum %27,1 (n=104), kesinlikle katılıyorum %6,0 (n=23) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf yarışmaları, fotoğraf sanatının kamuoyuna tanıtılmasında önemli bir rol oynadığını düşünüyorum*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %4,9 (n=19) iken, biraz katılmıyorum %11,5 (n=44), ne katılıyorum ne katılmıyorum %12,8 (n=49), biraz katılıyorum %30,7 (n=118), kesinlikle katılıyorum %40,1 (n=154) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf yarışmalarının, fotoğrafçılığı öğrenme ve geliştirme fırsatları sunduğunu düşünüyorum*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %2,9 (n=11) iken, biraz katılmıyorum %8,1 (n=31), ne katılıyorum ne katılmıyorum %22,9 (n=88), biraz katılıyorum %31,3 (n=120), kesinlikle katılıyorum %34,9 (n=134) oranındadır.

Katılımcıların, "*Ulusal düzeydeki fotoğraf yarışmalarının, yerel kültüre ve mirasa katkı sağladığını düşünüyorum*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %2,6 (n=10) iken, biraz katılmıyorum %8,1 (n=31), ne katılıyorum ne katılmıyorum %11,2 (n=43), biraz katılıyorum %29,7 (n=114), kesinlikle katılıyorum %48,4 (n=186) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf yarışmalarında, yarışmaya katılım sağlayacak kişinin yapay zekâ ile oluşturduğu görsel ile yarışmaya katılım sağlamasını destekliyorum*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %67,4 (n=259) iken, biraz katılmıyorum %5,7 (n=22), ne katılıyorum ne katılmıyorum %10,4 (n=40), biraz katılıyorum %8,1 (n=31), kesinlikle katılıyorum %8,3 (n=32) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf yarışması sonuçlarının jüri değerlendirmesinde yapay zekanın jüri olarak kullanılmasını destekliyorum*" önermesine kesinlikle katılmayanlar %53,9 (n=207) iken, biraz katılmıyorum %9,4 (n=36), ne katılıyorum ne katılmıyorum %15,9 (n=61), biraz katılıyorum %11,5 (n=44), kesinlikle katılıyorum %9,4 (n=36) oranındadır.

Tablo 31: Katılımcıların TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmaları ile İlgili Deneyimleri (S.43-53)

	Hiç	**1**	**2-5**	**6-15**	**16-50**	**51 ve üstü**	**Toplam**
(S.43) Fotoğrafçılıkla kaç yıldır ilgileniyorsunuz?	%1,56 n=6	-	%9,64 n=37	%50,52 n=194	%34,64 n=133	%3,65 n=14	**%100 n=384**
(S.44) Fotoğraf yarışmalarına katıldığınız ilk günden bugüne kadar kaç kez kişisel fotoğraf sergisi açtınız?	%57,6 n=221	%12,0 n=46	%20,8 n=80	%7,8 n=30	%1,6 n=6	%0,3 n=1	**%100 n=384**
(S.45) Fotoğraf yarışmalarına katıldığınız ilk günden bugüne kadar kaç kez karma fotoğraf sergisine katıldınız?	%9,6 n=37	%3,4 n=13	%29,7 n=114	%29,7 n=114	%19,5 n=75	%8,1 n=31	**%100 n=384**
(S.46) Fotoğraf yarışmalarına katıldığınız ilk günden bugüne kadar kişisel / karma kaç kez fotoğraf albümü yayınladınız?	%41,7 n=160	%12,5 n=48	%28,1 n=108	%12,5 n=48	%4,2 n=16	%1,0 n=4	**%100 n=384**
(S.47) Fotoğraf eğitimi veren dernek / vakıf / kurum / kuruluş ya da üniversite bünyesinde yapılan ulusal fotoğraf yarışmasında kaç kez fotoğrafınızla yer aldınız mı?	%10,4 n=40	%5,2 n=20	%33,3 n=128	%25,5 n=98	%14,8 n=57	%10,7 n=41	**%100 n=384**
(S.48) Fotoğraf eğitimi veren dernek / vakıf / kurum / kuruluş ya da üniversite bünyesinde yapılan uluslararası fotoğraf yarışmasında kaç kez fotoğrafınızla yer aldınız mı?	%16,7 n=64	%10,9 n=42	%28,4 n=109	%17,2 n=66	%16,7 n=64	%10,2 n=39	**%100 n=384**
(S.49) Fotoğraf bilginizi geliştirmek için kaç tane çevrimiçi yayını (e-kitap, e-dergi, e-bülten, blog, youtube kanalı vb.) takip ediyorsunuz?	%6,5 n=25	%4,2 n=16	%37,0 n=142	%28,9 n=111	%14,6 n=56	%8,9 n=34	**%100 n=384**
(S.50) Bugüne kadar kaç fotoğraf müzesi ziyaret ettiniz?	%17,4 n=67	%14,3 n=55	%43,2 n=166	%18,0 n=69	%6,0 n=23	%1,0 n=4	**%100 n=384**
(S.51) Fotoğraf galerileri ya da sergi salonlarını yıl içinde kaç kez ziyaret ediyorsunuz?	%5,2 n=20	%6,5 n=25	%44,3 n=170	%32,0 n=123	%9,9 n=38	%2,1 n=8	**%100 n=384**
(S.52) Dijital / sanal fotoğraf galerileri ya da sergi salonlarını yıl içinde kaç kez ziyaret ediyorsunuz?	%8,1 n=31	%7,6 n=29	%33,6 n=129	%27,9 n=107	%16,4 n=63	%6,5 n=25	**%100 n=384**
(S.53) Son beş yıl içinde kaç kere fotoğraf gezisi yaptınız?	%2,6 n=10	%1,0 n=4	%24,2 n=93	%31,0 n=119	%30,2 n=116	%10,9 n=42	**%100 n=384**

**Soru 43, "Hiç" seçimi, 1 yıldan az sürede fotoğrafçılık ile ilgilenildiğini göstermektedir.*

Çalışmaya katılanların fotoğraf yarışmalarıyla ilgili deneyimlerine ilişkin sorulara verdikleri cevapların dağılımları Tablo 31 ve Tablo 32'de görülmektedir.

Tablo 31'de katılımcıların fotoğraf yarışmaları ile ilgili deneyimlerine dair verilmiş 11 farklı önermeye verilen yanıtların dağılımı yer almaktadır. Bu önermeler ve yanıtların dağılımı sırasıyla şöyledir:

Katılımcıların, "*Fotoğrafçılıkla kaç yıldır ilgileniyorsunuz?*" önermesine hiç yanıtı (1 yıl altında ilgilenme süresi olarak) veren %1,56 (n=6) iken, 1 yanıtını veren bulunmazken, 2-5 yanıtı %9,64 (n=37), 6-15 yanıtı %50,52 (n=194), 16-50 yanıtı %34,64 (n=133) ve 50 ve üzeri yanıtı %3,65 (n=14) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf yarışmalarına katıldığınız ilk günden bugüne kadar kaç kez kişisel fotoğraf sergisi açtınız?*" önermesine hiç yanıtı veren %57,6 (n=221) iken, 1 yanıtı veren %12,0 (n=46), 2-5 yanıtı %20,8 (n=80), 6-15 yanıtı %7,8 (n=30), 16-50 yanıtı %1,6 (n=6) ve 50 ve üzeri yanıtı %0,3 (n=1) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf yarışmalarına katıldığınız ilk günden bugüne kadar kaç kez karma fotoğraf sergisine katıldınız?*" önermesine hiç yanıtı veren %9,6 (n=37) iken, 1 yanıtı veren %3,4 (n=13), 2-5 yanıtı %29,7 (n=114), 6-15 yanıtı %29,7 (n=114), 16-50 yanıtı %19,5 (n=75) ve 50 ve üzeri yanıtı %8,1 (n=31) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf yarışmalarına katıldığınız ilk günden bugüne kadar kişisel / karma kaç kez fotoğraf albümü yayınladınız?*" önermesine hiç yanıtı veren %41,7 (n=160) iken, 1 yanıtı veren %12,5 (n=48), 2-5 yanıtı %28,1 (n=108), 6-15 yanıtı %12,5 (n=48), 16-50 yanıtı %4,2 (n=16) ve 50 ve üzeri yanıtı %1,0 (n=4) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf eğitimi veren dernek / vakıf / kurum / kuruluş ya da üniversite bünyesinde yapılan ulusal fotoğraf yarışmasında kaç kez fotoğrafınızla yer aldınız mı?*" önermesine hiç yanıtı veren %10,4 (n=40) iken, 1 yanıtı veren %5,2 (n=20), 2-5 yanıtı %33,3 (n=128), 6-15 yanıtı %25,5 (n=98), 16-50 yanıtı %14,8 (n=57) ve 50 ve üzeri yanıtı %10,7 (n=41) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf eğitimi veren dernek / vakıf / kurum / kuruluş ya da üniversite bünyesinde yapılan uluslararası fotoğraf yarışmasında kaç kez fotoğrafınızla yer aldınız mı?*" önermesine hiç yanıtı veren %16,7 (n=64) iken, 1 yanıtı veren %10,9 (n=42), 2-5 yanıtı %28,4 (n=109), 6-15 yanıtı %17,2 (n=66), 16-50 yanıtı %16,7 (n=64) ve 50 ve üzeri yanıtı %10,2 (n=39) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf bilginizi geliştirmek için kaç tane çevrimiçi yayını (e-kitap, e-dergi, e-bülten, blog, youtube kanalı vb.) takip ediyorsunuz?*" önermesine hiç

yanıtı veren %6,5 (n=25) iken, 1 yanıtı veren %4,2 (n=16), 2-5 yanıtı %37,0 (n=142), 6-15 yanıtı %28,9 (n=111), 16-50 yanıtı %14,6 (n=56) ve 50 ve üzeri yanıtı %8,9 (n=34) oranındadır.

Katılımcıların, "*Bugüne kadar kaç fotoğraf müzesi ziyaret ettiniz?*" önermesine hiç yanıtı veren %17,4 (n=67) iken, 1 yanıtı veren %14,3 (n=55), 2-5 yanıtı %43,2 (n=166), 6-15 yanıtı %18,0 (n=69), 16-50 yanıtı %6,0 (n=23) ve 50 ve üzeri yanıtı %1,0 (n=4) oranındadır.

Katılımcıların, "*Fotoğraf galerileri ya da sergi salonlarını yıl içinde kaç kez ziyaret ediyorsunuz?*" önermesine hiç yanıtı veren %5,2 (n=20) iken, 1 yanıtı veren %6,5 (n=25), 2-5 yanıtı %44,3 (n=170), 6-15 yanıtı %32,0 (n=123), 16-50 yanıtı %9,9 (n=38) ve 50 ve üzeri yanıtı %2,1 (n=8) oranındadır.

Katılımcıların, "*Dijital / sanal fotoğraf galerileri ya da sergi salonlarını yıl içinde kaç kez ziyaret ediyorsunuz?*" önermesine hiç yanıtı veren %8,1 (n=31) iken, 1 yanıtı veren %7,6 (n=29), 2-5 yanıtı %33,6 (n=129), 6-15 yanıtı %27,9 (n=107), 16-50 yanıtı %16,4 (n=63) ve 50 ve üzeri yanıtı %6,5 (n=25) oranındadır.

Katılımcıların, "*Son beş yıl içinde kaç kere fotoğraf gezisi yaptınız?*" önermesine hiç yanıtı veren %2,6 (n=10) iken, 1 yanıtı veren %1,0 (n=4), 2-5 yanıtı %24,2 (n=93), 6-15 yanıtı %31,0 (n=119), 16-50 yanıtı %30,2 (n=116) ve 50 ve üzeri yanıtı %10,9 (n=42) oranındadır.

Tablo 32: Katılımcıların TFSF Onaylı Ulusal Fotoğraf Yarışmaları ile İlgili Deneyimleri (S.54-60)

	Hiç	**1**	**2-5**	**6-15**	**16-50**	**51 ve üstü**	**Toplam**
(S.54) Bugüne kadar kaç fotoğraf kitabı (kuramsal / teknik) satın aldınız?	%6,5 n=25	%6,5 n=25	%25,8 n=99	%26,0 n=100	%25,5 n=98	%9,6 n=37	**%100 n=384**
(S.55) Bugüne kadar kaç kez ulusal fotoğraf yarışmasına katıldınız?	%0,0 n=0	%5,2 n=20	%14,3 n=55	%25,5 n=98	%22,1 n=85	%32,8 n=126	**%100 n=384**
(S.56) Bugüne kadar kaç kez uluslararası fotoğraf yarışmasına katıldınız?	%15,6 n=60	%7,0 n=27	%18,0 n=69	%15,9 n=61	%19,8 n=76	%23,7 n=91	**%100 n=384**
(S.57) Bugüne kadar ulusal fotoğraf yarışmalarından kaç kez sergileme aldınız?	%1,0 n=4	%14,8 n=57	%22,4 n=86	%17,2 n=66	%20,3 n=78	%24,2 n=93	**%100 n=384**
(S.58) Bugüne kadar ulusal fotoğraf yarışmalarından kaç kez (sergileme haricinde) ödül aldınız?	%21,1 n=81	%12,0 n=46	%21,1 n=81	%22,1 n=85	%15,1 n=58	%8,6 n=33	**%100 n=384**
(S.59) Bugüne kadar uluslararası fotoğraf yarışmalarından kaç kez sergileme aldınız?	%26,8 n=103	%5,5 n=21	%17,4 n=67	%13,0 n=50	%10,7 n=41	%26,6 n=102	**%100 n=384**
(S.60) Bugüne kadar uluslararası fotoğraf yarışmalarından kaç kez ödül (sergileme haricinde) aldınız?	%35,9 n=138	%10,7 n=41	%17,2 n=66	%13,8 n=53	%14,3 n=55	%8,1 n=31	**%100 n=384**

Tablo 32'de katılımcıların fotoğraf yarışmaları ile ilgili deneyimlerine dair verilmiş 7 farklı önermeye verilen yanıtların dağılımı yer almaktadır. Bu önermeler ve yanıtların dağılımı sırasıyla şöyledir:

Katılımcıların, "*Bugüne kadar kaç fotoğraf kitabı (kuramsal / teknik) satın aldınız?*" önermesine hiç yanıtı veren %6,5 (n=25) iken, 1 yanıtı veren %6,5 (n=25), 2-5 yanıtı %25,8 (n=99), 6-15 yanıtı %26,0 (n=100), 16-50 yanıtı %25,5 (n=98) ve 50 ve üzeri yanıtı %9,6 (n=37) oranındadır.

Katılımcıların, "*Bugüne kadar kaç kez ulusal fotoğraf yarışmasına katıldınız?*" önermesine hiç yanıtını veren kimse olmamıştır. 1 yanıtı veren %5,2 (n=20), 2-5 yanıtı %14,3 (n=55), 6-15 yanıtı %25,5 (n=98), 16-50 yanıtı %22,1 (n=85) ve 50 ve üzeri yanıtı %32,8 (n=126) oranındadır.

Katılımcıların, "*Bugüne kadar kaç kez uluslararası fotoğraf yarışmasına katıldınız?*" önermesine hiç yanıtı veren %15,6 (n=60) iken, 1 yanıtı veren %7,0 (n=27), 2-5 yanıtı %18,0 (n=69), 6-15 yanıtı %15,9 (n=61), 16-50 yanıtı %19,8 (n=76) ve 50 ve üzeri yanıtı %23,7 (n=91) oranındadır.

Katılımcıların, "*Bugüne kadar ulusal fotoğraf yarışmalarından kaç kez sergileme aldınız?*" önermesine hiç yanıtı veren %1,0 (n=4) iken, 1 yanıtı veren %14,8 (n=57), 2-5 yanıtı %22,4 (n=86), 6-15 yanıtı %17,2 (n=66), 16-50 yanıtı %20,3 (n=78) ve 50 ve üzeri yanıtı %24,2 (n=93) oranındadır.

Katılımcıların, "*Bugüne kadar ulusal fotoğraf yarışmalarından kaç kez (sergileme haricinde) ödül aldınız?*" önermesine hiç yanıtı veren %21,1 (n=81) iken, 1 yanıtı veren %12,0 (n=46), 2-5 yanıtı %21,1 (n=81), 6-15 yanıtı %22,1 (n=85), 16-50 yanıtı %15,1 (n=58) ve 50 ve üzeri yanıtı %8,6 (n=33) oranındadır.

Katılımcıların, "*Bugüne kadar uluslararası fotoğraf yarışmalarından kaç kez sergileme aldınız?*" önermesine hiç yanıtı veren %26,8 (n=103) iken, 1 yanıtı veren %5,5 (n=21), 2-5 yanıtı %17,4 (n=67), 6-15 yanıtı %13,0 (n=50), 16-50 yanıtı %10,7 (n=41) ve 50 ve üzeri yanıtı %26,6 (n=102) oranındadır.

Katılımcıların, "*Bugüne kadar uluslararası fotoğraf yarışmalarından kaç kez ödül (sergileme haricinde) aldınız?*" önermesine hiç yanıtı veren %35,9 (n=138) iken, 1 yanıtı veren %10,7 (n=41), 2-5 yanıtı %17,2 (n=66), 6-15 yanıtı %13,8 (n=53), 16-50 yanıtı %14,3 (n=55) ve 50 ve üzeri yanıtı %8,1 (n=31) oranındadır.

5.8.4. Araştırma Sonuçlarının Değerlendirilmesi

5.8.5 Demografik Özellikler ile Eğitim Durumuna Yönelik Bulguların Değerlendirilmesi

Araştırmamızın bulgularına göre, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarına katılan 384 katılımcının cinsiyet dağılımı incelenmiştir. Katılımcıların %74'ünü erkekler (284 kişi), %26'sını ise kadınlar (100 kişi) oluşturmaktadır (Bkz. Tablo 18). Bu sonuç, fotoğraf yarışmalarına katılımda erkeklerin ağırlıklı bir çoğunluğa sahip olduğunu göstermektedir. Bu durum, sektördeki toplumsal cinsiyet dağılımına dair önemli bir veri sunmakta olup, yarışmalara katılım ve temsildeki eşitsizlik üzerine düşünmeyi gerektiren bir tablo ortaya koymaktadır. Katılımcıların yaş dağılımına bakıldığında (Bkz. Tablo 19), 18 yaş altında 1 kişi, 18-24 yaş arasında 6 kişi, 25-34 yaş arasında 22 kişi, 35-50 yaş arasında 173 kişi ve 50 yaş üzerinde 182 kişi olduğu

tespit edilmiştir. Bu dağılım, çalışmaya katılan bireylerin büyük bir kısmının 35 yaş ve üzerinde olduğunu göstermektedir. Bu yaş grubundaki yoğun katılım, fotoğrafçılığın, daha fazla serbest zaman ve mali kaynaklara sahip bireyler tarafından daha aktif olarak gerçekleştirilebildiğini göstermektedir. Öte yandan, genç yaş gruplarındaki düşük katılım, fotoğrafçılığın gençler için daha az ulaşılabilir veya tercih edilen bir alan olabileceğini akla getirebilir. Bu sonuçlar, gençlerin fotoğraf sanatına olan ilgisini artırmak için yeni stratejiler geliştirilmesi gerektiğini veya mevcut stratejilerin gözden geçirilmesi gerektiğini gösterebilir. Aynı zamanda, 50 yaş üzeri katılımcıların deneyim ve bilgi birikiminin etkin kullanımı üzerine de odaklanılabilir. Mevcut veriler, fotoğrafçılığa olan ilginin yaşa göre değişen bir yapıya sahip olduğunu ve bu ilginin daha ileri yaş gruplarında yoğunlaştığını destekler niteliktedir.

Tespit edilen eğitim durumu verilerine göre (Bkz. Tablo 20), 2'sinin ilkokul, 3'ünün de ortaokul mezunu olduğu ve bu gruptaki katılımcıların fotoğrafçılık konusunda eğitim almadıkları görülmektedir. Lise mezunu grubunda toplamda 54 katılımcının içinde 5'inin, fotoğrafçılık konusunda eğitim almaya devam ettiği görülmektedir. Ön lisans mezunu toplamda 43 katılımcı içinde, 26'sı fotoğrafçılık konusunda eğitim almış veya almaya devam etmektedir. Lisans mezunu toplamda 190 katılımcı içinde ise fotoğrafçılık konusunda eğitim almış veya almaya devam eden 98 katılımcı olduğu görülmektedir. Yüksek lisans mezunu toplamda 71 katılımcı içinde, 37'si fotoğrafçılık konusunda eğitim almış veya almaya devam etmektedir. Doktora/Sanatta yeterlik mezunu toplamda 21 katılımcının içinde ise 12'sinin fotoğrafçılık konusunda eğitim almış olduğu görülmektedir. Bu veriler genel olarak, eğitim düzeyi arttıkça fotoğrafçılık konusunda formel eğitim almanın daha yaygın hale geldiğini göstermektedir. İlkokul ve ortaokul mezunları arasında fotoğrafçılık eğitimi oldukça düşük seviyede kalırken, lisans ve üzeri eğitim seviyelerinde fotoğrafçılık eğitimi almış kişilerin sayısı belirgin şekilde artmaktadır. Verilere göre, özellikle lisans ve lisansüstü eğitime sahip bireylerin sektörde yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. Bu durum, fotoğrafçılık alanında mesleki gelişime verilen önemi ve akademik birikimin sektöre etkisini vurgulamaktadır. Ayrıca, üniversite eğitim durumu (Bkz. Tablo 22), fotoğrafçılık alanında akademik eğitim alan katılımcı oranının sınırlı olduğunu, ancak önlisans ve lisans seviyesinde eğitime ilgi duyan kayda değer bir katılımcı kitlesinin var olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, fotoğrafçılık eğitimi almamış olan bireylerin katılım oranının, fotoğrafçılık eğitimi almakta olan veya bu eğitimi almış bireylere kıyasla daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, fotoğrafçılık alanında resmi bir eğitim sürecinden geçmeyen kişilerin, fotoğraf yarışmaları gibi etkinliklere daha fazla ilgi gösterdiğini veya katılım sağladığını göstermektedir. Eğitimli bireylerin daha düşük katılım oranına sahip olması, eğitim sürecinin getirdiği zaman kısıtlamaları ve eleştirel bakış açısıyla ilişkili olabilir. Diğer taraftan, eğitim almamış bireylerin yüksek katılımı ise onların fotoğraf çekimlerinde daha rahat ve özgür bir yaklaşıma sahip olmalarından kaynaklanıyor olabilir. Bu bulgu, fotoğraf yarışmaları gibi etkinliklerde fotoğrafçılık eğitiminin etkisini anlamak açısından önemli bir gözlem olarak değerlendirilebilir.

Tespit edilen meslek durumu verilerine göre ise gelir getiren bir işi olmayan 17, ücretli maaşlı çalışan 208, kendi hesabına çalışan 75 ve emekli olan 84 katılımcı tespit edilmiştir. Bu veriler, fotoğraf yarışmalarına katılanların büyük çoğunluğunun aktif bir şekilde çalıştığını ve ekonomik olarak bağımsız olduğunu göstermektedir. Emeklilerin de önemli bir bölümünü oluşturduğu katılımcı kitlesi, bu tür sanatsal etkinliklere ilginin özellikle gelir düzeyi ve boş zamanları fazla olan gruplar arasında yaygın olduğunu düşündürmektedir. Bu veriler, çalışmayan veya düşük gelir düzeyine sahip bireylerin fotoğraf yarışmalarına katılımının neden düşük olduğu üzerinde durulması gerektiğini gösterebilir. Ayrıca, emekliler ve serbest çalışanların fotoğraf sanatına olan ilgisini destekleyecek politikalar veya programlar geliştirilebilir. Ankete katılanların büyük bir kısmının düzenli bir gelire sahip olması, fotoğraf sanatı ve yarışmalarının belirli bir ekonomik altyapı gerektirdiğini ya da bu tür etkinliklere katılımın bir lüks olarak görülebileceğini düşündürebilir. Bu dağılım, fotoğraf sanatına olan ilginin sosyo-ekonomik faktörlerle olan ilişkisini araştırmak için de bir başlangıç noktası olabilir.

Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğrafçılıkla ilgilenme sürelerine bakıldığında, 6 katılımcının 1 yıl ve daha az, 37 katılımcının 2-5 yıl, 194 katılımcının 6-15 yıl, 133 katılımcının 16-50 yıl ve 14 katılımcının 50 yıl ve üzeri süredir fotoğrafçılıkla ilgilendiği tespit edilmiştir. Bu dağılım, katılımcıların çoğunluğunun uzun süreli fotoğrafçılık deneyimine sahip olduğunu, dolayısıyla fotoğrafçılıkla hobi veya profesyonel düzeyde ciddi ilgileri bulunduğunu göstermektedir.

Araştırmamızın bulgularına göre, en fazla harcama yaptığı alanın (Bkz. Tablo 23), %38,02 oranla fotoğraf gezileri olduğu görülmektedir. Bu durum, fotoğrafçılık faaliyetinin teknik donanımın ötesinde deneyimsel bir boyut kazandığını ve katılımcıların fotoğraf gezileri aracılığıyla kendilerini geliştirme, yeni mekanlar keşfetme ve farklı kompozisyonlar yakalama arzusunda olduklarını düşündürebilir. Diğer önemli harcama kalemi %33,07 oranla objektiflerdir. Objektifler, fotoğraf kalitesini ve yaratıcı seçenekleri doğrudan etkileyen en önemli donanımlardan biri olması nedeniyle katılımcıların bu alana odaklanması, teknik donanım açısından güçlü fotoğraflar elde etme çabasını yansıtabilir. Fotoğraf makinesi gövdesine yapılan harcamanın %12,50 gibi daha düşük bir oranda kalması, birçok katılımcının mevcut gövdelerini kullanmaya devam ettiğini ya da gövdeye tek seferlik yatırım yaptıktan sonra daha çok objektif ve deneyim odaklı harcamalara yöneldiğini gösteriyor olabilir. Diğer yandan, sergi/etkinlik katılımlarına (%3,39), fotoğraf kitaplarına (%5,21) ve fotoğraf albümlerine (%0,78) yapılan harcamaların düşük kalması, katılımcıların daha çok donanım ve gezi gibi doğrudan fotoğraf çekme eylemini destekleyen alanlara öncelik verdiğini göstermektedir. Bu eğilim, fotoğrafçılıkla daha fazla pratik ve doğrudan deneyim yoluyla ilgilendiklerini, teknik ve yaratıcı becerilere yatırım yaptıklarını düşündürebilir. Ayrıca, yaş, eğitim, meslek ve cinsiyetlere göre katılımcıların en fazla harcama yaptıkları alanların dağılımları arasında da istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$).

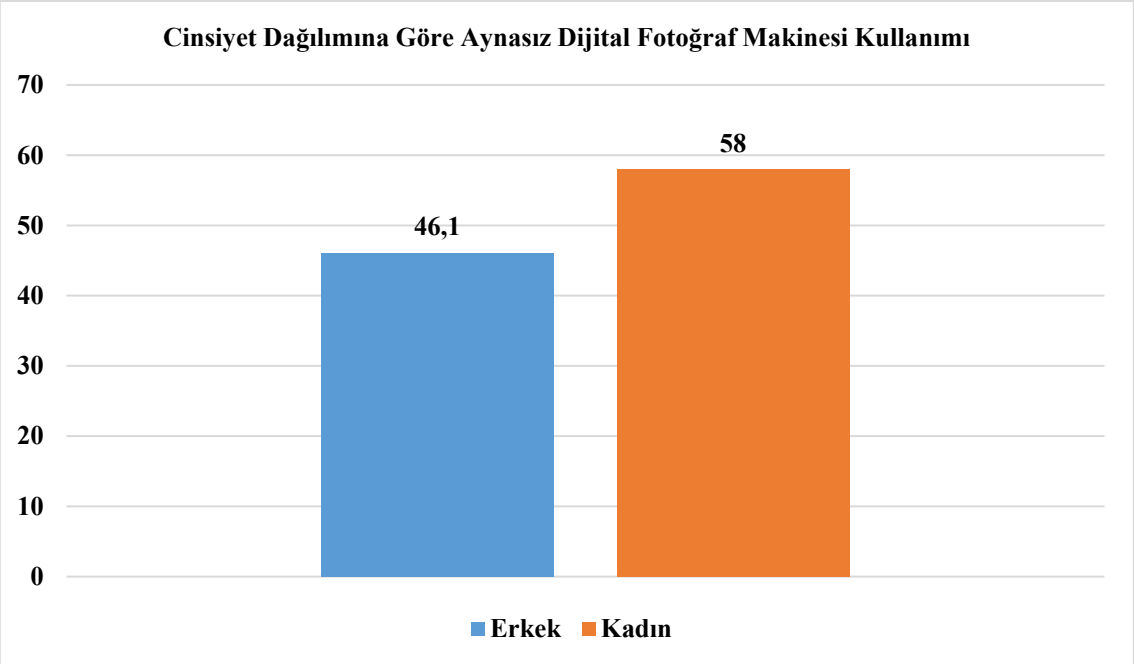
Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğrafçılıkla ilgili ilk hedefleri hakkındaki verilerde (Bkz. Tablo 24), en yüksek oran olan %21,88 ile "kişisel sergi açma" isteği, katılımcıların fotoğrafçılıkla ilgili gelecek hedeflerinde deneyim ve prestije odaklandıklarını ve fotoğraflarını daha geniş kitlelerle paylaşma ve sanatsal bir kimlik oluşturma amacını vurgulamaktadır. Buna ek olarak, %16,93 oranla "ulusal/uluslararası bir unvana sahip olma" ve "yurtdışında fotoğraf gezisine katılma" hedefleri, katılımcıların prestij kazanma ve farklı kültürlerde fotoğraf çekim deneyimleri edinme arzusunu işaret etmektedir. "Fotoğraf albümü yayımlama" %16,67 oranı ise oldukça popüler bir hedef olarak göze çarpmaktadır. Bu durum, katılımcıların eserlerini daha kalıcı ve paylaşılabilir bir formatta sunma eğiliminde olduklarını göstermektedir. Ekipman odaklı hedeflerde ise fotoğraf "makinesi gövdesini değiştirmek" %8,85 ve "objektifleri yenileme (değiştirme)" %5,98 oranlarında olup, bu oranlar katılımcıların

teknik geliştirmelere olan ilgisinin diğer hedeflere kıyasla daha düşük olduğunu göstermektedir. Ayrıca, "yurtiçinde fotoğraf gezisine katılma" hedefinin %2,60 gibi düşük bir oranda kalmış olması, katılımcıların gezi odaklı hedeflerinde uluslararası boyuta daha fazla odaklandığını işaret ederken, "diğer" olarak belirtilen hedefler ise %10,16 oranında olup, bu kategori katılımcıların kişisel ilgi ve tercihlerine göre farklılaşan çeşitli hedefleri olduğunu içermektedir. Bu dağılım, katılımcıların fotoğrafçılığı sadece teknik bir uğraş olarak değil, kendilerini ifade etme, prestij kazanma ve kültürel birikim sağlama amacı olarak gördüklerini ortaya koymaktadır. Ayrıca, yaş, eğitim, meslek ve cinsiyetlere göre katılımcıların fotoğrafçılıkla ilgili ilk hedeflerinin dağılımları arasında da anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$).

Araştırmamızın bulgularına göre, hangi tip fotoğraf makinesi sahibi olduğu verileri incelendiğinde (Bkz. Tablo 25), büyük bir çoğunluğunun (%64,58) DSLR fotoğraf makineleri kullandığını göstermektedir. DSLR fotoğraf makinelerinin, geniş kullanım alanı ve teknik esnekliğinin hala geniş bir kullanıcı kitlesi tarafından tercih edildiğini ve fotoğrafçılık camiasında popülerliğini koruduğunu ortaya koymaktadır. Aynasız dijital makineler ise %49,22 oranıyla ikinci sırada yer alırken, bu yeni nesil kameraların da hızlı bir şekilde yaygınlaştığını ve kullanıcılar arasında cazip bir seçenek olduğunu düşündürebilir. Aynasız makineler, özellikle hafiflik ve taşınabilirlik avantajları sunduğundan, DSLR'ye alternatif olarak kullanıcılar tarafından tercih edilmektedir.

Drone kullanımının %22,14 ile yüksek sayılabilecek bir oranda olması, hava fotoğrafçılığı ve yeni perspektiflerin giderek daha popüler hale geldiğine işaret edebilir. Bu durum, katılımcıların yalnızca geleneksel fotoğraf makineleriyle sınırlı kalmadığını, yenilikçi teknolojilerle farklı açılardan görüntü kaydetmeye ilgi duyduğunu gösterebilir. SLR kullanımının %11,20 gibi daha düşük bir oranda olması, dijital fotoğrafçılığın SLR gibi geleneksel filmli makinelere olan ilgiyi azalttığını gösterebilir. Kompakt dijital makinelerin %7,03 oranında tercih edilmesi, daha taşınabilir cihazların bazı kullanıcılar tarafından hala kullanılmakta olduğunu ancak bu cihazların profesyonel veya ileri amatör kullanıcılar arasında popülaritesinin düşük olduğunu işaret edebilir.

Orta format ve panoramik dijital makinelerin kullanım oranlarının (%2,08 ve %0,52) oldukça düşük olması, bu cihazların yüksek maliyetleri ve spesifik kullanım alanları nedeniyle geniş bir kullanıcı kitlesi tarafından tercih edilmediğini düşündürebilir. Bu dağılım, katılımcıların çoğunluğunun DSLR ve aynasız sistemleri tercih ettiğini, ancak yenilikçi ve spesifik çekim imkânları sunan teknolojilere de ilgi gösterdiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, yaş, eğitim, meslek ve cinsiyetlere göre katılımcıların sahip oldukları fotoğraf makinesi tiplerinden SLR, DSLR, kompakt dijital, orta format dijital, panoramik dijital, drone ve diğer makine tiplerinin dağılımları, istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Ancak, kadınların aynasız dijital fotoğraf makinesi sahibi olma oranı ile erkeklerin aynasız dijital fotoğraf makinesi sahibi olma oranı arasındaki %11,9'luk fark, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bulunmuştur ($p=0,041$; $p<0,05$). Bu bulgu, aynasız dijital fotoğraf makinelerinin kadın katılımcılar arasında daha yaygın olduğunu (Şekil 21) göstermektedir.

Şekil 21: Cinsiyet Dağılımına Göre Aynasız Dijital Fotoğraf Makinesi Kullanımı

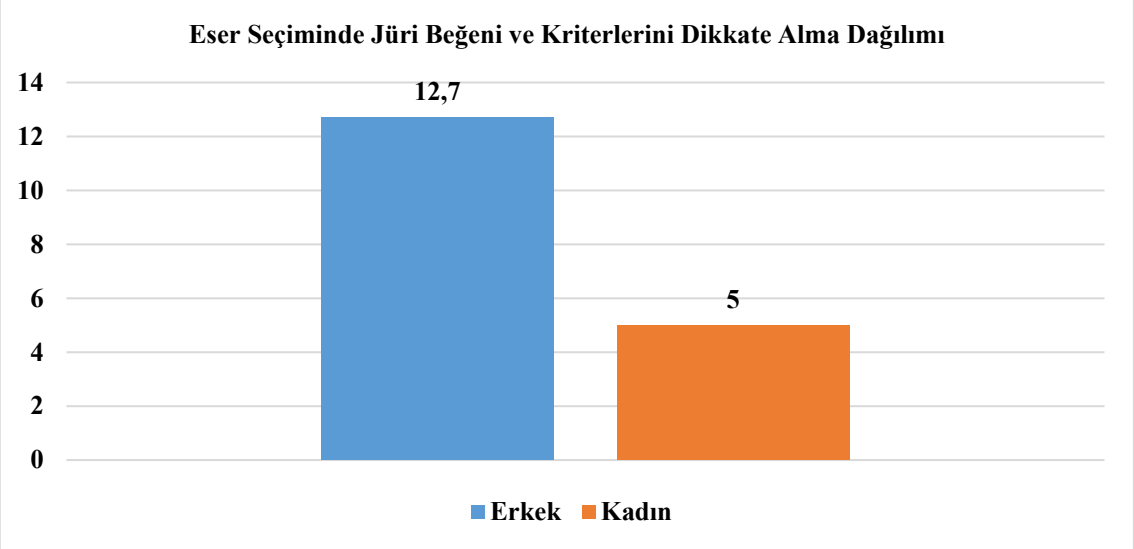
Araştırmamızın bulgularına göre, ulusal fotoğraf yarışmalarına katılım amacı bilgisi verileri incelendiğinde (Bkz. Tablo 27), ilk sırada yer alan "tanınırlık" (%29,95), ikinci sırada "sergide yer alma" (%27,86) ve para ödülü (%25,0) gibi unsurlara öncelik verdiğini göstermektedir. Tanınırlığın en yüksek oranda tercih edilmesi, katılımcıların

fotoğrafçılık alanında tanınma ve prestij kazanma isteklerini öne çıkardığını düşündürmektedir. Bu durum, fotoğrafçılıkla ilgilenen bireylerin kendilerini geliştirme ve eserlerini daha geniş kitlelere ulaştırma yönündeki arzusunu yansıtabilir. Sergide yer alma oranının (%27,86) yüksek olması ise katılımcıların fotoğraflarını fiziksel bir ortamda sergilemek, çalışmalarını daha görünür kılmak ve izleyiciyle doğrudan etkileşime girmek istediklerini gösterebilir. Bu eğilim, sanatsal bir kimlik geliştirme ve topluluk içinde kabul görme isteğiyle de ilişkilendirilebilir.

Para ödülünün %25 oranında tercih edilmesi, maddi teşvikin de önemli bir motivasyon kaynağı olduğunu gösterse de tanınırlık ve sergi fırsatlarının daha fazla öncelik kazandığı görülmektedir. Bu, katılımcıların maddi kazançtan ziyade sanatsal ve toplumsal kabul görme eğiliminde olduklarını gösterebilir. Madalya gibi fiziksel ödüllerin %7,81 gibi düşük bir orana sahip olması, katılımcıların somut ödüllerden ziyade görünürlük ve tanınma gibi manevi ödüllere daha çok değer verdiklerini gösterebilir. "Diğer" yanıtının %9,38 oranında olması ise bazı katılımcıların bu seçeneklerin dışında farklı motivasyonlara sahip olabileceğine işaret ederken, genel olarak bu dağılım, katılımcıların fotoğrafçılıkta maddi kazançtan çok tanınırlık ve sanatsal görünürlüğe değer verdiklerini göstermektedir. Bu bulgular, katılımcıların uzun vadede sanatsal kariyerlerini geliştirme amacı taşıdığını düşündürebilir. Ayrıca, yaş, eğitim, meslek ve cinsiyetlere göre katılımcıların ulusal fotoğraf yarışmalarına katılma amaçlarının dağılımları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$).

Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf yarışması için eserlerini seçerken nelere dikkat ediyor bilgisi verileri incelendiğinde (Bkz. Tablo 28), ilk sırada "kompozisyon" (%76,56), ikinci sırada "konu" (%75,26) olduğunu göstermektedir. Bu durum, katılımcıların yarışmaya uygun bir hikâye ve dengeli bir görsel yapı oluşturmaya öncelik verdiklerini göstermektedir. Bu iki kriterin yüksek oranları, başarılı bir yarışma fotoğrafının güçlü bir konuyu etkili bir kompozisyonla yansıtmasının katılımcılar için önemini vurgulamaktadır. Konunun yüksek oranda tercih edilmesi ise katılımcıların fotoğraflarında aktarmak istedikleri hikâyeye, mesajlara veya temalara önem verdiğini göstermektedir. Bu da fotoğrafçılığın yalnızca teknik değil, içerik ve anlam açısından da katılımcılar için bir ifade biçimi olduğunu yansıtabilir. Estetik kriterinin %53,91 ile orta

düzeyde bir öneme sahip olması, katılımcıların eserlerinde görsel çekicilik ve sanatsal bir kalite arayışında olduklarını da göstermektedir. "Renk" ve "jüri" seçiminin daha düşük oranlarda (%14,06 ve %10,68) önemsenmesi, katılımcıların genel olarak jüri kararlarından bağımsız bir sanat anlayışına sahip olduklarını veya renk kullanımının diğer faktörler kadar belirleyici olmadığını düşündürmektedir. "Diğer" seçeneğinin %0,78 gibi düşük bir oranda kalması, tercih edilen bu kriterlerin çoğu katılımcı için temel kriterler olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, katılımcıların fotoğraflarında içerik, yapı ve anlatıma yoğunlaşarak, kendilerini ifade etme ve sanatsal mesaj verme amacında olduklarını gösterebilir. Ayrıca, yaş, eğitim, meslek ve cinsiyetlere göre katılımcıların fotoğraf yarışması için eserlerin estetik, kompozisyon, konu, renk ve diğer seçeneklere göre seçme oranları, istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Ancak, erkek katılımcıların, bir fotoğraf yarışmasına katılım sağlamak için eser seçimi kriterleri arasında değerlendirmeyi yapacak jürinin beğeni ve kriterlerine göre eser seçim oranı, kadın katılımcılara kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($p=0,033$; $p<0,05$). Bu durum, erkek katılımcıların yarışmaya katılım için eserlerini seçerken, jüri olan kişilerin beğeni ve kriterlerini daha fazla dikkate aldığını (Şekil 22) göstermektedir.

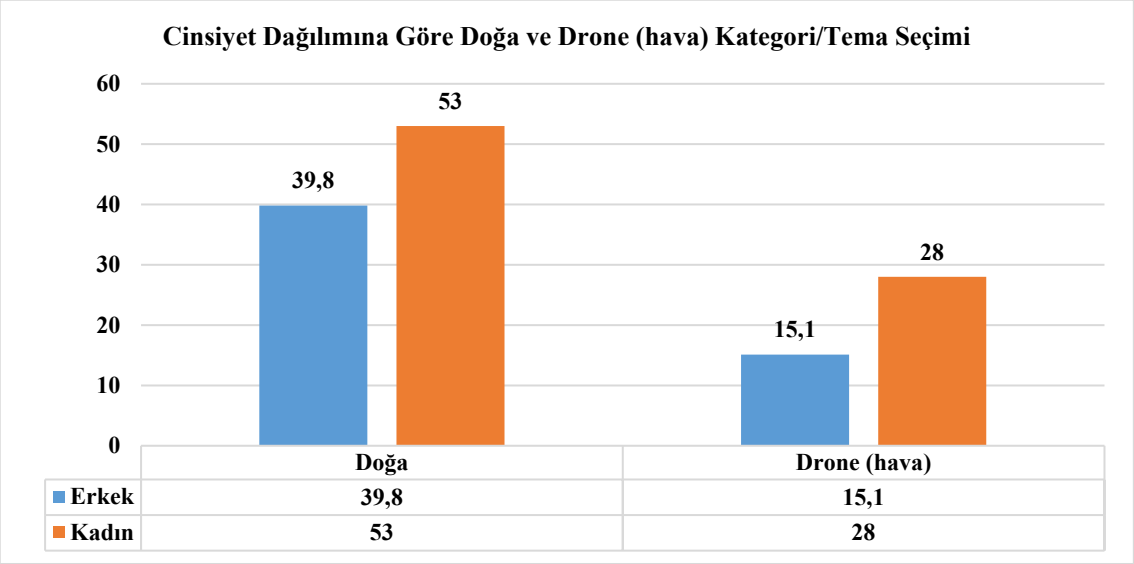

Şekil 22: Eser Seçiminde Jüri Beğeni ve Kriterlerini Dikkate Alma Dağılımı

Araştırmamızın bulgularına göre, "*Yarışmalara katıldığınızda hangi kategori veya temaları tercih ediyorsunuz?*" sorusuna verilen cevap bilgisi verileri incelendiğinde

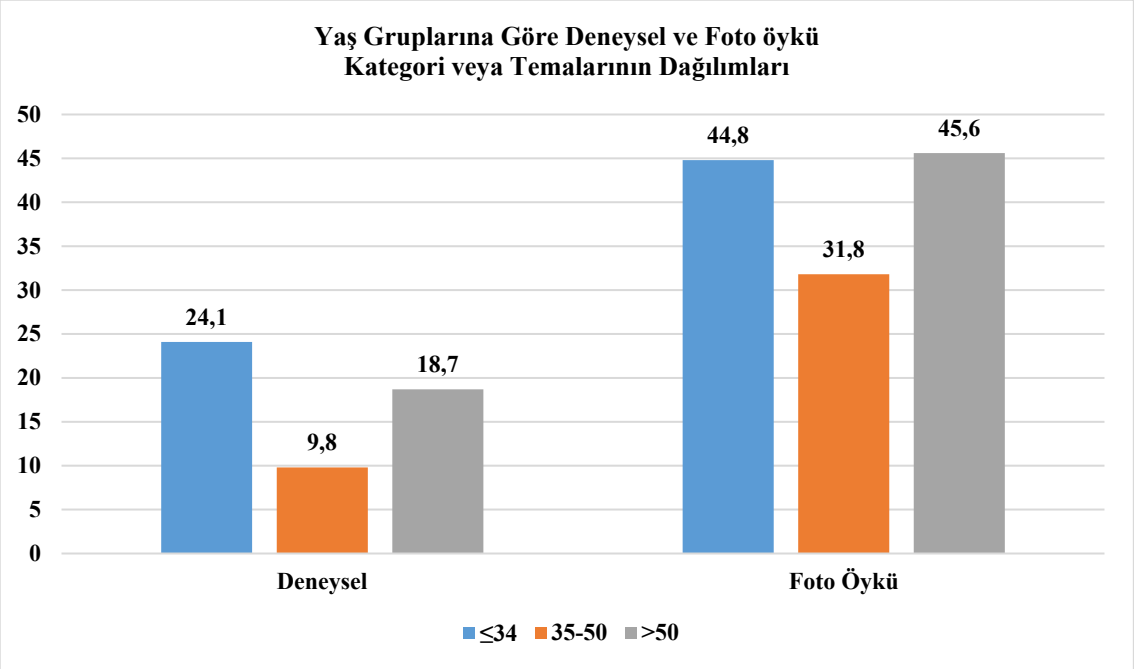
(Bkz. Tablo 26), en çok tercih ettiği kategori veya temanın %81,51 oranla "serbest" olduğu görülmektedir. Bu yüksek oran, fotoğrafçılar arasında yaratıcılık ve özgür ifade alanının öne çıktığını ve belirli bir kategoriyle sınırlanmak yerine esneklik içinde çalışmayı tercih ettiklerini düşündürmektedir. "Sokak fotoğrafçılığı" %58,07 oranla ikinci sırada yer alması, günlük yaşamın ve anlık sahnelerin belgelendiği bu türün katılımcılar arasında popüler olduğunu göstermektedir. Bu eğilim, fotoğrafçıların toplumsal gözlem yaparak spontane ve doğal anları kaydetmeye yönelik oldukları düşünülebilir. "Belgesel" (%50,52), doğa (%43,23), ve portre (%42,97) türlerinin de tercih edilen türler arasında öne çıkması, katılımcıların farklı anlatı, doğa gözlemi ve insan hikayelerine de ilgi gösterdiğini ortaya koymaktadır. Belgesel fotoğrafçılığın da yüksek oranda tercih edilmesi, gerçek olayların ve durumların belgelenmesinin birçok katılımcı için önemli bir ifade alanı olduğunu göstermektedir.

Drone (hava) ve mimari fotoğrafçılığın sırasıyla %18,49 ve %25,78 oranla tercih edilmesi, katılımcıların yeni bakış açıları ve mekânsal unsurlarla da ilgilendiklerini göstermektedir. Bu kategoriler, farklı perspektiflerden fotoğraf çekme olanakları sunduğu için yaratıcı ifadeyi destekleyen önemli araçlar olarak görülebilir. Daha az tercih edilen deneysel (%15,10), sualtı (%4,17), kuş (%5,21) ve peyzaj (%4,95) türleri, spesifik ve ekipman açısından daha fazla gereksinim duyan kategoriler olduğu için sınırlı bir kullanıcı kitlesi tarafından tercih edilmekte olabilir. Bu dağılım, katılımcıların ağırlıklı olarak insan yaşamı, çevre ve belgeleme odaklı türlere yoğunlaştığını, ancak özgürce yaratıcılıklarını ifade edebilecekleri esnek alanları da önemsediklerini ortaya koymaktadır. Ayrıca, yaş, eğitim, meslek ve cinsiyetlere göre katılımcıların yarışmalarda tercih ettikleri serbest, belgesel, deneysel, peyzaj, kuş, makro, mimari, portre, sokak fotoğrafçılığı, sualtı, foto öykü ve diğer kategori veya temaların dağılımlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Ancak, kadın katılımcıların doğa ve drone (hava) kategorileri veya temalarını tercih etme oranı erkek katılımcılara kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($p=0,022$; $p=0,004$; $p<0,05$). Bu bulgu, kadınların yarışmalarda doğa ve drone fotoğrafçılığı temalarına daha fazla ilgi gösterdiğini (Şekil 23) ortaya koymaktadır.

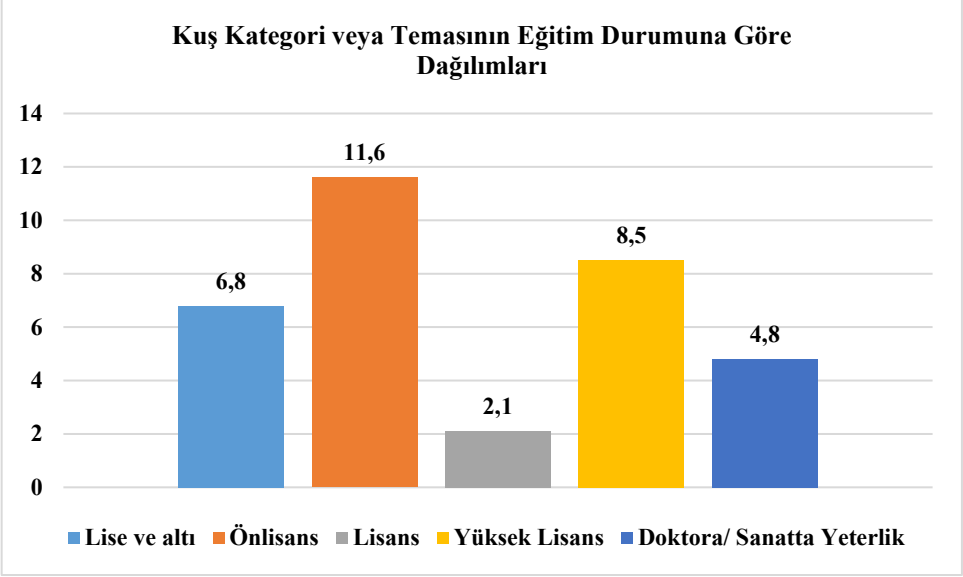
Şekil 23: Cinsiyet Dağılımına Göre Doğa ve Drone (hava) Kategori/Tema Seçimi

Yaş gruplarına göre yarışmalarda tercih ettikleri deneysel ve foto öykü kategori veya temalarının da dağılımları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p=0,024$; $p=0,024$; $p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre, yaşı 35-50 arasında olan katılımcıların yarışmalarda deneysel kategoriyi veya temayı tercih etme oranı, 34 yaş ve altındaki ve 50 yaş ve üzerindeki katılımcılara göre anlamlı düzeyde düşük saptanmıştır ($p=0,028$; $p=0,017$; $p<0,05$). Benzer şekilde, 35-50 yaş grubundaki katılımcıların foto öykü tercih etme oranı da 50 yaş üstü katılımcılara kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde düşük bulunmuştur ($p=0,008$; $p<0,01$). Bu bulgular, katılımcıların yaş gruplarına göre belirli fotoğraf türlerine gösterdikleri ilgide farklılıklar olduğunu (Şekil 24) ortaya koymaktadır.

Şekil 24: Yaş Gruplarına Göre Deneysel ve Foto Öykü Kategori veya Temalarının Dağılımları

Eğitim durumuna göre katılımcıların yarışmalarda tercih ettikleri kuş kategori veya temasının dağılımları arasında da istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır (p=0,027; p<0,05). Eğitim durumu lisans olan katılımcıların yarışmalarda kuş kategorisini veya temasını tercih etme oranı, eğitim durumu ön lisans ve yüksek lisans olanlara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde düşük saptanmıştır (Şekil 25) (p=0,003; p=0,017; p<0,05).

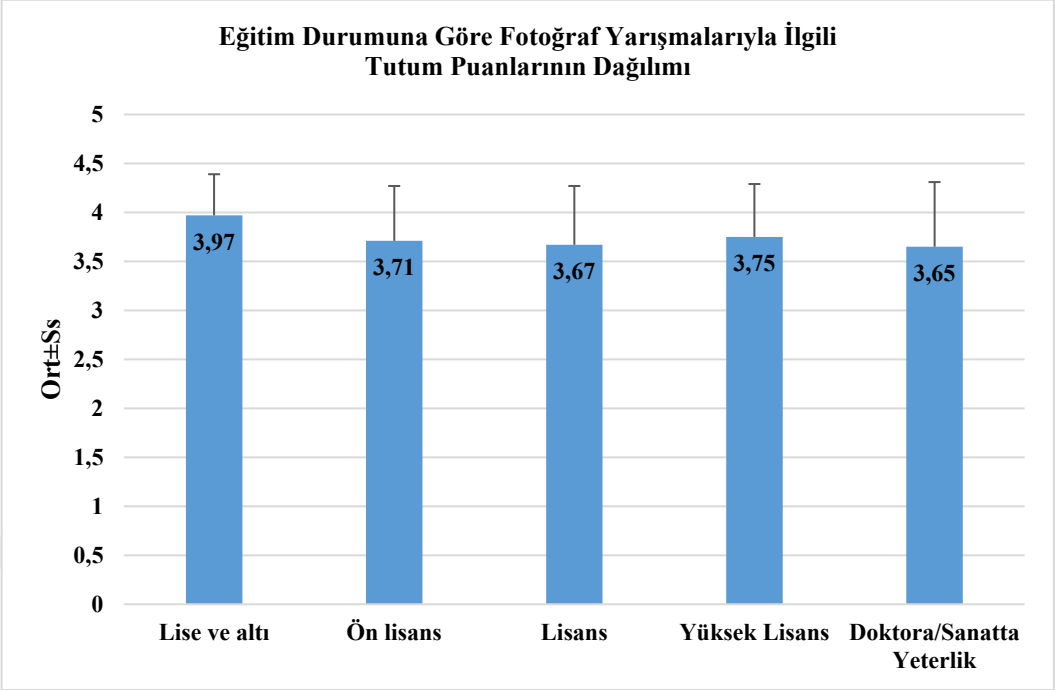
Şekil 25: Kuş Kategori veya Temasının Eğitim Durumuna Göre Dağılımları

5.8.6 Tanımlayıcı Özelliklere Göre Fotoğraf Yarışmalarıyla İlgili Tutum Puanının Değerlendirilmesi

Araştırmamızın bulgularına göre, cinsiyet ve yaşlara göre katılımcıların Fotoğraf Yarışmalarıyla İlgili Tutum sorularından aldıkları puanlar, istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Eğitim durumuna göre katılımcıların Fotoğraf Yarışmalarıyla İlgili Tutum sorularından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0,014$; $p<0,05$). Farklılığı belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırma sonuçlarına göre; eğitim durumu lise ve altı olan katılımcıların aldıkları puanlar, eğitim durumu lisans olanlara göre anlamlı düzeyde yüksek saptanmıştır ($p=0,007$; $p<0,01$). Bu bulgu, eğitim durumu lise ve altı olan katılımcıların, lisans mezunlarına kıyasla fotoğraf yarışmalarına yönelik daha olumlu bir tutum sergilediklerini göstermektedir. Lise ve altı eğitim seviyesindeki katılımcıların daha yüksek puan alması, bu gruptaki bireylerin fotoğraf yarışmalarına katılımı bir fırsat olarak gördüğünü veya yarışmaların sanatlarını tanıtma ve kendilerini ifade etme açısından daha önemli olduğunu düşündürebilir.

Ayrıca, lisans mezunlarının daha düşük puan alması, bu grubun fotoğraf yarışmalarına karşı daha eleştirel veya seçici bir tutuma sahip olabileceğini düşündürmektedir. Bu durum, daha yüksek eğitim seviyesindeki bireylerin yarışmaların kalite, jüri değerlendirmeleri veya ödül sistemine yönelik beklentilerinin daha yüksek olmasından kaynaklanıyor olabilir. Bu sonuçlar, eğitim seviyesi ile fotoğraf yarışmalarına yönelik tutum arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ve eğitim düzeyi düştükçe yarışmalara katılımın arttığını göstermektedir. Bu bulgu, yarışma organizatörlerinin, farklı eğitim seviyelerine hitap eden stratejiler geliştirmesi gerektiğini düşündürebilir.

Şekil 26: Eğitim Durumuna Göre Fotoğraf Yarışmalarıyla İlgili Tutum Puanlarının Dağılımı

Meslek durumlarına göre katılımcıların Fotoğraf Yarışmalarıyla İlgili Tutum sorularından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$).

En fazla harcama yapılan alana göre katılımcıların Fotoğraf Yarışmalarıyla İlgili Tutum sorularından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$).

Fotoğrafçılıkla ilgili ilk hedeflerine göre katılımcıların Fotoğraf Yarışmalarıyla İlgili Tutum sorularından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$).

Ulusal fotoğraf yarışmalarına katılım amacınız nedir? sorusuna, katılımcıların Fotoğraf Yarışmalarıyla İlgili Tutum sorularından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$).

5.8.7 Fotoğraf Yarışmaları ile İlgili Deneyimlerin Değerlendirilmesi

(S.14) Araştırmamızın bulgularına göre, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) Online Yarışmalar sitesine üyelik durumu incelendiğinde (Bkz. Tablo 29),

%18,23'lük bir kesimin (70 kişi) siteye üye olmadığı görülmektedir. Buna karşın, katılımcıların %81,77'si (314 kişi) siteye üye olduğunu belirtmiştir. Bu durum, federasyonun çevrim içi varlığının katılımcılar için önemli bir erişim noktası olduğuna işaret ederken, büyük bir çoğunluğunun federasyonun etkinliklerini takip ettiğini ve güncel yarışmalardan haberdar olduğunu göstermektedir.

(S.15) Katılımcıların tamamı (%100), Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) onaylı yarışmalardan en az birine katıldığını belirtmiştir. Bu sonuç, anket katılımcılarının tümünün TFSF onaylı yarışmalara ilgi gösterdiğini ve en az bir kez katılım sağladığını göstermektedir.

(S.16) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf alanında üniversite eğitimi alma isteği değerlendirildiğinde (Bkz. Tablo 29), %53,9'u bu isteğe kesin olarak katılmaktadır. Elde edilen bu bulgu, katılımcıların büyük bir kısmının fotoğrafçılık alanında üniversite eğitimi alma arzusunda olduğunu ortaya koymaktadır. Katılımcıların yarısından fazlasının bu isteğe yüksek düzeyde katılması, fotoğrafçılık alanında akademik eğitim ihtiyacının ve talebinin güçlü olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, Türkiye'de fotoğrafçılık alanında formel eğitime olan talebin, katılımcıların önemli bir kısmı tarafından benimsendiğini ve mesleki gelişim açısından değerlendirildiğini işaret etmektedir.

(S.17) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf tekniği bilgilerini değerlendirmeleri incelendiğinde (Bkz. Tablo 29), çoğunluğunun (%80,2) fotoğraf tekniği bilgisinin iyi seviyede olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Bu durum, ankete katılanların büyük bir kısmının fotoğrafçılık alanında teknik bilgi konusunda kendilerini yeterli hissettiklerini ve belirli bir yetkinliğe sahip olduklarını ortaya koyabilir.

(S.18) Araştırmamızın bulgularına göre, kuramsal fotoğraf bilgilerini değerlendirmeleri incelendiğinde (Bkz. Tablo 29), çoğunluğunun (%70,5) kuramsal fotoğraf bilgilerini iyi seviyede gördüklerini göstermektedir. Bu bulgu, fotoğrafçıların teknik bilgiye daha fazla odaklandığını ve kuramsal bilgi düzeylerini artırmak için daha fazla kaynak ve eğitime ihtiyaç duyduklarını düşündürebilir.

(S.19) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf çekimlerine giderken yalnız gitme tercihi incelendiğinde (Bkz. Tablo 29), çoğunluğun (%55,7) yalnız gitmeyi tercih

ettiği görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların önemli bir kısmının bireysel çalışma alışkanlıklarını benimsediğini ve fotoğraf çekimlerinde bağımsız keşif yapmayı tercih ettiğini göstermektedir. Katılımcıların %25'i ise (kesinlikle veya biraz katılmayanlar) fotoğrafçılık süreçlerinde bireyselliği tercih edenlerin yanı sıra ekip çalışmasını veya sosyal ortamı da seven bir katılımcı kitlesinin olduğunu göstermektedir. Özellikle bireysel çalışma tercihinin, özgünlük ve kişisel yaratıcılığı artırdığı düşünülebilir.

(S.20) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraflarını çektikten sonra bir görüntü işleme programı ile dijital düzenleme yapma tercihleri incelendiğinde (Bkz. Tablo 29), büyük bir çoğunluğun (%87,3) bu süreci uyguladığı görülmektedir. Bu oran, fotoğrafçılar arasında post-prodüksiyon işlemlerinin önemli bir araç olarak kabul edildiğini ve fotoğrafın son halini oluştururken dijital düzenlemenin yaygın bir şekilde kullanıldığını göstermektedir. Bu durum aynı zamanda katılımcıların modern fotoğraf tekniklerine olan yatkınlığını ve dijital araçlara hakimiyetlerini ortaya koyabilir. %8,6'lık bir kesim ise (kesinlikle veya biraz katılmayanlar) dijital düzenlemeyi tercih etmezken, bu durum geleneksel yaklaşımları benimseyen küçük bir grubun varlığını işaret etmektedir.

(S.21) Araştırmamızın bulgularına göre, bir fotoğraf yarışmasına katılırken katılım şartnamesini dikkatli bir şekilde okuma eğilimleri incelendiğinde (Bkz. Tablo 29), büyük bir çoğunluğun (%88,8) şartnameyi dikkatle incelediği görülmektedir. Bu bulgu, özellikle yarışmalarda belirlenen kurallara uygun fotoğraflar sunulması, fotoğrafçıların yarışma sürecine gösterdikleri ciddiyeti ve profesyonel yaklaşımlarını yansıtabilir. %7,8'lik bir kesim ise (kesinlikle veya biraz katılmayanlar) şartnameyi tam olarak incelemezken, bu durum katılımcıların küçük bir bölümünün yarışmalara katılım sürecinde kurallara yeterince dikkat etmediğini göstermektedir.

(S.22) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf yarışmalarına katılmanın kendilerini fotoğraf üretimine motive etme düzeyleri incelendiğinde (Bkz. Tablo 29), çoğunluğun (%74,2) yarışmalara katılımın motivasyon kaynağı olduğunu belirttiği görülmektedir. Bu bulgu, yarışmaların katılımcılar için yalnızca rekabet ortamı değil, aynı zamanda sanatsal üretimi teşvik eden bir etken olarak görüldüğünü ortaya koyabilir. %16,2'lik bir kesim (kesinlikle veya biraz katılmayanlar) yarışmaların motivasyon

üzerinde fazla etkili olmadığını gösterirken, bu durum yarışmaların her katılımcı için aynı derecede teşvik edici olmayabileceğini gösterebilir.

(S.23) Araştırmamızın bulgularına göre, kazanma veya kaybetme deneyimlerinin fotoğrafçılık tarzları üzerindeki etkisi incelendiğinde (Bkz. Tablo 29), %40,4'ü "Kesinlikle Katılmıyorum" ve ek olarak, %13,0'lık bir kesim ise "Biraz Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiş, bu veriler, toplamda %53,4'lük bir çoğunluğun tarzlarını yarışma sonuçlarına göre değiştirmediğini, dolayısıyla sanatsal duruşlarına sadık kaldıklarını göstermektedir. %19,8'lik bir kesim "Biraz Katılıyorum" ile %12,8'lik bir kesim "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek yarışma sonuçlarının fotoğrafçılık tarzlarını etkilediğini ifade etmiştir. Bu, katılımcıların %32,6'sının yarışmalarda derece alabilmek için tarzlarında değişiklik yapma eğiliminde olduklarını göstermektedir. Katılımcıların çoğunluğu yarışma sonuçlarına göre fotoğrafçılık tarzlarını değiştirmediklerini ifade ederken, önemli bir kesimin yarışmalarda başarı elde etmek uğruna tarzlarını belirli kriterlere uyarlama eğiliminde olduğu anlaşılmaktadır.

(S.24) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf yarışmalarının sanatçıların eserlerini daha geniş bir izleyici kitlesine ulaştırma konusunda etkisi ile ilgili verileri incelendiğinde (Bkz. Tablo 29), %51,6'sının "Kesinlikle Katılıyorum" ve %25,5'inin "Biraz Katılıyorum" yanıtlarını verdiği görülmektedir. Bu iki seçeneği işaretleyenlerin toplamı, %77,1'inin yarışmaların eserlerini daha geniş kitlelere ulaştırmada olumlu bir rol oynadığı görüşünü desteklediğini ortaya koymaktadır. Bu veriler, katılımcıların büyük çoğunluğunun fotoğraf yarışmalarının tanınırlığı artırmada önemli bir araç olduğunu düşündüğünü, ancak küçük bir grubun bu görüşe katılmadığını veya çekimser kaldığını gösterebilir.

(S.25) Araştırmamızın bulgularına göre, ulusal fotoğraf yarışmalarının sanatçıların toplumsal veya kültürel sorunlara dikkat çekmelerine yardımcı olup olmadığı konusundaki verileri incelendiğinde (Bkz. Tablo 29), %37,8'i "Kesinlikle Katılıyorum" ve %28,6'sı "Biraz Katılıyorum" yanıtlarını vermiştir. Bu iki grupta yer alan katılımcılar, toplamda %66,4'lük bir oranla yarışmaların toplumsal ve kültürel konuları gündeme getirmede önemli bir rol oynadığını düşünmektedir. Bu veriler, fotoğraf yarışmalarının yalnızca teknik ve estetik becerileri geliştirmekle kalmayıp, aynı zamanda sanatçılara

sosyal sorumluluk yükleyen, kültürel değerleri aktarmalarına olanak tanıyan ve geniş bir izleyici kitlesi ile bağ kurmalarını sağlayan bir platform sunduğunu ortaya koyabilir.

(S.26) Araştırmamızın bulgularına göre, ulusal fotoğraf yarışmalarına katılımın, katılımcılara sanatsal anlamda yeni bakış açıları kazandırma potansiyeline sahip olduğunu güçlü bir şekilde ortaya koymaktadır (Bkz. Tablo 29). Özellikle, katılımcıların %41,9'unun "Kesinlikle Katılıyorum" ve %26,8'inin "Biraz Katılıyorum" yanıtları, fotoğraf yarışmalarının sanatsal gelişime olan olumlu katkısının altını çizmektedir. Bu iki grubun %68,7'lik oranla bu görüşü paylaşması, yarışmaların fotoğrafçıların sanatsal perspektiflerini genişletmek ve yeni yaklaşımlar kazandırmak konusunda önemli bir rol oynadığını gösterebilir. Bu veriler, yarışmaların katılımcılara kendilerini geliştirebilecekleri, yeni teknikler ve bakış açıları deneyimleyebilecekleri bir platform sunduğunu işaret edebilir. Sanatçıların farklı eserler ile karşılaşarak ve birbirlerinden ilham alarak gelişim sağladıkları bu tür etkinlikler, aynı zamanda onların sanatsal ifadesine de derinlik katabilir. Büyük çoğunluğun bu bakış açısını paylaşması, ulusal fotoğraf yarışmalarının sanatsal anlamda yaratıcı düşünceyi besleyici bir etkiye sahip olduğunu düşündürebilir. Genel olarak, katılımcıların büyük bir kısmının yarışmalara katılmanın sanatsal perspektiflerini genişlettiğine inandığını, ancak bir grubun bu görüşe katılmadığı veya çekimser kaldığını göstermektedir.

(S.27) Araştırmamızın bulgularına göre, ulusal fotoğraf yarışmalarının toplumsal veya politik mesajlar iletmede güçlü bir araç olduğu görüşlerine dair verileri incelediğimizde (Bkz. Tablo 29), %35,9'u "Kesinlikle Katılıyorum" ve %22,4'ü "Biraz Katılıyorum" seçeneklerini işaretleyerek toplamda %58,3 oranında bu yarışmaların toplumsal veya politik mesajları iletmede etkili bir araç olabileceğine inandıklarını belirtmiştir. Bu sonuçlar, yarışmaların sanatın gücüyle toplumda farkındalık yaratmak ve anlamlı mesajlar iletmek için önemli bir platform sağladığını düşündüren olumlu bir gösterge olabilir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun bu görüşte olması, fotoğraf yarışmalarının toplumsal konulara dikkat çekme ve politik söylemlere katkı sunmada kayda değer bir potansiyel taşıdığını işaret etmektedir. Diğer yandan, bir grubun bu konuda kararsız ya da katılmadığını belirtmesi, fotoğraf yarışmalarının herkes için aynı düzeyde etkili bir ifade aracı olarak görülmeyebileceğini de ortaya koyabilir.

(S.28) Araştırmamızın bulgularına göre, ulusal fotoğraf yarışmalarının genç kuşaklar ve amatör fotoğrafçılar üzerinde sanata ilgi uyandırma etkisine dair verileri incelendiğinde (Bkz. Tablo 29), %42,4'ü "Kesinlikle Katılıyorum" ve %28,1'i "Biraz Katılıyorum" yanıtlarını vererek toplamda %70,5 oranında bu yarışmaların sanata ilgi çekme konusunda etkili olduğunu düşündüğünü ifade etmiştir. Bu veriler, ulusal fotoğraf yarışmalarının yeni nesilleri ve fotoğrafçılığa ilgi duyan amatörleri sanata yönlendirmede önemli bir katkı sağladığını gösterebilir. Çoğunluğun bu görüşü paylaşması, yarışmaların yalnızca birer yarışma olmaktan öte, sanata dair farkındalığı ve sevgiyi yaygınlaştıran bir platform sunduğunu ve yarışmaların sanatsal ilgi uyandırma misyonunda olumlu bir izlenim bıraktığını güçlü şekilde düşündürebilir. Bazı katılımcıların ise yarışmaların genç kuşaklar ve amatör fotoğrafçılar üzerinde sanata ilgi uyandırma etkisinin yetersiz veya kararsız olduğunu göstermektedir.

(S.29) Araştırmamızın bulgularına göre, kurum ve kuruluşların düzenlediği yarışmalarda verilen ödüller veya teşviklerin amatör ve profesyonel sanatçıları daha fazla katılıma teşvik etme etkisine yönelik verileri incelendiğinde (Bkz. Tablo 30), %47,4'ü "Kesinlikle Katılıyorum" ve %27,1'i "Biraz Katılıyorum" yanıtlarını vererek toplamda %74,5 oranında bu ödüllerin katılımı artırmada teşvik edici olduğunu düşündüğünü ifade etmiştir. Bu veriler, ödüllerin hem amatör hem de profesyonel fotoğrafçılar için teşvik edici bir unsur olduğunu, katılımı artırarak daha geniş bir katılımcı kitlesine ulaşma imkânı sunduğunu gösterebilir. Ödüllerin, katılımcılar için bir motivasyon kaynağı olarak algılanması, yarışmaların sanata ve sanatçılara olan desteğini güçlendiren bir faktör olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte, daha küçük bir grubun bu etkiyi yeterli bulmadığı veya kararsız olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, bazı katılımcıların ödüllerin katılım üzerindeki etkisinin sınırlı gördüğünü düşündürmekle birlikte, genel tablo, ödüllerin ve teşviklerin yarışma katılımı için olumlu bir motivasyon yarattığını net bir şekilde desteklemektedir.

(S.30) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf yarışmalarından aldıkları ödüllerin veya sergilemelerin fotoğrafçılık kariyerlerine etkisi hakkındaki verileri incelendiğinde (Bkz. Tablo 30), %42,4'ü "Kesinlikle Katılıyorum" ve %23,4'ü "Biraz Katılıyorum" yanıtlarını vererek, toplamda %65,8 oranında ödüllerin ve sergilemelerin kariyerleri üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu düşündüklerini belirtmiştir. Bu veriler,

fotoğraf yarışmalarında elde edilen ödüllerin ve sergilemelerin, fotoğrafçılar için yalnızca bir tanınma aracı olarak kalmayıp, aynı zamanda profesyonel anlamda kariyerlerine değer kattığını düşündürebilir. Fotoğrafçılar için bu tür kazanımlar, tanınırlığı artırmak, sektördeki yerlerini güçlendirmek ve daha fazla fırsat elde etmek açısından önemli birer referans niteliği olarak görülebilir. Çoğunluğun ödül ve sergilemelerin kariyerleri üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu düşündüğünü, ancak bir grubun bu etkiyi sınırlı bulduğunu veya kararsız olduğunu göstermektedir.

(S.31) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf yarışmalarının rekabeti teşvik ederek yaratıcılığı artırma etkisine ilişkin verileri incelendiğinde (Bkz. Tablo 30), %33,1'i "Kesinlikle Katılıyorum" ve %25,5'i "Biraz Katılıyorum" yanıtlarını vererek toplamda %58,6 oranında yarışmaların rekabet ortamı oluşturarak yaratıcılığı teşvik ettiğini düşündüğünü ifade etmiştir. Bu veriler, yarışmaların katılımcılar arasında yaratıcılığı geliştirmek için önemli bir motivasyon sağladığını gösterebilir. Rekabet ortamının getirdiği dinamikler, fotoğrafçıların daha özgün, dikkat çekici ve temaya uygun eserler üretmeleri için itici bir güç oluşturabilir. Ancak, veriler aynı zamanda bazı katılımcıların bu etkiyi yeterli bulmadığını veya kararsız kaldığını da göstermektedir. Bu durum, yarışmalardaki rekabetin yaratıcılığı artırma konusunda her katılımcı için aynı derecede güçlü bir etki yaratmadığını düşündürebilir. Genel anlamda, yarışmaların yaratıcılığı destekleyen bir mekanizma sunduğuna dair olumlu bir kanaatin hâkim olduğu söylenebilir.

(S.32) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf yarışmalarına katılmanın fotoğrafçılığı daha bilinçli bir şekilde yapmalarına katkı sağladığına dair verileri incelendiğinde (Bkz. Tablo 30), %29,7'si "Kesinlikle Katılıyorum" ve %28,1'i "Biraz Katılıyorum" yanıtlarını vererek toplamda %57,8 oranında yarışmalara katılımın bilinçli fotoğrafçılığa katkı sağladığını düşündüğünü ifade etmiştir. Bu veriler, fotoğraf yarışmalarının katılımcılar üzerinde sanatsal ve teknik bilgi birikimini güçlendirme, konuları daha bilinçli bir perspektiften ele alma ve fotoğrafçılık pratiğini derinleştirme açısından faydalı olduğunu göstermektedir. Çoğunluğun bu katkıyı hissetmesi, yarışmaların fotoğrafçılara hedef odaklı düşünme, estetik ve mesaj kaygısıyla eser üretme konusunda önemli bir öğrenme fırsatı sunduğunu düşündürebilir. Bununla birlikte, bazı katılımcıların bu etkiyi sınırlı veya etkisiz bulması, yarışmaların bilinçli fotoğrafçılık

üzerindeki etkisinin kişisel yaklaşımlar ve deneyimlerle farklılık gösterebileceğine işaret edebilir. Genele bakıldığında, yarışmaların bilinçli bir fotoğrafçılık anlayışına katkı sunduğu yönünde olumlu bir algının hâkim olduğu söylenebilir.

(S.33) Araştırmamızın bulgularına göre, ulusal fotoğraf yarışmalarındaki jürilerin fotoğraf eğitimi almış ve uzman kişiler dışında olmasının yeterli olup olmadığına ilişkin verileri incelendiğinde (Bkz. Tablo 30), %42,7'si "Kesinlikle Katılmıyorum" ve %20,3'ü "Biraz Katılmıyorum" yanıtlarını vererek toplamda %63,0 oranında, jürilerin mutlaka uzman kişilerden oluşması gerektiğini düşünmektedir. Bu güçlü oran, yarışma katılımcılarının, jürinin niteliklerine dair beklentilerinde uzmanlık ve eğitim düzeyine özel bir önem verdiklerini ortaya koymaktadır. Diğer yandan, %16,1 oranında "Ne Katılıyorum, Ne Katılmıyorum" yanıtı verilmesi, bazı katılımcılar arasında bu konuda bir belirsizlik olduğunu işaret ederken, %20,8 oranında "Biraz Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum" yanıtları, jürinin uzmanlık dışı kişilerden oluşmasını kabul eden daha küçük bir grubu göstermektedir. Genel tabloya bakıldığında, jüri seçiminin katılımcı algısında belirgin bir ayrışmaya yol açtığını ortaya koymaktadır. Katılımcıların önemli bir kısmı jüri üyelerinin yeterli bilgiye sahip olmadığını düşünmekte, bu da yarışmalara olan güven ve motivasyonu etkileyebilecek bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, jüri seçim süreçlerinin daha şeffaf hale getirilmesi ve nitelikli kişilerin seçilmesi, yarışmalara olan güveni artırarak katılımı teşvik edebilir. Bu bulgu, ulusal fotoğraf yarışmalarının katılımcılar açısından daha güvenilir ve profesyonel bir çerçeveye oturtulması gerektiğine işaret etmektedir.

(S.34) Araştırmamızın bulgularına göre, ulusal fotoğraf yarışmalarında görev alan jürilerin fotoğraf konusunda yeterli bilgiye sahip olup olmadığına dair bulgular (Bkz. Tablo 30), jüri yeterliliğine yönelik ciddi bir güvensizlik olduğunu ortaya koymaktadır. Katılımcıların %16,4'ü "Kesinlikle Katılmıyorum" ve %26,0'sı "Biraz Katılmıyorum" yanıtlarıyla toplamda %42,4 oranında, jürilerin yeterlilik düzeyine dair olumsuz bir görüş bildirmiştir. Bu yüksek oran, jüri üyelerinin bilgi birikimi ve deneyimlerine yönelik katılımcılar arasında belirgin bir kaygının var olduğunu göstermektedir. Öte yandan, %27,6 oranında katılımcının "Biraz Katılıyorum" ve %19,8'inin "Ne Katılıyorum, Ne Katılmıyorum" yanıtları, jüri yeterliliği konusunda tereddütlü bir yaklaşımı ortaya koyarken, yalnızca %10,2 oranında bir kesim jüri yeterliliğini olumlu değerlendirmiştir.

Bu düşük olumlu görüş oranı, jüri niteliklerine yönelik genel güven seviyesinin düşük olduğunu işaret edebilir. Bu veriler, yarışmalarda jüri üyelerinin bilgi düzeyine dair algının, katılımcıların yarışmalara olan güveni üzerinde etkili olduğunu düşündürmektedir. Jüri üyelerinin yeterliliklerinin sorgulanması, yarışmaların objektifliğine gölge düşürebilecek bir unsur olarak öne çıkmakta ve katılımcıların yarışmaların adil bir değerlendirme sürecine sahip olup olmadığına dair endişelerini artırmaktadır.

(S.35) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf yarışmalarında jüri üyelerinin şartnameye uygun değerlendirme yapıp yapmadığına dair bulgular (Bkz. Tablo 30), katılımcıların bu konuda ciddi bir güvensizlik taşıdığını ortaya koymaktadır. Katılımcıların %19,8'i "Kesinlikle Katılmıyorum" ve %23,2'si "Biraz Katılmıyorum" yanıtlarını vererek toplamda %43,0 oranında, jüri üyelerinin şartnameyi dikkate almadan değerlendirme yaptıkları yönünde olumsuz bir görüş bildirmiştir. Bu yüksek oran, jüri üyelerinin yarışma şartnamesini değerlendirmelerde yeterince göz önünde bulundurmadığına dair güçlü bir algıyı gösterebilir. Diğer yandan, %25,0 oranında katılımcının "Biraz Katılıyorum" ve %19,8'inin "Ne Katılıyorum, Ne Katılmıyorum" yanıtları, jüri değerlendirmelerinde şartnameye uyum konusunda kararsız veya belirsiz bir tutum sergilediklerini ortaya koymaktadır. Sadece %12,2 oranında katılımcı, jüri üyelerinin değerlendirmelerini şartnameye uygun şekilde yaptığına dair olumlu bir görüş belirtmiştir. Bu veriler, katılımcıların büyük çoğunluğunun jüri değerlendirmelerinin yeterince objektif olmadığını ve şartnamede belirtilen kriterlerin göz ardı edilme olasılığının yüksek olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Jürilerin şartnamelere uygun hareket etmesi, yarışmaların adil ve şeffaf bir değerlendirme sürecine sahip olmasını sağlamak için önemli bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Dolayısıyla, jüri üyelerinin değerlendirmelerde şartnamelere bağlı kalması gerektiğine dair beklentinin, katılımcılar arasında güçlü bir şekilde hissedildiği söylenebilir.

(S.36) Araştırmamızın bulgularına göre, katılımcıların ulusal fotoğraf yarışmalarında alınan sonuçların tarafsızlığına dair belirgin bir güvensizlik içinde olduğunu göstermektedir (Bkz. Tablo 30). Katılımcıların %21,4'ü "Kesinlikle Katılmıyorum" ve %24,7'si "Biraz Katılmıyorum" yanıtlarını vererek toplamda %46,1 oranında, yarışma sonuçlarının tarafsızlığına dair olumsuz bir görüş belirtmiştir. Bu

yüksek oran, değerlendirme sürecinin adil ve objektif bir şekilde yürütülmediğine dair katılımcılar arasında güçlü bir algının mevcut olduğunu ortaya koyabilir. Buna ek olarak, %20,8 oranında katılımcı "Ne Katılıyorum, Ne Katılmıyorum" seçeneği ile tarafsızlık konusunda kararsız bir tutum sergilemiştir. Diğer %20,8'lik bir kesim ise "Biraz Katılıyorum" ifadesiyle sonuçların tarafsızlığına kısmen inandığını belirtirken, yalnızca %12,2'lik bir oran "Kesinlikle Katılıyorum" yanıtıyla sonuçların tam anlamıyla tarafsız alındığını düşünmüştür. Bu veriler, ulusal fotoğraf yarışmalarında tarafsızlık algısının önemli bir sorun olarak öne çıktığını ve değerlendirme sürecinin şeffaflığına duyulan güvenin katılımcılar arasında zayıf olduğunu göstermektedir. Sonuçların adil ve tarafsız olduğuna dair güven eksikliği, yarışmaların itibarını ve katılımcıların yarışma sürecine olan bağlılıklarını olumsuz yönde etkileyebilir. Bu bağlamda, tarafsızlığı güçlendirmek için daha şeffaf ve objektif bir değerlendirme sürecine duyulan ihtiyacın açık olduğu söylenebilir.

(S.37) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf yarışmalarının sonuçları açıklandığında katılımcıların tatmin olma düzeylerini değerlendiren bulgular, katılımcıların sonuçlara karşı memnuniyetsizlik duyduklarını ortaya koymaktadır (Bkz. Tablo 30). Verilere göre, %13,3'lük bir kesim "Kesinlikle Katılmıyorum" ve %28,4'lük bir kesim "Biraz Katılmıyorum" yanıtlarını vererek, toplamda %41,7 oranında bir çoğunlukla yarışma sonuçlarından tatmin olmadıklarını belirtmiştir. Bu durum, yarışma sonuçlarının büyük bir kısmı için beklenen memnuniyeti sağlayamadığını işaret etmektedir. Diğer yandan, %25,3'lük bir grup "Ne Katılıyorum, Ne Katılmıyorum" yanıtını tercih etmiş, tarafsız bir duruş sergilemiştir. %27,1 oranındaki katılımcı ise "Biraz Katılıyorum" ifadesiyle kısmen tatmin olduklarını belirtmiştir. Buna karşın, yalnızca %6,0'lık bir oran "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek sonuçlardan tam olarak memnun kaldığını ifade etmiştir. Bu bulgular, katılımcıların yarışma sonuçlarının doğruluğuna ve tarafsızlığına dair kaygılar taşıdığını ve bunun yarışmalara duyulan güven üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceğini göstermektedir. Yarışmalarda şeffaf ve adil bir değerlendirme süreci, katılımcıların memnuniyet seviyelerini ve yarışmalara duydukları güveni artırmak adına büyük önem taşımaktadır.

(S.38) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatını kamuoyuna tanıtma rolüne ilişkin katılımcı görüşleri incelendiğinde (Bkz. Tablo

30), büyük bir çoğunluğun bu yarışmaların sanatın tanıtımı açısından değerli bir rol oynadığına inandığı görülmektedir. %40,1'lik bir kesim "Kesinlikle Katılıyorum" ve %30,7'lik bir kesim "Biraz Katılıyorum" diyerek, toplamda %70,8 oranında olumlu bir görüş bildirmiştir. Bu bulgu, katılımcıların genel olarak fotoğraf yarışmalarının sanatı geniş kitlelere ulaştırmada önemli bir platform olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Bununla birlikte, bir grup katılımcının bu konuda kararsız kaldığı veya yarışmaların tanıtım açısından etkisini yetersiz bulduğu da dikkat çekicidir. Bu görüş farklılıkları, yarışmaların sanatın yaygınlaştırılmasına katkısını artırmak için yarışma içerikleri, tanıtım stratejileri ve halkla ilişkiler alanlarında daha fazla gelişim sağlanabileceğine işaret edebilir.

(S.39) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf yarışmalarının fotoğrafçılığı öğrenme ve geliştirme fırsatları sunduğuna dair katılımcı görüşleri incelendiğinde (Bkz. Tablo 30), %34,9'un "Kesinlikle Katılıyorum" ve %31,3'ünün "Biraz Katılıyorum" şeklinde yanıt vererek, toplamda %66,2 oranında yarışmaların bu alanda pozitif katkılar sunduğunu düşündüğünü görüyoruz. Bu bulgular, yarışmaların katılımcılar için öğrenme ve beceri gelişimi açısından değerli bir deneyim sunduğuna dair yaygın bir inancı ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, katılımcıların %11,0'lık bir kısmı yarışmaların öğrenme ve gelişim üzerindeki etkisini sınırlı bulmuş ya da bu konuda kararsız kalmıştır. Bu durum, yarışmaların sunduğu eğitsel değerin artırılmasına yönelik iyileştirmeler yapılabileceği ihtimalini gündeme getirmektedir. Özellikle yarışma sonrası geri bildirimler, fotoğrafçılara rehberlik edecek atölyeler veya mentorluk programları gibi ek desteklerin, katılımcıların eğitimsel beklentilerini daha iyi karşılayabileceği değerlendirilebilir.

(S.40) Araştırmamızın bulgularına göre, ulusal fotoğraf yarışmalarının yerel kültüre ve mirasa katkı sağlama açısından önemli bir rol oynadığına dair katılımcıların güçlü bir inanç taşıdığı görülmektedir. Katılımcıların %48,4'ü "Kesinlikle Katılıyorum" ve %29,7'si "Biraz Katılıyorum" yanıtlarıyla, toplamda %78,1 oranında yarışmaların yerel kültür ve mirasın tanıtımı ve korunmasında olumlu etkiler sunduğunu ifade etmiştir. Bu oran, fotoğraf yarışmalarının, kültürel değerlerin toplumda daha geniş kitlelere ulaşmasında ve bu değerlerin sanatsal yollarla aktarılmasında etkin bir araç olarak görüldüğünü göstermektedir. Buna karşın, %21,9'luk bir kesim bu katkıyı yeterli

bulmadığını ya da konu hakkında kararsız olduğunu belirtmiştir. Bu durum, bazı katılımcıların yerel miras ve kültürle ilgili etkilerin daha da güçlendirilebileceğine işaret etmektedir. Örnek olarak, yarışmalarda yerel temaların öne çıkarılması veya kültürel miras konularına odaklanan özel kategoriler oluşturulması, bu beklentilere daha fazla karşılık vererek katılımcı ilgisini artırabilir ve yarışmaların kültürel tanıtım gücünü pekiştirebilir.

(S.41) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf yarışmalarında yapay zekâ ile oluşturulmuş görsellerin kullanılmasına yönelik katılımcıların çoğunlukla olumsuz bir tutum sergilediğini ortaya koymaktadır (Bkz. Tablo 30). Verilere göre, %67,4 "Kesinlikle Katılmıyorum" ve %5,7 "Biraz Katılmıyorum" yanıtları ile toplam %73,1 oranında bir kesim, yarışmalarda yapay zekâ destekli görsellerin yer almasını onaylamamaktadır. Öte yandan, katılımcıların %8,3'ü "Kesinlikle Katılıyorum" ve %8,1'i "Biraz Katılıyorum" yanıtlarıyla toplamda %16,4 oranında yapay zekâ görsellerinin kullanımını desteklemektedir. Bu veriler, katılımcıların çoğunluğunun, fotoğraf yarışmalarının doğasına uygun olarak, yarışmalarda tamamen insan yaratıcılığının ürünü olan fotoğrafların yer alması gerektiğini düşündüğünü göstermektedir. Ancak, azımsanmayacak bir orandaki katılımcı ise yapay zekâ ile oluşturulan görsellerin yarışma ortamına yeni bir perspektif katabileceğini savunmaktadır. Bu noktada, yarışma organizatörlerinin, yapay zekâ kullanımına yönelik açık ve kapsamlı kurallar belirlemesi, yarışmalarda insan yaratıcılığı ile yapay zekânın sınırlarını netleştirme ve katılımcıların beklentilerini dengeleme açısından faydalı olabilir.

(S.42) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf yarışmalarında jüri değerlendirmesinde yapay zekâ kullanımına dair katılımcıların büyük bir çoğunluğunun olumsuz bir tutum sergilediği görülmektedir (Bkz. Tablo 31). %53,9'u "Kesinlikle Katılmıyorum" ve %9,4'ü "Biraz Katılmıyorum" yanıtlarını vererek toplamda %63,3 oranında bir kesim, jüri değerlendirme süreçlerinde yapay zekâ kullanımına karşı olduklarını belirtmiştir. Öte yandan, %9,4'lük bir kesim "Kesinlikle Katılıyorum" ve %11,5'lik bir kesim "Biraz Katılıyorum" diyerek toplamda %20,9 oranında yapay zekâ destekli jüri değerlendirmesine olumlu baktıklarını ifade etmiştir. Bu veriler, katılımcıların çoğunluğunun jüri süreçlerinde insan faktörünün korunması gerektiğine inandığını, yapay zekâ teknolojisinin bu süreçlere dahil edilmesinin adil bir

değerlendirme yapısını bozabileceğine dair endişe taşıdıklarını göstermektedir. Ancak, azınlıkta da olsa, yapay zekânın jüri değerlendirmesine katkı sağlayabileceğini düşünen katılımcıların varlığı, bu konuda teknolojinin potansiyel faydalarının göz ardı edilmediğini göstermektedir. Yarışma organizatörleri için, yapay zekâ kullanımına ilişkin daha geniş çaplı bilgilendirme yapılması ve insan-yapay zekâ iş birliğini merkeze alan şeffaf bir değerlendirme yapısının oluşturulması, bu konuda güven inşasına katkıda bulunabilir.

(S.43) Araştırmamızın bulgularına göre, katılımcıların fotoğrafçılıkla ilgilenme süreleri değerlendirildiğinde çoğunluğun 6-15 yıldır bu alanda aktif olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 31). Katılımcıların %50,52'si 6-15 yıl, %34,64'ü ise 16-50 yıldır fotoğrafçılıkla ilgilenmektedir. Öte yandan, %9,64'lük bir kesim 2-5 yıldır fotoğrafçılık yaparken, yalnızca %3,65 oranındaki katılımcı 51 yıl ve üzeri bir deneyime sahiptir. Fotoğrafçılıkla ilgilenme süresi 1 yıl ve daha az olanların oranı ise %1,56 olarak kaydedilmiştir. Bu veriler, fotoğrafçılıkla ilgilenenlerin büyük bir kısmının bu alanda uzun süreli bir deneyime sahip olduğunu ancak 16 yıl ve üstü deneyime sahip olanların sayısının daha düşük olduğunu göstermektedir. Katılımcılar arasında yıllara yayılan geniş bir tecrübeye sahip olanlar bulunmakla birlikte, kısa süredir bu alanda olanların oranının oldukça az olduğu dikkat çekmektedir. Bu durum, fotoğrafçılıkla uğraşan bireylerin genellikle uzun vadeli bir ilgi geliştirdiğini ve alana olan bağlılığın zamanla pekiştiğini ortaya koymaktadır.

(S.44) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf yarışmalarına katılan bireylerin çoğunluğunun henüz kişisel sergi açma deneyimi yaşamadığını, ancak belirli bir kesimin bu konuda tecrübe kazandığını göstermektedir (Bkz. Tablo 31). Verilere göre katılımcıların %57,6'sı hiç sergi açmamış, bu da birçok fotoğrafçının henüz eserlerini kişisel sergiler aracılığıyla daha geniş bir izleyici kitlesiyle buluşturma fırsatı yakalayamadığını işaret etmektedir. Öte yandan, %20,8'lik bir kesim 2-5 kez sergi açtığını belirtmiş ve %12,0'lık dilim ise en az bir kez sergi açma deneyimine sahip olduğunu ifade etmiştir. Bu oranlar, bazı fotoğrafçıların kariyerlerinde eserlerini sergileyerek tanınırlık kazanma yolunda ilk adımlarını attığını göstermektedir. Bunun yanı sıra, %7,8 oranında katılımcı 6-15 kez sergi açarak daha geniş bir sergi deneyimine sahipken, %1,6'lık bir kesim 16-50 kez sergi açarak daha fazla tanınırlık kazanmıştır. En

yüksek deneyim grubundaki %0,3'lük küçük bir grup ise 51 ve üstü sergi açma başarısına ulaşmıştır, bu da onların fotoğrafçılık kariyerinde daha profesyonel veya tecrübeli bir noktada olduğunu düşündürmektedir. Bu veriler, fotoğrafçılık kariyerinde kişisel sergilerin önemini ve katılımcıların farklı sergi deneyimleri yoluyla görünürlük kazanma potansiyelini yansıtmaktadır. Genelde sergi açma deneyimine sahip olanların bu fırsatı, fotoğrafçılık kariyerlerinin ilerlemesinde belirleyici bir adım olarak değerlendirebileceği söylenebilir.

(S.45) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf yarışmalarına katılan bireylerin çoğunluğunun karma sergi deneyimine sahip olduğunu ve bu sergiler aracılığıyla eserlerini farklı izleyicilerle buluşturma imkânı yakaladığını göstermektedir (Bkz. Tablo 31). Katılımcıların %29,7'sinin 2-5 kez ve yine %29,7'sinin 6-15 kez karma sergiye katıldığını belirtmesi, yarışmaya katılan sanatçıların önemli bir kısmının sergi tecrübesi edinmiş olduğunu ortaya koymaktadır. Daha fazla deneyime sahip %19,5'lik bir kesim 16-50 kez karma sergiye katılarak daha geniş bir sergi ağına ulaşmış durumdadır. Karma sergilere katılım göstermemiş olanların oranı ise %9,6 gibi düşük bir seviyededir, bu da yarışma katılımcılarının çoğunun en az bir kez karma sergi deneyimi yaşadığını göstermektedir. Sadece bir kez karma sergiye katılmış olan %3,4'lük bir grup da kariyerlerinde başlangıç aşamasında olduklarını ifade edebilir. En yüksek deneyim grubundaki %8,1'lik küçük bir kesim, 51 ve üzeri karma sergiye katılım göstererek sanat camiasında geniş bir görünürlüğe ulaşmıştır. Bu veri, bazı katılımcıların sergilerdeki varlıklarını sağlamlaştırdığını ve sanatsal üretimlerini geniş bir kitleyle paylaşma başarısı yakaladığını göstermektedir. Bu veriler, fotoğraf yarışmalarına katılan sanatçıların büyük bir kısmının sergi deneyimiyle sanatsal kariyerlerini pekiştirdiklerini, ancak daha geniş bir izleyiciye ulaşanların sınırlı bir grup olduğunu yansıtabilir.

(S.46) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf yarışmalarına katılan katılımcıların albüm yayımlama konusunda sınırlı deneyime sahip olduğunu ortaya koymaktadır (Bkz. Tablo 31). Katılımcıların %41,7'sinin hiç albüm yayımlamamış olması, bu deneyimin çoğu kişi için henüz erişilmemiş bir kariyer adımı olduğunu göstermektedir. Ancak, %28,1'lik bir kesimin 2-5 albüm yayımlamış olması, bu gruptaki sanatçıların sanatsal birikimlerini geniş kitlelerle paylaşma yolunda adımlar attıklarını göstermektedir. Bir albüm yayımlamış olan %12,5'lik bir grup ise albüm deneyimine yeni

başlayan sanatçılardan oluşurken, 6-15 albüm yayımlayan diğer %12,5'lik grup ise daha fazla deneyime sahiptir. Sanatsal yayıncılık alanında daha yüksek seviyede etkinlik gösteren %4,2'lik katılımcı grubu, 16-50 albüm yayımlamış; böylece kariyerlerini kalıcılaştırmak ve eserlerini daha fazla belgelemek konusunda önemli bir adım atmışlardır. En yüksek deneyime sahip %1,0 oranındaki küçük bir katılımcı grubu ise 51 ve üstü albüm yayımlamıştır; bu oran, yalnızca az sayıda sanatçının kapsamlı bir albüm portföyü oluşturduğunu ve kariyerini bu doğrultuda geliştirdiğini göstermektedir. Bu veriler, fotoğraf yarışmalarına katılan sanatçıların çoğunluğunun henüz albüm yayımlama deneyimine sahip olmadığını, ancak belirli bir kesimin bu alanda istikrarlı adımlar atarak sanatsal kariyerlerini güçlendirdiğini ortaya koymaktadır.

(S.47) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf eğitimi veren dernek, vakıf, kurum, kuruluş ya da üniversite bünyesinde düzenlenen ulusal fotoğraf yarışmalarında kaç kez fotoğraflarıyla yer aldığına dair veriler incelendiğinde (Bkz. Tablo 31), %33,3'ü 2-5 kez ve %25,5'i 6-15 kez bu tür yarışmalara katıldığını belirtmiştir. Bu, çoğunluğun orta düzeyde bir yarışma deneyimine sahip olduğunu ve fotoğraf yarışmalarına katılarak düzenli bir şekilde kendilerini geliştirme eğiliminde olduklarını gösterebilir. Yarışmalara hiç katılmamış %10,4'lük kesim, fotoğraf yarışmalarına yönelik ilgisi sınırlı olan ya da henüz yarışma deneyimi edinmemiş kişilerden oluşmaktadır. Sadece bir kez katılan %5,2'lik grup ise, bu tür deneyimlerde henüz başlangıç aşamasında olduklarını ifade etmektedir. Daha geniş bir deneyim yelpazesi sunan katılımcılardan %14,8'i 16-50 kez, %10,7'lik bir kesim ise 51 kez ve üzerinde yarışmalara katıldığını belirtmiştir. Bu oranlar, fotoğrafçılığa güçlü bir bağlılık gösteren, uzun vadeli deneyim kazanmış bir grup katılımcının varlığını işaret edebilir. Bu veriler, katılımcıların büyük kısmının ulusal yarışmalara birkaç kez katılarak deneyim kazandığını ve belirgin bir grubun da bu alanda uzun yıllara yayılan bir birikime sahip olduğunu ortaya koyabilir.

(S.48) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf eğitimi veren dernek, vakıf, kurum, kuruluş ya da üniversite bünyesinde düzenlenen uluslararası fotoğraf yarışmalarında fotoğraflarıyla yer alma sıklığına dair veriler incelendiğinde (Bkz. Tablo 31), %28,4'ü 2-5 kez, %17,2'si ise 6-15 kez uluslararası yarışmalara katıldığını ifade etmiştir. Bu, çoğunluğun belirli bir düzeyde uluslararası deneyim kazandığını ve kendilerini küresel ölçekte geliştirmeye yönelik adımlar attığını gösterebilir. Hiç

katılmamış olan %16,7'lik kesim, uluslararası yarışmalara henüz ilgi göstermemiş veya fırsat bulamamış katılımcıları yansıtabilir. Sadece bir kez katılmış olan %10,9'luk grup ise, uluslararası alanda deneyim kazanma sürecine yeni başlamış kişileri ifade etmektedir. Daha fazla deneyime sahip %16,7'lik bir grup ise 16-50 kez yarışmalara katılmışken, %10,2'lik bir kesim 51 ve üzerinde uluslararası yarışmalara katıldığını belirtmiştir. Bu oranlar, küresel düzeyde fotoğrafçılık kariyerine uzun vadeli yatırım yapan ve uluslararası platformlarda sıkça boy gösteren bir grup olduğunu işaret edebilir. Bu veriler, katılımcıların önemli bir kısmının 2-15 kez uluslararası yarışmalara katılarak bu alanda belirli bir deneyim seviyesine ulaştığını ve daha sınırlı bir grubun ya hiç katılmadığını ya da yoğun bir şekilde uluslararası alanda faaliyet gösterdiğini ortaya koymaktadır.

(S.49) Araştırmamızın bulgularına göre, fotoğraf bilgilerini geliştirmek amacıyla takip ettikleri çevrimiçi yayınların sayısına dair veriler incelendiğinde (Bkz. Tablo 31), %37,0'lik bir bölümü 2-5 çevrimiçi yayını düzenli olarak takip ettiğini belirtmiştir. Bu, fotoğrafçılıkla ilgili temel bilgilerini güncellemek veya geliştirmek isteyen geniş bir kitlenin, çevrimiçi kaynaklardan yararlanarak bilgi edinme eğiliminde olduğunu gösterebilir. Daha yoğun bir bilgi arayışında olan %28,9'luk bir grup ise 6-15 farklı yayını takip ederken, bu da onların daha derinlemesine bir bilgi arayışında olduğunu göstermektedir. 16-50 yayını takip eden %14,6'lık grup ise oldukça geniş bir çevrimiçi bilgi kaynağına başvurmakta, fotoğrafçılıkla ilgili kapsamlı ve farklı perspektiflerden bilgi edinmeye yönelik çaba göstermektedir. Hiç çevrimiçi yayın takip etmeyen katılımcılar %6,5'lik bir oranla azınlığı oluştururken, yalnızca bir yayını takip edenlerin oranı %4,2'dir. Bu gruplar, çevrimiçi bilgi edinmeye daha sınırlı bir ilgi göstermektedir. Öte yandan, 51 ve üzeri yayını takip eden %8,9'luk bir kesim, çevrimiçi kaynaklardan en üst seviyede faydalanma eğilimindedir ve geniş bir bilgi havuzuna ulaşarak sürekli olarak kendini güncellemeye çalışmaktadır. Bu veriler, katılımcıların çoğunun bilgi gelişiminde çevrimiçi kaynaklara güvendiğini, fakat bilgi arayışında çeşitlilik gösterdiğini ve daha yoğun bilgiye erişim için yüksek sayıda yayını takip eden bir grubun var olduğunu gösterebilir.

(S.50) Araştırmamızın bulgularına göre, bugüne kadar ziyaret ettikleri fotoğraf müzelerinin sayısına ilişkin veriler incelendiğinde (Bkz. Tablo 31), %43,2'si 2-5 müze ziyareti gerçekleştirmiş olup, bu oran katılımcıların fotoğraf müzelerine karşı kayda değer

bir ilgi gösterdiğini yansıtabilir. Bu grubun ardından, %18,0'lik bir kesim ise daha geniş bir ilgiyle 6-15 müze gezerek, fotoğraf sanatı ve tarihine daha derinlemesine bir ilgi duyduğunu göstermektedir. Ancak, katılımcıların %17,4 gibi hatırı sayılır bir kısmının hiç fotoğraf müzesi ziyaret etmemiş olması, bazı bireylerin fotoğraf müzelerine daha mesafeli veya erişim konusunda sınırlı kalabildiğini düşündürmektedir. Sadece bir müze ziyaret eden %14,3'lük grup da benzer şekilde sınırlı bir deneyime sahiptir. Buna karşılık, çok geniş bir müze deneyimine sahip %6,0'lık kesim 16-50 arası müze ziyaretinde bulunmuşken, %1,0 oranındaki katılımcı ise 51 ve üzeri ziyaret gerçekleştirmiş, bu da onların fotoğraf müzelerine olan ilgisinin sürekliliğine ve derinliğine işaret etmektedir. Genel olarak, katılımcıların çoğunluğunun 2-15 arasında değişen bir müze ziyareti deneyimine sahip olduğunu, ancak katılımcılar arasında hem müze ziyaretine hiç ilgi göstermeyenlerin hem de oldukça yoğun bir ziyaret deneyimi yaşayanların bulunduğunu göstermektedir. Bu çeşitlilik, fotoğraf sanatı ile ilgilenen bireylerin müze ziyaretinde farklı beklenti ve motivasyonlara sahip olduğunu yansıtabilir.

(S.51) Araştırmamızın bulgularına göre, yıl içinde fotoğraf galerileri veya sergi salonlarını ziyaret etme sıklığına dair veriler incelendiğinde (Bkz. Tablo 31), %44,3'ü bu alanları 2-5 kez ziyaret ettiğini ifade ederken, %32,0'lık bir kesim daha sık bir şekilde 6-15 ziyaret gerçekleştirmiştir. Bu oranlar, katılımcıların büyük çoğunluğunun yıl boyunca belirli bir düzenlilikle sergi ve galerileri gezerek fotoğraf sanatıyla aktif bir ilişki kurduğunu gösterebilir. Katılımcıların %5,2'si hiç galeri veya sergi salonuna gitmezken, %6,5'i ise yalnızca bir kez ziyaret etmiştir. Bu oranlar, bazı bireylerin fotoğraf galerilerine erişimde veya ilgi düzeylerinde sınırlamalar yaşadığını düşündürmektedir. Öte yandan, %9,9 oranında katılımcı 16-50 kez, %2,1'lik bir kesim ise 51 ve üzeri ziyaret gerçekleştirirken, bu oranlar, fotoğraf galerileri ve sergileri düzenli olarak takip eden ve bu mekanlara daha yüksek bir ilgi gösteren bir grubu temsil etmektedir. Sonuç olarak, katılımcıların büyük bir kısmının yıl içinde 2-15 kez arasında fotoğraf galerileri ve sergi salonlarını ziyaret ettiği, ancak daha az sayıda kişinin bu alanları çok daha yoğun bir şekilde ziyaret ettiği gözlenmiştir. Bu dağılım, fotoğraf sanatıyla ilgilenen bireylerin sergi salonlarına erişim veya ziyaret etme sıklıkları açısından geniş bir çeşitlilik gösterdiğini ortaya koyabilir.

(S.52) Araştırmamızın bulgularına göre, yıl içinde dijital veya sanal fotoğraf galerileri ve sergi salonlarını ziyaret etme sıklığına dair veriler incelendiğinde (Bkz. Tablo 31), %33,6'sının yılda 2-5 kez bu tür galerileri ziyaret etmesi, dijital fotoğrafçılık platformlarının orta düzeyde bir popülariteye sahip olduğunu işaret ederken, %27,9'luk kesimin 6-15 kez ziyaret gerçekleştirmesi sanal sergi deneyimlerine ilginin giderek arttığını gösterebilir. Daha yüksek ziyaret oranlarına bakıldığında, %16,4'ünün 16-50 kez sanal galerileri gezmesi, dijital sergilerin bazı katılımcılar için düzenli bir etkinlik haline geldiğini ortaya koyabilir. Ancak, hiç ziyaret etmeyenlerin %8,1 ve yalnızca bir kez ziyaret edenlerin %7,6 oranında olması, dijital sergilerin hala bir kısım katılımcı için erişilebilir veya cazip olmadığını yansıtabilir. Bunun yanında, yılda 51 ve üzeri ziyaret gerçekleştiren %6,5'lik bir grup, sanal galerilerin bazı fotoğrafçılar için önemli bir ilham veya bilgi kaynağı haline geldiğini gösterebilir. Genel olarak, bu veriler dijital ve sanal fotoğraf galerilerinin yaygın şekilde kullanıldığını, fakat kullanım sıklığının katılımcıların ilgilerine ve tercihlerine göre değiştiğini göstermektedir. Yüksek ziyaret oranları, dijital platformların fotoğrafçılık topluluğundaki artan önemine işaret ederken, daha düşük veya hiç ziyaret etmeyen gruplar, bu alanın daha fazla tanıtım ve teşvik gerektirebileceğini düşündürmektedir. Bu da fotoğrafçılıkla ilgilenen kişilerin sanal galerileri kullanma eğilimleri üzerine ilginç bir dinamik ortaya koymaktadır.

(S.53) Araştırmamızın bulgularına göre, son beş yıl içinde gerçekleştirdikleri fotoğraf gezileri sayısına dair veriler incelendiğinde (Bkz. Tablo 31), %31,0'ının 6-15 kez ve %30,2'sinin 16-50 kez fotoğraf gezisine katıldığını belirtmesi, bu tür gezilerin önemli bir deneyim kaynağı olarak değerlendirildiğini ve birçok katılımcı için fotoğrafçılıkla meşgul olmanın bir parçası haline geldiğini gösterebilir. %24,2'lik kesimin ise 2-5 kez geziye katılması, gezilerin daha az sıklıkla da olsa geniş bir katılımcı kitlesi tarafından tercih edildiğini işaret edebilir. Öte yandan, %10,9'unun 51 ve üzerinde fotoğraf gezisi gerçekleştirmiş olması, fotoğrafçılığa yoğun bir ilgi duyan, aktif olarak gezi programları yapan bir grup olduğunu gösterebilir. Buna karşın, hiç fotoğraf gezisi yapmayanların %2,6 ve sadece bir kez geziye katılanların %1,0 olması, gezilere katılımın herkes için aynı düzeyde çekici veya erişilebilir olmadığını düşündürmektedir. Genel olarak, veriler katılımcıların büyük çoğunluğunun fotoğraf gezilerini düzenli bir etkinlik olarak benimsediğini ortaya koyabilir.

(S.54) Araştırmamızın bulgularına göre, bugüne kadar satın aldıkları fotoğraf kitaplarının sayısına ilişkin veriler incelendiğinde (Bkz. Tablo 32), %26,0'ının 6-15 kitap ve %25,5'inin 16-50 kitap satın almış olması, fotoğraf kitaplarının geniş bir bilgi edinme ve ilham kaynağı olarak değerlendirildiğini ve fotoğrafçılık tutkusunu desteklediğini ortaya koyabilir. %25,8'inin 2-5 kitap satın alması da bu kaynaklardan faydalanma eğiliminin yaygın olduğunu işaret etmektedir. Öte yandan, %9,6'lık bir kesimin 51 ve üzeri fotoğraf kitabı almış olması, kitaplara yoğun bir ilgi gösteren ve fotoğrafçılıkla ilgili derin bir bilgi birikimi oluşturmayı amaçlayan bir grup olduğunu düşündürmektedir. Buna karşın, hiç kitap satın almadığını belirten %6,5 ve yalnızca bir kitap satın alan %6,5'lik katılımcı oranı, yazılı kaynaklardan öğrenmeyi tercih etmeyen ya da bu kaynaklara erişim imkânı sınırlı olan bireyleri gösterebilir. Genel olarak, bu veriler katılımcıların önemli bir kısmının fotoğraf kitaplarına yönelik yatırımlar yaptığını gösterirken, bazı katılımcıların yazılı kaynaklardan daha az faydalandığını ya da başka bilgi edinme yöntemlerini tercih ettiğini düşündürmektedir. Fotoğraf kitapları, teknik bilgi ve sanatsal ilham kaynağı olarak değerlendirildiğinde, bu bulgular fotoğrafçılıkta öğrenme ve kendini geliştirme yollarını anlamak için önemli ipuçları sunabilir.

(S.55) Araştırmamızın bulgularına göre, bugüne kadar katıldıkları ulusal fotoğraf yarışmalarının sayısına dair veriler incelendiğinde (Bkz. Tablo 32), %32,8 gibi önemli bir oranın 51 ve üzeri kez yarışmalara katılması, bu yarışmaların fotoğrafçılar için büyük bir motivasyon kaynağı ve kendilerini tanıtma aracı olduğunu işaret edebilir. Yarışmalara sıkça katılan bu grup, muhtemelen fotoğraf sanatına olan güçlü ilgilerini sürdürmekte ve ulusal düzeyde görünürlük kazanmayı hedeflemektedir. %25,5'inin 6-15 ve %22,1'inin 16-50 kez yarışmalara katılması, fotoğrafçılıkta düzenli ve istikrarlı bir katılım eğilimi gösteren bir kesimi temsil edebilir. Bu gruplar, deneyimlerini artırarak hem kişisel gelişim sağlamak hem de başarı elde etmek için yarışmalardan faydalanmayı amaçlayabilirler. %14,3'ünün 2-5 kez katıldığı ve %5,2'sinin yalnızca bir kez katıldığı göz önüne alındığında, yarışmalara daha sınırlı katılım gösteren bir grup da bulunmaktadır. Bu durum, yarışmalara katılımın bireylerin motivasyon, fırsat ve kaynaklarına bağlı olarak değişiklik gösterdiğini düşündürmektedir. Genel olarak, katılımcıların çoğunluğunun ulusal fotoğraf yarışmalarına defalarca katılması, bu yarışmaların katılımcıların kendilerini ifade etmeleri, sanatsal becerilerini sergilemeleri

ve rekabet ortamında kendilerini geliştirmeleri için önemli bir platform sunduğunu ortaya koyabilir. Yarışmalara katılımın farklı düzeylerde olması, fotoğrafçıların çeşitli hedef ve beklentilere sahip olabileceğini de göstermektedir.

(S.56) Araştırmamızın bulgularına göre, bugüne kadar katıldıkları uluslararası fotoğraf yarışmalarının sayısına ilişkin veriler incelendiğinde (Bkz. Tablo 32), %23,7 gibi önemli bir oranın 51 ve üstü kez uluslararası yarışmalara katılması, bu kişilerin fotoğrafçılık kariyerlerinde küresel düzeyde tanınma ve başarı elde etmeye ne denli önem verdiklerini gösterebilir. Bu grup, uluslararası platformlarda görünürlük kazanmayı ve fotoğraf sanatını geniş kitlelerle paylaşmayı hedefleyen deneyimli fotoğrafçılardan oluşabilir. Öte yandan, %19,8'lik bir kesimin 16-50 ve %15,9'unun 6-15 kez yarışmalara katılması, uluslararası yarışmalara düzenli katılım gösteren, ancak bu etkinliklere daha az yoğunlukla katılan bir grup fotoğrafçının varlığına da işaret etmektedir. Bu katılımcılar, uluslararası deneyimlerini geliştirmeye çalışırken aynı zamanda yerel ya da ulusal yarışmalara da odaklanıyor olabilirler. %18,0'inin yalnızca 2-5 kez yarışmalara katılması ve %15,6'lık bir grubun hiç uluslararası yarışmaya katılmaması, bazı fotoğrafçıların uluslararası yarışmalara katılımı sınırlı tutmayı tercih ettiklerini veya bu tür yarışmalara katılma fırsatı bulamadıklarını gösterebilir. Bu durum, yabancı dil bilgisi, katılım ücretleri ya da uluslararası arenadaki rekabetin yüksek olması gibi faktörlerle açıklanabilir. Bu veriler, katılımcıların uluslararası fotoğraf yarışmalarına katılımının motivasyon, hedefler ve kaynaklar açısından çeşitlilik gösterdiğini ortaya koyabilir. Uluslararası yarışmalara katılımın fotoğrafçılar için önemli bir gelişim ve tanıtım fırsatı sunduğu, ancak her fotoğrafçının bu fırsatları aynı şekilde değerlendiremediği anlaşılmaktadır.

(S.57) Araştırmamızın bulgularına göre, bugüne kadar ulusal fotoğraf yarışmalarından aldıkları sergileme sayısına ilişkin veriler incelendiğinde (Bkz. Tablo 32), %24,2'lik yüksek bir oranın 51 ve üstü kez sergileme alması, bu kişilerin fotoğraf projelerinde sürekli bir başarı yakaladıklarını ve eserlerinin sıkça sergilendiğini gösterebilir. Bu grup, deneyimli ve sergi başarısı elde etme konusunda istikrarlı bir katılımcı kitlesini temsil ediyor olabilir. %22,4'ünün 2-5 ve %20,3'ünün ise 16-50 kez sergileme almış olması, katılımcılar arasında yarışmalarda daha ılımlı bir sergileme başarısı elde eden, ancak yine de dikkate değer bir katkıda bulunan bir grubun varlığına

işaret edebilir. Bu oranlar, sergileme sayısının fotoğrafçılar için önemli olduğunu, ancak her katılımcının bu konuda aynı ölçüde başarı sağlayamadığını ortaya koyabilir. %17,2 oranında 6-15 kez sergileme almış olan katılımcılar, başarılarını sürdürme çabasında olan ve bu yarışmalarda görünürlük kazanmaya devam eden fotoğrafçılar olarak değerlendirilebilir. Öte yandan, %1,0'lık oranın hiç sergileme almaması, bu tür yarışmalara katılımın her zaman sergilenme ile sonuçlanmadığını veya bu katılımcıların yarışma stratejilerinde iyileştirme yapma gereksinimi duyabileceğini gösterebilir. Bu veriler, ulusal fotoğraf yarışmalarında sergileme elde etmenin katılımcılar için bir başarı ölçütü olduğunu, ancak bu başarı düzeyinin katılımcıların yetenekleri, tecrübeleri ve yarışmalara yaklaşım şekilleri gibi faktörlere göre farklılık gösterdiğini ortaya koyabilir.

(S.58) Araştırmamızın bulgularına göre, bugüne kadar ulusal fotoğraf yarışmalarından aldıkları ödül sayısına ilişkin veriler incelendiğinde (Bkz. Tablo 32), %21,1'inin hiç ödül almamış olması, yarışmalara katılmanın her zaman ödülle sonuçlanmadığını ve bazı katılımcıların ödül kazanmakta zorlandığını gösterebilir. Bu, yarışmalarda ödül kazanmanın rekabetçi yapısının ve her eserin jüriler tarafından eşit derecede başarılı bulunmayabileceğinin bir göstergesi olabilir. %12,0'lık oranın yalnızca 1 ödül kazanmış olması, bu katılımcıların ödül elde etmekte nispeten sınırlı bir başarıya sahip olduklarını işaret ederken, %21,1'inin 2-5 ödül almış olması, ödüller açısından orta düzeyde bir başarı sergileyen bir grup olduğunu gösterebilir. Bu kesim, başarı oranını yükseltmek için çaba sarf eden ya da belirli yarışmalarda şansını deneyen katılımcılardan oluşuyor olabilir. %22,1'lik bir grup 6-15 kez ödül almış ve bu da ödüller açısından daha istikrarlı bir başarı seviyesine işaret edebilir. Bu gruptaki katılımcılar, deneyimlerini ve becerilerini ödüllerle kanıtlamış, yarışmalarda düzenli olarak fark edilen bir grup olabilir. %15,1 oranındaki katılımcının 16-50 kez ödül almış olması, bu kişilerin fotoğraf yarışmalarında oldukça başarılı ve etkin olduklarını gösterebilir. %8,6'lık küçük bir kesimin ise 51 ve üstü kez ödül alması, bu kişilerin profesyonel düzeyde bir başarıya sahip olduklarını veya fotoğraf yarışmalarına sürekli katılım sağlayarak önemli ölçüde tanınırlık kazandıklarını gösteriyor olabilir. Bu grup, ulusal düzeyde tanınan başarılı fotoğrafçılardan oluşabilir. Genel olarak, bu veriler, katılımcıların önemli bir kısmının ulusal fotoğraf yarışmalarında 1-50 kez arasında ödül kazandığını, ancak ödül kazanma konusunda çeşitliliğin ve yarışma başarısının oldukça farklılaştığını göstermektedir.

(S.59) Araştırmamızın bulgularına göre, bugüne kadar uluslararası fotoğraf yarışmalarından aldıkları sergileme sayısına ilişkin veriler incelendiğinde (Bkz. Tablo 32), %26,8'inin hiç sergileme almamış olması, uluslararası yarışmalara katılımın önemli zorluklarla karşı karşıya olduğunu ve bu platformlarda kabul görmenin rekabetçi doğasını yansıttığını gösterebilir. Bu durum, katılımcıların uluslararası alanda eserlerinin yeterince fark edilmemesi veya bu yarışmalarda sergilenme fırsatını henüz yakalayamamış olmalarıyla ilişkili olabilir. %26,6 gibi önemli bir kesimin 50 ve üstü kez sergileme alması, bazı katılımcıların uluslararası arenada oldukça başarılı ve görünür olduklarını, sıkça takdir edildiklerini ortaya koyabilir. Bu grup, uluslararası yarışmalarda geniş çapta tanınan, eserleri defalarca sergilenmiş deneyimli fotoğrafçılardan oluşabilir. %17,4'lük oranın 2-5 kez sergileme aldığını, %13,0'lık bir grubun 6-15 kez sergileme elde ettiğini ve %10,7'sinin ise 16-50 kez sergileme aldığını göstermektedir. Bu gruplar, uluslararası yarışmalarda kademeli olarak başarı elde eden ve eserlerini daha geniş bir izleyici kitlesine sunma fırsatına sahip olan fotoğrafçılardır. 2-15 kez arasında sergileme alan katılımcılar, sergileme konusunda orta seviyede başarı gösterirken, 16-50 sergileme alan grup daha yüksek bir başarı çizgisi yakalamış olabilir. Bu veriler, katılımcıların uluslararası fotoğraf yarışmalarında sergileme alma deneyimlerinin oldukça değişken olduğunu ve katılımcıların büyük bir kısmının 2-15 kez arasında sergileme alarak uluslararası platformlarda tanınırlık kazanma yolunda adımlar attığını gösterebilir.

(S.60) Araştırmamızın bulgularına göre, bugüne kadar uluslararası fotoğraf yarışmalarından aldıkları ödül sayısına ilişkin veriler incelendiğinde (Bkz. Tablo 32), %35,9 gibi yüksek bir oranının hiç ödül almamış olması, bu yarışmalarda ödül kazanmanın oldukça rekabetçi ve seçici olduğunu ortaya koyabilir. Bu durum, uluslararası yarışmaların katılımcılar için önemli bir sınav ve kariyer gelişimi açısından kritik bir adım olduğunu gösterebilir. Ödül kazanan katılımcılarda farklı seviyeler gözlenmektedir. %10,7'lik bir kesim yalnızca bir kez ödül kazanırken, %17,2'lik grup 2-5 kez ve %13,8'lik dilim ise 6-15 kez ödül kazanmış olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu veriler, belirli bir grup katılımcının uluslararası başarı konusunda kısmi ilerleme kaydettiğini gösterebilir. Bu durum, fotoğrafçılık alanındaki yetkinliklerin ve uluslararası tanınırlığın zamanla artabileceğini düşündürmektedir. Özellikle 16-50 kez ödül alan %14,3'lük grup ve 51 ve üzeri kez ödül kazanan %8,1'lik kesim, uluslararası alanda

tanınmış ve istikrarlı bir başarı grafiği sergileyen katılımcılardır. Bu bulgu, fotoğraf yarışmalarının, katılımcıların eserlerini uluslararası arenada sergileyip ödüller kazanarak prestij kazanabileceği, bunun da kariyer gelişimlerinde önemli bir rol oynayabileceği fikrini destekleyebilir. Genel olarak, bu veriler uluslararası yarışmalarda ödül kazanmanın, yüksek sanat kalitesi ve sürekli gelişim gerektiren bir süreç olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca, bu yarışmalarda ödül almanın katılımcılar arasında hem motivasyon hem de profesyonel tanınırlık açısından önemli bir rol oynadığını gösterebilir. Bu bağlamda, uluslararası başarıların elde edilmesi, katılımcılar için önemli bir akademik ve sanatsal başarı göstergesi olarak değerlendirilebilir.

6. SONUÇ

Fotoğraf yarışmaları, 19. yüzyılın ortalarında hızla sanat dünyasında kendine yer bulmaya başlamış ve bu etkinlikler, fotoğrafın bir sanat dalı olarak kabul görmesine büyük katkıda bulunmuştur. Özellikle Avrupa'da düzenlenen sergiler ve yarışmalar, fotoğrafın sadece bir belge aracı olmaktan öte sanatsal bir ifade biçimi olarak tanınmasını ve bu anlayışın dünya geneline yayılmasına öncülük etmiştir. Avrupa'da 19. yüzyılın ortalarından itibaren sanat dünyasında kabul görerek hızla yaygınlaşan fotoğraf yarışmaları, fotoğrafın sanatsal bir ifade aracı olarak tanınmasına ve geniş kitlelere ulaşmasına önemli katkılar sağlamıştır. Türkiye'de ise bu tür organizasyonlar Avrupa'daki örneklerinden yaklaşık 44 yıl sonra, 20. yüzyılın başlarında hayata geçmiştir.

Başlangıçta daha sınırlı katılım ve teknik gereksinimlere odaklanan yarışma şartnameleri, zamanla fotoğrafın sanatsal boyutunun öne çıkmasıyla evrilmiştir. İlk dönemlerde teknik doğruluk, keskinlik ve ışık gibi unsurlara vurgu yapılırken, fotoğrafın sanatsal potansiyelinin keşfedilmesiyle birlikte yaratıcılık, özgünlük ve tematik uyum gibi değerler de değerlendirme ölçütlerine eklenmiştir. Günümüzde dijital teknolojilerin gelişimiyle birlikte şartnameler, dijital düzenlemeler, etik kurallar ve yapay zekâ kullanımı gibi detayları da içerecek şekilde genişletilerek, güncellenmektedir. Bu durum, fotoğraf yarışmalarında hem sanatsal hem de teknolojik anlamda büyük bir dönüşümü beraberinde getirirken ayrıca fotoğraf sanatının geçirdiği evrimi ortaya koymakta ve sanat ile teknoloji arasındaki uyumlu etkileşimi de yansıtmaktadır.

Bu çalışma, "Ulusal Fotoğraf Yarışmalarının Fotoğraf Sanatına Katkısı" başlıklı yüksek lisans araştırması kapsamında, 2004-2022 yılları arasında Türkiye'de düzenlenen ve Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) tarafından onaylanan ulusal fotoğraf yarışmalarının, ülkemizdeki fotoğraf sanatına olan katkılarını derinlemesine incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma bu yarışmaların fotoğrafçılar üzerindeki etkilerini, sanatsal ifadeyi teşvik etme, fotoğrafçılığın bir sanat formu olarak kabul görmesini destekleme ve kültürel değerleri koruma gibi boyutlarıyla ele almıştır.

Bu amaç doğrultusunda, fotoğraf sanatının çeşitli alanlarından otuz önemli isimle yapılan detaylı görüşmeler, karşıt görüşlere de yer verilerek zenginleştirilmiş ve

farklı bakış açıları elde edilmiştir. Ayrıca, 384 katılımcıyla gerçekleştirilen kapsamlı bir anket çalışmasında, yarışmaların fotoğrafçılar üzerindeki etkileri, katılımcıların demografik bilgileri, fotoğrafçılıkla ilgili eğitim ve deneyimleri, yarışmalara katılım düzeyleri ve fotoğraf sanatına yönelik tutum ve davranışları analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, fotoğraf yarışmalarının fotoğrafçılar için motive edici, öğretici ve gelişim sağlayıcı bir rol oynadığını güçlü bir şekilde ortaya koymaktadır.

Çalışmanın sonuçları, bu yarışmaların sanatsal ifadeyi teşvik ettiğini, fotoğrafçılığın Türkiye'de bir sanat formu olarak kabul görmesini desteklediğini ve katılımcılar üzerinde teknik becerilerini geliştirme, sanatsal estetiklerini genişletme ve kültürel değerleri koruma açısından önemli etkiler yarattığını göstermektedir. Bu bağlamda, çalışma, ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatının yaygınlaşmasında ve kültürel hafızanın oluşturulmasında önemli bir araç olduğunu vurgulamaktadır.

Sonuç olarak, ulusal fotoğraf yarışmaları, fotoğraf sanatçılarının sanatsal yetkinliklerini geliştirmeleri, eserlerini tanıtmaları ve sanatsal kariyerlerinde ilerlemeleri için önemli bir zemin sunmaktadır. Fotoğraf sanatının geniş kitlelere ulaşmasını ve evrensel boyutta kabul görmesini sağlama noktasında bu yarışmaların etkinliği dikkat çekicidir. Yarışmaların sürdürülebilirliğini sağlamak ve sanatsal üretim kapasitesini artırmak adına yenilikçi ve kapsayıcı yaklaşımların benimsenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, ulusal fotoğraf yarışmalarının desteklenmesi ve yaygınlaştırılması, fotoğraf sanatının dinamikliğini ve ifade zenginliğini koruyarak kültürel değerlerin ve toplumsal belleğin güçlenmesine olanak tanıyarak, sanatsal gelişime uzun vadede anlamlı katkılar sağlayabilir.

KAYNAKÇA

Kitap

Ak, S. A., (2001). *Erken Cumhuriyet Dönemi Türk Fotoğrafı 1923-1960*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Ak, S. A., (2004). *Fotoğrafın İzinde Kırk Yıl: Seçme Yazılar*, *Hürriyet Gösteri Dergisi. Kasım 1989*. Fotoğrafevi Yayınları.

Benjamin, W., (2014). *Pasajlar*, (Ahmet Cemal, Çev.). (11 Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Bölük, G., (2014). *Fotoğrafın Serüveni* "*Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Stüdyoların Işığında*". İstanbul: Kapı Yayınları.

Çizgen, E., (1992). *Türkiye'de Fotoğraf*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Huisman, D., (1992). *Estetik*. (Cem Muhtaroğlu, Çev.). İstanbul: İletişim Yayınları.

Goldberg, V., (Ed.). (1981). *Photography in Print*: *Writings from 1816 to Present*, Simon & Schuster.

Engin, Ö., (2013). *Osmanlı İmparatorluğu'nda Fotoğrafçılık 1839-1923*. İstanbul: Yem Yayınları.

Ertan, G., (2005). *Türk Fotoğrafında 1960 Sonrası*. İstanbul: Bileşim Yayınları.

Erutku, B., (2017). *Fotoğrafın Temel Kavramları.* İstanbul: Espas Yayınları.

Cassou, J., Brunel, P., Claudon, F., Pillement, G., & Richard, L., (1999). *Sembolizm Sanat Ansiklopedisi,* (Özdemir İnce ve İlhan Usmanbaş. Çev.). Remzi Kitabevi.

Koloğlu, O., (2010). *Osmanlı Döneminde Basın Teknikleri ve Araçları*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.

Newhall, B., (1937). *Photography, 1839-1937*. New York. The Museum of Modern Art.

Karagöz, Y., (2014). *SPSS 21.1 Uygulamalı Biyoistatistik*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Süreli Yayın

Akarçay, G. Ö., (2023). 1970'li yıllarda Türkiye'de fotoğraf. *Medeniyet Sanat - İMÜ Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dergisi*. Sayı 9, Sayfa.133-150. https://doi.org/10.46641/medeniyetsanat.1283825.

Bayhan, M., (1989). Yazılarla Fotoğraf 1978-1990. *Milliyet Sanat Dergisi*. 1 Haziran 1989, Sayı 217. İstanbul: Ege Yayınları.

Dominici, S. (2022). *Early Photographic Federations and the Pursuit of Collaborative Education*. Early Popular Visual Culture. Vol. 20, No 4, Page 388-411. https://doi.org/10.1080/17460654.2022.2087710.

Feroz, A., (1995). Modern Türkiye'nin Oluşumu, (Yavuz Alagon. Çev.). *Cumhuriyet Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1. İstanbul: Sarmal Yayınevi.

Foto Süreyya Dergisi. (1931). Mayıs, Sayı 1.

Kalfagil, S., (2015). Fotoğraf Yarışmaları ve Değerlendirme Kriterleri Üzerine. *Fotoğraf Dergisi*, Şubat-Mart, Sayı 119.

Sansarcı, E., & Ertan, G., (2021). *Bauhaus Ekolü ve Grafik Tasarım Alanına Yansımaları*. Uluslararası Sanat ve Sanat Eğitimi Dergisi. Sayı 6, Sayfa 41-52. https://dx.doi.org/10.29228/jiajournal.51254.

Sezer, I., (2018). İzmir'in Görsel Tarihini Oluşturan Fotoğrafçılar. *Sanat ve Tasarım Dergisi*. 8 (2), 66-74. https://doi.org/10.20488/sanattasarim.529248.

Ustaoğlu, E., Kıran, S., Bağcı, M., Emre, İ. E., (2022). NFT (Non-Fungible Token) ve Uygulama Alanları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(4), 1801-1821. https://doi.org/10.16953/deusosbil.1106349.

Yeni Fotoğraf Dergisi. (1980). Mart-Nisan, Sayı 37.

Bildiri

Kanburoğlu, Ö., (2002). AFSAD 6. Fotoğraf Sempozyumu. *Fotoğraf Yarışması Jürileri için, Bir Ulusal Jüri Komitesinin Oluşturulması ile İlgili Bir Öneri*., 18, 19, 20 Ekim. Sayfa.171-175. Ankara: AFSAD Yayınları.

Katalog

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü. (1984). *1. Devlet Fotoğraf Sergisi Kataloğu*. Ankara: Yiğit Ofset.

Almanak

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2007). *Onaylı Fotoğraf Yarışmaları, Almanak 2006*. Ankara: Ankara Ofset.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2008). *Onaylı Fotoğraf Yarışmaları Almanak 2007*. Ankara: Dumat Ofset.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2009). *Onaylı Fotoğraf Yarışmaları Almanak 2008*. Ankara: Öncü Basımevi.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2010). *Onaylı Fotoğraf Yarışmaları Almanak 2009.* Ankara: Öncü Basımevi.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2011). *Onaylı Fotoğraf Yarışmaları Almanak 2010*. Ankara: Öncü Basımevi.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2012). *Onaylı Fotoğraf Yarışmaları Almanak 2011*. Ankara: Öncü Basımevi.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2013). *Onaylı Fotoğraf Yarışmaları Almanak 2012*. Ankara: Öncü Basımevi.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2014). *Onaylı Fotoğraf Yarışmaları Almanak 2013*. Ankara: Öncü Basımevi.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2017). *Onaylı Fotoğraf Yarışmaları Almanak 2014*. Ankara: Öncü Basımevi.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2017). *Onaylı Fotoğraf Yarışmaları Almanak 2015*. Ankara: Öncü Basımevi.

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2017). *Onaylı Fotoğraf Yarışmaları Almanak 2016*. Ankara: Öncü Basımevi.

Elektronik Kaynak

Akçura, G., (2020). *Alaminüt Fotoğrafçılar*. https://manifold.press/alaminut-fotografcilar#ref06. (E.T.: 19 Aralık 2023).

Anadolu Hayat Emeklilik. (t.y.). *Kadın Gözüyle Hayattan Kareler*. https://www.anadoluhayat.com.tr/kadin-gozuyle-hayattan-kareler. (E.T.: 13 Nisan 2024).

Ankara Resim ve Heykel Müzesi. (t.y.). *Devlet Fotoğraf Yarışması Sergi Katalogları*. https://arhm.ktb.gov.tr/competitions?pageIndex=1&q=foto%C4%9Fraf%20, (E.T.: 24 Ağustos 2024).

Boğaziçi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü. (2023). *Osmanlı Kültür Tarihinde Servet-i Fünûn Dergisi*. http://www.servetifunundergisi.com/musavver-servet-i-funun-gazetesinin-fotograf-musabakasi/. (E.T.: 14 Aralık 2023).

Cerrahoğlu, B., (2011). Geçmiş zaman olur ki... *Kontrast Dergi*. Sayı 24. https://kontrastdergi.com/berrin-cerrahoglu-gecmis-zaman-olur-ki-24-sayi/, (E.T.: 21 Kasım 2023).

Comité Des Travaux Historiques Et Scientifiques. (2023). *Société héliographique - Paris*. https://cths.fr/an/societe.php?id=100694. (E.T.: 14 Kasım 2023).

Edinburgh Photographic Society. (t.y.). *History*. https://www.edinburghphotographicsociety.co.uk/wp/history-v2/. (E.T.: 14 Kasım 2023).

Gezgin, A. Ö., (1995). *Cumhuriyet'ten Günümüze Fotoğrafi*. Sayı 4. https://www.fotografya.gen.tr/TR,765/cumhuriyetten-gunumuze-fotografi.html. (E.T.: 21 Kasım 2023).

İstairport.com. (t.y.). *Skylife'dan Uluslararası Fotoğraf Yarışması*. https://www.airkule.com/haber/skylife-dan-uluslararasi-fotograf-yarismasi/14938. (E.T.: 20 Ocak 2024).

National Geographic Society. (t.y.). *About*. https://www.nationalgeographic.org/society/our-story/. (E.T.: 14 Kasım 2023).

National Library of Scotland. (t.y.). *Pencils of Light: The Story of the Photographic Society of Scotland*. https://digital.nls.uk/pencilsoflight/history.htm. (E.T.: 14 Kasım 2023).

Özdemir, A. B., (2018). *Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu ve Fotoğraf Yarışmaları*. Sayı 40. https://www.fotografya.gen.tr/TR,1996/tfsf.html. (E.T.: 16 Kasım 2023).

Paisley Photographic Society. (t.y.). *About*. https://www.paisley-photographic-society.co.uk/fluid_about/about.html. (E.T.: 14 Kasım 2023).

Pritchard, M., (t.y.). The Royal Photographic Society. *About.* https://rps.org/about/history/. (E.T.: 12 Kasım 2023).

Photographische Gesellschaft. (t.y.). *Home Page*. https://www.photographische-gesellschaft.at/. (E.T.: 14 Kasım 2023).

Professional Photographers of America. (t.y.). *About*. https://www.ppa.com/about/history. (E.T.: 14 Kasım 2023).

Société Française de Photographie. (t.y.). *About*. https://sfp.asso.fr/. (E.T.:12 Kasım 2023).

The Heliographic Society. (t.y.). *History*. https://cths.fr/an/societe.php?id=100694. (E.T.: 14 Kasım 2023).

The Photographic Society of America. (t.y.). *About*. https://psa-photo.org/page/about. (E.T.: 14 Kasım 2023).

The Leeds Photographic Society. (t.y.). *Brief History*. https://lps1852.org/brief-history/. (E.T.: 14 Kasım 2023).

The Scottish Photographic Federation. (t.y.). *About*. https://www.scottish-photographic-federation.org/about. (E.T.: 14 Kasım 2023).

The Photographic Alliance of Great Brıtaın. (t.y.). *About*. http://thepagb.org.uk/about/what-we-do/. (E.T.: 14 Kasım 2023).

The German Photographic Association. (t.y.). *About*. https://www.dgph.de/about-dgph. (E.T.: 16 Kasım 2023).

The Northern Counties Photographic Federation. (t.y.). *About*. https://ncpf.org.uk/history/. (E.T.: 14 Kasım 2023).

The Photographic Society of Japan. (t.y.). *About*. http://www.psj.or.jp/profile/index.html. (E.T.: 14 Kasım 2023).

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (t.y.). *Hakkımızda*. https://tfsf.org.tr/tr/sayfa-detay/hakkimizda. (E.T.: 21 Kasım 2023).

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (t.y.). *Almanak*. https://almanak.tfsf.org.tr/. (E.T.: 15 Ekim 2023).

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2017). *Almanak*. https://almanak.tfsf.org.tr/almanak-detay/2017-tr, (TFSF. E.T.: 18 Ocak 2023.)

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2018). *Almanak*. https://almanak.tfsf.org.tr/almanak-detay/2018-tr, (TFSF. E.T.: 18 Ocak 2023.)

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2019). *Almanak*. https://almanak.tfsf.org.tr/almanak-detay/2019-tr, (TFSF. E.T.: 18 Ocak 2023.)

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (t.y.). *Sonuç*. https://sonuc.tfsfonayliyarismalar.org/. (E.T.: 15 Ekim 2023).

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (t.y.). *28. Ulusal Fotoğraf Yarışması Şartnamesi*. https://tfsfonayliyarismalar.org/writable/uploads/yarisma-dosyalari/2022-069/2022-069-sartname.pdf. (E.T.: 19 Ocak 2023).

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (t.y.). *İFSAK 5. Baha Gelenbevi Kupası Şartnamesi*. https://tfsf.org.tr/indir/sartnameler/2017012_IFSAK_5_Baha_Gelenbevi_Kupasi-taslak_sartname-29082016.pdf. (E.T.: 18 Ocak 2023).

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu. (2022). *Malatya 2. Kayısı Çiçeği Şenliği Fotoğrafçılar Maratonu Jüri Değerlendirme Tutanağı*. https://sonuc.tfsfonayliyarismalar.org/writable/yarisma-dis-kaynak/97d06a7d-3619-4b54-8fa8-b9c02a4133f0.pdf. (E.T.:20 Ocak 2024).

Victoria and Albert Museum. (t.y.). *1858 Exhibition of the Photographic Society of London*. (http://www.vam.ac.uk/content/articles/0-9/1858-exhibition-of-the-photographic-society-of-london/. (E.T.: 19 Kasım 2023).

Yapı Kredi Bankası. (t.y.). *Sosyal Sorumluluk Projeleri.* https://www.yapikredi.com.tr/yapi-kredi-hakkinda/kurumsal-sosyal-sorumluluk/kurumsal-sosyal-sorumluluk-projeleri/zaman-tuneli/. (E.T.: 26 Mart 2024).

Wanderscheid, E., (1998). International Federatıon of Photographic Art. *History*. https://www.fiap.net/en/history. (E.T.: 16 Kasım 2023).

World Press Photo Foundation. (t.y.). *About*. https://www.worldpressphoto.org/about-us. (E.T.: 14 Kasım 2023).

Tez

Kızıl, M., (2007). *Türkiye'de Fotoğraf Dernekleri ve İşlevleri*. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Fotoğraf Anasanat Dalı. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir.

Öğretmen, İ., (1984). Fotoğrafçılığın Gelişimi ve Ara Güler. *İzmir Üniversitesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. İzmir.

Ansiklopedi

Milliyet İlkler Ansiklopedisi. (1985). 1. Cilt. Dünyayı Değiştiren Buluşlar. İstanbul: Milliyet Yayınları.

Britannica, Çevrim İçi Ansiklopedi, (2024). *Artificial Intelligence (AI): At a Glance*. https://www.britannica.com/topic/Artificial-Intelligence-AI-At-a-Glance-2235722. (E.T.: 9 Kasım 2024).

Panel

Fotoritim E-Fotoğraf Dergisi. (2008). *Fotoğraf Yarışmaları e-Paneli*. Aralık. https://issuu.com/levent_y/docs/fr-epanel-fotograf-yarismalari. (E.T.: 8 Mart 2024).

Kişisel Görüşme

Varlı, Ü., (2023). *Kişisel Görüşme*. (E.T.:25 Haziran 2023).

Kişisel Not

Taras, Ö., (2023). *Kişisel Notları*. (E.T.:16 Ocak 2023).

EKLER

EK-1- Kişisel Görüşmeler

ULUSAL FOTOĞRAF YARIŞMALARI: RÖPORTAJLAR

Araştırmamızda, 2004-2022 yılları arasında Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) onaylı ulusal fotoğraf yarışmalarına ilişkin istatistiksel veriler derlenmiştir. Bu doğrultuda, en fazla jüri üyeliği yapan kişiler ile en çok ödül kazanan katılımcılar tespit edilmiştir. Ayrıca, alanında uzman kişilerin görüşlerine başvurulmuş ve çeşitli yöntemlerle toplamda 30 kişiyle 40 saatlik ses ve video kaydı yapılmıştır. Bazı jüri üyeleri ve ödül kazanan katılımcılara e-posta yoluyla sorular iletilmiş ve yazılı yanıtlar toplanmıştır. Verilen yanıtlar düzenlendikten sonra, röportaj yapılan kişilere ulaştırılmış ve tezde yer alacak nihai halleri için onay alınmıştır. Bu süreçte yalnızca noktalama işaretleri ve yazım hataları düzeltilmiştir.

Görüşme gerçekleştirilen 30 kişinin isimleri alfabetik sıralama ile şu şekildedir:

Doç. Dr. Ahmet Beyhan Özdemir (29 Nisan 2024), Ahmet Fatih Sönmez (2 Haziran 2024), Berker Dalmış (7 Mayıs 2024), Caner Başer (2 Mart 2024), Cengiz Karlıova (2 Mart 2024), Cihan Karaca (22 Ocak 2024), Coşkun Aral (2 Mayıs 2024), Çetin Canbazoğlu (14 Mayıs 2024), Dayk Danzig (19 Ocak 2024), Prof. Dr. Emre İkizler (22 Mart 2024), Emre Soytürk (7 Mayıs 2024), Prof. Dr. Güler Ertan (10 Mayıs 2024), Halil Nadir Ede (11 Mayıs 2024), İbrahim Zaman (30 Mayıs 2024), İsa Cıda (7 Mayıs 2024), İzzet Keribar (2 Mayıs 2024), Kemal Özkılıç (9 Mayıs 2024), Leyla Emektar (26 Ocak 2024), Merih Akoğul (3 Mayıs 2024), Mustafa Gezer (7 Mayıs 2024), Prof. Oktay Çolak (26 Mart 2024), Prof. Dr. Özer Kanburoğlu (3 Ocak 2024), Reha Bilir (2 Mayıs 2024), Sebahattin Haluk Uygur (5 Mayıs 2024), Sebahattin Özveren (9 Mart 2024), Dr. Sefa Ulukan (23 Ocak 2024), Şeref Akçay (8 Mayıs 2024), Tekin Ertuğ (25 Nisan 2024), Ümit Varlı (25 Haziran 2024),Volkan Karagülleoğlu (7 Mayıs 2024).

Kişisel görüşmeler kapsamında, fotoğraf eğitimi veren öğretim görevlilerine ek olarak eğitimle ilgili bir soru yöneltilmiş, ayrıca Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Dr. Sefa Ulukan ve İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği (İFSAK), Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Dayk Danzig ile yapılan görüşmeler, konumları gereği diğer kişilerle yapılan görüşmelerden farklı bir yapıya

sahiptir. Ayrıca, ek olarak Sayın Özer Kanburoğlu'na ise ek olarak konu ile ilgili bildirisi hakkında sorular sorulmuştur. Bu görüşmelerde, fotoğraf yarışmalarının organizasyonel yönleri, TFSF ve İFSAK'ın rolü ve fotoğraf sanatının gelişimine katkıları gibi konulara daha detaylı bir şekilde değinilmiştir. Dolayısıyla, bu görüşmelerin içeriği ve soruları, diğer katılımcılarla yapılan görüşmelerden farklılık göstermektedir.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: AHMET BEYHAN ÖZDEMİR

Tarih: 29 Nisan 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, anlatır mısınız?

Fotoğrafa hobi olarak başladım, ancak ardından üniversitede eğitim alarak akademik hayata adım attım. Ayrıca, fotoğraf dernekleri, fotoğraf kulüpleri veya Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu içinde çeşitli görevler üstlendim. Bu sayede fotoğrafın hem akademik hem de akademi dışındaki yapılanmaları içinde her zaman yer aldım.

Aslında çok fazla yarışmaya katılmamıştım, ama fotoğrafa öğrenci olarak üniversitede başladığım dönemlerde küçük çapta yarışmalar oluyordu ve onlara katılmayla başladım. Bu yarışmalar, o zamanlar için bir motivasyon kaynağıydı. Fotoğraf eğitimi aldığımız sırada hocalarımızın yönlendirmeleriyle birkaç yarışmaya katıldım ve oradan da ödüller aldım. Bu deneyimler, fotoğrafı kendimi geliştirme ve farklı bir bakış açısıyla keşfetme fırsatı olarak görmemi sağladı. Bu doğrultuda, fotoğraf yarışmalarına katılma sürecini de yaşadım.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Öncelikle, bir motivasyon aracı olarak görüyorum. Bu, yaptığınız işin değer bulması ve farklı kanallardan ulaşamayacağınız yerlere ve kişilere ulaşması açısından önemli. Ancak, hedef ya da amaç bir yarışma fotoğrafçısı olmak değil. Yarışmaya katılmak için fotoğraf üretme şeklinde düşünebiliriz bunu.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Genelde belgesel ve sokak fotoğrafçılığına odaklanan bir tarzım var. Yarışmalarda da genellikle bu konularda düzenlenmiş yarışmalara katıldım. Bu fotoğrafların ortak özelliği belgesel nitelikli veya sokak fotoğrafı tarzında olmaları.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Yarışmalara aslında doğrudan fotoğraf sanatına bir katkısı olduğunu çok düşünmüyorum. Çok bireyseldir. Kendi üretimlerinizi bir yarışmada derece almak, bundan maddi manevi kazanç sağlamak üzere katılındığını düşünüyorum. Son yıllarda özellikle fotoğraf yarışmalarının bazı fotoğrafçılar ya da yarışmacı fotoğrafçı diye tanımlanan kişiler tarafından bir rant aracı haline getirilmeye çalışıldığını düşünüyorum. Bu sebeple, bu format veya kategori yarışmanın niteliğine uygun veya amacına uygun fotoğraf üretimine yönlendiriyor insanları elbette. Farklı seviyede insanlar katılıyor. Profesyonel fotoğrafçılar, fotoğraf eğitimi almış kişiler veya amatör fotoğrafçılar ile fotoğraf dernekleri, fotoğraf grupları arasında belli bir başlangıç sürecine girmiş, fotoğraf öğrenme sürecinde olan kişiler aynı yarışmaya katılabiliyor mesela. Bu durum, doğal olarak birbirleriyle denge kurulmasını gerektiriyor ve bu denge, jürinin seçim tecrübesine veya değerlendirme kriterlerine bağlı olarak şekilleniyor.

Elbette ki burada bir fotoğrafçıyı da geliştirme, onların bakış açılarını ve fotoğraf vizyonlarını geliştirmelerine yardımcı olduğunu mutlaka görüyoruz. Çünkü derece almış fotoğraflarla ya da sergilenen fotoğraflarla kendi fotoğrafları arasında bir karşılaştırma yapabilme şansını buluyorlar. Bu eserlerin paylaşımı da dediğim gibi, kişinin veya fotoğrafçının görünürlüğünü artırıyor.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Bu konuyu iki farklı şekilde düşünmek mümkün. Birinci olarak, farklı kültürler veya coğrafyaları keşfetmek amacıyla seyahat eden ve çekim yolculukları yapan fotoğrafçılar var. Diğer yandan, belli merkezlerde düzenlenen yarışmalara katılmak üzere giden ve o bölgenin kültürünü, coğrafyasını ve insanlarını keşfedenler de var. Her iki durumda da, o kültürün içinde kendinize bir yer edinmek ve o kültürden unutulmaz kareler veya o kültürü tanımlayan fotoğraflar çekmek için hareket ediyorsunuz. Sonuç

olarak, o ortama girdiğinizde o kültürün bir parçası oluyorsunuz ve fotoğrafı içeriden bakmak felsefesini yaşayarak öğreniyorsunuz. Bu sayede farklı insanlarla tanışıyor, farklı kültürleri tanıyor ve bu kültürlerin tanıtılmasına katkı sağlıyorsunuz.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Kalitesi üzerine detaylı bir tartışmaya girmeyeceğim ancak erişilebilirlik ve çeşitlilik açısından önemli olduğunu belirtmeliyim. İnternet üzerinden düzenlenen yarışmalar, günümüzde hayatın hemen hemen her alanında online bir yaşam kültürüne doğru ilerlediğimiz bir dönemde kaçınılmaz bir gereklilik haline gelmiştir. Bu durum, sonuçların dijital ortamda sergilenmesini ve herkesin kolaylıkla bir bilgisayar ekranından bu sonuçlara, programlara veya sonuçlara erişebilmesini sağlar. Kalite konusunu tekrar vurgulamak istiyorum; ekranda gördüğümüz bir fotoğrafın kalitesini uzaktan bir yöntemle değerlendirmek ve incelemek belki çok sağlıklı olmayabilir. Ancak, bu durumun erişilebilirlik ve çeşitliliği artırdığını söylemek mümkündür. Bu sayede, daha geniş bir kitleye ulaşılabilir ve farklı fotoğrafçıların çalışmaları daha kolay bir şekilde görülebilir hale gelir.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Fotoğraf yarışmalarında jüri değerlendirmelerinin tartışmaya açık olduğunu belirtmek gerekir. Katılımcılar, kabul edilen veya edilmeyen sonuçlarla karşılaşabilirler. Jürinin seçimi, belirli bir fotoğraf kültürüne, teknik bilgisine ve hatta hayat deneyimine dayanır. Bu, jüri üyelerinin seçim ve değerlendirme sürecindeki aktarımına bağlıdır. Yani, sadece teknik olarak iyi bir fotoğraf seçmek yerine, jürinin konuya ilişkin bilgi ve fikirlerinin de olması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü sadece teknik açıdan değerlendirilmiş fotoğraflar, içerik açısından eksik kalabilir. Bu da ciddi sorunlara yol açabilir.

Sonuçların kabul edilebilir olması, jürinin bu değerlendirme kriterlerini çok yönlü olarak belirlemesi gerektiğini düşünüyorum. Fotoğrafın sadece teknik yönüne değil, aynı zamanda içeriğine de bakılmalıdır. Estetik açıdan önemli olan, fotoğrafın

içeriğiyle de uyumlu olmasıdır. Elbette ki sorunlar yaşanabilir. Ancak, bu tür sorunlar çözülebilir ve önlenebilir. Sadece teknik bilgiye sahip olmak değil, aynı zamanda çeşitli içeriklere ilişkin bilgiye de sahip olmanın yararlı olduğunu düşünüyorum.

8. Türkiye'de fotoğraf eğitiminin düzeyi, niteliği, yöntemi, içeriği, olanakları ve sorunları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Türkiye'de fotoğraf eğitiminden bahsettiğimizde genellikle lise düzeyindeki fotoğraf eğitimi ile üniversitelerdeki akademik düzeydeki fotoğraf eğitimini anlıyoruz. Bu eğitimlerde sanat eğitiminden ziyade fotoğraf alanında teknik bir eğitim öne çıkmaktadır. Yöntemler genellikle sanat adı altında öğretilse de aslında içerik daha çok piyasaya fotoğrafçı yetiştirmeye odaklanmış gibi görünmektedir. Fakülteler ve üniversiteler arasındaki eğitim farklılıklarına rağmen her biri kendi ekolünü oluşturmaya çalışmaktadır. Ancak, olanaklar her zaman yetersizdir ve öğrenciler ile hocalar mevcut olanaklarla neler yapabileceklerini araştırmaktadır. Sorunlar çözülmeye çalışılmakta ve bu durum belki de ülkenin eğitim sisteminin bir gerçeğidir. Sonuç olarak, öğrenciler ve hocalar büyük bir özveriyle bu sorunların üstesinden gelmeye çalışmaktadır.

9. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Niceliksel olarak bir gelişim olduğunu söyleyebilirim ancak niteliksel olarak sağlanmadığını düşünüyorum. Yarışmaların yaygınlaşması ve tanıtım açısından faydalı olduğunu düşünüyorum ancak kalite veya nitelik açısından yeterli bir katkı sağlamadığını düşünüyorum. Fotoğrafçılar, birbirlerinden etkilenerek ilham alabilirler ancak bazen kopyalama eğiliminde olabilirler. Bu durum, ulusal yarışmaların biraz daha yönlendirici olması gerektiği düşüncesini ortaya çıkarıyor. Yarışmaların daha serbest konular ve yaratıcılık düzeyiyle, teknik ve içerik olarak serbest bırakılması gerektiğini düşünüyorum. Bu, fotoğrafın gelişimine ve yaygınlaşmasına katkıda bulunabilir. Aksi takdirde, benzer konularda benzer fotoğrafların üretilmesiyle bir ilerleme sağlanamaz.

10. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Eser seçimi birçok kriterden oluşmalıdır. Öncelikle her yarışmanın belirli bir amacı ve teması vardır. Jüri, sadece teknik ve estetik olarak güzel fotoğraflara değil, içeriği, verdiği mesajı ve fotoğrafçının özgün yaratıcılığını da göz önünde bulundurmalıdır. Örneğin, teknik olarak basit bir fotoğraf bile özgün bir anlatımla sunulursa, fotoğrafçının kendi bakış açısını ve vizyonunu yansıtarak yorumlandığında diğerlerinden ayrılabilir. Jüri, bunu fark etmeli ve değerlendirmelidir. Sadece güzel olduğu düşünülen fotoğrafları değil, aynı zamanda verdiği mesajın doğruluğunu, yarışma temasına uygunluğunu da dikkate almalıdır.

11. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Başarı kriteri öncelikle bilgi ve fikir üretimi üzerine kurulmalıdır. Bu, bilgi, beceri ve deneyim edinmek için araştırma yapmayı, kafa yormayı, fikir üretmeyi, yorum yapmayı ve diğerlerinden farklı bir yaklaşım geliştirmeyi gerektirir. Örneğin, ulusal ve uluslararası düzeyde araştırma yapmayı, inceleme yapmayı, kafa yormayı ve fikir üretmeyi teşvik eden bir strateji benimsemek önemlidir. Bu, uluslararası festivallere katılmayı, uluslararası yarışmalardaki fotoğrafları karşılaştırmayı ve önde gelen fotoğrafçıların çalışmalarını takip etmeyi içerebilir.

Genç fotoğrafçılara aynı şekilde kendilerini geliştirmeleri için ciddi bir araştırma, okuma, inceleme, deneyimleme ve çeşitli festivalleri, sergileri veya yarışma sonuçlarını izlemelerini öneririm.

12. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Türkiye'de çok sayıda fotoğraf yarışması düzenleniyor. Genellikle yerel yönetimler, valilikler veya devlet kurumları tarafından organize ediliyorlar. Bu yarışmalar genellikle kurumların ihtiyaç duyduğu fotoğrafları sağlamak amacıyla

düzenleniyor gibi görünüyor. Ancak, bu yarışmaların fotoğraf sanatına doğrudan bir katkı sağlamaktan ziyade, kurumların ihtiyaçlarına cevap vermek için düzenlendiği izlenimi oluşuyor. Yine de bu yarışmalara katılanlar farklı coğrafya ve kültürlerle tanışma, yeni deneyimler yaşama şansı bulabilirler. Bu yarışmaların genç fotoğrafçıların vizyonlarını geliştirmesine ve örnek farklı fotoğrafçıların çalışmalarını görmelerine katkı sağladığını söyleyebiliriz. Bu nedenle, bu yarışmaların doğrudan fotoğraf sanatına katkı sağlamak yerine, genç fotoğrafçıların gelişimine destek olduğunu düşünebiliriz.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: AHMET FATİH SÖNMEZ

Tarih: 2 Haziran 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Benim Ortaokul yıllarında başlayan bir resim merakım vardı. Özellikle empresyonist ressamlardan çok etkilenmiştim. Üniversite yıllarıma kadar yoğun olarak resim yapıyordum. Karakalem ve yağlıboya ilgi alanımdı. Askerlik dönüşü resme olan sevgim azalmasa da fotoğrafı keşfettim. Zaman ve mekân açısından fotoğrafın daha çabuk üretiliyor olması ve ortaya çıkan sonucun da beni mutlu etmesi ile fotoğraf maceram başlamış oldu.1990'ların başında başlayan fotoğraf merakım 2000 yılından itibaren tutkuya dönüşmeye başladı. Yarışmalardan da bu yıllarda haberdar olmaya başladım ve kendimi sınamak istedim.2001 yılında katıldığım ilk yarışmada sergileme ve satın alma olunca çok mutlu oldum ve bunu devam ettirmeye karar verdim.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Bu soruya pek çok fotoğrafçı farklı cevaplar verebilir. Bu da gayet doğaldır. Kendini ispatlama isteği, tanınır olma arzusunun gerçekleştirilmesine vesile olması, bir şeyleri başarmış olmanın verdiği gurur ve mutluluk, her insanda bulunan ego tatmini vb. anlamları olabilir. Yarışmaların motivasyonu artırdığı da bir gerçektir.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Her yarışmanın kendine özgü konuları olabiliyor. Seçim kriterlerini belirleyen de jüri üyeleridir. Bu kriterlere uyan fotoğraflar da seçimi hak etmiş oluyor. Aslında her jüri değerlendirmesi sübjektiftir. Aynı yarışmayı iki ya da daha fazla farklı jüri değerlendirmiş olsun, sonuç büyük oranda farklı olacaktır. Bunun örneklerini günümüzdeki uluslararası yarışmalarda farklı salonlardan çıkan sonuçlarda da görebiliyoruz. Benim ödül alan fotoğraflarımın ortak özellikleri sanırım öncelikle konuya uygun oluşu, teknik ve estetik olarak az kusurlu olmaları, sade, anlaşılır ve genel geçer kurallara uygunluğu ve biraz da özgün bir bakışa sahip olması şeklinde sıralanabilir.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Fotoğrafın teknik icadından günümüze kadar olan gelişimini düşündüğümüzde, yarışma formatlarının zamanla değişime uğraması da kaçınılmazdır. Analog dönemden dijital döneme geçiş ile başlayan bu süreç drone, akıllı telefonlar vs. ile devam etmiş olup yakın bir zamanda da yapay zekâ uygulamaları ile bambaşka boyutlara doğru evrileceğini göstermiştir. Kategori sayısının artması fotoğraf sanatına olumlu anlamda katkı sunar diye düşünüyorum. Her fotoğrafçı her konuda başarılı olacaktır diye bir kural olmadığı gibi, aksine belli konulara yoğunlaşarak daha kaliteli işlerin ortaya çıkmasına vesile olabilir. Örneğin portre, makro, manzara ve pek çok farklı konuda uzmanlaşmış fotoğrafçıların işleri daha fazla ses getirmekte ve kalıcı olmaktadır. Amerika'da sadece bulut ya da kasırga fotoğrafı çeken çok başarılı fotoğrafçılar vardır. Ünlü Fransız fotoğrafçı Yann Arthus-Bertrand, drone icat edilmeden yıllar önce uçak ve helikopterle tüm dünyayı kuşbakışı fotoğraflamış, üstelik analog yöntemle yaptığı bu çalışmaların kalitesine henüz ulaşılamamıştır.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Bu sorunun cevabı yine sorunun içinde saklı. Fotoğraf yerelden başlayıp evrensele ulaşabilen çok değerli bir buluş. Her fotoğrafçı öncelikle kendi kültürünü, geleneklerini, doğasını, insanını vb. konuları çekerek başlar. Uluslararası yarışmalar dünyanın çok farklı kültürlerinden örneklerin bir araya geldiği platformlar olduğundan gerek bunları üreten fotoğrafçılar gerekse izleyiciler için bir mukayese ve değerlendirme alanı oluşturmakta ve evrensel boyuta taşımaktadır. İnternet ve sosyal medya kullanımının çok fazla arttığı günümüzde yapılan paylaşımlar ile anında görüntülere ulaşılma şansı doğmuştur. Ancak bu paylaşımların en negatif yönü çok çabuk tüketilir olması ve adeta görüntü bombardımanına maruz kalan insanların kaliteli işleri gözden kaçırmaları ve kalıcı olamamalarına şahitlik etmeleridir.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Fotoğraf sanatına diğer sanat dalları gibi bakacak isek doğrusu fotoğrafın da galerilerde, müzelerde ve özel alanlarda sergilenmesi bence en doğrusu olur. Sadece sergilenme ile kalınmadan kitap ve katalog şeklinde kalıcı hale getirilmesi hem fotoğraf sanatına saygının bir göstergesi olur hem de gelecek nesillerin geleneksel yöntemlerden kopmadan kaliteli işlere ulaşımı sağlanmış olur. Kaçınılmaz olarak artık yarışmalar internet üzerinden yapılmaktadır. Ulusal ve uluslararası yarışma sayıları her geçen yıl artmakta. Fotoğrafçı sayısının da her yıl katlanarak arttığını düşünürsek ortada bir arz talep dengesinden söz edilebilir. Niceliksel bu artışın niteliksel sonuçlarının da aynı oranda arttığını söylemek mümkün değildir.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkün müdür?

Sanırım bu sorunun cevabı hemen her yarışma sonucu ortaya çıkan tepkiler ve eleştirilerde yatmaktadır. Elbette herkes ödül kazanmak için yarışmalara katılıyor. Üstelik çok az kişinin ödül alacağını bile bile. Kendi adıma ödül beklentisi ile katıldığım ve sıfır çektiğim çok yarışma olmuştur. Ben de böyle durumlarda jüriyi hatalı bulmuşumdur. Bu yargımda haklı olduğum durumlar olabileceği gibi haksız olduğum durumlar da olabilir. Jüri seçimi sorunsanlı yıllardır olan ve olmaya devam edecek bir olgudur. Farklı kişiliklerde, farklı bakış açılarına sahip insanları bir araya getirip ortak bir beğeni ve objektif bir sonuç beklemek ne kadar doğru olur bilemiyorum. Bu noktada değerlendirme kriterlerinin çok net olarak jüriye aktarılması ve jürinin de kanaatini o yönde kullanması gerekir. Jüri her şeyden önce adil olmak zorundadır. Sonradan çok fazla dile getirilen adam kayırma, torpil vb. gibi söylentilerin olmaması için tarafsız olmak ilk ve en önemli unsurdur diye düşünüyorum. Tüm bu sorunları çözmek ve önlemek yüzde yüz mümkün olmasa bile en aza indirmek mümkündür. Bence her yarışma sonrası jürinin, ödül alan ve seçilen her fotoğrafın detaylı bir analizi rapor şeklinde tüm katılımcılarla paylaşması soru işaretlerini de azaltacaktır. Elenen fotoğrafların da niye elendiğini gösteren jüri değerlendirmesi sanırım çoğu soru işaretini ortadan kaldıracaktır.

8. Ulusal fotoğraf yarışmalarının katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Her gün milyonlarca belki de milyarlarca üretilen fotoğraf dünyasında tanınır olmak, ses getirmek hiç kolay olmasa gerek. Yarışmalar sonucu ünlenen ve kalıcı olmayı başarabilen isimler vardır elbette. Gerek ülkemizde gerekse dünyada bu örnekleri görüyoruz. Ancak her yarışmacının bunu başarabilmesi mümkün olmadığı gibi şart da değildir. Çok fazla tanınmadan, isminin önünde bir sürü ünvan olmadan çok kaliteli işler üreten kişi sayısı oldukça fazladır. Yarışmaların motive edici özelliği ile katılımcıların gelişimine olumlu anlamda katkı sunmaktadır.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Yukarıda sayılan tüm bu kriterler olmazsa olmazıdır. Jüri seçimini bu kriterlere ve objektif değerlendirmesine göre yapmak zorundadır. Değerlendirmenin ilk kriteri konuya uygunluk olmalıdır. Buna uymayan çok iyi fotoğraf bile olsa elenmelidir. Daha sonra genel geçer kurallar dahilinde istişare yapılıp ortak bir kanıya varılmalıdır. Yukarıda sayılan tüm kriterlerin maksimum da birleştiği işler ayıklanıp ödül gurubuna alınmalıdır. Seçim sonucu detaylı bir rapor ile kamuoyu ile paylaşılmalıdır.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Dünyaya gelen her insan aslında ilk yarışını kazandığı için gelebiliyor. Hayatın her alanında yarış söz konusu. Okul yıllarında verilen sınavlardan tutun da sonrasındaki hayat mücadelesi için yapılan her uğraş da bir anlamda yarış sayılır. Bir fotoğrafçı sadece yarışmalarda başarılı olacağım diye hedef koyarsa belki bunu başarabilir ama ne kadar iyi bir fotoğrafçı olduğunu kanıtlamış olmaz. Yani ödül sayısı ile hafızalarda yer edebilen fotoğrafçı olabilmek doğru orantılı değil maalesef. Benim önceliğim her zaman fotoğrafın kendisi olmuştur, yarışmalar değil. Doğru fotoğrafa ulaşabildiğim an benim en mutlu anımdır. Katıldığım yüzlerce yarışmanın çoğuna arşivimde olan karelerimden yollamışımdır. Fotoğrafta başarılı olabilmek için başka disiplinlerden de beslenmek gerekir. Resim, müzik, şiir, edebiyat, sinema vb. alanlar fotoğrafçının zihninde yeni

ufuklar açabilir. Çok farklı fotoğraf anlayışlarının olduğu örnekleri incelemek, yabancı ve uluslararası kaynakları taramak, daha önce ödül almış fotoğrafların analizini yapmak gelişime katkı sağlayacak unsurlardır.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Günümüzde söz sahibi fotoğrafçılarımızı düşünürsek pek çoğunun geçmişinde yarışma başarılarının olduğunu görürüz. Fotoğraf bir disiplin işi. Kalıcı ve kaliteli işlerin ortaya çıkması tesadüfen olmuyor. Büyük emek, fedakârlık ve çalışkanlık gerektiriyor. Fotoğraf sanatına katkı için yarışmalar şart değil ama yarışmalardan da fotoğraf sanatına katkının olduğu bir gerçektir.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: BERKER DALMIŞ

Tarih: 7 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Güzel Sanatlar Fakültesi'ni kazandığımda fotoğraf benim için bir yaşam biçimi haline geldi. Henüz fotoğraf sanatına yeni başlamış biri olarak çekim süreci ve karanlık oda işlemlerini kendim yaparak çektiğim bir fotoğrafı, sadece şans eseri gördüğüm ulusal bir yarışmaya gönderdim. Bu, 1996 yılındaydı. Yarışmada usta fotoğrafçıların arasında 2.lik ödülü aldım ve bu beni oldukça teşvik etti. Bu ödülü aldıktan sonra, fotoğraf sanatı dergilerinde ve sanat galerilerinde fotoğraflarımın sergilenmesinin tek yolunun yarışmalara katılmak olduğuna karar verdim. Bu nedenle onlarca yarışmaya katıldım. Çünkü o dönemlerde, sergi açmak için galeriler isim yapmamış kişilere müsaade etmiyordu. Ben de kendi yöntemimi bulmuştum. Yarışmalarda ödül aldıkça hem isim yapıyordum hem de ummadığım galerilerde fotoğraflarım sergileniyordu.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Bu sorunun cevabını fotoğrafa yeni başlayanlar için 1. soruda verdiğimi düşünüyorum. Ancak kendini geliştirmiş ve belli bir seviyeye yükselmiş fotoğrafçılar için ise hem sürekli onure olma hem de sadece eğlencedir.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Anlatılması gereken konu, diğer katılımcılardan farklı ve kendine özgü bir etkiye sahip olmalıdır. Bunun yanı sıra, teknik açıdan da özenle hazırlanmış olmalıdır.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Kesin yargılardan nefret eden biri olarak, farklı kategorilerde fotoğraf üretmenin ve yarışmalardaki çeşitli kategorilere katılarak ödül almanın büyük keyif verdiğine

inanıyorum. Her kategoride öğrendiğimiz çeşitliliğin, diğer kategorilerde üreteceğimiz çalışmalara inanılmaz etkili farklılıklar kattığına inanıyorum. Bu da daha etkili çalışmalar üretmemizi sağlıyor. Yarışmaların bu anlamda neredeyse bir okul gibi etki yaptığını düşünüyorum.

Yarışmalar sayesinde, diğer sanatçıların sıradışı çalışmalarını görerek birçok kategoride kendimizi geliştirdiğimizi veya çok özendiğimiz bir kategoride ustalık seviyesine çıktığımızı düşünüyorum. Eskiden yarışmalardan gelen kataloglarda yer alan çalışmaları incelemek yerine şimdi internet aracılığıyla yüzlerce sanatçının çalışmasını izleme şansı veren yarışmaların öğretici bir etki yarattığını düşünüyorum. Ayrıca diğer sanatçıların da eserlerimizi görüp tanınmamıza neden olduğunu ve bu tanınmanın çeşitli sanat festivallerine ve yayın organlarına davet alınmasını sağladığını düşünüyorum. Birçok kitapta veya dergide eserlerimin yayınlanması, bir sanatçı için geride bir iz bırakmak açısından çok değerli olduğunu düşünüyorum.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Pazara girdiğimizde onlarca meyveyi görmemiz gibi, fotoğraf yarışmalarına katıldığımızda da onlarca farklı kültür, toplum ve duyguyla karşılaşma şansımızın çok yüksek olduğunu düşünüyorum. Bu yarışmaların katkısının büyük olduğunu düşünüyorum. Sadece fotoğrafları değil, sanatçıları da görüp tanışarak çok farklı dünyalara adım atıyoruz. Bu yüzden, sürekli fotoğraf üreten ama bunları sadece sandığında saklayan bir fotoğrafçının nasıl başarılı olabileceğini düşünmek önemli. Sanat, kendi içinde keşfetmeyi gerektirir. Bazen yeni renkleri, bazen yeni kültürleri veya müzikleri keşfettiğimizde çok yeni ve etkili bir eser ortaya çıkarabiliriz. Bu durum her sanat dalı için geçerlidir. İşte yarışmalara katılan herkes için bu gelişim yönteminin her zaman aktif ve başarılı olduğunu düşünüyorum.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Yarışmalara internet üzerinden katılmanın maliyetinin düşük olması, daha fazla sanatçının katılabilmesini sağlıyor. Ayrıca, internet üzerinden yapılan katılımlarda hatalı baskılarda kaybedilen renkler gibi dezavantajlarla da karşılaşılmıyor. Erişilebilirlik daha fazla olduğundan, yarışmalardaki çeşitliliği ve kaliteyi arttırıyor.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Jüri üyelerinin fotoğraf sanatına uzak kişilerden oluşması durumunda, örneğin belediye yöneticisi veya yarışmayı düzenleyen bir sekreter gibi, sonuçları olumsuz etkilediğini düşünüyorum. Jürinin kesinlikle fotoğraf sanatında etkin olan sanatçılardan oluşması gerektiğini savunuyorum. Ancak, geleneksel sanatla ömrünü geçirmiş sanatçıların yanı sıra yeni teknolojiyi iyi bilen genç sanatçıların da jüride yer alması gerektiğini düşünüyorum. Bu sayede gözden kaçırılan detayların fark edilebileceğini düşünüyorum.

Ayrıca, şartnamelerde yer alan maddelere uyulmamasının çeşitli olumsuz söylentilere yol açabileceğini belirtiyor, bu durumu önlemenin en iyi yolunun, maddelere uyabilecek yetenekteki kişilerin jüri olması olduğunu düşünüyorum.

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Ulusal fotoğraf yarışmaları, katılımcının fotoğrafçılık alanındaki gelişimine katkı sağlar. Yarışmalara katılanlar, çalışmalarını değerlendirmek ve iyileştirmek için geri bildirim alır, yeni teknikler ve yaklaşımlar keşfederler. Ayrıca, yarışmalar sayesinde fotoğrafçılar eserlerini daha geniş bir kitleye tanıtma fırsatı bulurlar. Bu da onların tanınmasını ve çalışmalarının yaygınlaşmasını sağlar. Son olarak, ulusal fotoğraf yarışmaları, fotoğrafın sanat ve kültürel değerini artırarak fotoğrafçılığın toplumda daha fazla değer görmesini sağlar.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Estetik önemlidir, ancak bir fotoğrafın verdiği mesaj estetik olsa bile o etki kaybolabilir. Her fotoğraf için estetik olması veya teknik olarak mükemmel olması gerektiğini düşünmek yanlış olabilir. Fotoğraf sanatını geliştiren kesin yargıların aksine, fotoğrafın belgeselci için gerçekliği yansıtması, deneysel çalışan biri için ütopya olması, reklam fotoğrafçısı için esprili bir mesaj taşıması ve sanat fotoğrafçısı için estetiği yansıtması gibi farklı anlamlar taşıyabileceğini düşünüyorum.

Yarışmalarda ise asıl amaç, verilen bir konunun fotoğraflarla en iyi şekilde yansıtılmasıdır. Bu nedenle jüri, en çok konunun doğru şekilde yansıtılıp yansıtılmadığına dikkat etmelidir. Konuyu en iyi anlatan fotoğraflar öne çıkmalı ve sonra estetik ve teknik açıdan öne çıkanlar ödüllendirilmelidir. Ancak, mesajı çok güçlü olan bir fotoğrafın teknik açıdan zayıf olması onun elenmesini gerektirmez. Çünkü konuyu en iyi o anlatmıştır. Maalesef, ülkemizde bu konuya yeterince dikkat edilmediğini düşünüyorum. Yarışmalardaki fotoğrafların estetik ve teknik açıdan mükemmel olabileceğini ancak konuyu yeterince iyi anlatamadıklarında elenmeleri gerektiğini düşünüyorum. Çünkü yarışmanın başlığı "konusudur".

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Yarışmalarda konuya odaklanmanın ve herkesin nasıl çekeceğini düşünerek farklı bir yaklaşım geliştirmenin önemli olduğunu düşünüyorum. Bu şekilde, diğer katılımcılardan farklı bir eser ortaya koyarak derin bir kontrastlık yaratabilir ve jürinin dikkatini çekebilirsiniz. Listelenen standartlardan farklı bir yol bulduğunuzda, diğer tüm fotoğraflar arasında dikkat çekici olabilir ve ödül için daha güçlü bir aday haline gelebilirsiniz.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Bir okul gibi eğitir, farklı bir medeniyet gibi kültür çeşitlilikleri yaşatır, fotoğraf sanatını daha geniş bir kitleye tanıtarak insanları bu sanatı yapmasını sağlar. Sanatçıları tanıtır ve tanınırsınız. Eserleriniz milyonlarca kişi görebilir veya milyonlarca eser görmeye başlayabilirsiniz. Bu da sizi bu sanatta geliştirir. Ayrıca, iyi para ödülü veren yarışmaların fotoğrafçıların ekipmanlarını güncellemelerine yardımcı olduğunu da eklemek gerekir. Bu yönleriyle yarışmalar, fotoğrafçılık alanında hem kişisel gelişime hem de sektördeki ilerlemeye katkı sağlar.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: CANER BAŞER

Tarih: 2 Mart 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Geç başlayan fotoğraf maceram, stresten uzaklaşmak ve rahatlamak amacıyla 2012 yılında ilk makinemi aldığımda başladı. Birkaç yıl boyunca İstanbul içinde ve yakın çevresinde çekimler yaparak başladım. Daha sonra, yeni yerler keşfetme ve farklı kültürler tanıma isteğiyle, Türkiye'nin çeşitli bölgelerine seyahat etmeye başladım. Bu seyahatler sırasında çektiğim fotoğrafları değerlendirmek amacıyla yarışmalara katılmaya karar verdim. Yarışmalar hem maddi olarak beni finanse ediyor hem de fotoğraflarımı ve beni tanıtıyordu.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Tabii ki, başarı ve prestij kazanmak önemlidir. Başlangıçta önceliğim gezilerimi maddi olarak desteklemekti. Ancak zamanla, fotoğraflarımın bir bölgenin güzelliklerini, kültürünü ve insanların yaşamını tanıtmadaki önemini fark ettim ve bu da ödül kazanmamın anlamını değiştirdi. Artık kazandığım ödüllerin, sadece başarı değil, aynı zamanda kültürü ve yaşamı tanıtmadaki katkısını da simgelediğini görebiliyorum.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Ödül kazandığım fotoğraflarım genellikle bir hikâye anlatır. Fotoğrafın bir şeyler iletmesi, izleyiciye bir duygu veya düşünce aktarması önemlidir benim için. Bu nedenle çekerken bu özellikleri göz önünde bulundurmaya çalışırım. Ayrıca, keyif aldığım ve daha çok emek verdiğim fotoğraflar genellikle daha başarılı olmuştur. Doğal ve içten kareler benim için her zaman önceliklidir. Işık konusu da benim için çok önemlidir. Fotoğrafı çekerken ışığı doğru kullanmak, fotoğrafın bütününü değiştirebilir. Bu yüzden ışığı doğru kullanmaya dikkat ederim.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Birinin kendini geliştirmek istemesi durumunda ödül her zaman ikinci planda olmalıdır. Fotoğrafçının şartnameyi doğru şekilde anlaması, jürinin ne tür fotoğraflara sıcak baktığını ve kurumun bu fotoğrafları ne amaçla kullanacağını iyi analiz edebilmesi önemlidir. Gerektiğinde konusu ve formatı kendine uygun olmayan yarışmalara katılmaktan vazgeçip, tercih edilen yarışmalarda vakit ve efor harcamak daha doğru olabilir. Yarışmalara yeni başlayan biri zamanla kendi hatalarını ve eksikliklerini görür, seçilen fotoğrafların kriterlerini doğru olarak değerlendirebilirse ilerleme kaydeder. Aldığı dereceler ile tanınması ve paylaşımları da artacaktır.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Çoğunlukla yerel yarışmalarda daha fazla fırsatımız olduğunu düşünüyorum. Çektiğimiz fotoğraflar yaşamın izlerini taşıyor. İnsanlarla doğal olarak iletişim halinde oluyoruz. Bir fotoğraf çekmeden önce, fotoğraflarını çekmeyi planladığımız insanlarla mutlaka konuşuyor, onları tanımaya ve anlamaya çalışıyoruz. Empati yapmaya çalışıyoruz. Hiçbir zaman unutmamalıyız ki "biz onlara muhtacız".

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

İnternet üzerinden başvurular ve sonuçların aynı platformda açıklanması elbette erişilebilirliği kolaylaştırdı. Eskiden CD/DVD veya baskı şeklinde posta ile gönderimlerde sıkıntılar yaşanıyordu. Sergilenmenin sadece dijital ortamda olması fikrine sıcak bakmıyorum. Baskı şeklinde olması gerektiğini düşünüyorum. Hatta bu sergiler sadece kapalı alanlarda değil açık alanlarda da olmalı, sokaklarda da yer almalı düşüncesindeyim. Elbette bunları imkanlar ve tercihler belirleyecektir. Sergilerin sadece dijital ortamda olması bazı sanat eserlerinin gerçek potansiyelini gösteremeyebilir. Baskı

şeklinde sergilenen fotoğrafların dokunulabilirliği ve gerçek boyutlarıyla incelenebilirliği, izleyiciler için farklı bir deneyim sunabilir. Ayrıca, açık hava sergileri sokaklara sanatı taşıyarak daha geniş bir kitleye ulaşabilir ve şehirlerin kültürel dokusuna katkıda bulunabilir. Sergilerin katalog basımı ve dağıtımı ise sergilenen eserler hakkında derinlemesine bilgi vererek izleyicilerin eserler hakkında daha fazla bilgi sahibi olmasını sağlayabilir. Bu basılı katalogların sergide yer alana katılımcılara şartnamelerde de belirtildiği gibi ulaştırılması gerekmektedir. Bu katılımcılar için aynı zamanda bir belge görevi görecektir. Ayrıca sergi sonrası basılı eserlerin eser sahiplerine teslim edilmesi büyük bir jest olacaktır.

Sergi öncesi veya sergi sonrası yarışmayı düzenleyen kurumun sosyal medyada hesaplarında veya sitesinde ödül veya sergileme alan fotoğrafları paylaşması ancak eser sahiplerinin isimlerinin belirtilmemesi etik karşılanmamaktadır. Bu konuya dikkat çekmek isterim.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Katıldığım yarışmalarda, bazı fotoğrafların özellikle sis, huzme, ters ışık gibi belirli özelliklere sahip olmasının, dereceye layık görülmek için olmazsa olmaz olarak kabul edildiğini fark ettim. Bu durum, şartnameye daha uygun olan ancak belki de daha sıradan görünen fotoğrafların geri planda kalmasına neden olabiliyor. Ayrıca, düzenleyici kurum personelinin de jüri de yer alması ve genellikle fotoğraf konusuna uzak kişiler olmasından dolayı bu kişilerin diğer jüri üyelerinden etkilenmesi söz konusu olmakta. Ancak, bu tür sorunların zamanla çözüleceğine inanıyorum.

Özellikle jüri üyelerine, konusunda uzman ve fotoğraf bilgisi yeterli olan yeni isimlerin katıldığı yarışmalarda, bakış açısının değişeceğini düşünüyorum. Bu şekilde, jürinin daha geniş bir yelpazede fotoğraflara değerlendirme yapabileceğini ve daha adil bir seçim yapabileceğini düşünüyorum. Yarışmaların daha tarafsız ve şeffaf bir şekilde yönetilmesi, fotoğrafın özgünlüğüne ve sanatsal değerine daha fazla odaklanılmasını sağlayabilir.

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Fotoğrafçı belli hedeflerle fotoğraf çeker. Ödül (maddi, manevi), yeni yerler keşfetme, yeni insanlar kültürler tanıma, daha tanınır olma, projelerini gerçekleştirme gibi amaçlar doğrultusunda hareket eder. Fotoğraf yarışması bu kriterleri karşılıyorsa fotoğrafçıya bazı imkanlar tanınıyorsa sonuçların kaliteli olması kaçınılmazdır. Haliyle fotoğrafçının hedef(ler)ine ulaşması fotoğraf sanatının yaygınlaşmasına ve gelişmesine katkı sağlayacaktır.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Fotoğrafa başlamadan önce çok film izlerdim, gözümü geliştirdiğine inanıyorum. Ancak en önemlisi bu işi severek yapıyorum. Her anından keyif alıyorum. Gezimi planlamak, gittiğim yerlerde insanlarla sohbet etmek, çekim yapacağım alanı düzenlemek, çekmiş olduğum fotoğrafları incelemek, seçim yapmak, programlar ile fotoğrafımı daha güzel bir hale getirmek... Kendimi geliştirmek için özel bir çabam yok. Ne kadar işin içindeyseniz, ister istemez ilerleme kaydediyorsunuz.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Fotoğraf yarışmaları, fotoğraf severleri bir araya getiriyor ve fotoğrafçıların belirli bir konu üzerinde çaba göstermelerini sağlıyor. Yarışma öncesinde, ne tür fotoğraflar çekilebileceği, nerelere gidilebileceği, doğrular ve yanlışlar gibi konuları içeren sohbetler yapılıyor. Çekim aşamasında, fotoğrafçılar kendilerini geliştirmek ve doğru kareyi yakalamak için çaba gösteriyorlar. Sonuçların açıklanmasıyla birlikte, seçilen fotoğraflara bakılarak olumlu ve olumsuz değerlendirmeler yapılıyor. Kişinin sanatına katkı sağlaması için bu konularda doğru çıkarımları yapabilmesi ve iletişimini güçlü tutması gerekiyor.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Ulusal fotoğraf yarışmalarının, fotoğraf sanatına önemli katkılar sağladığına inanıyorum. Bu yarışmalar, fotoğrafçıları yeni konular keşfetmeye teşvik ederken, teknik becerilerini geliştirmelerine ve sanatsal vizyonlarını genişletmelerine yardımcı olabilir. Aynı zamanda, yarışmalar, fotoğrafçıların eserlerini geniş bir kitleye tanıtma ve eleştirme fırsatı sunar. Bu da fotoğrafçıların kendilerini ifade etmelerine ve daha iyi fotoğraflar çekmelerine imkân tanır.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: CENGİZ KARLIOVA

Tarih: 25 Mart 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, anlatır mısınız?

Fotoğrafla baba mesleği olması nedeniyle çok küçük yaşlarda tanıştım. Ortaokul yıllarından başlayarak yaz tatillerinde gidip yardımcı oluyor ve çekim teknikleri ile karanlık oda üzerine bilgi sahibi oluyordum. 1972 yılından itibaren lise sonrası fotoğrafı tam zamanlı yaşamıma kattım ve profesyonel olarak çalışmaya başladım. Yaşamım giderek işi ve hobisi fotoğraf olan bir yapıya dönüşerek bugüne değin de sürüyor. 1979 yılında IFSAK 'a üye oldum. Orada tanıştığım pek çok arkadaşımla bugünlere süren dostluklarım oldu. O dönemlerde ulusal yarışmalarının sayısı yılda ortalama 10-15 civarındaydı. Sevgili Mehmet Bayhan'ın girişimleri ile FIAP ile tanışmamız 1980'lerin başlarına denk gelir. Ulusal ve uluslararası yarışmalara katılarak önemli ödüller kazandım. 1983 yılında ben ve üç arkadaşım Türkiye'de ilk kez AFIAP unvanını kazandık. 1984 yılında bir yarışmanın seçici kuruluna davet edildiğimde, yarışmalara bir daha katılmama kararı aldım.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Fotoğraf yarışmaları yeni başlayanlar için kendilerini sınayabilecekleri bir ortamdır. Burada yakın çevresinin alkışları yeterli değildir. Deneyimli seçici kurulun binlerce fotoğraf arasından ödüle ve sergiye layık fotoğrafları seçmesi ve bu fotoğrafların arasına girmek önemli bir başarıdır. Bu da doğru yolda olduğunun bir işaretidir.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Kişisel ürettiğim fotoğraflarımın genellikle hepsi Siyah-beyaz fotoğraflardır. Hepsi karanlık odada ürettiğim baskılardır. Konu başlığına uygun, fotoğrafik değerleri doğru olanları seçmekte bir o kadar önemlidir.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Öncelikle yarışmaları fotoğraf yaşamının merkezine yerleştirmek yarışma endeksli yaşamak çok da doğru bir şey değildir. Yarışmalar fotoğraf olgusunun bir parçasıdır ancak sanat kişiseldir. Benim gözümde bir fotoğrafçı giderek yarışmalardan uzaklaşmalı proje bazlı işlere yönelmeli ve kişisel sergi ya da sunumları ile kendi yolunu çizmelidir.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Fotoğraf yarışmaları öncelikle izleyenler için farklı duygular yaşamalarına yardımcı olabilir. Ulusal ya da uluslararası yarışmaların konu çeşitliliği ile farklı kültürlerle tanışmalarına yardımcı olur. Özellikle fotoğraf meraklıları için bu kültürlerle tanışmak o bölgelerde çalışma isteği uyandırabilir ve yaşama farklı renkler katabilir.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Yarışma sonuçlarının dijital ortamda izlenmesi ulaşılabilirlik açısından iyidir. Sergi mekânında orijinal fotoğrafları izlemek kadar zevkli ve eğitsel olmasa da farklı şehir ya da ülkelerdeki fotoğraflara erişilebilirlik açısından internet ortamının da faydalı olduğu düşünülebilir.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Yarışmalarda jüri seçimi, üzerinde tartışılan konulardan biridir. Jüri üyesinin fotoğrafik geçmişi, birikimi, açtığı sergiler, söyleşiler, gösteriler, aldığı eğitim bu kriterler için önemli göstergelerdir. Düzenleyici kurumun bu konuda özel yardım alması gerekebilir.

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Ulusal fotoğraf yarışmaları fotoğrafa yeni başlayanlar için kendilerini sınayabilecekleri bir ortamdır. Katılımcıların, derece ya da sergiye kabul edilen fotoğraflar ile kendi işlerini karşılaştırmaları, eksilerini ve artılarını görmeleri açısından önemli katkılar sağlayacaktır.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Yarışmalarda seçici kurul gelen fotoğrafları değerlendirir ve bunların içinden seçim yapar. Benzer konu başlığı altında yapılan farklı yarışmalardaki sonuçlar değişim gösterebilir. Bunun da nedeni gelen fotoğrafların kalitesi ile doğrudan ilintilidir. Önemli olan katılan diğer işlere göre fotoğrafik kriterlerin yer aldığı ve konu başlığına uygun fotoğrafın seçimidir.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Başarılı olmak için öncelikle fotoğrafın temel kurallarını bilmek, çok fotoğraf izlemek ve bolca fotoğraf çekmek gerekir.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Yarışmalar farklı kültür ve ortamları yansıtmak açısından ilgi çekebilir. Arada çok özel işler görme şansı da sunabilir. Ancak her sanat dalında olduğu gibi fotoğrafta kişisel bir üretim ortamıdır. Yarışmaları bir eğitim ortamı gibi görmek, oradaki başarıların ötesinde kişisel proje bazlı konulara yönelerek, özgün işler ortaya koymak ana hedef olmalıdır.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: CİHAN KARACA

Tarih: 24 Ocak 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Fotoğrafa üniversite yıllarımda, hiç kimseden etkilenmeden kendi isteğimle başladım. Amacım, kompakt makinelerin çektiği fotoğraflardan daha net hatıra fotoğrafları elde edebilmekti. İleriki yıllarda, yaşadığım şehirde fotoğrafla ilgilenen ve yarışmalara katılan bir arkadaşla tanışmam, beni sanatsal fotoğrafa ve yarışmalara yönlendiren en önemli etken oldu. Yaşadığım şehirde fotoğraf derneği kurmamız ve bahsettiğim arkadaşla birlikte dernek eğitimlerini bizim yerine getirmemiz, kendimizi geliştirmemizi sağladı. Aslında bu dönem, gelişimimizi hızlandıran en önemli etken oldu. Çünkü dernek ortamında teorik ve pratik olarak en fazla bilgiye sahip olan biz ikimizdik ve dernek üyelerini daha ileri bir seviyeye taşımak için ilk önce bizim kendimizi geliştirmemiz gerekiyordu. Yani, önce öğrendik, sonra öğrettik.

Bu süreçte, gelişimimizi en iyi ölçecek faktör olan fotoğraf yarışmalarına yöneldik. Daha öncesinde analog çekim yapıyor ve baskı olarak yarışmalara katılıyorduk. Derneğin ilk kuruluş dönemi, dijitalin yaygınlaştığı döneme denk gelmişti. Bu da üretimimizi hızlandıran ve maliyetleri düşüren önemli bir etkiydi. Dernek içindeki rekabet ve bizlerin eğitimciler olarak lider konumda olmamız, bizi yarışmalara katılıma ve ödül almaya yönlendiren nedenler oldu. Yarışmalara katıldıkça ve sonuçları inceledikçe, hem daha nitelikli fotoğraflar üretmeye başladık, hem de aldığımız sergileme ve ödüllerle daha da motive olduk. Bu durum, dernek üyelerine de motivasyon olarak yansıdı. Hobi olarak başladığımız süreç, daha sanatsal ve bilinçli bir üretime dönüştü.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Yarışmalarda ödül almanın, tanınırlık kazandırma, motivasyon sağlama, seviyenizi ölçme ve diğer fotoğraf sanatçılarıyla rekabet sonucu kendinizi geliştirme gibi olumlu yönleri olduğunu düşünüyorum. Ödüller, verdiğiniz emeğin karşılığını almanın yanında, egomuzu tatmin etmenin bir yolu olarak da değerlendirilebilir. Maddi yönünü hiç düşünmemiş olmam, ilk planda kendimi geliştirmenin dönütünü almanın ve

yaşadığım şehrin adını duyurmanın daha anlamlı olduğunu gösteriyor. Çünkü taşrada ve bir ilçede yaşıyordum. Almış olduğum ödüller beni daha da motive ederken, diğer yandan arşivimi zenginleştirmem ve daha fazla üretmem gerektiğini fark ettirdi. Uzak ve yakın gezilere çıkarak hem teorik hem de pratik olarak kendimizi geliştirdik. Ancak, yalnızca fotoğraf çekmek ve arşivi zenginleştirmek gelişim için yeterli değil. Hem teorik hem de pratik olarak kendinizi geliştirmeniz gerekiyor. Diğer yandan, dijital fotoğrafın ve Photoshop'un hayatımıza girmesiyle rekabet edebilmemiz için bu alanda da kendimizi geliştirmemiz gerekiyordu. Ödül kazanmak, verdiğiniz emeğin karşılığını almanız demek. Aynı zamanda, jürinin eserinizi seçerek ödüle layık görmesi, beğenilme duygusunu da beraberinde getiriyor. Başarı elde etmeniz, doğru yolda ilerlediğinizin bir göstergesi aynı zamanda.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Üretimlerimde belgesel tarafa ağırlık verdiğim için aldığım ödüller genellikle bu yönde, insan-mekân ilişkisi, portreler ve kırsal yaşam gibi temaları içeriyor. Bu tercihim, insanların ve duygularının izlerini taşıyan eserler ortaya koymayı sevdiğimden kaynaklanıyor. İnsanları ve duygularını anlamak, etkileşimde bulunduğum kişilerle ve içinde bulundukları şartlarla empati kurma becerimi geliştirmeme olanak tanıyor. Ulusal yarışmalar genellikle belediyeler veya özel şirketler tarafından düzenlendiği ve tanıtım amacı güttüğü için, benim portre tarzımdaki eserlerim ödül alması zor olabiliyordu. Ancak, kendi tarzımı oluşturduğumu ve bu tarzda ısrarla yarışmalara katılarak başarılar elde ettiğimi söyleyebilirim. Bu durum, sonraki yarışmacıların ve fotoğrafçıların beni üretim bazında örnek almasına yol açtı; ancak aynı zamanda bu, taklit etme eğilimini beraberinde getiren olumsuz bir durumu ortaya çıkardı. Türk fotoğrafında halen bu taklit eğilimini görebilmek mümkün.

4. Fotoğraf yarışmalarının sayısı, konusu, formatı, kategorisi, jürisi, ödülü, sergilenmesi gibi unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Sürekli üreten ve gezilere çıkan bir fotoğrafçı için en büyük engel genellikle ekonomik zorluklardır. Ödüller ve sergilemeler, verilen emeğin tam olarak karşılığını sağlamasa da benim için yarışmaların daha çok motivasyon sağlama yönü ön plandaydı. Maddi getiriler ikinci planda kaldı ve kazançlarımız genellikle amortiye geçmedi. Yarışmalar, tanınırlık sağlama ve seviyeyi anlama konularında önemli olabilir. Ancak, gerçek bir gelişim için taklitten kaçınılmalıdır. Ödül alan fotoğrafların benzerlerini üretmek, gerçek bir katkı sağlamaz.

Jürinin beğenisine göre fotoğraf göndermek ve ödül almak, öznel bir süreç olduğu için gerçek bir başarı göstergesi olmayabilir. İyi bir eser, geniş bir beğeni kitlesine hitap edebilen bir eserdir. Yarışmaların sayısından ziyade, konu ve format çeşitliliği fotoğraf sanatına daha fazla katkı sağlayabilir. Aksi takdirde, bir tekrardan öteye geçemeyiz ve bu durum, taklitçiliği beraberinde getirir. Yarışmalara bağlı kalmadan, farklı tarzlarda kendini geliştiren ve üreten fotoğrafçılar, sanatsal üretime daha fazla katkıda bulunabilirler. Uluslararası alanda da bu çeşitliliği görebilmek mümkündür. Yarışma sonuçları ve sosyal medya paylaşımlarına bakıldığında, üretimlerde bir tek düzeliğin olduğu görülüyor ve tekrar eden görseller sıkıcı olabiliyor. Farklı tarzlarda düzenlenen yarışmaların, belediyeler, valilikler vb. kurumlar tarafından düzenlendiği durumda, yeni tarz ve temalarda üretim yapmamış veya gelişmemiş fotoğrafçıların bu tarz fotoğrafların üretimine zorlanması, dolaylı bir katkı sağlayabilir.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Fotoğrafçılıkla uğraşmaya başladıktan ve özellikle belgesel tarzda üretim yapmaya başladıktan sonra, çok sayıda yere seyahat etme şansı buldum ve çeşitli kültürleri deneyimleme fırsatı elde ettim. Bu deneyimler, sosyolojik olaylar ve olgulara olan ilgimi daha da artırdı. Ülkemizin zengin kültürünü görsel bir dille izleyicilere

aktararak, kaybolan değerleri, adetleri, meslekleri belgelemek ve görsel bir bellek oluşturmak benim için özel bir haz kaynağı haline geldi.

Konu ettiğim modellerin yaşam alanlarına tanıklık etmek, onların problemlerini ve duygularını anlama imkânı sağlar, bu da empati kurmamı kolaylaştırır. İnsanların problemlerine çözüm bulma veya rehberlik etme çabalarım, elimden geldiğince yardımcı olma amacı taşır. Grup gezilerimizde, içimizde bir doktor varsa tanıştığımız kişilere tedavi amaçlı yardımcı olma veya yol gösterme gibi durumlarla sıkça karşılaşıyoruz. Aynı şekilde, resmi bir iş için adım atma konusunda bilgi eksikliği yaşayan özellikle kırsal kesimdeki insanlara rehberlik etme çabalarımız da oluyor. Bu çabalar, özellikle fotoğraf maratonları gibi etkinliklerde işimize yarayan önemli araçlar haline geliyor. Yarışmalar, bu coğrafyalara belki de hiç uğramayacağımız yerlere gitme fırsatı tanıyor. Bu sayede, farklı kültürleri, insanları, mimarileri ve tarihi değerleri keşfetme şansı buluyoruz. Yarışmalar, birçok şehri ilk kez görmemize ve her bölgenin kendine özgü özelliklerini keşfetmemize olanak sağlıyor.

Her bölgenin kendine özgü coğrafyası ve etnik yapısının yanı sıra, insanlara yaklaşımının da birbirinden farklı olduğu gözlemleniyor. Ülkemizin doğusundaki misafirperverlik, duyduğumuz ama deneyimlemediğimiz bir özelliğidir. Bu tür deneyimleri yaşamak, yaşadığımız toprakları daha derinlemesine anlamamıza ve sahip olduğumuz zenginliği daha çok sevmemize olanak tanır. Batıda yaşayanlar, doğunun farklılıklarını görebilir ve batının modernleşme sürecinde kaybettiği değerleri fark edebilirler. Aynı şekilde, batıdaki kırsalın şehir merkezinden farklılıklarını deneyimlemek de mümkündür. Bu farklılıklar, birçok alanda karşılaştırma yapma olanağı sunar; yaşam biçimleri, üretim ilişkileri, adetler, gelenek-görenekler, inançlar ve daha fazlası. Yarışmaların sağladığı bu deneyimler, yaşadığımız coğrafyayı daha iyi tanımamıza ve kültürel zenginliğimizi daha çok takdir etmemize katkı sağlar.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Teknoloji her geçen gün gelişiyor ve bize yeni olanaklar sunarak hızı artırıyor. Zaman kaybını en aza indirerek, yarışmaları daha kolay takip edebiliyor ve sonuçları

hızlıca öğrenebiliyoruz. Analog dönemde katılımlar baskı olarak yapılıyordu, bu da maddi külfet getiriyor ve yeterli kalitede baskı imkânı sunmuyordu. CD ile katılım dönemi taşrada yaşayanlar için dezavantajlıydı, çünkü kaliteli baskı imkanlarına erişimleri sınırlıydı. Ancak günümüzde internet üzerinden katılımın sağlanması, işimizi daha da kolaylaştırdı. İnternet ortamında sonuçları görmek ve kıyaslama yapmak olumlu bir yön. Ancak, bu olumlu yönün çeşitlilik ve kalite olarak herkese eşit yansımadığını düşünüyorum. Kopya ve taklitçiliğe yönelmeler, benzer üretimler, ödül alan fotoğrafların birbirine benzemesi; kısacası makyavelist bir tavır, kısa yoldan hedefe ulaşma eğilimine yol açtı. Yarışma fotoğrafçılığı ile fotoğraf sanatçısının üretimlerinin farklılığını günümüzde daha belirgin bir şekilde gözlemleyebiliyoruz. Fotoğraf sanatçısı, bağımsız ve özgür bir şekilde hareket edebiliyor çünkü ödül kaygısı taşımıyor. Diğer yandan, yarışma fotoğrafçısı belirli bir kalıpta, dar bir açıdan üretim yapıyor ve çıkış noktası genellikle ödül amaçlı bir üretim gerçekleştirmek. Yarışma sonuçlarının internet üzerinden paylaşılması, fotoğraf sanatına ilgisi olmayan kişilerin dikkatini çekerek, bu alana ilgi duymalarına neden oluyor.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek nasıl mümkündür?

Yarışmalarda jüri seçimleri düzenleyici kurumun inisiyatifindedir. Ancak, yetkin olmayan, uzmanlık düzeyi yetersiz veya konuyla ilgisi olmayan jüri üyelerinin seçilmesi, yarışma sonuçlarını olumsuz etkileyebilir. TFSF'den bağımsız yarışmalarda bu duruma müdahale etmek zordur, ancak düzenleyici kuruma jürinin yetersizliği nedeniyle katılım sağlamama konusunda geri bildirimde bulunarak etki sağlanabilir. Topluca hareket edilmesi durumunda daha etkili olabilir. TFSF yarışmalarında aynı sorunlarla karşılaşıldığında ise hem TFSF'ye hem de düzenleyici kuruma geri dönüş sağlanabilir. Bu, toplu bir eylemin daha etkili olmasına olanak tanır.

Diğer yandan, TFSF'nin jüri belirlemesine müdahale edememesi ve bu durumun yetersiz jüri üyelerini seçici kurula dahil etmesi, bir sorun teşkil etmektedir. Yıllardır dile getirilen jüri havuzu oluşturma fikri henüz sağlıklı bir şekilde uygulanmamıştır. Bu sorunun çözümü için öncelikle jüri olabilmek için belirlenecek kriterlerin ortaya konması ve herkesin üzerinde uzlaşabileceği isimlerin seçilmesi gerekmektedir. Bu kişiler ulusal

ve uluslararası alanda başarıları kanıtlanmış, yarışma fotoğrafçılığı mantığını bilen, kurumun beklentilerinden bağımsız hareket edebilen bireyler olmalıdır.

Sağlıklı bir jüri oluşturulamadığı zaman, değerlendirme kriterleri konusunda ortak bir mutabakat sağlanamaz. Bu durumda puanlama usulü, yetkin olmayan bir jüri üyesinin etkisi altında kalabilir. İstişare edilerek, eserlerin eksikleri ve artıları üzerinden bir görüş alışverişi yapılması, daha sağlıklı sonuçlara ulaşmayı sağlayabilir. Ayrıca, etik davranmayan jüri üyelerinin olumsuz etkilerini azaltabilir ve jüri üyelerinin objektif değerlendirme yapmalarına olanak tanıyabilir.

8. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır veya olmalıdır?

Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına önemli bir katkı sağlamadığını düşünüyorum. Ancak, bu yarışmaların fotoğraf sanatının tanıtımına ve yaygınlaşmasına bir miktar destek olduğunu ifade edebilirim. Yarışmacılar, yarışma aracılığıyla kendilerini geliştirir ve sanatsal kaygılar taşıyan eserler üretmeye yönlendirilirse, bu katkı daha belirgin hale gelebilir. Özellikle serbest temalı ve çeşitli konuları kapsayan yarışmaların, sanatçılara daha özgür bir alan sunarak yaratıcılığı teşvik ettiğini düşünüyorum. Sadece teknik değil, aynı zamanda fikir ve mesajın orijinalliği üzerinden değerlendirme yapmak, sanatın çeşitlenmesine ve gelişmesine katkıda bulunabilir. Yarışma sonuçlarının halka açık sergilerde değerlendirilmesi, fotoğraf sanatının yaygınlaşmasına pozitif etkiler yapabilir. Sergiyi ziyaret eden kişiler, gördükleriyle ilham alabilir, estetik algılarını geliştirebilir ve bu sanat dalına olan ilgilerini artırabilir. Sonuç olarak, sanatçının eserleri izleyicide etkileşim yaratma amacına hizmet eder ve bu, temelde beğenilme hissiyle ilişkilidir.

9. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz?

Fotoğraf yarışmalarında başarı elde etmek için yeteneğin önemini kabul ediyorum; ancak bu tek başına yeterli değildir. İlk olarak, teorik ve pratik olarak kendinizi yeterli bir düzeye getirmeniz gerekmektedir. Bu, bol miktarda fotoğraf izlemeyi içeren klasik bir yaklaşımla başlar. Ayrıca, gerekli ekipmana sahip olmanız da önemlidir, çünkü yeterli ekipman olmadan fikirlerinizi gerçekleştirmekte sınırlı kalabilirsiniz.

Başarılı eserleri incelemek, yarışma sonuçlarını sistemli bir şekilde takip etmek ve başarılı fotoğrafçıları izlemek diğer önemli adımlardır. Üretenden bağımsız olarak başarılı bir eseri teknik ve anlamsal açıdan irdelemek, yorumlamak ve bu deneyimden kendi üretimlerinizi gözden geçirerek öğrenmek, gelişim için etkili bir yöntemdir. Sadece ulusal yarışmaları takip etmek yeterli değildir; aynı zamanda uluslararası alanda dünya genelindeki gelişmeleri izlemek de önemlidir. Bu sadece fotoğraf yarışmaları ve sonuçları ile sınırlı kalmamalıdır. Yarışmalardan bağımsız olarak sanatsal üretimleri takip etmek, çeşitli eserleri izlemek ve bu şekilde ilham alarak öz motivasyonu artırmak önemlidir.

Maalesef günümüzde birçok yarışmacının sadece jüriye göre eser ürettiğini veya seçtiğini görmekteyiz. Bu yaklaşımın doğru olmadığını düşünüyorum. Hedef sadece başarı veya ödül kazanmak olmamalıdır. Kendi tarzınızda ve özgün fikirlerinizle ürettiğiniz eserler, sizi daha iyi temsil edecek ve gerçek anlamda "siz" olacaktır.

10. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Sanırım 8. soruda bu konuya büyük ölçüde değindim.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: COŞKUN ARAL

Tarih: 2 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Ben kendimi açıkçası bir fotoğraf sanatçısı olarak görmüyorum. Ben, belgesel fotoğrafı çocukluğumdan itibaren bir yaşam tarzı, kazanım ve hobi olarak hep düşünmüştüm. Amacım doktor olmaktı. Rol model olarak gördüğüm rahmetli dayım, gerçekten köy doktoru gibi Siirt bölgesinde girmedik köy bırakmaz, bütün ihtiyacı olan insanlara sağlık hizmetini götürürdü. Evini bile bir hastaneye çevirmişti. Orada, zaman zaman dayıma yardımcı olurdum. O yaşamlardaki yüz ifadeleri, bekleme veya hastalık sürelerindeki durumlar, bana bu durumların kayıt altına alınıp, geleceğe bir miras bırakma sevdası aşılamıştı. Ve yaşadığım coğrafya Siirt, Mezopotamya'nın bir parçası olarak orada da çok farklı, çok ekstrem yaşamlara tanık oluyorduk. Örneğin, bir ara Hasankeyf'e gitmiştim. Siirt briket evlerinin ucube mimarisinin olduğu o dönemde bir mimariye sahipti ama kentin eski tarz mimarisi de Yemen'e kadar uzanan o eski özgün Mezopotamya mimarisi gibiydi. Zamanla tabi onlar da yok oldu. Ama birdenbire Hasankeyf''te mağarada yaşayanları görünce bütün bunların hep kayıt altına alınmasını istiyordum. Kuzenimin kullandığı 6-6 dediğimiz 8 poz çeken, tek mercekli, yay operatörlü, tek hareketli operatör olan, tek 60 enstantane üzerine çalışan, diyaframı olmayan, sadece bir deliği olan, kutu makina. 1910'larda Kodak'ın yapmış olduğu, sonradan farklı markanın ürettiği kutu makine vardı ve onu almıştım. İçerisine koyduğum filmi neredeyse 2 sene gibi bir sürede tamamlamıştım. Yani fotoğrafa başlangıç fotoğrafım, Hasankeyf''ti. Finalimde, İzmir Kemalpaşa'ydı.

Arada da Cumhuriyet Bayramı'nda çektiğim 1-2 tane fotoğraf vardı. Yürüyen askerler, çocuklar bu tür şeyler belgesel fotoğrafçılığa kafayı takmıştım. Sonraki yıllarda arzu ettiğim tıp fakültesine giremedim ama gazetecilik mesleğine başladım. Çünkü Siirt'ten bir deneyimim vardı. Geçtiğimiz günlerde kaybettiğimiz Cumhur Kılıççıoğlu'nun, *Mücadele Gazetesi*'nde çıraklık yapmıştım. Orada mürekkeple haşır neşir olunca, gazetecilik de böyle mesleğim gibi gördüğüm bir mesleğe dönüştü. Çocukluğumun ileri yaşlarında artık 13-14 yaşlarına geldiğimde, 12 Mart'ın yaşandığı

dönem 68 olaylarının sonuçları ve Türkiye'nin neredeyse kutuplaştığı dönemde sokaklarda dolaşan bir muhabirken tanık olduğum olayları doğru yerde, doğru zamanda olmaya çalışarak fotoğrafladım. Ama hiçbir zaman fotoğraftan para kazanmak, fotoğraf yarışmalarına katılmak gibi bir arzum yoktu. Sonraki yıllarımda mesleğe başladığımda tabii ki bizim için ulaşılamaz dünya basın fotoğrafçılığı vardı. Ben de kafayı takmıştım. 1977'nin kanlı bir Mayıs'ında çektiğim fotoğraflar ilk kez dünya basınında sonradan muhabiri olduğum SİPA Press Ajansı vasıtasıyla yer alınca artık o dünyadaki foto muhabirliğine ilk adımımı atmış oldum. 2-3 yıl Türkiye'de bu muhabirliği yaptım.

Sonra 80 yılında yurt dışına yerleştim. Tabii biz basın fotoğrafçılığında Türkiye'de bir yarışma bilmiyorduk. Geçmiş dönemlerde, 80 öncesinde Türkiye'de bir gazeteciler cemiyeti vardı. Onun ödülleri vardı ama basın fotoğrafında böyle bir ödül olduğunu hatırlamıyorum. Ama birdenbire Fransa'ya yerleştiğimde, Fransa'da dünya basın fotoğrafçılığının merkezi olarak kabul edilir. Dünyanın ikinci büyük ajansı SİPA Press, kurucusu Gökşin Sipahioğlu çok önemli bir Türk gazetecisi, bizim ağabeyimiz, büyüğümüz, mesleğin babası, onu da kaybettik. Onun kurduğu ajans vasıtasıyla Word Press diye bir fotoğraf yarışması ile tanıştım. O yarışmadan Mansiyon almıştım. Hatta 1983 yılında Mustafa Bozdemir kazandığı zaman, kendim kazanmış kadar mutluydum. Depremde, hayatını kaybeden çocuklarının başında zılgıt atan bir anneyi çekmişti. O zamanlar bu yarışmaların motivasyon açısından önemli olduğunu fark ettim. Ama 1983 yılına kadar hiç ilgim yoktu.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Bu anlam çok açık söylemek gerekirse değişiyor şimdi. Yoksulluğun hâkim olduğu bir ülkede paradır öncelikle. Ama dünyada bu tür şeyleri onur gibi gören Pulitzer veya Word Press'i dünya çapında bir ödül olarak niteleyen bir insanın parasal tarafı değil, sadece o ödülle ilgisi var. Bu kişiden kişiye değişir. Hiç unutmam, Mustafa Bozdemir kendisine müjdeyi verdiğimde bana sormuştu, "kaç para ödül?" diye. Ben de 7.000 gulden gibi bir rakam dedim. O zamanlar Hollanda'nın para birimi guldendi. Hiç böyle tatmin olan bir yüz ifadesi göstermedi. O çok daha büyük bir miktar olduğunu zannediyormuş. 7.000 gulden, 7.000 marka yakın bir paraydı o zamanlar. Beklentiler kişiden kişiye değişiyor tabi. Önemli olan, her yarışta olduğu gibi, biraz heyecan olması

ve amatörlük ruhunun devam etmesi için ödülün önemli bir motivasyon olmasıdır. Birinci olmak değil, katılım ve deneyim önemlidir. Ödüllerin, bu meslek veya bu tutku açısından yeni bir objektif, yeni bir makine almak gibi bir getirisi varsa neden yarışmalara katılım olmasın? Bizim gibi gelir düzey düşük ülkelerde, giderek artan yoksulluk, bugün ben dahil olmak üzere çoğu insan makinesinin modelini, objektifini hatta hafıza kartını değiştiremiyor. O yüzden ödüller, katılımcılar açısından önemlidir.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Jüriler çok karışık oluyor. Ben mesela belgesel fotoğrafçı olduğum için belgesel yönüne daha çok bakıyorum, tabi ki sanat kaygım var ama sanat fotoğrafçısı gözüyle bakmıyorum. Şu an masamda *Magnum Photos* ajansından gelen çok önemli bir fotoğraf ustası, bir haber fotoğrafçısı Abbas Attar'ın kitabı var. Kitaba baktığım zaman, kendisini etkileyen önemli ressamlardan birinin Rembrandt olduğunu biliyorum. Işık, grafik, oran, estetik vb. bütün bunlar fotoğrafta önemlidir ve biz fotoğrafçılar bu kaygıya sahibiz ama benim için bir şeyi anlatması, mesaj vermesi veya mesaj yükü olması lazım.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Bu durum zamanla değişiyor. Geçmişte hiç hesaplamadığımız telefon fotoğrafçılığı diye bir şey yoktu. Telefondan fotoğraf mı çekilir diye gülerlerdi. Ama şimdi böyle bir kategori oldu. Drone fotoğrafçılığı yoktu. Dronelar olmadan önce helikopterden, uçaktan, balondan hatta 6 metrelik bir tane boru alıp, üzerine makineyi sabitleyip, uzaktan kumandayla fotoğraf çekmeyi düşündüm. Fakat şimdi drone ile bu müthiş bir şekilde çekilebiliyor. O yüzden bütün bu temalar zamanla değişecektir. Bugün, kurucusu olduğum, Fotoğraf Organizasyonları Derneği (FOTON) olarak fotoğraf zirvesi yaptık. Bu etkinlikte, birbirinden farklı alanlarda fotoğraf temsilcileri vardı. Düğün fotoğrafçılığı diye bir meslek var. Ben de düğün çekimi yaptım ama mekânda çekim için bulunan, açık arttırma usulü ihale ile mekânın fotoğraf çekim işini alanlar ile bizim gibi

işte kendi yakınlarının fotoğrafını çekmek isteyenleri kabul etmeyince çok büyük kavga çıkmıştı. Bebek fotoğrafçılığı var. Doğum anında, annesinin yüz ifadesinden tut, onu hayata kavuşturan doktorlar, dışarıda bekleyen babası, akrabaları, tüm bunlar apayrı tarzlar. Yemek fotoğrafçılığında mesela eski ışık tekniği ile patlıcan musakkayı çeksen, yakarsın. O kadar güçlü ışıklar, şimdi ise soğuk ışık dediğimiz bir teknoloji ile çekiyorsun. Hatta bunların sahteleri yani sahte yemekler var. Hiçbir şeyden etkilenmeyen. Şimdi makro cerrahi var, mikro fotoğraf var. Hubble teleskobunun kalitesinde neredeyse eş değer fotoğraf çeken teleskoplar var. Bunlara baktığın zaman tabii ki teknoloji değişiyor. O değiştikçe, insanın bakışındaki görme açısı da değişiyor. O değiştiği zaman amaçlar da değişiyor. Örnek olarak, adam "*benim arazimi şuradan şuraya kadar fotoğrafla"* diyor. Drone ile yapacaksan bu işi, gittiğin gün hava gri olabilir, ona göre filtre kullanmak gibi şeyleri bilerek tasarımını yapmak lazım. Bizim gibi ülkelerde bu tarz tasarım yapan var mı? Az da olsa var. Çok güzel buluşları olan, hatta şu anda masamın üzerinde eski sliderların benzerini yapan bir arkadaşım da var Türkiye'de. Fotoğraf dünyasında veya video dünyasında çok ciddi bir devrim yapmış, fakat bunların tasarımını dünyada ihtiyaca göre belirleyen kurumlar var.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Çok imkân tanıyor. Bunu söylediğim yıl 2024 tabi. Dünyada çok karamsar bir dönemdeyiz. Ekonomik krizler, bitmeyen savaşlar, Filistin ya da yanı başımızdaki Suriye ve Kuzey Irak'ta olan bitenler, Avrupa'nın göbeğinde Ukrayna savaşı, bütün bunlar hatta şu anda Amerika'nın başkenti New York'ta Filistin yanlısı öğrencilere yapılan şiddet gibi bütün bunlar çağa yakışmıyor ama geçmişe gömüldüğünü zannettiğimiz yaşamdan kesitler, olumsuz anlamda bütün bunlar yerinden gelen fotoğraflarla farklı yorumlanabiliyor. O yerlere kendi gözümüzle baktığımızda, hissettiklerimiz değişebiliyor. Olaya bakışında vermek istediği bir mesaj var; bu mesajı fotoğrafa yüklüyor ve duyguları da aktarıyor. Açısını buna göre değiştirerek insanı konumlandırabiliyor. Biz de gidip gördüğümüzde farklı bir bakış açısıyla karşılaşıyoruz. Şimdi dünyada fotoğraf turları yapılıyor. Fotoğrafçılar, fotoğraf çekimlerinde kullanacakları objeleri, fonları ve bez gibi materyalleri yanlarında taşıyorlar. Türkiye'de

ise fotoğraf yarışmalarına girmek için fotoğraf avcılığı yapan arkadaşlarımız var. Arabalarının bagajlarında her türlü ekipmanı taşıyorlar. Kafeste kuşlar, paletler, tekerlekli sandalyeler bile çıkıyor. Bu materyalleri kullanarak fotoğraflarını daha ilgi çekici hale getiriyorlar. Amacı ise o yarışmada bir ödül kazanmak. Fotoğraf yarışmaları insanlara bilgi yüklüyor ve farklılıkları keşfetmeye özendirebiliyorsa, insanların bulundukları coğrafyanın dışındaki şeylere ilgi duymasını artırabiliyorsa, bu gerçekten harika bir şey. Bu yarışmalar, insanların bakış açılarını genişletmelerine ve dünyayı daha derinlemesine keşfetmelerine olanak tanıyabilir.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Bu olaya iki anlamda ben bakıyorum. Birincisi, eğitimden payını almamış bir coğrafyada yaşıyoruz. Cumhuriyetimiz 100 yaşını geride bıraktı. Son 20 yılda inanılmaz bir cehalet arttı. İnanılmaz. Artık aklı olan Türkiye'de eğitime girmek istemiyor. Ben de çocuk yetiştiriyorum, biliyorum. Bizim dönemde, üniversiteyi tamamlamamış olabilirim, ancak ortaokul ve lise yıllarında edindiğim bilgi birikimi, bugün bir profesör olarak tanımlanan biriyle karşılaştığımda beni bile utandıracak seviyede. Böyle bir toplumda, bilgi, bilgiye erişim tabi ki çok önemli. Bu erozyon, bizi fiziksel dünyanın olmazsa olmaz kurallarından uzaklaştırıyor. Bu sadece bizim sorunumuz değil, karşımızda gerçekten garip bir dünya var. Kadın programlarına bakın mesela. Kadınlar, üretimde en büyük rolü oynamaları gereken kişiler olmalarına rağmen, toplumun belirleyicisi, beynin gitmesi gereken yön, gerçek olguyu bırakıyor ve hiçbir şey yapmayan, sadece yaşamları başkalarının yaşamlarına bakarak illüzyon içinde yaşayan bir hale getiriliyorlar. O yüzden fotoğraf yarışmaları önemli. Yani onların varlığını ben pozitif anlamda iyi buluyorum. Başka yarışmalardan daha iyi buluyorum. Azalmasını değil artmasını tercih ederim. Artıyor da çünkü belediyeler, valilikler, özel şirketler vb. yapıyor. Ama çeşitlensin isterim. Mimari tarzda, mimarlar odasının veya yapı denetimcileri odasının yarışması olsun. Orada, bir dönem afetlerin fotoğrafını, bir tarafta da dünyanın en güçlü mimarilerinin görüldüğü fotoğraflar olsun. Bu temaların çeşitlendirilmesi önemli. Sadece ilgi alanına odaklanmış fotoğraflar, ilgili temalara yollanacak.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Yarışmalarda çok fazla jüri oluyorum. Eğer çok katılımcılı, gündemde olan bir yarışma ise bunların tasnif edilmesi, seçilmesi ve jürinin zaman dilimleri göz önüne alarak sağlıklı seçim yapması için bir zaman aralığına gerek var. Bir fotoğraf jürisinin iki gün seçim işlemini sürdürmesi biraz zordur. Bunun bir günde bitmesi için, ön jürili ya da şartnameye uymayan fotoğrafların ayıklanarak jüriye sunulması gerekir. Çerçevesi, pikseli, kadrajı, konuyla ilgisi, netlik durumu, grafiği vb. bütün bunların bir defa akla uygun sayıya indirilmesi lazım ki jüri birkaç kez üzerinde tartışsın. Böyle on binlerce fotoğrafa bakacak jürinin, kapalı ortamda, oksijensiz ve ışıksız ortamda sağlıklı değerlendirme yapmasını nasıl sağlayabilirsin bilmiyorum.

Aralarda da molalar uzadığında gün sarkması oluyor. O yüzden şartnameleri çok iyi hazırlamak lazım. O kadar çok yarışma jüriliğim oluyor ki, bazı yarışmalarda, Türkiye genelinde her tarzdan geliyor. İçerisindeki şartnameye veya temaya uymayanları ayıklamak bazen iki gün sürüyor. O şartnamenin okumayarak elimizdeki fotoğrafları yollamak gibi kötü bir de özelliğimiz var. Ne dinlemeyi biliyoruz ne de okumayı tam yapıyoruz. Bir de çok küçük yazılı, başı sonu olmayan şartnameler oluyor. Katılımcı etik dışı davrandığında, ben onu bilmiyorum, ben onu görmedim deyip es geçebiliyor. Bunlar da bizi yoruyor. Sonuçta bizler onlara haklarını vermek üzere orada bulunan insanlarız. Hiç kimsenin hakkının yenmemesi lazım. O yüzden şartnamelerin çok doğru ve düzgün, temaya uygun koşulları anlaşılır biçimde açıklanması lazım.

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Çok katkısı var. Birincisi fotoğrafçıyı aktive ediyor. İkincisi ona eğer ödül açısından maddi bir getiriş sağlıyorsa bunu mesleğe olması durumuna kadar dönüştürebiliyor. Bazı fotoğrafçılar fotoğraf yarışması avcısı oldu. Güzel bir şey, yapsın. Türkiye'de bakıyor pek fazla yarışma yok ayrıca uluslararası alanda da bütün yarışmalara giriyor. Tanıdıklarımız var, dünyanın her tarafında ödüller alıyorlar. Böylelikle o ülkeleri biliyor ve oralara gidiyorlar. Bu onlar için bayağı evrensel bir mesleğe dönüşüyor. İşin ne?

Fotoğraf yarışmaları fotoğrafçısıyım diyor. Güzel bence ama ben biraz gülerim böyle bir cevaba.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Bütün bu özellikler olmazsa olmaz. Bazı yarışmalar sınırlı koşullarda yapılıyor. Çocuklar, engelliler vb. kişilerden tabii ki bazı şeyleri isteyemezsin. Ekonomik durumu belli, elinde doğru düzgün makinesi olmayan veya telefonla fotoğraf çekmek zorunda olan insanlar oluyor. Onlardan isteyeceğin şeylerin sınırlarını jüri biliyorsa daha doğrusu jüriyi seçen organizasyonun bilmesi ve bu konuda jüriyi bilgilendirmesi lazım. Şimdi, sen de ben de jürilerde yer alıyoruz ama yarışmayı düzenleyen kurumla, fotoğrafçılar arasında köprü kuran kişiyiz biz aynı zamanda. Bir de bu yarışmaya katılacak insanların profillerini bilen insanlarız. Bütün bunlar bilinmezse, şartlar, istenen fotoğrafın ölçüleri ve kaliteleri bilinçli olarak belirtilmezse olmaz. Bu nedenle, çekilen fotoğrafların koşulları, baskıya uygun olması ve kaliteli sonuçlar elde edilmesi için önemli olduğu da açıktır. Ancak organizasyon sorumlusu, yarışmayı düzenleyen, planlayan ve birkaç yıldır bu işin içinde olan insanlarsa genellikle sorun olmuyor. Bu durum, yeni atanan belediye başkanı, vali vb. kişilerin önceden yapılan fotoğraf yarışmaları hakkında bilgi sahibi olmasını sağlarlar. Artık o semtin vatandaşı olan vali, belediye başkanı vb. kişiler, tabi ki mahallesiyle övünmek isteyecek. Faklı bir durumda yeni ekibin oluşması, eski yapılan yarışmaların bilinmemesi ve daha önce seçilen fotoğraflara benzer çalışmaların yer almasına neden olabilir.

Jüri üyelerinden tüm koşullar hakkında her şeyi bilmelerini bekleyemezsiniz. Zeytinburnu, Beykoz, Bahçelievler, Beşiktaş vb. yerlerin fotoğraf yarışmalarında sınırlı alanlar oluyor. Belirli mahalleler vb. gibi. Biz bugüne kadar bunlardan çok şikâyet ettik. Hep aynı mekanlarda aynı fotoğraflar üretiliyor. Sadece benim belediyelere ilişkin jüri deneyimlerimden yola çıkıp yapmış olduğum bir analiz bu. Bunun çok daha büyükleri var. Örneğin, Suriye savaşı veya COVID-19 Pandemisi gibi konular uzun yıllar boyunca çok fotoğraflandı. Artık bu tarz fotoğrafları görmekten bıktık. Hatta şu anda COVID-19 görüntülerini görmek bile bizi rahatsız ediyor, çünkü bu konuya çok fazla maruz kaldık. Jüri'nin tümü olmasa bile temaları ve şartnameyi iyi okumuş olmaları gerekiyor. Mesela

jüride İzzet abi veya Rahim hoca gibi değerli dostlarımız olabilir, ancak onlardan tüm sürece hakim olmalarını beklememeliyiz. Bu yüzden, sürece ve şartnameye hâkim jüri üyelerinin fikirlerini paylaşarak birbirlerinden destek almaları önemlidir. Bu şekilde, İzzet abi ve Rahim hoca da dahil olmak üzere herkesin bilgi ve deneyimlerinden en iyi şekilde faydalanabiliriz, böylece daha akıcı bir jüri süreci oluşturabiliriz. Biz genellikle farklılık arıyoruz. Ayrıca, jüri üyelerinin şartnameleri dikkatli okuyarak fotoğraf seçimine geçmesi veya temsilcinin bunu seçimler öncesi açıklaması da çok önemli.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Yarışmalar çok geniş bir yelpaze. Öncelikle şartnameyi ve temayı iyi okuyacaklar. Yarışmayı düzenleyen kurumun beklentilerini iyi bilmeli ve fotoğrafın olmazsa olmaz kurallarını okuyarak bir bütünü oluşturmalılar. Ben ilaç firmalarının yarışmalarında jüri üyesi olarak görev alıyorum. Bu fotoğrafçılardan, reklamını yapacakları ilacın veya görme bozukluklarının önemini anlatan görseller oluşturmaları isteniyorsa, belirttiğiniz detayları dikkate almaları gerekecek. Örneğin, bir adamın gözlük camlarını silerken buğulanmış gözünü gösteren bir fotoğraf veya bir fırında çalışan birinin gözlüğünün camından alevlerin yansıması gibi. Temayı iyi anlamaları ve bu detayları fotoğraflarında başarılı bir şekilde yansıtmaları önemli olacak. Tema ve yarışmayı düzenleyen kurum gerçekten çok önemli. Öyle yarışmalar var ki, tema o kadar enteresan ki, insan şaşırıyor. Mesela, kadınların cilt bakım yağı firması yarışma düzenliyor. Sen de gidip, Edirne'de yağlı güreş çekiyorsun. Anladın mı? Yani her yarışmaya ve her kuruma fotoğraf göndermek değil önemli olan. Öncelikle istenenin ne olduğunu anlamak lazım. O talebe göre fotoğraf seçmek önemli. Bir de jüriye dikkat etmek lazım. Çünkü bazen jüri, tecrübesiz veya eş-dosttan ucuz olsun diye seçilebiliyor ama sonuçlar hüsran olabiliyor. Jüri dedim ya, çok çok önemli. Genç fotoğrafçılara tavsiyem, kurumu ve temayı iyi anlamaları. Bu yarışma benden ne istiyor mesela? Türk Uzay Ajansı veya altın takı yapan bir firma ne istiyor? Onların isteklerine göre hareket etmek önemli.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Çok katkısı var. Büyüyen bir toplumda bilinçli hobi sayısının artması önemli. İnsanlar çabuk sıkılabilir ve gün boyu abuk sabuk şekilde sosyal medyada vakit geçirebilir. Bu nedenle insanları fotoğraf çekmeye teşvik etmek ve olaylara tanıklık etmek, belgelemek büyük bir önem taşır. Geçmişi genellikle yazılı belgelerle değil, aile büyüklerinden duyduğumuz hikayelerle biliriz. Ancak fotoğraf, bu geçmişi daha somut bir şekilde görmemizi sağlar. Fotoğraf, bir toplumun ilerlemesinde ve geçmişle bağlarını sürdürmesinde önemli bir role sahiptir. Fotoğraf yarışmaları da bu anlamda toplumsal hafızayı oluşturan ve toplumun gelişimine katkı sağlayan önemli etkinliklerdir.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: ÇETİN CANBAZOĞLU

Tarih: 14 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Fotoğrafın hayatıma girişi, 17 Ağustos 1999'da Kocaeli'de yaşanan büyük depreme tanık olmamla başladı. O güne kadar fotoğrafı sadece aile anılarımı kaydetmek için kullanıyordum. Ancak bu felaketin görsel olarak belgelenmesi gerektiğini düşündüm. Elimdeki en basit makineyle sokak sokak, enkaz enkaz gezerek yıkıntıları, enkazları, ceset kalıntılarını fotoğraflamaya başladım. Çektiğim o feci, üzücü görüntüler bana sanki "derdimi" anlatabildiğimi gösterdi.

Bu deneyim, beni fotoğrafçılığa yönlendirdi. Depremin üzerinden 2-3 ay geçtikten ve hayat yavaş yavaş normale döndükten sonra, Sirkeci'deki meşhur Hayyam'da hurda bir Asahi Pentax satın aldım. Üzerinde sadece 50 mm'lik bir objektif takılıydı ama ben kendimi dünyanın en büyük fotoğraf muhabiri ya da Ara Güler gibi görmeye başlamıştım. İzmit'e geri döndüm ve deli gibi film alıp deli gibi fotoğraf çekmeye başladım.

Ancak bir süre sonra ilerleme kaydedemediğimi fark ettim. Bunun üzerine İzmit'teki Kocaeli Fotoğraf Sanatı Derneği (KASK) isimli derneğin kısa süreli bir fotoğraf kursuna katıldım ve sertifika aldım. Derken yavaş yavaş fotoğraf yarışmalarına katılmaya başladım. İlk 2-3 sene herhangi bir ödül ya da sergileme alamadım. "Yahu bu iş bana göre değilmiş, harcadığım zamana ve paraya yazık arkadaş" demeye başladım ve bir anda fotoğrafı bırakıverdim. Makinalarımı ve ekipmanımı toplayıp rafa kaldırdım. Aradan biraz zaman geçtikten sonra, bir gün telefonum çaldı ve "Opel ve çocuk" isimli yarışmada mansiyon ödülü kazandığım haberini aldım. Bu ödül, beni adeta bambaşka bir insan haline getirmişti. Artık tam bir yarışma kolik olup çıkmıştım.

2002 ile 2012 yılları arasında, yani yaklaşık 10 yıl boyunca ulusal ve uluslararası fotoğraf yarışmalarında aldığım ödüller, dört A4 sayfasına sığdıramayacak kadar çok oldu. Bunların yanı sıra pek çok sergileme de almıştım. Fotoğrafçılık tutkum, o ilk mansiyon ödülüyle birlikte iyice alevlenmişti.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Kişiden kişiye değişebilen bir durum olduğu açık. Eğer kişi silik, sinik, ezik, pısırık, henüz kişiliği oturmamış ve kendini kanıtlayamamışsa, bir yarışmadan ödül kazanmak onun için her şey olabilir. Hatta sergileme almak bile o kişinin sevinçten uykularını kaçırabilir. Çünkü toplumda yer edinememiş, şahsiyeti gelişmemiş ve kendini çevresinde ispatlayamamış, itilip kakılmış, ötekileştirilmiş bir kişi için ödül kazanmak, kendisini çevresine kanıtlamak anlamına gelir. Bu sayede "Bakın, gördünüz mü? Siz beni yok sayıyordunuz ama ben varım, başarılı biriyim. Bakın, başarımın kanıtı da kazandığım bu ödüldür. Yani ben de varım, ben de artık söz sahibi biriyim" deme gücünü bulur o kişi kendinde.

Ancak, kişi ezik ve sinik biri değilse, kısmen kişiliği oturmuş ve gelişmişse, yani birey olarak olgunlaşmışsa ve tevazu sahibi biriyse, aynı şeyleri o kişi için söyleyemeyiz. Bu kişi de ödül almış olmasına elbette sevinir, ama bunu varlığının bir ispatı ve bir delili olarak görmez.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Ben deklanşöre basarken kendime hep şu iki soruyu sormuşumdur:

1-Ne anlatıyorum, 2-Nasıl anlatıyorum.

Birinci sorunun cevabı işin "teknik" yanını, yani öyküsünü / hikâyesini; ikinci sorunun cevabı ise işin "estetik" yanını, yani sanatsal boyutunu karşılar. Ödül kazanan fotoğraflarımda hep "ben bu karede neyi, nasıl anlattım" sorusunu sormuş ve sorgulamışımdır. Mutlaka bir öyküsü olmasını istemişimdir ve mutlaka biri asıl, diğerleri tâlî olmak üzere bir veya birkaç ilgi merkezine yer vermişimdir. İlgi merkezi olmayan, bir hikâyesi bulunmayan fotoğraf, iyi bir fotoğraf olamaz. Ayrıca ödül alan fotoğraflarımda fona / arka plana, yani sahneye çok dikkat etmişimdir; çünkü fon denilen şey, bir fotoğrafı vezir de eder, rezil de... Arka plan, başarılı bir fotoğrafın yüzde ellisidir.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına hiçbir katkısı yoktur; aksine bu tür yarışmalar Türk Fotoğraf Sanatına ve Türk Fotoğrafçılarına yapılabilecek en büyük fenalık, kötülük ve hatta ihanettir. Fotoğraf aşkının, sevdasının ve sevgisinin önüne çekilmiş bir engel, bir mânia, bir set ve bir barikattır. Yarışmaların fotoğrafa gönül vermiş olanlara zarardan başka bir yararı yoktur. Yararı, sadece ve sadece bu işten geçimlerini sağlayan kişileredir, yani Hayyam'daki ya da Sirkeci'deki esnafadır, yerli ve yabancı büyük üreticileredir, kartelleredir, büyük markalaradır, yani fotoğraf sektörünedir tek yararı. Bu işten yarar sağlayanlar, fotoğraf makine ve ekipmanlarını üreten, pazarlayan ve satanlardır; yani yerli ve yabancı fotoğraf pazarıdır. Başka hiç kimseye bir yararı yoktur. Ödül denen şey ise, kazanan kişinin ağzına bir parmak bal çalmaktır; deyim yerinde ise, kaz gelecek yerden tavuğu esirgememektir. Yarışmaların unsurlarının farklı becerilere sahip fotoğraf gönüllülerinin kendilerini geliştirmelerine ve eserlerini paylaşmalarına bence hiçbir katkısı yoktur; belki eski yarışmalarda ödül alan görsellere bakıp kişi biraz olsun kendini geliştirebilir gibi gözükse de aslında bu gelişim kişinin kendi yararına değil, tamamen kendi zararınadır; kişiyi belli kurallar ve kalıplar içine hapseder. Tanıtım ve eserlerini paylaşmasına da katkısı olduğuna hiçbir zaman inanmadım ve de inanmıyorum. Söz gelimi 5 yıl boyunca Türkiye'de düzenlenen bütün yarışmalarda birinci oldunuz, hatta her yarışmadan bir ya da birkaç ödülle döndünüz; şimdi bana söyler misiniz, sizi yarışmalara deli gibi saldıran bir avuç yarışmacıdan başka kaç kişi tanır; 85 milyon içinde kaç kişiye kendinizi tanıtabilirsiniz? En fazla 300, 500, 700 kişi, bilemediniz 1000 kişi. Kendinizi geliştirmek için bol bol sergi izlemek (sadece fotoğraf değil, resim, heykel, seramik, karikatür, gravür, minyatür, plastik sanat vb. gibi aklınıza ne gelirse), daha ileride sergi açmak ve özellikle bir proje çerçevesinde bol bol görsellerinizi paylaşmanız gerekir.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Farklı kültürler, toplumlar ve yaşamlarla tanışmak için fotoğraf yarışmalarının varlığı gerekmez, kişi sırf gezmek, görmek ve öğrenmek amacıyla pek çok geziye katılabilir. Yani yarışma için fotoğraf çekmek insanı köreltir, bakış açısını daraltır, yeteneklerini zayıflatır. Yarışma "araç" olmaktan çıkar ve bir "amaç" haline dönüşür. İşte, bu çok fena bir sonuçtur; fotoğraf yarışmaları asla ve asla bir amaç olmamalıdır, belki sırf eğlence olsun diye bir araç olabilir. Örneğin sinemaya ya da tiyatroya oraya gelenlerle yarışmak ve sonuçta ödül almak için mi gidiyoruz? Hayır, eğlenmek, zevk almak ve belki dağarcığımıza yeni bir şeyler katabilmek için gidiyoruz; yarışmalar da öyle olmalı, asla bir fotoğraf gönüllüsünün yegâne amacı ve çabası olmamalıdır.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Kesinlikle olumsuz etkiliyor; fotoğraf sanatını görsellikten ve gerçeklikten uzaklaştırıp, sanala ve yapaya indirgiyor, sahteleştiriyor, sentetikleştiriyor. Fotoğraf yarışmalarına kesinlikle muhalif biri olarak, bir sanat dalının sadece internet ortamında hayat bulmasına, ben aslında fotoğrafın ölümü gözüyle bakıyorum.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Fotoğraf yarışmalarını tamamen yersiz, gereksiz, yanlış ve anlamsız bulan biri olarak aslında bu soruya vereceğim cevap sanırım bellidir. Fakat şu kadarını söyleyeyim ki, fotoğraf yarışmalarında jüri denilen kişilerin fotoğraf sanatıyla uzaktan-yakından alâkası olmayan, hasbelkader kıyısından köşesinden bir miktar fotoğrafa bulaşmış bazı sığ kişilerin seçici kurullarda görev almalarını şiddetle kınıyorum; bu tür insanlara jürilerde söz hakkı tanınıp kendilerine inisiyatif verilmesini kabul edemiyorum; bu durumu yanlış, hatalı ve Türk fotoğrafının gelişimi açısından son derece zararlı buluyorum. Adlarını vermek istemediğim ama bu camiada çoğu insan tarafından bilinen ve artık demirbaş hâline gelmiş bazı kişilere seçici kurul üyeliği gibi pâyeler verilmesini

son derece hatalı buluyorum. Üstelik bu kişilere, sanırım her yarışma başına yolluk, harcırah, ücret gibi paralar da veriliyor; çok yazık, o verilen paraları genel olarak bu kişilerin hak ettiklerini düşünmüyorum. Ben, naçizane, yıllar önce bir kere jüri üyesi olmuştum; şimdiki aklım olsa asla ve asla bu görevi kabul etmezdim, değerlendirme sonunda "acaba doğru seçim yaptık mı, kazanamayanların hakkı yendi mi, kazananlar gerçekten o ödülleri hak ettiler mi?" diye kendimi sorgulamaktan günlerce uykularım kaçmıştı. Şimdilerin ise jürilerde kılı kırk yararak, eskilerin deyimi ile "bihakkın", yani hakkaniyetli ve adaletli bir biçimde, tamamen objektif ve tarafsız bir şekilde değerlendirme yaptıklarını hiç sanmıyorum; dahası ve hatta en vahimi, değerlendirme öncesinde bir-takım "ahbap-çavuş" ilişkilerinin de işin içine girdiğini düşünüyorum; bunu kanıtlayamam ama ne yazık ki ben böyle düşünüyorum…

Bu sorunları çözmenin ve önlemenin yegâne çaresi, fotoğraf yarışmalarının tamamen ortadan kalkmasıdır; ama yarışmalar ille de olacaksa, günahıyla-sevabıyla ya tek seçici olmalı ya da seçiciler tamamen halktan (fotoğraftan anlasın anlamasın, sokaktaki bireylerden) oluşmalıdır. Türk fotoğrafında belli ve belirli kişilerin, kesimlerin ve kurumların egemenliğine, hâkimiyetine, diktatörlüğüne ve hegemonyasına artık kesinlikle ve derhal son verilmelidir.

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Bu sorunuzun cevabını önceki açıklamalarımda yanıtladığımı düşünüyorum. Ulusal veya uluslararası fotoğraf yarışmalarının, katılımcının gelişimi, tanıtımı, yaygınlaşması ve değerlendirilmesine hiçbir katkı sağlamadığını düşünüyorum.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Bu sorunuzun cevabını, ikinci sorunuza verdiğim cevapta bulabilirsiniz sanırım. O cevabımda kısaca açıkladığım kriterlerin hepsi de çok önemlidir. Üzülerek belirteyim ki son dönemlerde düzenlenen yarışmalarda görev alan ve "fotoğraf sanatçısıyım" diye övüne övüne ortalıkta dolaşan, kendini beğenmiş, kasıntı ve kibirli tiplerin, sözünü ettiğiniz kriterlerin hiçbirinden lâyıkıyla haberdar olduklarını sanmıyorum; değerlendirme sırasında önlerine gelen fotoğraflara doğru dürüst baktıklarına dahi

inanmıyorum. Söz gelimi 2 saatlik bir sürede 1000 fotoğraf değerlendirilmeye kalkarsa, o yarışmanın sonucundan başarı beklenebilir mi? Kaldı ki, bu jürilerin "Yarışma Şartnamelerini" ve o şartnamelerde yer alan kuralları dahi yeterince okuduklarını ve anladıklarını sanmıyorum.

Ne yazık ki, Türkiye'de artık fotoğraf yarışmalarının -deyim yerinde ise- suyunun çıktığını, bu ülkedeki her şey gibi bu işin de yozlaştığını ve daha vahimi, bu işin ticari bir atraksiyona ve tabiri caizse, artık bir kazanç kapısına dönüştüğünü düşünüyorum.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Belki size şaka gibi gelecek ama çok ciddi söylüyorum: Bu devirde fotoğraf yarışmalarında başarılı olabilmek için, genç fotoğrafçılara bol bol çevre edinmelerini, bu alanda söz sahibi ve yönetici konumunda olan zevat ile ikili ilişkilerini geliştirmelerini tavsiye ederim. Sık sık onların bulundukları mekânlarda boy gösterip, her fırsatta bu kişilerin yanlarına sokulup adlarını ve yüzlerini ezberletmeliler. Pohpohlama pratikleri yapıp, onlarla bol bol selfi çektirip sosyal medyalarında paylaşmalılar.

Ne yazık ki, ben kendimi bu konularda geliştiremedim; o yüzden de o camiada çok çabuk unutulup gittim. Genç fotoğrafçılara önerilerim naçizane bunlardan ibarettir. Maalesef, fotoğraf yarışmalarının artık sanatsal değerinden uzaklaşıp, ticari bir hal aldığını ve liyakatten ziyade torpil ve ilişkilerin öne çıktığını gözlemliyorum. Umarım genç meslektaşlarım bu gerçekleri göz önünde bulundurarak, kariyerlerini daha sağlıklı bir zeminde inşa edebilirler.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Yukarıdaki cevaplarımda bu son sorunuza yeterli yanıtları verdiğimi düşünüyorum; o yüzden tekrara sebebiyet vermemek adına ve ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısının, tek kelime ile "olumsuz" olduğunu belirtmekle yetiniyorum.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: DAYK DANZİG (İFSAK - İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı)

Tarih: 19 Ocak 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılırken derneğiniz üyesi fotoğrafçıların motivasyonunu artırmak için nasıl bir strateji izliyorsunuz?

Ortaokul yıllarımda fotoğrafçılık kulübüne katıldım ve babamdan kalan ekipmanımı kullanarak bu alanda ilk deneyimlerimi yaşadım. 80'lerde fotoğrafçılık eğitimi zor olduğu için işletme ve iktisat alanında ilerledim. Hayatın standart evrelerini tamamladıktan sonra son 15 yıldır yoğun bir şekilde fotoğraf çekiyorum. Farklı alanlarda deneyim kazanmış olsam da en çok model ve nü çekimlerinde kendimi ifade edebiliyorum. Gelecekteki projelerimi gerçekleştirmek ve fotoğrafın gelişimine katkıda bulunmak için çabalamaktayım. 2013 yılında İFSAK'a üye oldum ve o tarihten bu yana birçok görevde bulundum. Şu anda ise yönetim kurulu başkanı olarak aktif görevimi sürdürmekteyim.

İFSAK olarak, yarışmalarla aktif bir fotoğraf üretim platformu sunuyoruz, ancak bu yarışmaların ana amacımız olmadığını belirtmeliyim. Dernek olarak öncelikle sanatsal ve belgesel fotoğrafların üretilebileceği bir ortam sağlıyoruz. Üyelerimizin bir kısmı, yarışmalara katılarak ünvan kazanma ve motivasyon bulma isteğiyle ilgileniyor. Yarışmalarda önemli ödüller olabilir, ancak en büyük motivasyon kaynağımız ünvanlar. Şartları sağlayarak AFIAP, EFIAP gibi ünvanları elde etmek hem fotoğraf üretimine katkıda bulunuyor hem de kişisel gelişimi destekliyor. Dernek olarak, üyelerimizin entelektüel olarak kendilerini geliştirmelerine odaklanarak sanatsal anlatım becerilerini artırıyoruz. Ayrıca vurgulamak isterim ki, fotoğraf yarışmalarının belirli kuralları olsa da başarılı bir fotoğrafın yarışmada ödül alamamasının kötü bir fotoğrafçılık anlamına gelmediğini bilmekte fayda var.

2. Derneğiniz tarafından düzenlenen fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın katılımcıların fotoğraf pratiğini ve üretim süreçlerini nasıl şekillendirdiğini gözlemliyor musunuz?

İFSAK'ın ulusal ve uluslararası fotoğraf yarışmalarında başarı elde etmek ve ödüller kazanmak, yarışmacıların jüriyi etkileyebilecek nitelikte fotoğraflar üretmelerini gerektiriyor. Üyeler, birbirleriyle iletişim kurarak geçmiş fotoğraflara bakarak yarışmalardaki hedef temaları anlamaya çalışıyorlar. İFSAK olarak, tekil fotoğraf üretmek yerine projelerle ortaya çıkmanın ve seri fotoğraflarla bir hikâye anlatmanın daha önemli olduğuna inanıyoruz. Sanatsal değer taşıyan bir fotoğraf için donanımın kritik önemde olduğunu vurguluyoruz ve seri fotoğraflara yönelmenin katılımı artırabileceği düşüncesindeyiz. Bu değişimle birlikte, insanların daha iyi fotoğraf üretebilmek için çaba göstermeleri ve seri anlatının önemini daha iyi anlamaları umuluyor.

3. Derneğiniz tarafından düzenlenen fotoğraf yarışmalarının sayısı, konusu, formatı, kategorisi, jürisi, ödülü, sergisi vb. sizce fotoğraf sanatına nasıl bir katkı sağlıyor?

Bugüne kadar düzenlediğimiz 9 uluslararası ve çeşitli ulusal fotoğraf yarışmaları ile birlikte, kurumlara da yarışma konularında destek veriyoruz. Katılımı artırmak amacıyla para ödülleri, madalyalar ve unvan başvurusu için kullanılan puanlar gibi teşvik edici unsurları yarışmalara ekliyoruz. Bu, katılımcıları cezbetme ve motive etme açısından önemli bir rol oynuyor. Yarışma kategorilerini seçerken, toplumsal olaylara ve yaşadığımız sıkıntılara katkı sağlayabilecek unsurlara öncelik veriyoruz. Etik olarak şartnameleri FIAP, PSA ve TFSF standartlarına uygun olarak oluşturarak belirli kurallar çerçevesin de hareket etme zorunluluğunu benimsiyoruz.

4. Fotoğraf yarışmalarınız dernek üyeleri arasında farklı beceri düzeylerine sahip olanların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve çalışmalarını paylaşmalarına nasıl destek oluyor?

Özellikle sosyal medya, yarışmalardaki başarıları paylaşma ve katılımcı kitlesini arttırma konusunda etkili bir araç. Elde edilen her derece, paylaşılacak bir başarı olarak görülüyor ve bu paylaşımlar, katılımı artırmada önemli bir rol oynuyor. Kendimizi tatmin ve egonun tatmin edilmesi de bu süreçte önemli bir motivasyon kaynağı. Katılımı

arttırmak için dünya genelinde potansiyel katılımcıları belirleyip ulaşmaya çalışıyoruz. Tanıtımları doğru ve etkili bir şekilde yapmak, yarışmaya olan ilgiyi canlı tutmak açısından çok önemli. Sanatsal kategorilere vurgu yaparak, yaratıcı fotoğrafın katılımcıların kendilerini geliştirmelerine ve ifade etmelerine fırsat tanıdığını düşünüyorum. Ancak bu tanıtımları gerçekleştirmezseniz, başarı elde etme şansınız önemli ölçüde düşüyor. İsimler, kalite ve standartlar, yarışmaların başarısını belirleyen önemli faktörler. Yarışmalarda yaşanan teknik aksaklıklar, jüri hataları, motivasyonu olumsuz etkileyebiliyor.

5. Dernek olarak düzenlediğiniz fotoğraf yarışmaları fotoğraf sanatının sosyal-kültürel etkileşimini artırmada nasıl bir rol oynuyor?

Genellikle sosyal ve kültürel etkileşimin içinde bulunan konuları seçiyoruz. Ana hedefimiz farkındalık yaratmak, bu nedenle toplumsal sorunlara odaklanıyoruz. Medya tarafından desteklenerek yürütülen çalışmalarımızla, sosyal sorumluluk içeren yarışmalar düzenliyoruz. Örneğin, Cumhuriyetin 100. yılı temasını işleyen bir yarışma düzenleyerek, bu kapsamda işçi sınıfı, öğretmenler ve sosyal hayatın içindeki değişim gibi konuları ele alıyoruz. Yarışmalarımızın yanı sıra, projelerle de destek veriyoruz ve bu şekilde insanların kendilerine dair bir alan yaratmalarını teşvik ediyoruz. Amacımız, sorunlara parmak basarak, toplumda farkındalık yaratmak ve katkı sağlamak. Bu, sanatın bireysel tatminin ötesinde topluma karşı bir sorumluluk taşıdığına inanmamızdan kaynaklanıyor.

6. Fotoğraf yarışmalarınızın online olarak düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Evet, sosyal medyanın etkisi büyük. Sergilerin sınırlı zamanlarda fiziksel olarak ziyaret edilebileceği gerçeğiyle karşılaştırıldığında, dijital platformlar fotoğrafların hızlı bir şekilde geniş kitlelere ulaşmasını sağlıyor. Dijital ortamda, fotoğrafın kabul edilip edilmediği veya hatalı bir detay içerip içermediği hızlı bir şekilde belirlenip paylaşılabiliyor. Bu, katılımcılar için büyük bir avantaj sağlıyor. Ayrıca dijital platformlar, dünyanın dört bir yanındaki yarışmaları takip etme ve katılma şansı sunuyor. Bu durum, farklı konularda üretkenliği artırarak fotoğrafçıları teşvik ediyor. Telefonların kameralarıyla yapılan fotoğraf yarışmaları da bu gelişmeye katkı sağlıyor. Yapay zekâ

gibi teknolojik ilerlemeler, dijital devrimin bir parçası olarak sergileme metotlarını değiştiriyor ve fotoğraf dünyasını adapte olmaya zorluyor. Bu değişimlere hızlı ve legal bir şekilde uyum sağlamak önemli.

7. Fotoğraf yarışmaları düzenlerken karşılaştığınız sorunlara nasıl yaklaşıyorsunuz? Bu sorunları çözmek ya da önlemek için dernek olarak ne gibi önlemler aldınız?

Fotoğraf yarışmaları düzenlerken karşılaştığımız sorunlara yaklaşırken ilk olarak şartnamelerdeki koşullara titizlikle dikkat ediyoruz. Yapay zekâ ve drone teknolojileri gibi yenilikleri şartnamelere ekleyerek sektördeki gelişmelere uyum sağlıyoruz. Katılımcılar arasında sıkça rastlanan hırs ve ego gibi faktörlerle başa çıkabilmek adına adil ve açık bir iletişim ortamının sürdürülmesine önem veriyoruz. Teknik sorunlar, özellikle dijital platformlarda karşımıza çıkabilen bir diğer zorluk. Bu sorunları minimize etmek için teknolojik altyapımızı sürekli güncelliyor ve hızlı çözümler üretiyoruz. Ödüllerin zamanında verilmemesi gibi durumlar, yarışmaların itibarını zedeleme potansiyeli taşıdığı için ödül dağıtım sürecine özel bir önem atfediyoruz. Dernek olarak, güvenilirlik ve adil rekabetin korunması amacıyla şeffaflık ilkesine sadık kalmayı sürdürüyoruz. Ayrıca, fotoğrafçılar arasında dayanışma ve bilinç oluşturma amacıyla çeşitli etkinlikler ve çalışmalar düzenliyoruz. Bu, sektördeki herkesin bu tür organizasyonlardan keyif alabilmesi için önemli bir unsur.

Sonuç olarak, teknik sorunları en aza indirmek, şeffaf iletişimi korumak ve katılımcılar arasında adil bir rekabet ortamı oluşturmak adına sürekli çaba harcıyoruz. Bu, fotoğrafçılar topluluğunu güçlendirmek ve sektöre olumlu katkı sağlamak için aldığımız önlemlerin bir parçasıdır.

8. Türkiye'nin ilk fotoğraf derneklerinden biri olarak, ulusal fotoğraf yarışmaları fotoğraf sanatının gelişmesinde, tanıtılmasında ve yaygınlaştırılmasında nasıl bir rol oynuyor?

Ulusal ve uluslararası fotoğraf yarışmaları, sanatsal açıdan önemli işler yapma ve ekonomik olarak ayakta kalma açısından kritik bir rol oynuyor. Dernek olarak, bu yarışmaların düzenlenmesi ve desteklenmesi için çeşitli önlemler alıyoruz. Ancak, bu sadece aidatlar ve bağışlarla sürdürülemez. Düzenli üye katılımı ve etkinliklere aktif

katılım, derneğin ekonomik dayanıklılığını sağlıyor. Sektörde varlığımızı sürdürebilmek için, sanatın diğer alanlarıyla iş birliği içinde olmamız gerekiyor. Önemli kurumlar ve kişilerin sanatçılara destek olması, ulusal ve uluslararası yarışmaların düzenlenmesinde kritik bir rol oynuyor. Bu yarışmalar, kurumların ve firmaların sanatçılara destek vererek hem kendi bilinirliklerini arttırmalarına hem de sanat dünyasına katkıda bulunmalarına olanak tanıyor.

Ekonomik açıdan sürdürülebilir bir politika oluşturmak için, ulusal yarışmaların düzenlenmesi firmalar için önemli bir fırsat. Bu yarışmalar sayesinde, firmalar kendilerini tanıtma ve geniş bir kitleye ulaşma şansı elde ediyor. Dernek olarak, bu tür etkinlikleri düzenleyerek, sanat ile iş dünyasını buluşturuyor ve sektöre katkı sağlıyoruz. Ulusal yarışmaların ekonomik açıdan önemi büyük. Bu yarışmalar hem sanat dünyasına canlılık katıyor hem de firmalar için etkili bir tanıtım platformu oluşturuyor. Sanatın toplumsal değerini artırmak ve sektöre destek olmak adına, bu tür etkinlikleri desteklemeye devam ediyoruz.

9. Derneğiniz tarafından düzenlenen fotoğraf yarışmalarında ödül alan eserlerin seçiminde estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir?

Bizim dernek olarak öncelikli amacımız, yarışmacı bir dernek olmamakla birlikte, içerikte anlam taşıyan, etkili kadrajlara ve özgün hikayelere sahip fotoğraflara odaklanmak. Tematik olarak çevre sorunlarına dikkat çekmek gibi belirli konularda özel kategoriler oluşturarak çeşitli bakış açılarına yer veriyoruz. Fotoğrafların etkili bir mesaj ile özgün bir estetik anlayış içermesi önemli; ancak en kritik unsur şartnamelere tam uygunluğudur. Herhangi bir uygunsuzluk otomatik diskalifiye ile sonuçlanır. Fotoğrafların özgünlüğü, etkileyiciliği ve anlam taşıması bizim için temel kriterlerdir. Her fotoğrafın kendi içinde estetik bir anlayışla sunulması beklenir. Özellikle, sıradanlıktan uzak, özgün bir bakış açısıyla çekilmiş, birbirinden farklı fotoğraflar bizim için değerlidir. Sürüden ayrılan, farklılık yaratan ve yaratıcı bir bakış açısı sunan fotoğraflar bize keyif verir. Fotoğrafın özgün bir anlayışla çıkartıldığı, yaratıcılığın ön planda olduğu anlar bizim için en değerli olanlardır.

10. Derneğinizin üyeleri arasında fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejilerin gerekli olduğunu düşünüyorsunuz?

Yarışmalarda başarılı olabilmek için temel bir matematik bilgisine sahip olmak önemlidir. Bu matematik, yarışmanın hedeflediği unsurları anlamak ve doğru yönetmekle ilgilidir. Benzer şekilde, bir sporcunun antrenman algoritmasını bilmek gibi, fotoğrafçının da bu algoritmayı öğrenmesi gerekmektedir. Başlangıçta başarısızlık, zamanla deneyim ve gözlemle gelir. Fotoğrafçılar, başkalarının başarılarını gördükçe ve kendi hatalarını fark ettikçe gelişim gösterirler. Fotoğraf yarışmalarına katılanların, birbirlerini tanıdıkları ve deneyimlerini paylaştıkları iletişim grupları, önemli bilgi ve destek kaynaklarıdır. Bu gruplar, birbirine eleştiri yapma ve bilgi aktarma şansı sunarak üyelerin gelişimine katkı sağlar. Ayrıca, mail ve WhatsApp iletişim grupları gibi dernek içindeki destek mekanizmaları, üyelerin yarışmalara daha bilinçli bir şekilde katılmasına yardımcı olur. Fotoğrafçılar arasında genel bir çekingenlik ve geleneksel kalıplara bağlılık, çağdaş ve yaratıcı bir yaklaşımın önündeki engellerdir. Ancak, çağdaş sanat anlayışının geliştirilmesi ve uluslararası düzeyde rekabet edebilmek için bu engellerin aşılması önemlidir. Fotoğraf dernekleri, üyelerine çağdaş fotoğraf anlayışını benimsemeleri konusunda rehberlik etmeli ve bu alanda daha fazla farkındalık yaratmalıdır.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: EMRE İKİZLER

Tarih: 22 Mart 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, anlatır mısınız?

Fotoğrafa olan ilgim, ortaokul yıllarında Fransızca öğretmenimle başladı. Sıkıldığımız derslerde Ferhan Hoca'nın amatör fotoğrafçılık anılarını dinlemek beni çok etkiledi ve fotoğrafçılığa olan ilgimi artırdı. Ders aralarında babamdan kalan fotoğraf makinesini hocama götürüp teknik detayları öğrenmek beni heyecanlandırırdı. Fotoğrafa olan tutkum giderek arttı.

Ancak, o yıllarda Türkiye'de fotoğraf yayınları sınırlıydı. Aydemir Gökgöz'ün kitabı sahaflardan bulabildiğimiz tek fotoğraf kitabıydı. Yabancı fotoğraf dergilerinin Türkiye'ye gelmesiyle ilgim daha da arttı. Tüm paramı bu dergilere ve filmlere yatırarak lise yıllarında fotoğraf bilgi ve deneyimimi geliştirdim. Üniversite yıllarında ilk fotoğraf yarışmama katıldım. O dönemde yarışmaların düzenlenmesi ve katılımı zorlu ve maliyetliydi. Yarışmalar genellikle baskı boyutları ve maliyetleri konusunda sıkı kurallara sahipti. Ayrıca, fotoğrafların postada hasar görmesi gibi sorunlar da sık yaşanıyordu.

Bu dönemde (80'lerin sonu, 90'ların başı) yarışmaların ödülleri genellikle düşük olmasına rağmen, fotoğrafımın ödül alması, sergilenmesi ve beğenilmesi beni motive ediyordu. Ancak, o dönemde kullanılan baskı teknikleri ve malzemeleri sıklıkla renk kaymalarına neden oluyordu, bu da sonuçların istenilen gibi olmamasına yol açıyordu. Türkiye'de nitelikli baskı hizmeti sunan yerlerin azlığı, özellikle fotoğraf baskısı gibi hassas bir alanda kaliteli işler çıkarmayı zorlaştırıyordu. Halim Kulaksız'ın firması olan REFO (sonradan DİFO) o dönemde nitelikli baskı yapan tek yerdi, ancak baskı sürecinde doğrudan iletişim kurulmadığı takdirde orada bile renk kaymaları yaşanabiliyordu. Bu durum, baskı sürecinde iletişimin ne kadar kritik ve önemli olduğunu gösteriyordu. Ayrıca, kimyasal kullanımının sorunlu olması da baskı kalitesini olumsuz etkileyen bir faktördü. Bu nedenle, nitelikli film kullanmak, banyo-baskı sürecinde titizlikle çalışmak ve iletişimi güçlü tutmak önemliydi. Dijital baskı teknolojisinin gelişmesiyle birlikte, 2000'lerin başından itibaren baskılarımı dijital olarak yaptırmaya başladım. Bu süreçte

ilk başta bazı sorunlar yaşansa da, 2004'ten sonra kağıt ve mürekkeplerin niteliğindeki artış, baskı kalitesinin ve renk tutarlılığının da önemli ölçüde artmasını sağladı.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Gençlik yıllarımda fotoğraf yarışmalarına katılmak gerçekten büyük bir motivasyon kaynağıydı. Tutkum için önemli bir adımdı. Ancak zamanla, yaş ilerledikçe ve birkaç ödül ve mansiyon aldıktan sonra bu motivasyonumun azaldığını fark ettim. Herkesin farklı hırsları ve motivasyonları var elbette. Günümüzde yüksek ödüllü yarışmaların artması, hırslı insanları daha çok motive ediyor gibi görünüyor. Düşük ödüllü yarışmalar ise pek ilgi görmüyor. Oysa bir fotoğrafçının, kendi tarzına uygun yarışmalara katılması daha doğru olur diye düşünüyorum. Kendi tarzımızı ve sevdiğimiz türleri keşfetmek, daha verimli olabilir.

Paranın motivasyonunu anlıyorum, çünkü herkesin hayatında bir yerde paraya ihtiyacı var. Ancak, bazı insanların bu motivasyonla birbirlerine karşı olumsuz tavırlar sergilemeleri beni şaşırtıyor. Birbirlerini ispiyonlamak ya da çekiştirmek yerine, daha pozitif bir rekabet ortamı yaratılabilir. Herkesin farklı bir tarzı ve bakış açısı var. Bu farklılıkları anlayıp değerlendirmek, daha sağlıklı bir fotoğrafçılık ortamı oluşturabilir.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Fotoğrafçılıkta başarılı olmanın temel unsurlarından biri, ışık, renkler ve kompozisyonun uyumlu ve sorunsuz olmasıdır. Bu koşullara ek olarak ilgili konuyla olan içerik de çok önemli elbette…

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Yarışmaların formatı aslında fotoğraf sanatına katkıda bulunsun diye yapılmıyor. Sorunun temelinde bu ayrımı yapmak lazım. Çünkü böyle bir amaçla yapılsaydı fotoğraf yarışmaları gerçekten çok daha uzun ömürlü olurdu. Yani şu anda kırkıncısını, ellincisini belki yüzüncüsünü yapan firmalar olurdu. Bu konuda ülkemizdeki

en iyi örnek herhalde Anadolu Hayat Emeklilik. En uzun süreli, en uzun soluklu ve kadın katılımcılar için yapılan bir yarışma. Devlet Fotoğraf Yarışması daha seyrek yapılıyor ve saygınlık açısından önemli elbette, ancak devletin sanatı koruması ve geliştirmesi, yalnızca yarışma düzenleyerek pek de mümkün değil. Sanatın, devletin olmadığı ya da karışmadığı ortamlarda daha güzel filizlendiğini, yeşerdiğini düşünüyorum. O yüzden devletin bürokratlarının seçtiği birkaç tane, çoğu da Ankara'dan sanatçı jürilerle yapılan yarışmalar, fotoğraf sanatının gelişmesine katkı sağlamıyor.

Özel sektörün düzenlediği yarışmalar, kataloglarını basması, jürisini güzel ağırlaması, yarışmacıların ödül ücretlerinin zamanında ödenmesi gibi etmenlerle sanata daha çok katkıda bulunuyor. Bu yarışmalar daha bağımsız, daha saygın bir hale geliyor. Uluslararası alanda Sony'nin düzenlediği yarışma, süreklilik, çeşitlilik ve ödüllerin yüksekliği açısından en etkili olanı diyebilirim. Bu durum, sanatçıların ve fotoğrafçıların hem motivasyonunu artırıyor hem de yeteneklerini geliştirmelerine olanak tanıyor.

Yarışmaların, fotoğraf üretimini geliştirmeye yönelik olduğunu, ancak sanat için üretim yapmanın daha önemli olduğunu düşünüyorum. Yarışmaların, üretimi teşvik ettiğini, ama bu teşvikin sanata olan katkısının rastlantısal olduğunu düşünüyorum. Teknik anlamda her iyi fotoğraf, "sanatsal anlamda iyi fotoğraf" anlamına gelmiyor. Uzun vadeli çalışmalar ve araştırmalar, sanatsal anlamda daha nitelikli işler çıkarmasını sağlayabilir.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Aslında, insanlar böyle bir paylaşımı yapabilirler ancak katılırken bunu yapamazlar. Örneğin, turizmle ilgili bir konuda insanları seyahat etmeye teşvik etmek, çeşitli etkinlikler düzenleyerek onlara keyifli zamanlar yaşatmak gibi belediyelerin yaptığı organizasyonlarla bu sağlanabilir. Fotomaraton gibi etkinliklerde bu tür organizasyonlar daha sık görülür. Bu tür etkinliklerde bir araya gelme ve kaynaşma sağlanabilir. Ben de zamanında böyle etkinliklere katıldım. Yalnızca yarışmacı olarak değil, jüri olarak katıldığımda bile belediyenin bu organizasyonlarında bir kaynaşma

sağlandığını gördüm. Ben böyle etkinlikleri seviyorum ve bu anlamda işe yaradıklarını düşünüyorum.

Ancak asıl önemli olan şey, bu tür etkinliklerin değerlendirme aşamasında hocaların veya jürilerin kaynaşmasına katkıda bulunmasıdır. Yarışmanın sonuçlarının açıklandığı anlarda da bu kaynaşma sürebilir. Tartışmalar, düşünce paylaşımları gerçekleşebilir. Yarışmacıların açısından da bu heyecanla beklemenin güzel bir yanı var. Ancak, fotoğraf çekerken insanların kaynaşmasını sağlamak biraz zor olabilir. Bu nedenle, insanları farklı etkinliklerle bir araya getirmek daha etkili olabilir. Çünkü fotoğraf çekmek genellikle bireysel bir uğraştır.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Bu durumun, tüm süreci hızlandırması anlamında olumlu katkıları var. Hem yarışmacılar fotoğraflarını hızlıca sisteme yükleyebiliyorlar, hem de jüri üyeleri eşit sürelerde ve koşullarda eserleri değerlendirebiliyorlar. Ama bazen değerlendirme aşamasında niteliksiz ekranlardan/projeksiyonlardan değerlendirme yapılmak zorunda kalınabiliyor. Bu olumsuzluk tüm eserler için geçerli olduğu için belki de sorun yoktur ama nitelikli görüntüler üzerinden değerlendirme yapmak çok daha keyifli elbette. Sonuçların internet üzerinden küçük boyutlarda ve düşük çözünürlüklerde sunuluyor olması bazen izleyicilerin yanlış anlamalarına neden olabiliyor; bazı detaylar görülemeyebiliyor. Sonuçlar en iyi olarak "*yarışma sergileri*"nde anlaşılabiliyor. Ama dijital ortamda sergilenen fotoğraflar için de "hiç yoktan iyidir" yorumunu yapmam gerekiyor.

Çeşitliliği ve kaliteyi arttırmak için yarışmacıların da bu şekilde düşünüyor olmaları gerekiyor. Bence bizdeki yarışmacı tayfasının en büyük zaafları bu. Bırakın konu üzerine düşünmeyi, farklı bir şeyler üretmeyi, yarışma şartnamesini bile okumuyorlar. Bana kalırsa ülkemizdeki fotoğraf yarışmalarının niteliksizliğindeki en önemli etken yarışmacıların kendilerinden kaynaklanıyor. Dünya çapındaki yarışmalara katılan fotoğrafların çeşitliliği ve yaratıcılıkları ortadayken ülkemizdeki yarışmacıların

çuvaldızı kendilerine batırmaları gerekiyor. Çok farklı, çok nitelikli, çok yaratıcı fotoğraflar gönderilmeyince jüri de var olanın içinden en iyisini seçmek zorunda kalıyor.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Jüriler genellikle eş, dost, akraba gibi ilişkiler üzerinden belirleniyorlar. Bir kişi yapar, bir kişi yapamaz gibi yaklaşımlar olabiliyor. Bazı firmalar bu konuya hiç karışmazken, bazıları kendi ilişkilerine dayanarak jüri seçimlerini yapıyorlar. Örneğin, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu'na (TFSF) bırakıyorlar. TFSF'deki arkadaşlarımız ilk zamanlar bu şekilde çalışıyorlardı, yani eş, dost, akraba ilişkilerine dayanarak jüri seçimleri yapılıyordu. Jüriye yardımcı olmak adına gönderilen TFSF temsilcilerine yönelik tepkiler olduğunu gördüm. Halbuki TFSF temsilcileri, seçim aşamasını organize ederken kolaylık sağlıyor ve sorunların çözümünde arabuluculuk yapıyorlar. Ben onların varlığından memnunum. Ayrıca, bazı jüri üyelerinin tutumlarının yanlış olduğunu düşündüğümüzde, geri bildirim yoluyla bu durumun onların geribildirimiyle düzeltildiğini görüyorum. Daha yapıcı ve geniş bir perspektiften bakan jüri üyelerinin tercih edildiğini görmek de olumlu bir gelişme.

Geçmişte, jüriler arasında fotoğrafı çeken kişiyle ilişkisi olan jüri üyelerinin fotoğrafları kayırmış olabileceği durumlar daha sık görülüyordu. Ancak son yıllarda bu durumların azaldığını gözlemliyorum. Ben şu son 5-10 yılda buna çok fazla rastlamadım açıkçası. Artık, kimse birinin fotoğrafını ödüllendirmek için baskı yapmıyor. Bu da olması gereken bir şey. Geçmişte bunu direten jüri üyeleri vardı. Çoktu bunlar. O yüzden de isimlerin kapalı bir şekilde yalnızca görsellerin jüriye sunulduğu yarışmaları daha doğru buluyorum.

8. Türkiye'de fotoğraf eğitiminin düzeyi, niteliği, yöntemi, içeriği, olanakları ve sorunları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Her birinin farklı yapıları var. Kiminin hocaları çok ufuk açıcı, kimisi daha dar çerçevede olmaya çalışıyor. Her üniversitenin teknik altyapısı, karanlık oda, stüdyo ve diğer imkanları farklı olabilir. Bu çeşitlilik güzel bir şey. Herkesin aynı eğitimi vermemesi olumlu bir durum. Üniversite eğitiminin farklı olması gerektiğini düşünüyorum. Sonuçta, bir mühendis veya tıp doktoru yetiştirmiyoruz. Sanata bakış

açımızın da farklı olması gerekiyor. Farklı doğrultularda ve görüş açılarında eğitim almanın zenginlik yaratacağını düşünüyorum. Üniversitelerdeki fotoğraf eğitiminin düzeyini, çeşitliliğini ve farklı yöntemlerin uygulanıyor olmasını keyifli buluyorum. Hiçbir üniversitenin kötü eğitim verdiğini düşünmüyorum. Her birinin kendine göre artıları ve eksileri var. Üniversitedeki eğitim genellikle hocaların niteliğine bağlıdır. İyi hocaların olduğu kurumlar biraz daha öndedir. Ancak, fotoğrafın teknik kısmı öğrenci tarafından zaten büyük ölçüde alınır. Diğer yönleriyle sanatsal bakış açısının öğrenci tarafından geliştirilebileceğini düşünüyorum. Bu noktada, nitelikli öğrenciyi alıp yetiştiren kurumun daha önde olacağını düşünüyorum.

Bu, yerel ve küresel etkilerden beslenerek yapılabilir. Ancak, sadece batıya odaklanmak ya da sadece yerel olmak da yanlıştır. Kendi yerel etkilerini kullanarak farklı anlatım yöntemlerini benimseyebilirsin. Kendin olmalısın. Ayakların yerde olmalı, yani bulunduğun yere uygun olmalı. Anlatabiliyor muyum? Kafan başka yerde olabilir, ama ayakların burada olmalı.

9. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Katkıları olduğunu düşünüyor, çok yönlendirici olduklarını düşünmüyorum. Etkileri sınırlı ancak tanınırlığı sağlamasının önemli olduğunu düşünüyorum. Görüntülerin tanınırlığı da önemli. Ulusal fotoğraf yarışmalarına bazen çok batılı, çok doğulu etkilerden oluşmuş görüntüler geliyor. Bu tür görüntülere nasıl bakmamız gerektiği konusunda tartışmalar yapıyoruz. Dijital sürecin olmasıyla her yerden fotoğraf gelmesi de bu değerlendirmeyi zorlaştırıyor.

Bir belediyenin düzenlediği bir yarışmada, kendi yaşadığımız yerden çekilmiş bir fotoğraf ile başka bir ülkede çekilmiş bir fotoğrafın yarışması bazen saçma olabiliyor. Hepsi güzel olabilir, ama hangisinin neye katkı verdiğini, neyi geliştirdiğini değerlendirmek zor. Bunlar, gerçekten değerlendirmesi zor konular. Yalnızca sonuçlara bakarak bir şey söylemek doğru olmaz. Elinden geleni yaparak bir şeyler üreten insanların arasındaki farkları değerlendirirken sorunlar yaşadığımızı belirtiyorum. Ancak sonuçta bir şeyler ortaya çıkıyor. Ödüller, mansiyonlar, sergilemeler. Sonuç kataloğundaki 45-60 fotoğrafa baktığımızda orada bir tutarlılık görmek gerekiyor. Yani, çeşitlilik, ışık,

kompozisyon, anlatım dilini gösteren bir çeşitlilikle birlikte bir tutarlılık da görmek gerekiyor. Bir fotoğraf yarışmasının sonuçları aslında önemli, çünkü nitelikli fotoğraflar ortaya çıkıyorsa sanata da bir katkıda bulunmuş olabilir diye düşünüyorum. Bazen 40 fotoğraflık bir toplamda bir tanesi öne çıkabilir. Bu çok iyi bir fotoğraf olabilir. Ancak bazen 10 fotoğraf çok iyi olabilir. Bazen 40'ı da çok iyi olabilir. Bu nedenle, 40'ının da çok iyi olduğu bir yarışmanın sanata katkı sağlamış olabileceğini düşünüyorum. Oradaki başarıyı formüle edip sürekli hale getirmek gerekiyor.

Yani, her fotoğraf yarışması fotoğraf sanatının gelişimine katkıda bulunmuyor. Bazılarının katkıda bulunduğunu düşünüyorum. Bazı yarışmaların zaman içinde ufak tefek dalgalanmalar gösterebileceğini anlayışla karşılayabilirim, ama çizgilerini sürdürmeleri önemlidir.

10. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Bence iyi bir fotoğraf her zaman her jüriden aynı övgüyü alır. Çünkü ortak bir beğeni anlayışı var. Belki de sokaktan geçen bir insanı bile o jüriye koyduğumuzda, bazı fotoğrafların daha iyi olduğunun o da farkına varacaktır. Tabii ki, sonuçtaki ödülü alacak en iyi fotoğrafı sokaktaki insan belirlemez. Ama yine de elenen kötü fotoğrafların ne kadar kötü olduğunu o da anlayacaktır.

Bazı jüri üyeleri biraz daha katı bakış açılarına sahip olabilir. Adam siyah beyaz çekiyorsa, belgesel çekiyorsa ya da belli bir konuyu çekiyorsa kendi çektiği fotoğrafın doğru olduğuna inancı yüksekse, ona yakın eserlere ödül vermeyi isteyebiliyor. Ben böyle bakmıyorum konuya. Ben var olan, yani karşımıza gelen fotoğraflar içinde ışığı, kompozisyonu, netliği, keskinliği gibi değerlere özen gösterilmiş olanlara bakıyorum. Ama anlatım açısından farklı bir şey yapabilmiş mi, işte bu benim için çok önemli. Ben kendi fotoğrafçılığımda bunu beceremiyor olabilirim ama başka bir yarışmacı bunu daha iyi yapmışsa, bunun siyah beyaz, renkli, belgesel, deneysel olup olmaması çok önemli değil. Benim için önemli olan fotoğrafın ne kadar yenilikçi olduğudur. Buna dikkat ediyorum.

Bu tür özelliklerin önemsenmesi gerektiğini düşünüyorum. Bazı jüri üyeleriyle bu konularda anlaşıyoruz, bazılarında çatışıyoruz. Bu da çok doğal bir şey bence, ancak uyumsuz jürilerde tuhaf sonuçlar ortaya çıkabiliyor.

11. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Şimdi bir kere gelişime açık olmak gerekiyor. Bu kısım önemli çünkü bazı yarışmacılar hep aynı tür bakışı koruyorlar ve gelişime pek açık değiller. Bu gelişim konusunu ben önemsiyorum. Bu tabii ki çok farklı şekillerde gerçekleşebilir ama dergilerde, web sitelerinde hatta sosyal paylaşım sitelerinde çok nitelikli ve farklı görüntüler ortaya çıkıyor. Bunları takip etmek gerekiyor. Fotoğrafçılığını geliştirebilmek için böyle şeyler gerekiyor. Fotoğrafın teknolojisi de değişiyor, bunlara uyum sağlamak gerekiyor. Öte yandan, yarışmayı düzenleyen kurumların ne istediğini anlamak gerekiyor. Bazen öyle tuhaf yarışma fotoğraflarıyla karşılaşıyoruz ki yarışmacılar konuyu hiç okumamışlar gibi, o açıklama kısmını okumamışlar, sadece konuya ya da üst başlığa bakıp elindeki herhangi bir şeyi gönderiyorlar. Böyle olmamalı. İyice okumak gerekiyor, ne isteniyor, istenen şeyin çerçevesi nerede başlıyor nerede bitiyor, bütün bunları göz önünde bulundurup, ona göre bir üretim yapmak gerekiyor.

Bunların dışında en çok yapılan yanlışlardan birisi, önceki yıllardaki başarılı fotoğraflara bakıp, “ben de ona benzer bir şey göndereyim, demek ki bu kazanıyormuş” gibi düşünmek. Bu en büyük hatalardan bir tanesi. Bir kere jüriler sürekli değişiyor, yani hep aynı jüri olmuyor. Hep aynı jüri de olsa “ben bunu geçen sene görmüştüm” duygusunu yaşamak kötü bir şey. O yüzden hiçbir zaman böyle düşünmemek gerekiyor. Yani önceki yıllardaki başarılar önceki yılların başarılarıdır. Bu yıl ne üretiliyor, buna bakmak lazım. O yüzden de öyle kopya çekmek, geçmişteki başarılıların aynısını yaparsam başarılı olurum düşüncesi en anlamsız hatalardan biri ne yazık ki.

Genç fotoğrafçılar da çok izlesinler, çok çeksinler. Ama onun ötesinde bir dertleri olsun ve o dert üzerinden görselleştirsinler konularını ve kendileri gibi olsunlar.

12. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Sınırlı da olsa bir katkısı var, ama çok büyük bir katkısı yok, ne yazık ki. Daha etkin olabilir, daha çok katkısı olabilir diye düşünüyorum. Burada tabii jüri kalitesi, niteliği, uyumu, bunlar önemli. Çünkü bunun gerçekten sanatsal bir şey olduğuna olan inanç önemli. Jüride bazen çok yerel kafalı insanlar oluyor ve hakikaten o jürinin yaptığı seçime olumlu katkıda bulunmayan jüri üyeleriyle karşılaşıyoruz zaman zaman. Olumsuz çalışıyor adam ya da kadın, neyse. Bu insanların o jüride olmaması gerekiyor, mesela. Bunu tabii burada açıklamak zor ama öyle insanlarla zaman zaman karşılaşıyoruz. Bu jüri boyutu işin.

Onun dışında tabii ki bu yarışmayı düzenleyen kurumun niteliği, beklentisi, bunun nerede kullanılacağı ile ilgili şeyler var. Çünkü bazen bir belediye mesela; belediyeler çok yarışma düzenlediği için onların üstünden konuşayım. Mesela çok ufuk açıcı bir görüntüye diyor ki burası bizim belediye sınırlarımızın içinde değil. Sonrasında bizim verdiğimiz kararı yok sayıp işte onu eliyorlar falan. Yani kısmen belki doğru bir şey ama o zaman orada o jürinin içine bir danışman olarak, burası bizim sınırımızın içinde değil diyerek, bize söyleyecek, yardımcı olacak birilerini bulundurmaları gerekiyor. Ya da işte bu bizim zamanımızda yapılmamış bir eser deyip geçmiş dönemdeki bir şeyi karalamak için ve bunlar gibi şeyler için bazen sorunlar çıkarabiliyorlar. Bu tür yaklaşımları yanlış buluyorum.

Bir de sanat biraz daha kural dışı şeylerin olabildiği bir ortam. O yüzden de böyle düşünen bir takım daha yaratıcı, daha yenilikçi bir jürinin olması durumunda sanata daha çok katkıda bulunabilir diye düşünüyorum. Yarışmalarda artık temalar yavaş yavaş farklılaşmaya başladı. Şartnamesinde yazan kuralların içinde neye müdahale edilip neye edilemeyeceği, neyin kural dışı sayılıp nelerin sayılamayacağını anlatan açıklamalar da önemli. Bunların geliştirilmesiyle daha ilginç görüntüler ortaya çıkabilir diye düşünüyorum.

Ayrıca yarışmalarda kopyacılık kısmı beni çok rahatsız ediyor. Aynı görüntüyü birçok yarışmaya gönderen birtakım insanlar var. Bunları çok anlamsız buluyorum. Daha önceden yapılmış bir şeyin çok benzerini çekip gönderenler var. Bunlarla da çok fazla

karşılaşıyoruz. Bunlar etik dışı bence. Yani böyle bir şey olmamalı. Bir fotoğraf bir yarışma için çekilmeli ve orada şansını denemeli. Olmuyorsa başka bir yarışmaya gitmek yerine diğer yarışmalar için başka bir şey üretmeli. Ben bunun savunucusuyum. Akraba katılımcılar, birbirlerinin yerine gönderenler ya da işte eşinin adına gönderenler, bunlar tamamen yanlış şeyler tabii. Ne diyebilirim ki? Bunların tespit edildiği zaman da ceza almalarını doğru buluyorum. Ama onun orasındaki bilmem nesi şöyleydi, şunun şurasına müdahale edilmiş diye şikâyet eden ve en yakın arkadaşını gammazlayan birtakım insanları da yanlış buluyorum. Herkes tabii dürüst olursa böyle şeylere gerek kalmaz ama ülkemizde ne yazık ki her şeyi doğru dürüst yapan insan sayısı da çok fazla değil.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: EMRE SOYTÜRK

Tarih: 7 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Güzel sanatlar fakültesinde aldığım fotoğraf dersleriyle başladım. Yarışmalara katılım sürecim ise Kütahya'da öğrenciyken, okulda gördüğüm yarışma ilanları aracılığıyla oldu.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Sanatın her alanında olduğu gibi, fotoğrafçılık alanında da sanatçıların beğenilme isteği ve bu duygularını tatmin etme arzusu önemlidir. Yarışmalardan ödül almanın (özellikle para ödülü) ekonomik olarak sanatçıyı desteklemesi ve yeni eserler oluşturmasına katkı sağlaması da önemlidir. Fotoğraf sanatının bu açıdan maliyetli olduğunu düşünüyorsunuz, bu doğru bir gözlem olabilir. Yüksek kaliteli ekipmanlar, baskılar, sergileme ve tanıtım gibi unsurlar maliyetli olabilir ve ödüller sanatçıların bu maliyetleri karşılamalarına yardımcı olabilir.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Duygusu olan ve çekim öncesi planlanmış ve bazen kurgulanmış eserler olması.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Hem fotoğraf sanatının kendini yenilemesi ve gelişmesi hem de fotoğraf ile ilgilenenlerin gelişmesi için yeni yaklaşımları her zaman desteklerim. Amaç sanat eseri üretmekse biraz daha farklı yaklaşımlara açık olmak gerekir. Bu yaklaşımlar maalesef fotoğraf yarışmaları için çok yetersiz.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Uzun yıllar neredeyse her fotomaratona gittim. Ancak verilen para ödülleri ve kısıtlı zamandan dolayı fotoğrafçıların ve yarışmaların düzenlendiği yerlerdeki insanların bu tür bir alışveriş yapmalarını teşvik eder nitelikte değildi. Birçok yerde yarışmacılar insanları bezdirme noktasına getirmiş ve az zamanda çok ve farklı fotoğraf çekme motivasyonu ile bu yarışmalar amacından sapmıştı. Benim fotoğraflarımın ödül almasının bir sebebi de insanlarla uzun süre zaman geçirip az ve öz işler yapma isteğim. 2-3 günlük bir yarışmadan sadece 5-6 fotoğraf ile dönerdim.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Erişilebilir olması yaygınlaşması ve yeni yeteneklerin ve eserlerin çıkması, fotoğraf endüstrisine katkısı açısından çok önemli. Yarışmaların sonuçlarının kalitesinin düşmesinin katılımın artması olduğunu düşünmüyorum. Bunun sebebi doğru jüri üyelerinin seçilmemesi.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Jüri seçimleri tamamen yanlış. Bir belediye başkanı vali vs. kesinlikle jüride olmamalı. Bu tür jürili yarışmalarda çok şeye şahit oldum. Hem ödül alan fotoğrafların kalitesi hem de şaibeli sonuçlar… Bu sorunu çözmek çok basit. Jüriler akademisyenler ve sanatçılardan oluşmalı. (Sadece fotoğraf sanatçıları değil, sanatın tüm alanlarında çalışmaları olan sanatçılardan karma bir jüri oluşturulabilir.) Fotoğraflardaki ışık fotoğrafa duygu verir ve ışık bütün sanat dallarının temelini oluşturur.

Bir önerimde puanlama sistemi ile fotoğrafların seçilmesi. Örneğin buz pateni ve benzeri yarışmalarda yapılan puanlama gibi. 5 Hakem varsa 10, 3, 8, 9, 8 puanları verildiyse en yüksek ve en düşük puan atılır 8,9,8 toplamı 3'e bölünerek alınan puan hesaplanır. Bu şekilde en yüksek puanı veren kişinin duygusal mı davrandı? En düşük

puanı veren kişinin tepkisel mi davrandı? Soruları ortadan kalkar ve daha adil olur. Yani ilk senaryoda 7,6 olan puan ikinci senaryoda 8,3 olur. Bu sistem iyi bir fotoğrafı kötü puanla aşağı çekmeyi ve kötü bir fotoğrafı iyi bir puanla yukarı çekmeyi engeller.

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Türkiye'deki yarışmaların düzenlenmesinin bazen farklı amaçları olduğunu gördüm. Bunun yanında katılımcıların da farklı amaçları olabiliyor. Gelişim ve tanıtım, ilerleme gibi katkılarının olması için ortak amaçların olması gerekir. Böyle bir ortak amacın olduğunu düşünmüyorum. Bu yüzden gelişmek yerine kendine benzetmek, birbirine benzemek gibi sonuçları çıkıyor. Bu yüzden de 7. soruda belirttiğim nedenlerden ötürü hem katılımlar azalmakta hem de çekilen fotoğrafların kalitesi de ya yerinde saymakta ya da düşmekte.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Fotoğraf yarışmalarının şartnamelerinde "sanat" kavramı yer alıyorsa önce özgün olmalı. Sonrası şartnamelerde belirtilen beklenti ile alakalı. Genel olarak en önemlisi, fotoğrafa baktığınızda sizde uyandırdığı duygudur. Bu da sübjektiftir. Sanatçı, akademisyen ya da sıradan izleyiciler fotoğraf ya da başka sanat eseri yorumlarken ilk olarak baktıklarında, geçmiş yaşantıları, tecrübeleri, anıları vs. ile duygu durumuna geçerler. Bu duyguları harekete geçirmek için fotoğrafçı bu akademik bilgiye sahip olmalıdır. Bu yüzden jüri bu seçimleri yaparken sanatçının kullandığı teknik, ışık, anlatım biçimi renkler gibi konulara hâkim olmalıdır.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Maalesef son 6 yıldır fotoğraf yarışmalarında çıkan sonuçların kalitesiz ve özellikle şaibeli olması nedeniyle ödül almanın bir başarı kriteri olduğunu düşünmüyorum. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak yerine, fotoğraf sanatında özgün

eserler üretmek için çalışmaları ve kendilerini temsil edecek galerilerle iletişimde olmalarını tavsiye ederim. Kendimi geliştirmek için Youtube üzerinden ve online olarak yurt dışındaki sergileri geziyorum. (Sanatın tüm alanlarında)

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Bu ekonominin dönmesi için faydalı. Ancak Fotoğraf sanatı adına hiçbir katkısı olmadığını düşünüyorum. Yıllar önce bir jüri üyesinin yaklaşık 4.000 fotoğrafın katıldığı bir yarışma toplantısı sonrası "dijital çöplük" benzetmesine, ben dahil birçok arkadaşım bunun aşağılayıcı ve ukala bir yaklaşım olduğu söylemiştik. Bugün hem kendim hem de fotoğraf ile ilgilenen çok önemli bir çoğunluğun arşivinin dijital bir çöplük olduğunu düşünüyorum.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: GÜLER ERTAN

Tarih: 10 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, anlatır mısınız?

1960'lı yıllarda Tatbiki Güzel Sanatların Grafik Bölümü'nde öğrenciyken fotoğraf makinesi ve fotoğrafla karşılaştım. İlk kullandığım Kodak Retina 1A fotoğraf makinesiydi. Fotoğraf hocam olan Vehbi Yazgan teorik bilgileri anlattıktan sonra, uygulama ve araştırma yapmak içi bizi Süleymaniye Kütüphanesi'ne götürdü. Giderken de tüm yol boyunca fotoğraf çekmemi söyledi. Amaç, anlatılan teorik bilgilerin ne kadarının uygulandığı idi. İlk teorik dersimizin konusu da ışık ve kompozisyon idi. Ertesi gün karanlık odaya girerek filmlerimizi banyo edeceğimiz tanka sararak ışıkta banyo etmeye başladık. Geliştirici ve fiksaj banyolarından sonra, belirli süre suda bırakarak kuruması için kurutma dolabına astık. Hocamız tüm öğrencilerin filmlerine baktıktan sonra, benim filmimi göstererek "anlattığım tüm teorik bilgiler ve başarılı bir sonuç" dedi. Hocamın bu sözünden sonra düşündüm ve fotoğrafa yönelmeye karar verdim.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Sizi araştırmaya götürmesi, daha çok fotoğraf çekmeniz ve görsel hafızanızı zenginleştirmesidir. Çünkü ne kadar çok fotoğraf çekerseniz ve inandığınız kişilerden eleştiri alırsanız başarılı olmanın yanı sıra özgüveniniz artar.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Kompozisyon, teknik bilgi, optik bilginizin aynı zamanda renk ve can alıcı noktanın doğru kullanılması sizi başarıya götürecektir.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Bu söylemiş olduğunuz unsurları dikkatlice detaylandırırsanız, sizin üslubunuzun oluşmasını sağlayacaktır. "Fotoğrafa kişilik kazandırıp, bu fotoğraf şu kişiye aittir dedirtecektir."

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Bu sorudaki cevaba kısaca şöyle özetleyebiliriz. Gerek kültür, örf, âdet ve yaşam biçimlerini oluşturan bir görsel ansiklopedi olarak bakabiliriz. Bu görsel ansiklopedi de bizlere değişik bakış açıları ve yeni arayışlar kazandıracaktır.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Bu sözünü ettiğiniz sistem pandemi süreci için geçerli olabilir. Ama bence sağlıklı bir sistem değil. Fotoğraftaki öngörü ve doğru bilgi hatalarını ön plana çıkarmıştır. Bu hatalar, perspektif, renklerin bozulması, kompozisyon hataları, altın kesitin kullanılmaması vb. gibi.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Jüri seçimlerinde bence analog fotoğrafı yaşayan veya onu benimseyerek bu bilgilerinden yararlanan kişilerinde bulunması taraftarıyım. Çünkü, hataları kısa sürede teknik olarak yakalayabilir. Bu bilgilere sahip olan kişiler fotoğraf karesinin teknik bilgisinin ve estetiğinin eleştirisini daha doğru yapabileceğine inanıyorum. Bugün çok gelişmiş olan fotoğraf makinelerine bırakmayıp, kendinden de bir şeyler katar. Fotoğraf makinesi amaç değil, araç olarak kullanılmalıdır.

8. Türkiye'de fotoğraf eğitiminin düzeyi, niteliği, yöntemi, içeriği, olanakları ve sorunları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Bu konu hakkında yorum yapmak istemiyorum. Çünkü nedenlerine kısaca değinmek doğru olmayacaktır. Kitaplarımda bu konuya çok değindim.

9. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Ulusal veya uluslararası fotoğraf yarışmaları bence çok şey kazandırır. Örneğin, bakmakla görmenin yanı sıra farkındalığı öğretir. Genel kültürünüzü geliştirir. Görsel belleğinizi zenginleştirir. Sosyal ilişkileri genişletir vb. gibi. Fotoğraf çekme pratiğinizi arttırır.

10. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Bence sizin yazmış olduğunuz kriterler aynen geçerli olmalıdır. Buna ilave olarak, teknik koşullar ve yarışma konusuna uygunluğu dikkate alınmalıdır. Benim daha önce jüri üyesi olduğum yarışmalardan bir tanesinde, şartnameyi okumadan yarışmaya katılan bir katılımcı vardı. Bu yarışmaya şartnameyi okumadan katılmak demek verilen konuyu benimsememesi ve dikkate almaması demek. 7. soruda belirttiğim jüri seçimi kriterleri de ona göre belirlenmeli diye düşünüyorum.

11. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Yarışmalarda doğru bilgileri olan, ışık, kompozisyon, konuyla ilgili mesaj, doğru kadraj, renk düzeltmeleri ve rötuş hatalı olmamalı. Çünkü renkler ve kontrastlık hatalı olması durumunda, fotoğraf eleniyor.

Gençlere fotoğraf hakkındaki önerilerim şöyle: Sadece internetten değil, kitap ve fotoğraf dergilerini okuyarak da bilgi edinmelerini öneririm. Bu, farklı kaynaklardan gelen bilgiler arasındaki farkı görmelerine yardımcı olabilir. Ayrıca, bol bol fotoğraf çekmelerini ve çektikleri fotoğrafları titizlikle seçmelerini tavsiye ederim. Güvendikleri

kişilerden eleştiri almaları da önemlidir, ancak kararlarını doğrulamak için aynı fotoğrafı farklı kişilere göstererek, kendi kararlarının doğru olduğuna inanıncaya kadar fikir toplamalarını öneririm. Başarılı olma yolunda ise daha önceki ulusal veya uluslararası fotoğraf yarışmalarında dereceye giren fotoğrafları inceleyerek, farklı bir bakış açısı kazanmalarını ve kendilerini geliştirmelerini öneririm.

12. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Yarışmalara katılarak farklı bölgeleri, kültürleri ve insanları tanıma fırsatı buluyorsunuz. Ulusal fotoğraf yarışmaları, fotoğraf sanatına katkı sağlamakta. Katılım, yeni deneyimler yaşatırken, araştırmaya teşvik eder ve teknik becerileri geliştirir. Ayrıca, genç yeteneklerin keşfedilmesine ve tanıtılmasına olanak tanır, bu da fotoğraf sanatının geleceği için olumlu bir etki yaratabilir. Kısaca, "Sanatsal eğitim toplumsal değil, bireyseldir".

"İnsan amacını belirlerse, zorlukları yenebilir". "Sanat dışa açılan bir penceredir".

"Fotoğraf görsel günlüktür". "Eğitimci, gençliğe hitap eden demektir" diyorum.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: HALİL NADİR EDE

Tarih: 11 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, anlatır mısınız?

Ben bugüne kadar hiç fotoğraf yarışmasına katılmadım. Ülkemizdeki yarışmaların hemen hepsi amatörler için. Ben profesyonel bir fotoğrafçıydım ve üniversitelerde fotoğraf eğitimi verdim. Çoğunlukla amatörlerin katıldığı yarışmalara katılmamın doğru olmadığını düşündüm.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Gurur verici olmalı. Para da kazanıyorsunuz.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Hiç yarışmaya katılmadım.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Bana kalırsa sanata pek bir katkısı yok.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Bilmiyorum.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

İnternet üzerinden yapılan yarışmalar eğer jüri üyeleri birbirlerini görmeden değerlendirme yapılırsa daha objektif oluyor. Üyelerin bir arada değerlendirme yaptığı

yarışmalarda bazı üyeler kendi beğendiği fotoğrafın seçilmesi için diğer üyeler üzerinde baskı kurmaya çalışıyor.

Sonuçların internette sergilenmesi daha çok izlenmesini sağlıyor. Sergi bir salonda açılırsa izleyicisi az oluyor. İnternette acılan sergilerde duyurusu iyi yapılırsa dünyanın her tarafından insanlar sergi açık kaldığı sürece istedikleri zaman izleyebiliyorlar. Sergi salonlarında ise sosyalleşme sağlanıyor. Çoğu zaman maliyet daha yüksek. Salon kirası, baskı maliyeti, kokteyl masraflarının sponsorlar tarafından, karma sergilerde ise katılımcılar tarafından karşılanıyor.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Farklı fotoğraf görüşlerindeki kişiler aynı jüride ve bir arada olurlarsa tartışma önlenemeyebilir. Bazı jüri üyeleri önce jürinin kimlerden oluştuğunu görmek istiyor. Eğer anlaşamayacaklarını düşündükleri kişiler varsa o jüriye katılmak istemiyor.

8. Türkiye'de fotoğraf eğitiminin düzeyi, niteliği, yöntemi, içeriği, olanakları ve sorunları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Temel sorun piyasayı bilen profesyonellerin eğitimde yer almamalarından kaynaklanıyor. Üniversite hocalarının büyük bölümü fotoğrafın sanat olduğunu düşünüyor. Oysa fotoğrafın pek çok şapkası var, sanat onlardan sadece biri. Basında, reklamda, tıpta ve daha pek çok alanda fotoğraf kullanılıyor. Ülkemizde farklı alanlarda fotoğraf çeken kendi alanında ihtisaslaşmış kişileri fotoğraf eğitiminde görmüyoruz. Üniversiteden diploma alıp çalışmaya başlayan gençler sudan çıkmış balık gibi oluyorlar.

9. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Ben bu yarışmaların sanata katkısı olduğunu düşünmüyorum. Ama yapılmalarının gerekli olduğunu düşünüyorum. Fotoğraf bir anlamda görsel tarihimizin bir parçasıdır. Hangi amaçla çekilmiş olurlarsa olsun çekildiği yerin, fotoğraftaki kişilerin o tarihteki halini gösterirler. Örneğin eski İstanbul kartpostallarına bakarak şehirdeki değişimi görmeye çalışıyoruz. Bazı restorasyonlarda eski fotoğraflar kullanılıyor.

10. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Jüri estetik ve teknik olarak doğru fotoğrafları seçmeye çalışmalıdır. Doğal olarak fotoğrafların yarışmanın kurallarına ve konusuna da uygun olması gerekir. Örneğin yarışmanın konusu insan ise kedi fotoğrafı gönderemezsiniz. Eğer yarışmada siyah beyaz fotoğraflar isteniyorsa renkli fotoğraflar hemen elenecektir. Dijital fotoğraf gönderirken istenen çözünürlüğe dikkat etmelisiniz. Belki de en önemlisi jüriyi oluşturan kişilerin fotoğraf bilgisidir. Ne yazık ki dünyanın hiçbir yerinde jüri eğitimi veren okul yok.

11. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Ben yukarıda belirttiğim gibi hiçbir yarışmaya katılmadığım için bir şey söyleyemem. Genç fotoğrafçı kardeşlerime çektikleri fotoğrafın kullanım amacına uygun olmasını öneririm. Örneğin bir haber fotoğrafı veya bir reklam fotoğrafı konuları aynı olsa bile içerikleri, anlattıkları hikayeler farklıdır.

12. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Sanata katkısı olduğunu sanmıyorum. Ama yukarı da belirttiğim gibi yapılmalıdırlar. İstesek de istemesek de onlar çekildikleri anın ve yerin birer belgesidir. Çektiğimiz fotoğrafların pek çoğu kaybolsa da kalanlar birer belge olarak onları oluşturduğumuz zamanı anlatacaklar.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: İBRAHİM ZAMAN

Tarih: 30 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Çocukluğumda bir fotoğrafçıya çırak olarak verildim. O zamanlar sihirbazlık gösterileri çok popülerdi ve Zati Sungur adında ünlü bir sihirbazın gösterisini izlemiştim. Sihirbaz şapkasından tavşan çıkartıyor, uçan eşyalar gösteriyordu. O sırada nasıl olduğunu anlayamamıştım ama fotoğrafçı çırağı olunca, karanlık odada hayaleti andıran bir olay yaşadım. Fotoğrafçı çırağı olduktan sonra, kırmızıya boyanmış ışığın aydınlattığı karanlık odada çalışmaya başladım. O zamanlar negatif-pozitif film dönemiydi. Ustam, beyaz bir kâğıdı negatifin üzerine koyarak ışıklandırıyordu. Bir, iki, üç, dört, beş diye sayarak kâğıda ışık verdikten sonra, kâğıdı suya atıyordu. Suya atıldığında, kâğıtta birden hayaller belirmeye başlıyordu. O an, Zati Sungur'un sihirbazlığıyla bu olayı birleştirdim. Hem sihirbazın şapkasından tavşan çıkarması hem de beyaz kâğıttan görüntüler çıkması beni hayrete düşürmüştü. Müthiş bir heyecan duydum ve fotoğrafçılığa olan ilgim arttı.

Ustamın verdiği beyaz bir kâğıda ışık verip suya attığımda, bir görüntü ortaya çıktı. O an, bir sihirbaz gibi hissettim. O günden sonra tatil günlerini iple çekmeye başladım, çünkü fotoğrafçılığın inceliklerini öğrenmek için sabırsızlanıyordum. Fotoğrafçılık, ağır konuşma özelliğimi bile değiştirdi. Ayna karşısında kendimle konuşarak yavaş konuşma alışkanlığımı yendim. Fotoğrafçılık benim için sadece bir hobi değil, bir tutku haline geldi. Güzellikleri keşfetmeyi, ışığın farklı yönlerini öğrenmeyi ve sosyalleşmeyi öğretti. Fotoğrafçılık sayesinde sosyal ve maddi anlamda kendimi geliştirdim. Işığın sadece ampulden ibaret olmadığını, farklı çeşitleri olduğunu öğrendim. Zamanla amatör bir fotoğrafçıdan sanatkâr bir fotoğrafçıya dönüştüm. Emekli olsam da fotoğraf makinem daima boynumda durur ve son nefesime kadar fotoğrafçılığı da sürdürmeyi düşünüyorum.

Fotoğraf yarışmalarına katılmam 1959 yılında fotoğrafın farklı yönlerini ve estetiğini keşfetmemle başladı. Bu keşif, beni fotoğraf yarışmalarına katılmaya yönlendirdi ve ödüller kazandım. Fotoğrafçılığın güzellik, estetik, düzen ve intizam arayışını simgelediğini düşünüyorum. Bir fotoğrafçı, güzellikleri araştırdığı için kötülük

yapamaz. Fotoğrafçılıkta bazen aradığınızı bulamadığınızda vazgeçmek gerekir. Hislerinize kapılıp fotoğraf çekip, daha sonra planlarınızın gerçekleşmediğini fark ettiğinizde, o fotoğrafın çöpe gideceğini bilmeniz önemlidir.

Fotoğraf yarışmalarını destekliyorum, çünkü yarışmalar sayesinde diğer fotoğrafçıların çalışmalarını görme ve kendi çalışmalarınızı sorgulamanıza yardımcı oluyor. Başarılı fotoğrafçılar, size daha iyi bir fotoğrafçı olmanız için yol gösteriyor ve sizi daha ötelere taşıyor.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Fotoğrafın en insani yanı paylaşım olduğuna inanıyorum. Paylaşmak, "ben" değil "biz" olmaya davet eder. Hiç kimse her şeyi bilemez, hatta bilim insanları bile kendi uzmanlık alanları dışında birçok şeyden habersiz olabilir. Paylaşım, yeni bilgiler edinmemizi ve farklı bakış açıları kazanmamızı sağlar. Paylaşım, sergiler ve yarışmalar aracılığıyla saklı kalmış değerleri ortaya çıkarmak anlamına gelir. Ben de fotoğraf yarışmalarına katıldım ve jüri üyeliğine kadar yükseldim. Ancak bir yandan jüri üyesi, diğer yandan yarışmacı olmayı etik bulmadığım için daha sonra yarışmalara katılmayı bıraktım ve sadece yarışmaları değerlendirme görevini üstlendim. İlk ödül kazandığımda, karanlık odada yaşadığım heyecanı tekrar hissettim. Bir uzay aracının fırlatılışında ilk ateşleme gibi, o ödül beni bir sonraki aşamaya taşıdı ve kendime olan güvenimi arttırdı.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Fotoğraf yarışmaları, farklı kategorilerde (belgesel, doğa, vb.) düzenlenir ve bu kategoriler, fotoğrafçıları belirli bir temaya odaklanmaya yönlendirir. Bu da fotoğrafçıların farklı konularda uzmanlaşmalarını ve farklı bakış açıları geliştirmelerini sağlar. Örneğin, belgesel kategoride insan odaklı fotoğraflar çekilirken, doğa kategorisinde doğa manzaraları fotoğraflanır.

Fotoğrafçılık, estetik kurallarının yanında, teknik bilgi ve pratik beceri gerektirir. Leke, diyagonal gibi kompozisyon kuralları, fotoğrafın estetiğini etkiler. Ancak bu kuralların her fotoğrafta uygulanması zorunlu değildir. Fotoğrafçı, kendi yaratıcılığına ve konuya uygun şekilde bu kuralları kullanmalıdır. Örneğin, öğlen güneşinin tepeden

vurduğu bir portre çekiminde, ışığın gölgeleme etkisi yüzü çirkin gösterebilir. Aynı ışık, piramitlerin üzerindeki hiyeroglifleri okunaklı hale getirir. Yani kötü ışık yoktur, sadece o konuya uygun olmayan ışık vardır.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına olanak tanır. Yarışmalar, fotoğrafçılara yeni bilgiler edinme, farklı bakış açıları keşfetme ve yaratıcılıklarını sergileme fırsatı sunar. Sergiler ve sunumlar da bu konuda önemli rol oynar. Ancak, tüm bu faaliyetlerin temelini sevgi oluşturur. Sevgi olmadan, hiçbir sanat dalında başarıya ulaşmak mümkün değildir.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Fotoğraf yarışmaları, farklı kültürleri, yaşamları ve duyguları paylaşma imkânı sunarak fotoğrafçıları ve izleyicileri bir araya getiriyor. Ancak yapay zekâ ve dijital sanatın yükselişi, fotoğrafın gerçekçi ve objektif doğasını tehdit ediyor. Yapay zekâ ile üretilen görüntüler, fotoğrafın belgesel değerini sorguluyor ve adli vakalarda dahi güvenilirliğini azaltıyor. Bu durum, fotoğrafın gerçekliğine olan inancı sarsıyor.

Fotoğrafın gerçekliğine ve sanat değerine olan inancın korunması için yapay zekâ ile üretilen görüntüler ayrı bir kategori altında değerlendirilmeli. Bu şekilde, gerçek fotoğrafçılık ve yapay zekâ, kendi alanlarında değerlendirilebilir ve izleyiciler için net bir ayrım yapılabilir.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

İnternet üzerinden düzenlenen fotoğraf yarışmaları, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini hem olumlu hem de olumsuz yönde etkiledi.

Olumlu etkiler arasında, daha geniş kitlelere ulaşma imkânı, farklı kültürlerden fotoğrafçıların katılımını sağlama ve dijital baskı teknolojilerinin gelişmesiyle fotoğraf kalitesinin artması yer alıyor.

Ancak dijital ortamda sergilenen yarışmalar, yapay zekâ ile üretilen fotoğrafların artması ve yarışma şartnamelerine uyulmaması gibi olumsuz sonuçlar da doğurdu. Yapay zekâ ile üretilen fotoğraflar, fotoğrafın gerçekliğini ve belgesel değerini sorgulatıyor. Ayrıca, online platformlarda yarışma şartnamelerinin kolayca ihlal edilmesi, fotoğraf yarışmalarının güvenilirliğini ve dürüstlüğünü zedeliyor. Geçen günlerde, Adapazarı'lı Grup 5 - SAGÜSAD 2. Ulusal fotoğraf yarışması şartnamesinde, daha önce ödül almamış fotoğrafların yarışabileceği belirtiliyordu. Ancak ilginç bir şekilde hem bizim yarışmamızda hem de başka bir yarışmada aynı fotoğraflar birinci ve ikinci olmuş. Bu durum, yarışma şartnamelerine uyulmadığını ve ne yazık ki etik ve denetleme gibi durumları sorgulamamız gerektiğini gösteriyor.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkün müdür?

Tek kişilik jüri, fotoğrafı iyi bilse bile sağlıklı bir seçim değil. Çünkü herkesin farklı ilgi alanları ve bakış açıları var. Örneğin, biri grafik ağırlıklı fotoğraflara, diğeri doğaya, bir başkası geometriye daha fazla ilgi duyuyor olabilir. Bu nedenle, fotoğraf yarışmalarında beş kişilik bir jüri daha uygun. Çünkü farklı bakış açılarını bir araya getiriyor ve daha dengeli bir değerlendirme sağlıyor. Tabii ki, jüri üyelerinin ilgi alanlarının birbirine yakın olması, ortak bir zemin bulmalarını kolaylaştırır ve tartışmaları önler. Tek kişilik jüri, kendi ilgi alanlarına göre ödül vererek, diğer jüri üyelerinin görüşlerini göz ardı edebilir. Beş kişilik bir jüri ise, farklı bakış açılarını değerlendirerek, daha adil ve objektif bir karar verebilir.

Jüri üyeleri arasında fikir ayrılıkları yaşanması kaçınılmaz. Ancak, farklı görüşlerin çatışması, daha zengin bir tartışma ortamı yaratır ve sonuçta daha iyi bir karar çıkmasına yardımcı olur. Özetle, fotoğraf yarışmaları için beş kişilik bir jüri, tek kişilik bir jüriye göre daha sağlıklı bir seçimdir. Ancak, jüri üyelerinin ilgi alanlarının yakın olması, tartışmaları önlemek ve daha uyumlu bir değerlendirme süreci sağlamak için önemlidir.

8. Ulusal fotoğraf yarışmalarının katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Ya sergi açılacak ya katalog çıkacak ya da ikisi birden olacak, fotoğraf yarışmaları bayağı bir şey yani! Benim de başıma geldi, adam bir fotoğraf çekmiş, ben de benzerini çektiğimi hatırladım. "*işte dedim, ben bunu düşünememiştim, ne güzel eklemiş buraya*" dedim kendi kendime. Bu benim ufkumun açılmasına vesile oldu. Fotoğrafı biliyorum ama en başta benim, en mükemmel benim, diye bir şey yok. Hala öğrenmeye çalışıyorum, hala öğrendiklerimi sunmaya çalışıyorum. Bu yarışmalar hem uluslararası hem de ulusal anlamda, bizi zenginleştiriyor. Kese bakımından değil tabii ki, fikir, düşünce ve sanatsal olarak zenginleştiriyor. Bizi tatbikat gibi aydınlatıyor, aydınlatıyor, aydınlatıyor. Ben bu taraftım her zaman.

Ama bir de yarışma katalogları var önemli olan. Şu anda çok masraf diye birçok katalog basılmıyor. Bir fotoğrafçının en hoşuna giden şey, fotoğrafının katalogda basılı olduğunu görmektir. Siz de zaman zaman onu rafınızdan, kütüphanenizden çıkarıp, "*Şöyle bir şey aklımdaydı benim*" diyerek tekrar onun üzerine gidebilirsiniz. Gitmelisiniz. Resim sergisi, fotoğraf sergisi, sanatsal, plastik sanatlarda olan her şey için gidilmesi, oradan feyz alınması gerekir. Size o bir şey söyleyecektir. Siz de onu zihninize yazacaksınız. Gelişmeler böyle olur.

Bizde kültür ve sanat konusu maalesef ötelenmiş bir durumda. Yabancıların isimleri söyleniyor, bizde artık belli bir mesafe kat etmiş durumdayken hala dışarıdaki fotoğrafçılardan bahsediliyor. Çünkü tanıtımımız yok. Ne yazık ki bizi tanıtanımız yok. Bunu da biraz devletin sanata sahip çıkmamasıyla ilişkilendiriyorum. Devlet, bu işin başında ve arkasında olursa, insanlar daha fazla ilgi gösterir, fotoğrafçılar daha fazla desteklenir. Abdülhamit'in fotoğraflarını kim çekti diye araştırdın mı? Tabii ki Türkler yok. O dönemde fotoğraf, inanç meselesi bakımından günahtı. Yalan söylemeyen görsel olarak ben fotoğrafla gurur duyuyordum.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Fotoğraf, diğer sanatlar gibi, çeşitli kuralları bünyesinde barındıran bir olgu. Dolayısıyla yarışmalarda, bu kurallara daha sadık kalan fotoğraflar öne çıkıyor. Jüri üyeleri, farklı ilgi alanlarına sahip olsa da fotoğrafın temel kurallarını bilen ve uygulayan fotoğrafları daha çok takdir ediyor. Oylar toplanırken, bir fotoğrafın estetik, teknik, içerik, mesaj ve özgünlük gibi kriterlerde ne kadar başarılı olduğu değerlendiriliyor. Bir fotoğrafın sadece zengin bir konu taşıması yetmiyor, diğer kurallara da uyması gerekiyor ki oyların çoğalması sağlansın.

Bir fotoğrafçının, estetik ve teknik kuralların önemini bilmesi ve sadece "güzel" demekle işin bitmeyeceğini anlamasının önemli olduğunu düşünüyorum. Bir fotoğrafın değerini, oyların ve değerlendirmelerin gösterdiği puanlar belirliyor. Bir fotoğrafçı, kendi fotoğrafını, yıllar sonra bile tekrar inceleyip, "Hakikaten bu evet" diyebileceği bir düzeyde çekmeli. O zaman o fotoğraf, o birikmiş oyların içine atılmış olacak ve değerini kanıtlamış olacak.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Genç fotoğrafçıların duygu ve düşüncelerimizle paralellik sağladığını söylemek yalan olur. Fotoğraf, 1839'da keşfedilmiş olmasına rağmen batılılar tam anlamıyla benimsedi, kullandı, üzerine çalıştı. Bizde ise, matbaa gibi sonradan geldi. Neden mi? Geri kafalılıktan, başka bir şeyden değil.

Adam diyor ki, "Sanat da neymiş?". Atatürk ne diyor? "*Sanatsız kalan bir milletin, hayat damarlarından biri kopmuş demektir.*" Yani sanat, milletin hayat damarlarından biridir. Sen ona "Sanat da neymiş?" diyorsan, Atatürk'ün bu sözünü unutmuşsun demektir. Fotoğrafın doğuşu ve bizde okullu oluşu, bunlar, bir yetişme tarzı. Tatbikat da öğrenmenin aslıdır. Öğrenmeyi o yolla sağladığımız takdirde, adımız da dünyaya yayılır.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Fotoğraf sanatının görünür olması, takip edilmesi ve insanlara ilham vermesi için fotoğraf yarışmaları çok önemli. Çünkü sandıkta saklanan bir fotoğrafın kimseye faydası olmaz. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçılara eserlerini sergileme, diğer fotoğrafçılardan ilham alma ve kendilerini geliştirme fırsatı sunar.

Ben, fotoğrafın daima ortada olması ve paylaşılması taraftarıyım. Paylaşmak en insani şeydir. Benim gibi fotoğrafçılar, eserlerini sergileyerek, diğer fotoğrafçılara ilham vermeli ve sanatı daha da ileriye taşımalıdır. Fotoğrafçılar, diğer sanatçılardan ilham almalı ve onların eserlerinden faydalanmalıdır. Bu şekilde, sanat daha da gelişir ve ilerler. Ben, fotoğrafı korumaya ve yüceltmeye yemin etmiş bir fotoğrafçı olarak, fotoğrafla ilgili her teklife evet diyorum. Fotoğrafı desteklemek ve geliştirmek için elimden gelen her şeyi yapıyorum.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: İSA CIDA

Tarih: 9 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Sanata olan ilgim çocukluğumdan beri var. Hatta yüksek lisansımı Türk İslam Sanatı üzerine yaptım. Sanat dallarından birine yönelecektim, o da fotoğraf oldu. Türkiye'de fotoğraf alanında bir şeyler yapmak isterseniz, sanırım iki yol var. Biri projelerle ön plana çıkmak, ki zor olanı. En azından bana öyle geldi. İkincisi yarışmalar, ki ben de yarışmaları tercih ettim. Fotoğrafa 2000 yılında başladım. Eğitimler aldıktan sonra yarışmalara katıldım. Ayrıca çalışmalarımı değerlendirme alanı olarak yarışmalar iyi bir alan oldu.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

İki yönden anlamı var. İlki fotoğrafçıya popülerlik kazandırıyor. İkincisi maddi getirisi oluyor.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Çoğunlukla farklılığı yakalayan fotoğraflar ödül alıyor. Bunun yanında ışığı, kompozisyonu, konuyu sade bir şekilde ortaya koyan fotoğraflar genelde ödül alıyor.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Fotoğraf yarışmaları başlangıçta fotoğrafçının fotoğraf anlayışını geliştiriyor, ona motivasyon kaynağı oluyor ve üretimine katkıda bulunuyor. Kendini daha popüler yaparken eserleri de değerlendiriliyor. Ancak belli bir süre sonra kısır bir döngünün içine giren fotoğrafçı kendini yenileyemiyor ve yeni şeyler ortaya koyamıyor. Bu da fotoğrafçıyı köreltiyor.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Fotoğraf yarışmaları farklı coğrafyalarda olduğu için fotoğrafçı öncelikle o bölgelere gitmek zorunda. Öncesinde o bölgeler ile ilgili ön bilgiler edinmekte. Böylece farklı kültürleri, farklı coğrafyaları fotoğraf vesilesiyle öğrenmekte, tanımaktadır. Fotoğrafın bu yönünü çok önemsemekteyim çünkü farklılıklarımızı fark etme imkânı buluyorum.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Dijital alan, fotoğrafın gelişimine ve halk kitleleri tarafından izlenmesine, yaygınlaşmasına vesile olmuştur. Elit bir tabakanın, sanat galerilerinde gördüğü, tartıştığı fotoğrafın halka mal olması önemlidir. Hak adına yapılan bir sanata dönüşmektedir. Erişilebilirlik artmasına rağmen kalitesi düşer mi? Bence düşer. Ama halka ulaşması daha önemli diye düşünüyorum.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Jüri öncelikle yarışmanın şartnamesine göre hareket etmelidir. Bazen şartnamenin dışında fotoğraflar ön plana çıkmakta. Jürilerin şartnameyi iyi bilerek seçimlerini yapmaları gerekmektedir. Ayrıca jüriler belirlenirken tecrübeli, konuya hâkim, verilen temalara çalışmış olmaları sorunları azaltacağı kanaatindeyim. Değerlendirme kriterleri **önceden belirlenmeli**. Sonrasında da jüri üyeleri seçtiği fotoğraflar ile ilgili **rapor hazırlayıp** bunu **kamuoyu ile paylaşmalı.**

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Ulusal yarışmalar belli ölçülerde katılımcıları geliştirmekte, tanıtımına katkıda bulunmakta fakat belli bir aşamadan sonra kısır döngüye girmekte. Bu noktada proje

merkezli fotoğraflar üretmeli ki fotoğrafçının gelişimi devam etsin. Yoksa ulusal yarışmalar fotoğrafçının gelişimi açısından yeterli olmuyor.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

İyi fotoğrafın seçiminde bu kriterlerin çoğu olmalı. Fakat jüri bu konularda tecrübesi ölçüsünde yetersiz kalabiliyor. Jüri tecrübeli ise daha az hata yapılabiliyor.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

"Her şeyden önce fotoğrafla ilgilenen kişi zaman konusunda fedakâr olmalı. Kendini bu işe adamalı" diyorum. Tecrübeli kişilerden destek almalı. Fotoğrafçı öncelikle ekipmanlarını iyi tanımalı ve hızlı kullanmalı. İnsanlarla iyi diyalog kurmalı. İnsanlarla iyi geçinemeyen, ikna kabiliyeti olmayan kişiler bu işi uzun süre devam ettirememektedirler. Dijital müdahale konusunda kendilerini geliştirmiş olmalı ki özgün fotoğraflar ortaya çıksın. Burada ışık konusunda kendini yetiştirenlerin farklı fotoğraflar üretmesi daha kolay oluyor ki fotoğrafçının ışık konusuna önem vermesi gerekmektedir.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Ulusal yarışmaların yapılmasını önemsiyor ve destekliyorum. Bu, kişilerin popülerliğini artırırken üretilen fotoğrafların kullanım alanı bulması açısından önemli oluyor. Ayrıca fotoğrafla ilgilenen kişilerin sayısı artarken bu sanatın yaygınlaşmasına bir ölçüde katkıda bulunuyor. Fotoğrafın daha geniş kitleler tarafından öğrenilmesine sebep oluyor. Kendi adıma söylemem gerekirse yarışmalar olmasaydı fotoğrafı çok fazla devam ettiremezdim. Fotoğraf üretme açısından bu yarışmalar beni zinde tutuyor.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: İZZET KERİBAR

Tarih: 2 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

1980 yılında İFSAK'a üye olmuştum. Kısa zamanda derneğin aylık fotoğraf yarışmalarına katılmaya başladım. Aldığım sonuçlar beni cesaretlendirince önce ulusal yarışmalarına, ardından da 1983 yılında uluslararası yarışmalarına sistematik bir şekilde katılmaya başladım. Nerdeyse tamamına katılıyordum. Aldığım sergilemeler bile beni çok mutlu ediyor, hevesimi kamçılıyordu. Katıldığım ilk yarışmalarda gelen redlere rağmen hiç yılmadım ve Kültür Bakanlığı'nın bir yarışmasında ilk kez ikincilik kazandım. Sonrasında Uluslararası Fotoğraf Federasyonu'nun (FIAP) uluslararası ilk altın madalyasını 1984 yılında elde ettim. İki üç yıl sonra, uluslararası sergilemeler 200'e ulaştı, mansiyon ile madalyalar ise 50'ye ulaşmıştı. 1985 yılında FIAP'ın bahşettiği Artist FIAP (AFIAP) unvanı sahibi ve 1988 yılında da ülkemizde ilk, Excellence of FIAP, EFIAP (Ekselans) ünvanının sahibi olmuştum. Tahmin ediyorum ki bu başarılar zamanla fotoğraf yarışmalarında jüri üyesi olmamı tetiklemiş olabilir.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Fotoğrafı seven ve fotoğrafı bir yaşam tarzı olarak benimseyen biri için yarışmalarda elde edilen güzel sonuçlar, o sanatçıyı mutlu etmekten öte, bu işe devam etme hevesi, cesareti ve ivmesi yaratıyor.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Her fotoğrafçının zamanla oluşturduğu bir tarz vardır. Ben gençlik yıllarımda ve Kore'de askerliğim sırasında çektiğim fotoğrafları saymayacak olursak kendimi hep renkli fotoğrafa (özellikle diapozitif çekimine) adadım. Karelerimde bulunan insanları, ait oldukları yerleri, mekanları ve arka planlarına dikkat ederek hem yaşama hem mimariye önem verdim. Mimari fotoğrafa, ters ışığa ve grafiğe, geometrik çizgilere duyduğum ilgi zamanla fotoğrafik tarzımı oluşturdu. Hep söylerim "bu ne güzel fotoğraf"

demeleri yerine "*bu fotoğrafı muhtemelen İzzet Keribar çekmiştir*" diye tahmin yürütülmesi beni daha çok sevindirir!

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Aslında bu sorunun yanıtı, kendi içinde bulunuyor. Çok güzel özetlemişsiniz. Fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, ödül kazanan fotoğrafları incelerken jürilerin neyi aradığını kavraması ve gelen güzel sonuçların o fotoğrafçıyı daha da ileri bir seviyeye getirmek için gayret gösterme hevesi uyandırdığını söyleyebilirim. Ancak yarışmaya gelen ve bazen sayıları binleri aşan fotoğrafların ancak çok küçük bir bölümü sergi ve ödül grubuna ulaşabiliyor. Yarışmacıların, ödül törenlerindeki sergilerde ya da o yarışma kataloglarındaki fotoğrafların kesinlikle ve dikkatle incelenmelerini öneririm. Unutmayalım ki seçilmeyen fotoğrafların yarattığı üzüntü çabuk unutulur, sergilemeler ve özellikle kazanılan ödüller hayat boyunca hatırlanır.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Fotoğraf yarışmalarının elbette bu saydıklarınızın meydana gelmesinde büyük payı vardır. Ayrıca yarışmaların oluşturduğu ortamlarda, fotoğraf derneklerinde yeni arkadaşlıkların doğması ve de fotoğrafların ve bilgilerin paylaşılmasında da çok olumlu payları vardır.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Bazen büyük yarışmalarda fotoğrafçılar toplam 10.000'den fazla eser ile katılım sağlayabiliyorlar. Dolayısıyla belki de 2-3 gün sürecek olan jüri çalışmasının uzamaması için fotoğraflar önceden dijital ortamda jüri üyelerine gönderiliyor ve Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonunun oluşturduğu bir puanlama sistemiyle en iyi

eserlerin bulunduğu 250-300 adetlik bir sayıya düşürülebiliyor. Bu durumda jüri üyeleri toplantı günü bir araya geldiklerinde çok daha sağlıklı ve fazla yorulmadan birkaç saat içinde net bir sonuca ulaşabiliyor. Genel olarak son yıllarda yarışmalar öyle düzenleniyor.

Günümüzde, fotoğraf yarışmalarında ödüle ulaşmak için yapılan çalışmalar ve hazırlıklar saymakla bitmez. Doğru saatte doğru yerde bulunmanın ötesinde, en iyi ışık koşulları izlenir, gerektiğinde yardımcı ışıklar taşınır ve bazı modelleri daha çarpıcı giyindirmek için elbise gardırobu bile taşındığı oluyor. Bu meraklı fotoğrafçılar çoğu zaman takım şeklinde çalışırlar. Benim gençlik yıllarında hiç uygulamadığımız yöntemler artık profesyonel bir yaklaşım olarak kullanılıyor.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Aslında her ülkede olduğu gibi geçmişleriyle, dürüstlükleriyle, tarafsızlıklarıyla ve fotoğrafçılıkta engin bilgileriyle tanınan ve deneyimleri sayesinde bu göreve sık sık çağrılan belirli kişiler vardır. Yarışmalar son turda ödül grubuna aday olan fotoğraflar seçildikten sonra bazen puanlama sistemiyle sonuca varılır bazen de tartışarak ve jürideki çoğunluğun düşünceleri esas olunca ödül almaya hak kazanan fotoğraflar sıralanır.

Sorunlara gelince, ben yıllardır jürilere katılıyorum bugüne kadar ciddi sorunlar yaşamadım. Bazen çok da başarılı olmayan ve kazanma şansları nerdeyse sıfır olan fotoğraflar "keşke önceden elenseydi" diye konuşmalar geçer, ancak bu yöntemin katılımcılar için bir haksızlık yaratacağını ve fotoğrafların tamamının başından sonuna aynı jüri üyeleri tarafından incelenip yeterli olmadıkları anlaşıldığında elenmeleri gerektiğine karar verilir. Ortaya çıkan farklı sorunlar da olabilir. Bazı fotoğrafların önceki yarışmalarda da ödül almış olması konusu (katılım formundaki maddelerde öyle bir nokta yer alıyorsa) kazanan o fotoğraflar elenebilir ve ödül sırası değişebilir. Ya da çok sık rastlanmamakla beraber ödül kazanan veya sergileme hakkı kazanan fotoğrafın başka birine ait olması. Öylesi durumlarda fotoğraf dünyasında çok ciddi ve cezai hükümler gerektiren bir durum oluşmalı. Günümüzde bazı programlarla bu görüntüleri tespit etmek mümkün artık.

Farklı jüriler aynı fotoğrafları seçmeyebilir. Bunun oluşması gayet normaldir. Ancak tam olarak aynı fotoğraflar olmasa bile genelde çok yakın sonuçlar doğacaktır.

Aklın yolu birdir. Jüri komitelerinde bazen jüri üyeleri arasında fotoğraf sanatı ya da bilgisine pek de yakın olmayan, o şirketin ya da o kurumun çalışanlarıyla anlaşmak bazen zor olabilir. Fotoğrafın sanatsal ve estetik değeri, kurumun tanıtımında önemli bir rol oynar ancak bu konu bazen tartışmalara yol açabilir. Bu tür sorunlar ancak deneyimli ve uyumlu kişiler arasında tartışarak önlenebilir.

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Aslında bu sorunun cevabı 4. ve 5. sorulara verdiğim cevaplarda anlatılıyor.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Jüri üyeleri neye bakar, nasıl karar verir? Kısaca bunu anlatayım.

a. Fotoğraf iyi bir çekim midir, yoksa sıradan mıdır? Bu hemen anlaşılır.
b. Yarışmalarda çok sık rastlanan ve artık klişeleşmiş konular (Gün batımı, kedi ya da sümüklü çocuk) serilerinden midir?
c. Netlik ve ayrıca ışık kullanımı doğru mudur?
d. Konu iyi işlenmiş midir? Fotoğrafta detayların istifi estetik mi?
e. Fotoğraf bir öykü anlatıyor mu?
f. Fotoğraf, izleyicileri etkileyecek bir duygu taşıyor mu?
g. Mimari içeren fotoğraflarda mimari disiplin ve grafik estetik ne kadar gözetilmiştir?
h. Perspektif, ön plan geri plan ilişkisi iyi kurulmuş mudur? Ufuk çizgisi düzgün müdür?
i. Renkler solmalar ya da siyah beyazda gri tonları kabul edilir durumda mı?
j. Fotoğraf özgün bir yenilik taşıyor mu?
k. Fotoğraf, fotoğrafı çeken kişinin kendi tarzına ait kriterleri taşıyor mu?
l. Benzer ve çok yakın fotoğrafların gelmesi halinde bunları gruplaştırarak değerlendirilmesi her yarışmada rastlanan bir durumdur.

Bu liste elbette daha da uzayabilir, fakat genel olarak ana hatlar bunlar. Jüri üyeleri ekranda görünen fotoğrafın sonraki tura kalıp kalmayacağına, 4-5 saniye içinde karar verebiliyorlar.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Fotoğraf yarışmalarına katılarak bu beceriyi arttırmak mümkündür. Elbette bazı fotoğrafçılar diğerlerine göre daha yetenekli olabiliyorlar. Bence bu işin sırrı yoktur. İnsandan insana değişir. Örneğin, elde ettiğim başarılar hep yılmamaktan ve süreci çok uzun tutmaktan kaynaklanıyor. Fotoğraf sevgisi taşıyan ve fotoğrafçılığı bir yaşam tarzı olarak benimseyen sanatçının er geç başarıya ulaşması kaçınılmazdır.

Jüri üyelerine gelince, başarılı olmak aslında beceriden çok bir deneyim meselesidir. Şahsen 1985 yılından beri kesintisiz olarak hem ulusal hem de uluslararası fotoğraf yarışmalarında jüri üyeliği yaptım ve halen yapmaya devam ediyorum. Sanırım deneyim kazanmak için oldukça yeterli bir süreç. Jüri üyelerinin mahkemelerdeki hakimler gibi tarafsız olmaları, gelen fotoğrafı önceden görmemiş olmaları ve hiçbir şekilde hak kaydırmamaları gerekir. En ufak bir hata ya da iltimas, o jüri üyesi üzerinde kara bir leke izi bırakır ve başka yarışmalara davet edilmez. Burada, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu'nun onaylı yarışmalarında çok önemli hizmetlerini de hatırlatmak isterim. Jüri çalışmaları sırasında sundukları hizmetler ve onların tayin ettiği temsilcilerin toplantıya katılması son derece faydalı.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Adı da üzerinde zaten ulusal fotoğraf yarışmaları. Genel olarak bu yarışmalar, büyük şirketlerin reklam amaçlı programları ya da tanıtım amacıyla yerel belediyeler tarafından, ara sıra da bakanlıklar tarafından da organize edilir. Büyük şirketleri bir yana bırakacak olursak, özellikle belediyeler tarafından üstlenen fotoğraf yarışmalarının ülkemizin tanınmasında çok büyük faydası vardır. Kaliteli fotoğraflar, ülkemizdeki cevherlerin, tarihi eserlerin ve özellikle doğasının, insanının ya da bir yörenin simgeleri sayılabilecek ikonik yerlerinin tanıtımında büyük ve kalıcı faydalar sağlar.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: KEMAL ÖZKILIÇ

Tarih: 9 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Kırsala yerleştikten sonra doğada trekking yapmaya başladım ve emanet bir makine aldım. Daha sonra kendime profesyonel bir makine alarak doğa ve manzara fotoğrafları çekmeye başladım. İnternet aracılığıyla paylaşımlarda bulunurken çevremden gelen yarışma tavsiyeleriyle yarışmalara katılmaya başladım.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Fotoğrafçılığa yeni başlayan biri için, işte anlatılmaz bir heyecan var. Yüzlerce fotoğraf arasından bir sanat yarışmasında, profesyonel jürinin değerlendirmesi sonucunda fotoğrafınızın ödül alması veya dereceye girmesi, size muazzam bir özgüven kazandırabilir ve şüphesiz yeni çalışmalar için teşvik edici olabilir. Belki de yarışmalar olmasaydı, fotoğrafa olan benzersiz aşkım bu kadar uzun süremezdi.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Özellikle kompozisyonumun ve konuyu anlatım şeklimin özgün olmasına çok dikkat ediyorum. Özgün bir kadraj oluşturmak için senaryo hazırlığı yapıyorum. Işık, estetik kaygılar ve iyi bir fotoğraf için gerekli olan detaylar da diğer önemsediğim özellikler arasında yer alıyor.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Özellikle fotomaraton yarışma formatında yarışmacıların belirli bir zaman içinde fotoğraf üretmeleri isteniyor. Bu durum fotoğrafçıyı kısa sürede üretmeye zorlamakta ve ona yardımcı olmaktadır. Son yıllarda drone kategorisi yarışmalarda farklı kadrajlar yaratmaya yardımcı olmaktadır. Bazı yarışmalarda yer alan yetişkin olmayan

fotoğrafçılar için yapılan uygulamaların, sanata ve fotoğrafa özendirmede büyük katkıda bulunduğunu düşünüyorum.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Son on yılda tüm Anadolu şehir ve ilçelerinde özellikle *Fotomaraton* adı altında organize edilen yarışmalar, yarışma yapılacak bölgenin sosyo-kültürel yapısını, insanlarını ve coğrafyasını fotoğrafçılar aracılığıyla sosyal medyada kullanarak tüm dünyaya tanıtıyor. Bazı bölgelerde organizasyonu yapan kurumlar özellikle halkla kaynaşma adına fotoğrafçıları ailelerin yanında konaklatmakla beraber, bu uygulamanın çok başarılı örneklerini sunmuşlardır.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Çağımızda herkesin fotoğraf çekmesi ve fotoğrafa ilgi duyması harika bir sonuç ama fotoğraf sanatı farklı kriterleri içeren etmenleri bir arada bulunmasını zorunlu kılar. İnternetin, yarışmaları geniş kitlelere duyurması harika bir sonuç. Katılımcı sayısı ve fotoğraf sanatına olan ilgi artıyor. Ancak fotoğrafın sergilenme aşamasında dijital alanın tercih edilmesi olumsuz sonuçlar doğuruyor. Fotoğrafların baskı yoluyla sergilenmesi önem kazanıyor. Son yıllarda sergilerin azalması ve dijital arenaların tercih edilmesi fotoğraf sanatını baltalıyor. 2020 pandemi dönemine kadar Mersin, Gölcük, Samsun, Ankara, Çeşme ve yaşadığım şehirde fotoğraf derneklerinde yaptığım belgesel çalışmalar ve yarışmalarda ödül almış fotoğrafları yüz yüze sunarak etkileşimde bulunmak ayrı bir zevk ve sanata ayrı bir katkı oldu. Dolayısıyla pandemi döneminde zorunlu olarak uygulamaya koyduğumuz internet aracılığıyla yapılan sunumlar ve söyleşileri fotoğraf sanatının özüne aykırı değerlendiriyorum.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Yarışmalarda en çok tartışılan konulardan birisi jürinin verdiği kararlar ve jürilerin genellikle aynı isimlerden oluşmasıdır. Aynı isimler olunca birbirine çok benzeyen fotoğraflar yarışmalarda ödül almakta ve bu durum yaratıcılığı zedelemektedir. Yarışmacılar, jürinin beğeneceğini umdukları fotoğrafları yarışmaya göndermektedirler. Ayrıca yarışmayı organize eden kurum ve kuruluşlar yakın çevresinden jüri seçmektedir ve fotoğraf sanatı ile hiç alakası olmayan kişileri jüri olarak görmekteyiz. Birkaç yarışmada ödül alan genç yaştaki hevesli arkadaşlar bir bakıyorsunuz karşınıza jüri olarak çıkmakta ve hayal kırıklıkları yaratan sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Bu karmaşayı önlemek için en keskin yol, üniversitelerin fotoğraf bölümlerinde bulunan akademisyenlerle iş birliği yapmak ve ayrıca fotoğraf dernekleri ile beraber çalışmaktan geçmektedir.

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Fotoğraf yarışmalarının fotoğrafçılara maddi ve manevi destek sağladığını düşünüyorum. Fotoğraf, pahalı bir sanat dalıdır ve başarılı olmak ve geniş bir portföy oluşturmak için seyahat etmek gerekebilir. Özellikle maddi açıdan yarışmalardan kazanılan ödüllerin fotoğrafçıları teşvik ettiğini düşünüyorum. Diğer yandan, manevi haz ve tanınabilirlik gibi faktörlerin de fotoğrafçıları teşvik ettiğini görüyorum. Sanatçının eserlerinin yaşarken ve üretirken maddi olarak değer görmesinin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Birçok ressam ve fotoğraf sanatçısının eserlerinin ölümünden sonra değer kazandığına şahit oldum.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Şüphesiz iyi bir fotoğrafın tarifinde kompozisyon, mesaj, kadraj, özgünlük, ışık kullanımı gibi kriterler ön planda çıkar. Yarışmalarda jürinin bu kriterlere göre değerlendirme yapması beklenir. Bunun aksine yapılan değerlendirmeler sonuçları tartışılır duruma getirir. Yarışmacılar da bu kriterler ışığında fotoğraf çekmeli ve çektikleri fotoğrafları bu şekilde değerlendirmelidirler.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

İyi bir fotoğraf sanatçısı olmak için donanımlı olmanın gerekliliğine inanıyorum. Donanım dediğimiz şey; fotoğrafın ne anlama geldiğini bilmek, sanatı bilmek, sanatla ilgili okumalar yapmış olmak, özellikle fotoğraf tarihini ve usta fotoğrafçıları tanımak, çalışmalarını görmek, kült olmuş fotoğrafların özelliklerini özümsemektir. Fotoğraf eğitiminde verilen bilgilere hâkim olmak ve uygulamaya aktarabilmek de önemlidir. İnsanlarla kolay iletişim kurabilmek çok önemli bir kriterdir, özellikle yaşam ve insan, belgesel çalışmalarda, portre çekimlerinde bu kriter çok önem kazanmaktadır. Yarışmalara hazırlanırken konu ile ilgili araştırmalar yapıp çekim ile ilgili senaryo oluşturmak gereklidir. Birçok kez zihnimde fotoğrafı yapıp uygulamaya öyle gitmişimdir. Ama tesadüfen çekilen fotoğraf da oldukça etkili olabilir. Bir şehirle ilgili fotoğraf çekimi yapacaksam internet aracılığıyla ön araştırma yapıyorum. Daha önce nasıl kareler çekilmiş araştırırım ve farklı kadraj ve üstüne bir şeyler koymaya özen gösteririm.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Sanatın ve konumuz olan fotoğraf sanatının geniş kitleler tarafından kabul görmesi ve duyulması, ilgi görmesinde şüphesiz yarışmaların büyük katkısı olmaktadır. Hobi olarak başladığım fotoğrafa yarışmalarla devam ettim ve iletişim fakültesinde öğrencilere ders vererek fotoğraf sanatına katkıda bulunduğumu düşünüyorum. Çevremde birçok öğrenci yetiştirdim ve bazıları çok başarılı işler yapmaya başladı. Yarışmalar sayesinde maddi ve manevi karşılığını aldığımı düşünüyorum. Sadece yarışma fotoğrafçısı olmamak gerekli ve proje bazında çalışmalar yapıp sergilerle eserleri sanatseverlerle paylaşmalı, çalışmalarını kitaplaştırmalıdır. Bunun içinde yarışmalardan maddi gelir elde etmek lazım. Daha önceden bahsettik; yarışmalar maddi anlamda sanatçıyı desteklemekte, donanım olarak güçlendirmektedir.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: LEYLA EMEKTAR

Tarih: 26 Ocak 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Üniversite eğitimimde fotoğrafa adım atmam, resim bölümündeki fotoğrafi dersiyle başladı. O dönemde karanlık oda ve filmli fotoğraf makineleriyle tanıştım, bu da beni fotoğrafa daha da yaklaştırdı. Grafik mezunu olarak, grafik ve reklam fotoğrafçılığı alanında ilerlemeye karar verdim ve uzun bir süre bu alanda çalıştım. Daha sonra öğretmenlik kariyerime başladım. Ancak, o dönemde teknolojik olanakların sınırlı olması nedeniyle fotoğrafı bir süre ihmal etmek zorunda kaldım. Dijital fotoğrafçılığın gelişmesiyle birlikte tekrar fotoğrafa yönelmeye başladım. Sivas'ta bulunduğum sırada Kocaeli'ndeki arkadaşlarımın yönlendirmesiyle fotoğraf yarışmalarına katılmaya başladım.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Şimdi ödül kazanmak, bir maddi bir de manevi yönü olan önemli bir konu. Maddi yönünü şu an bir kenara bırakalım, çünkü benim için o çok kritik bir nokta değil. Önemli olan benim için manevi kazançlar. Yarışmaları genel olarak ikiye ayırabiliriz: birincisi Türkiye'de düzenlenen ulusal yarışmalar, diğeri ise uluslararası düzeydeki yarışmalar. Benim için uluslararası düzeyde kazandığım ödül, işin manevi tarafında çok daha büyük bir öneme sahipti. Bu, bir havuzda yüzmekle bir okyanusta yüzmek arasındaki fark gibi. Ülke içindeki yarışmalar havuzda yüzmek gibidir, sınırlarınız bellidir. Oysa uluslararası yarışmalar bir okyanusta yüzmek gibidir, karşınıza her türlü zorluk çıkabilir ve sizden çok daha büyük balıklarla karşılaşabilirsiniz. Ödül kazandığımda çok mutlu bir insan olduğumu söyleyemem. Elbette başarmış olmanın bir memnuniyeti var, ancak bir sonraki aşama için düşündüğümde daha çok çaba sarf etmem gerektiğini düşünüyorum. Her başarı benim için bir üst basamak demektir çünkü. X yarışmasında ödül aldıysam, bir üst seviyedeki yarışmaya göz atmam gerektiğini hissediyorum ve orada da performansımı göstermeye çalışıyorum. Süreç, adeta merdivenler de basamak basamak çıkmak gibi bir his uyandırıyor.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Tabii ki sonuçta, kendi tarzım fotoğraflarımda belirgin bir şekilde ortaya çıkıyor. Yani, fotoğraf yarışmalarındaki beğenilerim ve kazandığım ödüller de aynı çizgide ilerliyor. Ben renk ve grafik üzerine yoğunlaşan bir insanım. Bu tarzımı hem ülkemde hem de yurt dışında kanıtlamaya çalıştım, hatta diyebilirim ki benimsetmeye çabaladım. Yarışmalara katılırken, sadece bir fotoğraf göndermek yerine, tarzıma uygun yarışmalara fotoğraflarımı göndermeye özen gösterdim. Yani, sadece bir yarışma için değil, fotoğrafımın ifadesini en iyi şekilde yansıtabileceğim yarışmalara odaklandım. Böylece, kendi tarzımı ve bakış açımı ortaya koymak adına çaba sarf ediyorum.

4. Fotoğraf yarışmalarının sayısı, konusu, formatı, kategorisi, jürisi, ödülü, sergilenmesi gibi unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Jüri gerçekten kritik bir faktör. Ülkemizde olsun, yurt dışında olsun, fotoğraf yarışmalarında jürinin objektifliği ve çeşitliliği çok önemli. Tek bir düşünceye sahip bir jüri, fotoğrafların değerlendirilmesinde sınırlamalara yol açabilir. Fakat farklı disiplinlerden gelen, çeşitli bakış açılarına sahip bir jüri, daha çeşitli ve zengin bir değerlendirme sağlar. Kısacası, jüri ekibinin yapısının önemi büyük. Eskiden FIAP yarışmalarına katılırken, kategorilerin çokluğunu bir avantaj olarak görüyordum. Ancak şimdi düşünüyorum da bir fotoğrafçının kendini en iyi ifade ettiği alanlara yönelmesi daha anlamlı. Belgesel fotoğrafçıysa, belgesel kategorilerine odaklanmalı; makro çekim yapıyorsa, o alana yönelmeli. Kategoriler, belki puanlama açısından bir avantaj olabilir, ancak gerçek bir kişisel ifade ve başarı oluşturmaz. Benim düşünceme göre, bir fotoğrafçının kendini en iyi şekilde ifade edebileceği kategorilere odaklanması önemli. Kategoriler arasında dolaşmak, bir hüsran getirebilir.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Fotoğraf yarışmaları gerçekten büyük bir imkân sunuyor. Bir şehre gitmeden önce o şehirle ilgili etnik özellikleri, kültürü fotoğraflar sayesinde görebiliyorum. Yarışmalardaki sonuçları incelediğimizde ve bir sergiyi ziyaret ettiğimizde, o konuyla ilgili detaylı bilgiler edinebiliyoruz. Görsel hafıza oluşturmak için illa ki o yerlere gitmek gerekiyor gibi algılamamak gerekir. Yarışmalar, bu deneyimleri sizin ayağınıza getiriyor, izleyiciyle buluşturuyor. Yani, bir serginin veya yarışmanın içinde, dünyanın dört bir yanından veya ülkenin dört bir köşesinden gelen farklı kompozisyonlar, yaşamlar, hikayelerle karşılaşabiliyorsunuz. Bu, kaçınılmaz bir şekilde geniş bir yelpazeyi beraberinde getiriyor. Bu yelpaze, gerçekten çok geniş ve kapsamlı.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Dijital sergilemenin erişilebilirliği çok yüksek ancak sanki daha hızlı unutulup gidiyor gibi. Oysa gidip gerçek bir sergiyi gezmek, görmek, o atmosferi yaşamak, beyninizde daha uzun süre kalmasını sağlıyor. Bu şekilde daha büyük bir etkileşim oluyor diye düşünüyorum. Ayrıca, bir serginin basılı bir kataloğa dönüşmesi, fotoğrafçılar için uzun vadede oldukça değerli olabilir. Kitaplığınızda yer alması, zamanla referans oluşturması açısından önemli bir unsurdur. Ben kişisel olarak, CD veya PDF formatında gönderilen katalogları çok inceleme eğiliminde değilim. Akşam oturduğumda elime bir kitap almak, onu karıştırmak, fotoğraflara bakmak bana daha gerçekçi ve etkili geliyor. Bu şekilde fotoğraflara daha derinlemesine bir bakış sağlanabiliyor.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

İşin açıkçası, jüri süreci basamaklı olmalı diye düşünüyorum. Önce bir ön jüri olmalı, sonra ana jüri bir araya gelmeli ve fotoğraflar belirli bir sayıya indikten sonra değerlendirmeler yapmalı. Ancak bu süreç hemen bitirilmemeli. Seçimler yapıldıktan sonra arkada daha fazla çalışma yapılmalı. Örnek olarak şartnamenizde herhangi bir

manipülasyon ya da oynama olmadığını belirtiyorsa, bu durumun teyit edilebilmesi adına fotoğrafların orijinallerinin istenmesi önemli. Bu, işin doğruluğunu sağlamak adına kısa listeye giren yarışmacılardan RAW istenmesi anlamına gelmeli. Bu aşamaların, ana jürinin önüne gelmeden önce tamamlanması gerektiğini düşünüyorum. Bu yöntemle hataların azalacağına inanıyorum. Hem yarışmacılar birbirleriyle polemiklere girmeden, daha sağlıklı bir süreç geçirebilir hem de jüri süreci daha adil ve şeffaf olur. RAW'ların önceden istenmesi, yarışmacılar için bir heyecan kaynağı olabilir ve sürecin daha düzenli işlemesine katkı sağlar. Ben yurt dışında birçok benzer yarışmaya katıldım ve bu tür bir sürecin işleyişi benim için oldukça rahat oldu. Yani hem jüriye yardımcı oluyor hem de yarışmacılara düzenli bir şekilde bilgi akışı sağlanıyor. Bu yöntemle büyük bir sorunun önüne geçilebilir. Hem jürinin işi kolaylaşır hem yarışmayı düzenleyen kurumun işi kolaylaşır, hem de yarışmacılar bu sistemi benimseyerek daha bilinçli bir şekilde katılım sağlar.

8. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır veya olmalıdır?

Kültürlerin tanıtılmasında fotoğraf yarışmalarının gerçekten büyük bir faydası var. Serbest bir tema olarak kadın konusu verildiğinde, ülkenin birçok kesiminden gelen fotoğraflar sayesinde izleyici, kadının farklı dokusunu, kültürünü, ruhunu ve duygusunu keşfetme şansına sahip oluyor. İstanbul'dan Tatvan'a kadar bir kadının portresiyle karşılaşabilmek, gerçekten geniş bir yelpaze sunuyor ve kültürel çeşitliliği gözler önüne seriyor.

Bu tür yarışmalar, yarışmacılar için ve farklı bölgeler için önemli bir güzellik taşıyor. Fotomaratonlara özellikle değinmek istiyorum. Bir fotomaratonun düzenlendiği bir belediye veya il, bu süreçte birçok fotoğrafçıyı konuk ediyor. Bu, sadece ticari bir hareketlilik sağlamakla kalmıyor, aynı zamanda esnafı da etkiliyor. Fotomaratonlar, fotoğrafçıların getirdiği dinamizmle birlikte bir yerde fotoğrafın değerini vurguluyor. Bu etkinlikler, halka bir fotoğraf sınıfı ve fotoğraf tutkunlarının olduğunu gösteriyor.

Özellikle, fotoğrafçı kimliğini iyi yansıtan ve iyi bağlantılar kurabilen kişiler, gittikleri yerlerde farkındalık yaratma şansına sahipler. Bu çift yönlü bir etkileşim, çünkü hem fotoğrafçılar hem de topluluk birbirinden öğreniyor ve birbirini etkiliyor. Ben, böyle

bir paylaşımın kültürleri daha iyi anlamak ve birbirimize yaklaşmak adına güçlü bir araç olduğunu düşünüyorum.

9. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz?

2009 yılında Kocaeli'ne taşındığımda, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen "*Dört Mevsim Kocaeli*" adlı yarışmaya katıldım. O dönemde bu yarışma oldukça prestijliydi. Ancak, farklı bir tarza sahip olan fotoğraflarım jürinin değerlendirme ölçütleriyle uyuşmamıştı. Bu deneyimden sonra, kendimi geliştirmek için bir sonraki yıl daha fazla fotoğraf çekmeye başladım. İçime sinen fotoğrafları seçmeyi, doğru kompozisyonu bulmayı öğrendim. Sanatsal üretimle yarışma mantığı arasındaki farkları anlamak önemliydi. Sadece sanatsal açıdan bakmakla kalmayıp, aynı zamanda yarışmanın kurallarına, sisteme ve jürinin beklentilerine hâkim olmanın gerekliliğini kavradım. Uluslararası yarışmalara katılmadan önce, hangi ülkelerin katıldığını, önceki yıllarda kazanan fotoğrafları inceledim. Tarzları ve jüri beklentilerini değerlendirip, bir sonraki sene katılıp katılmamaya bu analizlere dayanarak karar verdim. Yarışmalara uygun fotoğraflar göndermeden önce detaylı bir çalışma yürütmek gerektiğini düşünüyorum.

Bu süreçte, fotoğraf sanatını öğrenme sürecinin keyifli bir deneyim olduğunu fark ettim. Kazanmak ya da kaybetmek, her durumda eksiklerimi anlamama ve gelişmeme yardımcı oldu. Yarışma sonuçlarında bazen kıskandığım ya da hayranlıkla izlediğim fotoğraflar oluyor ancak bu duygular beni daha iyi fotoğraflar çekmeye teşvik etti her zaman.

Uluslararası alanda birçok müzede fotoğraflarım sergilendi. Ödüllü projelerim Avrupa'dan Güney Kore'ye kadar birçok yerde tanıtıldı. Fotoğraf yarışmalarının, sanatçıların gelişimine, farkındalıklarını artırmalarına ve kendilerini ifade etmelerine önemli bir katkı sağladığını düşünüyorum. Fotoğraf eğitimi almış olabilirim, ancak kendimi dünya çapında duyurmak ve sanatıma devam etmek için fotoğraf yarışmalarının da etkili bir araç olduğunu kabul etmem gerekiyor.

10. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Fotoğraf sanatına katkısı gerçekten belge niteliğinde oluyor. Özellikle bölgesel düzenlenen yarışmalar, o bölgeyle ilgili belge ve dokümantasyon oluşturarak fotoğraf sanatının gelişimine önemli bir katkı sağlıyor. Ayrıca, bu tür yarışmaların arşivleme konusunda da büyük bir etkisi var. Bu, bölgeye özgü tarihi ve kültürel mirası koruma ve tanıma açısından son derece değerli. Bunun yanı sıra, bu yarışmaların halkla iletişim haline geçmesi, fotoğraf sanatını geniş kitlelere duyurmasına ve insanlarla daha yakın bir ilişki kurmasına neden oluyor. Halkın katılımı, fotoğraf sanatının toplum içinde daha etkili ve anlamlı olmasını sağlıyor.

Sanat fotoğrafı konusuna gelince, tabii ki sadece yarışma için değil, kendi özgün projelerini gerçekleştirmek adına fotoğraf çeken birçok kişi var. Benim ilerlememdeki en önemli faktörlerden biri, özgürce ve kendi anlatmak istediğim konuları işleyerek kendim için fotoğraf çekmiş olmamdı. Yarışmalara katılmadan önce, bu özgür kapıyı kullanmak, fotoğrafçının gelişimine daha fazla katkı sağlayabilir. Zamanla, tekil fotoğraftan sıkılan bir fotoğrafçının, seri üretime ve fotoğraf öykülerine yönelmesi, kendini geliştirmesi adına önemli bir adım olabilir. Fotoğraf yarışmaları da bu sürecin önünü açabilen bir araç olarak görülebilir. Katılım, isminin duyurulması, maddi destek ve ekipmanın geliştirilmesi gibi avantajları sağlayarak, bu özgür kapının daha geniş açılmasına yardımcı olabilir. Ayrıca, yarışmalardan kazanılan ödüllerin, fotoğrafçının kendisi için fotoğraf çekme özgürlüğünü artırdığına dikkat çekmek önemli. Maddi kazançlar, seyahat özgürlüğü gibi avantajlar, bir fotoğrafçının kişisel projelerini hayata geçirmesine yardımcı olabilir.

Katılımcıların sıkça karşılaştığı zaman sıkıntılarına katılıyorum. Ben bir günümü üçe bölerek yaşıyorum resmen. Hem devlet memuru hem anne hem de fotoğrafçı olarak aktif olmak gerçekten zorlu bir denge gerektiriyor. Her ne kadar zaman sıkıntısı yaşasak da fotoğraf yarışmalarının bize kattığı deneyimleri değerli buluyorum. Katkıları, belge niteliği, halkla iletişim ve sanat fotoğrafının gelişimine olan etkisi gerçekten önemli.

Görüşme: MERİH AKOĞUL

Tarih: 3 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

1977 yılında 14 yaşında teyzemin Almanya'dan getirdiği fotoğraf makinesi ile fotoğraf çekmeye başladım. 18 yaşına geldiğinde İDGSA Fotoğraf Enstitüsü'ne giderek fotoğraf eğitimi aldım. Bundan sonra da fotoğraf hayatım birçok farklı cephede bugüne kadar sürdü.

Fotoğraf yarışmalarına makinemi aldıktan sonra hep girmek istedim fakat yaş sınırı oluyordu; en az 18 yaşında olmak gerekiyordu. Önce iyi fotoğraf çekmek sonra da onları kaliteli bir biçimde bastırmak gerekiyordu. O günler için bu neredeyse olanaksızdı. Hem iyi fotoğrafın ne olduğunu bilmiyorduk hem de maddi manevi olarak kaliteli fotoğraf oluşturmamız zordu. Üniversite dönemim öncesinde bir iki yarışmaya girdim ama sergileme dahi kazanamadım.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Ödül kazanmak çok güzel bir duygu elbette. Günümüzde yarışmalar 40 küsur sene öncesine göre biraz bağlam değiştirmiş de olsa, kişi yarışmaların mantığından doğru yararlanabilirse her zaman kendisine faydası olacaktır. Ben son olarak 38 yıl önce yarışmaya girmiştim. 30 yıldan bu yana da seçici kurul üyeliği yapıyorum. Bu konumda yarışmaya girmek çok mantıklı olmuyor.

Ödül insanı maddi ve manevi olarak besler. Yarıştığınız insanların kalitesi sizin kalitenizi de belirler. Hele sergilemeden ödüle kadar, yarışmaya gönderdiğiniz eseriniz öne çıkarsa, fotoğraf dünyasında kendinize bir yer edinebilme şansınız artar. Kendinizi mutlu hisseder ve başarınızdan gurur duyarsınız ve bu sizi gelecekteki üretimleriniz için kamçılar.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Benim çalışmalarım başından beri sanatsal özellikler taşıyordu. Bunda Akademi'de okumamın ve sanat tarihi bilgisi edinmemin büyük etkisi vardı. O günün teknikleri ve estetik bakış açısı bağlamında masum kurgular da yapıyordum. Etkilendiğim fotoğrafçıların fotoğraflarından duyduğum heyecan, beni de o tarz fotoğraflar çekmeye itiyordu. 1981-1986 yılları arasında 20'ye yakın ödül almıştım ve onun iki katı kadar da fotoğrafım sergilenmişti. Fotoğraflarımın arka planı şiirsel ve biraz gerçek üstü etkiler taşıyordu.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Fotoğrafta konu verilmesi fotoğrafçıyı zorluyor ama yeterince iyiyse diğer katılımcılardan sıyrılarak öne çıkmasını sağlar. Bir fotoğrafçıyı yarışmaya gönderdiği tekil fotoğrafla değerlendirmek çoğu zaman mümkün olmuyor. Seçici kurulun belirli sayıda fotoğraftan oluşan bir portfolyoyu değerlendirmesi daha doğru ve mantıklı. Bu hem yarışmacı için yararlıdır hem de yarışmanın sonuç kalitesini yükseltir. Elbette bu kolay bir şey değil. O yüzden yarışmacıların konuyu bir bütünlük içinde işlemelerinde kendi gelecekleri için büyük yarar var.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Bir ülkenin farklı şehirlerini oluşturan coğrafyanın, gelenek, görenek ya da günlük yaşamlarının bir güldeste olarak yarışma sergilerinde bir araya gelmesi harika bir şey. Hele yarışma uluslararası ise, yarışmacı hem yeni ülkelerin yaşamlarını görecek hem de yeni fotoğraf stilleri hakkında bilgi sahibi olacaktır. Aslında tüm yarışmalar bir okulun dersleri gibi öğreticidir. Biz birtakım yerlere fiziki olarak gitmeden, bizim fotoğraflarımız da başka şehirlere ve ülkelere gidince kültürü taşıyıcı bir rol oynayacaktır. Fotoğraf

yarışmaları son iki asrın -yararlanmasını bilirse katılımcılar- en faydalı etkinliklerindendir.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Hız ve yayılım açısından internet fotoğraf yarışmaları söz konusu olduğunda çok önemli bir görevi yerine getiriyor; fakat fotoğraf basit tanımıyla iki boyutu olan bir teknik buluş ve sanattır. Onu bir sergi salonu ya da bir müzenin duvarında basılmış, çerçevelenmiş ve ışıklandırılmış olarak görmek harikadır. Bir de her sergi geçicidir. Fotoğrafı sergilemenin en önemli yolu, onlardan oluşan fotoğraf kitaplarına, albümlere dönüştürmektir. Yıllar önce gittiğimiz sergilerden aldığımız sergi katalogları, belleğimizin yerini tutarak bize geçmişi hatırlatmakta ve tanıklıklar üzerinden görüntünün dolaşımı konusunda büyük yardımlarda bulunmaktadırlar. İşlev artar ve hayat kolaylaşırken elbette ruhundan bir miktar kaybedecektir.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Fotoğraf yarışmalarında neredeyse 10 yıla yakın süredir tüm jüri üyeleriyle birlikte gözlemlediğimiz en büyük sorun, "yarışma kuşları" olarak adlandırabileceğim bir ekibin yapay, aşırı kurgu ve abartılı renklerle yaptıkları ölü doğmuş fotoğraflardır. Belgeselmiş gibi görünen bu parlatılmış fotoğraflar ne yazık ki jüri üyeleri üzerinde aksi tesir yapmaktadır. Dünya bu kadar parlak, düzenli ve mükemmel işleyen bir yer değil. Böyle bir potansiyelleri varsa, kurmaca dalda yapılan yarışmalara girmelerini öneriyorum onlara. Bir de aynı fotoğrafları görmekten bıktık artık. Yenilesinler kendilerini. Yapay zekâ zaten daha mükemmelini çoktan yakaladı.

8. Ulusal fotoğraf yarışmalarının katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Özellikle genç ya da yetişkin, fotoğraf yaşamlarının başlangıcında olan fotoğrafçılara yarışmaların katkısı büyüktür. Kişisel sergi açmadıkça, grup sergilerine katılmadıkça, ciddi bir fotoğraf kurumunda gösteri yapmadıkça ve de bir fotoğraf kitabı

gerçekleşmedikçe, o fotoğrafçının tanınması neredeyse olanaksızdır. Kişi katıldığı yarışmalarda derece alır ya da fotoğrafı sergilenirse tanınma olasılığı yükselecek, bu durum da o kişiye çalışma gücü ve üretme enerjisi verecektir. Hepsinden önemlisi de aynı yarışmada yer alan diğer katılımcılarla kuracağı iletişimdir. İnsanlar önce birbirlerinin fotoğraflarını görürler, sonra da bir şekilde tanışırlar. En güçlü rakibimiz en iyi arkadaşlarımızdan biri olsa güzel olmaz mı?

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Yukarıda sayılan maddelerin hepsi önemlidir. Fotoğraf için önce iyi bir teknik ve matematik gereklidir. Fotoğrafçı anlatmak istediği konunun gerektirdiği tekniği kullanmalıdır. Doğru bir ışık altında iyi bir kompozisyon yakalamalı ya da anlatmak istediği konuya bağlı olarak kurgusunu yapmalıdır. Dünyada çekilen her fotoğrafın daha önce çekilmiş olan fotoğraflara gönderme yaptığını unutmamak gerekir. Her deklanşöre basma eylemi tarihi bir sorumluluğun da fitilini ateşler.

Her jürinin, üyelerine bağlı olarak aynı fotoğrafları farklı değerlendirmesi söz konusu olabilir. Bir jürinin birinci seçtiği fotoğraf başka bir yarışma jürisi tarafından sergiye bile alınmayabilir. Bu durum, yarışma konularına bağlı olarak da değişebilir. Konuyla ilgisi olmayan bir fotoğraf, çok iyi olmasına rağmen elenebilir. Fakat 30 yılı aşkın zamandır gördüğüm bir gerçek var ki o da "çok iyi" fotoğrafların, tüm jüri üyelerinin ortak oyunu toplayıp en üst sıralarda yer aldığıdır. Buna defalarca rastladım.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Fotoğraf öncelikle teknik bir icattır. Teknik sürekli gelişmekte ve yenilenmektedir. Fotoğrafçı tekniği doğru bir biçimde kullanmalı, içerikle birlikte denge kurarak fotoğraflarını üretmelidir. Söyleyecek bir meselesi ve kendine özgü bir dili olmalıdır. Günlük yaşamın akışıyla çelişen fikirleri, sebebini ancak sanatla çözebileceği meseleleri bulunmalıdır. İlan edilmiş yarışma konusu da fotoğrafçının yaklaşımlarıyla kesişirse, uygun tekniğin de kullanılmasıyla başyapıtlar ortaya çıkacaktır.

Yarışmalara giren fotoğrafçılara önerim, bol bol kitap okumaları, fotoğraf sergilerine gitmeleri, fotoğraf üzerine yazılmış teorik ve sanatsal kitapları ellerinden düşürmemeleridir. Şimdiden sevdikleri fotoğrafçılar üzerine araştırmalar yapmalı, onların albümlerini dikkatle incelemeleridir. Bilgi, genel kültür ve olanak yoksa, orada fotoğrafın olması ve yeşermesi imkansızdır. Yarışmayı kaybedebilirsiniz ama daha önemlisi, iyi bir fotoğrafçı olabilirsiniz. Bu ikisi iki ayrı konu olup, fotoğrafçının yol ayrımında belirleyici olacaktır.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Firmalar, yerel yönetimler, devlet, üniversiteler, dergiler, sanat kurumları bu yarışmaları düzenleyerek ülkemizin değerlerinin paylaşılması ve kültür/tarih envanterimizin çıkarılması konusunda büyük destekler verebilirler. Bu şekilde uzaklar yakına gelir, fotoğraf sanatının yarattığı o sosyal alan daha doğru amaçlar için değerlenir. Yarışmacılar, burada gördükleri eserlerin verdiği ilhamla daha iyi işler yapmak için harekete geçerler. En azından böyle bir yarışma yapıldığında ne gibi alternatif fotoğraflar üretip yarışmalara gönderebileceklerini yakından görürler. Doğru kullananlar için her yarışmanın öğretici yanı vardır.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: MUSTAFA GEZER

Tarih: 7 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Fotoğraf tutkum, çocukluğumdan beri içimde ukde kalan bir histi. Genelde hediye edilen bir fotoğraf makinesiyle başlanan bu yolculuk, benim için farklı bir şekilde başladı. 2003 yılında oğlumun dünyaya gelişiyle, onun ilk anlarını ölümsüzleştirme arzusu beni 3.1 megapiksellik dijital bir fotoğraf makinesi almaya itti. Bu, fotoğraf serüvenimin başlangıç noktası oldu.

Çektiğim fotoğrafların kalitesinden memnun kalınca, birkaç yarışmaya katılmaya heveslendim. 2004 veya 2005 yılında kuşlar temalı bir fotoğraf yarışmasına katılmak için büyük çaba sarf ettim. Ancak şartnamede dia film ile katılım şartı olduğunu görünce, elimdeki dijital fotoğrafları nasıl dia filme aktarabileceğimi düşünmekle çok zaman harcadım. Ne yazık ki o zamanki imkanlarla bunu başaramadım.

Bu deneyim beni daha da hırslandırdı ve bir DSLR fotoğraf makinesi almama vesile oldu. Aynı dönemde, fotoğraf hocam Ali Fuat Altın ve Kocaeli Fotoğraf Sanatı Derneği (KASK) ile tanıştım. 2005 yılı hem fotoğraf eğitimimin başlangıcı hem de yarışmalara katılmaya başladığım dönem oldu. Böylece, çocukluk hayalim olan fotoğrafçılık yolculuğum ciddi bir şekilde başlamış oldu.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Fotoğrafçılık yolculuğumun ilk zamanları, benim için tarif edilemez bir gurur kaynağıydı. Özellikle uluslararası yarışmalarda madalya kazanmanın verdiği haz paha biçilemezdi. Bu başarılar, elbette bir miktar ego tatmini de sağlıyordu. Ancak çok şükür ki egoma fazla yenilmedim. Son dönemde ödül alma sıklığım azalsa da hala kazandığım bazı ödüller beni çok mutlu ediyor. Bu duyguyu tarif etmek gerçekten zor; ilginç ve karmaşık bir his. Evimde sergilediğim tüm plaketler, kupalar ve madalyalar, beni o ilk günlere götürüyor ve o ilk zamanki heyecanı yeniden yaşatıyor. Fotoğrafla uğraşan herkesin bu eşsiz duyguyu tatmasını içtenlikle isterim. Çünkü bu deneyim, sadece bir başarı hikayesi değil, aynı zamanda kişisel gelişim ve sanatsal ifade yolculuğunun da bir

parçası. Her fotoğrafçının, kendi çabalarının meyvesini görme ve takdir edilme sevincini yaşaması, bu tutkunun en güzel yanlarından biri.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Genelde an ve duygu yüklü fotoğraflar çekmeye çalışıyorum. Bakış açımın bu konuda etkili olduğunu düşünüyorum. Tabi bu bakış açısı bana hocam Ali Fuat Altın'dan bir hediye.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Fotoğraf yarışmaları fotoğrafçıların gelişimi için çok önemli bir etmendir. Ancak bölgesel tanıtım amaçlı yapılan yarışmalar fotoğrafçıyı olumsuz etkileyebilir. Çünkü bu tür yarışmalarda kendi istediğiniz değil, onların istediği fotoğrafı çekmeye çalışıyorsunuz.

Bir fotoğrafçı yarışmayı kazanmasa bile o yarışmada kazanan eserleri dikkatlice değerlendirerek kendi eksikliklerini tespit edebilir ve kendini geliştirebilir. Bu, fotoğrafçının becerilerini ilerletmesine yardımcı olur. Yarışma formatı ve kategorisi gibi unsurlar fotoğrafçıyı farklı fotoğraflar çekmeye yönlendirebilir. Açıkçası bu, bana göre olumlu bir faktördür. Fotoğrafçının gelişiminde ve hatta fotoğraf sanatının gelişiminde farklı fotoğrafları keşfetme imkânı sunar.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Özellikle, Fotomaraton yarışmaları fotoğrafçılara bölge halkıyla iç içe olup oranın kültürü ile tanışma olanağı sunmaktadır. Fotoğrafçı o bölgenin adet ve gelenekleri hakkında bilgi sahibi olur. Fotoğraf çekmeyi bir nevi genel anlamda eğitim aracı sayabiliriz. Gittiğim birçok fotomaratonda yüzlerce insanla tanıştım. Birçok düğün,

etkinlik ve festivale katıldım. Edindiğim bazı bilgiler ve insan ilişkilerini hiçbir okulda öğrenemezdim.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Yarışmaların internet üzerinden düzenlenmesi katılım yoğunluğunu çok arttırıyor. Erişimi her ne kadar arttırsa da bu oluşan yoğunluk seçme kriterlerini etkiliyor. Aşırı fazla fotoğraf içerisinde bazı iyi fotoğraflar atlanabiliyor. Ama normalde hiç yarışmaya katılmayacak nadide fotoğraflar bu sayede ortaya çıkıyor ve sergilenme şansı bulunuyor. Ortada bir durum var; olumlu ve olumsuz yanları tartışılabilir.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Jüri konusunda çok dertliyiz zaten. Çoğu yarışmada jüri sağlıklı seçim yapamıyor. Bunun da birçok sebebi var. Öncelik zaten jüri ile alakalı başlıyor. Ehli olmayan kişiler karşımıza jüri olarak çıkıyor. Eleştirilmeye en ufak tahammülleri yok ve yüksek egoları ile karşımıza çıkıyorlar.

Birçok yerel yarışmada jüri diye yerel yönetim yöneticilerini koyuyorlar ve bu seçim kriterlerini tamamen değiştiriyor. Jüriler ahbap çavuş ilişkileri ve popülarite kriterine göre seçiliyor. Bu durum bazı zamanlarda seçimlerde etkili olabiliyor. Bir dönem şu an çok popüler olan bir hocanın kendi yanında gezdirdiği kız arkadaşına fotomaraton da ödül verdiğine bile şahit olduk.

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Açık söylemek gerekirse ben fotoğraf yarışmaları sayesinde fotoğrafta bir yerlere geldim. Yarışmalara katılmak fotoğrafçıyı eğitiyor. Daha iyisi için hep kamçılıyor. Özellikle eskiden yarışma sonrası gelen kataloglar harika birer eğitim aracıydı. Mesela bana FIAP patronajlı bir yarışmadan katalog geldiyse o kataloğu en ince ayrıntısına kadar incelerdim. O kataloglar bana müthiş tecrübe katardı.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Aslına bakılırsa estetik, teknik, içerik, mesaj ve özgünlük fotoğraf yarışmalarında seçim kriterlerinde en önemlileri olması gerekiyor. Tüm seçimlerde bu faktörlerin hepsinin bir arada olması şart. Bazı yerel yarışmalarda düzenleyici kurumun istediği kriterler de bunlara ekstra eklenebilir ama önceliği en sonda olması gerekir. Jürilerin bu seçim kriterlerinin tamamına hâkim olması gerekir.

Ama maalesef bazı yarışmalardaki yerel yönetici jüriler bu konuda çok yetersizler ve sonuca doğrudan etki edebilmektedirler. Açıkçası bunların hepsine hâkim jüriler de nedense seçimlerinde dikkatsiz davranmaktadırlar. Hatta bu konuda Profesör bir hocamız benim bir fotoğrafıma "harika, mükemmel; bu fotoğraf ödül almazsa o jüriyi ben mahkemeye vereceğim" dedi. Daha sonra kendisinin jüri olduğu bir yarışmada sergileme dahi vermediğini bilirim.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Son dönemde fotoğraf yarışmalarında başarılı olabilmek biraz da şansa bağlıdır. Nedeni ise yarışmalara gönderilen fotoğraf sayısının çok fazla oluşudur. Jüri o kadar çok fotoğrafı bir seferde seçmeye çalışmaktadır. Bu maalesef doğru sonuç almayı engellemektedir. Ama yine de fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak istiyorsak öncelikli olarak fotoğraf konusunda kullanalım ya da kullanmayalım tüm bilgilere sahip olmalıyız. Teknik, kompozisyon, bilgisayarda düzenleme hatta karanlık oda ve analog makineler de dahil.

Yarışmalara yeni katılmaya başlayan fotoğrafçılara önerim özellikle yurtdışı bulamazsanız ulusal yarışma kataloglarını bol bol incelemenizdir. Uluslararası prestijli, güzel kaliteli kataloğu olan yarışmalara katılmanızı tavsiye ederim (HIPA, Avusturya Super Circuit vb.). Bu yarışmalarda başarılı olmak zordur ve maalesef katalog herkese gönderilmiyor ama bu kataloglar birçok fotoğraf derneğinde bulunuyor. Derneklere bol bol uğrayıp, bu katalogları inceleyebilirsiniz. Ayrıca derneklerde fotoğraf ile alakalı birçok kitap ve doküman bulabilirsiniz. Bulabildiğiniz her fırsatta fotoğraf çekin ve

fotoğraflarınıza yapılan olumsuz eleştirileri kulağınıza küpe yapın ve daha iyisi için uğraşın. Yarışmalarda başarısız olduğunuzda yılmayın daha büyük hırsla çalışmaya devam edin.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Bence ulusal fotoğraf yarışmaları ülkemizin görsel ve fotoğrafik belleğini kronolojik olarak geliştirmesine yardımcı olmaktadır. Yerel yarışmalar düzenlendikleri yıllara göre bölgenin nasıl değiştiğinin bir belgesidir. Fotoğraf yarışmaları, yıllar içinde çekilen fotoğrafları bir araya getirerek, zaman içindeki değişimi belgeleme konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Bu yarışmalar sayesinde, geçmişte ve günümüzde çekilen fotoğraflar arasındaki farklar gözler önüne serilerek, toplumsal ve çevresel dönüşümün görsel bir kaydı oluşturulmaktadır. Bu değişimlerin kaydı, gelecek nesillere ışık tutacak ve zaman içindeki dönüşümü gözler önüne serecektir. Bu durum ayrıca fotoğraf sanatına da muazzam katkı sağlayacaktır. Fotoğraf sanatı, toplumların sosyo-ekonomik ve kültürel açıdan geçirdiği değişim ve gelişimi gözler önüne sermede eşsiz bir araç olarak öne çıkmaktadır. Zaman içinde çekilen fotoğraflar, bir toplumun yaşam tarzındaki dönüşümleri, ekonomik ilerlemeleri ve kültürel evrimi görsel olarak belgeleyerek, geçmişle günümüz arasında canlı bir köprü kurmaktadır.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: OKTAY ÇOLAK

Tarih: 26 Mart 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, anlatır mısınız?

Lisedeyken babam yurt dışından objektifi sökülür takılır Practica marka bir fotoğraf makinesi getirmişti. O makineye kavuşmam, fotoğrafla işlevsel olarak tanışmama ve fotoğraf çekmeye başlamama neden oldu. İlk zamanlarda 19 Mayıs törenleri gibi özel günlerin fotoğraflarını çekiyordum. Bu dönemde fotoğraftan para kazanma gibi bir amacım yoktu ama kendi fotoğraflarıma para harcamadan bastıracak kadar gelirim oluyordu. Fotoğraf, ilk olarak özel gün fotoğrafçılığı noktasından hayatıma girmişti. Lisenin ilk iki yılı Trabzon'un Çaykara ilçesinde, dar bir çevrede geçmişti. O yıllar fotoğrafın, bir sanat bağlamında ele alındığı bilincine henüz kavuşmamıştım.

Sonra üniversite yılları ve akabinde deri sektöründe bir iş hayatım oldu. İki yıl bir müessesede çalıştıktan sonra çok genç yaşta kendi işimin patronu oldum. O yıllarda deri sektörü enteresandı. Üç ay yoğun bir iş temposundan sonra, üç ay durgun geçen bir dönem yaşanıyordu. Durgun geçen dönemleri değerlendirmek adına yapmış olduğum arayış benim yolumu tekrar fotoğraf ile kesiştirdi. Üstelik bu kez fotoğrafın bir sanat dalı olduğu bilincinde ve kısmen araştırmasında bulunan biri olarak fotoğrafla uğraşmaya başlamıştım. Böylece, durgun sezonlarda fotoğraf üzerine eğitimler alıyordum. Fotoğrafı tanıdıkça çok ilgimi çekmeye ve beni heyecanlandıran bir yapıya dönüştü. Bu ilgi sadece bir merak ve heyecan boyutunda kalmayıp, bir adım ötesine geçerek, fotoğraf konusunda eğitim alma kararını vermeme neden oldu. Yüksek lisans yapmak için önümde bir engel yoktu. Tek yapmam gereken sınavlara baş vurup, kazanırsam eğitim hakkını elde etmekti. Öyle de yaptım ve sınavı başarılı bir sonuçla kazandım. Sonrasında yüksek lisans eğitimim sürerken fotoğraf sanatını daha derinlemesine tanıdıkça yönümü değiştireceğini fark ettim. Kısa bir süre sonra da her şeyden vaz geçip, fotoğrafı hayatımın bir numaralı noktasına taşıyarak, her şeyimi fotoğrafa endeksleyerek yaşamaya başladım.

Fotoğraf uğruna vermiş olduğum bu radikal karar, iyiden iyiye fotoğrafa yoğunlaşmama ve artık fotoğrafla nefes alacak şekilde hayatıma yön vermeye başlamış oldu. Bu hızlı gidişat kısa bir süre sonra da fotoğraf yarışmalarına ilgi göstermemi sağladı

ve hayatımın bir döneminde bu yarışmalar önemli olmaya başladı. Ekşi Sözlük'te benim hakkımda; "katıldığı üç yarışmadan ikisini kazanan fotoğrafçı" şeklinde bir cümlede bulabilirsiniz. Bu da o dönem, fotoğraf yarışmalarının benim dünyamdaki yerini bütün çıplaklığı ile gösteren bir cümledir. Fotoğrafa sanatsal bağlamda yöneliş yılım 1994'tür. 1998 yılına kadar çok yoğun bir şekilde fotoğraf üretmiş ama yarışmalara katılan biri olmamıştım. 1998 yılında ilk fotoğraf yarışmasına katıldım ve katıldığım ilk yarışmadan ödül almayı başardım. Bu başlangıç benim için çok motive edici oldu ve ondan sonra 98-2004 yılı arasında ulusal ve uluslararası birçok ödül aldığım süreç başlamış oldu. Fotoğraf yarışmalarında elde ettiğim gelirlerle birçok ülke gezme şansı yakaladım. Yarışmalar bir nevi benim gezilerimi karşılayan sponsor firmalara dönüştü. Fotoğraftan kazanmaya başlamam ve akabinde dünyayı gezme fırsatı yakalamam beni fotoğrafa daha da yakınlaştırdı ve radikal bir karar alarak, iş hayatımı sonlandırıp, 1999 yılında, asistan olarak Marmara Üniversitesine geçiş yapma kararını vermeme neden oldu. O yıllarda üniversite asistanlık maaşları düşüktü. Neyse ki öncesinde bir iş deneyimim ve kısmi birikimim vardı. Bu birikime ilaveten fotoğraf yarışmalarının da katkısı ile 40'ın üstünde ülkeyi gezmeyi başarmış oldum.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Bana göre, bir fotoğrafçı başarıya ulaşmak istiyorsa; kişiliğinde özgüven, hatta bir miktar ego barındırması gerekir. Bir insan fotoğraf çekerek; "Sen göremiyorsun, dünyaya böyle bakmalısın." söylemini dile getirmese de çektiği fotoğraflarla göstererek üstü kapalı bir şekilde bunu söyler. Bu ifade de fotoğraf çekme eyleminde egonun bir göstergesi olarak örneklendirilebilir. Hem özgüven hem de ego kontrol edilmediğinde kolaylıkla rahatsız edici bir noktaya yükselebilir. Fotoğrafçının bu duygularının farkında olup, kontrolünü elinde bulundurması lazım. Aksi takdirde, hızlı yakalanan başarıyı fotoğraf yarışmalarının verdiği özgüven de tetikleyici etki yapar ve kabaran egoyu kontrol etmek gittikçe zorlaşabilir.

Fotoğrafa başladığım ilk yıllarda çok değerli fotoğraf ustaları ile tanışma ve arkadaşlık yapma fırsatım oldu. O grubun içine girmek, onlarla birlikte olma şansı bana kendimi frenleme ve kontrol etme imkânı tanımış oldu. Onların benim fotoğraflarıma verdikleri tepkiler zaman zaman beni cesaretlendirirken, zaman zaman da haddimi

bilmeme yardımcı oldu. Fotoğrafa birçok şeyden vazgeçerek yönelmem, onu çok daha ciddi bir noktadan dünyama dâhil etmeme neden oldu. Bu ciddiyet de kısa sürede hızlı yükselen bir grafik yakalamamı sağladı. Bir süre sonra sadece yakın çevreme değil, daha geniş bir fotoğraf çevresine kendimi gösterme arzusu oluşması, beni fotoğraf yarışmalarına yönlendirdi. Ödül kazandıkça ismim yarışma sonuçlarında ve sergilerinde duyulur olmaya başladı. Fiziksel olarak insanlar beni çok tanımıyor olsalar bile, ismimi sıklıkla duyuyorlardı. Bir yandan parasal ödül kazanırken, diğer yandan da fotoğraf camiasında tanınır olmak, gururumu okşuyor ve beni heyecanlandırıyordu.

Fotoğraf yarışmalarından kazanılan para ve ünün yanında, beni en çok hoşnut tutan durum ise doğru işi yapıyor olma duygusunu yaşamamdı. Ürettiğim fotoğrafların ulusal ve uluslararası usta jüri üyeleri tarafından beğeniliyor olması ve ödüle layık görülmeleri, fotoğrafa olan tutkumu artırıyordu. Elde ettiğim başarının hakkını vermek ve yakaladığım başarıyı korumak, daha fazla çaba sarf etmeme ve daha çok fotoğraf üretmeme neden oluyordu. "Fotoğrafçı ürettikçe ve kendini geliştirdikçe vardır" tezinden hareketle, yarışmaların bu duyguyu coşturduğu ve pozitif bir ivme kattığı durumunu yaşayarak gören biriyim.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Fotoğraf yarışma kültürü diye bir şey vardır ve siz yarışmaya katılan bir fotoğrafçı iseniz, bu kültüre hâkim olmak zorundasınız. Herkes fotoğraf yarışmacısı olamaz, çünkü bunu başarmanın birtakım incelikleri vardır. Mesela, eğer bir fotoğraf yarışmacısı iseniz jürinin gözünden kendi fotoğrafınızı görebilme becerinizi geliştirmeniz gerekir. Bu da ancak empati yeteneği gelişmiş fotoğrafçıların yapabileceği bir iştir.

Bir fotoğrafçı ödül almayı hedefliyorsa, kısa sürede etkileyici olan fotoğraflarını seçip yarışmaya göndermeyi tercih etmelidir. Ben bu kuralı fotoğraf yarışmalarına başladığım ilk yıllarda fark ettim ve kullandım. Bazı fotoğraflar vardır, baktıkça anlam zenginliği ortaya çıkar ve izleyicinin gözünde anlamı derinleşir. Algılanması için uzun zamana ihtiyaç duyan bu tür fotoğraflar için oturup yazmak ve uzun uzun okumalar yapmak ilginç olabilir. Ama bu tür fotoğraflar bir fotoğraf yarışmasındaki sürecin oluşturduğu hız temposu içinde kendini var edemeyebilir. Mesela benim bir fotoğrafım

var, yarışmada büyük ödülü almamış, mansiyon derecesine laik görülmüş ama basılan kataloğun kapağı olarak hak ettiği değere ulaştırılmış. Başka bir fotoğrafım var; yarışmada ödül almamış ama değerli dostum, Prof. Dr. Osman Ürper tarafından, gösterge bilimsel okuma sunucunda on altı sayfalık bir makaleye dönüşmüştür. Oysa o fotoğrafın kısa süreli etkisi çok çarpıcı değil ama üzerinde düşündükçe ve daha çok zaman ayırıp, derinlemesine incelendiğinde, sayfalar dolusu bir metni oluşturacak zenginliğe dönüşebiliyor.

Yarışmalara katıldığım dönemlerde fotoğraflarım için en belirgin ortak özelliğin; kısa sürede etki yapan fotoğraflar olduklarını söyleyebilirim. Ben ayrıca daha sıklıkla insan ekseninde fotoğraf çekmeyi seven biriyim ve yarışmaya katıldığım yıllarda da insanlı fotoğrafları tercih ederek bu başarıya ulaştım.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Türk fotoğraf sanatı piyasası; galerileri, yatırımcıları ya da koleksiyonerleri olan geniş hacimli bir yapıya sahip değil. Daha doğru bir söylemle; Türkiye'de fotoğraf, sanatsal anlamda, alınıp satılabilen bir piyasa henüz oluşmamıştır. Bu noktada dünya standartlarıyla karşılaştırıldığında, olgunlaşması ve gelişmesi için zamana ihtiyaç olduğu söylenebilir. Ülkemizde fotoğraf hem zaman hem de para harcanan bir hobi olarak, özveri ile ve büyük çoğunlukla amatör bağlamda sürdürülüyor. Bu durum, insanların bir süre uğraştıktan sonra elde ettikleri üründen gelir elde edemedikleri için kolayca vazgeçebildikleri anlamına da gelebilir. Bu nedenle, fotoğraf yarışmalarının, insanların vazgeçmelerini öteleyebileceğini ve üretkenliklerini artırabileceğini düşünüyorum. Yarışmalara bu perspektiften bakıldığında, faydalarının olduğu kolaylıkla görülür. Çünkü bu yarışmalar, bir yandan fotoğrafçılara maddi destek sunarken, diğer yandan da ürettikleri işleri sergileme yoluyla daha görünür ve bilinir kılıyor.

Örneğin, Anadolu'nun bir köşesinde yaşayan bir fotoğrafçı olabilirsiniz. Kendinizi geliştirmiş ve oldukça başarılı işlere imza atıyor olabilirsiniz, ama akademik, sanatsal veya diğer alanlardaki insanlarla temas kuramadığınız için kendinizi görünür bir

noktaya taşıyamayabilirsiniz. Fotoğraf yarışmaları, büyük şehirlerde olduğu gibi Anadolu'nun herhangi bir şehrinde yaşayan fotoğrafçılara da görünür olabilme şansını verir. Bu da ülkenin fotoğrafçılarının üretimini artıran bir katkı sağlar. Ayrıca, fotoğraf eğitimi alan insanlar, eğitim sürecinde konu başlıklarını öğrenebiliyorlar ve kendilerine konu başlıkları bulabiliyorlar. Alaylı olarak veya dernekler aracılığıyla fotoğraf öğrenen insanlar, yarışma konu başlıklarını bir proje kapsamında düşünüp disipline olabiliyor ve daha çok fotoğraf üretebiliyorlar.

Yarışmalar genellikle birkaç kategoride ve her kategori için genellikle dört fotoğraf ile katılmaya izin veriliyor. Yarışmaları takip eden fotoğrafçılar da bu başlıklar ekseninde fotoğraf üretip kendilerini geliştiriyorlar. Bu bağlamdan hareketle, yarışmaların fotoğrafçıları disiplinli hale getirdiğine ve üretkenliklerini artırdığına inanıyorum. Bir başka deyişle, fotoğraf yarışmaları ülke fotoğrafının üretim ivmesini artıran bir etkiye sahiptir. Yarışmalar, fotoğrafçıların üretmiş oldukları eserlerinin başkaları tarafından beğenilmesi, görülmesi ve yaygınlaşmasına imkân tanır. Ayrıca, verilen para ödülü, fotoğrafçıyı motive etmesinin yanında, birçok kişiyi geride bıraktım duygusu ile heveslenmesine ve daha çok üretmeyi arzulamasına yol açar. Bu da fotoğrafa daha fazla zaman ayırmaya ve ona daha tutkulu ve istekli bağlanmaya yardımcı olur.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Aslında, fotoğraf yarışmalarıyla ilgilendiğim yıllarda, Türkiye'nin değişik yörelerinden gelen fotoğrafların konu başlıkları ve içerikleri, hiç bilmediğimiz bölgeleri öğrenmemize ve bu vesile ile oralara gitme arzumuzun doğmasına neden oldu. Mesela, yılkı atlarından tutun da kaplıcada yıkanan mandalara ve atlara kadar, birçok yöresel kalmış ritüel ya da mekânı tanımış olduk. Daha önce yolumuzun düşmediği ve hiç duymadığımız, bilmediğimiz konular, bu yarışma fotoğrafları sayesinde karşımıza çıktı. Bazı devlet kuruluşları, valilik, kaymakamlık, belediye ya da özel sektörden firmalar, bölgelerini ve yöresel zenginliklerini keşfetmek ve görünür kılmak için bu yarışmaları organize etmekteler. Yarışmaların sonuçları sergi, katalog ya da sosyal medya kanalları

aracılığıyla görünür kılındıkça ve insanlar bu fotoğrafları gördükçe, "Burası neresi?" deyip o yöreleri araştırıyor, sonra da kalkıp oralara gidiyorlar.

Portre fotoğrafları benim ilgi alanıma girer. Yarışmalarda bir portre görürüm, modelin baş bağlama stili oldukça değişik olur. "Burası neresi?" diye merak eder, araştırır, o bölgedeki fotoğrafçılarla irtibata geçer, gitmek isterim. Hiç tanımadığın kişileri arama cesareti gösterebiliyorsun, çünkü fotoğraf ortak paydaş. Hiç tanımadığınız kişilere, "Fotoğrafçı kardeşim, falan yarışmada şu şekilde bir fotoğrafını gördüm. Sizin bölgede olduğunu düşünüyorum. Bu konuda bana bilgi verebilir misin?" diyebiliyorsun ve büyük oranda tatmin edici bir cevap alıyor, kısa bir süre sonra kendini o bölgede buluyorsun.

Fotoğraf yarışmalarının benim için böyle bilinmeyen şeyleri bilinir noktaya taşıyan bir özelliği var. Fotoğraf yarışmaları, görsel kültür taşımacılığı yaptığını söyleyebilirim. Bir başka deyişle, fotoğraf yarışmaları çok lokal kalmış ve yaygınlaşmamış konuları su üstüne çıkarıp daha bilinir ve görünür hale getirir.

Burada bahsettiğim konu, benim ilk yarışmalara başladığım yıllarda ulusal boyutta kalan bölümü olarak bendeki yansımasıydı. Kısa bir süre sonra ilgim uluslararası fotoğraf yarışmalarına yönelince, aynı etkiyi orada da yaşadım ve daha önce hiç bilmediğim olaylar ve mekanlar konusunda zengin bir birikime kavuşmuş oldum. Uluslararası yarışmalara katıldığım o yıllarda internet ve sosyal medya yaygın değildi ve yarışmaların sonunda çıkan kataloglar bize ulaştığında, dünyanın fotoğraf nabzını yakalamış olduğum duygusuna kapılıyordum. Değişik coğrafyalarda insanlar ne tür fotoğraflar üretiyorlar konusunda bilgi almanın en ideal yolu benim için bu yarışmalarla mümkün oluyordu. Gelen kataloglara baktığımda, bir süre sonra fotoğrafları analiz etmeye ve fotoğrafı hangi ülke fotoğrafçısının çektiğini tahmin etmeye başlamıştım. Fotoğrafa bakıp; "Bu fotoğrafı çekse çekse Vietnamlı çeker, Çinli çeker, Koreli çeker ya da Fransız, Amerikalı ya da Avrupalı çeker," diyebilecek kadar dünya fotoğrafçılarının bakış açısını öğrenmiştim. Belki Avrupa'nın kuzeyi güneyi biraz fark edebilir. Orta bölgeleri çok yakın kültür olduğu için o ayrım, fotoğraf yarışmalarına katılan ve biraz özen gösteren herkesin kazanımı olacak bir durumdu. Böylece, fotoğraf dediğimiz olgu,

yarışmalar aracılığıyla bu tür zenginlikler ve aktarımlar sağlıyor ve fotoğrafçıları geliştiriyor. En azından bende böyle bir etki yaptı diyebilirim.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Biz, tabii analog sistemle başlayan hem fotoğrafçı hem yarışmacı hem de hoca olarak devam ederken, dijitale geçiş dönemini de aşama aşama yaşadık. İnsan yapısı gereği yeniliklere çok açık değil ve biz de bu geçişi hızlıca kabul edenlerden olmadık; ama teknolojik gelişmelerin getirdiği fırsatları da kaçırmak ve gerisinde kalmak istemedik. Yarışmaların dijitalize edilmiş olması, çok daha yaygınlık kazanmalarına, daha geniş kitlelere ulaşmalarına ve daha çok görünür olmalarına imkân sağladı. Yarışmaların internet platformunda yapılıyor olması hem maliyetleri düşürdü hem de fotoğraf üretimini artırırken aynı zamanda hız kazandırdı. Böylece hem etkilediği kitlede artış hem de katılımcı sayısı ve fotoğraf adetlerinin artmasını sağlamış oldu. Dünyanın neresinde olursanız olun, internete ulaşıyorsanız, birçok kişiye ulaşma imkânı elde etme eylemi ve düşüncesi de insanlara farklı bir perspektif kazandırmış oldu. Bu noktalardan baktığımda, fotoğraf yarışmalarının internet aracılığı ile boyut değiştirmesini bir kazanım olarak görüyor ve eskiye oranla daha faydalı olduğunu düşünüyorum.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Fotoğraf yarışmalarındaki jüri konusunda en büyük sıkıntı, fotoğraf görüşünün paralel olmadığı jüri üyelerinin bir araya gelmesiyle oluşabilecek kaotik ortamdır. Bu gibi jürilerde istenmedik durumlar ve sözlü atışmalar yaşanır. Bu atışmalar, demokratik bağlamda olsa zenginlik ve gelişme gibi görülebilir ama genelde baskın karakterin istediği gibi sonuçlandığı durumlar oluyor ki bu hiç hoş değil. Ben birebir böyle bir duruma şimdiye kadar şahit olmadım, ama başkalarından çok kez dinledim. Uyumlu ve kaliteyi hızlıca algılayabilme becerisi olan kişilerden oluşan bir jüri daha uyumlu olacaktır.

Çünkü fotoğraf dediğimiz şey, bir matematik, fizik problemi ya da kimya denklemi değildir. Göze hitap eden, plastik değerler çerçevesinde söylem ve ileti

yansıtmayı başaran bir sanat dalıdır. Bu nedenle değerlendirmelerde jüri üyelerinin fotoğrafik tercihlerine göre bir sonuç oluşması çok anlaşılabilir bir durumdur. Bir fotoğraf, bir yarışmaya gönderilir, sergilemeye bile layık görülmezken, başka bir yarışmada derece alabilir. Bu söylemi birebir yaşamış biri olarak tecrübelerimden aktarıyorum. Niye böyle bir sonuç olur? Çünkü ilk gönderilen yarışmadaki jüri, o fotoğraf ile duygusal ya da algısal bir bağ kuramamıştır. Onların fotoğrafta aradıkları, sezdikleri, ilgilendikleri göstergeler başka niteliktedir. O nedenle, jüriyi oluşturan fotoğrafçıların fotoğrafik görüşü ne kadar birbirine yakın olursa, seçilen fotoğrafların dili de o denli birbirini destekler yapıda olur.

Jüri üyesi de insan sonuçta; nefes alır, soluklanır, gözünü kapatır. Aklına sevgilisi ya da yakında kaybettiği bir değerlisi gibi duygusal konular ya da yaşama dayalı güncel bir konu gelebilir. Kısa bir süreliğine de olsa değerlendirmeden kopabilir. İşte tam o sırada değerlendirilen fotoğraflara yeterince ilgi gösteremeyebilir. Bu gibi durumlara zemin oluşturmamak için en ideal olan, jüri üyelerinin her fotoğrafa ekranlardan puan vermesi ve puan verilmeden programın ilerlemesini sağlamayacak bir sistemle değerlendirme yapmaktır.

8. Türkiye'de fotoğraf eğitiminin düzeyi, niteliği, yöntemi, içeriği, olanakları ve sorunları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Türkiye'den ziyade, fotoğraf eğitiminden ziyade eğitimin dünyada değişmesi gerektiğine inanıyorum. Çünkü bizdeki eğitim sistemi ağırlıklı olarak yaşa göre şekilleniyor. Son yıllarda psikolojiyle ilgilenmeye başladım ve şunu öğrendim: Yaşla, fiziksel yaşla beyinsel ya da psikolojik yaşın aynı olmadığını anladım. Yani, bugün 50 yaşında olup 5 yaşındaki bir insanın beynini taşıyan karakterde insanlarla karşılaşabiliyoruz. Bu durum geçmişte de vardı ve gelecekte de olacak. Bu da şunu gösteriyor: Yaşı aynı olan insanları bir sınıfa koyduğunuzda, onlara aynı şeyi veremezsiniz çünkü beyinsel ve zihinsel yaşları farklıdır. Dünya bu gerçeği anlamaya başladı diye düşünüyorum. Bu nedenle, yakın gelecekte eğitim sistemlerinin yaşlara göre sınıflandırmanın ötesine geçeceğini düşünüyorum. Bambaşka bir sistem gelecek. Zaten Covid-19 pandemisi ile birlikte uzaktan eğitim zorunlu hale gelmiş ve bu yöntemle eğitim yapılabilir olduğu herkese uygulatılmıştı. Şimdi hocaların hepsinin, öğrencilerle derslerin

yüz yüzenin yanında uzaktan da yapılabileceği deneyimi oldu. Belki sınıf ortamında öğrencileri gözlemlemek daha kolay. Sanal ortamda öğrencilerin dersi ne oranda dinlediklerini tespit etmek bir hoca için daha zor olabilir. Ancak hem bilgi aktarımı hem de zamanı efektif kullanma meselesi daha işlevsel işliyor. Çünkü sınıfta bir konu ele alındığında, öğrencilerin gereksiz müdahaleleri daha fazla olabiliyor. Belki bu tartışmalar ana konuyu daha iyi anlamalarını sağlıyor, ama kaybedilen zaman ile karşılaştırıldığında tam olarak ne kadar faydalı olduğu konusunda bazı endişelerim var.

Bilgiye ulaşmak çok kolay artık. Hocaların bilgiyi hazırlayıp öğrenciye vermelerinin devri demode olmaya başladı. Artık hızlıca ulaşılan bilginin nasıl harmanlanabilir olduğu ve yeni yaratım ve fikirlere yönelimi sağlanır konusu önem kazanmaya başladı. Hocaların da asıl işlevi, öğrencinin üretkenlik ve yaratıcılığını yönlendirmek olmak zorunda. Üniversitelerin de bu değişime ayak uydurması ve yeni yaklaşımlar getirmesi gerekiyor. Dünyada fotoğraf artık tek başına bir dal olarak neredeyse hiçbir üniversitede lisans seviyesinde kalmamış durumda. Bizim gibi çok az ülkede fotoğraf eğitimi ayrı bir branş olarak devam ediyor, ama değişen dünya ile birlikte fotoğraf da diğer sanat dallarıyla birlikte ele alınan, disiplinler arası bir yapıya bürünecek, diye düşünüyorum. Türkiye'de fotoğraf eğitimi veren birçok akademisyenin dünyadaki gelişmeleri takip ettiğini ve güncel yapıyı öğrencilerine aktardığını biliyorum. Fotoğraf eğitimi de bütün dünyadaki postmodern dalgadan nasibini almış durumda ve bizim akademilerimizde de yansımalarını görüyoruz. Fotoğrafta estetik kaygılar ve evrensel anlatı dilinden ziyade daha öznel ifade biçimi öne çıkıyor. Öğrenciler, bu sayede kendilerini daha özgün fikirler ileri sürerek ve fotoğrafa yeni bir ifade biçimi getirmeye çalışarak sergilemeye çalışıyorlar. Eğitimde de öğretmenler sadece kendi doğrularını değil, çocukların da doğrularını açığa çıkarma konusunda oluşan bu değişime ayak uydurmak için bir yandan kendilerini geliştiriyor, diğer yandan ise öğrencilere daha toleranslı davranıyorlar. Bu değişim sürecinde ben de kendimi sürekli geliştiriyorum ve fotoğrafın diğer disiplinlerle nasıl entegre edilebileceğini anlamaya ve öğrencilerimle paylaşmaya çalışıyorum.

Dünyadaki eğitim sistemlerini incelediğimde ve Türkiye'nin bulunduğu noktayı tespit etmeye çalıştığımda geri kalmış olduğumuzu düşünüyorum. Çünkü Türkiye, görsel açıdan oldukça zengin bir ülke ve fotoğraf anlamında da batıya kıyasla farklı ve çok daha

geniş içerikli bir potansiyele sahip. Görsel üretim konusunda dünyanın birçok ülkesinden daha ileride olduğumuzu bile söyleyebilirim. Belki fotoğrafın teorik yapısı ve bu yapının yazı dili ile anlatımı konusunda bu denli başarılı olmadığımız söylenebilir ama bu da kapatılamayacak bir durum değil. Hızlı bir eğitim sistemi değişikliği ile çok rahatlıkla telafi edilecek bir durumdur. İlk aklıma gelen, bunun gibi birkaç küçük müdahale ile eğitim sistemimiz dünya standartlarını yakalar, hatta üzerine bile çıkabilir.

9. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Bu soruya benzer bir soruyu yukarıda sormuş olduğunu düşünüyorum. Sen sormadıysan da ben bu minvalde algılamış ve ona göre cevap vermişim. Fotoğraf yarışmaları ister ulusal ister uluslararası olsun, bir fotoğrafçının üretkenliğini geliştirdiğine, onun tanınırlığını artırdığına ve daha geniş kitlelere ulaştırdığına inanıyorum.

İnsan, diğer canlılardan yaptıkları, ürettikleri ve ortaya koyduklarıyla ayırt edilir. Üretme deyince akla çocuk üretimi gelmesin, çünkü hayvanlar da yavru yapıyor. Buradaki yapma, üretme daha çok fikir bağlamında ya da eser bağlamında düşünülmelidir. Burada bahsettiklerimizi fotoğraf yarışmalarına uyarlarsak; fotoğrafçıların daha çok fotoğraf ve fotoğrafa dair fikir üretmelerine katkı sağlarken, aynı zamanda daha geniş kitleler tarafından görünür ve bilinir olmalarına katkı sağlar. Burada bir konuya açıklık getirmek isterim. Fotoğraf yarışmalarına katılım, bir fotoğrafçı için sürekli değil belli bir dönem ilgi göstermesi gereken bir uğraş olmalı. Aksi takdirde, yarışma fotoğrafçısı perspektifinden bir fotoğraf algısı hem daha sığ hem de tekdüze bir fotoğraf algısı oluşturmasına neden olur. Belli bir dönem yarışmalara katılım sürdürdükten sonra, onun üzerinde artık kendini daha yan dallar ile besleyip geliştirmesi doğru bir yol olacaktır. Başka bir deyişle, bir fotoğrafçı yarışmalara katılımı çıraklık yıllarında uyguladıktan sonra, kalfalık ve ustalık yıllarında sosyoloji, antropoloji, psikoloji, fizyoloji, anatomi, göstergebilim, felsefe ve sanatın diğer disiplinleri gibi alanlardan beslenerek sürdürmelidir.

10. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Literatürde kullanılan "*Fotoğrafın tekniği, fotoğrafın estetiği demektir*" cümlesini hatırlatmak istiyorum. Eğer bir fotoğrafın tekniğinden bahsediyorsak, estetikten; estetik dediğimiz zaman da yapısal strüktüründen bahsediyoruz demektir. Fotoğrafçı, bir fotoğrafta anlamı, bir başka deyişle içeriği oluşturmak için nesnelerden ve sembollerden yararlanır. Kompozisyonunu oluştururken de belirlediği yaklaşım bağlamında tekniğe ya da estetiğe ne oranda önem vereceğine karar verir. Fotoğrafın klasik ve modern dönemlerinde estetik kavramı çok önemsenen bir unsur iken, sonraki yıllarda postmodern perspektifte öneminde ve anlamında birtakım değişiklikler olarak yoluna devam etti. Bu değişiklik, dünyanın her kıtasında aynı hızda yaygınlık ve kabul görmedi.

Bizim ülkemizde fotoğraf yarışmalarında yapısal ögelerin ön planda olduğu, daha kusursuz olan fotoğraflar halen rağbet görmekte. Eğer bir fotoğrafın tekniği halledilmemişse, içeriği ve mesajı anlamadan önce teknik kusuru göze çarpar ve yarışmalardan hızlıca elenme tehlikesi yaşar. Bu durum, dünyada bazı ülkelerde değişmiş durumdadır. Özellikle Avrupa ülkelerinde yapılan bazı fotoğraf yarışmalarının sonuçları, teknik ve estetik yönden çok başarısız olduğu halde ilettikleri özgün fikir adına ödüle layık görülmektedir. Bizde de yakın tarihlerde benzer eğilimin oluşacağı kanaatindeyim. Bunun için jüri üyelerinin bir miktar esneklik göstermeleri gerekecek. Artık çirkinin veya dehşetin de estetize edilebileceğini görmek, fotoğrafları seçerken bu perspektiften bakmayı gerektirecektir.

Fotoğraf seçicisi olacak bir jüri üyesinin, ille de fotoğraf üreten biri olması gerekmeyebilir ama fotoğrafı çözümleme, okuma, algılama ve anlama konusunda kabiliyetli ve yeterli olması gerekir. Yani, gönül ister ki jüri üyesi fotoğrafın üretim dilini bilmesinin yanında üretimin yapıldığı coğrafyaya da hâkim olsun. Böylece değerlendireceği fotoğrafın üretim aşamasında nasıl bir zorlukla elde edildiğini ve görsele dönüşümündeki başarının ne olduğunu algılaması daha kolay olur. Ben, akademide fotoğraf dersi veren ve fotoğraf öğreten hocaların da fotoğraf üreten kişiler olmasından

yanayım. Kuşkusuz, anlattığı konuya hâkim olan ve örnek vermesi gerektiği noktasında, başarılı fotoğrafçıların işlerinden doğru örnekleri seçip öğrenciye aktaran hoca işini layıkıyla yapmıştır. Ancak fotoğraf üretiminde bulunmayan hocaların, öğrenci ile empati kurma noktasında yetersiz kalma ihtimalini de göz ardı etmemeliyiz. Ağaçtan düşen kişinin, "Bana ağaçtan düşeni getirin" dediği olaydan hareketle konuya bakarsak, ne söylemeye çalıştığım daha kolay anlaşılacaktır.

11. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Son 20 yıldır fotoğraf yarışmalarına katılmıyorum; ancak yarışmaları zaman zaman takip edip yeni yaklaşımları ve yeni isimleri tanımaya çalışırım. Bu sayede, isimlerini ve fotoğraflarını bildiğim ama kendilerini tanımadığım genç fotoğrafçılar vardır. Bu merakım hem ulusal hem de uluslararası platformda gerçekleşir. Benim katıldığım yıllarda, Avusturya Super Circuit adında bir yarışma vardı. O dönemlerin "fotoğraf Oscar'ı" gibi bir benzetme ile adından söz ediliyordu. Şimdi ise dünyanın fotoğraf Oscar'ı unvanını, Sony Dünya Fotoğrafçılık Organizasyonu tarafından bu yıl 17'ncisi düzenlenen fotoğraf yarışması almış durumda görünüyor. Yarışmanın on yedi ayrı kategorisi bulunuyor ve oldukça geniş bir yelpazeye sahip.

Bu yarışmadan hareketle, gençlere şunu önerebilirim: Yarışmalar, size ait bir fotoğrafın başkası tarafından değerlendirilmesine imkân verir. Sizin beğenerek üretmiş olduğunuz bir fotoğrafın sizden daha yetkin kişiler tarafından seçilmesi ve beğenilmesi, oldukça önemli bir deneyimdir. Yarışmaya katılan rakiplerinizin fotoğraflarını görmek, kendinizi onlarla kıyaslamaya zemin oluşturur ve empati yeteneğinizin gelişmesini olanaklı kılar. Bu da önemli bir deneyimdir. "*Neden benim fotoğrafım seçilmedi*?" diye düşündüğünüzde, seçilen fotoğrafların kendi fotoğrafınızdan daha etkili olmasının nedenlerini gözlemleyebilir ve bu doğrultuda kendinizi geliştirebilirsiniz. Bu deneyim, hızlı gelişmenize imkân tanırken aynı zamanda bilgi birikiminizi geliştirir.

Aslında, kişiden kişiye fotoğrafların neden farklı algılandığını, niye bazı insanların bazı fotoğraflara daha değer verdiğini, bazılarına vermediğini; fotoğrafın ortak konsensüs sağlanacak bir yapıya neden standardize edilemediğini, anlamın kişiden kişiye

bağlı olarak değişebileceğini; yüklediğiniz anlamın başkasının belleğinden geçerken nasıl farklı algılanabileceğini ya da yarışma gibi bir platformda verilen sonuçların neden bu denli değişken olabileceğini daha kolay göreceksiniz. Bu da yeni stratejiler belirlemenize ve bu stratejileri kendi fotoğraf görüşünüze aktarmanıza yardımcı olacaktır.

Yarışmaya katılarak ödül kazanan kişi kendini güçlü hisseder ve kendine olan güveni artar. Bu inanç çerçevesinde, ben öğrencilerime öğrencilik yıllarında fotoğraf yarışmalarına katılmalarını öneririm. Çünkü fotoğraf eğitimi, diğer birçok dal ile kıyaslandığında daha masraflı bir eğitim sürecine ihtiyaç duyar. Öğrenciyken yapacakları masrafların bir kısmını yarışmalardan kazanmaları mümkünken, bundan neden yararlanmasınlar ki?

Başka bir önerim ise yarışmaya fotoğraf göndermeden önce jüri üyelerini tanıyıp, jüri üyelerinin ilgi alanlarına giren konu başlıklarını seçip yollamalarıdır. Hayatım boyunca hiçbir zaman fotoğraf yarışmalarına, "Bu yarışma var, şu fotoğrafı çekeyim ve göndereyim" mantığıyla çalışan bir katılımcı olmadım. Genellikle, kendi ilgim çerçevesinde konu ve yaklaşım belirleyerek fotoğraflar çektim. Yarışmaların başlıklarına uyan fotoğraflarım varsa, onları seçip gönderdim.

Fotoğrafta konu başlığı bulmakta ve üretmekte zorlanan insanlar, yarışma başlıklarını konu olarak belirleyerek daha üretken olabilirler. Bu da bir fotoğrafçının üretimini artırmanın bir yolu olabilir. Yarışmalara katıldığım yıllarda çok üreten biri olduğum için konu sıkıntısı yaşamıyordum.

12. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Türkiye'de fotoğraf sanatının sanatsal pazarını oluşturamamış bir ülke olduğumuz için hala ürettiğimiz fotoğraflarda üretim sayısını, yani edisyon dediğimiz sayıyı belirlemiş ve nasıl yapılacağını standart hale getirmiş değiliz. Fotoğraf satan galerilere sahip değiliz, eğer varsa da sadece fotoğrafla geçinemezler, mutlaka resim, heykel, seramik gibi farklı sanat dallarıyla kombin ederler. Bu şekilde ancak ayakta kalabilirler. Bunun yanında dünyada fotoğraf satan galeriler var ve her yıl fuarlar düzenliyorlar. Bu fuarları oluşturan topluluk, geçimlerini fotoğraf satarak sağlayabilen galerilerden oluşuyor. Bir başka deyişle, tek işleri fotoğraf satmak olan ve bunula

ailelerini geçindirebilin kişiler var dünyada. Değişik dönemlerde bu fuarların beş tanesini görme şansım olmuştu. Türkiye'de ise fotoğraf sanatsal altyapısı pazar anlamında henüz oluşmadı, ne yazık ki. Tabii ki tanıtım, reklam veya moda anlamında fotoğrafçılıktan bahsetmiyorum. Haber nitelikli veya magazin nitelikli fotoğraflardan da bahsetmiyorum. Sadece fotoğrafın sanat olarak üretildiği ve sanatsal değer bularak satıldığı ortamdan bahsediyorum.

Türkiye'de fotoğrafın sanatsal yaygınlığını kazandırması ve sürdürmesi adına fotoğraf yarışmalarının gözle görülür bir ivme sağladığına inanıyorum. Kısacası, fotoğraf yarışmalarının Türkiye'de fotoğrafın sanatsal yönüne katkı sağladığını, yaygınlaşmasını artırdığını, görüyor ve yarışmalara hak ettikleri değeri verip, aynı zamanda da hafife alınmamaları gerektiğini düşünüyorum.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: ÖZER KANBUROĞLU

Tarih: 3 Ocak 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, anlatır mısınız?

Aslında başlangıçta aklımda sadece sinema vardı. Tabii ki 17, 18 yaşlarında iken ailemin istekleri daha önde geliyordu. Onlar daha çok mühendis olmamı istiyorlardı, fakat mühendis olmayı başaramadım. Dolayısıyla bu sinema tutkumu o zamanlar hayata geçiremedim. Aslında fotoğraf makinelerine ve video kameralarına olan sevgim ortaokul zamanında başlamıştı. O yıllarında başlayan bu sevgim, evimize giren "Zorki 12" fotoğraf makinesi ile daha da pekişti. Ancak babamın bana hediye ettiği Zenit 12 TTL fotoğraf makineme bilmeyerek aldığım 400 mm'lik tele objektifin boyutları nedeniyle fotoğraf çekmekte başlangıçta çok zorlandım. Askerlik sonrası yükseköğretim arayışları içindeyken, Kadıköy Halk Eğitim Merkezi'nde Hasip Uras' tan aldığım fotoğraf kursu bana yön verdi. Ardından bu eğitimi almış olarak İFSAK'a gelişim ve Mimar Sinan Üniversitesi'ne girişim, fotoğraf kariyerime yeni bir ivme kazandırdı. MSÜ'de eğitim gördüğüm dönemde geniş bir fotoğraf arşivi oluşturdum ve çeşitli yarışmalarda başarılar elde etmeye başladım. Bu süreç, sadece beni değil sınıf arkadaşlarımı daha da motive etti, onlar da yarışmalara katılmaya başladı. Bu süreçte aldığım ödüller, notlarıma da olumlu bir etki yarattı. O dönemdeki başarılarım, sınıf arkadaşlarım ve hocalarım arasında olumlu bir atmosfer yaratmıştı.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Benim fotoğraf yarışmalarındaki mottom; "**kazandığında sevinme, kaybettiğinde üzülme**"dir. Ama tabii ki fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmak, benim için bir onay ve motivasyon kaynağıydı. Ancak, 1998-1999 yıllarından itibaren jüri üyeliği teklifleri almaya başladım ve bu süreçte farklı jürilerin farklı değerlendirmeler yaptığını gözlemledim. Her jürinin farklı tercihleri ve beklentileri olduğunu anladım. Bu deneyim, ödül alıp alamamanın sadece jüri tercihine bağlı olduğunu fark etmeme neden oldu. Bu nedenle jüri için fotoğraf çekmek yerine daha çok şartnamelere uygunluğun önemi ve mesaj iletimi üzerine odaklanarak, uygun çalışmalar yapmaya çalıştım. Kaybettiğimde ise bu durumu anlamaya ve gelişime katkı sağlamak için bir fırsat olarak

gördüm. Çünkü kazanmak sevindirici olsa da önemli olan sürekli öğrenme ve gelişmedir. Dolayısıyla o dönem katıldığım her yarışma benim için bir öğrenme fırsatı oluşturduğunu söyleyebilirim. Dolayısıyla, jürinin kararlarına saygı göstermek ve kendi eserlerimdeki gelişim fırsatlarını değerlendirmek, sürekli bir öğrenme süreci sağlamama hep yardımcı oldu.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Ödül kazandığım eserlerimin ortak özellikleri, hayatın içinden anlamlı anları yakalamış olmalarıdır. Çünkü fotoğraflarımın çok büyük çoğunluğu kurgusal bir anlatı içerir ama doğallığıyla da dikkat çeker. Diğer türlü uygun anı bekleme süresi yapısal olarak bana uymaz. Ben, kafamda tam olarak tasarladığım kritik anları çekerim. Sinemacı gibi düşünerek mekâna girdiğimde, doğal ışığı kontrol etme yeteneğimle çekimimi planlarım. Bu planlamayla, çekilecek karede neler olacağını önceden görebilirim. Hatta ilk önce kâğıda çizip sonrasında o fotoğrafı çektiğim de olmuştur. Çünkü sokağa çıktığımda her şeyi önceden planlar, belirli mekanlarda ne tür çekimler yapacağımı düşünürüm. Bu yaklaşım, zamanı belirsiz ve evrensel ölçekte fotoğraflar ortaya koymama neden olmuştur. Üniversitede okurken bir hocam "*zamansız fotoğraflar çekiyorsun sen, senin çektiğin fotoğraflara 1980'de çekilmiş, 1990'da çekilmiş diyemiyoruz.*" derdi.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Özellikle farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçılar için kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarında kilit bir rol oynadığını düşünüyorum. Örneğin, drone kategorisinin eklenmesi gibi fotoğraf yarışmalarına eklenen farklı kategoriler, çeşitli teknik becerilere sahip fotoğrafçıların katılımını teşvik etmiştir. Kategorilerin ve konuların ayrılması, katılımcıları yaş, tecrübe ve profesyonellik düzeylerine göre sınıflandırarak daha adil bir değerlendirme sağlamıştır. Bu yaklaşım, gençlerden yetişkinlere ve profesyonellere kadar çok farklı katılımcı gruplarını kapsayarak yarışmacı çeşitliliğini de artırır. Dolayısıyla fotoğraf yarışmalarının bu

unsurları, sanatçıların yeteneklerini sergilemeleri ve fotoğraf sanatına katkıda bulunmaları için önemli bir alan sunar.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Fotoğraf kültürel anlamda bana çok büyük katkılar sağlıyor ve inanıyorum ki diğer fotoğrafçılara da çok şey katıyordur. En basit anlamda farklı coğrafyalarda farklı kültürleri farklı dinleri ya da inanışlara şahit oluyorsunuz. Onları fotoğrafa doğru aktarmak için okumalar yapmak zorunda kalıyorsunuz ve bu da sizin entelektüel olarak gelişmenizi sağlıyor. Dolayısıyla fotoğraf yarışmaları, farklı kültürleri, toplumları, yaşamları, görüşleri ve duyguları tanıma, karşılaştırma ve paylaşma imkânı sunarak, sizi geliştiriyor. Fotoğrafın kültürel bir pencere olarak kullanılması, izleyicilere diğer toplumlara ve yaşamlara dair görsel bir belge olarak geri dönmesini sağlıyor. Ancak, fotoğraf dilinin sınırlı bir perspektifle olayları ya da insanları fotoğrafa aktardığı unutulmamalıdır. Bu perspektif sizin bilgi birikiminizin fotoğrafa yansımasıyla doğru orantılıdır. Ayrıca fotoğrafın manipüle edilebilir bir araç olması da izleyiciye tam anlamıyla gerçeği sunma güçlüğünü gösterir ve gerçekçiliğin göreceli olduğunu ortaya çıkarır.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Bu yöntem fotoğraf yarışmalarında demokratik bir ortama oluşturuyor. Ayrıca katılımı da artırıyor. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini olumlu yönde etkiliyor. Önceden katılım için kargo şirketleriyle uğraşmak gerektiği dönemlere kıyasla, online yüklemelerle yarışmalara katılım kolaylaşmış ve herkesin ulaşabileceği bir alan haline gelmiştir. Bu durum, genç sanatçıların cesaret kazanmasına ve belki de Türkiye veya dünya çapında tanınmış sanatçılara dönüşmelerine olanak sağlamaktadır. Sanatın internet üzerinden erişilebilir olması, genç yeteneklerin keşfedilmesi ve tanıtılması açısından büyük bir avantaj sunmaktadır. TFSF'nin online

sitesi ve fotoğraf yarışmaları alt yapısı, şeffaf bir rekabet ortamı oluşturarak katılımcıların en iyi fotoğraflarını göndermeye teşvik etmektedir.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Jüri değerlendirme kriterlerinde ve online oylama süreçlerinde etik problemler maalesef var. Acaba jüri üyesi değerlendirmeyi cep telefonundan mı yapıyor, yoksa benim gibi büyük ekrandan mı yapıyor? Acaba online oylamayı jüri üyesi mi yapıyor yoksa birine şifresini verip ona mı yaptırıyor? Bir de tarafsız olma ilkesi var. Mesela benim ağabeyim hiçbir zaman benim jürisi olduğum bir fotoğraf yarışmasına katılmayı düşünememiştir. Oysa onun da bayağı ödülü vardı. Yani bir fotoğraf yarışmasına o jüri üyesinin birinci derece akrabası, eşi, dostu vb. yakınlarının katılmaması gerekiyor. Ayrıca yarışmacıların da etik kurallara uyması da gerekiyor. Duyuyoruz; bazı yarışmacılar jüri üyelerine fotoğraflarını yarışma öncesi gösteriyor, bunun olmaması gerektiğini hep söylüyoruz. Ayrıca jüri üyeleri; tanıdığı bir insanın fotoğrafıyla karşı karşıya kaldığında tarafsız olmalı o fotoğrafa oy vermemeli, jüri üyesi buna da dikkat etmeli diye düşünüyorum. Çünkü her fotoğrafçının o yarışmaya gönderdiği fotoğrafta büyük emekleri ve beklentileri vardır. Dolayısıyla jüri üyelerinin bu konuda sorumlulukları büyüktür. Sonuç olarak; etik kurallara uyulması, fotoğraf yarışmalarının güvenilirliğini artırır ve adil bir değerlendirme sağlar.

8. "AFSAD 6. Fotoğraf Sempozyumu 2002*" Fotoğraf Yarışmaları için Ulusal Jüri Komitesi Oluşturulmasıyla İlgili Bir Yöntem"* adlı bildiriniz vardı, bu bildiri hayata geçirildi mi?

Fotoğraf yarışmalarında jüri komitesi oluşturulması için bir öneride bulunmuştum. Özellikle TFSF destekli fotoğraf yarışmaları için bir Ulusal Jüri Komitesi oluşturulması ve yapılacak herhangi bir fotoğraf yarışmasının bu jüri komitesi içerisinden seçilerek jüri olarak değerlendirilmesine dönük bir çalışmaydı. Bu öneride; her derneğe üye sayılarıyla orantılı olarak komiteye gönderecekleri üye sayıları da var ve bu üyeler dernekler tarafından üyeler içindeki o sene en başarılı sanatsal işler yapanlara arasından seçilerek TFSF'ye bildirilecekti. Ancak önerime çok sıcak yaklaşmadılar hatta sempozyumda beni ağır ithamlarla eleştirdiler. Ama aradan 20 yıl geçtikten sonra şimdi

tek konuşulan konu; jürilerin yeterlilikleri... Çünkü bugün herhangi bir insanın fotoğraf jürisinde yer alabilmesi için bir fotoğraf derneği üyeliği ve sosyal medyada beğenilmiş 3, 5 fotoğrafının olması yeterli olabiliyor. Zaten her fotoğraf çeken fotoğraf sanatçısı olduğu için de fotoğraf yarışmasında jüri olmasında herhangi bir sakınca kalmamış oluyor ve böylece o kişinin jüri üyesi olmasının önünde engel kalmıyor. Peki iş nerede sekteye uğruyor? Sonuçlar açıklandığında… Şöyle arkama yaslanıp gelişmelere baktığımda demek ki ben o zamanlardan bugünleri doğru görebilmişim diyorum.

9. Günümüzde yapılan fotoğraf yarışmalarıyla ilgili yapısal değerlendirmeler sonucunda başka önerileriniz var mı?

Özellikle fotoğraf yarışmalarında biz jüri üyeleri yarışma fotoğraflarını değerlendirirken bazı eleştiriler yapıyoruz. Mesela fotoğraf şöyle olsaydı ya da fotoğrafın sağ tarafını kesseydi, ya da ufuk çizgisini yamuk onu düzeltseydi gibi. Ve tabii ki bu hatalardan dolayı o fotoğrafı ya da fotoğrafları da eliyoruz. Fakat bu elediğimiz fotoğrafın/fotoğrafların sahibi/sahipleri hiçbir şekilde bu eleştirilerimizi bilmiyor görmüyor duymuyor ve bizde o fotoğrafları neden elediğimiz ile ilgili jüri toplantısı sonrası bir rapor hazırlamıyoruz. Halbuki fotoğraf yarışmalarının bu yüz yüze olan değerlendirme süreci sosyal medyadan canlı yayınlansa ve ben bir fotoğraf yarışmasına katılmış yarışmacı olarak katıldığım yarışmanın canlı yayınına bir şekilde bağlansam ve orada benim fotoğrafıma sıra geldiğinde eleniyorsa neden elendiğini, kazanıyorsa neden kazandığını görebilsem kendimi çok daha geliştiririm diye düşünüyorum. Maalesef birçok kez bu tip bir sistemle fotoğraf yarışmaları jürileri toplanmalı diye dile getirmeme rağmen bu sisteme pek sıcak yaklaşılmadı. Halbuki ben hala çok iddialıyım; fotoğraf yarışmalarının yüz yüze değerlendirmeleri yani jüri toplantıları kesinlikle canlı yayınlanmalı ve o fotoğrafın neden elendiğini ya da kazandıysa neden kazandığını izleyiciler görebilmeli ve böylece kazanan niye kazandığını daha iyi anlamalı kaybeden de neden kaybettiğini ve kazanan fotoğrafın kendi fotoğrafına nazaran artı olan değerleri görebilmeli ve böylece kendini geliştirerek bir sonraki yarışmaya dahil hazırlanabilmeli diye düşünüyorum.

10. Türkiye'de fotoğraf eğitiminin düzeyi, niteliği, yöntemi, içeriği, olanakları ve sorunları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Türkiye'de fotoğraf eğitimi son 10 yılda açıkça söylemek gerekirse yerinde sayıyor. Çünkü fotoğraf bölümleri müfredatlarını gelişen teknolojilere hemen adapte etmiyorlar. Oysa fotoğraf teknolojisindeki gelişmeler neredeyse herkesin artık kolay fotoğraf çekebilme olanaklarına ulaştırdı. Çeşitli yazılımların hem fotoğraf makinelerine hem de cep telefonlarına yüklenmesi ve dolayısıyla istenilen kalitede fotoğraf çekilebilmesi (her ne kadar fotoğraf eğitimi bunlarla sınırlı olmasa da) nitelikli bir fotoğraf eğitiminin artık gereksinim duyulmamasına neden oldu. Eskiden insanlar fotoğraf makinesine film yükleyemezken şimdi sanatsal ölçekte fotoğraflar çekebiliyorlar. Dolayısıyla fotoğraf eğitimi ya da fotoğraf kurumları fotoğraf eğitimi veren kurumlar bu gerçekleri görerek kendi fotoğraf eğitimi biçimlerini değiştirmeleri gerekiyor. Yani çağa ayak uydurmaları gerekiyor ancak bu yapılmıyor ve hala geleneksel 1980'lerden kalma fotoğraf eğitimini sürdürülmeye çalışılıyor. Ne yazık ki artık yolun sonuna gelindi. Benim MSÜ'ye girdiğim yıllarda biz 700-800 kişi arasından seçilerek bölüme girmiştik ama bugün baktığımda açık bulunan 5-6 fotoğraf bölümüne 50-60 kişilik başvurular oluyor. Ve bunların çok azı sınava girerek kesin kayıtlarını yaptırıyorlar. Bence acilen fotoğraf bölümlerinin yöneticileri ve hocaları toplanıp yeni bir müfredatla bu eğitimi tekrar düzenlemeleri gerekir diye düşünüyorum. Bu ne olabilir diye sorarsanız; bu fotoğraf bölümlerinin kadrolarını da göz önüne alarak ekolleşmek gerektiğini söyleyebilirim. Ekollerden kastım da her bir fotoğraf bölümünün kendine ait bir ekolü olmasıdır. Örneğin A fotoğraf bölümü kuramsal fotoğraf ağırlıklı bir eğitim yaparak o tip bir mezun verebilir. B fotoğraf bölümü endüstriyel/tanıtım fotoğrafı ağırlıklı bir eğitim yaparak o tip bir mezun verebilir. C fotoğraf bölümü ise sanatsal ağırlıklı bir eğitim yaparak o tip bir mezun verebilir. Doğal olarak da bu şöyle bir sonuç doğuracaktır; aday öğrenci fotoğrafın hangi alanında ileride iş yaşantısını sürdürecekse o tipteki fotoğraf bölümünü tercih edecektir ve her türlü bu ekoller kendilerini devamlı müfredatlarını geliştirerek mevcudiyetlerini sürdüreceklerdir. Aksi halde birbirine çok yakın bu benzeşen mevcut fotoğraf bölümleri ileride teker teker öğrencisiz kalıp kapanmak zorunda kalabilirler.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Fotoğraf yarışmalarının fotoğrafçılar için önemini düşündüğümüzde, gerçekten de birçok büyük ismin bu yarışmalardan çıktığını görüyoruz. Altın Kamera, Sami Güner Kupası, Şinasi Barutçu Kupası vb. ödülleri kazananların adlarının sektörde duyulmasına, tanınmasına ve değerlendirilmesine büyük bir katkı sağlamıştır. Hiç yarışmalara katılmadan, sadece sergilerle adını duyuran bir fotoğrafçı var mıdır? Bu konuda kesin bir bilgiye sahip değilim ama herkesin sanat anlayışı ve kariyer hedefleri farklıdır. Kimisi yarışmalarda ismini duyurarak çıkış yapmayı tercih ederken, kimisi sadece eserleriyle sergiler açarak ya da karma sergilere katılarak etkileşime geçmeyi seçebilir. Ancak fotoğraf yarışmalarına katılımın, fotoğrafçılara değerli bir alan sağladığını düşünüyorum. Bu yarışmalar, genç yeteneklere fırsat tanır, sektördeki standartları yükseltir ve sanatın gelişimine katkıda bulunur. Bu nedenle, her fotoğrafçının kendi yolunu seçmesi, kendi tarzını oluşturması önemlidir.

12. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Jüri üyeleri genellikle şartnameye uygunluğu, teknik detaylara, kompozisyon, pozlama, tonlama, renk kullanımı gibi unsurlara dikkat ederler. Ancak bu teknik detaylar, genellikle ilk tur değerlendirmelerde belirleyici olabilir. İlk turdan sonra, eserin mesajını doğru bir şekilde iletip iletemediği, konunun etkileyiciliği gibi faktörler daha fazla önem kazanmaya başlar. Jüri üyelerinin kimlerden oluştuğu da büyük bir öneme sahiptir. Jürinin, yarışmanın düzenlendiği yerin kültürüne, çevresine hâkim olması, fotoğrafların yerel değerlere uygunluğunu değerlendirebilmesi önemlidir. Bu, özellikle bir şehir veya bölgenin temsilcisinin jüride yer almasıyla sağlanabilir. Ayrıca her bir jüri üyesinin adil, tarafsız ve uzman bir değerlendirme yapabilmesi beklenir. Dolayısıyla, jürinin dış etkilere kapalı, bağımsız bir şekilde işleyebilmesi ve eserleri gerçek değerlendirmeye tabi tutabilmesi gereklidir. Jürinin, olası baskılara karşı direnç göstermesi, fotoğraf yarışmalarının güvenilirliğini artırır. Genel olarak, jürinin görevi, teknik ve estetik unsurları değerlendirerek ödüle layık eserleri seçmek olduğu kadar, eserlerin toplumsal,

kültürel veya konuyla ilgili içerikleri açısından da derinlemesine değerlendirme de yapmasıdır.

13. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Öncelikle fotoğrafçıların güçlü okumaları olması gerekir. Başta sanat tarihi, arkeoloji, sosyoloji, dinler tarihi ve mimarlık olmak üzere, bu temel bilim alanlarında belli birikime sahip olması daha nitelikli fotoğraflar çekmelerine ve bu bilgi birikimlerini fotoğraf projelerine yansıtmalarını sağlarlar. Ayrıca başarılı bir fotoğrafçı olabilmek için öncelikle çok sayıda pratik yapmak gerekiyor. Her gün çekim yapmak, farklı konuları denemek ve bu süreçte hatalardan öğrenmek çok önemlidir. Ayrıca, bir mentörün veya deneyimli bir fotoğrafçının rehberliği altında çalışmak da büyük bir avantaj sağlamaktadır. Ben hep bu yöntemi takip ederek kendimi geliştirdim. Fotoğraf çekerken, eski başarılı fotoğrafları incelemek, sektördeki gelişmeleri takip etmek ve ilham almak da kritik bir rol oynar. Farklı çekim tekniklerini, kompozisyon şemalarını öğrenmek için çeşitli kaynaklardan yararlanmak önemlidir. Fotoğraf yarışmalarına katılmak da eserlerinizi değerlendirme ve eleştirilere açma fırsatı sağlar. Ancak, yarışmalara katılırken sadece ödül almak değil, eserlerinizi geliştirmek ve daha geniş bir kitleye ulaştırmak amacını taşımak amaç edinmelidir. Ayrıca fotoğraf çekimlerinde detaylara dikkat etmek, fotoğrafın anlattığı hikâyeyi güçlendirmek, kompozisyon kurallarını bilmek ve estetik unsurlara özen göstermek de bu yarışmalarda başarı için önemli faktörlerdendir.

14. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Ulusal fotoğraf yarışmalarının, yeni fotoğrafçıların ortaya çıkmasını ve tanınmalarını sağlama potansiyeli de çok büyük, bunu hiç göz ardı etmemek gerekir. Ayrıca bu fotoğraf yarışmaları, belediyelerin, sanayi kuruluşlarının ve turizm şirketlerinin fotoğraf yarışmalarını kullanarak kendi alanlarını tanıtmak ve turistik potansiyellerini artırmak gibi imkanlara da kavuşmalarını sağlıyor. Bu da yarışmaların sadece fotoğrafçılara değil, aynı zamanda diğer sektörlere de katkı sağladığını gösteriyor.

Fotoğraf yarışmalarının aynı zamanda sanatçıları proje ve sergi kısmına yönlendirdiğini de düşünüyorum. Örneğin, Şinasi Barutçu Kupası, Sami Güner Kupası gibi yarışmalar, fotoğrafçıları sanatsal projeler üretmeye teşvik ederek alandaki sanatsal kaliteyi de yükseltiyor. Böylece, yarışmaların bir eğitim ve motivasyon aracı olarak işlev gördüğünü söyleyebilirim. Bunun yanında fotoğraf yarışmalarının, özellikle bütçesi sınırlı olan fotoğrafçılara umut ışığı da olduğunu düşünüyorum. Çünkü bu yarışmalar verdikleri ödül miktarları ile, ekipman eksikliği yaşayan, sektöre yeni giriş yapan yetenekli fotoğrafçılara maddi destek de oluyor.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: REHA BİLİR

Tarih: 2 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Eskişehir Anadolu Lisesi'nde öğrenci olduğum yıllarda sınıf içi etkinlik kulüpleri seçimi yapılırken tamamen rastlantısal olarak fotoğrafçılık kulübüne seçilmemle fotoğraf hayatım başlamış oldu.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Fotoğraf yarışmalarının fotoğrafçılar için teşvik edici, öğretici ve heyecanlarını arttıran bir etken olduğunu düşünüyorum. Ödül almak ise fotoğrafçılar için hem bir onur hem de başarılarının resmi bir şekilde tanınması anlamına gelir. Ödül, fotoğrafçının çalışmalarının diğerleri tarafından değer görüldüğünü gösterir ve geniş bir kitleye ulaşmasına yardımcı olabilir.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Genelde fotoğrafın evrensel olarak kabul edilmiş kompozisyon kuralları çerçevesinde olduğu zaman ödül olarak değerlendirildiğini görüyorum. Bu nedenle, ödül kazanılan eserler genellikle iyi düşünülmüş bir kompozisyonla birlikte ilgi çekici bir konuyu başarılı bir şekilde aktaran fotoğraflar olmuştur.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Yarışmaya katılan bir fotoğrafçı, hem kendi çalışmalarını bir aynada görüp değerlendirebilmekte, hem de farklı görüşlerin ortaya koyduğu çalışmaları değerlendirerek kendisine yeni bir yol çıkarabilmektedir.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Yarışmaya katılan bir fotoğrafçı, farklı ülkelerin fotoğraf alanındaki çalışma tekniklerini öğrenmenin yanı sıra, bu ülkelerin kültürel, doğal ve coğrafi özellikleri hakkında da bilgi edinmektedir. Ayrıca, ödül törenlerinde kazanılan dostluklar sayesinde farklı şehirler ve ülkelerle iletişimini güçlendirme fırsatı bulmaktadır.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Çevrimiçi sergiler, sonuçların açıklandığı sergiler ve ödül törenleri, yarışmaya katılan eserlerin çok daha geniş bir izleyici kitlesine ve çok daha fazla ülkeden kişiye kolaylıkla ulaştırılabildiğini düşünüyorum.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Özellikle kurumların ve belediyelerin düzenlediği yarışmalarda, fotoğraf sanatı ile ilgisi olmayan bir kişinin jüride yer alması sıkça sorun yaratmaktadır. Bu durumda jüri üyeleri, fotoğrafın estetik yönünden ziyade kurumun yaptığı çalışmaları ön plana çıkaracak seçimler yapmaya çalışabilirler, ki bu da sıkça yaşanan bir sorundur.

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Ülkemizde yapılan ulusal fotoğraf yarışmalarına genellikle para ödülüne yönelik bir katılım söz konusudur. Bu yarışmalara genellikle benzer tarzdaki fotoğraflarla katılım sağlanmaktadır. Ancak, katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine katkı sağlayan fotoğraf yarışması sayısı oldukça azdır.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Bu faktörlerin tümü seçimlerde öncelikli olmalı ve değerlendirmeler buna göre yapılmalıdır. Jürinin de bu kriterlere hâkim olması çok önemlidir.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Fotoğrafçının başarılı olması için bolca fotoğraf incelemesi yapması (okumak), güçlü bir kompozisyon oluşturma deneyimine sahip olması, teknik bilgilere hâkim olması ve eleştirilere açık olması gerekmektedir. Kendimi geliştirmek için sürekli olarak gelişen teknolojiyi takip etmeye çalışıyorum. Gençlere öncelikli önerim, fotoğraf eğitimini doğru kişilerden güçlü bir şekilde almaları yönündedir.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Ulusal yarışmalarda seçilen fotoğrafları görünce çoğunlukla fotoğraf sanatına katkıdan çok bir etkinlik yapılmış olmasına yönelik olduğunu görüyorum. Bu nedenle fotoğraf sanatına katkı sağladığını söylemek zor.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: SEBAHATTİN HALUK UYGUR

Tarih: 5 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma sürecinizi kısaca anlatır mısınız?

Değerli Arkadaşım... Öncelikle telefondaki görüşmemizde de ifade ettiğim gibi, ben sizin araştırmanız için doğru seçilmiş biri değilim. Çünkü siz kurgunuzu, yarışmaların yararlı ve başarılı olması gerekir öngörüsüyle kurup, sorularınızı ona göre sormuşunuz. Halbuki ben bugünkü geldiği haliyle yarışmaların zararlı olduğunu ve bugünkü yöntemleriyle yapılmaması gerektiğini düşünüyorum. Hatta günümüzde kültür emperyalizminin bir sömürü aracı haline geldiği konusunda şüphelerim var. Üzgünüm ki sadece fotoğraf alanında değil, birçok alanda, Türkiye'yle sınırlı olmayan bir değer çökmesi bulunuyor. Örneğin bir yıl içinde Türkiye'de 4000 kişiye profesör unvanı verildiği söyleniyor. Ve aynı söylentiye göre hiç bilimsel çalışması olmayan onlarca rektör bulunuyormuş. Bilimin de içinde biri olarak da biliyorum ki araştırma yapmadan yazılan makaleler, ödenen para karşılığında sözde bilimsel dergilerde yayınlanmakta ve insanlar yayınlanmış bu makalelerden aldıkları puanla doçent veya profesör unvanı almakta. Dergiler zengin olmakta, ortalık değersiz unvanlarla dolmakta. Aynı durumun fotoğrafta da olduğunu biliyoruz.

Herkesin bildiği ama çeşitli sebeplerle sustuğu durum şu; Sadece yarışma yapmak, bu yarışmalara daha çok katılımı sağlamak üzere 500'e varan ödül, binlerce "sergilenmeyen sergileme" vererek para kazanmak için kurulmuş dernek ve kuruluşlar var. Hatta "yarışma koçluğu" (bu ne demekse) adı altında "Siz fotoğrafınızı bize teslim edin, biz fotoşopla "uygun" şekilde işler, "uygun" yarışmalara göndeririz. Size unvan garantisi de veririz" diyen kuruluşların da olduğunu hepimiz biliyoruz. Ne FIAP ne de TFSF 500 ödüllük bu yozlaşmaya ses çıkarmıyor. Patronaj veriyor. Bu arada iyi amaçlı yarışma ve çalışmalar heba oluyor. Nasıl makale suistimali bilimi yok ediyorsa, para kazanma yolu olmuş yarışmalar da fotoğrafı yok ediyor. Bu gerçekler ortada dururken, öngörülü olduğunu düşündüğüm sorularınıza benim cevap vermem eşyanın tabiatına aykırı. Yine de size söz verdiğim gibi bazı şeyler yazacağım ama numaralayarak sorduğunuz sorulara arzu ettiğiniz düzende cevap veremezsem beni affediniz.

Bu girişten sonra birinci sorunuza cevabım şöyle; Fotoğrafın bugün yaygın kullanıldığı biçimine dayanarak bu soruya cevap verirsem; fotoğraf sadece benim değil, herkesin yaşamına neredeyse doğduğu andan itibaren giriyor. Ama anlatılacak bir derdi, fotoğraf vasıtasıyla anlatmak için fotoğrafı dikkate aldığım zamanı sorarsanız farklı bir tarih söyleyebilirim. Şöyle ki;

Sadece ülkem için iyi olacağına inandığım görüşlerimi söyledim diye atıldığım 12 Eylül zindanlarından çıktıktan sonra, fotoğrafın zarar görmeden, hatta takdir edilerek söyleyeceklerimi söyleyebileceğim bir yol olduğunu anladım. Daha öncekine benzer şeyleri, bu kez fotoğrafla söyledim, hapse atılmak yerine, sanat danışmanlığına kadar yükseltildim. Böylece benim anladığım biçimde fotoğraf 80'li yıllarda yaşamıma girdi. İlk başlarda yarışmalara da katıldım, kazanmaktan hoşlandım da. Ama 98 yılına geldiğimde, yarışmalarda olduğu gibi başkalarının ısmarladığını çekmenin hiçbir önemi olmadığını gördüm. Bunu gördükten sonra, yarışmalar madem böyle oluyor, öyleyse ben yarışma yapıp, kendime göre yönlendireyim düşüncesiyle, yanlış olduğunu sonradan anladığım uluslararası bir yarışma organize ettim. Ama gördüm ki çürümeyi engelleyemeyeceğim, vazgeçtim. Yarışmalara alternatif olarak yine Türkiye'de bir ilk sayılabilecek ileri fotoğraf atölyeleri açarak (1998'den itibaren) yüzlerce fotoğrafçıya bu görüşlerimi anlatmaya çalıştım. Altınoran Atölyeleri böylece doğdu.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Daha biraz önce Facebook'da bir paylaşım gördüm. Tanıdığım bir arkadaş bir yarışmadan 1 altın, iki bronz madalya, 3 diploma, bir mansiyon ve 25 sergileme aldığını yazıyordu. İlk bakışta önemli bir başarı gibi görünen bu yarışmaya gönderdiği fotoğrafları gözden geçirdim. Fotoğraflarının hepsi tanıdıktı... Daire şeklinde dizilmiş kiremitlerin içinde çalışan işçi, üçgen şeklindeki şapkalarıyla mavi renkte ağların üstünde çalışan Vietnamlı kadınlar vb... Ama biraz hafızamı zorlayınca bu arkadaşın aynı fotoğrafları benim de jüri olduğum başka yarışmalara gönderdiğini ve bu arkadaşın dışındaki bazı fotografçıların benzer hatta neredeyse aynı fotoğrafları çeşitli yarışmalarda kullandığını hatırladım. Ardından arkadaşımın katıldığı yarışmanın şartlarına göz gezdirdim, yarışmada 300'ün üzerinde ödül, binlerce sergileme verilmişti. Yani başarı gibi gösterilen

şey, "kalıplaşmış seçme estetiğinin" isteğine göre hazırlanmış bir düzenlemeydi. 300 ödül olduğuna göre, bu üç yüzden birkaçını almak sıradan bir şeydi aslında…

Hani yaz aylarında bir plaj kampına katılırsınız, boş vakitleri değerlendirmek üzere tavla şampiyonası yapılır. Kazanır veya kazanmazsınız ama sonuçlar ne olursa olsun turnuvadan sonra kimse seni hatırlamaz, öyle bir şey işte fotoğraf yarışmaları... Faydası bu kadar ama zararı daha çoktu. Çünkü buradan alınan puanlarla altın yaldızlı unvanlar alınıyor. Unvanların alınmasında bir beis yok! Ama omuzunda bu kadar madalya olan birine, yarışmalardan başka bir yol daha olduğunu anlatmak nereyse imkânsız.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

1998 yılında hepsinin işe yaramaz olduğunu görüp, çöpe atmamdır ortak özellikleri. Şöyle oldu... O zamana kadar Türkiye'nin en çok ödül alan fotografçılarından biriydim. Unvanım da var. Buna rağmen hiç sergi açmamışım. Ama işimin kolay olduğunu düşünüyorum. Ödüllü fotoğrafları yan yana koy olsun sana bir sergi... Ne yazık ki bunları yan yana koyduğumda gördüm ki; ortaya çıkan, birbirine hiç benzemeyen, bir araya geldiğinde bir şey anlatmayan, sadece ısmarlananın yapıldığı çamur gibi bir şey. At gitsin hepsini çöpe deyip, hepsini çöpe attım. Ve ödüllerin yükünden kurtulunca fotoğrafa yeniden başladım.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Buraya kadar yazdıklarımla bu sorunun cevabını verdiğimi sanıyorum.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Aslında "imkân tanıyor mu?" diye sorulmalıydı bu soru!

Evet fotoğraf vasıtasıyla kültürlerin birbirleriyle karşılaşması gerçekleşebilir. Ama özellikle fotoğraf koçluğu müessesesi; insanları toplayıp, yarışma kazanacak ışık ve görseli dekoratif bir şekilde oluşturdukları yerlere götürüyorlar. Mankenler poz veriyor ve yarışmaya fotoğraf üretmek amacıyla oraya gelmiş onlarca fotografçı aynı fotoğrafları çekiyor. Çekim bittikten sonra mankenler evlerine, fotografçılar da otellerine gidiyor. Böyle bir çalışma kültürlerin buluşması önünde en büyük engel. Bu yolla bir kültürel buluşma olmadığı gibi, o kültürün yanlış tanıtılması da mümkün. Ödül garantili böyle gezilerin yapılmadığını söyleyebilecek biri çıkabilir mi? Çıkamaz ama beni şaşırtan bunu herkesin bilip, düzelmesi için en ufak adımın atılmaması... Belki başta federasyon olmak üzere bunlarla mücadele edilse yarışmalar kültürel açıdan yarar sağlayabilir.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Bu durum, yarışmaların kolaylaşıp, daha yozlaşmasına neden oldu. Ondan önce en azından jüri olmak üzere fotoğraf ustaları şehrimize geliyor, konferans, gösteri vb. gibi etkinlikler yaparak fotoğraf eğitimine katkı sağlıyordu. Düzenleyiciler ancak sergi salonunun kapasitesine göre sergileme verebiliyordu. Bu da yukarda bahsettiğim olumsuzlukları belli ölçüde engelliyordu. Böylece sergi salonlarının açılması teşvik ediliyordu. Bugün ise, tersi… Lütfen söyleyin, bugün dünyada kaç fotoğraf derneğinin gerçek bir sergi salonu var. Ama her katılımcıdan 30 Euro alan bir yarışma, binlerce sergileme vererek bin yarışmacı toplayabilince 30 bin Euro kazanıyor. Demek ki bir yarışmadan bile bir sergi salonu parası çıkabilir. Dijital sergileme denilen şeye bir de bu tarafından bakmalıyız.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ve etik ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Bu konuda farklı sorunlar var...

Birincisi ödül gelmezse jüri taraf tuttu deyip egoyu kurtarmaya çalışmak neredeyse gelenek olmuş. Jürilerde (seçimlerine katılayım veya katılmayayım) çok değer verdiğim kişilerle beraber oldum. Birçoğunun çok dikkatli ve dürüst olduğuna şahidim. Ama akşam beraber yemek yiyip, sabah onun fotoğrafını jüriye zorlayacak kadar taraflı

arkadaşlara da şahit oldum. Bu yüzden seçimi onaylamayıp şerh koyduğum yarışmalar dahi var.

Başka bir sorun ise; jüride belediye görevlisi gibi ilgisiz kişilerin olması da çok görülen bir şey. Jüriler ile ilgili bu tereddütleri gidermek için, önceki satırlarda bahsettiğim, benim organize ettiğim yıllarca süren yarışmada halka açık jüri uygulamasını getirmiştim. Jüri çalışırken isteyen geriden onun çalışmasını izleyebiliyordu. Bu yöntem, hem izleyen gençler için bir eğitim oluyordu hem de bahsettiğim olumsuzlukları önleyen bir yöntemdi. Jüri üyesi seçtiğinin sorumluluğunu herkesin önünde üstlenmek zorunda kalıyordu. Ancak yönetmenlikler bir süre sonra bu uygulamaya izin vermedi.

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Yazmıştım daha önce... Yarışmaların günümüzde geldiği nokta, plajdaki tavla turnuvalarının bir benzeri. O anlık alınan bir haz.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Her bireyin kendine ait bir görüşü var. Her jüri üyesi de kendi görüşüne uygun işleri beğenecektir. Dolayısıyla yarışmalar en iyi eseri değil, jürinin görüşüne en yakın eseri seçer. Gerisi daha az önemli.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Ben şimdi bu soruya nasıl cevap vereyim. Bu yüzden geçiyorum. Gençlere yarışmaların peşine asla takılmayın derim. Yukarıdaki tavla turnuvası hazzını yaşamak için takılabilirsiniz. Ama gelişme başkalarıyla değil, kendinle yarışınca olur. Buna rağmen bir kısım fotografçının, gelişmeyi umursamayıp, madalya ve sergileme sayısını artırma peşinde, yukarıda bahsettiğim “koçlar”a baş vuracağını biliyorum. Bu

yazdıklarımı okuyacaklar, ama dinozor işte deyip bildiklerini yapacaklar. “Koçlar” da yazdıklarımı görecek ama kendilerini savunamayacaklar.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Bu soruya herhalde önceki sorularda yeterince cevap verdim. Bence zararı var!

KİŞİSEL GÖRÜŞME: SEBAHATTİN ÖZVEREN

Tarih: 9 Mart 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Lise yıllarımda, belki de daha öncesinde, gazete ve dergilerde çıkan fotoğraflar beni cezbetmeye başladı. Özellikle doğa ve manzara fotoğrafları beni çok etkiliyordu. Ancak fotoğrafçı olma hayalimi, ekonomik anlamda ayaklarımın üstünde durup gelir elde etmeye başladıktan sonra gerçekleştirebildim. Bu süreç, 1995 yılı sonrasına denk geliyor ve o dönemde, bugünkü standartlara göre çok basit bir fotoğraf makinesi alarak başladım. Daha önceki yıllarda ekonomik nedenlerden dolayı bu adımı atamamıştım.

1995 yılı sonrasında, temel fotoğraf bilgilerini tecrübeli bir arkadaşımdan öğrenerek başladım, ancak bu bilgiler yetersiz kaldı. Daha sonra, İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği (İFSAK) tarafından düzenlenen temel fotoğraf kurslarına katıldım ve üye oldum. Bu süreç, fotoğrafı öğrenme sürecimin büyük bir kısmını oluşturdu.

1998-99 yıllarına kadar, genellikle öğrenci modunda devam ettim. Sonrasında, derneğimizin faaliyetlerinde görev almaya başladım ve o dönemin usta ve tecrübeli fotoğrafçılarının teşvikiyle bir yarışmaya katıldım. Ödül alınca, yarışmalara ilgi duymaya başladım. Daha önce kendimi hazır hissetmiyordum.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Fotoğraf yarışmalarına çok fazla anlam yüklemenin doğru olduğunu düşünmüyorum. Fotoğraf yarışmalarından ödül kazanmanın anlamı, öncelikle ekonomik açıdan zor günlerden geçen bir vatandaş ya da fotoğrafçı için fotoğraf malzemelerine (body, objektif vb.) yatırım yapma imkânı sağlamasıdır. Ayrıca, fotoğraf çekmekten daha önemlisi, fotoğrafı seçmek olarak bakarsak, bu konuda fotoğrafçıyı motive edeceğini ve geliştireceğini düşünebiliriz. Ancak, fotoğraf yarışmasından ödül almak iyi bir fotoğrafçı olduğunuzu göstermez; ödül almamak da kötü bir fotoğrafçı olduğunuzu göstermez.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Ben yarışma için fotoğraf seçerken öncelikle teknik olarak eksik olmayan, ışık ve kompozisyonu iyi olan bir fotoğrafı seçerim. Bu benim için olmazsa olmaz bir şarttır. Ancak bu yetmez tabii ki. Asıl baktığım şey, yarışma konusunu farklı bir bakış açısıyla anlatıyor olmasıdır.

4. Fotoğraf yarışmalarının sayısı, konusu, formatı, kategorisi, jürisi, ödülü, sergilenmesi gibi unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçının fotoğraf seçme yeteneğini geliştiren, ödül alarak imkanlarını genişleten ve çıtayı yükseltmek için bir itici güç olabilen bir süreçtir. Ayrıca, sosyal olarak tanınırlık sağlayarak yeni ilişkiler ve sinerjileri de beraberinde getirir. Fotoğrafçı için en önemlisi belki de, fotoğrafın insanı geliştirme, kendini tanıma, kendi sorunlarını aşma ve kendisiyle yüzleşme gibi çok boyutlu bir yönü vardır. Eğer fotoğrafı bir araç olarak görürsek, bu unsurların sağladığı olumlu ve değerli gelişimi elde edebiliriz.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Farklı bölgelerden veya ülkelerden katılan yarışmacıların fotoğrafları, o bölgenin kültürel, iklimsel ve coğrafik özelliklerinin tanınmasına katkıda bulunur; bu da o bölgeye olan ilgiyi arttırır. Ayrıca, yarışmanın bir parçası olan sergi açılışı ve ödül töreni, fotoğrafçıların ve diğer izleyicilerin birbirlerini tanımalarına vesile olur. Bu etkinliklerin yaptığı katkılar, önemsenecek kadar kıymetlidir.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

İnternetin sadece fotoğraf yarışmalarına değil, her konuda büyük etkisi var; hatta dünya internet üzerinden yönetiliyor gibi bile düşünebiliriz. Bu durum, fotoğraf yarışmalarına katılımı çok kolaylaştırdı ve hızlandırdı. Sonuçları da gözlemliyoruz: katılımcı sayıları, internet üzerinden katılımın olmadığı eski dönemlere göre yüzlerce kat artmış durumda. Ancak bu artışın nitelikte de bir artış sağladığını söylemek biraz zor elbette. Bu sürecin benzer şekilde devam edeceğini düşünüyorum. Ancak, sanata açılan yeni çıkışları da beraberinde getireceğini umuyorum.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek nasıl mümkündür?

Genel olarak, yarışma jürilerinde saygı duyduğumuz usta fotoğrafçıların olması önemli olsa da bazı yarışmalarda düzenleyen kurumun gereğinden fazla temsilcileri jüri içerisinde yer alabiliyor. Belki bir temsilci yeterli olmalı ve seçilen fotoğraflara önemli etkisi olmayacak kadar az olmalı. Ayrıca, bazı yarışma jürilerinde adını dahi duymadığımız veya konuyla ilgili yeterliliğinden şüphe duyacağımız kişiler yer alabiliyor. Bu durumların önüne geçebilmek için, belli kriterlere sahip, kendini ispat etmiş bir jüri havuzu oluşturulmalı. Bu havuz güncel tutulmalı ve jüriler oluşturulurken ağırlık bu havuzdan seçilenlerden oluşmalı.

Yarışma şartnameleri çok önemli olup, gereksiz detaylardan arındırılarak sadeleştirilmeli ve önemli konular tablo şeklinde belirtilmelidir. Bu, şartnamelerin daha anlaşılır hale gelmesi olası yanlışlıkların önlenmesini sağlayacaktır. Ayrıca, kötü niyetli durumların önüne geçmek için, gönderilen fotoğrafların orijinal hallerinin (RAW/JPEG/Taranmış) ilgili siteye yüklenmesi gibi bir avantajın kullanılması faydalı olabilir.

8. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır veya olmalıdır?

Fotoğraf sanatı çok yönlü bir konudur ve değerlendirilirken geniş bir perspektif gerektirir. Fotoğraf yarışmaları ise bu geniş perspektifin sadece bir aşamasını oluşturur. Proje, öykü veya sunum içerikli yarışmaların, sanatsal bir bakış açısına katkı sağlayabileceğini düşünebiliriz.

9. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz?

Fotoğraf yarışmalarına katılmak kolay elde edilebilecek bir süreç gibi düşünülmemeli. Öncelikle fotoğrafın temel ilkelerini öğrenmiş olmalı ve bir fotoğrafçı bakış açısına sahip olmalısınız. Bunun sonucunda yeterli düzeyde fotoğraf çekmiş olmanız önemlidir. Ardından, arşivinizin zengin olması gerekir; yani yarışma konusunu çeşitli bakış açılarından çalışarak fotoğraf çeşitliliğini sağlamış olmalısınız.

Bu aşamadan sonra en önemli konu, fotoğraf çekmekten ziyade doğru seçim yapabilmektir. Bu, gerçekten çok emek ve dikkat gerektirir. Arşivinizden yarışma konusuyla ilgili fotoğrafları seçmek ve bunları gözden geçirmek, mümkünse başka bir fotoğrafçı veya fotoğraftan anlayan insanlardan görüş almak önemlidir.

Seçtiğiniz fotoğrafların farklı bakış açılarıyla veya konuyu çarpıcı bir şekilde anlatan fotoğraflar olmasına özen gösterin (bazen güzel bir ışık, kompozisyon, bazen de ironik bir anlatım vs.). Özellikle arşivden fotoğraf seçmek konusunu birkaç günlük bir süreye yaymak, daha iyi seçimler yapmanıza yardımcı olacaktır.

10. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Bir fotoğrafın ödül alma şansını artırmak için öncelikle teknik açıdan kusursuz olması gerekir. Işık ve kompozisyon konusunda hiçbir sorun olmamalıdır. Ancak bu tek başına yeterli değildir. İçerik olarak, konuya farklı bir yaklaşım açısı sunmalı ve güçlü bir mesaj iletmelidir. Estetik açıdan etkileyici olması da önemlidir. Bu özellikler, fotoğrafın ödül alma potansiyelini artırır. Bununla birlikte, mükemmel bir fotoğraf bile bazen ödül

almak için yetersiz kalabilir. Çünkü başarı, yalnızca sizin gönderdiğiniz fotoğrafa bağlı değildir. İki önemli dış faktör daha vardır: Diğer yarışmacıların gönderdiği fotoğrafların kalitesi ve jürinin yaklaşımı. Rakiplerinizin çalışmaları sizinkinden daha etkileyici olabilir. Ayrıca, jüri üyelerinin tercih ettiği konular ve değerlendirme kriterleri hakkında fikir sahibi olmak avantaj sağlayabilir. Kişisel olarak, jüri konusuna çok fazla takılmıyorum. Genellikle kendi beğendiğim, farklı bir bakış açısı veya güçlü bir mesajı olan, teknik açıdan sorunsuz fotoğrafları seçmeyi tercih ediyorum.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Fotoğraf yarışmalarının atmosferi ve sınırlayıcı özellikleri olduğu doğrudur. Bu nedenle, fotoğraf yarışmalarını değerlendirirken bu sınırlayıcı atmosferi göz önünde bulundurmak önemlidir. Fotoğraf sanatı, fotoğraf yarışmalarına hapsedilecek bir konu değildir; sadece bu sürecin bir parçasıdır ve yarışmanın jürisine, hatta platformuna göre değişen anlamlar içerir. Ancak her durumda, fotoğraf sanatı yarışmadan çok daha fazlasıdır.

Ulusal düzeyde yapılan fotoğraf yarışmalarının, öncelikle kayda değer uluslararası yarışmaların kriterlerine uygun olması ve yarışma konularının fotoğraf projelerine, öykülere doğru bir yaklaşımla belirlenmesi gerekmektedir. Yani, tek bir fotoğraftan seçilen yarışma tarzlarının biraz ötesine geçen, fotoğrafçının kendisini ve çalıştığı konuyu anlatabileceği bir fotoğraf anlayışına yönelik olmalıdır. Mevcut ulusal fotoğraf yarışmalarında bu yaklaşımın yeterli düzeyde olmadığı ve bu nedenle fotoğraf sanatına çok sığ bir katkı sağladığı görülmektedir. Belki tamamen proje içerikli yarışmaların belirli bir olgunluğa ulaşması, sanatsal bir yaklaşıma daha fazla fayda sağlayabilir diye düşünüyorum.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: SEFA ULUKAN (TFSF – Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu Yönetim Kurulu Başkanı)

Tarih: 23 Ocak 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Fotoğrafçılık serüvenim yatılı okul günlerimde başladı. Bir gün, bir abim bana "şu abiyi çağır" dediğinde, kapıyı açtığımda abinin karanlık odada olduğunu fark ettim ve hemen içeri girdim. "Falanca abi sizi çağırıyor" dedim. Karanlık odadaki abi, böyle girilmemesi gerektiğini gayet uygun bir şekilde anlattı. Bir hafta boyunca karanlık odada yardım etme cezası aldım ve sonrasında da karanlık odada zaman geçirmeye devam ettim. O dönemde fotoğrafla ilgili çoğunluğu İngilizce kitapları okuyarak kendimi geliştirmeye başladım. Orta birinci sınıfı tamamlayarak teşekkür belgesi almıştım. Babam, ödül olarak "Ne istersin?" diye sorduğunda, agrandizör istedim. Bu isteğim, evimizin Alaturka tuvaletinin bir buçuk metrekarelik yerine karanlık oda kurmama ve babamın eski makinesi ile fotoğrafçılığa başlamama neden oldu.

1973'te fotoğraf çekmeye başladığımdan bu yana 50 yılı geride bıraktım. Liseyi bitirdikten sonra, 1974-75 yıllarında Akbank Türkiye Bölgeleri Arası Fotoğraf Yarışmalarına katıldım. Adana'da Çukurova Gazeteciler Cemiyeti'nin düzenlediği yarışmalara da iştirak ettim. Bu süreçte, yarışmaların beni fotoğraf dünyasıyla tanıştırdığını ve gelişimime katkı sağladığını fark ettim. Üniversite yıllarımda Kanada'da düzenlenen dünya üniversite oyunları yarışması fotoğraf dalında büyük ödül olan altın madalya ve Canon A1 fotoğraf makinesini kazanarak büyük bir sevinç yaşadım. Ancak o yıllarda ödüllerin Türkiye'ye getirilmesi ve gümrük sorunlarıyla karşılaşmamız bana unutulmaz bir anı yaşattı. Ödüllerimiz iade edilmişti ve bu durumu çözmek için bir dizi telefon görüşmesi ve çözüm arayışının ardından, en son ödüllerimizi almak için Ankara'daki Kanada konsolosluğu benimle iletişime geçti.

Ödüllerimi vermek için Adana'ya kadar gelen Kanada Konsolosu için rektörlükten destek almak adına bir dizi görüşme ve çaba sarf etmem gerekti. Her aşamada karşılaştığım engellere rağmen, sonunda ödüllerimi almayı başardım. Bu süreçte, bir yandan heyecan ve sevinç, diğer yandan da yaşadığım zorluklar benim için

unutulmaz bir hikâyeye dönüştü. Ancak ödüllerin getirdiği zorluklarla başa çıkarken, yarışmaların sadece ödül kazanma değil, aynı zamanda sürekli öğrenme ve gelişme fırsatları sunduğunu anladım. Üniversite yıllarımda katıldığım yarışmaların fotoğrafçılık kariyerimdeki gelişimime büyük katkı sağladığını düşünüyorum. Bir yarışmanın benim için sadece ödül kazanma değil, aynı zamanda sürekli öğrenme ve gelişme fırsatları sunduğunu anladım. Fotoğrafçılık, benim için sadece bir tutku değil, aynı zamanda keşfetme ve öğrenme yolculuğu oldu.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Ödül, emeğin karşılığı olmalı ve teşvik edici bir etki yaratmalı. Ancak kazanılan ödülle dünyanın en iyi fotoğrafçısı olunmadığını anlamak önemli. Hava atmamak ve şımarmamak gerekiyor. Ödül, kişiyi daha fazla öğrenmeye, geliştirmeye ve keşfetmeye yönlendirmeli, bu yolda teşvik edici olmalıdır. Ödül kazanmanın mutluluk verici olduğunu ancak bu durumda bile şımarmamak gerektiğini belirtmek önemli. Kazanılan ödül, bir başarıdır ancak sürekli gelişim ve öğrenmeye odaklanmak önemlidir. Arkadaşlarla paylaşılabilir ancak bunun bir övünme nedenine dönüşmemesi gereklidir. Fotoğrafın kişisel bir anlamı olduğunu, ancak başkalarının çalışmalarını gördüğümüzde daha geniş bir perspektife sahip olmamız gerektiğini vurgulamak önemlidir. Kendi fotoğraflarımızı değerlendirmek ve sürekli olarak daha iyisini yapmaya çalışmak önemlidir. Fotoğrafçılıkta en iyisini yapmanın ve kendini geliştirmenin önemli olduğunu, başkalarını taklit etmek yerine kendi tarzını oluşturmanın değerli olduğunu belirtmek gerekiyor. Etkileşim ve öğrenme süreci, yarışmalara katılmak zorunda olmadığını, ancak fotoğrafçının gelişimi için faydalı olduğunu söylemek de önemlidir.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Fotoğraf çekmek benim için hem tutku hem de sürekli öğrenme süreci. Teknolojinin hızla ilerlemesiyle, her gün yeni şeyler öğrenmek zorundayız. Mesela, photoshop kullanmayı öğrenirken şimdi yapay zekâ fotoğrafçılığı gündemde. İlerlemenin hızı inanılmaz! Başarılı olmanın anahtarı teknik beceride yatıyor. Hata payı olmamalı, her detayı düşünerek çalışmalıyız. Ayrıca, klasik konuları ele alırken bile farklı bir bakış açısı bulmak önemli. Herkesin çektiği gibi olmamalı, özgün olmalı. Genellikle yurtdışındaki fotoğraf yarışmalarına odaklanıyorum, ancak son zamanlarda fazla

katılmıyorum. Bu şekilde, beni tanımayan ve tarafsız jürilerin değerlendirdiği ortamlarda fotoğraflarımı sergileme şansım oluyor. En sevdiğim çekim konusu insanlar. Sokak fotoğrafçılığı da yapıyorum. Doğa fotoğrafçılığı bana göre değil, insanları çekmek daha çok ilgimi çekiyor. Renkli veya siyah-beyaz, her türlü fotoğraf benim için bir anlam ifade edebilir. Kısacası başarılı fotoğraf çekimlerinin temelinde teknik bilgi, özgün bakış açısı ve konuya uygun eser seçimi yatıyor. Bu unsurları bir araya getirerek, her gün gelişen fotoğrafçılık dünyasında ön planda olabiliriz diye düşünüyorum.

4. Yarışmaların çeşitliliği, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıları içermesi açısından fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır?

Herkesin aynı tarzda fotoğraf üretmemesi önemli, çünkü bu çeşitliliği artırır ve yaratıcılığı teşvik eder. Tabii ki, her alanda başarılı olma iddiam yok. Uluslararası yarışmalarda farklı kategoriler olduğundan, sadece birkaçına katılma şansım var. Her kategoriye girmek mümkün değil ve aslında her kategoriye girmek zorunda da değilim. Mesela, ben macro fotoğrafçılığı çok seviyorum. Ancak, benim çekeceğim macro fotoğraf, diğer fotoğrafçıların çekeceği fotoğraflar arasında adeta bir test çalışması gibi durabilir. Bu, herkesin kendi güçlü yanlarına odaklanması gerektiğini gösteriyor. Her kategoriye girmek yerine, kendime uygun olanlara odaklanarak daha etkili ve özgün eserler üretebilirim. Bu şekilde hem kendi tarzımı koruyabilirim hem de farklı kategorilerde başarı elde edebilirim.

5. Fotoğraf yarışmalarının, fotoğrafın toplumsal-kültürel etkileşimine olan katkılarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkiye'nin tanıtımı açısından çok faydalı olan bir örnek vermek gerekirse, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) olarak Cumhuriyet'in yüzüncü yılına özel olarak 100 fotoğrafçının katılımıyla 100 fotoğrafı içeren bir sergiyi TC Tokyo Büyükelçiliğimiz ile Japonya'nın 5 kentinde açılan bir dizi sergi düzenledik. Bu sergi, yurtdışında da etkili bir şekilde yapılan bir organizasyondu. Ben de Osaka'da gerçekleşen sergi açılışına katıldım. Sergi, toplamda ikiyüzellibinin üzerinde izleyici tarafından ziyaret edildi. Bu izleyiciler, sadece görmeye gelmiyor, aynı zamanda Türkiye'nin çeşitli bölgeleri hakkında detaylı sorular soruyor, notlar alıyor ve Türkiye'ye geleceklerinde nerelere gitmeleri gerektiğine dair bilgiler topluyorlardı. Gerçekten ülkemizin tanıtımını

yapıyorduk ve bu, çok küçük bütçelerle büyük etkiler yaratma şansı sundu. Bu tür etkinliklerle dostluklar kazanılıyor, insanlar Türkiye'yi daha yakından tanıma fırsatı buluyor ve ülkemizin güzellikleri dünyaya daha geniş bir perspektifte sunuluyor. Bu tarz etkinliklerin sürdürülmesi, ülkemizi uluslararası alanda daha görünür kılabilir.

6. Fotoğraf yarışmalarının düzenlenmesinde teknolojik gelişmelerin, çevrimiçi platformların ve dijital sergileme yöntemlerinin etkisi hakkındaki düşüncelerinizi paylaşabilir misiniz?

Fotoğraf yarışmalarındaki dijitalleşme, katılımcılar ve düzenleyici kurumlar açısından birçok avantaj sunuyor. Online başvuru süreçleri sayesinde fotoğraf gönderme işlemi çok daha kolay ve hızlı bir hale geldi. Seçici kurulların değerlendirme süreci dijital platformlarda daha detaylı ve dikkatli bir şekilde gerçekleşiyor. Bu, daha adil ve nitelikli sonuçlar elde edilmesini sağlıyor. Dijitalleşme, maliyetleri düşürerek organizasyonların daha verimli çalışmasına katkı sağlıyor. Fiziksel toplantıların azalması, seçici kurulların online bir araya gelmesi, zaman ve kaynak tasarrufu sağlıyor.

Sanal galerilerin kullanımı sayesinde sergilenen fotoğraflar daha geniş bir kitleye ulaşıyor. Bu da tanıtım açısından büyük bir potansiyel sunuyor. Teknolojinin etkin kullanımı, fotoğrafçılık dünyasında uluslararası iş birliklerini artırıyor. Jürilerin dünyanın farklı bölgelerinden katılabilmesi, küresel bir perspektifin kazanılmasına katkı sağlıyor. Dijitalleşme fotoğraf yarışmalarını daha erişilebilir, adil ve küresel bir boyuta taşıyor. Bu gelişmeler hem katılımcılar hem de düzenleyici kurumlar için önemli bir ilerleme sağlıyor.

7. Fotoğraf yarışmalarında tarafsızlık, katılımcı hakları ve etik kuralların korunması adına düşünceleriniz nelerdir?

Fotoğraf yarışmalarının düzenleme ve seçici kurul süreçlerine dair düşüncelerimizi paylaşmak istiyorum. Yönetim sürecimizde, kalabalık seçici kurulların gerekli olmadığına inanıyoruz. Bu nedenle, 3-5, en fazla 7 kişilik bir seçici kurulun daha etkili olabileceğine inanıyoruz. Seçici kurulun, yarışmanın temsilcileri ve düzenleyen kurum temsilcileri ile etkili iletişim içinde olması önemlidir. Bu kişilerin fotoğrafçılık deneyimi ve teknik bilgisi, doğru kararlar alınmasına yardımcı olabilir. Fotoğrafın sahada çekiliş sürecini ve emeğini anlamayan birinin fotoğrafı değerlendirmesi ve fotoğrafçıyı

anlaması zordur, bu nedenle seçici kurulda fotoğraf deneyimine sahip kişilerin olması önemlidir. Federasyon olarak, katılımcı haklarına ve etik kurallara önem veriyoruz. Kurumsal kimliğimizi koruyarak, fotoğrafçılara ve sektöre avantajlar sağlamaya çalışıyoruz. Fotoğraf yarışmalarının zorluklarını deneyimlemiş biri olarak, içsel birikime sahip fotoğrafçıların sorunları daha etkili bir şekilde çözebileceğine inanıyorum. Bu nedenle, federasyon olarak bu deneyimlere dayalı çözümler üretmeye çalışıyoruz. Düzenleyici kurum içindeki çalışmaların ve kuralların önemini vurgulamak isterim. Hatalar kaçınılmazdır, ancak kurallara uymak ve bunları korumak, fotoğrafçıların haklarını korumak adına önemlidir. Her türlü eleştiriye açık olduğumuzu, ancak haksızlık ve kurallara aykırılık durumunda müdahale edeceğimizi belirtmek isterim.

8. 2019-2025 yılları arasında başkanlığını üstlendiğiniz Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu'nun kurulum amacı ve fotoğraf sanatına sağladığı katkılar nelerdir?

1979 yılında Türkiye'de federasyon kurma çabalarımız, o dönemdeki yasal sınırlamalar nedeniyle gerçek bir mücadeleydi. O zamanlar, federasyon kurma izni alabilmek için üç kamu yararına derneğin bir araya gelmesi gerekiyordu. Ancak bu zorluğa rağmen, kısaca FDÇK, Fotoğraf Dernekleri Çalışma Kurulu adını verdiğimiz bir kurum oluşturduk ve zaman içinde adını değiştirerek gayri resmi bir federasyon gibi faaliyet göstermeye başladık. 5 yıl kadar genel sekreterliğini üstlendim. İlk federasyon yönetim kurulunda uluslararası ilişkilerden sorumlu başkan yardımcısı idim. Fotoğraf federasyonu sürecinde, Türkiye'nin çeşitli illerinden gelen fotoğraf derneklerini bir araya getirerek güç birliği oluşturduk. Bu birliktelikle, federasyonun sunduğu avantajları ve üye derneklerin faydalarını gözeterek çeşitli projeler geliştirdik. Uluslararası alandaki prestijimizi artırmak amacıyla çeşitli etkinliklere katıldık ve başarılı çalışmalar gerçekleştirdik.

2020'de başlayan pandemi süreci, yüz yüze toplantıları kısıtlasa da dijital platformlarda etkinliklerimizi sürdürdük. Ancak ekonomik nedenlerle toplantıların maliyetinin yüksek olması, bu süreçte karşılaştığımız zorluklardan biri oldu. Bu nedenle, Zoom gibi online platformlarda düzenlediğimiz toplantılarla bir araya gelmeye çalıştık. Ayrıca, online interaktif dergi projemiz, sergilerimiz, etkinlik yılı kavramı, TFSF ödülleri, federasyon unvanları gibi gelişmelere de özel bir önem verdik. Federasyon

yönetimi olarak güçlü bir ekip oluşturduk ve her birimiz farklı alanlarda sorumluluk alarak iş birliği içinde çalıştık. Yarınlara referans olacak çalışmalar yapmak, bize düşen bir sorumluluktur ve bu yolda adım adım ilerliyoruz.

9. Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu, Türkiye'de düzenlenen fotoğraf yarışmalarına nasıl destek veriyor? Yarışmaların onayı, katılan eserlerin değerlendirilmesi, seçilmesi, denetlenmesi vb. süreçleri hakkında bilgi verebilir misiniz?

Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu, kendi organizasyonlarında yarışma düzenlemese de, Türkiye genelindeki fotoğraf yarışmalarına destek verme amacı güder. Bu çerçevede şu önemli rolleri üstlenir: TFSF, yarışma düzenleyecek kişilere veya kurumlara, fotoğraf sanatına uygunluk ve sanatçı hakları konusunda rehberlik ve bilgi sağlar. Deneyimlerini paylaşarak, yarışma düzenleme konusundaki bilgi eksikliğini giderir. Federasyon, yarışma düzenleyenlere kendi tecrübeleriyle oluşturulmuş şartnameler ve taslaklar sunar. Bu belgeler, yarışmaların sanatsal ve etik standartlara uygun şekilde düzenlenmesine rehberlik eder. TFSF'nin katkıları arasında, yarışma düzenleyenlere know-how hizmeti sunmak da bulunmaktadır. Federasyon, yarışmaların düzenlenme süreçleriyle ilgili bilgi birikimini paylaşarak, etkin ve adil bir değerlendirme sürecinin sağlanmasına destek olur. Bu sayede, Türkiye genelindeki fotoğraf yarışmalarının, sanatın gelişimine katkıda bulunan, saygın ve nitelikli etkinlikler olmasına yardımcı olur.

10. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Fotoğraf yarışmalarının, katılımcılarına kişisel gelişim ve daha üst seviyede bir sanatsal ifade fırsatı sunması, bu etkinliklere katılanların fotoğraf becerilerini artırmalarına yardımcı olabilir. Ancak, bu süreçte olumlu bir yaklaşımın korunması elbette kişisel hedeflere bağlıdır. Önemli olan, yarışmaların bir yarışma ruhu içinde değil, daha çok öğrenme ve paylaşma amacıyla görülmesidir. Eğer katılımcılar kendilerini sürekli geliştirmek adına çaba sarf ediyorlarsa, bu tür etkinliklerin gerçekten faydalı olduğunu söyleyebiliriz. Ancak, bir hırs veya rekabet atmosferi içinde katılım, sanatsal süreci olumsuz etkileyebilir. Aynı zamanda, fotoğraf yarışmalarındaki jüri üyelerinin

büyük bir sorumluluğu vardır. Seçilen veya seçilmeyen fotoğraflar hakkında yapıcı eleştirilerde bulunmak, katılımcılara yol göstermek ve sanatsal anlamda gelişmelerine katkı sağlamak önemlidir. Bu, katılımcıların fotoğraf okuryazarlığını geliştirmelerine ve bu alanda daha bilinçli olmalarına yardımcı olabilir. Fotoğraf yarışmalarının olumlu bir deneyim sunabilmesi için, katılımcıların pozitif bir bakış açısıyla yaklaşması, jürilerin ise adil ve yapıcı bir değerlendirme süreci sunması büyük önem taşır. Bu, genel olarak fotoğraf sanatının daha geniş bir kitleye yayılmasına ve gelişmesine katkı sağlayabilir.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: ŞEREF AKÇAY

Tarih: 8 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Gençlik dönemimde bir tercih yapmam gerekti ve fotoğrafçılığı seçtim. Bu alanda en iyisini yapmaya çalıştım, her insan gibi. Bu süreçte, günün neredeyse 20 saati bu uğurda çalıştım. Hem sanatsal hem de ticari olarak fotoğrafçılık yaptım, bu da sürekli olarak makineyle iç içe olmamı ve kişisel olarak gelişmemi sağladı. Bir fotoğraf yarışması sayesinde bulunduğum bölgeye gelen fotoğrafçılarla iletişim kurarak kendime bir dünya oluşturdum ve serüvenim başladı. Türkiye'de düzenli olarak fotoğraf yarışmaları yapıldığını fark edince, artık elimde makineyle tüm Türkiye'yi gezmeye başladım bu heyecanla.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Tabii ki, herkes için ödül kazanmanın ve takdir edilmekten memnun olmanın farklı anlamları olabilir. Benim için, ödül kazanmanın en tatmin edici yanı, fotoğrafımın jürinin veya belirli bir izleyici kitlesinin beğenisini kazanmış olmasıdır. Ödül almak elbette güzel bir şey, ancak benim için öncelikli olan jürinin benim fotoğrafımı fark etmesi ve binlerce başvuru arasından seçilmiş olmasıdır. Bu durumda, ödül almış olmak gerçekten güzel bir his. Ancak benim için asıl önemli olan, her seferinde doğru açıyı, doğru kareyi yakalamak ve jürinin dikkatini çekmeyi başarmaktır. Fotoğraf yarışmalarında bazen şans faktörü de önemli olabilir, ancak doğru fotoğrafı çekerek ve jürinin dikkatini çekerek başarıyı tekrar tekrar elde edebileceğime inanıyorum. Bu nedenle, doğru fotoğrafı çektiğimde ve jürinin dikkatini çektiğimde, gerçekten doğru yolda olduğumu hissediyorum.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Fotoğraf veya film festivallerinde genellikle her festivalin kendine özgü bir tarzı vardır. Bu tarza göre video, film ya da fotoğraf seçimi yapılır. Bu nedenle, ödül alabilmek veya zirveye çıkabilmek için bu tarza uygun çalışmalar yapmak önemlidir. Örneğin, bir

kuş fotoğrafçılığı yarışmasına katılıyorsanız ve kuş fotoğrafçılığı konusunda uzman değilseniz, işiniz zor olabilir. Ancak eğer belgesel fotoğrafçısıysanız ve yarışma belgesel fotoğrafçılığına uygunsa, çekeceğiniz fotoğrafların bölgedeki kriterleri karşılamasının yanı sıra jürinin beğeneceği tarzda olması gerekebilir. Bu şekilde, amaçladığınız ödüllü fotoğrafı çekebilirsiniz. Tabii ki, bu da bir tercih meselesi.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Türkiye'deki fotoğraf yarışmalarında, maalesef belediyecilik veya reklamcılık amaçlı konulara yoğunlaşıldığı görülmektedir. Bu tür yarışmalar, sanatsal faaliyetlerden ziyade belediyenin ihtiyaç duyduğu fotoğrafları hedeflemektedir. Örneğin, 500 bin liralık ödül için 250 fotoğrafçının katıldığı bir yarışmada, belediye kendi arşivini oluşturmayı amaçlayabilir. Bu durum, fotoğrafçıların sanatsal gelişimini engelleyebilir. Çünkü belediyeler, genellikle belirli türdeki fotoğrafları tercih etmektedir. Bu da fotoğrafçıların farklı yaklaşımlar denemesini sınırlandırabilir. Fotoğraf sanatçılığının gelişimi için, fotoğrafçıların kişisel sergilere yönelmesi, kendilerini belirli bir tarz üzerinden tanıtmaları ve farklı mekanlara odaklanmaları önemlidir. Böylece, fotoğrafçıların kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri ve sanatsal gelişimlerini sürdürmeleri mümkün olacaktır.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Çoğunlukla belediyelerin kendi çıkarları doğrultusunda düzenlediği yarışmaların yaygın olduğu bir ortamda, sergileme ve erişim konusunda eksiklikler yaşanabiliyor. Sergi açılması ve baskıların yapılması elbette önemli ancak dijital çağda, dijital pazarlamanın yetersiz olduğunu düşünüyorum. Fotoğraf yarışmalarının ticari bir faaliyet haline geldiğini, fotoğraf sanatçılarının eserleri üzerinden birikim ve etkinlik alanı oluşturulmadığını düşünüyorum. Film festivallerinde olduğu gibi, yarışmalarda da fotoğrafların ele alınıp tartışılması gerektiğini düşünüyorum. Türkiye'de bunun pek gerçekleşmediğini gözlemledim. Dijital çağda, bu tür tartışmaların dijital platformlarda

da yapılabileceğine inanıyorum ancak bu uygulamayı pek görmüyorum, özellikle belediyelerin düzenlediği yarışmalarda neredeyse hiç karşılaşmadım.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

5. sorunun cevabının içinde var diyebilirim.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Jüri seçimi ve değerlendirme kriterleri konusundaki düşüncelerimi paylaşırken, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu ve benzeri kuruluşlarda yapılan yarışmalarda sıkça gözlemlediğim yapılandırmalar ve müdahaleler üzerine düşündüğümü belirtmek istiyorum. Bu tür yarışmalarda jüri odalarında temsilcilerin bulunduğu ve jüri üyelerinin alanlarıyla ilgili olmadığı durumların sıkça yaşandığını gözlemliyorum. Örneğin, bir kuş fotoğrafçılığı yarışmasında kuş fotoğrafçısı olmayan birinin jüri olması mantıksız ve adil olmayan bir durum olarak karşımıza çıkıyor.

Bu tür durumların fotoğraf seçimlerinde sanatsal kaygıların değil, belediyesel kaygıların öne çıkmasına neden olabileceğini düşünüyorum. Jüri üyelerinin fotoğraf seçerken belediyenin işine yarayacak mı, yaramayacak mı gibi kaygılar taşımaması gerektiğine inanıyorum. Bu tarz psikolojik baskıların söz konusu olmaması için daha dikkatli ve adil bir süreç gerektiğine inanıyorum. Ayrıca, jüri üyelerinin seçim sürecindeki etkilenme durumlarına da dikkat çekmek istiyorum. Örneğin, jüri toplanmasına yarım saat kala yapılan oturma esnasında dahi kişilerin fotoğraf tartışmaması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü bu tür durumlar, jüri üyelerinin seçim yaparken bilinçaltı olarak etkilenmesine neden olabilir.

Son olarak, puanlama konusunda da şeffaf ve adil bir yaklaşımın benimsenmesi gerektiğini düşünüyorum. Örneğin, bir fotoğrafçı 10 puan verirken diğerinin 1 puan vermesi durumunda ortada bir sıkıntı olduğunu düşünüyorum. Bu durumda, jüri üyelerine niçin farklı puanlar verdiklerini sormak gerektiğini düşünüyorum. Genel olarak, fotoğraf

yarışmalarında jüri seçimi ve değerlendirme süreçlerinin daha şeffaf, adil ve sanatsal kaygıları ön planda tutacak şekilde düzenlenmesi gerektiğine inanıyorum.

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Fotoğraf yarışmaları, birçok insanın kendini keşfetmesine ve geliştirmesine yardımcı olan önemli etkinliklerdir. Özellikle dijital çağda, hemen hemen herkesin elinde bir fotoğraf makinesi bulunması, potansiyel birçok kişinin fotoğrafçılıkla ilgilenmesine olanak sağlamaktadır. Bu nedenle, mobil fotoğrafçılık üzerine düzenli yarışmaların düzenlenmesi ve Türkiye genelinde yaygınlaştırılması gerektiğine inanıyorum. Bu tür yarışmalar, insanların düzenli olarak fotoğraf çekmelerini teşvik ederek, daha bilinçli ve yetenekli fotoğrafçılar yetişmesine olanak sağlayacaktır.

Bu yarışmaların, müzik yarışmaları gibi düzenli etkinlikler haline getirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Şu anda yılda bir kez düzenlenen etkinliklerden ziyade, daha sık ve düzenli olarak yapılması, fotoğrafçılığın yaygınlaşmasına ve gelişmesine büyük katkı sağlayacaktır. Bu konuda yapılan etkinliklerin artmasıyla, Türkiye genelinde fotoğrafçılığa olan ilginin ve bilincin artacağına inanıyorum.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Genellikle bir fotoğraf yarışmasına katılırken size belirli bir konu verilir ve bu konuya uygun bir fotoğraf çekmeniz beklenir. Jüriler de bu konuyu dikkate alarak en iyi fotoğrafları seçerler. Ancak bazen jüri, uzun saatler süren seçmelerde, verilen konudan uzaklaşabilir ve teknik detaylara veya hikâye anlatımına fazla odaklanabilir. Bu durumda, asıl amacın unutulabileceği ve hikâyenin ötesine geçebileceklerini gözlemledim. Bu noktada, fotoğraf yarışmalarında jürinin seçimi çok önemlidir. Örneğin, insan fotoğrafçılığıyla ilgili bir yarışma düzenliyorsanız, jürinizin bu alanda deneyimli ve başarılı fotoğrafçılar arasından seçilmiş olması önemlidir. Jürinin portfolyosu ve geçmişteki çalışmaları da bu seçimde önemli bir etkendir. Bu kişilerin, yarışmanın konusunu en iyi analiz edebilecek ve yorumlayabilecek kişiler olması önemlidir.

Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi yapılırken sadece fotoğraf okuması değil, sahada fotoğraf çeken, bir arşivi ve portfolyosu olan kişilerin seçilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu, sadece teknik bilgiye sahip olmanın yeterli olmadığını, duygusal ve analitik yönlerin de önemli olduğunu gösterir. Bu şekilde, fotoğraf yarışmalarında jürinin, yarışmanın ruhuna uygun ve en iyi fotoğrafları seçmesi sağlanabilir.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Fotoğraf yarışmaları, insanlara fotoğrafçılığı öğrenmek isteyenlerin sıkça teknik detaylara takıldığını ve bu yüzden fotoğraftan soğuduklarını düşünüyorum. Tekniklerin çok da önemli olmadığını düşünüyorum. Bu nedenle kurs verirken bile önce insanların makineyi otomatik olarak kullanmasını ve pratik yapmasını öneriyorum. Çünkü fotoğrafın özünü oluşturan unsurlar olan kadrajlama, kompozisyon ve hikâye anlatımı gibi konuları öğrenmeleri gerekiyor. Bu konuları otomatik mod da çekerek, deneyimleyerek daha hızlı öğrenirler. Fotoğraf izlemek de bu süreci hızlandırabilir. Çünkü sürekli fotoğraf izleyerek, bilinçaltımıza fotoğraf tutturarak, sokakta yürürken bu fotoğrafları görmemizi sağlarız. Bu da bizi o fotoğrafa alıştırır ve daha bilinçli bir şekilde fotoğraf çekmemizi sağlar. Fotoğraf izlemek, teknik bilgileri öğrenmek için arada devreye girebilir ancak bu konuların başlangıçta öğrenilmesi, kişinin motivasyonunu düşürebilir.

Fotoğraf eğitiminde en önemli konulardan biri, sürekli fotoğraf izlemek ve sürekli pratik yapmaktır. Teknik detaylar arada öğrenilebilir ancak öncelikle fotoğrafı hissetmek ve anlamak önemlidir. Bu süreçte taklit ederek başlarız ve zamanla kendi tarzımızı geliştiririz. Bu süreçte maraton fotoğrafçılığı da çok işe yarayabilir. Çünkü bu tür maratonlarda hızlı bir şekilde fotoğraf çekmek zorunda kalırız ve bilinçaltımızdaki fotoğrafları dışarı çıkarırız. Fotoğrafçılığı öğrenirken teknik detaylar önemli olsa da asıl önemli olanın fotoğrafı hissetmek ve anlamak olduğunu düşünüyorum. Teknik detaylar araç olabilir ancak asıl fotoğrafı çekme sürecindeki deneyim ve duygusal bağlantı önemlidir diye düşünüyorum.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Fotoğrafın sürekli üretilmesi ve paylaşılması, gerçekten geniş bir etki alanına sahip olabilir. Sosyal medya platformları bu süreci hızlandırarak daha geniş kitlelere ulaşmayı mümkün kılar. Bu durumda, daha fazla fotoğrafçının ortaya çıkması ve daha fazla etkinliğin düzenlenmesi gibi olumlu etkileri görebiliriz. Ayrıca, fotoğrafın bölgesel tanıtımında oynadığı rol de büyük önem taşımaktadır. Belediyelerin çoğunlukla bu tür etkinlikleri düzenlemesi, bazen sadece kendi çıkarları doğrultusunda olabilir, ancak yine de fotoğrafın yaygınlaşması ve sanatın desteklenmesi açısından önemli bir adım olarak görülebilir. Umuyorum ki ilerleyen zamanlarda daha fazla sanat odaklı fotoğraf yarışması da düzenlenir ve bu alandaki gelişim desteklenir.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: TEKİN ERTUĞ

Tarih: 25 Nisan 2024

*(Röportajda geçen "Fotograf" kelimelerinin **'ğ'** harfiyle yazılmamış olması, Tekin Ertuğ'dan gelen metne sadık kalınması amacıyla değiştirilmemiştir).*

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma sürecinizi kısaca anlatır mısınız?

Yıl 1976, lise bitti, aynı yıl üniversite sınavından istediğim sonucu elde ettim ve liseden mezun olduktan iki ay kadar sonra memuriyet sınavını da kazanarak iş hayatına başladım. O dönem fotograf makinesi o kadar değerli ve hatta gizemli bir nesne ki, ilk maaşımla bir fotograf makinesi satın aldım. Şimdikileri düşününce, epeyce basit kalan o ekipmanla daha çok spor etkinliklerinde siyah-beyaz filmlerle kayıt yapmaya başladım. Eğitim alabileceğim hiçbir kurum yoktu. Doğal olarak el yordamıyla ve biraz da iş yerindeki foto-film merkezinde çalışanlara sorarak edindiğim ufak tefek bilgi kırıntıları ışığında oldukça amatör seviyede bir fotograf serüveni başladı. İlk gençlik dönemlerimde resim ve karikatürle gene amatör olarak ilgilenmiş olmam, daha doğrusu böyle bir merakımın olması fotografa kendimce özenli yaklaşmama yol açıyordu. Birkaç yıl sonra geçici bir süre için (emaneten) fotograf makinemi bir arkadaşım istedi. Gidiş o gidiş. İş hayatında günlük mesaiye bağımlı olmaktan ve diğer bazı nedenlerden ötürü okula (İngilizce Öğretmenliği) devam etmem mümkün olmadı, yeniden sınavlara girdim, kazandım ve başka bir fakülteye geçtim. Hem çalıştım hem üniversiteye devam ettim. O sırada bir yakınım tarafından fotograf makinesi hediye edildi ve yeniden fotograf yolculuğu başladı. Asgari koşullarda film banyosu, kompozisyon, ışık vb. bilgilerle biraz daha yol aldım.

Sonra askerlik süreci ve ardından 90'ların başında AFSAD'da (Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği) Temel Eğitim Seminerini izledim. AFSAD üyesi oldum, etkinliklere katıldım, ders verdim, atölye yaptım, derken beş-altı yıl sonra kendi başıma olmaya karar verip ayrıldım. Ulusal ve uluslararası yarışmalara o tarihlerde birkaç kez katıldım. İyi sonuçlar da aldım. O yıllarda yarışma sayısı çok azdı ve iyi sonuç almak da hayli kıymetliydi. Dijital teknoloji hayatımıza girdikten sonra fotografçı sayısında on kat, yirmi kat artış oldu, dernek sayısı da aynı ölçüde arttı. Yarışma organizasyonları ise akıl almaz

derecede çoğaldı, çünkü işin gerisinde küçümsenemeyecek miktarda gelir söz konusuydu artık. Varılan yer artık fotograf ortamına katkı değil, tersine zarar idi. Bendeniz tabii ki ilk dönemdeki birkaç deneyimden sonra yarışmalara katılmadım. Birçok şeyi gözlemledik, konuşup tartıştık; intelijansiya, yarışmaların fotoğrafa zarar verdiği kanaatindeydi. Haklılardı. Mevcut dejenerasyonu önlemek, düzeltmek, onarmak için yapılabileceklere kafa yorduk, ancak işin içine para girdiğinde geriye dönüş mümkün olamıyor. Ulusal ve uluslararası yarışmalarda zaman zaman jüri üyesi oluyorum. Jüri toplantılarında elimden geldiğince, dilim döndüğünce doğru, isabetli seçim yapılmasına gayret ediyorum.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Bu soruya yanıt vermek çok kolay olsa da insanların incinebileceği, gönül koyabilecekleri ihtimali nedeniyle kelimeleri çok özenli seçmek durumundayım. Yarışmalara insanları teşvik eden şey kimi için para kazanmak, kimi için de prestij elde etmek olabilir. Kendilerini fotograf yarışmalarından para kazanmaya endekslemiş insanlar için bir şey söylemek istemem. Yarışmalar bu olanağı sunuyorsa, birileri de bu olanaktan yararlanacaklardır. Fakat yarışmalardan çok büyük bir prestij/kariyer elde ettiğini varsayan insanların ciddi bir yanılgı yaşadıklarını söyleyebilirim. Yarışmaların sıradanlaştığı, neredeyse her fotoğrafın ödül veya sergileme aldığı koşullarda herhangi bir prestij söz konusu değil. Üstelik yarışmacıların çoğu sosyal medya paylaşımlarında ‘sergileme ödülü’ aldıklarını beyan ediyorlar ki bu çok büyük bir yanlış. Ödül, ilk üçe veriliyor. İlave olarak mansiyon, özel ödül. Fakat ‘sergileme’, sadece sergilemeye değer görüldüğünü gösterir. ‘Sergileme Ödülü’ ne demek bilmiyorum.

Her yıl yarışmalara katılanların katılım ücreti olarak döviz cinsinden ödedikleri paranın boyutu bizim koşullarımızda yaşayan insanların dudaklarını uçuklatacak miktarda ne yazık ki. Bu parayla yılda 20-30, belki 40 tane albüm yapılabilir. Yarışmalara katılmak için canla başla çalışan ve devasa boyutta para harcayan amatör dostlar, belli konularda birlikte fotograf çalışıp sonra güçlerini birleştirmek suretiyle albüm yapabilirlerse, işte o zaman hakikaten prestij elde ederler, kariyer kazanırlar.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Jüride yer almak dışında yarışmalardan uzak durduğumu ifade ettim. Yarışma düzleminin hatalı bir mecrada yürüdüğüne işaret ettim. Ancak jüri toplantılarında tanık olduğum olgudan yola çıkarak söyleyebileceğim şudur: Çoğunluk bir başkasını taklit ederek, önceki yıl aynı konuda ödül alanların fotoğraflarının benzerlerini üreterek yol alıyor insanlar. Esasında yol alamıyor, oldukları yerde sayıyorlar ama farkında değiller. Yarışma konusu soğuk bir konu. Fazla fikir beyan etmek istemediğim bir alan.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Fotograf yarışmalarının fotografçıya zerrece katkısı olmadığı kanaatindeyim. Belli bazı kalıpların içine sıkışıp kalmalarına yol açan, kendilerini geliştirmekten alıkoyan bir girdaptır yarışmalar. Sadece insan duyarlılığını harekete geçirecek ve duyarlılığa yol açacak özel konularda, para ve şan şöhret söz konusu değilken, katkı vermek amaçlı ender bazı yarışmalara katılmamaları onları kısmen dahi olsa geliştirebilir. Şan şöhret arzusu hastalıklı bir durumdur, fotografçıların buna meyletmesi yanlıştır. Üstelik ödül almayınca ciddi moral çöküntü yaşamaları da söz konusu. Başkalarının ödül almasına gıpta etmek yerine, haset geliştirmeleri söz konusu. Bu negatif halleri masaya koyup üzerine düşünür ve kendilerine bundan arındırabilirlerse emin olun kazançlı çıkarlar. Kıskançlık, nefret gibi duygulara yer vermeden, sinirlerini bozmadan sonuçları kabullenmeleri gerekir yarışmacıların. Fakat bunu kaç kişi başarıyor?

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Fotograf yarışmaları, diğer sorularınıza verdiğim yanıtlardan da anlaşılacağı üzere, özellikle yaşanan evrede problem üretmekten öte pek bir şeye yaramazlar. Bireylerin birbirleriyle hararetli rekabeti pek çok yanlışı beraberinde getirir. Farklı kültürleri anlamanın birinci yolu seyyahlıktır. Kısmen tanımanın yolu ise seyyahların

kitaplarını okumak ve ilgili yerlere kısa yolculuklar yapmaktır. Belgesel yapımlar ciddi anlamda bilgi veren bir diğer mecradır. Diğerleri çok yüzeysel kalır.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Kalite kriterinin ne olduğunu isabetle saptamak gerek. Sürekli birbirini tekrar eden ve parlak birer mimemis örneği olmaktan öteye geçemeyen, süslemeyi aşamayan fotoğrafların kalitesinden söz edemeyiz. Fotografçı nerede? Fotografçının duygu ve düşünce dünyası, birikimi, donanımı, analizi, öngörüsü veya herhangi bir sözü var mı o fotoğraflarda? Bu soruyu kendimize sorduğumuzda hakikat ortaya çıkar.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ve etik ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Bu sorunun muhatabı yarışmaları organize eden kurumsal yapılar ve fotograf derneklerinin çatı kuruluşu TFSF (Türkiye Fotograf Sanatı Federasyonu) olsa gerektir. Onlar deneyimlerle sabit olan bazı meseleleri çözmüşlerdir. Jüri seçimi için tespitleri muhakkak ki bilgi, birikim, deneyim ve tarafsızlıktır. Etik problem yaşanmaması için federasyonun, yarışmalardan men etmek de dahil çok ciddi önlemler aldığını biliyoruz.

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Fotografçının tanınırlığı neden bu kadar önemlidir bilmiyorum. Yarışmalar tanınırlığı sağlamak için ele alınıyorsa, yanlış düşünülüyor demektir. Kimlerle tanışıklık? Diğer yarışmacılarla tabii ki. Peki, fotograf intelijansiyası nezdinde bir tanınırlık söz konusu mu? Hayır. Fotografçının gelişmesine katkı vermesi için, fotografçının bütün beklentilerden, yani şan şöhret arzusundan kendisini arındırıp önceki yıllarda ödül alan başka fotografçıları taklit etmekten vazgeçmesi, bütünüyle kendi yaratıcılığına yaslanması icap eder. Ancak o zaman bir miktar yol alabilir. Aksi halde yerinde sayar, yani patinaj yapar.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Her jüri için aynı şeyi söyleyemem. Herkes kendi tutumu için ne söyleyecekse söyler. Sadece kendim için şunu söyleyebilirim: İçerik asıldır, biçim tamamlayıcı faktördür. Estetik ögelere aşırı önem verildiği zaman, içerik yitip gider. Dramatik veya trajik bir vaziyeti algılamamız, ondan etkilenmemiz gerektiği durumda bile aşırı estetik, onu feci şekilde bozar ve algılamayı önler. Herkesin kolayca anlayacağı bir örnek vereyim. Bir ağıt terennüm edildiği vakit insanların kalkıp halay çekmesi, söz konusu müziğin o ağıtı dillendirmekten ziyade eğlenceyi öne çıkardığına, insanların farkında olmaksızın eğlenmesine yol açtığına işaret eder. Fotografta da çoğu kez ne yazık ki bu yapılıyor.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Genç fotografçılara önerim, kendilerini yarışmalara endekslemek yerine herhangi bir meseleyi esas alarak, o meseleyle ilgili uzun soluklu çalışma yapmalarıdır. Yarışmalara katılıyorlarsa bile, şan şöhret arzusuna esir olmadan ve estetik batağa saplanmadan, tepeden tırnağa kendilerine has fotograf yapsınlar.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Yarışmalar, fotograf sanatına katkı vermez. Yarışma başka bir mecradır, sanat başka bir mecra. Sanat için donanmak insanın çok uzun yıllarını alır. Ömrünün önemli bir kısmını bu yolda kullanmayan insan sanatın yakınından dahi geçemez. Bütün bir sanat tarihini (sadece Batı değil, aynı zamanda Doğu sanatını da) öğrenmeden, sosyoloji, felsefe, psikoloji, hatta antropoloji ve mitoloji bilmeden bir sanat eseri inşa etmek mümkün değildir. Öyle olmadığında, ortaya konan her şey sıradan, basit, sığ görüntülerden ibaret kalıyor. Bırakın yarışmalara katılan fotografçıları, fotoğrafta yarım asrı devirmiş insanlarda bile sanat eseri olduğu söylenebilecek fazla bir şey yok. Hakiki anlamda entelektüel birikim sahibi olmayan, bununla birlikte doğuştan gelen

yeteneklerini geliştirmemiş olan hiç kimse ciddiye alınacak bir eser inşa edemez. Şayet etseydi, bugün dünyada literatüre geçmiş, üzerine makaleler kaleme alınmış, kitaplar yazılmış eserlerimiz, tabiatı gereği fotografçılarımız olurdu.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: ÜMİT VARLI

Tarih: 25 Haziran 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

1995 yılında İFSAK'a üye oldum. 2000'de abim Sirkeci'de, Hayyam Pasajı'nın 2. ve 3. katında baskı işleriyle ilgili bir iş yeri açtı. Dernek bağlantılarımız sayesinde birçok arkadaşımız gelip gitmeye başladı. O dönemde fotoğraf yarışmalarının çoğu baskı dalındaydı. Biz özellikle Hahnemühle'nin kağıtlarını kullanıyorduk. Bu kağıtlar, fotoğrafların normal görüntüsünden çok daha etkileyici bir hale gelmesini sağlıyordu. Gramajın yüksek olması, ürünün hissiyatını önemli ölçüde artırıyordu. Pazarlama açısından, müşterinin ürünü eline aldığında ağır bulması çok önemliydi. Türk müşteriler ağır ürünleri tercih ettiği için, yüksek gramajlı kağıtlara yöneldik. Zamanla dokulu kağıtlar da kullanmaya başladık.

2003'te oğlum doğdu ve artık ek gelire ihtiyacım vardı. Kariyer planlamadan ziyade, maddi ihtiyaçlarımı karşılamak önceliğimdeydi. Pazar günleri fotoğraf çekimleri yapıyordum. Bazen Hayyam Pasajı'nda geç saatlere kadar, hatta geceleri çalışıyordum. Pasajın çaycısı Hüseyin abi buna şahittir, hatta bazen anahtarı bırakıp giderlerdi. Başarılar ve ödüller geldikçe maddi sıkıntılarım azaldı, bu da beni daha çok motive etti. Ancak hiçbir zaman kariyer odaklı düşünmedim, sadece maddi kazanç peşindeydim. Aldığım ödülleri bile evimde saklamadım, genellikle ya attım ya da kayboldu.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

Maddi kazancın yanı sıra, bu süreçte manevi açıdan da zenginleştim. Özellikle tanıdığınız ve bazen anlaşmazlık yaşadığınız insanlarla rekabet etmek oldukça keyifli oluyordu. Sevdiğiniz insanların başarınızdan mutlu olması da ayrı bir motivasyon kaynağıydı. Ödül törenlerinde sektördeki hemen hemen herkesle bir araya gelme fırsatı buluyorduk. Bazıları biraz kibirli davranabiliyordu ama genel olarak samimi bir ortam vardı. O dönemde fotoğraf camiamız oldukça küçüktü, belki 20-30 kişilik bir topluluktu. Bir yarışmada jüri olanlar, bir sonrakinde yarışmacı olabiliyordu. Bu durum, birbirimizi daha iyi tanımamıza olanak sağladı. Yarışma kültürü ve insanların karakterleri gereği, bu

süreçte gerçekten çok değerli dostluklar edindim. Bu, benim için en önemli kazanımlardan biri oldu diyebilirim.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Yarışmalara katılırken, jüri üyelerinin tercihlerini göz önünde bulundurarak stratejik davrandım. Ne istedilerse onu pişirdim tabiri caizse. Her jüri üyesinin beğenisine uygun fotoğraflar göndermeye çalıştım. Kuralcı jüri üyelerine kurallara uygun, siyah-beyaz seven jüri üyelerine siyah-beyaz fotoğraflar yolladım. Genellikle çeşitlilik sağlamak için ortaya karışık bir seçki sundum. Buna "little little ortaya middle" stratejisi diyordum. Çünkü her jüri üyesinin farklı tercihleri oluyordu. Yahya bir tür fotoğrafı beğenirken, Ayşe başka bir tarzı tercih edebiliyordu. Akademisyenler farklı, sokaktan gelen jüri üyeleri farklı beğenilere sahip olabiliyordu. Amacım, tüm bu farklı beğenileri bir araya getirip jüri üyelerinin kafalarını biraz karıştırmaktı. Bu şekilde, farklı tarzlarda fotoğraflar göndererek başarı şansımı artırmaya çalıştım. Bu stratejiyi oldukça etkili bir şekilde uyguladığımı söyleyebilirim.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Eskiden AFIAP veya EFIAP puanları Türkiye'de düşüktü. Almak çok kolaydı. Ama ismimizin başına koyduğumuzda havası olacaktı. Hem derneğe gelenleri ezeceğiz hem yolda gördüğümüze karşı üstünlük sağlayacaktık. Unvanımız AFIAP, EFIAP diye gidecekti. Faydası şuydu: tanınıyordun. Bir insana adını öğretmek başka, adını soyadını aklına kazıya kazıya öğretmek başkaydı. Ben bunu yapmaya çalıştım. Çeşme, hayrat yaptıramıyorum, bir şey de yapamıyorum. Ben de dedim, bu camiayı elinde oynatan kişilerin, en iyisi oyuncağını ellerinden almalıyım. Bu oyuncak neydi? Dereceleri, paraları, ödülleri alacaksın. Seni hiçbir zaman unutmuyorlar, ezberliyorlar. Hem de ad soyad ile.

Düzenleyen kurum için çok güzel organizasyonlar. Çünkü bir kişi seçmek yerine birçok seçme şansları, seçenekleri oluyor. Gençler için gerçekten yapıcı ve güzel hisler

barındırdığına eminim, çok yaşadım, çok gördüm. O bize öğretilen amatör ruh gerçekten onlarda çok güzel. Faydası çok oluyor ama bu ihtiyar kurtlar ve çakallarla aynı masaya oturuyorsan, önce onlar yiyor, orada bir alfa üstünlüğü başlıyor. Onlara orada iki şamar atınca sonra yavaş yavaş öğreniyorlar aslında masanın aslında herkesin olduğunu. Kurumlara faydası çok, yeni başlayan arkadaşlarımıza faydası çok diye düşünüyorum. Daha yapıcı olduğu için. O mutluluğu iki ay önce gördüm. Geçen yıl bir arkadaşımız geziye gelmiş. "Şunu" dedim, "Allah rızası için birisi şu kareyi çeksin de seneye mutlaka şu yarışmaya ya da şuna ya da şuna yollasın." Sadece unutmayacaksınız. O da kazanmış. Sağ olsun bana bir baklava yolladı. Şimdi bakıyorsun yüzü gülüyor, gözü pırıl pırıl. Ne kadar güzel bir olay. Kurum için de güzel, çünkü gerçekten fotoğraf da güzeldi. Bir yandan işte böyle başlayacaklar 1-2-3-5-10 diye.

Sonra bozulmaz bu durum umarım ama her şeyde yarışma değil. Ben daha çok işin belgesel tarafındayım. İnsanlar kalıcı bir şeyler bırakmalı, kitap yazmalı, belgesel çekmeli. TRT'de birçok arkadaşımı görüyorum. En azından bir kanal bulup girmişler, bir yolunu bulmuşlar. İyi veya kötü hiç önemli değil. Tonla şey yapıyorlar. Bunların hiçbiri de yarışmacı değil. Üretiyorlar.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Ben il dışında çok yaşadım. Şimdi her coğrafyanın ayrı bir mimarisi var, rengi var, tonu var. Bizim İstanbul'da fotoğrafçılar fotoğraf çekmeyi pek sevmez. Çünkü gerçekten ya vakitleri yok ya boş zamanları yok ya da seni sallamıyorlar. Ama buradan bir Anadolu'ya gittiğin zaman, şu İzmit'i geç, başka dünya var... Bir gün bir yarışma sonrası akşam otelde oturuyoruz. Bir baktık baklava getirmişler. Tanımayız, etmeyiz, bilmeyiz. O kadar çok kapı açılıyor ki sana. Hiçbir şey beklemeden, menfaat yok. Konu yarışmada değil.

Bizi birleştiren tek şey şu boynumuzdaki makine. Yolda bile yürüsen burada selamünaleyküm, günaydın diyorsun. Selamünaleyküm dediğin günaydın duymak istiyor. Günaydın dediğin selamünaleyküm duymak istiyor. Merhaba diyorsun, adam cevap vermiyor. Fotoğrafın en güzel tarafı insanları kaynaştırması. Hiç konuşmadan bak,

arada yüz metre var, boynunda bir makine var. Bir kere kafadan merak öyle başlıyor. "Ne desem de bir merhaba desem." Etkisi büyük oluyor. Çok oluyor, çok. Çünkü bu sevmekle ilgili, her konuda olduğu gibi.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Fotoğraf yarışmalarında kesinlikle baskı olmalı. Çünkü, dünyada basılı belge olarak görülüyor. Elimizde tutabileceğimiz somut bir şey olmalı. Yabancılar bunu yapıyor; dijital olarak alıyor ama mutlaka bir baskısını da dahil ediyor. Arkasında da mutlaka bir imza, en azından bir rumuz alıyor. Türkiye'de fotoğraf arşivi olmayan fotoğrafçı yoktur. Benim de Allah'a şükür büyük bir arşivim var, hepsi baskılı. Kendi fotoğraflarım da dahil, belki 100-300 bin arasında çekim yaptım. Özel kutularımız var; eldivenlerle kapatır, karanlıkta saklarız. Yıllarca bozulmadan durur, arşivleme böyle yapılır.

Yarışmalara baskı ile katılım sağlamak maliyet açısından yüksek olabilir, ama kesinlikle olmalı. Fotoğraf yarışmalarının dijitalleşmesinin faydalarını gördük; artık herkes telefonla bile fotoğraf çekiyor. Ancak bu kirlilik de yaratıyor. Herkes her çektiğini yüklüyor ve tekrar eden fotoğraflar çoğalıyor. Bizim zamanımızda, topçularda bir usta vardı. 5 metrelik geçmeli borular yaptırırdık. Her şeyi yukarıdan görmek ve fotoğraflamak için. Sonra drone çıktı, mertlik bozuldu. Gerçekten çok güzel açıları var, iyi yakalıyorlar. Dijitalleşme fotoğrafçılığa yeni boyutlar kazandırsa da, geleneksel yöntemlerin ve baskının önemini unutmamalıyız. Kaliteli fotoğrafçılık, teknolojiyle birlikte ustalık ve sanatsal bakış açısını da gerektirir.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Fotoğraf yarışmalarının başında, federasyon onaylı olması çok önemli. Federasyon bunu çok iyi denetlemeli. Onaysız yarışmalar da var, özellikle sosyal medyada. Sonu, sonucu belli olmayan kimi zaman. Jüri seçiminde, bölgelere göre eşit dağılım yapılmalı ve gerçekten işi bilen kişiler seçilmeli. Türkiye'deki yarışmaları takip etmeyen birinin jüri olmasının anlamı yok. Jüri üyeleri, önceki yarışmaları da bilmeli, en

az 5-10 yıllık tecrübesi olmalı. Güncel gelişmeleri takip etmek de çok önemli. 2006'da çıkarılan ilk Almanak önemliydi (hatta basımı için ilk iki almanakta benimde desteğim oldu) ama dijital arşiv olmayınca, uzaktaki fotoğrafçılar bunları göremiyordu. 2000 sonrası dijitalleşme her yerde vardı. Burada da olmalıydı. Hem basılı hem de dijital bir arşiv olması herkes için iyi bir şeydir. Çok fotoğraf görmek, gözü geliştirmek adına çok önemli. Bellek çalışmaya başlıyor, ilham alıyorsun ve kendini geliştiriyorsun. Federasyonun yapacağı çok iş var.

Derneklerimizin daha aktif olması gerekiyor. Bazı derneklerde çok pasif bir durum var. Ama Reha Bilir, Faruk Akbaş gibi isimler gerçekten bir şeyler yapıp başında duruyorlar. Fotomaratonlar gibi etkinliklere de destek olduk. Mesela Beyşehir'de bir etkinlik için 500-700 tane tişört yaptırdım, bir oteli kapattık. Edirne'den gelen arkadaşlarımızı ağırladık. Bir şeyleri dostça, arkadaşça, severek ve hep birlikte yaptığında çok şey değişiyor. Fotoğrafçılıkta kültür çok önemli, ama içinde mutlaka ahlak da olmalı. Ne yazık ki, bazı kötü örnekler yüzünden bu ahlaki değerler zedelenebiliyor. Fotoğrafçılık sadece teknik bir iş değil, kültür ve ahlakla birleştiğinde gerçek değerini buluyor. O ahlakı alamayan en başta benim ama ben ahlaklıydım, bu ahlaksızlar yüzünden ahlaksız oldum. Federasyon ve derneklerin bu konuda daha aktif rol alması, yarışmaların daha adil ve kaliteli olmasını sağlayacaktır.

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Fotoğraf yarışmalarının değeri parasına, ödülüne ve arşivine bağlı. Ama en önemlisi, sağladığı katkı. Ödül törenlerinin önemi büyük. Orada insanlarla tanışıyorsun. Onlar da seni tanıyor. Bu iş iletişim işi, iletişimin varsa başarılı olabilirsin. Sergilerin yapılması, katalogların basılması kesinlikle çok önemli. Ama bunun garantisi olmalı, federasyonun takip etmesi lazım. Kim istemez bir yere gidip, derece alsın ya da almasın, insanlarla tanışmayı? Ben de bir keresinde bir arkadaşımın ısrarıyla böyle bir ödül törenine gittim. Ödül alamadım ama kaç kişiyle tanıştım, anlatamam.

Ulusal yarışmaların fotoğrafa ve özellikle firmalara katkısı çok. Ama federasyonumuz bundan yeterince faydalanamıyor. Aldığı yarışma parası dışında bir geliri yok, onu da tam alabilirse alıyor. Yarışmacılara da verdiği bir garanti yok. Çünkü

firmadan alabilirse ödeyecek. Zaten bir arşiv yok, derneklerde de gerçek anlamda dernekçilik yok. Ben 850-860 gezi yaptım, çoğunlukla pazar günleri. Neden? Çünkü insanların en müsait olduğu gün ve çoğu dernek kapalı. Kimse bu işi yapmasa da birileri yapacak. Bazıları bunu parayla yaptı ama biz hep kapımızı açık tuttuk, herkes gelebilsin diye.

Fotoğraf yarışmaları ve etkinlikleri, sadece fotoğraf çekmekten ibaret değil. İnsanları bir araya getiren, iletişimi güçlendiren, bilgi ve deneyim paylaşımını sağlayan platformlar. Ancak bu potansiyelin tam olarak kullanılabilmesi için federasyon ve derneklerin daha aktif ve organize olması, arşivleme ve kataloglama çalışmalarına önem vermesi gerekiyor. Ayrıca, bu etkinliklerin sadece hafta içi değil, hafta sonu da düzenlenmesi, daha fazla insanın katılımını sağlayabilir.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Ben kendimi her konuda geliştirdim. Jürileri tanımak çok önemli. Neyi sevdiklerini bilmek gerekiyor. Jürinin başını kimin çekeceğini bilmek de çok önemli. Mesela rahmetli Sabit Kalfagil varsa, onun dediği olurdu. Jüri üyelerinin tarzlarını, baskı kalitesi tercihlerini bilmen gerekiyor. Yarışmaların katılımcıya kattığı şeyler var: Baskıyı, boyutlandırmayı, seçmeyi öğreniyor. Fotoğrafçılık süreci uzun: Dışarı çıkacaksın, çekeceksin, seçeceksin, Photoshop yapacaksın, sonra hangi yarışmaya katılacağına karar vereceksin. Başlı başına bir iş bu.

Çoğu kişi 3-4 yarışmadan sonra katılmayı bırakıyor. Deniyorlar, olmayınca vazgeçiyorlar. Sonuçta 20-30 kişi kendi arasında yarışıyor. İyi bir piyasası var, nakit para geliyor. Yıllık ortalama 60-70 yarışma var, 100'ü geçmiyor. Neredeyse bir yarışmanın maliyeti 1-2 milyonluk bir pazar bu. Uluslararası yarışmalar işi iyice paraya döktü. Orada para verip giriyorsun. Ulusal yarışmalar daha iyi. Konular hep aynı, fotoğraflar değişmiyor. Ben cep telefonuyla çok ödül aldım, altındaki bilgiyi değiştirip. Çünkü anlayan yok. Bu büyük bir problem.

2003-2006 yılları arası çok çalıştım, yarıştım. Sonra öğrenci yetiştirdim. Hepsi de benimle aynı kafada. Bazen bakıyorum, üç dereceyi de almışlar. Sistemin doğrusu bu,

herkesin bilmesi gerek. Zaten biliyor herkes, mesela *Anadolu Hayat, Kadın Gözüyle Hayattan Kareler* yarışmasına neredeyse 3000 fotoğraf giriyor ama o kadar kadın fotoğrafçı yok aslında. İlkini de ikinciyi de düzenleyenler arasındayım aslında. Ben o alemde iki kız fotoğrafçı yetiştirebildim. Fotoğraf kulüpleri, bankalar, ilaç firmaları hep yarışmalar düzenliyor. Ama hep bir heves var, sonra kırılıyor. Bunun kırılmasının sebebi, sistemdeki problemler. Ben sokak fotoğrafçısıyım, dilim bu. Yapacak bir şey yok, böyle konuşursam daha iyi anlaşılır.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Genç ve amatör fotoğrafçılara önerilerim şunlar: Öncelikle katılmak istedikleri yarışmanın geçmişini araştırsınlar. Daha önce yapılmış mı, konuları neymiş, kimler kazanmış, bunları öğrensinler. Deneyimli fotoğrafçılarla tanışıp, onların gezilerine katılsınlar. Maalesef kaynak kitap konusunda eksiklik var, bu yüzden pratik yapmak çok önemli. Çok fotoğraf çeksinler ama eve döndüklerinde mutlaka bir seçim yapsınlar. İnternette tanınmış fotoğrafçılara ulaşıp, çektikleri fotoğraflar hakkında yorum istesinler. Yarışmaların formatına dikkat etsinler, yatay mı dikey mi fotoğraf istendiğini öğrensinler.

Gençlere tavsiyem, fotoğrafçılık hobisine başlarken çok masraf yapmamaları. Bu hobi oldukça pahalı, bu yüzden amatör seviyede başlamaları önemli. Hatta cep telefonlarıyla bile fotoğraf çekebilirler. Sadece zoomlu veya tele fotoğraflarda, pikselleşme açısından bazı problemler yaşayabilirler. Ancak son zamanlarda gördüğüm bazı telefonlar gerçekten etkileyici, 80-100 bin lira vermeye değer kalitede.

Az masrafla işe girişsinler. Mesela 18-55mm bir kit lens ile başlayarak gözlerini geliştirebilirler. Zamanla daha profesyonelleştikçe, hangi tür fotoğrafçılığı sevdiklerini keşfedebilirler. Bazıları geniş açıyı sever, bazıları tele objektifi tercih eder. Kimileri makro çekimlere yönelip böcek, kuş veya çiçek fotoğrafları çekmeyi sevebilir. Özetle, gençler fotoğrafçılığa başlarken çok masrafa girmeden, basit ekipmanlarla işe koyulabilirler. Zamanla kendi tarzlarını ve tercihlerini keşfedip, ona göre ilerleyebilirler. Önemli olan, fotoğrafçılığın özünü kavramak ve kendi görsel dilini geliştirmektir.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Fotoğraf yarışmalarının mevcut durumda çok faydalı olduğunu düşünmüyorum. Bunun da temel sorununun, arşivleme ve kataloglama eksikliğinden kaynaklandığını düşünüyorum. Fotoğraf kulüpleri ve dernekleri konusunda da sorunlar var. Bazı yerlerde bu kurumlar sadece kâğıt üzerinde var, gerçek anlamda faaliyet göstermiyorlar. Bu da fotoğrafçılığın gelişmesini engelliyor. Buna rağmen, özellikle küçük şehirlerde ve köylerde fotoğrafçılığa meraklı insanlar var. Eğer bu sorunlar çözülürse, yarışmaların değeri artabilir. Almanak benzeri bir arşiv sistemi olsa, insanlar internette Türkiye'de yapılan fotoğraf yarışmalarını veya katalogları araştırabilse hem görsel algılarını geliştirebilir hem de fotoğraf dünyasındaki isimleri tanıyabilirler. Bu durum, yarışmacılar için de önemli bir motivasyon kaynağı olabilir. Kendi adlarını görmek, diğer fotoğrafçılarla kendilerini kıyaslamak onları teşvik edebilir. Eğer daha iyi bir sistem kurulabilirse, daha fazla insan fotoğrafçılığa ilgi duyabilir ve kendini bu alanda geliştirebilir.

KİŞİSEL GÖRÜŞME: Volkan Karagülleoğlu

Tarih: 7 Mayıs 2024

1. Fotoğraf, yaşamınıza nasıl dahil oldu ve fotoğraf yarışmalarına katılma süreciniz nasıl başladı, kısaca anlatır mısınız?

Gezmeyi ve seyahat etmeyi çok seviyorum. Gezerken farklı yerleri, alanları ve insanları fotoğraflamak zamanla ilgimi çekmeye başladı. Yarışmalara ilgim de sosyal medyada arkadaşlarımın kazandıkları ödülleri görmemle başladı. Sonrasında zaten ben geziyorum, en azından gittiğim yerlerde yarışmalara katılıp gezi masraflarını neden finanse etmeyeyim dedim.

2. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanmanın bir fotoğrafçı için anlamı nedir?

İnsanlarla rekabet halinde olmak, yarış içerisinde olmak ve olumlu sonuçlar elde etmek, psikolojik olarak bireye motivasyon sağlar diye düşünüyorum.

3. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığınız eserlerinizin ortak özellikleri nelerdir?

Fotoğraf yarışmalarında ödül kazandığım eserler genellikle yarışmanın konusuna uygun olmalarıyla dikkat çeker.

4. Fotoğraf yarışmalarının formatı, kategorisi gibi unsurları, fotoğraf sanatına nasıl katkı sağlamaktadır? Bu unsurlar, farklı beceri seviyelerine sahip fotoğrafçıların kendilerini geliştirmelerine, tanıtmalarına ve eserlerini paylaşmalarına nasıl olanak vermektedir?

Fotoğraf yarışmaları bence amaca giden yolda araçtır. Fotoğraf üretimine teşviktir.

5. Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçıların ve izleyicilerin farklı kültürler, toplumlar, yaşamlar, görüşler ve duygularla tanışmalarına, karşılaştırmalarına ve paylaşmalarına nasıl imkân tanımaktadır?

Kesinlikle çok olumlu katkısı vardır.

6. Fotoğraf yarışmalarının internet üzerinden düzenlenmesi ve sonuçlarının dijital ortamda sergilenmesi, fotoğraf sanatının erişilebilirliğini, çeşitliliğini ve kalitesini nasıl etkiliyor?

Sonuçlara kolayca ulaşılabilmesi, fotoğrafçılığa ilgi duyan herkesin yarışmaları takip etmesini ve katılmasını sağlıyor. Ayrıca, bazı yarışmalar sonrasında düzenlenen sergiler, fotoğrafçıların eserlerini daha geniş bir kitleye ulaştırarak fotoğraf sanatının çeşitliliğini artırıyor.

7. Fotoğraf yarışmalarında jüri seçimi, değerlendirme kriterleri ile ilgili sorunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek veya önlemek mümkündür?

Seçimler yapılırken şeffaf ve açık şekilde gerçekleştirilmeli, final turları canlı yayınlarla kamuya açık bir şekilde paylaşılmalı, ödül alan fotoğrafların neden ödül aldığı ve hangi kriterlere uyduğu açıkça yazılmalı ve belirtilmelidir.

8. Ulusal fotoğraf yarışmaları katılımcının gelişimine, tanıtımına, yaygınlaşmasına ve değerlendirilmesine ne gibi katkıları vardır?

Amaca giden yolda araçtır.

9. Fotoğraf yarışmalarında ödül kazanan eserlerin seçiminde, estetik, teknik, içerik, mesaj, özgünlük gibi kriterlerin önemi nedir, Jüri burada ne kadar önemlidir?

Bakıldığında hepsi bir bütündür. Kriterleri sağlayan fotoğrafın açıklamasını jüri nedenleriyle birlikte paylaşmalıdır.

10. Fotoğraf yarışmalarında başarılı olmak için hangi beceri, bilgi, deneyim ve stratejiye sahip olmak gerekir? Kendinizi bu konularda nasıl geliştiriyorsunuz, genç fotoğrafçılara önerileriniz nelerdir?

Sürekli fotoğraf bakıyorum, sonuçları takip ediyorum, sahada olmak ve üretmek kişinin kendini geliştirmesinde çok önemli bir araç.

11. Ulusal fotoğraf yarışmalarının fotoğraf sanatına katkısı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Olumlu ve geliştirici katkı sağladığını düşünmekteyim.

EK-2 Anket Soruları

1. Adınız Soyadınız?

……..

2. E-Posta Adresiniz? (Lütfen aktif olarak kullandığınız e-posta adresinizi yazınız.**)**

…….

3. Cinsiyetiniz?

☐Kadın

☐Erkek

4. Kaç Yaşınızdasınız?

☐18 Yaş altı
☐18 - 24
☐25 - 34
☐35 - 50
☐50 - Üstü

5. Öğrenim durumunuz?

☐Okuma Yazma
☐İlkokul
☐Ortaokul
☐Lise
☐Önlisans
☐Lisans
☐Y. Lisans
☐Doktora / Sanatta Yeterlik

6. Meslek Durumunuz?

☐A - Gelir Getiren bir işi yok, çalışmıyor.
☐B - Ücretli maaşlı çalışıyor.
☐C - Kendi hesabına çalışıyor.
☐D – Emekli

Koşul: 6. Soruya verdiğiniz yanıtın devamı olarak aşağıda ilgili seçeneği seçiniz.

(Emekli iseniz, emekli olmadan önceki iş durumunuzu seçiniz)
6. soru A veya D seçeneğinin devamı:

İşsiz - şu an çalışmıyor - ek gelir yok, yardım alıyor
İşsiz - şu an çalışmıyor - düzenli ek gelir var
Ev kadını - ek gelir yok, yardım alıyor
Ev kadını - düzenli ek gelir var
Öğrenci (gelir getirici bir işi olmayan)
Emekli (Çalışan Emeklisi)
Emekli (Kendi İşinden Emekli)

6. soru B veya D seçeneğinin devamı:

İşçi/hizmetli - parça başı işi olan (düzensiz, zaman-zaman çalışan)
İşçi/hizmetli - düzenli işi olan (özel bir sebep olmadıkça aynı işi yapan)
Ustabaşı/kalfa - kendine bağlı işçi çalışan
Yönetici olmayan memur / teknik eleman / uzman vs
Yönetici (1-5 çalışanı olan)
Yönetici (6-10 çalışanı olan)
Yönetici (11-20 çalışanı olan)
Yönetici (20'den fazla çalışanı olan)
Ordu mensubu (uzman er, astsubay, subay)
Ücretli Kıdemli Nitelikli uzman (avukat, doktor, mimar, mühendis, akademisyen vs)

6. soru C veya D seçeneğinin devamı:

Çiftçi (kendi başına/ailesiyle çalışan)
Seyyar - Kendi işi (free lance dahil), dükkanda hizmet vermiyor
Tek başına çalışan, dükkan sahibi, esnaf (taksi şoförü dahil)
İşyeri sahibi- 1-5 çalışanlı (Ticaret, Tarım, İmalat, Hizmet)
İşyeri sahibi- 6-10 çalışanlı (Ticaret, Tarım, İmalat, Hizmet)
İşyeri sahibi -11-20 çalışanlı (Ticaret, Tarım, İmalat, Hizmet)
İşyeri sahibi - 20'den fazla çalışanlı (Ticaret, Tarım, İmalat, Hizmet)
Serbest nitelikli uzman (avukat, mühendis, mali müşavir, doktor,eczacı vs)

7. Fotoğraf konusundaki aldığınız üniversite eğitimlerinizi belirtiniz? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz.)

☐Hayır
☐Önlisans
☐Önlisans (Devam ediyor)
☐Lisans
☐Lisans (Devam ediyor)
☐Yüksek lisans
☐Yüksek lisans (Devam ediyor)
☐Doktora
☐Doktora (Devam ediyor)

8. Aşağıdakilerden hangisine en fazla harcamayı yapıyorsunuz?

☐Fotoğraf makinesi gövdesine
☐Objektiflere
☐Yardımcı malzemelere
☐Fotoğraf gezilerine
☐Sergi/etkinliklere
☐Fotoğraf kitaplarına
☐Fotoğraf albümlerine

9. Aşağıdaki seçeneklerden hangisi, fotoğrafçılıkla ilgili ilk hedefinizdir?

☐Fotoğraf makinesi gövdesini değiştirmek
☐Objektiflerimi değiştirmek
☐Fotoğraf albümü yayımlamak
☐Ulusal / Uluslararası bir unvana sahip olmak
☐Kişisel sergi açmak
☐Yurtdışında fotoğraf gezisine katılmak
☐Yurtiçinde fotoğraf gezisine katılmak
Diğer:……

10. Hangi tip fotoğraf makinesine sahipsiniz? (Farklı tipte birden fazla fotoğraf makinesini işaretleyebilirsiniz.)

☐SLR
☐DSLR
☐Aynasız dijital
☐Kompakt dijital
☐Orta format dijital
☐Panoramik dijital
☐Drone
Diğer:……..

11. Yarışmalara katıldığınızda hangi kategorileri veya temaları tercih ediyorsunuz? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz.)

☐Serbest
☐Belgesel
☐Deneysel
☐Doğa
☐Drone (hava)
☐Peyzaj
☐Kuş
☐Makro
☐Mimari
☐Portre
☐Sokak fotoğrafçılığı
☐Sualtı
☐Foto Öykü
Diğer:……

12. Ulusal fotoğraf yarışmalarına katılım amacınız nedir?

☐Para Ödülü
☐Madalya
☐Tanınırlık
☐Sergide Yer Alma
Diğer ……

13. Bir fotoğraf yarışması için eserlerinizi seçerken nelere dikkat ediyorsunuz? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz.)

☐Estetik
☐Kompozisyon
☐Konu
☐Juri
☐Renk
Diğer.....

	Sayın Katılımcı, aşağıda verilen ifadelere katılma durumuna göre; (1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Biraz Katılmıyorum, (3) Ne Katılıyorum, Ne Katılmıyorum, (4) Biraz Katılıyorum, (5) Kesinlikle Katılıyorum, Seçenekleri arasından seçerek işaretleyiniz.	**(1) Kesinlikle Katılmıyorum**	**(2) Biraz Katılmıyorum**	**(3) Ne Katılıyorum, Ne Katılmıyorum**	**(4) Biraz Katılıyorum**	**(5) Kesinlikle Katılıyorum**
14	Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu Online Yarışmalar sitesine üyeyim.					
15	2004 - 2022 yılları arasında TFSF onaylı yarışmalarından en az birine katıldım.					
16	Fotoğraf konusunda üniversite eğitimi almak isterdim.					
17	Fotoğraf tekniği bilgimin iyi seviyede olduğunu düşünüyorum.					
18	Kuramsal fotoğraf bilgimin iyi seviyede olduğunu düşünüyorum.					
19	Fotoğraf çekimlerine giderken çoğunlukla yalnız gitmeyi tercih ediyorum.					
20	Fotoğraflarımı çektikten sonra bir görüntü işleme programı ile dijital düzenleme yapıyorum.					
21	Bir fotoğraf yarışmasına katılırken katılım şartnamesinin tamamını dikkatli bir şekilde okurum.					
22	Fotoğraf yarışmalarına katılmak, beni fotoğraf üretimine motive ediyor.					
23	Kazanma veya kaybetme deneyimleri, fotoğrafçılık tarzımı etkiliyor ve katıldığım yarışmalarda derece almak için tarzımı değiştirmeme sebep oluyor.					
24	Fotoğraf yarışmalarının, sanatçıların eserlerini daha geniş bir izleyici kitlesiyle buluşturmasına yardımcı oluyor.					

25	Ulusal fotoğraf yarışmaları, sanatçıların toplumsal veya kültürel sorunlara dikkat çekmesine yardımcı oluyor.					
26	Ulusal fotoğraf yarışmalarına katılmak yeni bakış açıları kazandırır.					
27	Ulusal fotoğraf yarışmaları, toplumsal veya politik bir mesaj iletmek için güçlü bir araç olabileceğini düşünüyorum.					
28	Ulusal fotoğraf yarışmaları, genç kuşaklar ve amatör fotoğrafçıların sanata ilgi duymalarına katkı sağlıyor.					
29	Kurum ve Kuruluşların düzenlediği yarışmaların ödülleri veya teşvikleri, amatör / profesyonel sanatçıları daha fazla katılım için teşvik ediyor.					
30	Fotoğraf yarışmalarından aldığım ödüllerin veya sergilemelerin fotoğrafçılık kariyerime etkisi oluyor.					
31	Fotoğraf yarışmaları, fotoğrafçılar arasında rekabeti teşvik ederek yaratıcılığı artırıyor.					
32	Fotoğraf yarışmalarına katılım sağlamamın, fotoğrafçılığı daha bilinçli bir şekilde yapmama katkı sağlıyor.					
33	Ulusal fotoğraf yarışmalarındaki jürilerin, fotoğraf eğitimi almış ve uzman kişiler dışında olmasını yeterli buluyorum.					
34	Ulusal fotoğraf yarışmalarındaki jürilerin fotoğraf konusunda yeterli bilgiye sahip olduğunu düşünüyorum.					
35	Fotoğraf yarışmalarındaki jürilerin, yarışma şartnamesini okuyarak, değerlendirme yaptığını düşünüyorum.					
36	Ulusal fotoğraf yarışmalarındaki sonuçların tarafsızca alındığını düşünüyorum.					
37	Bir fotoğraf yarışmasının sonuçları açıklandığında, sonuçlar beni tatmin ediyor.					
38	Fotoğraf yarışmaları, fotoğraf sanatının kamuoyuna tanıtılmasında önemli bir rol oynadığını düşünüyorum.					
39	Fotoğraf yarışmalarının, fotoğrafçılığı öğrenme ve geliştirme fırsatları sunduğunu düşünüyorum.					
40	Ulusal düzeydeki fotoğraf yarışmalarının, yerel kültüre ve mirasa katkı sağladığını düşünüyorum.					
41	Fotoğraf yarışmalarında, yarışmaya katılım sağlayacak kişinin yapay zeka ile oluşturduğu görsel ile yarışmaya katılım sağlamasını destekliyorum.					
42	Fotoğraf yarışması sonuçlarının juri değerlendirmesinde yapay zekanın juri olarak kullanılmasını destekliyorum.					

	Sayın Katılımcı, aşağıda verilen ifadelere katılma durumuna göre; (1) Hiç, (2) 1, (3) 2-5, (4) 6-15, (5) 16-50, (6) 51 ve üstü seçenekleri arasından seçerek işaretleyiniz.	Hiç	1	2-5	6-15	16-50	51 ve üstü
43	Fotoğrafçılıkla kaç yıldır ilgileniyorsunuz?						
44	Fotoğraf yarışmalarına katıldığınız ilk günden bugüne kadar kaç kez kişisel fotoğraf sergisi açtınız?						
45	Fotoğraf yarışmalarına katıldığınız ilk günden bugüne kadar kaç kez karma fotoğraf sergisine katıldınız?						
46	Fotoğraf yarışmalarına katıldığınız ilk günden bugüne kadar kişisel / karma kaç kez fotoğraf albümü yayınladınız?						
47	Fotoğraf eğitimi veren dernek / vakıf / kurum / kuruluş ya da üniversite bünyesinde yapılan ulusal fotoğraf yarışmasında kaç kez fotoğrafınızla yer aldınız mı?						
48	Fotoğraf eğitimi veren dernek / vakıf / kurum / kuruluş ya da üniversite bünyesinde yapılan uluslararası fotoğraf yarışmasında kaç kez fotoğrafınızla yer aldınız mı?						
49	Fotoğraf bilginizi geliştirmek için kaç tane çevrimiçi yayını (e-kitap, e-dergi, e-bülten, blog, youtube kanalı vb.) takip ediyorsunuz?						
50	Bugüne kadar kaç fotoğraf müzesi ziyaret ettiniz?						
51	Fotoğraf galerileri ya da sergi salonlarını yıl içinde kaç kez ziyaret ediyorsunuz?						
52	Dijital / sanal fotoğraf galerileri ya da sergi salonlarını yıl içinde kaç kez ziyaret ediyorsunuz?						
53	Son beş yıl içinde kaç kere fotoğraf gezisi yaptınız?						
54	Bugüne kadar kaç fotoğraf kitabı (kuramsal / teknik) satın aldınız?						
55	Bugüne kadar kaç kez ulusal fotoğraf yarışmasına katıldınız?						
56	Bugüne kadar kaç kez uluslararası fotoğraf yarışmasına katıldınız?						
57	Bugüne kadar ulusal fotoğraf yarışmalarından kaç kez sergileme aldınız?						
58	Bugüne kadar ulusal fotoğraf yarışmalarından kaç kez (sergileme haricinde) ödül aldınız?						
59	Bugüne kadar uluslararası fotoğraf yarışmalarından kaç kez sergileme aldınız?						
60	Bugüne kadar uluslararası fotoğraf yarışmalarından kaç kez ödül (sergileme haricinde) aldınız?						